SERIALS No. 88436
88436
456

הארץ
3.70 שקלים, יום ראשון כ"ב בניסן התשנ"ד, 3 באפריל 1994 VOL 76/22707 APRIL 3 1994

פתרונות בזמן!!!
לביא
* שעוני נוכחות ותוכנה לחישוב שעות עבודה *
לביא מחשבים בע"מ, הירדן 29 ר"ג, טל' 03-6775110 פקס 03-6775233

בישראל ובאש"ף סבורים כי ניתן לחתום תוך זמן קצר על הסכם עזה ויריחו

מקור צבאי: צה"ל קיבל הנחיה למעט בכניסה למחנות הפליטים ברצועה. כריסטופר מבקש להשתתף בטקס החתימה על ההסכם

מאת אלוף בן, גיא בכור, איתן רבין ואורי ניר

משלחות ישראל ואש"ף יחדשו היום בקהיר את השיחות על הסכם הביניים בעזה ויריחו. היום יתחדשו שיחות הוועדה הביטחונית, מתוך תיאום הוועדה להעברת סמכויות המינהל האזרחי, ובימים הקרובים ייפגשו הוועדות לענייני כלכלה ולעניינים משפטיים.

סיבוב השיחות הקרוב מתוכנן להתקיים ביום רביעי, ערב יום הזיכרון לשואה ולגבורה. בשבוע הבא יתקיימו השיחות מיום ראשון עד ליום שלישי, ערב יום הזיכרון לחללי צה"ל. ראש הממשלה, יצחק רבין, נועד ביום ששי עם צוות המשא ומתן עם אש"ף. בדיון נשמע דיווח על ההסכם בעניין סידורי הביטחון בחברון, שנחתם ביום חמישי, והערכות לגבי חידוש השיחות.

ראו עמודים 2א, 3א

בדיון נשמעה הערכה, כי המשא ומתן על הסכם עזה ויריחו יושלם עד סוף חודש אפריל. יישום ההסכם יושלם בעבור ימים מעטים, כיוון שצה"ל מתקדם בהכנות לפינוי עזה ויריחו, וגרעין המשטרה הפלשתינית יגיע להכין את העברת האחריות לידי אש"ף.

השר יוסי שריד אמר אתמול, כי "כולם רוצים לעשות את זה מהר, ויאסר ערפאת רוצה שההסכם יושלם קרוב ל־12–13 באפריל. אם לא יקרה משהו, יסתיים קרוב למועד. צריך לשים לב לכך שבמקביל לניהול המשא־ומתן מתחיל יישום ההסכם, עם כניסת ראשוני המשטרה הפלשתינית לשטח".

אש"ף יגיש השבוע לישראל רשימה שמית ראשונה של אנשי המשטרה הפלשתינית, שייכנסו לעזה ויריחו. שני הצדדים הסכימו שהשבוע ייכנס צוות ראשון של מפקדים להיכרות עם השטח, ועד לחתימת ההסכם יגיעו לעזה ויריחו 300 אנשי משטרה, רובם בדרגי פיקוד. ישראל תאשר את כניסתם של כל אחד מהם, כדי למנוע כניסתם של חברים מארגוני הטרור.

ראש המשלחת הפלשתינית לשיחות קהיר, נביל שעת סבור כי "אנו קרובים להסכם על ענייני המשטרה הפלשתינית שתתפרס בעזה וביריחו, ואשר תמנה 10,000 איש". ביום רביעי תיפגש הוועדה הבינלאומית לאספקת צורכי המשטרה הפלשתינית בשגרירות יפאן בקהיר, כדי להתבונן לפריסת הכוחות הראשונים של המשטרה הזו.

עם זאת ציין שעת כי טרם סוכמה סופית סוגיית גודל יריחו, "דבר שיושאר למנהיגים" רבין וערפאת להכריע. שעת טען בעבר כי ערפאת חתם על המפה שצורפה להסכם קהיר (ההסכם אינו מציין באופן מפורש את גודל יריחו) "תוך מחאה". באשר להסכם הביטחוני של חברון, מקור פלשתיני בקהיר מסר כי אש"ף ביקש רשמית מנורווגיה להשתתף בכוח המשקיפים הבינלאומי שיופקד על הבטחת ביטחונם של פלשתינאים בחברון. בקשה דומה תועבר גם לאיטליה ולדנמרק. על פי ההסכם להסדרי ביטחון בחברון, יוקם כוח של 160 משקיפים: 90 נורווגים, 35 איטלקים ו־35 דנים, שישהו במסגרת מה שיכונה "נוכחות בינלאומית זמנית בעיר חברון". ארגון החמאס הגיב בשבת בהתנגדות להסכם שנחתם בין אש"ף לישראל בנושא הביטחון בחברון, ש"אינו מהווה ערובה למינימום ביטחון לפלשתינאים בעיר". בהודעה שהגיעה לסוכנות הידיעות הצרפתית, הודיע החמאס כי הוא "שולל את הסכם חברון המהווה משרה פלשתינית נוספת ומכין בגב הפלשתינאים, כיוון שהמתנחלים היהודים נשארים במקומם".

הודעה מגדירה את הסכם חברון "מטרה של הציונים, המתמודדים על משמרתו של יאסר ערפאת, שתביא לשביתת ההתנגדות הפלשתינית ותגן על המתנחלים". גם הרדיו הסורי תקף ביום ששי את אש"ף על שקיפתו על עסקת הביטחון עם ישראל בחברון, בשיחור האוסף אש"ף בחיזוק על נוכחות בינלאומית אפקטיבית בשטחים המוחזקים. רדיו דמשק טען בשידור כי העסקה שנחתמה בקהיר ביום חמישי, "מהווה כניעה מוחלטת לדרישות ישראל. מה שהוא הדבר שהכירו הפלשתינאים, לאחר כל הדיונים האלה, להר משך נוכחותן של ההתנחלויות ולהחלפת הכוח הבינלאומי לפי החלטת מועצת הביטחון 904 לכוח מוגבל וחסר סמכויות של משקיפים". ואילו ירדן בירכה בשבת על ההסכם בנושא אבטחת הפלשתינאים בחברון. "מדובר בצעד חיובי בדרך לשלום הכולל, אשר יביא להחזרת זכויותיהם הבסיסיות של הפלשתינאים על אדמתם", אמר שר ההסברה הירדני ג'ואד אל־ענאני לסוכנות הידיעות הצרפתית.

במקביל מסר מקור צבאי בכיר כי כוחות צה"ל הונחו למעט בכניסה למחנות הפליטים ברצועת עזה, ולהימנע ככל האפשר מחיכוך עם אוכלוסיית הרצועה. המקור מסר כי מאז התקרית במחנה הפליטים

(סוף בעמוד 16א)

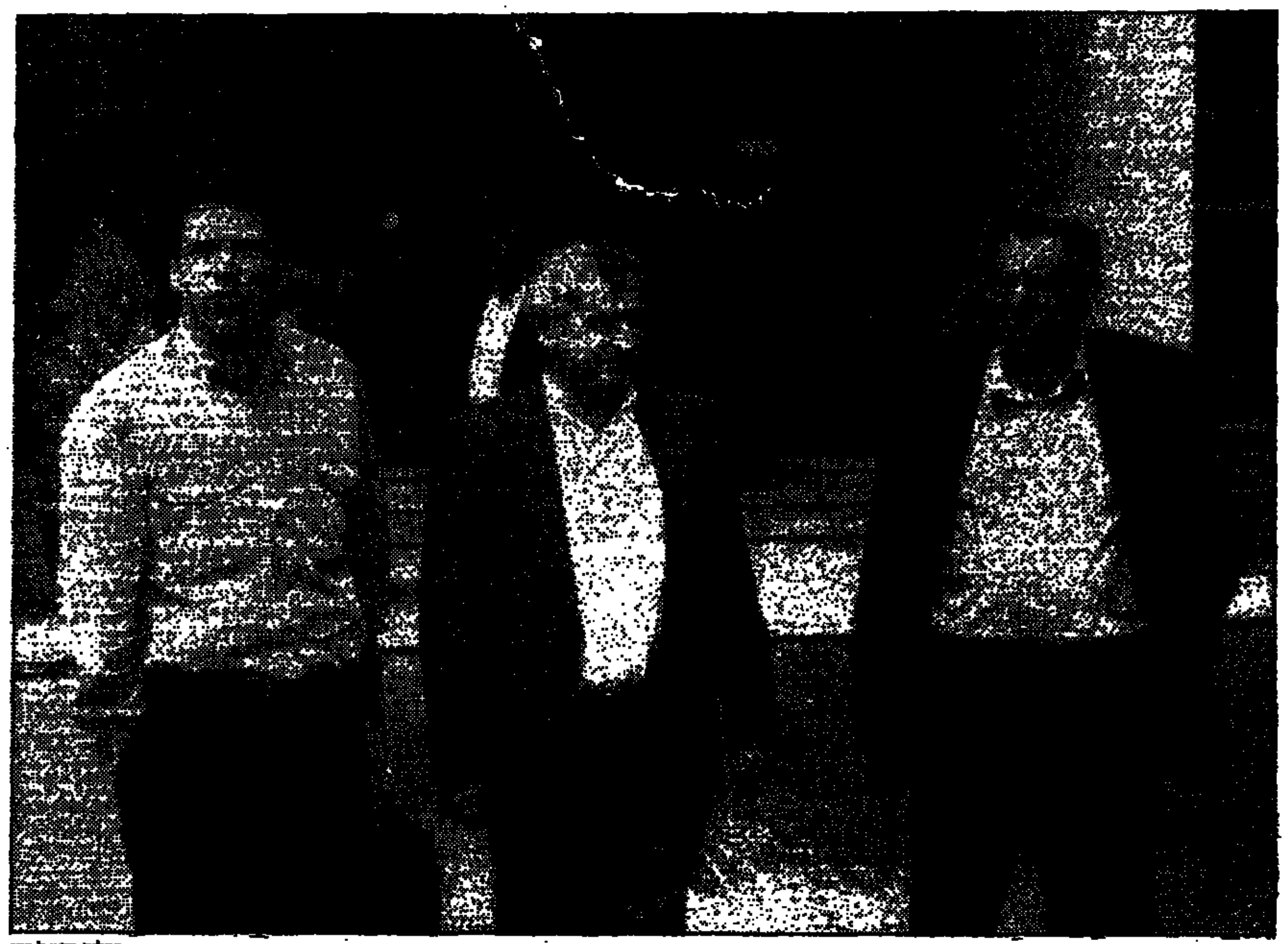

צילום: ישראל סון
הח"כים זאבי (מימין), והשר רשב"ב (משמאל) יוצאים מפגישתם עם יצחק רבין, שבה הבטיח להם כי יהודי חברון לא יורחקו במקום אחר. זאבי לאחר הפגישה: "אמרתי לראש הממשלה, כי מי שיוסגע מכל חברון ייפגע גם מקריית ארבע, והמשך של דבר גם מירושלים". (ראו עמ' 3א)

ועדת שמגר הודיעה לרבין כי עליו להחליט אם עדותו תישמע בדלתיים סגורות

תחליט אם לנקוט אמצעים נגד מרים גולדשטיין, המסרבת להעיד בפניה

מאת דליה שחורי

ועדת החקירה לעניין הטבח במערת המכפלה הודיעה ביום ששי לראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין, כי ההחלטה האם להופיע בפניה בדלתיים פתוחות או סגורות נתונה לשיקול דעתו, וכי הוא מתבקש להודיע לה כיצד ברצונו להעיד.

הוועדה פנתה לרבין, באמצעות מזכירות הממשלה, בעקבות הודעת לשכת ראש הממשלה שפורסמה ב"הארץ", כי ועדת החקירה החליטה ביוזמתה כי רבין יעיד בדלתיים סגורות, מבלי שרבין ביקש זאת או נשאל לעמדתו.

מקורות בלשכת ראש הממשלה מסרו אמש כי אמנם היתה פנייה לרבין בה נמסר לו שוועדת החקירה משאירה לשיקול דעתו את ההחלטה האם להופיע בדלתיים סגורות. לדבריהם, ברור שחלק מהעדות יהיה בדלתיים סגורות, בגלל סיווג של הנושאים. באשר ליתר חלקי העדות, ראש הממשלה טרם החליט, והוא יחליט בקרוב האם לעמוד בדלתיים סגורות או פתוחות.

יצוין כי בדרך כלל מודיע יו"ר הוועדה נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר לכל עד, בפתח עדותו, כי אם יהיו דברים בעדותו הראויים לדעתו להישמע בדלתיים סגורות, עליו לבקש זאת, והוועדה תיענה לבקשה. לקראת עדותו של רבין החליטה הוועדה מראש כי ראש הממשלה יעיד בדלתיים סגורות.

גורם בוועדה אמר כי ייתכן שהוועדה פעלה בתמימות כשהזמינה את ראש הממשלה ושר הביטחון להעיד בדלתיים סגורות, וכי הדבר נתון לשיקול דעתו.

אם יחליט רבין למסור חלק מעדותו בדלתיים פתוחות, קרוב לוודאי כי החלק הפתוח יתקיים בתחילת העדות, ולא באמצעה או בסופה – במסגרת הפקת לקחים מעדות הרמטכ"ל רב אלוף אהוד ברק בוועדה. הרמטכ"ל מסר את עדותו תחילה בדלתיים סגורות, לאחר מכן נמשכה העדות בדלתיים פתוחות, ובחלקה האחרון שב ונשמעה העדות בדלתיים סגורות.

בעדות הרמטכ"ל בדלתיים פתוחות הוא נשאל שאלות מעטות בלבד על ידי חלק מחברי הוועדה (השופט עבד אל רחמן זועבי והפרופ' מנחם יערי), הנוצר רושם כי חברי הוועדה נהגו ברמטכ"ל ביד רכה. מחוגי הוועדה נודע כי למעשה נשאל הרמטכ"ל שאלות רבות בחלק הסודי של עדותו, ולכן לא התעורר צורך להעלות בחלק הגלוי שאלות שהתשובה עליהן כבר ניתנה.

אם רבין יביע רצון למסור עדות בדלתיים פתוחות, הוא יעיד איפוא תחילה בדלתיים פתוחות, וחברי הוועדה יציגו לו שאלות על פי הצורך.

מרים גולדשטיין, רעייתו של ברוך גולדשטיין, שהוזמנה להעיד בוועדה היום, הודיעה לוועדה במכתב שהתקבל ביום ששי, כי היא לא תבוא להופיע בפני הוועדה. נמסר כי גולדשטיין שלחה את המכתב בעקבות התייעצות עם עו"ד רן אבי יצחק, אך עו"ד אבי יצחק מכחיש זאת.

לדבריו, "זאת עלילה", והוא לא מכיר את מרים גולדשטיין. "לא ראיתי את הגברת הזאת בימי חיי ולא דיברתי אתה בימי חיי. אני לא יודע מי היא, וזה הכול קשקוש במיץ עגבניות", אמר עו"ד אבי יצחק. לדבריו, "אני בטוח שהאדון שייעץ למישהו להפר חוק".

ועדת החקירה תצטרך לשקול עתה האם לדרוש מגולדשטיין להופיע בפניה, והאם לנקוט נגדה אמצעים

(סוף בעמוד 16א)

מערכת הביטחון התירה חזרת 32 מגורשים פלשתינאים, בהם בכירים בפתח ובארגונים אחרים

חלק מהמגורשים יופקדו על המשטרה הפלשתינית

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

מערכת הביטחון תתיר חזרתם של 32 מגורשים פלשתינאים, אנשי פתח ואנשי ארגונים אחרים, שישראל גירשה בשנים האחרונות. כך נקבע בהסכם שנחתם בקהיר בין ישראל לבין אש"ף ביום חמישי שעבר.

בין המגורשים בכירי הפתח שתותר חזרתם: ג'יבריל רג'וב, הממונה על ועדת יהודה ושומרון בעזה, מוחמד דחלאן, הממונה על ועדת עזה באש"ף, ג'מיל טאקות, איש פ"א, אמין מקבל, מרואן ברגותי, סמיר סביחאת, אכראם הנייה, אבו עלי שהין ועאטף אבו מטהרא.

לדברי גורמים פלשתינאים, חלק מהמגורשים, כמו למשל דחלאן, יהיו אחראים על הפתח ברצועת עזה, וחלק מהם יהיו אחראים על המשטרה הפלשתינית.

על פי ההערכה, חלק מהמגורשים יגיעו לשטחים בקרוב, יחד עם השוטרים הפלשתינאים שאמורים להגיע ממצרים לרצועה וליריחו. גורמים ביטחוניים מסרו כי כבר מצרצים, אם וכאשר יגיעו השוטרים הפלשתינאים, תתקיים פגישה עם צוותים ישראליים, כדי לתאם שיתוף פעולה ולפתור בעיות בתחום המשטרתי.

גורמים ביטחוניים מסרו אמש כי לגבי אקראם הנייה, לא ברור האם הוא יגיע עם ראשוני המגורשים החוזרים. לדבריהם, הנייה קיבל אישור להגיע, אך ביקש שלא לבוא עם ראשוני החוזרים. לדברי הגורמים הביטחוניים, החוזרים הם פלשתינאים שגורשו לפני חתימת הסכם אוסלו.

הגורמים הביטחוניים מסרו כי אין כל כוונה לעצור או לחקור את ג'מיל טאקות, למשל, שהיה אחראי על מנגנוני פעילות של הפתח. עם זאת המגורשים לא יורשו להיכנס לשטחי ישראל.

40 שמות

לדברי הגורמים הביטחוניים, הועברה למשלחת הישראלית בקהיר רשימה הכוללת שמות של 40 מגורשים פלשתינאים, והרשימה הועברה לגורמי הביטחון בישראל, שאישרו 32 שמות בלבד.

לדברי הגורמים הביטחוניים, המגורשים יוכלו לבחור באיזו דרך ודרך איזה מעבר ייכנסו לשטחים.

הג'יהאד האיסלאמי: כל משקיף זר שיגיע לחברון יהפוך למטרה "כמו חיילי צה"ל"
עמ' 3א

המשטרה לביהמ"ש: שני החשודים רצחו את רוטנברג כמבחן קבלה לארגון נצי הפתח
עמ' 4א

בכיר איראני: יש נוכחות ישראלית בכורדיסטאן
עמ' 5א

אופנוען נהרג בהתנגשות עם מכונית; מתחילת שנת 1994 נהרגו 155 בני אדם בדרכים
עמ' 6א

רבע מיליון מטיילים פקדו בחג את 14 שמורות הטבע המוסדרות בארץ
עמ' 7א

צרפת טוענת כי לא היתה קרינה רדיואקטיווית מהפיצוץ במתקן הגרעיני
עמ' 11א

בגליון זה 20 עמודים בשלושה חלקים

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	2.9690	—
שחור	3.02	—
סל יציג	3.2191	—

החברה מס' 1 בארץ המייצרת מערכות אל פסק ON-LINE
גמאטרוניק
טל': 02-821777

פקידי ממשל בארה"ב: צפון קוריאה הכפילה את יכולת ייצור הפלוטוניום שלה

פקיד בכיר: צפון קוריאה מאיצה את החימוש הגרעיני מחשש שסירובה לפיקוח בינלאומי יוביל למלחמה

מאת אורי ניר

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). בעודה מתמשכת מבדיקות בינלאומיות של מתקניה הגרעיניים בחודשים האחרונים, הכפילה צפון־קוריאה את יכולתה לייצר פלוטוניום לייצור נשק גרעיני. על כך מסר אתמול העיתון "וואשינגטון פוסט". העיתון התבסס על דברי פקידים בממשל האמריקאי ומקורות דיפלומטיים שהסתמכו על מידע חסוי של משלחת הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית, שביקרה בצפון־קוריאה בחודש שעבר.

העיתון מסר, מפי פקידים בממשל האמריקאי, כי המידע החדש נמסר לחברי מועצת הביטחון של האו"ם בישיבה סגורה עם מנכ"ל הסוכנות לאנרגיה אטומית, הנס בליקס, ב־24 במארס. לדבריהם, מבליע המידע על כוונה ברורה של צפון־קוריאה להחיש את מאמציה להתחמשות גרעינית.

הדיווח החדש עומד בסתירה להתבטאויות של בכירים בממשל האמריקאי, שאמרו בחודשים האחרונים כי הם סמוכים ובטוחים שצפון־קוריאה הקפיאה את פעילותה בתחום הגרעיני מאז החל המו"מ הדיפלומטי בינה לבין ארה"ב והסוכנות לאנרגיה אטומית, ביחס לתנאי הפיקוח הבינלאומי.

פקיד בממשל אמר לכתב העיתון כי הערכתו היא שהצפון־קוריאנים החליטו להחיש את הפעילות הגרעינית שלהם מחשש שסרבנותם לפתוח את מתקניהם הגרעיניים בפני צוותי הפיקוח הבינלאומיים, תוביל בסופו של דבר למלחמה. לדבריו, במלחמה כזו מעוניינים שליטי צפון־קוריאה להיות חמושים בנשק ובתחמושת ככל האפשר.

בוואשינגטון הודיעו בכירים של ארה"ב ודרום־קוריאה כי החליטו לעכב לפי שעה את החלטתם על מועד קיומם של התמרונים המשותפים לצבאות שתי המדינות, כדי להימנע מהתגרות בצפון־קוריאה שעה שזו מנהלת מו"מ עם נציגי הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית.

"אנו משאירים את הדלת פתוחה לדרישה ולהסדר מוסכם של הבעיה", אמר שר החוץ של דרום קוריאה, האן סונג ג'ו.

העיתון "וואשינגטון פוסט" מסר כי לפי דיווחי המשלחת של הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית, עבודות הפיתוח המואצות ביותר להגדלת יכולת הייצור של פלוטוניום בצפון־קוריאה נעשות בבניין גדול באתר הכור "יונגביון", שבו מתנהל תהליך של מיצוי פלוטוניום מפסולת גרעינית.

סוכנות הביון המרכזית של ארה"ב, סי־איי־אי, מסרה בעבר כי במתקן זה הופקה בין השנים 1989–1992 כמות מספקת של פלוטוניום לייצור פצצה גרעינית אחת לפחות.

לדברי המשלחת, ששבה משבוע של בדיקות בצפון־קוריאה, הוגדל מתקן המיצוי הזה. למשלחת לא הותרה גישה חופשית למתקן, כך שאנשיה לא יכלו למסור דיווח מדויק על ממדי הגידול, אולם לדברי העיתון, הם הבחינו שבבניין בו מתבצע תהליך המיצוי ב"קו ייצור" אחד עד כה, נוסף קו ייצור שני, שיוכל להתחיל לפעול בעוד כששה חודשים.

לפי הדיווח הבחינו פקחי הסוכנות לאנרגיה אטומית גם בעבודות בנייה המתנהלות בין שני קווי הייצור, דבר שמתפרש בעיני אחרים כניסיון לאחד את תהליך הייצור בין שניהם.

כמה מאנשי המשלחת סבורים שהדבר מעיד על ניסיון של צפון קוריאה להסוות את כוונותיה להגדיל את קצב הייצור של פלוטוניום. צפון־קוריאה לא הכחישה שייצרה פלוטוניום, אך טענה כי הכמות שהופקה אינה עולה על כמה גרמים, וכי הדבר נעשה למטרות מחקר ולא לייצור גרעיני.

בד בבד עם הגדלת מתקני ההפקה של פלוטוניום באתר יונגביון, מסר העיתון, מצאו אנשי המשלחת כי נמשכות גם ההכנות להחלפת הליבה של הכור הגרעיני באתר. כשירותם של מוטלי האוראניום המרכיבים את הליבה תתפוגג בסביבות יולי 94', כך שפיונגיאנג תיאלץ להחליפם בתוך חודשים ספורים. הסוכנות לאנרגיה אטומית דורשת

(סוף בעמוד 10א)

אגודת הסטודנטים באונ' ת"א הכריזה שביתה

היום אמורים להתחדש הלימודים בכל האוניברסיטאות

מאת אור קשתי
סופר "הארץ" לענייני חינוך

הבוקר אמורים הלימודים בכל האוניברסיטאות להתחדש, בתום שביתת המרצים וחופשת הפסח.

אגודת הסטודנטים של אוניברסיטת תל אביב מתכוונת להשבית החל מהיום את הלימודים באוניברסיטה, עד שתתקבל דרישתה לתת פטור אקדמי מלא בכל קורסי סמסטר א', ללא כל רישום בגיליון הציונים של הסטודנט.

ראו עמוד 6א

אתמול בערב דנו ראשי אגודת הסטודנטים בהצעה חדשה שהגיש להם רקטור האוניברסיטה, פרופ' דן עמיר.

על פי ההצעה, יוסר המונח "פטור מנהלי", אותו אמורה האוניברסיטה לתת לסטודנט אשר יבחר שלא להיבחן, במונח "משתתף".

נציגי הסטודנטים טענו כי המונח "משתתף" אינו שונה באופן מהותי מהפטור עליו כבר הוחלט.

לעומת זאת אמר שר החינוך, פרופ' אמנון רובינשטיין, כי "ההבדלים שבין דרישות הסטודנטים לבין הצעות האוניברסיטה אינם משמעותיים. השביתה מיותרת, ורק תגרום לסכנה מיותרת לאוניברסיטאות ולציבור הסטודנטים".

היום בבוקר תקיים אגודת הסטודנטים הפגנה מול האוניברסיטה, במחאה על אי קבלת תביעותיה. יושב ראש אגודת הסטודנטים בתל אביב, בועז שלמה דוד, אמר אתמול כי "נמנע כל פעולת מחקר או הוראה בתחומי האוניברסיטה".

רקטור האוניברסיטה, פרופ' עמיר, אמר אמש כי "רק סטודנטים בודדים יצטרכו לגשת ליותר מבחינה אחת. ההסדר שאנו מציעים לסטודנטים הוא נוח בכל קנה מידה. קשה לי להבין את להט הקרב שנציגי אגודת הסטודנטים מנסים להפגין".

יו"ר ועדה בקונגרס: תע"א דרשה מארה"ב מחיר מופקע לחלקי חילוף

תגובת תע"א: רבים מעורבים בהליך הרכש לפנטגון וכולם גובים עמלה

מאת אורי ניר ושרון שדה

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). התעשייה האווירית וחברה אמריקאית עמיתה, המייצרות בצוותא מטוס זעיר ללא טייס, חייבו את חיל הים האמריקאי במחירים מופקעים תמורת חלקי חילוף ובכלל זה נקבו מחיר של 544 דולר תמורת מצת־מבער ("פלאג") פשוט, שמחירו בשוק כעשרה דולר. כך גילה יו"ר ועדה בקונגרס, החוקרת אי־סדרים בנוהלי רכש במחלקת ההגנה של ארצות־הברית.

סוכנות הידיעות "אסושייטד פרס", שמסרה על כך אתמול מפי נורמן סיסיסקי, יו"ר תת הוועדה לענייני הקידות המסונפת לוועדת השירותים המזוינים של בית הנבחרים, דיווחה כי לא ברור אם חיל הים האמריקאי אכן שילם את המחיר המופקע תמורת המצתים, המיועדים לשמש חלקי חילוף למנועי המזל"טים.

התעשייה האווירית מייצרת בצוותא עם חברת "איידקראפט ארמאמנטס" את המטוס הזעיר ללא טייס מסוג "פיונייר". המטוס מצויד במצלמת וידאו, והוא מיועד לאסוף תצלומים לצורכי מודיעין בטיסה בגובה נמוך בתחומי האויב. הוא שימש את חיל הים האמריקאי בהצלחה רבה בעת המלחמה נגד עיראק. התעשייה האווירית והשותפה האמריקאית שלה אינן מייצרות את המצתים, אלא רוכשות אותם מיצרן אמריקאי, המשווקת אותם לפנטגון.

בדיווח של סוכנות איי־פי נאמר כי אף שחקירת הקונגרס עדיין לא הושלמה, החליט היו"ר סיסיסקי לפרסם את דבר הפקעת מחירו של המצת, כדי למנוע התנכלות של ראשי הפנטגון לפקידים במחלקת ההגנה, שחשפו את הפקעת המחירים בפני חברי הוועדה. עוזר של סיסיסקי מסר לכתב איי־פי כי במקום לשבח את הפקידים על ערנותם, נפתחה נגדם חקירה משמעתית.

סיסיסקי מסר כי חברת "פיונייר" (חברה־בת של התעשייה האווירית ושל שותפתה האמריקאית) הפקיעה מחירים של חלקי־חילוף אחרים, אך לא פירט. מחירו של כל מזל"ט כזה הוא כ־850 אלף דולר. בראיון לסוכנות איי־פי אמר סיסיסקי: "מחיר הקבלן שנמסר למשל, כדי לספק מצתים כחלקי חילוף היה 544.09 דולר, והייב המתנה של חמישה חודשים עד למועד האספקה. שיחת טלפון אחת ליצרן המקורי של החלק הפנתה אותנו למשווק באזור וואשינגטון. שם אנשי הצוות שלנו רכשו פריט זהה במחיר של 10.77, כולל מס קנייה".

בדיווח נמסר כי חברת "פיונייר" טענה באוזני הפנטגון ובאוזני חברי הוועדה בקונגרס כי למעשה הפנטגון לא שילם סך של 544 דולר למצת, כשום

(סוף בעמוד 10א)

על כך אין ויכוח

חשוב שתהיה קופת חולים, שהחברות בה אינה בכפייה.
על כך אין ויכוח.
חשוב שיהיה איגוד מקצועי, שיגן על העובדים וישמור על זכויותיהם.
על כך אין ויכוח.
חשוב שההסתדרות ונעמת ייאבקו לקידום מעמד האשה בישראל.
על כך אין ויכוח.

חשוב שההסתדרות תקיים פעילות רווחה, כדי לסייע לשכבות החלשות ולנזקקים.
על כך אין ויכוח.
אבל החשוב מכל:
שתהיה להסתדרות מנהיגות נמרצת, אמינה וישרה, שרואה לנגד עיניה את טובתם של חברי ההסתדרות.
ואין ויכוח על כך שזה מה שחסר היום בהסתדרות.

חיים אורון (ג'ומס)
רן כהן

לכן:
צריך מרצ בהסתדרות

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מזג האוויר

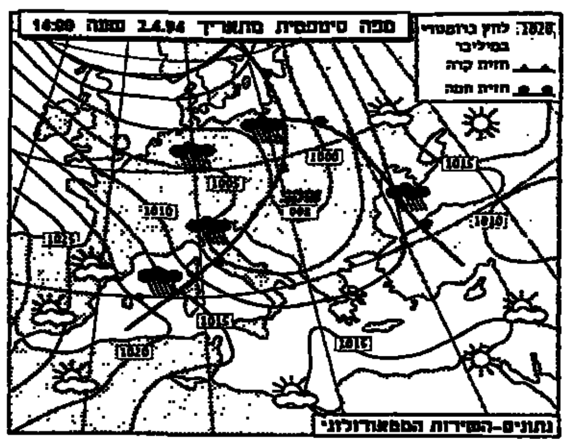

עלייה בטמפרטורות

היום יהיה מעונן חלקית עד בהיר, ותורגש עלייה בטמפרטורות. הים יהיה גלי, וגובה הגלים יהיה מ-60 עד 90 ס"מ; טמפרטורת המים תהיה 17 מעלות. תנשב רוח מערבית עד צפון מערבית במהירות של 20 קמ"ש. תנאי הראייה יהיו בינוניים, ובחרמון יהיה בהיר עד מעונן חלקית, ללא תנאי גלישה.
תיאור המפה הסינופטית: רכס גבוה מעל אזורנו וגורם להתייצבות במזג האוויר.

התחזית להיום

זריחת השמש – 06:26
שקיעת השמש – 19:00
זריחת הירח – 01:34
שקיעת הירח – 12:15

זיהום האוויר

ריכוזי גופרית דו-חמצנית, שנמדדו בימים 25.3 עד 31.3 (במיקרוגרם למ"ק אוויר)

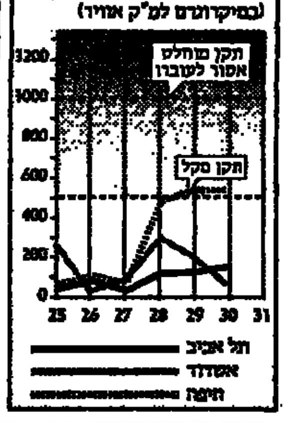

מפלס הכנרת

כמות המשקעים (במילימטרים)

מעודכן ליום 4.4.94 שעה 20.00	הכמות שנמדדה	מתחילת העונה	ממוצע רב שנתי
חיפה	0	426	550
שדה דב ת"א	–	343	524
נתב"ג	4	442	571
הגליל (מצפה הרשים)	–	657	900
מרחביה	2	309	452
דגניה	1	227	408
ירושלים (עמרות)	2	494	590
באר שבע	0	115	206
חוף עזה	4	215	405
אילת	0	64	31
יריחו	7	93	163

הטמפרטורות בעולם

	מינימום	מקסימום	מזג האוויר
איסטנבול	5	16	בהיר
אמסטרדם	5	8	גשם
אתונה	11	18	בהיר
בודפשט	6	10	גשם
בוקרשט	6	18	גשם
בריסל	5	8	גשם
ברלין	5	8	גשם
וינה	5	8	גשם
ורשה	5	8	גשם
ז'נבה	5	8	גשם
טורונטו	6	11	גשם
לונדון	5	8	גשם
ליסבון	9	16	מעונן חלקית
מדריד	3	15	מעונן חלקית
מוסקווה	-1	2	גשם עם שלג
ניו יורק	6	16	מעונן חלקית
ניירובי	*14	*25	מעונן*
פאריס	4	8	גשם
פראג	4	7	גשם
פרנקפורט	5	8	גשם
ציריך	-2	3	גשם עם שלג
קהיר	13	27	בהיר
קופנהאגן	4	6	גשם
רומא	10	14	מעונן חלקית

*טמפרטורות אתמול

חישובית זהב
תוכנה להנהלת חשבונות וניהול עסק
לעצמאים ובעלי עסקים
הנהח"ש דו-צדדית וכפולה • חשבוניות • בנקים • לקוחות/ספקים • מלאי
אלפי משתמשים · קלה ופשוטה להפעלה · מאושרת ע"י מס-הכנסה
לקבלת תוכנת הדגמה חינם פקס 03-496119
מערכת מידע קולי 24 שעות 03-6476858
המחיר החל מ- 350 שקל כולל מע"מ
אוטוסופט
רח' הרוגי מלכות 7 תל-אביב טל' 03-6471486

ההסכם על סידורי הביטחון בחברון

הערכות שונות ברצועה לגבי מספר השוטרים שיגיעו השבוע מתוניס. חבר הוועד המרכזי של פתח:

"ספק אם כוח השוטרים מתוניס יוכל לפתור סכסוכים בין הארגונים השונים ברצועה"

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" בעזה

ספק אם כוח השוטרים הפלשתינאים שיגיעו השבוע מתוניס לרצועה יוכלו לפתור בשלב זה בעיות בוערות ברצועת עזה, כמו סכסוכים בין הארגונים השונים ברצועה, שמגיעים לא אחת לפגיעות בנפש. כך אמר חבר הוועד המרכזי של הפתח ומבכירי הארגון ברפיח, מג'ד אבו שמאלה.

לפני עשרה ימים ירו נצי הפתח ברפיח באנשים המזוהים עם החמאס שניסו לבנות מבנה על חלקת אדמה במרכז מחנה הפליטים שאבורה. ועדת בירור משתדלת מאז למנוע את הסלמת הסכסוך, אך אתמול מת מפצעיו אחד הנפגעים, ולדברי אבו שמאלה, שורר בעיר מתח רב.

להערכת אבו שמאלה, רק כוח משטרה מלא יוכל להשתלט על בעיות מסוג זה, אבל "האלפים, תושבי הרצועה שגויסו למשטרה בחודשים האחרונים, עדיין לא עברו כל אימונים". בתשובה לשאלה אם המשטרה העתידה תפרוק את נשקם של נצי הפתח השיב אבו שמאלה כי "רק ערפאת יודע", אך אמר כי ייתכן ש"נצי הפתח יעברו אימונים ויוכשרו להיות שוטרים".

אבו שמאלה יודע על בואם של כ־150 "מפקדים בעיקר", שיגיעו ביום שלישי כדי להתכונן ולהכיר את השטח.

הערכות שונות לגבי מספר השוטרים הפלשתינאים שיגיעו השבוע מתוניס לרצועה נשמעו אתמול בעזה, אך גם במשרד אש"ף המרכזי בעיר לא ידעו לומר מה המספר המדויק, או מה הם שמות השוטרים שיגיעו. "רק הנהגת אש"ף והנושאים ונותנים יודעים במדויק", אמר אתמול סמי מסרי ממחלקת העיתונות במשרד אש"ף. השוטרים שיגיעו הם פעילים פלשתינאים שלא נמצאים ברצועה מאז שנת '67.

לדברי מסרי, "את כל מה שאנו יודעים, אנו יודעים מכלי התקשורת. אפילו שלושת מפקדי המשטרה הבכירים שכבר נמצאים בעזה באו אלינו כדי לשאול מי מגיע, אך לא יכולנו לענות להם". עם זאת, מבירורים שערכו כמה מתושבי הרצועה נודע להם על קרובי משפחה שלהם שעתידים לבוא השבוע עם כוח המשטרה, שכמה מהם נמנים עם "כוח 17" של הפתח.

לדברי מסרי, מוקדם לדבר על חגיגות "עם הבאה הישראלי" ו"לקראת בואם של השוטרים", כי תושבי עזה התאכזבו כבר כמה פעמים בעבר, ועתה משתדלים במשרד אש"ף שלא לעודד ציפיות מוקדמות. גם עו"ד פאיז אבו רחמה, יו"ר לשכת עורכי הדין ואחד ממקורבי הזה קט של יו"ר אש"ף יאסר ערפאת, אמר אתמול כי הוא והלשכה תלו ביהודים עיתונאי... "אנו יודעים שבאים כמה מאות ביום, ושמדובר בעיקר בקצינים שיבואו וארגנו את עבודת המשטרה ה...", אמר.

"הערפל מבלבל"

לדברי אבו רחמה, לא נעשה עדיין כל תיאום בין גורמי המשטרה שיגיעו לבין המערכת המשפטית הפלשתינית בתוך הרצועה. "כשיבואו נתאם את העניינים. זהו בסופו של דבר עניין מינהלי, ואיננו יכולים להגיד מה יקרה בדיוק, כי איננו שותפים להבנת הפרטים. אם הם לא זקוקים לנו, לא נשתתף. אנחנו משאירים להם (לאש"ף-תוניס) להחליט".

הערפל, אומר אבו רחמה, מבלבל את האנשים, "שאינם יכולים לעשות שום דבר בתוך תהליך השינוי".

גם על שובם של המגורשים, כנראה ביום שני, יודעים בעזה מכלי התקשורת. מתוך 32 מגורשי האינתיפאדה שעל שובם הוחלט, 26 הם כפי הנראה מהרצועה. כמה מהשמות שהוכרזו הם עבדאללה אבו סמהדאנה ומוחמד אבו כריש מפתח, וג'מאל זקות מפרא (גורש כאיש החזית הדמוקרטית).

בעצרת המונים של נצי הפתח שלשום, לזכרם של ששה אנשי הפתח שהרגו מסתערבים, ניכר המתח השורר בין אנשי הארגון לבין ההנהגה הממונה של הפתח. העצרת התקיימה בחצר בית הספר פלוג'ה במחנה הפליטים ג'באליה, סמוך למקום בו נהרגו ששת אנשי הפתח. הנואם המרכזי היה ראש ארגון הפתח ברצועה, ד"ר זכריה אל אגא, שחזר על עמדת הפתח, על פיה הרג השישה היה ניסיון לחבל בתהליך השלום, ואמר כי הפתח דבק בתמיכתו בתהליך.

אל הבמה עלה לפתע רעול פנים, איש נצי הפתח, שהיה חמוש ברובה. הוא קרא להפסיק את השיחות ותקף את בכירי הפתח שמתנגדים להרג משתפי פעולה. לדברי סמי מסרי ממשרד אש"ף, דבריו של איש נצי הפתח, גם אם אינם מייצגים את דעת הרוב, מאותתים כי הפתח עלול לאבד את אמינותו אם ההסכם לא יישום בהקדם האפשרי.

בסוכת האבלים של אחד מהרוגי הפתח אמרו בשבוע שעבר על כביר תם של שניים מנצי הפתח בג'באליה. לפני שנהרגו חילקו השישה כרוזים נגד התנהגותם של כמה מנצי הפתח בצפון הרצועה, לאחר הלוות... שהגיעו אליהם בתוקף תפקידיהם הרשמיים בפתח.

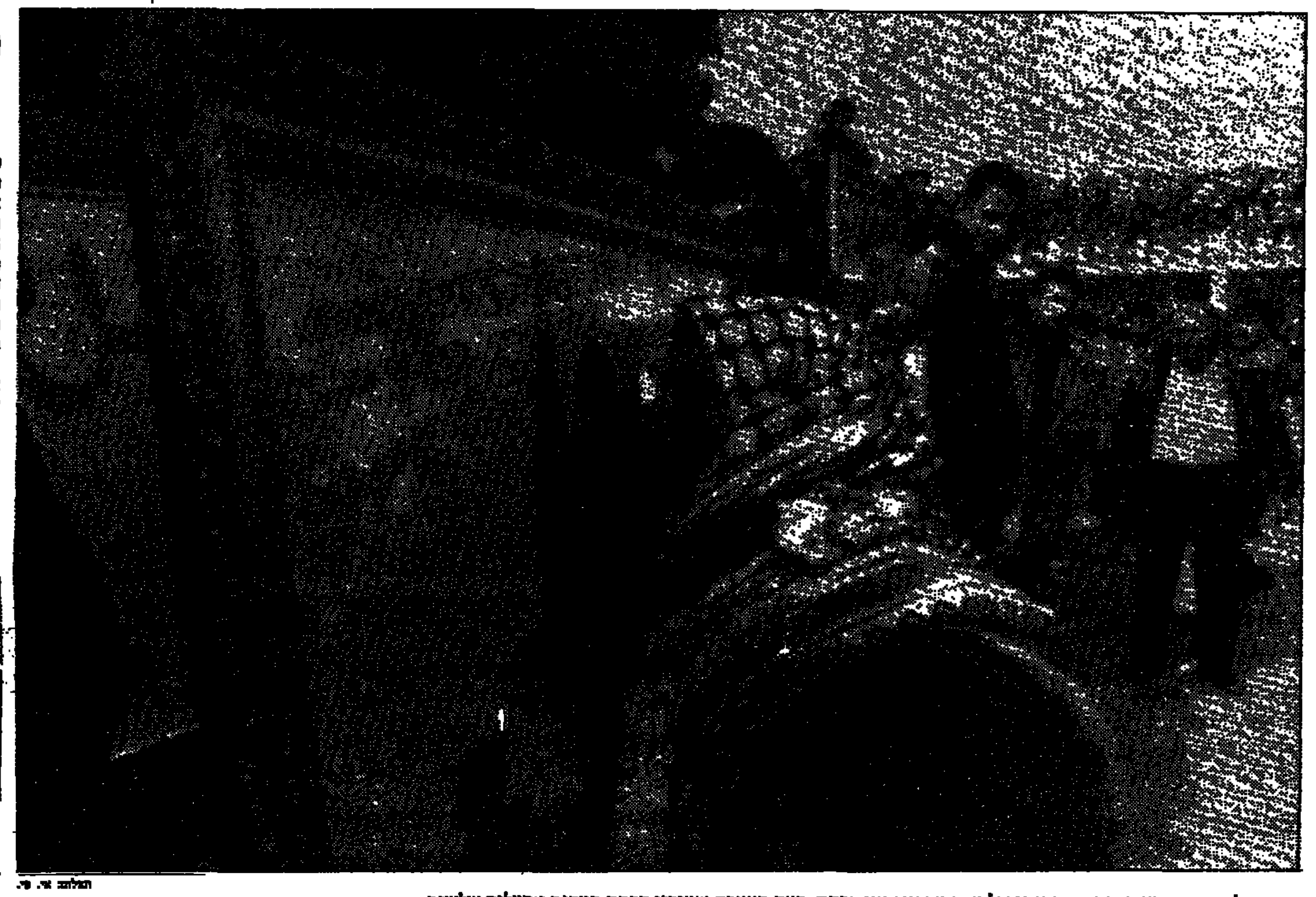

תצלום: אי. פי.
אישה פלשתינאית מנשקת את תמונתו של אחד מהרוגי נצי הפתח, בעת העצרת שאירגן הפתח במחנה ג'באליה שלשום

בקהיר יחודשו היום השיחות בין ישראל לאש"ף על הסכם הנסיגה מעזה ויריחו

מאת אלוף בן
סופר המדיני של "הארץ"

השיחות על הסכם הנסיגה מעזה ויריחו יחודשו היום בקהיר, מהמקום שבו נפסקו ב־23 בפברואר. שני סיבובי השיחות האחרונים, לפני הטבח בחברון, התאפיינו ברצון הדדי להסיר מכשולים, שהביא להתקדמות מהירה בניסוח סעיפי ההסכם ונספחיו.

גורמים ישראליים התקשו להעריך, ערב חידוש השיחות, היכן טמונים הקשיים בדרך להשלמת ההסכם. להערכתם, העיכובים והמחלוקות שהתעוררו עד כה בשיחות נבעו מסיבות פוליטיות של אש"ף, ולא ברור על אילו נושאים יבחרו הפלשתינאים להתעקש עתה.

הסכם הנסיגה מעזה ויריחו שבו ידונו המשלחות בראשות נביל שעת ואמנון שחק יורכב מגוף עיקרי ומחמישה נספחים: לענייני ביטחון, להעברת סמכויות המינהל האזרחי, לעניינים משפטיים, לענייני כלכלה ולצעדים לבניית אמון. ניסוח גוף ההסכם החל בסיבוב השיחות האחרון. הוא יכלול סעיפים שיקבעו את מהות היחסים בעתיד בין הצדדים, כמו התחייבות לפתרון מחלוקות בדרכי שלום ומניעת אלימות, והגדרות של סמכות רשות הממשל העצמי הפלשתיני. חלק מסעיפי גוף ההסכם יועתקו כלשונם מהסכם הצהרת העקרונות, כמו הסעיף הקובע שישראל תמשיך להיות אחראית לישראלים ולמתנחלים גם בשטחי הממשל העצמי הפלשתיני. סעיפים אחרים יפנו לחמשת הנספחים הסכביים, ויהיו סעיפים שיקבעו הסדרים מפורטים בתחומים שונים. בסיבוב האחרון הושגה הסכמה על סעיף גוף ההסכם, הדן בסמכויות החקיקה של מועצת הממשל העצמי. העניין היה שנוי במחלוקת קשה. ישראל דרשה בתחילה שכל חוק של המועצה יועבר לאישור ישראלי לפני כניסתו לתוקף, כדי לוודא שלא יחרוג מהוראות הסכם הצהרת העקרונות.

שעת. 5 נספחים

שחק. התקדמות מהירה

בשיחות הסכימה ישראל להצעת אש"ף, לפיה המועצה הפלשתינית תוכל לחוקק ולפרסם חוקים. לפני כניסת החוק לתוקף הוא יועבר לידי ישראל, שתוכל לערער על תוכנו בפני ועדה משפטית משותפת. כמו הדיון בערעור תוקפא כניסת החוק לתוקף.

גודל אזור יריחו ייקבע סופית בידי ראש הממשלה יצחק רבין ויו"ר אש"ף יאסר ערפאת. ישראל הבטיחה להגדילו, מעבר לשטח של 55 קמ"ר, שנקבע בהסכם קהיר. בשיחות שנקטעו לפני הטבח הושגה הסכמה על כמחצית מסעיפי הנספח הביטחוני, שישראל רואה אותו כחשוב בחלקי הסכם עזה ויריחו. הסעיפים הנוגעים למעברי הגבול למצרים וירדן נוסחו כמעט בשלמותם בהסכם קהיר, שנחתם בראשית פברואר. לאחר מכן הושגה הסכמה עקרונית על מבנה המשטרה הפלשתינית, סידורי הביטחון בעזה וביריחו, הוועדה הביטחונית המשותפת לצה"ל ולאש"ף, הסיורים המשותפים ותיחום אזורי ההתנחלויות ואזורי הביטחון של צה"ל ברצועת עזה.

גודל המשטרה הפלשתינית בעזה וביריחו עדיין לא נקבע. אש"ף דרש שתמנה 10,000 שוטרים. ישראל הציעה בתחילה 6,000 שוטרים חמושים וכמה מאות אנשי מנהלה. ראש הממשלה אמר בהופעה פומבית ערב הפסקת השיחות, שבמשטרה יהיו 8,000 איש.

אש"ף הגיש לישראל ביום האחרון של השיחות מפה של פריסת המשטרה הפלשתינית בעזה, ואמור להגיש מפה של הפריסה ביריחו. ישראל הסכימה לרוב פרטי הפריסה ברצועה.

עם חידוש השיחות יידרשו המשלחות לדון בנוכחות הבינלאומית שתוצב בעזה ויריחו, ולהתאים את ההצעות המקוריות לכללים שנקבעו להקמת כוח המשקיפים הזר בחברון.

סעיפים אחרים שיעמדו לדיון יהיו משטר הביטחון והפיקוח על התנועה בים ובאוויר, כללי הפתיחה באש והמרדף אחר מבוקשים, ניהול מעברי הגבול הפנימיים בין רצועת עזה לישראל, והמשטר שינהג ב"מעברים הבטוחים" בין עזה ליריחו, שיהיו בשטח ישראל.

בשיחות הוועדה לעניינים אזרחיים הושגה ההתקדמות הרבה ביותר, נקבעו בה כללי העברת הסמכויות במרבית תחומי הפעולה של המינהל האזרחי. סוגיות בעייתיות, כמו בקשת אש"ף להנהיג דרכון פלשתיני ובולי דואר של הממשל העצמי, הועברו להכרעת רבין וערפאת.

עם חידוש שיחות הוועדה האזרחית מחר, יימשך הדיון בתקשורת האלחוטית ובהקצאת תדרים, במרשם האוכלוסין והתיעוד, שהועברו לקבוצות עבודה של מומחים. הוועדה תידרש לדון בהעברת משק המים, ובחשבת לסוגיה בעייתית, ובסיכום העברת הסמכויות בתחומי הארכיאולוגיה התכנון והבנייה.

השבוע תתכנס בפעם הראשונה הוועדה לעניינים משפטיים, שתנסח את הנספח המשפטי להסכם, שבו ייקבעו הסמכויות והאחריות לשיפוט בעניינים פליליים ואזרחיים. הוועדה תידרש לקבוע כללים לשיתוף פעולה בין ישראל לרשות הפלשתינית בעניינים כמו העברת עדים וראיות מישראל לתחומי הממשל העצמי ולהיפך, כללי הסגרת חשודים, והטיפול בתביעות אזרחיות משני הצדדים. נושאים אלה לא נידונו כלל עד עתה.

שחרור אסירים ודאגה למשתפי פעולה

הנספח לצעדים בוני אמון (CBM) יידון בשתי סוגיות רגישות במיוחד: שחרור האסירים הפלשתינאים והדאגה למשתפי הפעולה עם ישראל בשטחים. השיחות לבניית אמון החלו ביום השיחות הראשון בטאבה באוקטובר 93' ועדיין לא הביאו לסיכומים. אש"ף דורש שחרור מלא של כל האסירים הפלשתינאים שבידי ישראל, ומוכן בתמורה לדאוג למשתפי הפעולה.

ישראל מתנגדת בתוקף לשחרור אסירים משלוש קבוצות: חברים בארגונים המתנגדים לתהליך השלום – ארגוני הסירוב, החמאס והג'יהאד האיסלאמי; רוצחי יהודים; ומי שביצעו פעולות טרור לאחר חתימת הצהרת העקרונות ב־13 בספטמבר. בעניין משתפי הפעולה דורשת ישראל שהפלשתינאים לא יפגעו בהם.

צה"ל שוקל להקדים פינוי בסיסים מרצועת עזה כמחווה לפלשתינאים

מאת איתן רבין
סופר הצבאי של "הארץ"

בצה"ל שוקלים להקדים ככל האפשר את פינוים של בסיסים, מאחזים ומפקדות ברצועת עזה וביריחו כמחווה לפלשתינאים, אם וכאשר יסוכם הסכם עזה ויריחו. כך אמרו אתמול גורמי צבא בכירים.

בצה"ל ממשיכים בתוכנית הפינוי המקורית שהוכנה במטה הכללי ובאגף המבצעים, אולם אומרים כי בתהליך ייתכן שינוי בלוח הזמנים, שיכלול הקדמת מועדי פינוי של אתרים מסוימים.

גורמים צבאיים מדגישים כי מרגע שייחתם ההסכם, ניתן יהיה להוציא את כוחות צה"ל מעזה ויריחו תוך שלושה עד ארבעה שבועות, ולהתמקם במבנים החדשים. עם זאת, אומרים כי היחידות המבצעיות יצאו מרצועת עזה רק עם תום מועד הפינוי.

צה"ל עוסק כעת בהוצאת העברתם של קרוואנים וציוד נייד מבסיסים ברצועת עזה למפקדות החדשות של צה"ל בגוש קטיף. "אנחנו רוצים לפנות את הרצועה מרגע ההסכם עם הפלשתינאים כמה שיותר מהר ולפיכך כל הזמן עוסקים בפינוי ובהעברת בסיסים שלא לצורך כך שיישאר לנו נתח קטן מרגע שייחתם ההסכם", אמר גורם צבאי בכיר.

צה"ל גם החל לפנות חיילים וחיילות בעיקר חיילי וחיילות מפקדה שאינם נדרשים כעת ברצועה.

במקביל עוסק צה"ל בהקמת הבסיסים החדשים על אותם צירי התנועה בגוש קטיף וכן בתוך מתחם ההתנחלויות ברצועת עזה.

בעוד שנה

בנוסף לכך, נמשכת בניית הגדר אשר תפריד בין רצועת עזה ליישובים היהודיים במועצה האזורית שער הנגב. ההערכה היא שבניית הגדר תסתיים רק בעוד שנה, נוכח מחסור בתקציבים.

שיחת היום עם יחיאל לקט

על איום ממשלת אוקראינה למנוע את פעילות הסוכנות בתחומה

350 צעירים אינם בעיה לאומית

במקומות רבים בחבר העמים פועלת הסוכנות בישראל מקרמיי, לרוב בעידודם המלא של השלטונות שם. אולי מקרה אוקראינה מלמד, כי הגזמנו מעט?

לא מקבלת עלי ההגדרה של "שדיף". הסוכנות ידועה לבחור שליחים בעלי כישורים, הפועלים על קרקע פורייה. נכון שהייתה גם פעילות רבה מצד השלטונות המקומיים, לגלות יחס חיובי כלפי ישראל וכלפי היהודים במקום, גם מתוך הבנה שהם עשויים לשמש גשר חשוב בקשרים שלהם עם ארצות המערב.

ידוע גם כי יחס אוהד זה, מביא תועלה להון היהודי בעולם. ייתכן שהאכזבה מתמיכת המערב או מהעדר השקעות יהודיות, מבוססת במעמד הסוכנות.

אני לא מאמין. לא עולה על דעתי שמישהו הגון יציע להשתמש ביהודים כבני ערובה לאינטרס כלכלי זה או אחר. הנשיא קראוצ'וק ידידותי כלפי ישראל, והוא השקיע בתבונה בטיפוח היחסים האלה. אני יודע גם שאנו שומרים על כל כללי הפעק הדיפלומטי שניתנו לנו, וניתן להבהיר את כל הפרשה הזו בקלות.

האם יש סיבה לכך שהתגובה הנזעמת באה דווקא מאוקראינה?

אוקראינה היא לא מקשה אחת. באזורים שקיימו שם לבחירות שהתקיימו לפני כשבועיים, היו מעגות של הימין הקיצוני כנגד יציאת היהודים משם. הם עשו שימוש בתעמולה שלהם גם בתוכנית יציאתם של בני הנוער היהודים ללימודים בארץ. הבחירות הסתיימו בניצחונו של קראוצ'וק, ואני לא רואה סיבה שהיחס האוהד כלפי פעילות הסוכנות שם לא יימשך.

לקט הוא ראש המחלקה לעליית נוער בסוכנות ומשמש גם כיו"ר בפועל של הארגון

אינך חושש שתקדים זה יתקבל בתחום שבו מתמקדת פעילות הסוכנות – העלאת נוער יהודי?

אינני יודע על איזה תקדים את מדברת. בסך הכל אמרו לנו, שנשלח מכתב עם שאלות הבהרה אלינו. מותר לכל גורם אחראי לבקש הבהרות, ואין לי ספק שהתשובות שלנו יהיו מספקות.

נציג השגרירות האוקראינית בישראל אמר כי הילדים היוצאים משם ללימודים, עוברים פה גיור. אחר כך תיקן את עצמו, והבהיר כי מקרבים ליהדות צעירים שרחוקים ממנה. התגובות שם נשמעות כאילו הם רואים בפעילות זו ציד נפשות.

אנו מקפידים שייצאו רק יהודים, או כאלה המוכרים כבעלי זכות על פי חוק השבות. על פי חוק זה, זכאים לבוא גם מי שאינם יהודים כשרים, ואלה מהם המעוניינים לעבור גיור, יעברו גיור. עד כה, לא ידוע לי על מישהו בתוכנית שלנו שביקש לעשות זאת. סך הכל, מדובר עד כה ב־350 צעירים שהגיעו מאוקראינה במסגרת התוכנית, וקשה לדבר מבחינתם על "בעיה לאומית".

אולי מה שמפריע להם, הוא הסעיף שבו אתם מחייבים את ההורים על היתר להמיר את מעמד הילדים מ"תיירי" ל"עולה".

זהו עניין ביורוקרטי וטכני בלבד. עד היום, לא שינה אף אחד מן הילדים שבמסגרת עליית הנוער את מעמדו. נכון שהעלייה היא היעד העיקרי של הסוכנות, אך התוכנית מתירה חופש בחירה מוחלט, ואינה מונעת מן הילדים לשוב לאוקראינה בכל עת שהם רוצים. גם ההורים לא תפסו את הסעיף הזה כמהותי, אלא כטכני בעיקרו. אבל אם הוא מפריע למישהו, אפשר לבטלו מההסכם.

מאת לילי גלילי

מארטין אינדיק: צה"ל כבר עומד לסגת מאזורים מסוימים

וואשינגטון (ע"צ). ארה"ב העריכה ביום חמישי כי נסיגה ישראלית מעזה ומיריחו תתרחש עד סוף אפריל. "אפשר בהחלט לקוות בחודשן נסיגה משמעותית של הכוחות הישראליים עד סוף אפריל", אמר מארטין אינדיק, אחד מיועציו של הנשיא ביל קלינטון למזה"ת, בראיון לרשת הטלוויזיה סי־אן־אן. "הישראלים כבר עומדים לסגת מאזורים מסוימים", הוסיף.

"אני משוכנע כי שני הצדדים הבינו שעליהם להתקדם במהירות, על מנת להבטיח שההישגים יתורגמו למעשים בשטח", אמר עוד אינדיק, בהתייחסו לחידוש השיחות בקהיר בין ישראל לאש"ף.

ממסמך שפרסמה ביום חמישי לשכת העיתונות של הבית הלבן עולה כי ארה"ב הולכת לתרום ציוד למשטרה הפלשתינית העתידה לקום, בשווי של 4 מיליון דולר. הולכה זו מצוינת בתזכיר שהעביר הנשיא ביל קלינטון למזכיר המדינה, וורן כריסטופר, ולמזכיר ההגנה ויליאם פרי, שפורסם בקליפורניה, ליד סאן דייגו שבקליפורניה, שם מבלה קלינטון את חופשתו. התרומה להקמת כוח השיטור הפלשתיני כלולה בהצהרת העקרונות.

כדאי לצפות הערב בתוכנית "בגוף בריא" בערוץ 8 בכבלים
הטיפול ברפואה תעסוקתית במסגרת קופת חולים כללית
עם המכון לרפואה תעסוקתית ע"ש ד"ר קורן בת"א
רגישות לעקיצות דבורים
עם ד"ר כרמי גלר-ברנשטיין ממרפאת זמנהוף בת"א
הערב בשעה 21:00
ובשידור חוזר: יום ב' בשעות 11:00, 16:00, יום ו' בשעה 20:00, שבת בשעה 12:00
מרגישים את השיפור מיום ליום
קופת חולים כללית

SOTHEBY'S
FOUNDED 1744
מודיעה על המכירות הקרובות בתל-אביב
ציור, פיסול ורישום בינלאומי וישראלי
יום שני, ה-4 באפריל בשעה 7:30 בערב
יודאיקה
ספרים, כתבי יד, תשמישי קדושה וציור
יום רביעי, ה-6 באפריל בשעה 3:30 אחה"צ
התצוגה והמכירה יערכו במלון הילטון תל-אביב
קטלוגים ניתן להשיג במשרדנו ובתצוגה
סותביס, גורדון 38 ת"א 63414
טל' 03-5223822 פקס 03-5225454

מסעדה איטלקית ופיצות
הארוחה העסקית הכי טעימה החל מ-25 ש"ח
לבחירה מהמנות העקריות: מרליונים ברוטב פלפלת / חזה עוף בפטריות יער / סול ממולא בקלמארי, ברוטב לימון עדין / סטייק ברוטב / דג פורל א־פסוצ'יני קישואים / ועוד, ועוד...
207 איטליאנו
משלוחים הביתה חינם! של מבחר פיצות וארוחות מהתפריט
צהלה, משה סנה 54 ת"א. טל. 03-6483030

SERIALS No. 88436

רבין: ההצעה לרכז את יהודי חברון באתר אחד אינה על הפרק כרגע

ח"כ נתניהו אמר בפגישה עם רבין כי "שאלת הסרבנות צריכה לרדת מסדר היום. הפתרון הוא לא לתת פקודות שייצרו בעיית סרבנות"

מאת אלוף בן
הכתב המדיני של "הארץ"

"ההצעה לרכז המתיישבים היהודים בחברון באתר אחד עלתה, אך כרגע היא לא על הפרק", כך אמר ראש הממשלה, יצחק רבין, בפגישה עם מנהיגי האופוזיציה ביום שני.

לדברי רבין, הוא עומד על כך שבתקופת ההסכם הביניים לא יפונו יישובים יהודיים. אנשי האופוזיציה שאלו האם ההבטחה חלה גם על מתיישבים, וראש הממשלה השיב "את זה לא אמרתי".

פגישת ראש הממשלה עם מנהיגי האופוזיציה נערכה ביוזמת מפלגות האופוזיציה, שנועדו בפעם האחרונה עם ראש הממשלה בתקופת מבצע "דין וחשבון" בלבנון, ביולי 1993.

בפגישה השתתפו חברי הכנסת בנימין נתניהו ומשה קצב מהליכוד, זבולון המר ויגאל ביבי מהמפד"ל, רפאל איתן מצומת, רחבעם זאבי ממולדת וגונן שגב ואלכס גולדפרב מיעוד. לצד רבין השתתף בפגישה סגן שר הביטחון, מרדכי גור.

ראשי האופוזיציה אמרו לרבין כי פינוי מתיישבים יהודים יפגע בהסכמה הלאומית ויצור בעם קרע שלא יאוחה. הם הסבירו כי הימין אינו מבחין בין פינוי יישובים לבין פינוי מתיישבים, ובשני המקרים יראה בדבר חציית קו אדום.

נתניהו אמר כי "לא מתחבטים פה בסוגיית סרבנות, אבל אין להתעלם מכך שחלק מהעם רואה בעקירת יהודים קו אדום". לדבריו, "שאלת הסרבנות צריכה לרדת מסדר היום, גם מבחינת אלה שמעלים אותה וגם מבחינת אלה שיוצרים את הסיטואציה שבגללה היא עולה. הפתרון הוא לא לתת פקודות שייצרו בעיית סרבנות".

איתן שאל את רבין, "מה תגיד לאמא שמסוגע יהיה בן החייל שלה אחרי שנתנו לו פקודה לפנות אותה מביתה שלה למען מה, למען השלום?" המר אמר כי לדעתו הממשלה איננה מאוחדת, וראש הממשלה זקוק ורוצה באיזון מסוים, כדי שהשמאל לא יוביל את הממשלה למדינה פלשתינית ולפילוג ירושלים. "ולכן חיוני שבמצב של כמעט קרע בעם תהיה הידברות עם האופוזיציה".

לדברי המר, "קרע נוצר כאשר אדם או ציבור נלחמים עם הגב אל הקיר, והדוגמה מובהקת לכך היא גירוש מתיישבים או פינוי יישובים. זו פריצת התפר וקריאת תיגר, ובעצם, קרב הכרעה עקרוני ראשון על אפשרות פינוי בכלל. לכן עניין זה מחייב את הכרעת העם מן הרגע הראשון, אפילו מדובר בפגיעה בתל חברון, היא רומיידה".

קצב אמר לרבין, כי ראש הממשלה אינו יכול להצביע על שום הישג של ממשלתו בשבעת החודשים שחלפו מאז חתימת ההסכם עם אש"ף, וקרא לו לעצור ולהשהות את מדיניותו מעתה.

לאחר הפגישה אמר קצב כי רבין "לא היה החלטי" בדבריו נגד הפינוי מחברון. "ניתן לקבוע ולהסיק מדברי ראש הממשלה, שכל מטרתו להרדים את האופוזיציה ואת המתנגדים לגירוש היהודים מחברון", אמר.

רפאל איתן אמר לאחר הפגישה כי "התרשמתי שאין תוכניות לשנות את מפת היישוב היהודי בחברון, ואולי זו התרשמות מוטעית".

רבין זימן לפגישה עם ראשי האופוזיציה את אלוף פיקוד המרכז, דני יתום, שמסר סקירה על המצב בגדה, ובמיוחד בחברון. יתום אמר כי צירי התנועה המחברים את שלושת היישוב היהודי בעיר – תל רומיידה, בית הדסה, בית רומנו והרובע היהודי – פתוחים לתנועה ונתונים תחת אבטחה מלאה של צה"ל. השוק הסיטונאי בעיר לא נפתח, כדי למנוע מגע בין יהודים לערבים, אמר. לאחר הסקירה ביקש רבין מיתום לעזוב את החדר, כדי שלא ישתתף בדיון פוליטי.

"בינאום ירושלים"

כמה מהמשתתפים בפגישה, כמו זאבי ואיתן, הביעו דאגה מהצבת הכוח הבינלאומי החדש בחברון. איתן אמר כי "יש סכנה שזהו הצעד הראשון לקראת בינאום ירושלים. האו"ם, המעצמות ומדינות העולם לא חזרו בהן מההחלטה מ-1947, שקבעה שירושלים תהיה בינלאומית. עד היום יש לאו"ם בבניין המשקיף במעבר מנדלבאום, בגבול לבנון הכחול יש משקיפי או"ם, ובארמון הנציב יושב ראש מטה המשקיפים. האו"ם לא זז מילימטר, למרות שעברו עשרות שנים", אמר איתן.

בסיום הפגישה אמר ח"כ נתניהו, כי ראשי האופוזיציה הבהירו כי תפקידו של צה"ל הוא להגן על יהודים על ידי שמירה עליהם, ולא על ידי פינויים. "אני מקווה שהמסר הזה נקלט", אמר נתניהו. לדבריו, "זימנו את הפגישה בהתחשב בעובדה שאנחנו נמצאים רגע לפני משבר, ונוצר קרע שיש לעצור אותו".

ח"כ איתן התייחס לאפשרות של היווצרות קרע בעם, ואמר כי אילו הוא היה במקום ראש הממשלה, הוא היה מתחשב בבעייה של חברי כנסת שמייצגים יותר ממחצית הציבור.

ח"כ זאבי אמר כי "אני יוצא עם תחושה טובה מכך שישנו צינור הידברות בין האופוזיציה והממשלה. ראש הממשלה מתחיל לשמוע גם גורמים לאומיים, שמהווים מחצית מהעם. בהכירי את רבין שנים רבות, אני יכול לומר שמשהו נקלט אצלו לגבי המסר של מניעת קרע בעם. אמרתי לראש הממשלה, כי מי שייסוג מכל חברון ייסוג גם מקרית ארבע, ובסופו של דבר גם מירושלים".

ח"כ גונן שגב אמר כי הוא יצא מהפגישה בהרגשה שרבין מוטרד לא פחות מראשי האופוזיציה מהקרע שעלול להיווצר בעם.

תצלום: [illegible]
יו"ר הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו בצאתו מפגישת ראשי האופוזיציה עם ראש הממשלה, יצחק רבין

סוף השבוע בטלוויזיה / אברהם טל

מאבק שחרור מהצד הזה

דב גרונר, יוסף כהן. אורי (במאי) ובני (תסריטאי) ברבש. בבלים, ערוץ 3

תחילה אביע תודה לערוץ הראשון: מסיבות של עייפות או עצלנות או סתם בטלנות, לא שודר בליל שבת "יומן", שהצפייה בו לדידי חובה. כך יכולתי להתמסר בלב שקט לסרטם של האחים ברבש על דב גרונר, ששודר בכבלים. הערה שנייה, מלה טובה לערוץ השלישי בכבלים: בליל החג וגם במוצאו הציע ערוץ זה לטעמי את המבחר המרתק והמהנה ביותר: הסרט על גרונר, ואחר כך שני פרקים של המיני סדרה המצוינת "סיפורי סאן פרנסיסקו". כל הכבוד לערוץ 3, זו הדרך להתמודד עם הגדולים.

כילד רמת גני אני זוכר במעומעם את היום – עכשיו אני יודע שהיה זה 23 באפריל 1946 – שבו פשטה במושבה כאש בשדה קוצים השמועה שהאצ"ל תקף את בניין המשטרה. רמת גן היתה אחד ממעוזי האצ"ל, ותמיד היו מי שהביאו לנו מידע מוסמך ממקור ראשון על פעולות המחתרת. על כך שיש פצוע שנתפס בידי הבריטים שמענו מאוחר יותר, וכך גם את שמו של דב גרונר.

הסרט של האחים ברבש מפגיש אותנו עם גרונר אחרי האירועים הדרמאטיים שהביאו לתפיסתו ואחרי משפטו, שגם בו היו כרוכים אירועים מסעירים (בעיקר חטיפת קצינים בריטים בידי אנשי אצ"ל). גרונר נידון למוות; הסרט עוסק בעיקר בשאלה אחת: הנסיבות שבהן הסכים להגיש ערעור לבית הלורדים (ובכך "להכיר" בשלטון הבריטי בא"י), ואח"כ החליט לבטל את בקשתו.

על העובדות הקשורות בפרשה זו נטוש ויכוח בין ותיקים בני התקופה וצעירים יותר שהתעמקו בפרטי הפרשה. גרונר הפך כידוע לסמל, ולשאלה באילו נסיבות ביטל את בקשת הערעור נודעת חשיבות עצומה לאנשי האצ"ל. אבל למי שלא מעורב רגשית בוויכוח זה, ההיבט "הלאומי" הזה אינו חיוני (ביותר יעלה לכל היותר תשובה לשאלה אם גרונר היה בעל השקפה אידיאולוגית, או רק צייתן: איש אמיץ מאוד היה בכל מקרה).

ההיבט המתבלט לצופה הישראלי 1994 הוא אחר: איך נראה מאבק שחרור כאשר מסתכלים עליו מהצד שלנו. הסרט ממלא שליחות חשובה, בהראותו כי שלטון כיבוש הוא שלטון כיבוש, גם כאשר הוא מתיימר להיות נאור.

הסרט ריתק אותי למרות מספר קטעים משמימים ואיטיים מדי (האם כאשר הגיבור מהרהר צריך להראות את ההרהור כפי שהם נמשכים בזמן אמיתי?) אבל סצנות אחרות, הלוקיישן, התפאורה והמשחק המצוין (גם של שחקנים זרים ששולבו בסרט) פיצו על כך.

ח"כ יהלום העביר ליועץ המשפטי "פרסומים הקוראים לסרבנות"

"גם השרים שריד וצבן, הסופר עוז והמשפטן נגבי קראו לסרב לפקודות"

מאת אבירמה גולן

ח"כ שאול יהלום, המזכיר המדיני של המפד"ל, העביר לבדיקת היועץ המשפטי לממשלה פרסומים מאת השרים יוסי שריד ויאיר צבן, הסופר עמוס עוז והמשפטן משה נגבי, הכוללים לדבריו קריאה לסרבנות ואי ציות לפקודות ממשלה.

לדברי ח"כ יהלום, הוא דוגל בחופש הביטוי ובחופש הדיון הציבורי, והתנגד לתחילת פיות של אנשי רוח, אישי ציבור ורבנים. "ואולם משהתבקש היועץ המשפטי, עו"ד מיכאל בן יאיר, לבחון התבטאויות ופסקי הלכה של רבנים תוך הסתה פרועה ומגמתיות בולטת, אין לי אלא לבקשו להתייחס גם לפרסומים מטעם של ח"כים ועיתונאים".

יהלום ביקש מהיועץ המשפטי לבדוק מאמר שפרסמו צבן ושריד בהיותם חברי כנסת, בו נכתב בין היתר: "שלא יהיה אי הבנות ושלא יאמר שלא הוזהרתם מראש. אנחנו את פקודת הטראנספר אינו ממלאים, וגם הילדים שלנו והנכדים אינם ממלאים אותה... אבל היום שבו תינתן פקודת הטראנספר, שהיא בלתי חוקית בעליל, יהיה גם היום של סירוב פקודה".

יהלום מצטט גם מאמר של עמוס עוז מתקופת מבצע "יש גבול", בו כתב בין היתר: [illegible]

יהלום מצטט גם [illegible] "על הסרבנות" מאת המשפטן משה נגבי, ובו נאמר: "יכול להיות מצב שבו אמר: לא שווה לקיים את המדינה הזאת, אם במלחמה לא תפזר אותי".

"הדברים מדברים בעד עצמם", כתב יהלום ליועץ המשפטי לממשלה, "בתקופה זו של עליהום על רבנים, על מתיישבים ועל הציבור הדתי בכללו, ראוי שמאזני המבחן המשפטי יהיו ברורים ומאוזנים, ללא כחל ושרק ובלא משוא פנים".

"תקופת גזירת הפיאות"

בצאתו מפגישת ראשי האופוזיציה עם ראש הממשלה יצחק רבין תקף ח"כ זבולון המר מהמפד"ל את דבריו של יו"ר ועדת החוץ והביטחון, ח"כ אורי אור, על הצורך לבדוק את יחסי צה"ל עם ישיבות ההסדר.

ח"כ המר אמר כי הוא מוחה חריפות על דברי אור, וכי תבע מראש הממשלה ומסגנו מרדכי גור (שהשתתף בישיבה עם ראשי האופוזיציה) להבהיר עמדתם על התבטאויות לדבריו.

"מי שמעלה היום על דעתו לפרק ישיבות הסדר, עלול לדרוש מחר לא לגייס לצה"ל חיילים דתיים, מפני שלדידו הם אינם נאמנים דיים. אסור לבודד אותם ולסמן אותם. עולה על דעתכם לקרוא לנוער דתי-ציוני לא לשרת בצה"ל" אמר המר.

לדברי המר, יש הבדל בין עניינים בהם יש לאופוזיציה התנגדות פוליטית לבין מצבים שמביאים לכדי קרע. "אנו חלוקים על מדיניות הממשלה, ועל כך נאבק ציבורית באופן הכי לגיטימי", אמר המר, "אבל כאשר אדם או ציבור נלחמים עם הגב אל הקיר, והדוגמה מובהקת לכך היא גירוש מתיישבים או פינוי יישובים, זו פריצת התפר וקריאת תיגר, ובעצם קרב הכרעה עקרוני ראשון על אפשרות פינוי בכלל. לכן עניין זה מחייב הכרעת העם, אפילו מדובר בפגיעה בתל חברון (תל רומיידה)".

המר אמר כי משמעות דבריו של ח"כ אור, על אדות כמה וכמה בתפקידו בראש ועדת החוץ והביטחון, היא שמבקשים להחזיר את המדינה לתקופת גזירת הפיאות בראשית שנותיה; שכן ריכוז התקפה ציבורית על ישיבות ההסדר, המשמשות כור היתוך לאלפים ולרבבות המחרפים נפשם במערכות צה"ל, מוביל, למעשה, לאחת משתי האפשרויות: הוצאת הדתיים אל מחוץ למסגרות הצבא, או אמירה לבאותה לחיילים הדתיים להתפקר מדתם. [illegible]

"אילו ידידי הרב עמיטל היה מפרסם פסק הלכה שונה מזה של הגאונים הרבנים שפירא, ישראלי ונריה", אמר דרוקמן, "למרות שהם ראשי הרבנים של הציונות הדתית, מתוך היותם גדולי תורה אמיתיים ופוסקים מובהקים, החרשתי; אולם יש למחות בתוקף על אמירה שפסק ההלכה הוא פוליטי".

נודע כי תלמידים רבים בישיבות ההסדר, אשר ראשי הישיבות שלהם לא הביעו דעה נחרצת נגד פסק ההלכה של הרבנים נריה, ישראלי ושפירא, אמרו כי הם לא יסרבו פקודה ממש, אבל אם מפקדיהם יורו להם לפנות מתיישבים, הם יעשו הכל כדי שלא לציית. אחד מתלמידי ישיבת הסדר בצפון אמר כי במקרה כזה יבקש מחברו לירות ברגלו או שיותהו להולה, וכי רבים מחבריו יעשו כך.

הג'יהאד האיסלאמי: כל משקיף זר שיגיע לחברון יהפוך מטרה "כמו חיילי צה"ל"

חמאס: המשקיפים "לא מהווים ערובה להבטחת מינימום ביטחון לפלשתינאים"

מאת [illegible] וסוכנויות הידיעות

כרוז של הג'יהאד האיסלאמי, שהופץ בסוף השבוע בחברון, מאיים על ממשלת נורווגיה לבל תשלח את המשקיפים לחברון, על פי ההסכם שהושג בקהיר, שכן הם ייפגעו. בכרוז נאמר כי כל זר שיגיע לעיר יהפוך מטרה "ללוחמי הג'יהאד האיסלאמי, כמו חיילי צה"ל והמתנחלים".

הכרוז מזהיר את ראש העיר לשעבר מוסטפא נתשה, שלאחרונה נשמעו ידיעות כי יחזור לתפקידו, כי לא ישתף פעולה עם השלטונות הישראליים. בכרוז נטען כי כל המועצות המנוהלות בשטחים מסייעים לישראל, ולכן אסור להצטרף למועצות אלה.

הכרוז קורא שלא להתגייס למשטרה הפלשתינית, שכן אנשיה לא יזכו לשיתוף פעולה מצד אנשי הג'יהאד האיסלאמי, ויחשבו לסוכנים של השב"כ.

ארגון החמאס הביע אתמול התנגדות להסכם שנחתם בין אש"ף לבין ישראל בעניין אבטחת הפלשתינאים בחברון, "שאינו מהווה ערובה למינימום ביטחון לפלשתינאים בעיר".

בהודעת הארגון נאמר כי החמאס "שולל את הסכם חברון, המהווה פשרה פלשתינית נוספת והכרה בגב הפלשתינאים, מכיוון שהמתנחלים היהודים נשארים במקומם".

ירדן: "צעד חיובי"

החמאס מגנה גם "את המגמה לקדש את השיחות הישראליות-פלשתיניות בנושא הממשל העצמי בעזה וביריחו".

בהודעת חמאס נאמר כי הנוכחות של שוטרים פלשתינאים ברצועת עזה, כפי שהוחלט בהסכם, "אינה אלא מטרה של הציונים, המתכוונים על משטרתו של יאסר ערפאת, שתביא לשבירת ההתנגדות הפלשתינית ותגן על המתנחלים".

ירדן בירכה אתמול על ההסכם בעניין אבטחת הפלשתינאים בחברון, שנחתם ביום חמישי בקהיר בין ישראל לבין אש"ף.

"מדובר בצעד חיובי בדרך לשלום הכולל, אשר יביא להחזרת זכויותיהם הבסיסיות של הפלשתינאים על אדמתם", אמר שר ההסברה הירדני ג'וואד ענאני לסוכנות הידיעות פטרה.

לדברי ענאני, פריסת המשקיפים הבינלאומיים בחברון "תבטיח הגנה לעיר ולמקומות הקדושים שבה, וכן את זכות תושביה להתפלל ללא כל הגבלה". ענאני אמר כי יש לפנות את המתנחלים מחברון.

נציגי ישראל ואש"ף ייפגשו מחר בקהיר עם נציגי המדינות שיאיישו את כוח המשקיפים הבינלאומי שיופקד על הבטחת ביטחון הפלשתינאים בחברון – נורווגיה, איטליה ודנמרק. בפגישה ייקבעו תפקידי המשקיפים.

ממשלת דנמרק הודיעה שלשום כי תשלח היום משלחת לקהיר, כדי לדון באפשרות של שיתוף דנמרק בכוח המשקיפים האירופי שיוצב בחברון. שר החוץ הדני, ניל הלווג פטרסן, אמר כי המשלחת, שתורכב מנציגי משרד החוץ וקצינים במשטרה, תצטרף למומחי משטרת נורווגיה, שגם הם מגיעים היום לקהיר.

אש"ף מבקש רשמית מנורווגיה להשתתף בכוח המשקיפים הבינלאומי שיופקד על הבטחת ביטחונם של פלשתינאים בחברון, ויועצו הבכיר של ראש אש"ף יאסר ערפאת, נביל שעת, העביר בקשה בעניין זה לשגרירות נורווגיה בקהיר. כך הודיע ראש לשכת ההסברה של אש"ף בקהיר, [illegible]. גורם פלשתיני בקהיר אמר כי אש"ף יעביר בקשות דומות לאיטליה ולדנמרק.

על פי ההסכם להסדרי ביטחון בחברון, יוקם כוח של 160 משקיפים – 90 נורווגים, 35 איטלקים ו-35 דנים – שישרתו במסגרת מה שיכונה "נוכחות בינלאומית זמנית בעיר חברון".

"תנאי ביטחון סבירים"

שר החוץ הדני פטרסן אמר שלשום כי "שר החוץ שמעון פרס התקשר אלי טלפונית וביקש רשמית כי דנמרק תתרום מכוחותיה לחיל המשקיפים הזה". לדברי פטרסן, דנמרק תדרוש תנאי ביטחון סבירים לאנשי המשטרה שהיא עומדת לשלוח לחברון.

דובר משרד החוץ האיטלקי אמר כי ממשלת איטליה אישרה שלשום את הצעת שר החוץ האיטלקי, בניאמינו אנדריאטה, כי איטליה תשתתף בכוח הרב לאומי שיישלח לחברון. ההחלטה התקבלה בעקבות פנייתו הטלפונית של שר החוץ שמעון פרס ביום חמישי.

בתשובה לשאלה מי יאייש את הקבוצה האיטלקית, שתמנה 35 אנשים, אמר הדובר כי איטליה ממתינה לתוצאות הפגישה שנקבעה למחר בקהיר, במסגרתה ייפגשו נציגי ישראל ואש"ף עם נציגי המדינות שיאיישו את הכוח. לאחר שייקבעו תפקידי המשקיפים בחברון, תקבע רומא את הרכב הקבוצה. נכון לעכשיו לא ידוע האם בקבוצה ישתתפו אנשי צבא או יועצים לעיריית חברון.

חוגים יודעי דבר ברומא אמרו אתמול כי אין לצפות לשינוי במדיניות האיטלקית במזרח התיכון או בעמדות איטליה לגבי השתתפותה בכוח הרב לאומי בעקבות הקמת ממשלה חדשה לאחר הבחירות הכלליות שנערכו באיטליה בסוף מארס.

"מדיניות התחבורה הצבורית בישראל היא אנטי-סוציאלית ומנוגדת לכל מדיניות תחבורתית סבירה. היא נוגדת את הגישה בת-זמננו לתכנון אורבני, פוגעת בבריאות האוכלוסין ומחבלת באיכות הסביבה".

דניאל בלוך
"דבר השבוע" 18 במרץ 1994

מ-3 באפריל 1994 העלו תעריפי התחבורה הצבורית ב-6%. בעשור האחרון קפצו מחירי הנסיעה באוטובוסים ב-2900%. מדד המחירים עלה ב-960%. מחיר הדלק - ב-559%, מספר כלי הרכב הפרטיים גדל במליון ורבע!!!

במאמרו של ד. בלוך נאמר:
בישראל רשת תחבורה צבורית טובה. בשנים האחרונות היא גם מהירה, מודרנית ונוחה. היא היתה יכולה להיות מהירה יותר אילו אכפה המשטרה, בשעות העומס, את הבלעדיות על הנתיבים השמורים לאוטובוסים. מי שמביט בבוקר על פקקי התנועה מבחין במכוניות פרטיות רבות שבהן הנהג או הנהגת לבד. אפילו שני בני זוג אינם משתמשים במכונית אחת, אין מאמץ לחבור יחד מספר שכנים להסעה משותפת כפי שנהוג במדינות מתוקנות רבות. **שם הפיתוי הוא באישור לנסוע בנתיבים המהירים לכלי-רכב שבו נוסעים לפחות שלושה או ארבעה בני-אדם. העדר פיקוח משטרתי על הנתיבים מחיר זול יחסי למשתמש ברכב פרטי פוגעים בתחבורה הצבורית וגורמים לבזבוז אדיר של מקורות כלכליים. אין דרך מנהלית לעודד בתחבורה צבורית. הדרך היחידה היא כלכלית-תחרותית.**

רק שרות נוח במחירים אטרקטיביים יגביר את השמוש באוטובוסים. הדבר יביא לחסכון בדלק, יקטין את תאונות הדרכים, יפחית את הבלאי של הציוד היקר, ימנע פגיעה חמורה בבריאות הציבור ע"י זיהומי אויר ורעש, יצמצם את אובדן שעות העבודה המתבזבזות בפקקים, יביא להקטנת הצפיפות והחנק בדרכים ויעלה את רמת התעבורה והתחבורה בערים במיוחד.

מי שמתכוון להשקיע ברכבות פרוורים, ברכבות קלות או ברכבת תחתית צריך לזכור כי יהיה עלינו לקבוע מחיר שימשוך בעלי רכב פרטי להעדיף תחבורה ציבורית.
העלאת מחירי הנסיעה באוטובוסים, שעליה החליטה הממשלה, היתה גבוהה מדי בכל קנה מידה רציני אף שהיא פחותה מזו שדרשו פקידי האוצר. הממליצים להעלות את תעריפי הנסיעה בתחבורה צבורית לא נסעו זמן רב באוטובוס רגיל. הם לא ראו מבעד לוילונות מכונית השרד הממשלתית, הנהוגה בידי נהג, את הפקקים בכבישים בשל ריבוי הרכב הפרטי.

מדיניות מחירי התחבורה הצבורית בישראל היא אנטי-סוציאלית מנוגדת לכל מדיניות תחבורתית סבירה, היא נוגדת את הגישה בת-זמננו לתכנון אורבני, פוגעת בבריאות הצבור ומחבלת לאיכות החיים והסביבה בישראל. הממשלה חייבת לשנות כיוון ולתת תמריץ כלכלי להגברת השמוש באוטובוסים וברכבות"

מאות אלפי תושבי ישראל תומכים באמור לעיל.
שוחרי איכות החיים והסביבה צדדו והטיפו זה בעשרים שנה להעדפת התחבורה הצבורית המקובלת יותר ויותר ברחבי תבל.
אנו מציינים בסיפוק ששרי איכות הסביבה והתחבורה תיבן בממשלה עדיפות לתחבורה המונית.
יש לזכור שסלילת כבישים חדשים אינה פתרון לבעיה. הם יסתמו מהר מאד במליון וחצי מכוניות פרטיות נוספות בעשור הבא.

חיים וסביבה — LIFE and ENVIRONMENT
ארגון-גג של שוחרי איכות החיים והסביבה
Non-Government umbrella Organization to promote the quality of life and the environment in Israel
FOUNDED 1975 נוסד

יוסף תמיר - יו"ר

פרופסורים לב פישלזון ואביטל גזית
- יועצים מדעיים
עזריה אלון
- החברה להגנת הטבע
יעקב ברדוגו, יעקב ויסטונסקי
- מרכז השלטון המקומי
גרשון שמש
- פורום המשק והכלכלה למען איכות הסביבה
נחמה קצב, דפנה הר אבן
- הרשות לצרכן, איכות הסביבה
[illegible] פטל
- האגודה הישראלית לאקולוגיה ולמדעי איכות הסביבה
צפורה רון
- איגוד נשים אקדמאיות
לין גולומביק, דוד מירון-וופנר
- הית עולי אמריקה וקנדה, איכות הסביבה

להב ידידיה, תלמה נרי
- ויצ"ו, איכות הסביבה
ציפורה צור
- נעמ"ת, איכות הסביבה
בני משקין
- קרן קימת לישראל
ישראל בלץ
- האגודה לתרבות הדיור
רון עציון
- האיגוד הישראלי של אדריכלי נוף
יורם כהן
- רוטרי, איכות הסביבה
ירוחם לקרץ
- איגודי איכות הסביבה
שירלי בנז'מן-אקונט
אלון טל-אדם, טבע ודין
הינדה גרוס
- הדסה ישראל- איכות הסביבה

תמר חן
- ארגון לגננות ונוף
בארי ידידיה
- מלר"ז
מינה מונטג
- בני ברית, איכות הסביבה
משה טורץ
- לשכת המהנדסים והאדריכלים ומתכנני ערים
משה פרידמן
- פרוייקטים אקולוגיים, הסתדרות
דני מונטג
- מגן דוד ירוק
דפנה מרגולין
- עלמא
מיכאל גיל
- עלוה
מרים זיבנר
- מזכירות כבוד

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

המשטרה לביהמ"ש: שני החשודים רצחו את יצחק רוטנברג כמבחן קבלה לארגון נצי הפתח

הודו ברצח והביעו חרטה. מעצרם הוארך ב–15 יום. השופט: ראוי למצות הדין עם מעסיקים שלפועליהם אין אישורי שהייה בישראל

מאת יוסי המרני

מעצרם של החשודים ברצח יצחק רוטנברג באתר הבנייה ברחוב בלפור פינת חפץ חיים בפתח־תקוה, ביום שלישי בשבוע שעבר, הוארך שלשום ב־15 יום. סגן נשיא בית משפט השלום בכפר סבא, השופט יהודה פרגו, האריך שלשום את מעצרם של תאום שביר, בן 20, ועטיה אבו מוסא, בן 23, שניהם פועלים מחאן יונס. השניים החשודים שרצחו את רוטנברג כי רצו לעבור את מבחן הקבלה לארגון נצי הפתח וכי תכננו את הרצח מראש. השניים שיחזרו בפני חוקרי המשטרה את הרצח ביום ששי לפנות בוקר ובבית המשפט הודו במעשה והביעו חרטה.

שני החשודים נעצרו במרכז הארץ כיממה לאחר התקיפה. בעקבות מותו של רוטנברג ביום חמישי, הם יואשמו ברצח. רוטנברג נטמן ביום ששי בבית העלמין בחולון. בן 70 היה במותו והשאיר אחריו אשה ובן.

שני החשודים ברצח יצחק רוטנברג, בעת הדיון בהארכת מעצרם

בבקשה להארכת המעצר ציין נציג המשטרה, פקד שלום מינס, שעמד בראש צוות החקירה, כי ביום שלישי שעבר, בשעה 10 בבוקר, עבדו רוטנברג ואבו מוסא בחותנג, בקומה העליונה של הבניין. רוטנברג היה מניח בטון על צינורות אינסטלציה ואבו מוסא הכין לו את תערובת הבטון. כאשר הבחין אבו מוסא כי רוטנברג הוא היהודי היחידי שנמצא בקומה, קרא לשביר. לשניהם היו גרזנים ששימשו אותם בעבודתם בבניין. כשהתכופף רוטנברג להניח בטון, כל אחד מהם אחז בגרזן, שביר היכה בראשו של רוטנברג שלוש פעמים ואחריו אבו מוסא, פעמיים.

לאחר מכן ניקו השניים את הגרזנים במקום, שביר הצית את תעודת הזהות שלו ליד רוטנברג ואבו מוסא כתב פתק עם שמו המאשר את המעשה. הם לקחו את ארנקו של רוטנברג עם תעודת הזהות שלו וברחו. עוד ציין מינס כי לשניים לא היו אישורי כניסה לישראל.

אבו מוסא אמר כי הוא מצטער על מה שעשה וכי עשה את מה שעשה כאשר לא היה במלוא חושיו. "אחר כך התחרטתי על מה שעשיתי", אמר הודה לשופט. שביר ביקש עורך דין וביקש מהשופט סליחה ורחמנות. את הדיון תירגם רב פקד אבי מבטו, ראש לשכת חקירות במרחב השרון.

בהחלטתו על הארכת המעצר, ציין השופט כי "זהו רצח בדם קר של יהודי רק בשל היותו יהודי. מהודאות החשודים עולה כי המעשה תוכנן על ידם מראש וכי הם השאירו את תעודת הזהות ליד הקורבן כי הם רצו להתקבל לארגון נצי הפתח".

השופט הורה את המעבידים והמעסיקים עוברים מעבר לקו הירוק ללא אישורי שהייה בישראל ואישורי עבודה. "יש להניח כי לא בכדי לא היו לחשודים אישורי עבודה", ציין השופט, "מעבידים המתעלמים מחובה זו, גם אם אינם שותפים לביצוע מעשה פלילי, הרי הם מכשירים את הקרקע לביצוע מעשים כאלה. מן הראוי שגם המעסיקים ייחקרו ושימצה עמם הדין".

בני משפחה בעת הלווייתו של יצחק רוטנברג, שנרצח בשבוע שעבר בידי שני צעירים מהרצועה

מאות השתתפו בהלוויית יצחק רוטנברג, ביניהם חברים למרד במחנה סוביבור

מאת רויטל ברכה

מאות השתתפו שלשום בהלווייתו של יצחק רוטנברג, שהותקף בשבוע שעבר בהלומות גרזן באתר הבנייה בפתח תקוה, ומת ביום חמישי אחר הצהרים מפצעיו בבית החולים ביילינסון בפתח תקוה.

רוטנברג נקבר בבית העלמין בחולון, בחלקה המיוחדת לנפגעי הטרור. בהלוויה השתתפו אשתו רבקה ובנו פנחס, בני משפחה וחברים – חלקם ניצולי שואה שלחמו עם רוטנברג במרד במחנה ההשמדה סוביבור.

הרב הראשי של בת ים, שאול יוסף ויגנר, ספד לרוטנברג. הוא אמר לנוכחים כי למרות שלא נהוג להספיד בעת חג, החליט לומר כמה מלים לכבוד של הנרצח.

"אנו עומדים כאן, ומהשמים יורדים דמעות על אדם דגול. החיה הנאצית עשתה הכל כדי להשפיל את כבודו, אך באותם ימים שמרו עליו, והוא לא איבד צלם אלוקים. מתכונות האופייניות למשפחת רוטנברג ידע לכלכל צעדיו, ידע להתחשב ולהתבונן את הבריות, להצטרף לפרטיזנים וללחום בנאצים".

הרב ויגנר סיפר כי הכיר את רוטנברג בשנת 1946. "את איזיק, כך קראנו לו במשפחה, הכרתי גם בארץ. כאן, באותה תכונה אופיינית של לוחם, עבד בבניין הארץ. הרבה בתים בישראל נבנו בידיו, כי בנאי היה ועשה מלאכתו נאמנה. הוא המשיך במלאכתו, כשיד מרצחים, בימי חג הפסח, הביאה למותו. בדור השואה עמד עליו לכלותו והוא ניצל בנסי נסים, והנה בלילה של ישראל ממשיכים ועומדים עלינו לכלותנו".

ראש עיריית בת ים, יהושע שגיא, אמר: "לצערי העיר הזו היתה קשורה לפעמים רבות מדי להלוויות והביאה רבים מבניה למנוחות. רוטנברג היה סב, אב ואדם שניצל משואת סוביבור וזכה לראות בתקומת עם ישראל אך נרצח בידי מחבלים בארץ הזו. לא בעיירת ספר או במארב לילה, אלא בלבלבה של מדינת ישראל, ובצהרי יום. נדמה לי שכבר התרגלנו לכך ואנחנו מדברים על השלום כעל חלום בשגב, שאיננו יודעים אם נשיג, אך את השלום הזה אנו משלמים ואין פוצה פה. למרבה להתריש השאלה היא עד מתי.

"יצחק, זכית לעבור את ייסורי המלחמות במשך עשרות שנים, ולא זכית לעבור את תהליכי השלום של מדינת ישראל – יהי זכרך ברוך".

בנו של יצחק רוטנברג, פנחס, אמר עליו קדיש.

סקר של חברת החדשות של ערוץ 2: כמעט שוויון בין המרוצים מראש הממשלה לבין הבלתי־מרוצים

עיקר מתנגדיו של רבין הם נשים וצעירים. תומכיו – גברים מגיל הביניים ומעלה

מאת עידית רוזנבלום, כתבת "הארץ" לענייני תקשורת

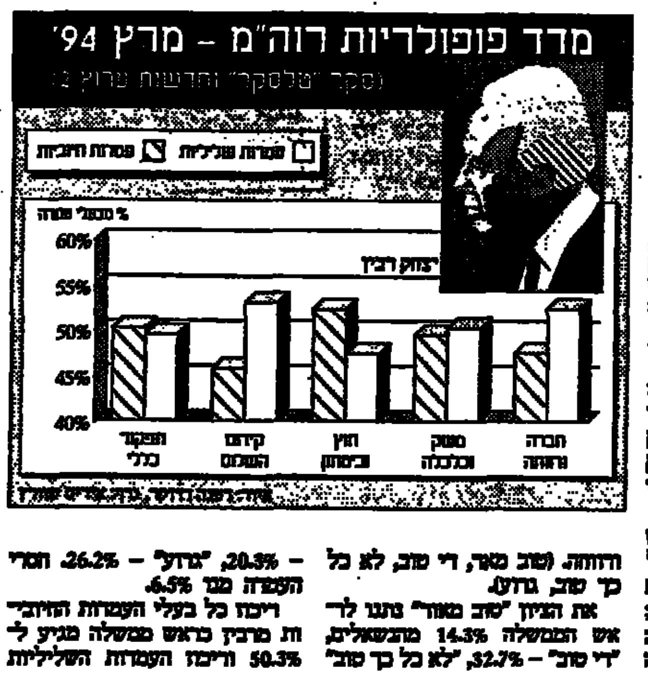

50.3% מהציבור מביע שביעות רצון כללית מראש הממשלה, יצחק רבין, ואילו 49.7% אינם שבעי רצון ממנו – כך עולה מסקר חברת החדשות של ערוץ 2. עם זאת, מספרם של הנשאלים אשר אינם מרוצים כלל מראש הממשלה כמעט כפול מזה של מי שמצאו כי תפקודו של רבין טוב מאוד – 26.2% לעומת 14.3%.

השאלות שהופיעו בשאלון היו: 1. האם אתה שבע רצון או אינך שבע רצון מראש הממשלה, יצחק רבין. איזה ציון היית נותן ליצחק רבין כראש ממשלה (טוב מאוד, די טוב, לא כל כך טוב, גרוע). 2. איזה ציון היית נותן לראש הממשלה על הדרך שבה הוא מטפל בכל אחד מהנושאים הבאים: קידום השלום והמשא ומתן עם הערבים; נושאי חוץ וביטחון של המדינה; נושאי משק וכלכלה; נושאי חברה ורווחה. (טוב מאוד, די טוב, לא כל כך טוב, גרוע).

את הציון "טוב מאוד" נתנו לראש הממשלה 14.3% מהנשאלים, "די טוב" – 32.7%, "לא כל כך טוב" – 20.3%, "גרוע" – 26.2%. [illegible] 6.5%.

ריכוז כל בעלי העמדות החיוביות מרבין כראש ממשלה מגיע ל־50.3% וריכוז העמדות השליליות מגיע ל־49.7%. בנושא קידום השלום והמשא ומתן עם הערבים, 46.6% הביעו שביעות רצון ו־53.4% הביעו עמדה שלילית. בנושאי חוץ וביטחון 52.6% מדרגים את תפקודו [illegible] ו־47.4% שוללים אותו. בתחום המשק והכלכלה 49.7% הביעו עמדות חיוביות ו־50.3% הביעו עמדה שלילית. בנושאי חברה ורווחה 47.6% הלכו לראש הממשלה ציונים חיוביים ו־52.4% ציונים שליליים. מנתונים אלה עולה ששביעות הרצון הכללית מראש הממשלה גבוהה יותר מאשר שביעות הרצון כשהיא נבחנת לתפקודו בנושאים ספציפיים.

הסקר בדק גם את התפלגות הנשאלים על פי משתנים שונים. מבין הנשים הביעו 48.1% עמדות חיוביות כלפי רבין ו־51.9% הביעו עמדות שליליות. מבין הגברים, 52.7% הביעו עמדות חיוביות ו־47.3% – עמדות שליליות. מבין הצעירים, תומכים ברבין 42.9% ושוללים אותו 57.1%; מגילאי הביניים תומכים בו 51.8% ושוללים אותו 48.2%; מבין המבוגרים יש לרבין את מירב התמיכה – 56.3% לעומת 43.7% המתנגדים לו. מכך עולה שמתנגדים לרבין נשים וצעירים, ותומכים בו גברים מגיל הביניים והלאה.

התמיכה ברבין מתפצלת גם לפי אזור גיאוגרפי. את מירב התמיכה מקבל רבין בצפון (נתניה, קריות, יישובים ערביים) שם אחוז התמיכה מגיע ל־60.4 ואחוז ההתנגדות – 39.6. באזור המרכז תומכים בו 52.8% לעומת 47.2% ובדרום להפך: 47.2% תומכים, לעומת 52.8% מתנגדים. ירושלים, על פי הסקר, נגד רבין: 64.3% לא מרוצים, לעומת 35.7% מרוצים (נראה שהסקר לא כלל את תושביה של ירושלים המזרחית).

הסקר הקיף מדגם של 1,006 נשאלים, וכלל גברים ונשים מגיל 18 ואילך. מדגם ארצי ומייצג של כלל האוכלוסייה בישראל. הוא נערך בשבועיים האחרונים של חודש מרס 94 באמצעות ראיונות טלפוניים מטעם הראיונות של מכון "טלסקר" [illegible]. הטעות הסטטיסטית המירבית בסקר זה היא 3%.

המשטרה: נבדק חשד שיוסי זנדני נרצח על רקע פלילי

מאות ליוו שלשום את זנדני למנוחות

מאת דניאל אביב

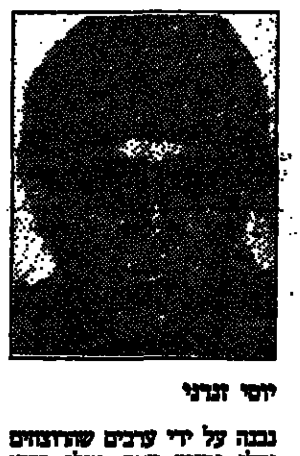

יוסי זנדני

מפקד תחנת משטרת קרית־מלאכי, סגן ניצב יורם לוי, אמר שלשום כי אין התקדמות בחקירת רצח יוסי זנדני מהיישוב בני עיש ביום חמישי. הוא הוסיף כי במקביל לבדיקת החשד שזנדני נרצח על ידי מחבלים, נבדק עתה חשד כי הרצח בוצע על רקע פלילי. הוא נימק זאת בכך שזנדני, שהיה מוכר למשטרה כנרקומן, נטל חלק בפעילות פלילית מסיבה זאת.

מאות ליוו שלשום למנוחות את יוסי זנדני (28), שנרצח בביתו. בהלוויה, שנערכה בבית העלמין של היישוב, לא נישאו הספדים בשל חג הפסח. עם זאת, ראש המועצה המקומית, יצחק בן יצחק והרב היישוב, שלום צדוק, נשאו דברים.

"רק מרצחים שפלים יכלו לבצע פשע כזה. התרענו בעבר בפני כוחות הביטחון לחזק את האבטחה ביישוב בגלל הפועלים הערבים השוהים במקום בשל עבודות הבנייה. היישוב שלנו נבנה על ידי ערבים שהרוצחים אולי נמנים עמם. אולי כבר היום נוכל להיפרד מהם. יוסי נרצח על ידי ערבים שכנראה הכירו אותו. הם ניצלו את טוב לבו. אין לי ספק שכוחות הביטחון יעשו הכל כדי להביא את המרצחים לדין", אמר ראש המועצה בן יצחק.

המשטרה אבטחה את ההלוויה, שעברה ללא תקלות.

צבא סוריה הסגיר 11 לוחמי חיזבאללה לידי צבא לבנון

דאגה בצה"ל מפעילות אנשי ג'יבריל בלבנון

מאת איתן רבין וסוכנויות הידיעות

מטעם שירותי המודיעין של צבא לבנון נמסר כי צבא סוריה עצר 11 אנשי חיזבאללה והעביר אותם ביום חמישי לידי צבא לבנון.

העצורים השתתפו בהפגנה של פעילים חמושים בנשק ב־11 במארס בבעלבק, שבמזרח לבנון. בהפגנה הצוין יום ירושלים העולמי. אזור בעלבק נתון בשליטת הצבא הסורי מאז שנת 76.

בהודעת שירותי המודיעין של צבא לבנון נמסר כי העצורים הובאו בפני שופט וכי שירותי הביטחון מחפשים אחר מפירי סדר נוספים, שהשתתפו בהפגנה והיו חמושים בנשק.

בנוסף לפעילותו של ארגון חיזבאללה נגד חיילי צה"ל בדרום לבנון, התגברות פעילותו של ארגון החזית העממית בראשות אחמד ג'יבריל בדרום לבנון מעוררת דאגה בקרב כוחות הביטחון של ישראל. ארגון זה ביצע בשבועות האחרונים שני פיגועים קטלניים, שהביאו למותם של שני חיילי צה"ל, שני חיילי צד"ל, ושלושה אזרחים לבנוניים.

גורמים בכירים בצה"ל אמרו ל"הארץ", כי אמנם ארגונו של ג'יבריל פעיל לסירוגין זה שנים רבות. אולם עתה בנוסף לפעילות הרגילה לסיכול ניסיונות הפיגוע של כ־1,600 לוחמי חיזבאללה, צריך צה"ל לפעול גם נגד אנשי ג'יבריל.

שלוש או ארבע חוליות

להערכת גורם צבאי בכיר בצה"ל, שלוש עד ארבע חוליות, הוגדו לאחרונה לרצועת הביטחון והן שביצעו את הפיגועים נגד צה"ל וצד"ל. להערכת גורמים בפיקוד צפון יכולת הלחימה של אנשי ג'יבריל גבוהה מזו של החיזבאללה.

עיקר מאמצי הלחימה של צה"ל מוקד בשנה האחרונה בחיזבאללה. מרב הכוח והמשאבים של הצבא בצפון הופנו למלחמה בארגון זה, המונה מאות פעילים, עם אמצעי לחימה חדישים, ושיטות לחימה מתוחכמות.

נתור - עסקות חבילה בראש שקט

טיסות לינות ועוד..

פנה לסוכן הנסיעות שלך ותהנה ממגוון חבילות תיור במחירים חסרי תקדים

ביג'יינג
בטיסות אל-על
8 לילות
העברות + סיורים
לבחירה - חבילה משולבת ביג'יינג וגיוולין
$999

ביג'יינג ושיאן
בטיסות אל-על
8 לילות
6 ביג'יינג + 2 שיאן
טיסות פנים
העברות, סיורים ועוד
$1,429

בנגקוק
בטיסות אל-על
7 לילות
ארוחות בוקר, העברות
לבחירה - שילוב עם פוקט או פאטייה
$999

בנגקוק ומשולש הזהב
בטיסות אל-על
7 לילות, העברות וסיורים
טיסות פנים - $140
$1,140

חופשה באיי סיישל
בטיסות אל-על
טיסות פנים-איר סיישל
8 לילות + ארוחות בוקר
3 ניירובי + 5 סיישל
החל מ-
$1,275

בודאפשט פראג
בטיסות אל-על
7 לילות + ארוחות בוקר
3 בודפשט + 4 פראג
החל מ-
$765

ניו-יורק
בטיסות אל-על
7 לילות
לבחירה - סיורים עם המטייל U.S.A
החל מ-
$1,039

ניו-יורק לונדון
בטיסות בריטיש איירוויס
10 לילות-
7 ניו-יורק + 3 לונדון
החל מ-
$1,265

לונדון
בטיסות אל-על
6 לילות
וארוחות בוקר
החל מ-
$565

פריס
בטיסות אל-על
6 לילות
וארוחות בוקר
החל מ-
$620

רומא
בטיסות אל-על
4 לילות
וארוחות בוקר
החל מ-
$510

חופשה בתורכיה
בטיסות אל-על
באנטליה, קמר או בלק
חצי פנסיון והעברות
3, 4 או 7 לילות
החל מ-
$349

בודאפשט פראג
בטיסות מאלב
7 לילות + ארוחות בוקר
3 בודפשט + 4 פראג
החל מ-
$750

אם השיקול שלך הוא כסף כדאי שתדע שנתור נותנת לך את המחירים הטובים ביותר.
אם השיקול שלך הוא הנאה אתה כבר יודע שרק נתור - חברת התיירות הגדולה בישראל נותנת לך חבילות תיור ברמה הגבוהה ביותר.
אז פנה אל סוכן הנסיעות שלך... וסע.
אנחנו מבטיחים לך נסיעה טובה.

החבילות בחודשים אפריל, מאי ויוני
המחירים כפופים למחירי הטיסות של חברות התעופה
המחירים לאדם בחדר זוגי, אינם כוללים דמי רישום ותשר

נתור תפיסת עולם

20 פלשתינאים נפצעו בסוף השבוע מירי חיילים

מאת איתן רבין
סופר הצבאי של "הארץ"

ברצועת עזה ובגדה המערבית נפצעו בסוף השבוע 20 תושבים מירי כוחות צה"ל. על פי מקורות פלשתיניים, במחנה הפליטים נוסיראת דווח על פציעת 11 תושבים. כמו כן דווח על תקריות במחנות הפליטים בג'באליה, מגזי, שאטי והעיר עזה, שם דווח על ארבעה פצועים.

ביום ששי ירתה חוליית מחבלים לעבר רכב ישראלי סמוך ליישוב רפיח ים, מצפון לרצועת עזה. הירי בוצע משני כלי נשק אוטומטיים. נהג הרכב לא נפגע, והגיע למאחז צה"ל הסמוך. כוחות צה"ל הגיעו למקום ופתחו בסריקות.

כמו כן דווח על שני מקרי ירי נוספים באזור ג'באליה ובכביש עוקף עזה. לא דווח על נפגעים ולא נגרם נזק.

גם בגדה המערבית דווח על תקריות. בשכם דווח על שלושה תושבים שנפצעו מירי כוחות צה"ל, ובחברון דווח על פציעת שני תושבים נוספים. תושב יטא הגיע אתמול לבית החולים אל-אהלי בחברון, כשהוא פצוע באורח בינוני עד קשה מפגיעת כדור בעכוזו. בחקירה התברר כי הוא נורה בשל ריב בין שתי חמולות ביטא.

אזרח ישראלי נפצע בעת שרכבו נרגם באבנים ברמאללה. הוא קיבל טיפול רפואי ראשוני במקום והועבר לבית חולים הדסה הר הצופים בירושלים. חייל צה"ל נפצע באורח קל עד בינוני מיידוי אבנים בקלקיליה. חייל מג"ב נפצע אף הוא באורח קל במהלך יידוי אבנים במחנה ג'באליה, על ציר התנועה. החייל קיבל טיפול מקומי ושוחרר.

מפקדת כוחות צה"ל בגדה המערבית קיימה בסוף השבוע פגישה עם ראשי המתנחלים, ודנה אתם בנושא הביטחון בציר התנועה כולל ברמ-שכם. המתנחלים ביקשו מראשי הצבא להגביר את הסיורים על ציר תנועה זה, לאחר שבשבועות האחרונים אירעו שם כמה התקפות של ירי ויידוי אבנים. ראשי הצבא הבטיחו למתנחלים לטפל בנושא, ולפיכך החליטו אלה לדחות פעולת מחאה שהיתה מתוכננת ליום ששי.

בשטחים עושים כוחות גדולים של צה"ל. מקורות צבאיים מסרו כי הדבר פוגע באופן משמעותי באימוני היחידות.

הסגר על השטחים נמשך, וההערכה היא שיימשך לפחות עוד שבוע ימים.

(ע). טאיין אל הינדי, תושב מחנה הפליטים ג'באליה כבן 45 נרצח בשבת, ככל הנראה על ידי אנשי הפתח, בשל חשד ששיתף פעולה עם ישראל. אל הינדי נחטף על ידי שלושה רעולי פנים בשעות הבוקר וגופתו נמצאה, נקובת כדורים.

רופאים ואחיות מבית החולים מקאסד בירושלים מפגינים נגד הסגר שמונע מחולים להגיע לבית החולים

פרס ייצא לטורקיה. גורמים מדיניים: "אנקרה רוצה שיתוף פעולה נגד הכורדים"

"נסכים על סכנה משותפת: הפונדמנטליזם והטרור". ישראל תציע השבחה למטוסי קרב

מאת אלוף בן
סופר המדיני של "הארץ"

שר החוץ, שמעון פרס, ייצא בעוד שבוע לביקור ראשון בטורקיה, ביקור שיימשך שלושה ימים. הביקור יוקדש לשיחות מדיניות עם הצמרת הטורקית. פרס ייוועד עם ראש הממשלה טאנסו צ'ילר, הנשיא סולימן דמירל, שר החוץ חיכמת צ'טין וראשי המפלגות הגדולות.

הביקור נערך על רקע חידוש שיחות השלום ותוצאות הבחירות המקומיות בטורקיה ב־27 במארס. הבחירות חיזקו את יציבות הקואליציה הממשלתית של צ'ילר, ובמקביל חיזקו גם את כוחה של "מפלגת הרווחה" המוסלמית-פונדמנטליסטית.

פרס ידווח למארחיו על התקדמות בתהליך השלום, ועל ההתפתחויות לאחר הטבח בחברון. הטורקים מבקשים להעמיק מעורבותם בתהליך השלום, בשיחות הרב-צדדיות, בסיוע לפלשתינאים ובהשתלבות חברות טורקיות בתכניות בנייה ברצועת עזה.

לא להתחייב במפורש

בביקור יימשך הדיאלוג בדרג הבכיר בין שתי המדינות, להגדרת התחומים של שיתוף פעולה צבאי-ביטחוני ההולך ומתרחב על רקע ההתפתחויות האזוריות.

ישראל תעלה את נושאי הפונדמנטליזם האיסלאמי האיראני; טורקיה צפויה להעלות את בעיית המחתרת הכורדית הפועלת בתמיכת סוריה. ישראל אינה רוצה להתחייב במפורשות לשיתוף פעולה נגד המחתרת הכורדית.

גורמים מדיניים בכירים אמרו השבוע, כי "טורקיה היתה רוצה שנסכים על אויב משותף. אנו יכולים להסכים על סכנה משותפת, והסכנות ברורות: הפונדמנטליזם והטרור, כאשר לכל צד יש איומים שונים".

ישראל מציעה לטורקים תוכניות השבחה למטוסי קרב מסוגי אף־5 ופאנטום, בהיקף של מאות מיליוני דולרים. התוכניות נידונו בביקורו של מנכ"ל משרד הביטחון, דוד עברי, בטורקיה בסוף פברואר, אך עדיין לא הושגו סיכומים על עסקת ספציפית.

במחצית אפריל אמור להיערך מפגש ראשון של הוועדה המדינית המשותפת למשרדי החוץ של ישראל וטורקיה, ולאחר מכן ייפתחו שיחות כלכליות בין שתי המדינות. גורמים מדיניים מעריכים כי תוך שבועות אחדים ייחתמו הסכמים למניעת כפל מס ולהגנת השקעות.

הסכם על הקמת אזור סחר חופשי בין טורקיה לישראל ייחתם, ככל הנראה, בראשית הקיץ. שני הצדדים ינסו להשלים את ההסכם עד לביקורה של ראש הממשלה צ'ילר בישראל, המתוכנן לחודש יוני.

ביום חמישי שעבר ביקר בטורקיה נגיד בנק ישראל, יעקב פרנקל, שהתלווה אף הוא למשלחת נשיא המדינה עזר ויצמן בטורקיה בינואר. צ'ילר הזמינה את פרנקל להשתתף בדיון על התכנית הכלכלית שמבקשת להנהיג ממשלתה לייצוב המשק הטורקי הסובל מאינפלציה קשה.

דמירל. ייפגש עם פרס

צ'ילר. הזמינה את פרנקל

הלקח הישראלי מ־85'

פרנקל והזר קליין, חבר ההנהלה הבכירה של בנק ישראל, הציגו לפני טורקים את הצעדים שנקטה ישראל לייצוב המשק בתוכנית הכלכלית של 1985.

פרס ידון בביקורו הנוכחי גם בתוכנית לרכישת מים מנהר המנבגט בטורקיה, והובלתם בבלונים צפים לישראל. הוא ייפגש עם הקהילה היהודית באיסטנבול, וידבר בפני פורום של אנשי כלכלה, מדע ואקדמיה, הקרוי "פורום מרמרה", ובפני האגודה הטורקית למדיניות חוץ באנקרה.

ביקורו הנוכחי של שר החוץ ממשיך את סדרת המפגשים בדרג בכיר, שהחלה עם ביקור שר החוץ הטורקי בישראל בנובמבר 1993, וביקור הנשיא ויצמן בטורקיה בינואר. פרס כבר נועד עם נשיא טורקיה בפורום הכלכלי הבינלאומי בדאבוס לפני כחודשיים.

ברבת עמון הוקמה חברה פלשתינית שהונה עומד על 200 מיליון דולר

הסכום הדרוש לצמיחה הפלשתינית נאמד כיום ב־13.4 מיליארד דולר

רבת עמון (ע"מ). החברה הפלשתינית הגדולה ביותר, שהונה עומד על 200 מיליון דולר, הוקמה בלשכת התעשייה ברבת עמון בסיועם של בנקים, חברות ומשקיעים פלשתינאים, ירדנים וערבים. החברה, שעיקר כספיה יופנו למגזר הפרטי, שואפת להשתתף ביצירת פרויקטים של השקעות בשטחים. אבו עלא (אחמד קריע), שדיבר בשם עראפאת, הגדיר את הקמת "חברת פלשתין" לאירוע השני בחשיבותו לאחר החתימה על הסכם העקרונות.

הגוף המייסד את "חברת פלשתין לפיתוח כל השקעה" בחר את 16 חברי מועצת ההנהלה, אשר התכנסה ובחרה את ד"ר כמאל אל־שאער ליו"ר, את מנבי אל־מצרי כסגנו ואת נביל אל־סראף למנכ"ל.

"יוזמה זו תשפיע על הפרויקטים לפיתוח כלכלי חברתי במולדת הפלשתינית, כמו כן תהווה לה השענה מידית על תוקפו של המגזר הפרטי כלפי פנים וכלפי חוץ בתחום הפיתוח", אמר אבו עלא. הוא משוכנע שהרשות הפלשתינית ומוסדותיה יתמכו ביוזמה זו.

אבו עלא אמר כי אין מנוס מהשגת איזון בתחומים הבאים: חקלאות, תעשייה, יצוא ויבוא, ניצול מקסימלי של הקרקע, מים, הקמת מוסדות מרכזיים שיתמכו בפעולות הכלכלית.

סדר העדיפויות הפלשתיני

אבו עלא סיכם את מטרות המדינה הכלכלית וסדר העדיפויות הפלשתיני: תיקון ההסתאבות ופתרון המשברים שעוברים על הכלכלה הלאומית הפלשתינית כתוצאה מצעדי הכיבוש; הרחבת התעשייה; יצירת מקומות עבודה לביטול האבטלה; עידוד מגזרי היצואנים והמספקים ממטבע קשה; סיפוק צרכי היסוד של העם הפלשתיני; השבת יכולת מכבית שייתנו מכנה למשבר לב; בעדיפות ראשונה, ההכשרה, ההוראה והחינוך; עידוד המגזר הפרטי להשתתף בכל ענפי הבנייה והפיתוח ולקחת חלק בהקמת 175 אלף יחידות דיור כדי לצמצם את הפער בתחום השיכון וקליטת החוזרים.

ההשקעה הדרושה לצמיחה הפלשתינית מוערכת ב־11.6 מיליארד דולר אמריקאי לפי מחירי 91' או בממוצע שנתי של 1.66 מיליארד דולר בתוספת 12 אחוז של עליית מדד המחירים ו־10 אחוז כתוספת לסך הכל ברוטו. סך כל ההשקעות הדרוש על פי מחירי 94' הוא 13.4 מיליארד דולר, שהמגזר הפרטי מחזיק בסביבות 60 אחוז מהם.

ראש הוועדה המכינה של המשלחת הפלשתינית לשיחות השלום פייסל חוסייני הזהיר מפני צעדיה המהירים של ישראל, המנסה לבודד את ירושלים, ואמר כי "למרות המצב הקשה הצלחנו מאז 67' להשיג דברים חשובים כמו ניהול מסגד אל-אקצא, בתי הדין הדתיים, נכסי ההקדש המוסלמי ואוריינט האוס". חוסייני קרא שוב לאנשי עסקים ולמשקיעים פלשתינאים להחזות את עירם ועירת ההשקעה הבינלאומית בירושלים לחיזוק הזהות הפלשתינית בעיר.

פעיל "כך" מקרית ארבע חשוד בחיתוך צמיגי רכבו של ראש המועצה קצובר

מאת שלמה דרור

שופטת בית משפט השלום בירושלים, שלומית דותן, האריכה בשלושה את מעצרו של פעיל כך נתן לוי (23) בחמישה ימים. המשטרה ביקשה להאריך מעצרו בעשרה ימים והציגה לפני השופטת חומר סודי. נציג המשטרה אמר שלוי עלול להשפיע על אנשים אם ישוחרר. בכוונת המשטרה לבצע מעצרים נוספים.

לוי, שנעצר על ידי שוטרי נפת יהודה ביום חמישי בקרית ארבע, חשוד שחתך לפני שבוע את צמיגי מכוניתו של ראש המועצה המקומית קרית־ארבע, צבי קצובר. על גופו נמצאו שני סכינים ובחיפוש בביתו נמצאו כרוזים של "כך". לוי הגיע לבית המשפט כשעל גופו חולצה עליה מוטבעת דמותו של הרב מאיר כהנא.

ביום חמישי הגיע לוי לקרית־ארבע להשתתף בעצרת ההזדהות עם המתנחלים בלב חברון. לוי ופעיל נוסף, איתמר בן־גביר, ארגנו קבוצת נערים שיצאה להפגין מול נקודת המשטרה בקרית־ארבע במחאה על מעצרו של הרב הרבע, נעם ארנון, שנעצר באותו בוקר כיוון שלא מסר את אקדחו האישי למשטרה על פי צו שהוצא לפני כחודשיים. בהפגנה קבלו לוי ובן גביר, על העובדה שהמשטרה מחפשת אחר מתנחלים. הם הסתלקו מהמקום והשתוללו משך כל העצרת כדי לא להיפגש עם שוטרים, אך לוי נלכד בסיום העצרת כאשר המתין לטרמפ בכניסה לקריה.

לוי לא שיתף פעולה עם המשטרה, אך בבית המשפט טען שאת הסכינים שנמצאו על גופו שימשו לקילוף תפוזים.

העימות האחרון של לוי עם קצובר היה יומיים אחרי הטבח במערת המכפלה, כאשר נשיא המדינה בא לבקר בחברון. לוי וחבריו זעמו שקצובר הסכים להיפגש עם הנשיא אחרי שביקר את הערבים. הם חסמו את הכניסה למועצה וקצובר נאלץ להיכנס בליווי שוטרים. באותה הפגנה נעצר בן־גביר ופעיל נוסף. לוי הצליח להימלט.

לוי פעיל ב"כך" זה עשר שנים. הוא נעצר לראשונה בעת שירותו הצבאי בחיל התותחנים, כשחשד בגניבת אמצעי לחימה.

הוא שוחרר לבסוף מכלי שהמשטרה הצבאית הצליחה להגיש נגדו כתב אישום. לוי התלונן אז שהחקירה נערכה שלא על פי הנהלים המקובלים לגבי עציר כמותו.

המעצר השני של לוי היה לפני כשנה, לאחר זריקת רימון בשוק הקבצים בירושלים. באותו אירוע נהרג פלשתינאי. לוי שוחרר אחרי יומיים.

דב שילנסקי: אין ל"כך" זכות להשתמש בסמל האצ"ל

מאת שלמה דרור

ח"כ דב שילנסקי (ליכוד), שהיה חבר באצ"ל אמר בתגובה לשימוש בסמל האצ"ל על חולצתו של איש "כך", כי "אין לשום ארגון הזכות להשתמש בסמל של האצ"ל, להוציא את מי שהיו חברי הארגון. עם קום המדינה, הרגע שהאצ"ל התפרק, הסמל שייך לעבר".

לדבריו, עם כל הרצון של "כך" להיות דומים לאצ"ל, אין שום קרבה אידיאולוגית בין שתי התנועות. את הזהות הרעיונית, עליה מצביעים חברי "כך" ואנשים בשמאל, דוחה שילנסקי. "גם לתנועה שאני שייך אליה כיום, אין שום זהות בינה לבין האצ"ל. אמנם בתחילת הדרך היה קשר, אך ככל שהזמן הולך כך אנחנו הולכים ומתרחקים מהקשר עם האידיאולוגיה של האצ"ל".

סידורי האבטחה בכלא השרון הוגברו, בעקבות בריחת מתנחל

מאת משה מובאל

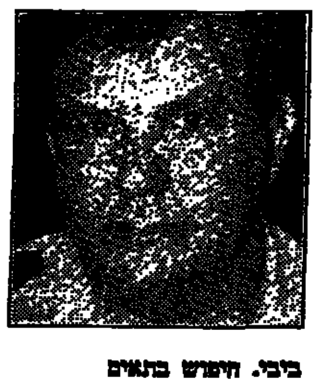
ביבי. חיפוש בתאים

סידורי האבטחה בכלא השרון הוגברו באחרונה, בעקבות בריחתו מהכלא של מתנחל בן 17 מחברון, החשוד ברצח פלשתינאי. לפי הוראתו של נציב שירות בתי הסוהר, רב גונדר אריה ביבי, נערכה בדיקה מקיפה בכל הגדרות המקיפות את בית הסוהר לאחר שהתברר כי הצעיר ברח לפני כמה שבועות מבית הסוהר אחרי שחתך את הגדר, וזחל מתחתיה ונמלט.

סביב הגדר המקיפה את הכלא הוספה גדר דוקרנית, והוגברה הפעילות המודיעינית בתוך הכלא כדי למנוע ניסיון בריחה נוסף, או התארגנות של עצירים מנהליים. בעקבות הבריחה הקים נציב שב"ס ועדה לחקירת הנסיבות שהביאו לבריחת העציר. בשל חומרת האירוע הורה רב־גונדר ביבי להגביר את הפיקוח וההשגחה בתוך כלא השרון והעיקר על העצירים המנהליים המשתייכים לארגוני כך וכהנא חי.

חברי תנועת כך העצורים במעצר מנהלי, בעקבות הטבח בחברון, התלוננו באמצעות פרקליטם על המבצע קשות על ידי המשטרה, בתוך מרוה, על כך שבסוף השבוע נערך במאהלים ובכליהם חיפוש, לאיתור חפצים שעל פי הנהלים אסור לעצירים להחזיק בתא. העצירים המנהליים טענו כי הם לא אסירים רגילים ולכן אין לבצע חיפוש בתאיהם.

דובר שירות בתי הסוהר, רב כב עמי, אמר בתגובה "מדובר בחיפושים שגרתיים, שנערכים בכל תאי בתי הסוהר. הנהלת בית הסוהר זכאית לבצע חיפוש בתאו של כל אסיר על פי הצרכים הביטחוניים של בית הכלא".

בכיר איראני: יש נוכחות ישראלית בכורדיסטאן

(ע"מ). תת־שר החוץ האיראני, מוחמד ג'ואד טריף, אמר כי קיימת התעניינות ונוכחות ישראלית בצפון עיראק, באזור הכורדי, וכי "איראן עוקבת מקרוב אחרי שיתוף הפעולה הישראלי-כורדי בגבול איראן. עניין זה מצריך שנהיה ערים לסכנות של נוכחות זו", אמר.

טריף אמר עוד בראיון לעיתון "אל־וסט" כי שר החוץ האיראני, עלי אכבר ולאיאתי יבקר בבגדאד בתוך חודשיים. כן טען שבעיראק נמצאים 8,000 שבוים איראנים, וביניהם 20 מטוסים איראניים.

תת שר החוץ האיראני אמר כי טהראן עושה מאמצים לפתור את כל הבעיות עם עיראק. "אנו התחלנו לנקוט צעדים להשבת האמון בין שתי הממשלות ושני העמים במיוחד לאחר שנפסקה המלחמה אשר נכפתה עלינו מצד עיראק". הניסיונות האחרונים לשפר את הקשרים בין איראן ועיראק הולו בקראצ'י, כאשר שרי החוץ של שתי המדינות נפגשו, והוחלט בעקבות מפגשים אלו כי יתקיימו ביקורים הדדיים בנסיבות שונות, על־מנת לפתור את כל השאלות והבעיות התלויות ועומדות.

במפגשים נדונו בעיות שבויי המלחמה, שיתוף הפעולה ביניהן, התוויית הגבול שיש סכסוך לגביה, ותיאום לחידוש הפעילות בשט אל־ערב ובעיות סבוכות נוספות.

כמו כן העלה הצד העיראקי את סוגיית המטוסים העיראקיים אשר נחתו באיראן בעקבות הפלישה של עיראק לכווית. לדברי טריף "אנו העלינו גם את בעיית המטוסים האיראניים שנחתו באדמות העיראקיות הן בגלל שחטפו אותם או שטייסים ברחו. מספר המטוסים האיראניים בעיראק הוא עשרים. הבולט שבהם הוא מטוס שנחטף לבגדאד לפני כחודשיים ועדיין נמצא שם למרות שהדבר מנוגד לחוקי התעופה הבינלאומיים".

סברה מוטעית של העיראקים

במדינת המטוסים ממשלת עיראק מדברת על כך שיותר מ־100 הגיעו לאיראן ואילו אתם מדברים על 20 או 30 בלבד?

הבעיה היא שהעיראקים סבורים כי כל מטוס שעזב את שמיהם טס לאיראן. וזוהי סברה מוטעית. חלק מהמטוסים שהמריאו משדות התעופה העיראקיים לכיוון איראן התרסקו, ואילו חלקם שב לעיראק. עיראק סבורה כי כל מטוס שנראה על ידי רשויות הראדאר פונה לכיוון איראן ולכיוון השמים שלנו נמצא בידינו. זה לא נכון.

באיזו מידה אתם מבינים עם ממשלת עיראק בהתמודדות עם סכנת הקמתה של מדינה כורדית בצפון עיראק? אמרתם בעבר כי אתם מתנגדים להקמת ישראל חדשה בגבול שלכם.

אנו הבהרנו את עמדתנו לגבי אדמות עיראק ואי-חלוקתן למן הרגעים הראשונים בהם חשנו, כי לחלק מהמפגשים יש שאיפות באזור. עמדה זו לא היתה עמדה איראנית גרידא, אלא היו שותפות לה סוריה וטורקיה במהלך המפגשים שאנו עורכים אתה לתקופה. אנו יחד עם מדינות ערביות והרבה רבות נוספות שוקדים על השמירה של עיראק מאוחדת. אנו מתנגדים לחלוקתה של עיראק ולכל ניסיון לחלקה.

מה בנוגע למועד ביקורו של ולאיאתי בבגדאד?

הביקור ייערך בתוך חודשיים. קיימות עדיין מספר בעיות אשר מצריכות דיון באמצעות הצינורות הדיפלומטיים לפני שאנו נודיע על המועד המדויק של הביקור.

עשרות תיירים ונוצרים פלשתינאים השתתפו ביום ששי בתהלוכה ששחזרה את דרך היסורים של ישו לפני צליבתו. הנוצרים נושאים צלב לאורך הוויה דולורוזה בעיר העתיקה בירושלים

ניו יורק בין לילה

מבצע "ווזה פלוס" של אל על:
אתה קונה ווזה עם 3 יעדים ויכול לבחור לעצמך
יעד נוסף חינם ... אפילו לוס אנג'לס!

כן, יעד נוסף חינם לאחד מיעדי טיסות ההמשך של אל על בארה"ב: מיאמי, בוסטון, שיקאגו, לוס אנג'לס וושינגטון/בולטימור. כל זאת, בטיסות ההמשך של אל על לכל רחבי ארה"ב.

אל על מספר 1 לאמריקה. פנה עוד היום לסוכן הנסיעות שלך.

EL AL אל על

לה - רלה - ג'פה
Le Relais Jaffa
מסעדה צרפתית אמיתית

מסעדה פתוחה כל השבוע,
גם לארוחות בראנץ' וצהריים

דוגמא לתפריט בראנץ'
39 ש"ח
קיר רויאל / מימוזה / מיץ טבעי
בליניס עם סלמון מעושן
טארטלט עם ביצי שלו
סלט לפי בחירה
לחם וחמאה
קפה / תה
טארט תפוחי-עץ

תפריט מיוחד לילדים
(המבורגר, פסטה ועוד...)

* מתקבלות הזמנות לאירועים
* חדרים פרטיים לארוחות עסקיות
10/1 פרטיות

הדולפין 13, יפו טל' 03-6810637
המסעדה פתוחה מדי יום החל מהשעה 11:00

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ראש הממשלה יצחק רבין היה אורח הכבוד במופע המרכזי של חגיגות המימונה, שנערך בראשון לציון

תצלום: [illegible]

נציגי הסטודנטים: אוניברסיטת תל־אביב מגלה אטימות לב ומחבלת בהמשך דרכנו האקדמית

מאת אור קשתי
כתב "הארץ" לענייני חינוך

אגודת הסטודנטים של אוניברסי־טת תל אביב הודיעה על השבתת הלימודים באוניברסיטה, המתחדשי־ים היום לאחר סיום שביתת המר־צים. נציגי הסטודנטים דחו אתמול את הצעת הפשרה של רקטור האוני־ברסיטה, פרופ' דן עמיר.

נציגי הסטודנטים החליטו שלא לקבל את החלטת סנאט האוניברסי־טה באשר למתן "פטור מנהלי" עבור קורסי סמסטר א'. הם דורשים קבלת זיכוי מלא של נקודות אקד־מיות בכל הקורסים, ללא רישום הערה מיוחדת בגיליון הציונים. הס־טודנטים דורשים כי הסדר זה יחול גם על תלמידי תואר שני, ובנוסף לכך דורשים גם פיצוי כספי בגין נזקי השביתה.

בסוף השבוע בערכו הסטודנטים להפגנה שתיערך היום בבוקר מול האוניברסיטה. יושב ראש אגודת הסטודנטים בתל אביב, בועז שלמה דוד, אמר אתמול: "נמנע כל פעולת מחקר או הוראה בתחומי האוניברסי־טה".

בסוף השבוע נפגש רקטור האוני־ברסיטה, פרופ' דן עמיר, פעמיים עם שר החינוך, אמנון רובינשטיין, ומסר לו את פרטי ההסכם שהנהלת האוניברסיטה מציעה לסטודנטים. לפי ההסכם החדש, סטודנט שיבחר שלא לגשת לבחינה, יירשם בגיליון הציונים שלו המונח "משתתף" במ־קום המונח "פטור מנהלי", כפי שנעשה באוניברסיטה העברית. הנהלת האוניברסיטה גם הסכימה להוסיף מועד בחינות נוסף לתלמי־די תואר שני, וכן לקבוע את הציון בקורסים של תואר שני על סמך עבודות ולא בחינות, בתנאי שתושג על כך הסכמה בין המרצה לסטודנ־טים.

הנהלת האוניברסיטה הציעה כי תלמידי תואר ראשון שיבחרו לגשת לבחינות, יוכלו לבחור, לאחר הבחי־נה, בין רישום משתתף לבין קבלת ציון הבחינה. עוד הסכימה הנהלת האוניברסיטה להבהיר באופן רשמי כי המסמך מן הבחינות לא יפגע בתנאי הקבלה של הסטודנטים בה־משך לימודיהם.

לדברי פרופ' עמיר, "רק סטודנ־טים בודדים יצטרכו לגשת ליותר מבחינה אחת. ההסדר שאנו מציעים לסטודנטים הוא נוח ביותר בכל קנה מידה. תמוה בעיני להט הקרב שנ־ציגי אגודת הסטודנטים מנסים להפגין, אבל אם מישהו רוצה להו־כיח מנהיגות, ולשבש מתוך כך את החזרה ללימודים, זה כבר סיפור אחר".

השר רובינשטיין אמר אתמול בערב כי "ההבנות הפשרות שהוש־גו עונות על דרישות שני הצדדים. ההבדלים אינם משמעותיים, ולכן השביתה מיותרת".

בליל יום חמישי החליטה אגודת הסטודנטים של תל אביב על השב־תת הלימודים ללא הגבלת זמן, עד שיותקבלו דרישותיהם.

המחלוקות נותרו בעינן

ביום שישי נפגשו ראשי האגודה עם שר החינוך ועם רקטור האוניבר־סיטה. שלמה דוד אמר כי "בפגישה לא הושגה כל התקדמות משמעו־תית, והמחלוקות נשארו בעינן. הם מציעים לנו כל הזמן תיקונים לא משמעותיים, כמו מתן מועד בחינות נוסף לתלמידי תואר שני, במקום להחליט על מתן פטור אקדמי מלא, שיזכה את הסטודנט בנקודות האק־דמיות של הקורסים ולא יצוין שום הערה בגיליון הציונים. על כך הם לא מוכנים בינתיים אפילו לדבר. העובדה שרק באוניברסיטת תל אביב מתכוונים לרשום הערה מיוחדת בגיליון הציונים, הערה שתתגלגל בהמשך הלימודים האקדמי־ים, היא ביטוי נוסף לאטימות הלב של הנהלת האוניברסיטה".

הסטודנטים מתכוונים לסגור הי־ום, החל מהשעה שמונה בבוקר, את כל שערי האוניברסיטה באמצעות גדרות תיל וצמיגים בוערים, שהוב־או מראש. ההפגנה תיערך בכיכר הכניסה לאוניברסיטה. גורמים באי־גודת הסטודנטים המליצו לסטודנ־טים שלא מתכוונים להשתתף בפעולות המחאה, שלא לבוא היום ללימודים. "אנחנו ננסה בדרכים מנומסות למנוע מסטודנטים להיכנס לאוניברסיטה ולחזור ללימודים. מי־טב למי שלא מתכוון להפגין שלא להגיע לאוניברסיטה", אמרו.

יושב ראש התאחדות הסטודנטים הארצי, שאול שניידר, אמר אתמול כי "ניתן לפתור את בעייתם של הסטודנטים מתל אביב על פי המו־דל שהושג באוניברסיטה העברית, של בחירה בין בחינה לבין רישום משתתף, וזאת בתנאי שהנהלת האו־ניברסיטה תגלה מעט רצון טוב. אין שום הצדקה לכך שהסטודנטים בתל־אביב לא ייהנו מהפטור האקדמי שניתן בכל שאר האוניברסיטאות".

גבי זהר מוסיף: הבוקר יחל סמסטר האביב בטכניון. הלימודים בסמסטר נערכו כרגיל במשך ימי חול המועד פסח, וכללו תגבור המשך של סמסטר החורף; שכ־70% ממנו הו־שלמו לפני פרוץ השביתה. כל ימי שישי בסמסטר הנוכחי יוקדשו ל־השלמת לימודי סמסטר החורף.

רוב הסטודנטים שחזרו ללימודים טרם החליטו האם לבקש את האפש־רות לפטור מציון בסמסטר החורף, או להיבחן ולקבל ציון רגיל. דובר הטכניון מסר כי בקרב סטודנטים רבים ניכרת נטייה להיבחן ולהש־לים את הלימודים בסמסטר החורף.

נשיא הטכניון, זאב תדמור, הער־יך בסוף השבוע כי רק מעט מהסטודנטים יבקשו פטור במקום ציונים רגילים.

סנאט הטכניון החליט להאריך את פרק הזמן המיועד לבחינות סוף סמסטר החורף, כדי להשלים את הלימודים של סמסטר זה ולמזער את הנזק שגרמו 75 ימי השביתה.

באוניברסיטת חיפה, בה מתחדשים הלימודים רק הבוקר, יוכלו הסטודנטים לבחור בין קבלת פטור מקורסים סמסטריאליים לבין עמידה במבחן או במטלה שתהווה תחליף למבחן.

ח"כ פלד – במקום 2 ברשימת הליכוד להסתדרות

מטרת ההחלטה של הליכוד וצומת – למשוך קולות מהתיישבות העובדת. מד"ע לא תרוץ ברשימה משותפת עם מפלגת העבודה

מאת חיים ביאור, גבי זהר ויוסף אלגזי

צומת החליטה להציב את ח"כ משה פלד בראש רשימתה לבחירות להסתדרות, שתתמודד בבחירות אלה במשותף עם הליכוד. ח"כ פלד יוצב ברשימה המשותפת במקום השני אחרי ח"כ יעקב שמאי, שהוא המועמד מטעם רשימת הליכוד וצו־מת לתפקיד מזכ"ל ההסתדרות.

החלטת צומת להציב את פלד, חבר קיבוץ בית השיטה, בראש רשימתה נועדה, לדברי גורמים במ־פלגה, למשוך קולות רבים של חברי התיישבות העובדת לרשימה המ־שותפת של הליכוד וצומת. בבחי־רות האחרונות להסתדרות זכתה רשימת הליכוד בקולות בודדים בל־בד בקרב חברי הקיבוצים.

החלטת צומת בעניין הצבתו של פלד, מבטלת החלטה קודמת של המפלגה להציב בראש הרשימה את בני ארגמן, חבר מושב בית ינאי. גורמים בצומת טענו שהצבתו של ארגמן לא תביא תוספת קולות

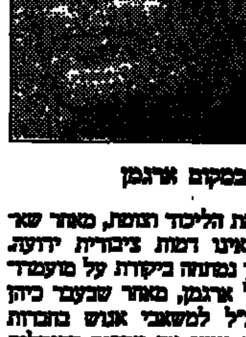
פלד. במקום ארגמן

לרשימת הליכוד וצומת, מאחר שאר־גמן אינו דמות ציבורית ידועה. כמו כן נמתחה ביקורת על מועמדו־תו של ארגמן, מאחר שבעבר כיהן כסמנכ"ל למשאבי אנוש בחברות גדולות וייצג את עמדות ההנהלות בדיונים עם נציגי העובדים.

בכינוס הפותח את מערכת הבחי־רות להסתדרות, שקיים הליכוד לפני שבועיים, עדיין הוצג ארגמן כנציגה הבכיר של צומת ברשימה המשותפת. עתה נראה שארגמן ישו־בץ באחד המקומות הנמוכים יותר ברשימה.

לעבור את ה־33%

בליכוד העריכו אתמול שההת־מודדות המשותפת עם צומת תאפ־שר לליכוד, בפעם הראשונה, לעבור את מחסום ה־33% במניין הקולות בבחירות להסתדרות שיתקי־ימו ב־10 במאי, לעומת 27.5 אחוז, שיש לליכוד כיום. מקורבי ח"כ שמאי טענו שלפי סקרים, מסתמן מצב של כמעט שיוין בין רשימת הליכוד־צומת לבין רשימת מפלגת העבודה.

מפלגת העבודה תתחיל רשמית את מערכת הבחירות להסתדרות ב־10 באפריל, בכינוס ארצי של פעיליה שיתקיים בירושלים, במע־מד ראשי המפלגה. עם זאת, קיימת תרעומת בקרב סיעות מרצ והליכוד בהסתדרות על מבצע ההחתמה "למ־ען שכר הוגן ושוויון הזדמנויות בעבודה" שמארגנת ההסתדרות ברחבי הארץ. יו"ר רשימת מרצ, ח"כ חיים אורון, עתר לרשות השיפוט הארצית של ההסתדרות, בטענה שמבצע ההחתמה הוא "תעמולת בחי־רות מוסווית" וביקש מהרשות להו־רות על הפסקתו. החלטת הרשות תפורסם בימים הקרובים.

איגוד העובדים הליברלים, שקי־ים את ועידתו בסוף השבוע שעבר בתל־אביב, החליט להשתלב ברשי־מת מפלגת העבודה לקראת הבחי־רות הקרובות להסתדרות. יו"ר האיגוד, ד"ר צבי לב, מסר שהאיגוד מצפה לקבל מושב בוועדה המרכזת של ההסתדרות ובין 1.7 אחוז מכספי המס הפוליטי שההסתדרות מקציבה למפלגות המיוצגות בה. בוועידה נבחר לב לכהונה נוספת כיו"ר האיגוד.

בלחץ מזכירי מועצות פועלים ערבים ודרוזים מאזור חיפה, החליט בסוף השבוע מחוז חיפה במפלגת העבודה, שהוא המחוז הגדול ביותר במפלגה, להתנגד לשיתופה של רשימת מד"ע בראשות ח"כ עבד אל־ואהב דראושה במסגרת מפלגת העבודה לקראת הבחירות להסתד־רות.

בשבוע שעבר הולה יוזמה במרכז מפלגת העבודה לצירופו של ח"כ דראושה להתמודדות משותפת עם רשימת מפלגת העבודה בבחירות להסתדרות ואף הולך מגעים בנושא זה. מזכירי מועצות פועלים ערבים ודרוזים בהסתדרות במרחב חיפה קיימו בסוף השבוע ישיבה דחופה עם מטה הבחירות של מפלגת העבו־דה במחוז חיפה בעניין זה. בישיבה הם טענו כי הליכה משותפת עם מד"ע ודראושה תגרום לירידה במס־פר הבוחרים הערבים שיצביעו למ־פלגת העבודה. לדברי אותם מזכירי מועצות פועלים, יש לדראושה כיום מתנגדים רבים במגזר הערבי והלי־כה משותפת אתו תחליש את מפל־גת העבודה בבחירות להסתדרות.

הנושא הובא להכרעת המוסד ה־חיפאי במפלגת העבודה.

בעקבות מחלוקת שהיתה בתנועה האיסלאמית בישראל, בין אלה שצידדו בהשתתפותה בבחירות הק־רובות להסתדרות ואלה שהתנגדו לכך, קיבלה ההנהגה החלטת פשרה. התנועה לא תשתתף בבחירות האר־ציות, אך היא כן תשתתף בבחירות של כמה מועצות פועלים.

אופנוען נהרג בהתנגשות עם מכונית; מתחילת '94 נהרגו 155 בני־אדם בדרכים

3 הולכי רגל נדרסו בשוק תלפיות בחיפה כשנהג ללא רשיון השתולל ברכב גנוב

מאת יעקב צלאל, גבי זהר ועתים

מהמשטרה נמסר כי 155 אנשים נהרגו בתאונות דרכים ב־3 החודשי־ים הראשונים של 1994. זהו קצב של 620 הרוגים בשנה. ב־1993 נהרגו כ־500 אנשים בתאונות דר־כים.

עוזיאל שגלר, ראש המנהל לבי־טיחות בדרכים במשרד התחבורה, אמר שבשנה שעברה נהרגו בתאו־נות דרכים בתחומי הקו הירוק והשטחים כ־680 איש בתאונות, ול־הערכתו הנתון שהתפרסם בסוף הש־בוע כולל הרוגים גם בשטחים. לכן הוא העריך שמספר ההרוגים לא גדל, אך אישר שהחודשים ינואר־פברואר היו השנה קשים במיוחד בדרכים.

שלושה הולכי רגל נפצעו ביום שישי בצהרים במבואות שוק תלפיות בחיפה, בעת השתוללות נהג לא מורשה. שוטר הבחין בצעיר הנוהג ברכב בצורה המעוררת חשד, וביקש לבדוק את רשיונות הרכב והנהג.

בתגובה החל הנהג, צעיר (19) מכפר תמרה להשתולל, פגע בשני כלי רכב חונים ובשלושה הולכי רגל, אשה ושני גברים, שנפצעו באורח קל עד בינוני. הפצועים פונו לבית החולים "כרמל" ואילו הנהג נעצר לחקירה. חקירת המשטרה העלתה, שהחשוד נהג ללא רשיון ברכב גנוב.

חיים אמיר בן 45, רוכב אופנוע תושב נתניה, נהרג ביום שישי בבוקר בהתנגשות עם רכב פרטי. התאונה אירעה בשעה 5 בבוקר ברחוב יהי־לום. המכונית התנגשה חזיתית ברו־כב האופנוע לאחר שסטתה ממסלול הנסיעה כדי להתנותה בסמוך למ־קום עבודתו של הנהג.

רוכב האופנוע נפגע פצעים אנ־ושים, פונה לבית החולים לניאדו בנתניה, ומת מפצעיו כעבור כמה שעות. הנהג הפוגע, בן 40 תושב נתניה, נעצר על ידי חוקרי לשכת התנועה, רשיונו נשלל ל־90 יום והוא יישאר במעצר.

3 צעירים תושבי הכפר הבדואי בסמת טבעון נפצעו אתמול באורח קשה עד בינוני על ידי טרקטורון בתאונת פגע וברח.

ניידות טיפול נמרץ ואמבולנסים של מד"א הוזעקו למקום התאונה. צוות הרפואה ערך ניתוח בשדה לאחד הפצועים, צעיר בן 18 שנפגע בחזה.

צריכת תרופות מגבירה את הסיכון למעורבות בתאונות דרכים

מאת עדנה אבירהר
כתבת "הארץ" לענייני בריאות

תרופות רבות עלולות להשפיע על הנהיגה ולהעלות את הסיכון למעורבות בתאונות דרכים, מידת ההשפעה של התרופה משתנה מאדם לאדם.

השפעת התרופות השונות קשה לבדיקה בהשוואה להשפעת אלכוהול, והדבר מחייב את הרחבת המחקר כדי להבהיר את חילוקי הדעות באשר לתפקיד התרופות השונות בגרימת תאונות דרכים. דברים אלה קובעים הרופאים יוליאן יגר ועדה יגר ממכון הרפואה לבטיחות בדרכים, במאמר שפורסם בגליון האחרון של "הרפואה", בנושא "תרופות ובטיחות בדרכים".

השניים מציינים כי על פי הערכת החוקרים, 5%–3% מכלל הנהגים משתמשים בתרופה פסיכות־ראפית כלשהי. מחקר שנערך ב־1980 בדק את שיעור השימוש בתרופות בקרב קבוצת נהגים שהיתה מעורבת בתאונות דרכים בהשוואה לקבוצת ביקורת שהורכבה מנהגים שעצרו לתדלק את רכבם. תוצאות המחקר העידו על שיעור גבוה של שימוש בתרופות פסיכותראפיות בקרב הקבוצה הראשונה. 16 מתוך 18 נבדקים השתמשו בתרופה דיאזפאם, הנמצאת בקבוצה זו של תרופות. אולם קבוצה זו התאפיינה גם ברמת אלכוהול גבוהה יותר בדם.

לפיכך, סיכמו החוקרים שתרופות מגרות, מרגיעות, פסיכותראפיות ונוגדות היסטמין, מגדילות את הסיכון למעורבות בתאונות דרכים.

מחקר שפורסם ב־1979 מצא קשר ישיר בין נטילת סמי הרגעה לבין מעורבות בתאונות דרכים. המעורבות של המשתמשים בתרופות אלו בתאונות היתה גבוהה פי 4.9. נטילת תרופות אלו במינונים גבוהים גורמת לירידה בערנות ובמהירות התגובה.

מחקר שנערך ב־1990 העלה כי קבוצת נהגים שנטלה בנזודיאזפינים נזקקה לטיפול רפואי רב יותר בשל תאונות דרכים בהשוואה לקבוצת נהגים שנטלו תרופה אחרת. שימוש בתרופות נוגדות דיכאון גורם לישנוניות, אך ניתן לצפות גם בהפרעות תנועתיות ותחושתיות. לצריכת תרופות אלו בשילוב עם אלכוהול עשויה להיות השפעה קשה ביותר.

במאמר מצוין כי נטילת תרופות לשיכוך כאבים כמו פאראצטמול, אופטלגין ואחרות אינה מלווה בדרך כלל בהפרעה בכושר הנהיגה.

מחברי המאמר מדגישים כי נטילת תכשירים רפואיים נוגדי חרדה במינונים גבוהים במשך זמן ממושך עלולה לגרום לחולשה, בחילה, סחרחורת וצלצולים באוזניים. חולה המפתח תסמינים כאלה ייטיב אם לא ינהג עד להיעלמותם.

תע"א ואלביט אירחו נציגי מדינות המעוניינות להשביח מטוסי מיג

מאת שרון שדה

קצינים בכירים מחילות אוויר באסיה, המעוניינים בהשבחת מטו־סי מיג 21 שברשותם, ביקרו בשבו־עות האחרונים בתעשייה האווירית ובאלביט. החברות הישראליות מצי־עות יכולות השבחה למטוסי מיג. התעשייה האווירית הציגה בפני אחד הנציגים הזרים את יכולתה בהשבחת מיגים, ובסיור שנערך עבורו הוצג בפניו מטוס מיג 21 שמושבח עבור לקוח זר.

בסלון האווירי שנערך בפברואר בסינגפור, הודיעה אלביט כי היא מבצעת עבור רומניה פרויקט השב־חה של מטוסי מיג 21 בשיתוף התעשייה האווירית הרומנית "איי־רוסטאר" וגורמים נוספים, ביניהם ככל הנראה גם חברת מיקויאן הרו־סית.

בפרסומים זרים נמסר, כי בפרוי־קט יושבחו כ־100 מטוסי מיג 21 של חיל האוויר הרומני, בעלות של כ־300 מיליון דולר. על פי הירחון "אינטראוויה", מבקשים הרומנים להסב מטוסים אלה למשימות תקי־פה איכותיות ולהתקין בהם מערכות אוויוניקה וטילים מתקדמים מתוצ־רת ישראל.

מקורות ביטחוניים סבורים, כי הרומנים מבקשים להיות מעורבים באופן מעשי בעסקת השבחה עתי־דית של אלביט, כדי לספק עבודה לתעשיות הביטחוניות ברומניה ול־הגדיל את הכנסותיה במטבע זר. שיתוף הרומנים בעסקות אלה יוכל לסייע להם לממן את פרויקט ה־השבחה של אלביט.

בשלב זה מבצעת אלביט עבודות תכנון ראשוניות בהיקף כספי קטן, לקראת הבראתו של אב טיפוס ראשון של מטוס מיג 21 משופר. על פי הירחון "מיליטרי טכנולוג'י", אלביט ותע"א הציעו יכולות השב־חה גם למטוסי מיג 21 של חיל האוויר ההודי. ההודים עדיין לא פרסמו פנייה לקבלת הצעות לפרוי־קט זה, המיועד לכ־120 מטוסים, ולפיכך עדיין לא הוכרז עליו באופן רשמי, אך בשבועות האחרונים חלה התקדמות מסוימת בנושא.

מפרסומים בהודו עולה, כי המי־משל והצבא בהודו נתונים ללחץ כבד מצדה של רוסיה, להעביר את ביצוע ההשבחה לידי חברת מיקויאן הרוסית, שהיא יצרנית המטוס.

הרוסים רואים בכך פיצוי על עסקת יצוא נשק בין שתי המדינות בהיקף כ־200 מיליון דולר, שלא יצאה אל הפועל בשל לחץ אמריקאי על הודו.

לבד מרוסיה ומישראל, מתעניי־נות בפרויקט ההשבחה גם חברות מהודו, מצרפת ומבריטניה.

מקור זר: חיל האוויר הסינגפורי קיים טיסת בכורה של מטוס אף־5 משופר

ירחון בריטי: אלביט קבלנית ראשית בהשבחה

מאת שרון שדה, כתב "הארץ" לענייני ביטחון

חיל האוויר הסינגפורי קיים לפני כשבועיים טיסת בכורה של אב טיפוס ראשון של מטוס אף־5 משופר. הטיסה התקיימה במסגרת פרויקט השבחה רב־שנתי של כ־35 מטוסים מסוג זה, המשרתים בחיל האוויר הסינגפורי, שהיקפו כ־130 מיליון דולר.

פרטים אלה מסר מנהל בכיר באגף האוויוניקה של "סינגפור איירוספייס", אחת הקבלניות המרכזיות בפרויקט, בסלון האווירי בסינגפור. על־פי פרסומים זרים, אלביט משמשת כקבלנית ראשית בפרויקט.

לדברי המנהל, טיסות הניסוי יימשכו כשנה, ובהן ייבדקו השיפורים שהכניסה סינגפור במטוס והשפעתם על ביצועי המטוס.

המנהל ציין, כי בשנים האחרונות רכשה סינגפור יכולת בביצוע תוכניות השבחה למטוסי אף־5 ולעשרות מטוסי סקייהוק A4. הוא סירב לפרט מי השותפות הזרות בפרויקט ההשבחה של מטוסי האף־5.

הירחון הבריטי "דיפנס סיסטמס מודרניזיישן" מסר, כי אלביט זכתה בפרויקט ב־91', לאחר שהתמודדה במכרז בינלאומי אשר פורסם באוקטובר 88'. בירחון נכתב, כי אלביט תפקח על הפרויקט, תשלב במטוסי האף־5 הסינגפוריים מערכות אוויוניקה מתוצרתה ומתוצרת יצרנים נוספים, וכן מערכות מכ"ם מתוצרת חברת "פיאר" האיטלקית. כמו כן יותקנו במטוסים צגים רב־תכליתיים, מערכות לחימה אלקטרוניות ועוד.

על פי מקורות זרים, משמשת התעשייה האווירית הישראלית כקבלנית ראשית בפרויקט השבחה דומה למטוסי אף־5 בצ'ילה. על פי הביטאון האמריקאי "וויק אירוספייס טכנולוג'י", קלט חיל האוויר הצ'יליאני שני מטוסי אף־5 משופרים ראשונים באמצע דצמבר 93', במסגרת עסקת השבחה הכוללת 15 מטוסים.

MOS
MODULAR OPERATIVE SYSTEM

ITALARREDO - החברה המובילה באיטליה לריהוט משרדי בשיטה המדברת לאדריכלים כי יש בה גמישות. מגוון פונקציונליות ואיכותיות. מתאים למשרדים קטנים וגדולים כאחד.

טכנולוגיה מתקדמת בגוון: תעלות לקווי מחשב וטלפון. מחיצות לתיחום משרדים בחללים גדולים או פתוחים וכסאות ארגונומיים. מולטוס-מחלקה לפרויקטים-נותנים שרות מלא בכל תכנון וביצוע במחירים המשתווים ליצרני איכות בארץ.

טולאוס
תל אביב, ככר המדינה. טל. 03-6053135 הרצליה, מדינת היהודים 87. טל.09-544390
פתוח רצוף 09:00-19:30 . במוצ"ש פתוח בהרצליה 22:00 - 19:30 [illegible]

AEROMAR
INTERNATIONAL
מקבוצת אסיה סנטר
חדש!
לשוט לגן עדן אקזוטי
ניו זילנד
air new zealand
THE PRIDE OF THE PACIFIC
ל נ ו ח י ו ת כ ם !
בדרך לניו זילנד או לפסיפיק כרטיס גמיש
בלי מינימום שהיה ובלי לסגור מראש תאריכי חזרה.
כדאי לבלות חופשה מקסימה באיי הפסיפיק:
הוואי ★ טהיטי ★ פיג'י
קוק ★ סמואה ואחרים
עד 3 עצירות בדרך - ללא תוספת תשלום.
טיסות מישראל ולישראל באל על לאירופה, ארה"ב ובנגקוק והמשך באייר ניו זילנד - אחת מחברות התעופה הטובות בעולם.
פרטים והזמנות אצל כל סוכני הנסיעות.
נציגים בישראל אירומר: טל. 03-5228444 פקס: 03-5231241

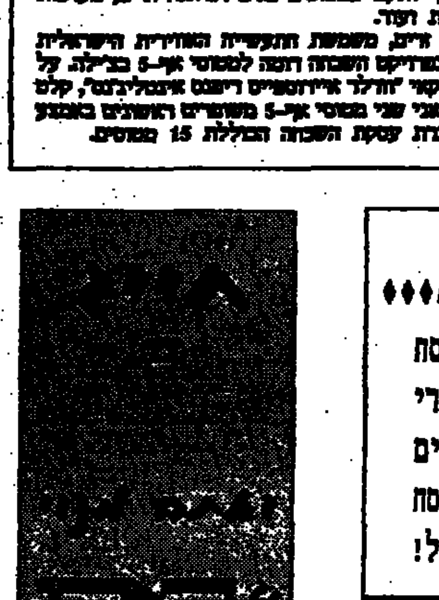

בואו ונרים כוסית...
בואו לחגוג הרמת כוסית לכבוד חג הפסח
באוירה ישראלית בסליק מועדון עברי
מבצע מיוחד לחברות ולועדי עובדים
אירועים עד 200 איש ★ מטבח כשר לפסח
כי רק בסליק מגישים את ההבדל!
לפרטים והזמנות: הסליק מועדון עברי
מחלקת אירועים - טלפונים: 03-5232360
גן העיר, אבן גבירול 71, תל-אביב

טאנטאלוס - המכון ללימוד כישורי המאה ה21
בוא/י ללמוד לחשוב אחרת! לפעול אחרת!
ביכולתך להצטרף לתוכנית לימודים מקורית המלמדת בדרך יחודית וחוויתית:
ליצור ערך ייחודי וערך תחרותי, לחשוב יצירתית בעולם של שינוי, להתנהג בגמישות בעולם מורכב ולקבל החלטות בתנאי אי וודאות.
התוכנית כוללת: משחקי תיאטרון, השינוי במודעים, ג'אז, תקשורת, חשיבה יצירתית ועתידנית, פסיכולוגית האישיות, הפילוסופיה של המתמטיקה, שינוי ולמידה, שפה, אומנויות לחימה, הגאומטריה של ההתנהגות, מיסטיקה, מערכות מידע ושוק ההון.
התוכנית מקיפה 89 שעות, אחת לשבוע (מסוף חודש יוני פעמיים בשבוע למשך חודש), יום שלישי – 22:00 – 17:30 החל מ – 12.4.94.
הינכם מוזמנים להרצאת מבוא (חינם) על
"הפלירט עם אי הוודאות"
שתתקיים ב־7/4 במרכז למודי ישראל יפה, פארק הירקון –
גני יהושע (כניסה מהגולפיטק) בין השעות 20:00 – 18:30.
לפרטים והרשמה להרצאת המבוא ולקורס אנא פנה/י לד"ר ברכה קליין
טל' 03־6919804, ת.ד. 11849 תל־אביב 61117

הוארך מעצרו של אליהו קרמר, החשוד במכירת חבילות יהלומים מבלי להעביר את התמורה לסוחרים

המשטרה: סוחרי יהלומים רבים עדיין לא הבינו שכספם ירד לטמיון, לכן צפויות כנראה תלונות נוספות

מאת משה מובאל

מעצרו של אליהו קרמר, בן 45, מתווך היהלומים בבורסת היהלומים ברמת גן, הוארך שלשום בבית משפט השלום בתל-אביב בחמישה ימים נוספים.

קרמר, החשוד בקבלת דבר במרמה, זיוף והצגת מסמכים מזויפים, הודה בפני חוקרי מפלג ההונאה של משטרת תל-אביב בקבלת חבילות יהלומים בשווי של חצי מיליון דולר מסוחרי יהלומים, במטרה למכור אותם בשבילם.

על-פי החשד, מכר קרמר את היהלומים מבלי להעביר לסוחרים את הכסף בתמורה, חלק מהסוחרים התלוננו על כך למשטרה.

נציג המשטרה טען בבית המשפט, כי להערכתו מדובר בסכום העולה על מיליון דולר, משום שסוחרים רבים "עדיין לא הבינו שכספם ירד לטמיון", ועדיין לא התלוננו.

אליהו קרמר, יהודי חרדי, אב לחמישה ילדים, החל לעסוק בתיווך עסקות יהלומים ב-1988. כעבור שלוש שנים נקלע ענף היהלומים לשפל עמוק. לדברי פרקליטו של קרמר, עו"ד הרצל חבקוק, מאז החל מרשו להסתבך.

עו"ד חבקוק טען, כי מרשו ניסה לשרוד בענף באמצעות קניית סחורה במחיר גבוה ומכירתה במחיר נמוך, מתוך תקווה ששוק היהלומים יתאושש. ואולם תקווה זו "התנפצה לרסיסים".

מהחומר שאספו עד עתה חוקרי מפלג ההונאה עולה, כי במשך שלושה שבועות בלבד, בין 1 במארס ל-23 בו, לקח החשוד חבילות יהלומים רבות ככל האפשר ומכר אותן ליותר מאדם אחד. חלק מהסחורה הוא מכר והעלים את הכסף שקיבל תמורתה, חלק מהיהלומים עדיין לא אותר.

לאחר מעצרו של החשוד, לפני כעשרה ימים, הועברה החקירה מ משטרת רמת-גן למפלג ההונאה, שכן, סכסוכים אישיים בין סוחרי הבורסה מוסתרים בדרך-כלל מעיני המשטרה.

גם בפרשה זו ניסו הסוחרים שהעבירו לקרמר את היהלומים וקיבלו ממנו "המחאות ביטחון", ליישב את הסכסוך בתוך כותלי הבורסה. עשרה סוחרים התארגנו כדי לגבות מקרמר את חובם, אולם אחד מהם, אשר לטענתו חייב לו החשוד יותר מ-200 אלף דולר, החליט לבסוף להתלונן למשטרה.

לאחר מכן התלוננו במשטרה גם תשעת הסוחרים האחרים, ובמשטרה מעריכים כי יתקבלו תלונות נוספות.

ביום רביעי האחרון נכנסו לבניין הבורסה חוקרים ממפלג ההונאה וערכו חיפוש בכספת של החשוד. המשטרה עדיין לא הגיעה לאתר את רשימת שמותיהם של הסוחרים שקנו את היהלומים.

בדיון בבית המשפט קבל עו"ד חבקוק על כך שהחוקרים הפעילו לחץ נפשי על מרשו בעת החקירה, איימו עליו כי יעצרו גם את אשתו ואף יפרסמו את תמונתו בעיתונות.

חוקר המשטרה דחה טענה זו: "אמרתי לקרמר שאולי יש מקום לעצור בני משפחה, אבל לא אמרתי לו שאפרסם את תמונתו בעיתון. מהחקירה עולה, כי האיש עשה דברים לא נורמליים, אז אמרתי שאולי הוא זקוק לטיפול".

השופטת דנה קרת קבעה בהחלטתה: "מדובר בעבירה המצריכה חקירה מעמיקה, שבה מעורבים מספר רב של אנשים בשוק היהלומים, שוק אשר קשה לחדור לתוכו".

השופטת הדגישה, כי המשטרה לא ניצלה ביעילות את שמונת ימי המעצר של החשוד. "זה המקום לבצע חקירה בפיקוח של בית המשפט, כדי לראות שימי המעצר אכן ינוצלו", אמרה. היא הורתה להאריך את מעצרו של קרמר בחמישה ימים נוספים.

תצלום: ארכיון "הארץ"

סוחר היהלומים אליהו קרמר בעת דיון קודם בבית המשפט. צפויות תלונות נוספות

קופ"ח חייבת לשלם 800 אלף ש' לאדם שטען כי רגלו נכרתה בשל טיפול לקוי

(ע). בית המשפט המחוזי בבאר שבע חייב את קופת חולים של ההסתדרות לפצות ב-830 אלף שקל צעיר בדואי שטען כי רגלו נקטעה בעקבות רשלנות בטיפול שקיבל בבית החולים סורוקה.

בתביעה שהוגשה לפני כשנתיים נטען כי ב-12 ביוני '86 נעקץ התובע, שהיה אז בן 13, על ידי עקרב צהוב באמת כף ידו השמאלית. שעה וחצי לאחר מכן אושפז בבית החולים סורוקה, והועבר למחלקת ילדים עם תסמונת אופיינית לעקיצה כזו – אי שקט, הזעה, הקאות, צמרמורות ותחושת מיקור. לחץ הדם והדופק של הנער היו נורמאליים.

פרקליטת התובע, עו"ד נעמי שלה, הגישה חוות דעת של רופא מומחה, שקבע כי הטיפול שניתן לנער בבית החולים היה רשלני ורצוף טעויות חמורות, למרות שמצבו חייב טיפול מיידי. בשל כך, נטען בכתב התביעה, התפתחו אצל הנער פגיעה מוחית ונמק שאילץ לקטוע את רגלו הימנית מעל לברך. כעבור חמישה חודשים הועבר לששה חודשי שיקום בבית לוינשטיין ברעננה, משם יצא עם נכות כללית של 75%, קטוע רגל, משותק מוחין ומשולל יכולת דיבור.

בעדות שמסר אמר ד"ר חיים גרנות כי הנער לא זכה אפילו לטיפול שגרתי, וכי הרשלנות נמשכה לכל אורך תהליך ההידרדרות של מצבו. ד"ר גרנות טען כי האבחנות נעשו באיחור ולא איפשרו טיפול בזמן.

קופ"ח כפרה באחריות לנזקיו של התובע, אך במשפט הסכימה לפצותו.

השופט, ידין טימור, חייב את קופת החולים לפצותו בעבור כאב וסבל, אבדן השתכרות והוצאות צפויות בשל טיפולים, רכישת מכוניות וכיוצא בזה – בסך 518,359 שקל. לכך מתווספים 105,600 שקל בעבור שכר טרחת עורכי-דין, הוצאות משפט, הפרשי הצמדה וריבית.

פלילים

● **נעצר חשוד באונס צעירה מפגרת.** "הייתי עם שתי נשים במיטה, אך לא הצלחתי לקיים עם אף אחת מהן מגע מיני". כך טען שלשום אלברט טולדנו, בן 40 מקרית אתא, שהובא בפני שופט שלום בחיפה כחשוד באונס ובביצוע מעשים מגונים בצעירה הסובלת מפיגור שכלי.

נציג המשטרה טען, כי בסיוע ידידתו אנס החשוד את הצעירה וביצע בה מעשים מגונים בכוח. לדבריו, הצעירה הובאה לביתו בתחבולה, שם צפו בסרט פורנוגראפי. בלהט יצריו, אנס החשוד את הצעירה.

החשוד הכחיש את האשמה נגדו, וטען בפני השופט כי הופתע לגלות בשובו לביתו כי ידידתו מתעלסת עם הצעירה, תוך שהן צופות בסרט. "אני התפלבלתי בשתיהן אך לא הייתי מסוגל לקיים עמן מין בגלל תרופות שאני מקבל. הייתי עם שתיהן במיטה אך לא הצלחתי לקיים מגע מיני", טען. מעצרו הוארך בחמישה ימים. (ע)

● **נעצר חשוד בסחר בנשק צבאי גנוב.** גריק שולקין, בן 30 מחיפה, החשוד במכירת רובה "גליל" שנגנב מבסיס צבאי, נעצר שלשום לשבעה ימים בהוראת שופטת בית משפט השלום. נציג המשטרה טען, כי החשוד מכר רובה גליל שנגנב מבסיס צבאי בטירת כרמל, בתמורה ל-2,000 שקל. הנשק הגנוב נתפס, ובידי המשטרה מצוי חשוד נוסף בפרשה, שנחקרת גם על ידי המשטרה הצבאית. (ע)

● **חשוד בפריצה לניידת משטרה.** "אין מה לגנוב מניידת משטרה", כך טען להגנתו שלשום אברהם סגל, בן 43 מחיפה, בעת שהובא לבית משפט השלום בחיפה כחשוד בפריצה למכונית משטרה. נציגת המשטרה, רס"מ אושרה בן-חורש טענה, כי החשוד פרץ למכונית בניסיון לגנוב ממנה מכשיר טלפון אלחוטי נייד. היא ציינה כי האיש מוכר למשטרה כעבריין רכוש.

החשוד טען להגנתו, כי יצא בלילה מבאר חיפני, ובהיותו בגילופין מצא מחסה בניידת המשטרתית מפני הגשם שירד. לטענתו, היתה הניידת פתוחה, ו"חוץ מזה אין מה לגנוב מרכב משטרתי". מעצרו הוארך בחמישה ימים. (ע)

● **ניסה לחמוק מהארץ דרך נמל חיפה.** צעיר החשוד בעבירת מרמה, ניסה ביום ה' לצאת מהארץ, שעות ספורות לאחר ששוחרר ממעצר על ידי משטרת תל אביב. החשוד, סרגיי שפגין (26), הובא שלשום בפני שופטת השלום, ניבה שרון, שציוותה לשחרר אותו בערבות של 5,000 שקלים. (ע)

● **"קצין הצנחנים" הוא עבריין נמלט וחולה נפש.** נשיא בית משפט השלום בבאר שבע ציווה שלשום לשלוח לבדיקה פסיכיאטרית אדם, שהתחזה לקצין צנחנים, נטל פיקוד על חיילים ועצר אדם אחר בחשד שניסה לבצע גניבות. "קצין הצנחנים" המתחזה הוא בן 38 מקרית מוצקין, שהוכרז על ידי משטרת ירושלים כעבריין נמלט. ביום ה' הוא הגיע לחוף הרחצה של עין גדי בים המלח לבוש מדי צה"ל, עונד דרגות קצונה ומתחזה לקצין צנחנים.

החשוד הודה בהתחזות ואמר: "קרו לי בעבר מקרים כאלה, ואני חושב שאני זקוק לבדיקה פסיכיאטרית". מעצרו הוארך בעשרה ימים והוא נשלח לבדיקה פסיכיאטרית. (ע)

● **חשוד בזריקת לבנים על אחותו.** מחמד מוסא אבולג'יעאן, בן 37 מהיישוב הבדואי חורה שבנגב, הובא שלשום לבית משפט השלום בבאר שבע, בחשד שתקף את אחותו, זרק עליה לבנים והיכה אותה בכל חלקי גופה.

החשוד הכחיש את ההאשמות שיוחסו לו, ואביו שנכח באולם, ביקש לשחררו. הוא הבטיח להרחיק את החשוד מאחותו, כדי למנוע הישנות מקרים כאלה. השופט נעתר לבקשתו, וציווה לשחרר את הצעיר בערבות, ואסר עליו להתקרב אליה במשך שבועיים. (ע)

● **חטפו תיקים מפרוצות.** 5 צעירים תושבי רמלה, שניים מהם קטינים, נעצרו בליל שבת בחשד שחטפו תיקים מפרוצות בצפון תל אביב ובאזור התעשייה בחולון. סמוך לשעה 10 בערב, הותקפה פרוצה ליד תחנת הרכבת בצפון תל אביב בידי שלושה צעירים. הם שדדו את תיקה ובו 600 שקל במזומן. 3 שעות מאוחר יותר, תקפו 5 החשודים פרוצה ברחוב הפלד באזור התעשייה בחולון.

הצעירים נעצרו על ידי בלשי משטרה שזיהו בחשודים כשהם ממתינים במכוניתם לקרבן נוסף. (ע)

נעצר חשוד בגניבת מכוניות והברחתן לעזה במסווה של מוניות

המשטרה: במחסום ארז לא מקפידים בבדיקת מוניות היוצאות מישראל

מאת משה מובאל

הבדיקות המשטרתיות השגרתיות למוניות, הנעשות במחסום ארז מישראל לרצועת עזה, נוצלו על ידי סוחרי מכוניות גנובות כדי להעביר מכוניות פרטיות גנובות שהוסוו כמוניות. כך עולה מחומר משטרתי בעקבות מעצרו של ערבי תושב יפו, החשוד שעמד בראש כנופיה של ערבים ישראלים שעסקה בגניבת מכוניות והעברתן לעזה בדרך זו.

השיטה, שתוארה על ידי המשטרה "מתוחכמת", נחשפה בעקבות מעצרו של חאלד מחמד עשור, בן 33 מיפו. נציג משטרת מרחב איילון, רס"ר יעקב ברקים, גילה שלשום בבית משפט השלום בתל אביב כי עשור נעצר על ידי השב"כ.

במקורותו הראשונה הציג את עצמו כנהג מונית תושב יפו. במשך החקירה התעורר החשד כי במשך שנה וחצי נהג עשור במונית מזויפת, ללא רשיון להוביל במונית, ללא ביטוח מתאים וללא בדיקת רישוי כחוק. על פי החשד הרכיב עשור את מספר המונית המזויף ב"מכון הדרום".

בתום חקירתו על ידי השב"כ הועבר עשור לידי המשטרה, ללא תיק חקירה, אך עם מידע ששפך אור על השיטה להברחת מכוניות פרטיות גנובות לרצועת עזה.

צוות החקירה המיוחד שהוקם במשטרת מרחב איילון כדי לחקור את הפרשה מצא כי מעורבים בה ארבעה ערבים ישראלים, תושבי רמלה המוגדרים על ידי המשטרה "עבריינים כבדים". הארבעה טרם נעצרו.

על פי החשד מתקשר המזמין מעזה, שזהותו ידועה למשטרה, אל החשוד או שותפיו, ומזמין סוג מסוים של מכונית. הגנבים מתאמים את העברת מספר הרישוי הפנוי המופקד לשטח ישראל. לאחר שנגנבת המכונית מרכיבים עליה מספר מונית עזתי ושלט "מונית", ומעבירים אותה לרצועה דרך מחסום ארז.

לטענת המשטרה, במחסום מקפידים יותר בבדיקת המכוניות העוברות לכיוון ישראל. המכוניות, ובעיקר המוניות העוברות לכיוון הרצועה, נבדקות באורח שטחי בלבד.

ברצועה מפרקים את המונית המזויפת ומוכרים את חלקיה, או שמוכרים את המונית כמכונית פרטית עם זהות חדשה. במשטרה עדיין לא יודעים את מספרן המדויק של המכוניות שנגנבו בישראל והועברו לרצועה בשיטה זו.

שופט המעצרים התורן, עמיחי חזיק, קבע כי מדובר בחשד לעבירות חמורות, והורה להאריך את מעצרו של החשוד בארבעה ימים.

משחטות רכב בשטחים

בשנים האחרונות גוברה תופעת גניבת המכוניות מישראל והעברתן ל"משחטות רכב" ברצועה. חברות הביטוח משקיעות הון עתק לאיתור המכוניות הגנובות, בין היתר הן מפעילות מסוק לאיתור המכוניות מהאוויר.

המשטרה מתקשה לפעול נגד גנבי המכוניות המוברחות לשטחים, ביחוד כשמדובר בעבריינים ישראלים ערבים הפועלים בשיתוף פעולה עם פלשתינאים בשטחים. במקרה זה מדובר, כאמור, בחשוד שנעצר על ידי שירותי הביטחון, וחשיפת פעילותו בהברחת הרכבים הגנובים התבררה באופן אקראי.

שוטרים התחזו לעבריינים ועצרו שני חשודים בגניבת רכוש מעשרות בתי עסק בתל־אביב

(ע). בלשי מפלג הסמים ביחידה המרכזית של משטרת תל־אביב עצרו שלשום לפנות בוקר שני צעירים, נסים עמר ואלימלך אהרן, החשודים בביצוע עשרות פריצות לבתי עסק במרכז העיר. ברשות השניים נתפסה כמות גדולה מאוד של רכוש, החשוד כגנוב.

ביום חמישי, בשעה 21 בערב הבחין צוות של בלשי מפלג הסמים ברחוב דפנה בשני גברים, שנראו בנסיבות חשודות ברחוב נמיר. הבלשים התחקו אחר מעשיהם של השניים, וגילו כי הם מעבירים סחורה לדירה סמוכה.

הבלשים החליטו להתחזות לעבריינים. הם הגיעו למקום עם צוות בילוש, שערך אמנם בדיקה גלויה כאילו היו עבריינים חשודים. הבדיקה נעשתה אל מול עיניהם של שני החשודים, ואחרי שהסתיימה עזבו השוטרים את המקום. החשודים, שסברו כי שני עבריינים לפניהם, פתחו עמם בשיחה.

השוטרים המתחזים התעניינו בסחורה שהעבירו שני החשודים. השניים גילו לשוטרים כי גנבו את הסחורה ממקומות שונים בתל־אביב, וכי איחסנו אותה לקראת מכירה לבעלי חנויות.

החשודים אף פתחו את מכסה המטען של המכונית שנמצאה בסמוך, והציגו לפני השוטרים עוד סחורות, החשודות כגנובות.

בשלב מסוים הציעו החשודים לשוטרים לבוא לדירה ברחוב יגאל אלון, כדי לראות עוד כמות גדולה של רכוש גנוב. השוטרים נכנסו למכונית של החשודים מסוג סובארו לגאסי. התברר כי מכונית זו נגנבה מתושב תל־אביב לפני כחודש.

בדירה ברחוב יגאל אלון נמצא רכוש רב. שני החשודים סיפרו לבלשים, כי בחודשים האחרונים פרצו גם לבתי עסק ולחנויות יוקרה בגן־העיר בתל־אביב וגנבו משם סחורות. בשלב זה עצרו הבלשים את השניים.

בסך הכל מצאו הבלשים 160 שעוני יד יוקרתיים, כמות גדולה של צעצועים אלקטרוניים, מנועים לסירות, מצלמה, מחשב ודברי מרכולת שנגנבו מבתי עסק שונים ברחוב דפנה וברחובות אחרים.

בשעה 4 לפנות בוקר נעצר תושב רמת־גן בן 28, בעל חנות, כשברשותו ששה שעוני יד, אשר רכש כנראה מהחשודים. אחרי חקירה קצרה הוא שוחרר בערבות.

המשטרה מתכוונת לעצור עוד חשודים במעורבות בפרשה זו, שכן בעלי חנויות שונים רכשו סחורות, החשודות כגנובות.

בית משפט השלום בתל־אביב האריך שלשום את מעצרם של שני החשודים, עמר ואהרן, בשבעה ימים.

רבע מיליון מטיילים פקדו בחג את 14 שמורות הטבע המוסדרות בארץ

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

סיכומים ראשונים שנעשו ברשות שמורות הטבע מראים, כי כרבע מיליון מבקרים פקדו במשך חג הפסח את 14 שמורות הטבע המוסדרות ברחבי הארץ, שהכניסה אליהן היא בתשלום. ההערכה היא, שכפליים ממספר זה ביקרו בשמורות הטבע שהכניסה אליהן חופשית.

ביומיים האחרונים (ששי ושבת) התמעטו המטיילים, בגלל הגשם והקור.

השנה התאפיין החג בפריחה בכל רחבי הארץ, שכן החורף בצפון היה שחון וחם במחציתו הראשונה, בעוד שבנגב היה חורף גשום ולח עם כמויות משקעים מעל לממוצע הרב-שנתי. צירוף זה הביא לפריחה בצפון הארץ ובדרום כמעט באותו מועד.

מרבית המבקרים היו משפחות שהגיעו לשמורות במכוניותיהן הפרטיות. שמורת גמלא ברמת-הגולן נסגרה מדי יום בחול המועד למשך כמה שעות, בגלל העומס הרב של המטיילים. גם שמורות הבניאס, תל-דן ועין גדי נסגרו מדי פעם מאותה סיבה.

בצפון הארץ, ובעיקר בשמורות יהודייה ברמת-הגולן, הועסקו צוותי חילוץ ופקחים של רשות שמורות הטבע בכל אחד מימי החג כדי לאתר מטיילים שהלכו לאיבוד.

פקחי רשות שמורות הטבע במכתש רימון דיווחו, כי עשרות אלפים ביקרו בחג באתרי המכתש והנגב. בשמורות האלמוגים באילת נרשמו כ-20 דו"חות נגד דייגים ושולי אלמוגים מתוך השמורה ונגד נהגי סירות ונהגים של אופנועי-ים, שנכנסו לתחומה.

שר החקלאות, יעקב צור, השר הממונה על רשות שמורות הטבע, סייר בימי החג באתרים בשמורות בצפון הארץ. הוא ציין כי התרשם שמספר המבקרים בשמורות גדל. צור הוסיף כי התרשם מאוד מהניקיון בשמורות. לדבריו, צריך להגדיל את מספר הסיורים הקבועים.

מנכ"ל רשות שמורות הטבע, דן פרי, ציין כי באתרים מסוימים התנהגות הקהל היתה ברובה טובה מאוד, ואילו בשטחים הפתוחים עדיין מרבה הציבור הישראלי להשאיר לכלוך.

בחברה להגנת הטבע נמסר, כי מאות משפחות ערביות השתתפו אתמול בעשרות סיורי טבע שאירגנה בשבילן החברה, במסגרת יום טיולים פתוח למגזר הערבי בכל רחבי הארץ. בחברה מעריכים, כי הדבר מעיד על ראשיתו של שינוי בתרבות הטיול המצוי בקרב האוכלוסייה הערבית בישראל.

אכזבה באילת

ריטול לוינשטיין מוסיפה: גורמי תיירות באילת הגדירו את חג הפסח כ"אכזבה גדולה". לדבריהם, מספר קטן יחסית של מטיילים, כ-30 אלף בלבד, בילה את החג בעיר. תפוסת בתי המלון אמנם עלתה לקראת החג השני, והגיעה לכ-100%, אולם במרבית בתי המלון כ-50%-60% מהתפוסה היתה של תיירות שכר מאירופה.

בעיר נותר שפע של מיטות פנויות באכסניות, דירות וחדרים להשכרה. בעלי אתרי התיירות דיווחו על תנועה דלילה השנה, לעומת התנועה בחג בשנים קודמות.

באתרי התיירות ובחופי הרחצה ניכר אמנם לחץ גדול יותר, והעירייה פינתה כ-200 טונות זבל מדי יום – 80 טונות יותר מאשר בימים רגילים.

גורמי תיירות באילת הסבירו, כי מבצעי הנופש המוזלים לטורקיה וליעדים קרובים אחרים היו הגורם המרכזי למיעוט המטיילים בעיר. "הרבה יותר זול לנסוע לטורקיה מאשר לבוא לאילת, אז למה שיבואו", אמרו בעלי מסעדות, חנויות ואתרי תיירות.

גורמי התיירות בעיר נערכים עתה לקראת יום העצמאות הקרוב וחג השבועות. אהרון דקל, יו"ר התאחדות בתי המלון באילת, קרא לסוכני הנסיעות לרכוש מכסות חדרים בבתי המלון בשיטת "קומיטמנט", בדומה לסוכני הנסיעות הזרים, כדי להבטיח למשרדיהם חדרים בזמנים הקרובים והקיץ, בעיקר בגלל פתיחתו הקרובה של הקאזינו במלון הילטון־טאבה.

מטיילת מרחובות נהרגה בנפילה לתהום באתר מצדה

מאת אמנון יוסף ועתים

אירית גרינולד, בת 47, מרחובות נהרגה אתמול בנפילה לתהום באתר מצדה.

אתמול בבוקר יצאו בני משפחת גרינולד, האב עמירם, פרופסור במכון וייצמן, האם אירית, הבן רן (18) והבת יעל (14), לטיול פרטי באתר, לקראת גיוסו של הבן לצבא.

סמוך לשעה 14.15, חלפו בני המשפחה על מעקה הבטיחות באזור בורות המים, בחלקו הצפוני מערבי של האתר, וניגשו לתצפית על גדת המצוק. מסיבה שטרם הוברה, מעדה האם ונפלה מהמצוק לתהום בעומק של כמאה מטרים.

אל מקום האירוע הגיעו מתנדבי יחידת החילוץ של המשמר האזרחי מקיבוץ עין גדי, אך בשל תנאי השטח הקשים, הוזעק למקום מסוק של חיל האוויר. רופא צבאי מוטס, שהורד בעזרת כבלים לתהום, קבע במקום את מותה. מאוחר יותר ירדו אנשי יחידת החילוץ לתהום, ופינו את הגופה.

המשטרה פתחה בחקירה

משטרת ערד פתחה בחקירה לבדיקת נסיבות האירוע.

כל יום מחדש
עד 10 מיליון שקלים בקופה

יש צ'אנס

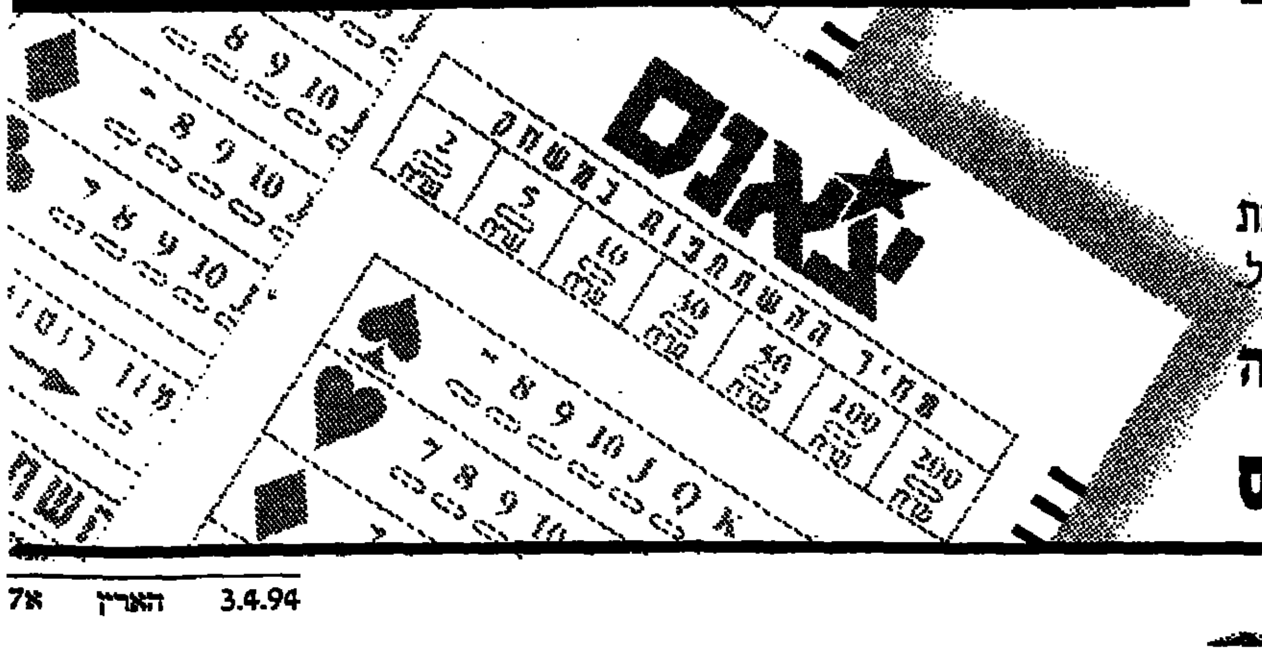

זה הצ'אנס שלכם. צ'אנס - המשחק היומי החדש של מפעל הפיס.
כל יום הגרלה, כל יום מחדש עד 10 מיליון ש"ח בקופה.
אתם קובעים כמה להשקיע, אתם קובעים את גובה הפרס, אתם קובעים את אופן ההשתתפות. קחו צ'אנס או רב צ'אנס ונחשו יום יום את קלפי המזל.
דרשו את עלון המשחק בכל נקודות המכירה
צ'אנס - המשחק היומי החדש של מפעל הפיס
מפעל הפיס

مصور من الأصل

هكذا من الأصل

ספורט

עורך אבי רצון

טבלת הליגה הלאומית

	משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1. מכבי חיפה (1)	30	22	8	–	76–20	74
2. מכבי תל אביב (2)	30	23	4	3	66–25	73
3. בית"ר ירושלים (4)	30	16	5	9	56–45	53
4. הפועל באר שבע (3)	30	15	7	8	45–31	52
5. הפועל תל אביב (5)	30	13	4	13	42–44	43
6. צפרירים חולון (7)	30	9	11	10	35–43	38
7. מכבי נתניה (6)	30	11	6	13	51–57	37
8. הפועל פתח תקוה (10)	30	10	8	12	38–38	36
9. מכבי הרצליה (11)	30	9	8	13	30–37	35
10. מכבי פתח תקוה (8)	30	8	10	12	28–35	34
11. בני יהודה (9)	30	10	4	16	34–52	34
12. עירוני אשדוד (12)	30	7	7	16	41–45	28
13. הפועל כפר סבא (13)	30	6	7	17	24–46	25
14. הפועל חיפה (14)	30	3	9	18	22–70	18

(בסוגריים – מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

במחזור הבא

באר שבע – הפועל חיפה (1–3, 1–2)
בית"ר ים – מכבי ת"א (1–0, 2–3)
חולון – מכבי חיפה (0–5, 0–0)
מכבי נתניה – כפר סבא (3–0, 1–0)
הפועל ת"א – אשדוד (2–2, 1–2)
הפועל פ"ת – מכבי פ"ת (1–0, 1–1)
הרצליה – בני יהודה (1–2, 0–1)

מלך השערים

1. אלון מזרחי (מכבי חיפה) 26
2. ב. קודריצקי (בני יהודה) 20
3. איציק זוהר (מכבי ת"א) 18
4. מומי קקון (הפועל פ"ת) 15
–. אמיר תורג'מן (אשדוד) 15
6. אמיר אביגדור (באר שבע) 12
–. אלי אוחנה (בית"ר ים) 12
–. רומן פילימצ'וק (נתניה) 12
–. רונן חרזי (בית"ר ים) 12

באוניברסיטת חיפה כבר חודשו הלימודים

המוליכה הלאומית הפגינה אמש תצוגת כדורגל מרהיבה, שבה מחצה את האלופה היוצאת, בית"ר ירושלים 5–1. גיבור קרנבל השערים היה המלך אלון מזרחי, שהבקיע שלושער, לראשונה במדי מכבי חיפה. כבר בדקה ה־38 הובילו הירוקים 0–3

מלך השערים אלון מזרחי פורץ בין מגיני בית"ר ירושלים. שלוש פעמים הערים עליהם אמש.
תצלום: שי קרן

מאת משה הירשעס

בבית"ר ירושלים לא יודעים עד עכשיו אם חול המועד פסח שחל בשבוע האחרון הוא שמנע מהגורמים המוסמכים לערכן אותם, כי אמש בצאת החג, הם ישמשו עדים סבביים בתשדיר פירסומת מיוחד ליורוספורט שהוזמן ממכבי חיפה וצולם באיצטדיון העירוני בקרית אליעזר.

דוגמני הכדורגל של גיורא שפיגל הם היחידים בישראל המתאימים לפרסים מהסוג הזה ברמה אירופית הנדרשת – ולא רק בגלל התוצאה הגבוהה והבלתי צפויה, 5–1 מול אלופת העונה שעברה, שעדיין נחשבת לאחת הקבוצות הטובות בארץ ואשר כמה משחקניה הבטיחו בשבוע שעבר לנצח את החיפאים.

הסממנים האירופיים קשורים דווקא בצורת המשחק של חיפה, שסמלה המסחרי הוא כיוונון משחק מסודר, מאורגן ובעיקר סבלני. אמש הוכח כי מגוון האפשרויות של החיפאים רחב ביותר ואינו מוגבל לשיטה מסויימת. הם איפשרו לירושלים להגיע לרחבתם ואז ביצעו התקפות מהירות וקטלניות כמו שרואים במשחקי צמרת באירופה. ההתקפות התבססו על נגיעה אחת בכדור, הנעה סילונית לרחבת היריב בשתיים־שלוש מסירות בטווחים שונים, לפי הצורך.

למעדך של בית"ר, שחסר בהרכבת המשחק את יעקב שוריך, לא היתה תשובה למהירות של אלון חזן שדהר ללא מפריע באגף ימין; למסירות המדוייקות והיעילות של הקישור החיפאי בראשות קבאורזוב שגרם לכמה השערים; לראובן עטר שהלהיב במבצעים שרק הוא מסוגל להם ולברקוביץ' שלא היה בשיאו אך תרם את חלקו בשער במבצע אישי.

גיבור הניצחון היה מלך השערים של הליגה הלאומית בשנתיים האחרונות, החולוני אלון מזרחי, שכאילו להכעיס מבחינת בית"ר הבקיע שלושער הראשון שלו בחיפה, ורוקד בעימות ישיר עם אלי אוחנה הירושלמי.

קשה לשפוט את בית"ר, מפני שאמש היו שחקניה בתפקיד סטטיסטים, נכנעו כבר בשלב מוקדם, פיגרו 0–3 בדקה ה־38 ואולי חשבו יותר על משחק בעל חשיבות עבורם, גביע המדינה ביום שלישי הקרוב.

חיפה הוכיחה שוב, כי אין קבוצה בליגה הישראלית שמגיעה לרמתה, מבחינת הביצועים במגרש – מספר הבקעות, מהירות משחק, שילוב קבוצתי וכמובן ברק רב, אך בעיקר מבחינת נתונים מצטברים. אתמול קבעה חיפה שיא חדש באי הפסדים מתחילת העונה: 30 משחקים ללא הפסד, שיפור השיא של בני יהודה שלא נוצחה 29 משחקים.

חיפה השלימה אמש ניצחון שלישי העונה על האלופה היוצאת וגם את יריבתה העיקרית לכתר האליפות, מכבי תל אביב, הביסה 5–0, ושני העימותים האחרים ביניהן הסתיימו ללא הכרעה.

כבר בשלב מוקדם במחצית הראשונה יעצו לי עמיתים להפסיק לספור את מצבי ההבקעה והבעיטות של חיפה לעבר שער בית"ר. דקות הפתיחה היו שייכות לראובן עטר שליהטם מול שומריו, אך השער הראשון הובקע דווקא לאחר פריצה של קבאורזוב מימין שמסר למרכז ואלון מזרחי במיקום מצויין השלים את המשימה.

קבאורזוב עוד החמיץ מקרוב לפני שאלון מזרחי קבע 0–2 בדקה 24.

אילן אלהרר, שלא הצליח בשמירה על חרזי, הוחלף בדקה ה־33 ביעקב שוריך. המאמן של חיפה לא פסק ובדקה ה־38 העלה ברקוביץ' ל־0–3 לאחר פריצה אישית.

פחות מדקה אחרי פתיחת המחצית השלים מזרחי בפריצה את מבצע השלושער שלו ועטר בעט מספרת מעל השער לפני שהוחלף בשי הולצמן. האוהדן הבדיק את כיסוני הנה לפינה, 5–0, לאחר מסירה של קבאורזוב.

בית"ר ניצלה מנוחה מסויימת בקבוצה החיפאית והצליחה להבקיע שער בבעיטה נאה של רונן חרזי לפינה. קודם לכן, בדקה ה־64, בעט תומר אולאי למשקוף והוא גם ספג כרטיס צהוב בדקה ה־78 בגלל פגיעה בגלאם.

שפט דני קורן, 7,000 צופים, בקרית אליעזר.

מכבי חיפה: רפי כהן, אהרוני, אלון חרזי, בלבול (בבאורה), גלאם, קבאורזוב, חזן, עטר (הולצמן), ברקוביץ', רוני לוי, אלון מזרחי. המנהל המקצועי: גיורא שפיגל.

בית"ר ירושלים: אסייג, שמואל לוי, פרטיאק, קרוש, מזרחי, אזולאי, אלהרר (שוריך), גרשנייב (שמואלי), קשלוק, רונן חרזי, אוחנה. המאמן: דרור קשטן.

קשטן: בית"ר לא היתה היום במגרש
אסייג מצטנע: הייתי שותף לאסון

אוחנה: ביכולת שהצגנו לא היינו מנצחים היום אפילו את הפועל יקנעם

מאת דרור מרשלקוביץ

לפני המשחק נגד מכבי חיפה דיברו בבית"ר ירושלים על יכולתה להפתיע אתמול בקרית אליעזר. בסיום נשאר לבית"רים, כמו לכל הקבוצות שניסו לפניה, רק לתרץ.

המאמן דרור קשטן: במשפט אחד אפשר לומר שבית"ר ירושלים לא היתה היום במגרש ולא הציגה אפילו 10 אחוז מהיכולת שלה. כל השחקנים צריכים להודות ליעקב אסייג שהציל אותם מתבוסה הרבה יותר גדולה.

אלי אוחנה סבור שהתוצאה הגבוהה נבעה יותר מחולשה של בית"ר מאשר מהיכולת של חיפה: היינו משוכנעים שאנחנו יכולים לנצח אבל ביכולת שהצגנו היום לא היינו מנצחים אפילו את הפועל יקנעם. התוצאה במחצית היתה צריכה להיות כבר 0–7 לזכות חיפה. קיבלנו פיק ברכיים ושום דבר לא הלך. נראה שהיום העברנו את שרביט האליפות למכבי חיפה. נתנו להם המון הזדמנויות והגיע להם גם לנצח בתוצאה יותר גבוהה. אם מתוך חמש פעמים שנפגשנו איתם השנה הם ניצחו אותנו בארבע, זה אומר הרבה.

רבים משחקני בית"ר סרבו להתראיין והתגובה המשקפת היתה זו של יעקב שוריך: חבל על הדיבורים. אני לא יודע מה קרה לנו.

קשטן כבר ציין שמי שהציל את בית"ר היה יעקב אסייג, אבל השוער המצטיין לא רואה בכך מחמאה: הייתי שותף לאסון. היו לנו יומרות לנצח אך ספגנו חמישייה. זו בושה לבית"ר. לא שמרנו אותם קרוב ואסור לתת לקבוצה כמו מכבי חיפה לשחק חופשי.

כמה שערים לדעתך מנעת?

זה לא משנה. הפסדנו 5–1 וזה לא טוב או לרע אני שותף.

מכבי חיפה לדעתך בדרך לאליפות?

כמו שמכבי חיפה שיחקה היום, אף אחד לא יצליח לעצור אותה.

הרגשת שההגנה הפקירה אותך?

אין פה הגנה, קישור או התקפה. כשלא טובים, כולם לא טובים.

איך תתאוששו מהמשחק הזה?

אנחנו חייבים להתאושש עד יום שלישי במשחק הגביע. אם אנחנו קבוצה של גברים, אז נתאושש.

אגב, מלה טובה מגיעה לאוהדים הירושלמים, שגם בפיגור של 4 ו־5 שערים המשיכו לעודד וגם נשארו בסיום המשחק ליד חדר ההלבשה הבית"רי כדי לנחם את השחקנים.

תצלום: שי קרן
הבלם החיפאי המצוין, רומן פץ, בא לחזות בהצגה של חבריו

שפיגל: היה קל מפני שהבקענו מהר;
מזרחי: אמרתי שלא משנה מי מבקיע

מאת דב אריאל

במכבי חיפה לא יצאו מהכלים לאחר הניצחון הגדול על בית"ר. הגיגות המיטבה של חלק מהשחקנים והאוהדים יהיו שמחות יותר.

המנהל המקצועי, גיורא שפיגל: זה היה קל מהצפוי, כי הבקענו מהר, כבר בפתיחה. כשאנחנו מבקיעים בשלב מוקדם, המשחק קל יותר והפעם גם ניצלנו טוב את ההזדמנויות.

הפער בצמרת נשאר למרות הכל רק נקודה.

אני לא מדבר אף פעם על היריבות שלנו, אבל אני מקווה שנצא מנצחים מהתחרות נגד מכבי תל אביב.

אלון חרזי מילא הפעם היטב את מקומו של הבלם האחורי הפצוע, רומן פץ: במחצית הראשונה ביצענו את ההוראות בצורה מושלמת. ברגע שאנחנו משחקים את המשחק הרגיל שלנו, אין מה לדאוג. לגבי ההגנה, ברור שהפציעה של פץ מורגשת, אבל ממשחק למשחק גם ההגנה תתייצב.

אלון מזרחי כבש אתמול את השלישיה הראשונה שלו במדי חיפה: לגבי השערים שהבקעתי, כבר אמרתי הרבה פעמים שלא משנה מי מבקיע.

מה צפוי במשחק הגביע נגד מכבי תל אביב?

הפעם אני מאמין שיהיה משחק ספורטיבי. המשחק הקודם, עם הבעיטות התוקפות והפציעות, היה חד פעמי. חשוב שהפעם גם לטובת הקהל יהיה משחק טוב.

אייל ברקוביץ': בהתחלה היה דווקא די קשה, אבל אחרי הגול השלישי המשחק נפתח. בדרך כלל קבוצות באות להתגונן נגדנו ואילו בית"ר באה לשחק כדורגל.

שי הולצמן: יש לי הרבה סבלנות וכל עוד אני במכבי חיפה, לא אשבר לעולם. החבר'ה היו היום בטרוף ולמרות ה־5–1 בית"ר ירושלים היתה טובה, אבל קשה לעצור אותנו כשאנחנו משחקים טוב.

3,102 כרטיסים בלבד נמכרו. ההכנסה מהם היתה 104 אלף שקלים.

אותר מקור שיחת טלפון משם איים אלמוני על מליקה

מאת אשר גולדברג

למרות הסולחה שנערכה בין מאיר מליקה לרומן פץ, נראה שאוהדים של מכבי חיפה עדיין לא סלחו לכדורגלן מכבי תל אביב על שבירת רגלו של פץ. בליל שבת התקשר אלמוני לביתו של מליקה וקילל אותו ללא הרף תוך השמעת איומים עליו ועל בני משפחתו.

מליקה שוחח עם המאיים ולאחר דקות ארוכות הודיע לו, כי השיחה כולה מוקלטת. האלמוני נבהל וניתק מייד. ואכן, השיחה היתה מוקלטת למוקד חברת בזק ולמשטרה, שידעו מהיכן הגיעה שיחת הטלפון.

נראה שכבר היום ייעצר המאיים. החקירה תימשך.

מחרתיים בגביע המדינה

משחקי שמינית גמר גביע המדינה שיהיו ביום שלישי:
מכבי חיפה – מכבי תל אביב
עירוני אשדוד – מכבי יבנה
בית"ר ירושלים – מכבי פתח תקוה
בני יהודה – הפועל כפר סבא
הפועל תל אביב – הפועל טייבה
הפועל אשקלון – הפועל פתח תקוה
צפרירים חולון – מכבי הרצליה
הפועל חיפה – מכבי נתניה (יום ד')

בית"ר ירושלים מנסה להעתיק לבלומפילד המשחק נגד מכבי ת"א

מאת רוני דיאמן

בבית"ר ירושלים עדיין לא נואשו מהאפשרות להעתיק בשבת הבאה את המשחק הביתי נגד מכבי תל אביב מאיצטדיון טדי לאיצטדיון גדול יותר בתל אביב, לשם הגדלת ההכנסות.

הניסיון להעתיק את המשחק לאיצטדיון רמת גן נכשל בשל מגבלות תקנון ההתאחדות, שאינו מאפשר החלפת ביתיות. לפיכך הועלתה בסוף השבוע האפשרות להעתיק את המשחק לאיצטדיון בלומפילד. על פי התוכנית, תנסה בית"ר לשכנע את ראשי הפועל צפרירים חולון להעתיק גם את משחקם הביתי נגד מכבי חיפה לבלומפילד, כדי לקיים הצגה משותפת.

אך מימוש תוכנית כזו תלוי לא רק בבעלת הבית, הפועל תל אביב, המארחת בשבוע הבא את עירוני אשדוד. אם תסכים הפועל תל אביב להקדים את משחקה נגד אשדוד ליום שישי, אפשר שהתוכנית לקיום הצגה משותפת – שבה יארחו בית"ר וחולון את יריבותיהן בבלומפילד – תתממש. אפשרות נוספת הנבדקת היא, שבית"ר ירושלים והפועל תל אביב יקיימו בשבת הקרובה בבלומפילד הצגה משותפת.

אפשרויות אלו הועלו עוד לפני תבוסת הבית"רים אתמול בחיפה. עדיין לא ברור כיצד ישפיע הכשלון על כוונת מנהלי בית"ר (שאת תגובתם לא היה אפשר להשיג אמש) להעתיק את המשחק עם מכבי תל אביב מחוץ לירושלים.

בני יהודה עשויה לפנות לרוזן או לשפיגלר לייעץ לרמי לוי

מאת אשר גולדברג

מצב חירום הוכרז בבני יהודה לאחר הפסדה 1–3 אתמול להפועל פ"ת. מחר תקיים הנהלת הקבוצה ישיבה מיוחדת ובה כנראה יוחלט להביא יועץ שיעבוד לצידו של המאמן רמי לוי לאחר שיעקב גרונדמן סירב להמשיך לייעץ לקבוצה.

מאז עזב גרונדמן את הקבוצה היא נוצחה פעמיים ואינה משחקת כדורגל חיובי. נראה, כי ההנהלה תפנה לצבי רוזן או למרדכי שפיגלר לבוא בתפקיד יועץ לנוכח הסתבכות הקבוצה בטבלה.

גוטמן במו"מ מתקדם עם ראשל"צ

מאת אלירם מוכתר

מאמן צפרירים חולון, אלי גוטמן, נמצא במו"מ מתקדם עם מובילת הליגה הארצית, הפועל עירוני ראשון לציון. הוא אף חזה ביום שישי במשחקה. מדובר בהצעה כספית מפתה. נוסף לכך הובטח לגוטמן שתקציב הקבוצה יהיה כ־3 מיליון שקל. בצפרירים אין מתכוונים לעמוד בדרכו של גוטמן אם ירצה לחתום בקבוצה אחרת.

רז: שוער סלובקיה מנע ניצחון ישראלי

נבחרת הנוער של ישראל סיימה בתיקו 0–0 עם סלובקיה ביום חמישי בלילה, במשחקה האחרון בטורניר הבינלאומי באיטליה בהשתתפות 16 נבחרות. סלובקיה דורגה בראש הבית המוקדם שבו השתתפו גם ספרד ורומניה.

סלובקיה ביקשה לגונן על התיקו כדי לסיים לעלות לשלב הבא ובשל כך נסוגה לשערה. מאמן הנבחרת הישראלית אמנון רז סיפר, כי ישראל הירבתה לתקוף, אך משחק טוב מאוד של השוער הסלובקי מנע ניצחון ישראלי.

רז הביע את שביעות רצונו מהופעת הנבחרת בטורניר, שבו סיימה עם ספרד 1–1 ונוצחה 0–1 בידי רומניה. רז ציין, כי הנבחרת הישראלית היתה הצעירה בין המשתתפות.

ביום ראשון הבא תצא הנבחרת לאוילנד, שם תקיים שלושה משחקים.

ליגה א': ניצחון 1–6 להפועל ר"ג

במחזור ה־24 בליגה א' בכדורגל היו התוצאות:

מחוז צפון: הפועל רמת גן – הפועל נצרת עילית 1–6, מכבי עפולה – מכבי עוספיה 0–2, קרית שמונה – אור עקיבא 1–2, הפועל עכו – מכבי טמרה 1–1, הפועל טבריה – גבעת אולגה 0–3, מכבי שפרעם – בית"ר נהריה 1–1, מכבי חדרה – אום אל פחם 1–3, טירת הכרמל – מכבי אחי נצרת 1–4. הצמרת: הפועל רמת גן 35, מכבי עפולה 33.

מחוז דרום: מכבי קרית גת – בית"ר באר שבע 0–0, הפועל לוד – קרית מלאכי 2–3, הפועל מרמורק – מכבי רמת עמידר 1–3, קרית אונו – באר יעקב 2–0, כפר שלם – מכבי שעריים 2–0, מכבי לאזיס חולון – הפועל יהוד 1–2, בית"ר רמלה – צעירי יפו 1–0, אור יהודה – מכבי השקמה רמת חן 1–0. הצמרת: קרית גת 39, הפועל לוד 38.

טוטו: 2 ניחושי 15

בתום בדיקת 90 אחוזים מהטפסים נמצאו שני משתתפים שניחשו 15.

הניחוש הנכון: 2, 2, 2, 1, 2, 1, 1, 1, 1, 1, x, x, 1, x, x.

טופס תיקו: 11, 12, 14, 15, 19, 21, 27.

הלל וזוהר גאלו את האוהדים ממפגן חולשה

מכבי תל אביב – הפועל באר שבע 1–0 (0–0)

הבאר שבעי גדי חזות (במרכז) במאבק עם התל אביבים נועם שוהם (מימין) וגדי ברומר.

מאת אילן פיש

הפסגה הקודמת, לפחות זמנית, לא היתה גורם מדרבן לשחקני מכבי תל אביב, להוכיח שהם ראויים למקום הראשון. מפגן החולשה שהפגינו בניצחון הדחוק 1–0 על הפועל באר שבע, היה הסבר טוב מדוע רק 4,000 אוהדים הטריחו עצמם ליציעי האיצטדיון.

מכבי, ששיחקה בלי מאיר מליקה ואבי נמני המושעים, שילחה שני חלוצים צעירים – קובי רפאה וניר סביליה. אצל שניהם הסיכום שלילי. רפאה נבלע בהגנת באר שבע, וסביליה, שכן הגיע למצבים נוחים, ביזבז אותם בבעיטות רשלניות. גם התעקשותו לחדור לרחבה דרך הגוף של שחקני הגנת באר שבע, הראתה חוסר מחשבה. כניסתו של אלי דריקס בדקה ה־60 במקום רפאה עודדה את התקפת מכבי.

עיקר הבעיה של המארחים היתה בקישור. ניר קלינגר שיחק במחצית הראשונה לאורך הקו השמאלי ולא הורגש. גם המעבר לצד השני אחרי ההפסקה, לא הניב פרי. איציק זוהר נעלם לפרקי זמן ארוכים. רק בחצי השעה האחרונה הוא נכנס לעניינים יותר, אך לא בצורה מספיקה. הימנעותו ממאבקי כח היתה נקודה שלילית נוספת שלו.

סיריל מקאנקי ששיחק ברכות, חיפש בצד ההתקפי נואשות את היופי והתחכום – עבודה שגרמה לסרבול רב. כך היה גם נועם שוהם היחידי שביצע פעולות לא הרפתקניות חיוניות ברמה מוגברת.

היעדרותו המתמשכת של אבי כהן באגף הימני של ההגנה, הביאה את המאמן אברהם גרנט לידי שינוי נוסף. גדי ברומר שיחק בלם קדמי, כך שאמיר שלח הוסט מעמדה זו לתפקיד המגן.

באר שבע, שהגיעה בלי הקשרים ויקטור מזרח (מורחק) ותיר אלימלך (אדום), הסתדרה עם התקפות מכבי. המגנים שמעון ביסון (ימין) ואמיר אביגדור לא התקשו לבלום את ההתקפות, וניסו לסייע לקו הקדמי של קבוצתם. שם היה רביאל סקנטי האיום היחידי על מכבי. מדי פעם הצליח סקנטי לחמוק משומריו ולבעוט כראוי, אך השוער אלכסנדר אובארוב היה במקום כדי להדוף בדרך כלל לקרן. דוד חפר ביזבז אנרגיה בכידרורים מיותרים, שהפכו להתקפות נגד.

באר שבע חששה לתקוף עם שחקנים רבים – כמו בשבוע שעבר נגד מכבי חיפה – פן התקפות המתפרצות של מכבי יכביעו את השוער אסי רחמים. החשש התחזק אחרי הרחקתו של אילן ועקנין בדקה ה־35, בהתקפה מתפרצת של מכבי. ועקנין – עד לאותו רגע השחקן המצטיין במגרש – הכשיל מאחור את קלינגר וראה את הכרטיס האדום. עד שהורחק, הצליח ועקנין לקטוע התקפות של המארחים במרכז המגרש, ולמסור לעומק הרחבה כדורים שבעיטות המשך שלהם סיכנו את השער.

בדקות 12, 18, 24, 30 ו־42 איימו כדורים של באר שבע לחדור לשער. אובארוב (שלוש פעמים) והכדורים שחמקו ליד הקורה, סייעו למכבי לשמור על רשת נקייה. מנגד, סביליה החטיא פעמיים ממצבים מצויינים, בדקות 36 ו־43. אחרי ההפסקה המשיך סביליה במפגן ההחמצות: דקות 55, 61 ו־72.

היסורים של אוהדי מכבי הסתיימו כאשר המגן יעקב הלל חטף בדקה ה־78 כדור במרכז השדה, נכנס לרחבה והוכשל על ידי דוד חפר. זוהר דייק מהנקודה הלבנה, 0–1.

● מכבי תל אביב: אובארוב, שלח, פולוקארוב, גדי ברומר, הלל, מקאנקי, שוהם, זוהר, קלינגר, סביליה (אלון ברומר), רפאה (דריקס). המאמן: אברהם גרנט.

● הפועל באר שבע: רחמים, ביסון, דידיי, אילה, אביגדור, חזות, אבקרי, דיין (ניר מכמן), ועקנין (סוחוקי), חפר, סקנטי. המאמן: ריקו חדד.

שפט אריה וולף, 4,000 צופים, ברמת גן.

חדד: מכבי קבוצה טובה שלא זקוקה לחסדי השופט

מאת אשר גולדברג

בהפועל באר שבע לקחו קשה את ההפסד. בסיום המשחק היו לאנשי הדרום טענות קשות כלפי השופט אריה וולף. המאמן ריקו חדד: שיחקנו עם 10 שחקנים ונגד השופט אריה וולף שהחמיר איתנו וקבע כדור עונשין מ־11 מטר שלא היה ולא נברא. מכבי ת"א קבוצה טובה שלא זקוקה לחסדי השופט.

המגן שמעון ביסון: זה היה משחק קשה, לא פחות מאשר המשחק בשבוע שעבר נגד מכבי חיפה. היה לנו קשה לתפקד עם 10 שחקנים והשופט לא היטיב איתנו. גם כך ראינו שהפועל באר שבע קבוצה טובה ויודעת לשחק כדורגל.

קלינגר: קשה מול 10

במכבי תל אביב נשמו לרווחה, לאחר שי־12 דקות לסיום הצליחה הקבוצה לנצח ולהשאיר את המאבק נגד מכבי חיפה פתוח.

המאמן אברהם גרנט: זה נדרש להגיד, אבל מכבי ת"א מגיעה להמון מצבים, ואינה יודעת לנצל אותם. נכון שהיו חסרים לנו מספר שחקנים, אבל אני לא אוהב לדבר על מי שלא משחקים. באר שבע התגוננה, צופפה את המשחק ובכל המחצית השניה לא הגיעה כמעט לשום מצב מול השוער אלכסנדר אובארוב.

ניר קלינגר: קשה לנו לשחק מול 10 שחקנים. הקבוצות מצופפות את המשחק, יורדות להגנה ומשחקות בקצב איטי. אני שמח שהצדק והקבוצה הטובה יותר ניצחו.

אלמונים ניסו לרסס קירות ביתו של יו"ר מכבי ת"א רוני קליימן

מאת אשר גולדברג

על אף הסולחה בין מאיר מליקה לרומן פץ, אין רגיעה ביחסי מכבי ת"א ומכבי חיפה. ביום שישי לפנות בוקר ניסו אלמונים לרסס את קירות ביתו של יו"ר מכבי ת"א, רוני קליימן, הגר בוילה בהרצליה פיתוח. הם הצליחו לרסס את קירות הבית בצבע שחור, אבל הפורעים נמלטו כאשר ארבעה כלבי שמירה של משפחת קליימן החלו לנבוח.

קליימן, שחזר מחו"ל, דאג לטשטש את עקבות הריסוס.

בינתיים נודע, כי קליימן יגיש היום באמצעות פרקליט מכבי ת"א תביעה משפטית לפי חוק לשון הרע על הוצאת דיבה נגד חיים ברעם, בגין כתבה שפירסם במקומון "ידיעות השלמה", בו כינה את מכבי ת"א "צהבת זיהומית". לדברי קליימן, כינה ברעם את אברהם גרנט, אבי כהן ואיציק זוהר מסוממים, והוסיף קריאות גנאי שונות. בתביעה המשפטית ייתבע ברעם על ידי גרנט, זוהר ואבי כהן.

בעיטה חופשית

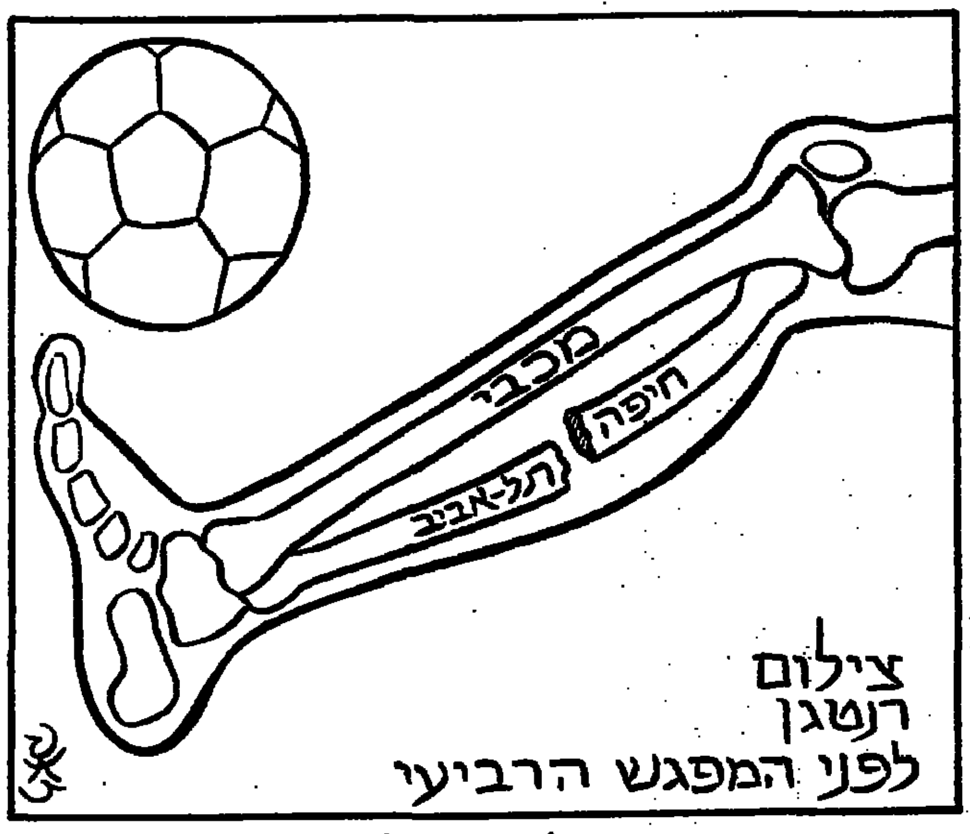

פייגנבוים שוב נכנע לסיני

מכבי פתח תקוה – הפועל תל אביב 1–2 (0–1)

מאת אשר גולדברג

הפועל תל אביב התבססה בערב החג במקום החמישי בטבלה בזכות ניצחון חוץ 1–2 על מכבי פתח תקוה, במשחק שהיה מאבק יוקרה בין משה סיני מאמן תל אביב ליהושע פייגנבוים מאמן פתח תקוה. המכבה היה חיים רביבו, שהבקיע את שני השערים והיה המצטיין במשחק.

בפתיחה שלטה ת"א. שחקניה עברו בקלות את קו מחצית המגרש ובמשחק אגפים יעיל הגיעו בקלות לרחבת ה־16 של פ"ת. רביבו נהנה משיתוף פעולה עם הקשר יוסי מדר. השניים היתלו בהגנת פ"ת בראשות רן בן־שמעון ושרון צופין. פ"ת שיחקה באיטיות ללא תיכנון. אייל בנליינסקי וגיא יצחק היו מסורבלים ואיפשרו לבלמי ת"א רואי והוד ודמיאן לוקאשיק אחר צהריים נעים ללא מאמץ.

ת"א עלתה ליתרון בדקה ה־37. שרון צופין מסר בטעות כדור לחיים רביבו שניצל את האסיסט בעימות מול השוער גולן מלול.

המחצית השניה היתה העתק של הראשונה. בדקה ה־51 שלח יוסי מדר כדור טוב לחיים רביבו שפגיעת רוחב ה־16 מ' בעט לרשת. מאמן פ"ת יהושע פייגנבוים צריך למשוך את של בביה, כחלוץ נוסף לצד אסי בן שמעון. בדקה ה־62 יצא בביה למבצע יחיד בו חלף על פני 4 ממגיני ת"א ובסיומו הבקיע את השוער ירוסלאב באקו.

● מכבי פתח תקוה: מלול, צוזי, ה. בן־שמעון, ש. צופין, אבו־קישק, לסקאייב, שאבו (בביה 58), פישוסי (רגמי 71), יצחק, בנליינסקי, א. בן שמעון. מאמן: יהושע פייגנבוים. ● הפועל תל אביב: באקו, ג. הרשליקוביץ', הוד, לוקאשיק, אוטובסקי, ברדב, אליהו, אפיה, מדר (שידוד 71), רביבו, בן־עמי (זאנטי 88). מאמן: משה סיני.

שפט אריה פרוסט, 3,000 צופים, בפתח תקוה.

פתח תקוה חגגה בשכונה עצובה

בני יהודה – הפועל פתח תקוה 1–3 (1–1)

מאת צבי ברזילי

בדקה ה־72, לאחר השער השלישי לפ"ת, הלכו כמה מאות מכבי השכונה הביתה. בני יהודה, בלי המלך ניקולאי קודריצקי המנוע, בלי קהל תומך: ביכולת אישית וקבוצתית ירודה – במצב קשה.

הפתיחה עודדה תקוות. גיא שרעבי, שהוצב בקישור, שלח ימינה את גרסימן שפרץ קדימה ומסר בעט לרוחב השער. סהר מרזוקי (22) את הכדור ממסר פנימה. שרעבי, גרסימן ומרזוקי היו היהודים ששידרו סכנה מסויימת להגנת פ"ת. שי עזרי, בבכורה לא מורגשת בהרכב הפותח, וחד פרץ ואהרון סיטון לא עזו על הציפיות. המערך הקבוצתי של בני יהודה, בלי אבוקסיס (מורחק), היה מפורר לכל אורכו ורוחבו.

גם פ"ת איכזבה במחצית הראשונה, והשוויון שלה הושג (40) בצורה מקרית: עונשין של יוסי לוי משמאל, ונגיחה מרשימה של אהרום קייסי לפינה הרחוקה. אבל לפ"ת, גם בלי כרמלו מישיש המורחק, הרבה שחקנים טובים שחוללו מהפך. דקה 59: מייקל אסרה ליהוסן, ירון כהן בעט לקורה והקפן שלח את הריבאונד לאותה קורה ופנימה. דווקא עכשיו הוליך המאמן רמי לוי בין עמדותיהם של גיא שרעבי ואיציק לוי. שרעבי שגה כבלם אחורי כשאיפשר (72) לקפן למצוא את ירון כהן, שהורשה מול צ'אנוב וקבע 1–3.

● הפועל פתח תקוה: הס, עודה, ברמבר, נועם קייסי, אהרום קייסי, אסרה, קושווילי, יוסי לוי, אברבנאל, ירון כהן (סאוטה), קפן. המאמן: אלי מהפר. ● בני יהודה: צ'אנוב, סיטון (רוזה שרעבי), איציק לוי, שיטרית, עופר לוי, איזמילי, פרץ (סיגו), גיא שרעבי, מרזוקי, עזרי, גרסימן. המאמן: רמי לוי.

שפט סהיל דאור, 1,200 צופים, בשכונת התקוה.

חולון הופתעה מהיריבה האדישה

הפועל כפר סבא – הפועל צפרירים חולון 2–1 (0–0)

מאת אייל זקידא

שני שערי חובה תוך 5 דקות, לעומת שער זכות, הביאו לשקיעת הפועל כפר סבא בירכתי הטבלה, בפער 3 נקודות מהמקום ה־12 המבטיח עונה נוספת בלאומית.

החולונים, שציפו לקבוצה הלוחמת על עזרה בליגה, הופתעו לגלות יריבה אדישה, שנתפסה לחולשה בלתי מתוכננת. לאחר מחצית פושרת, עם יתרון כפר סבאי קל במרכז השדה, יצאו החולונים להתקפות מתפרצות בהן הובקעו 2 שערים: אבי פס החמיץ הזדמנות להעלות את קבוצתו ליתרון, אך ניר סוזר הציל מן הקו את הכדור שבעט (63). דקה אח"כ מסר פס כדור לעופר מזרחי שבעט לפינה השמאלית 0–1 לחולון.

בדקה ה־69 שלח רן הפיך כדור לבוריק בן ברוך שעקף את אנטמן וגילגל את הכדור לרשת 0–2.

ההגנה החולונית לא היתה מושלמת: אנטמן הצליח להדוף את כדור ה־11 מ' שבעט עופר מזרחי, לאחר שדה סילווה הכשיל את בן ברוך ברחבה. הכפר סבאים התקשו לפתוח התקפות, בלם בפלישות והקישור הכפר סבאי בראשות מייקל יפה. בדקה ה־90 הצליח מוסקוין לצמק את התוצאה בנגיחה מ־10 מ' מהגבהה של ישראל חיים.

● הפועל כפר סבא: אנטמן, בן דיין, מזרחי, סוזר, תמיר בן חיים, דה סילווה, יברבים, יפה, יכהן, אלבז (חיים), מוסקוין. המאמן: נסים בכר. ● צפרירים חולון: לידקוב, הרשליקוביץ, גולדברג, קונסטנטין, קולדשבקין, הפיך (טורא), פס, מאיה, בן ברוך, סרגן (משען), מזרחי. המאמן: אלי גוטמן.

שפט יצחק בן יצחק, 2000 צופים, בכפר סבא.

הצגת יחיד של עמיר תורג'מן

עירוני אשדוד – מכבי נתניה 4–1 (3–0)

מאת יוסי אוחאנה

עירוני אשדוד זכתה בניצחון חשוב במאבק הירידה, בזכות הישג אישי נדיר של החלוץ עמיר תורג'מן שכבש את כל ארבעת השערים – הראשון שעשה זאת העונה בליגה הלאומית.

כל המשחק היה בשליטת שחקני עירוני, שתקפו את שער נתניה מהפתיחה. המחסום נפרץ בדקה ה־28, כשיוסי שושני הגביה קרן ותורג'מן נגח פנימה. כעבור 5 דקות 0–2 לעירוני, כשתורג'מן הגיע מול השוער גבי אלבז ובעט לרשת. בדקה ה־37 שב היה תורג'מן בפעולה, פרץ לרחבה ובעט פנימה כדור שלישי. במחצית השניה האטו האשדודים את הקצב, אך זה לא מנע בדקה ה־83 מתורג'מן להבקיע שער רביעי.

בדקה ה־86 הורחק ודאפיך מנתניה אחרי שהכשיל בכוונה את רביבו. דקה לסיום ניצל יוסי מנתניה מבוכה ברחבת עירוני וקבע 1–4.

מאמן אשדוד זאב ולצר: "לא צריך לצאת במחולות בגלל ניצחון זה. נותרו מחזורים רבים וצריך להמשיך לשחק טוב ולנצח". מאמן נתניה שמואל פרלמן: "אנחנו נותנים מתנות ליריבינו ובגלל זה מפסידים".

כובש הרביעיה עמיר תורג'מן: "זו רביעיה ראשונה בקאריירה שלי. יכולתי להבקיע יותר אבל נסתפק בזה".

● עירוני אשדוד: גינצבורג, זריהן, איתן רביבו, אזאם, אלמושנינו, מלסניקוב, גלילי (קסוזי), וולב, שושני, תורג'מן, פכרוב (אורן רביבו). המאמן: זאב ולצר. ● מכבי נתניה: אלבז, מלכה, קרגיל, חלפון, באזוה, ודאפיך, דומב, ראמו, פריגוב, פיליפציק, שפירא (פקר). המאמן: שמואל פרלמן.

● שפט רחמים דינצי, 3,000 צופים, באשדוד.

הפועל חיפה כבר לא מאמינה

הפועל חיפה – מכבי הרצליה 1–3 (0–0)

מאת דרור מרשלקוביץ'

כדורגלני הפועל חיפה התקרבו שלושם לליגה הארצית אחרי שנתיים בלאומית. המאפיין העיקרי בהפסד הביתי 3–1 למכבי הרצליה היה רפיון כל שחקני הקבוצה, כאילו כבר אינם מאמינים בסיכויי ההישרדות. דווקא שחקני הרכש, שהובאו לסייע, הפתיעו בחולשה ובאדישות. הבולטים לרעה: אבי זוהר, בנה מסמבי ושלומי אלבה.

בדקה ה־48 בעט דני אלברס מגן הרצליה, כדור חלש מ־25 מטרים, אבל לפרצ'יבאולוב שוער חיפה, הוא היה חזק מספיק כדי להגיע עד לרשת.

בדקה ה־60 הצליח דני ניזאון, ששולב 11 דקות קודם לכן במקום גרמר הולם, להבקיע שער שוויון, אחרי שנגח כדור קרן שהגביה בורישין. שוהרחק כעבור 3 דקות ע"י השופט רחמים שאשו בגלל עבירה על יובל אוחנה.

בעשרה שחקנים היתה חיפה טובה מהרצליה שהתמקמה בהעברת הכדור לשטח חיפה. רק הפקירות בהגנה, בעיקר של המגן השמאלי עדן בתן והבלם האחורי אורים טישנסקי, איפשר להרצליה להשיג ניצחון ב־5 הדקות האחרונות.

בדקה ה־85 ניצל תמיר דניאל התנגשות בין פרצ'יבאולוב וטישנסקי ובעט כדור שטוח לרשת מול שער חשוף. בשניות הסיום הבקיע דניאל שער שני, כאשר בעט מ־20 מ' לחיבור הקורות וקבע את תוצאת המשחק.

● הפועל חיפה: פרצ'יבאולוב, מלכה, טישנסקי, מלכין, כהן, ברוזר, בירזאן (49), גבעול, ברישין (הרוזיק), א. זוהר, אלבז (אסולין 77), מסמבי. המאמן: אמציה לבקוביץ'. ● מכבי הרצליה: מנצא, ניסן כהן, לאסוה, ששון, אלברס, ישראל כהן, דניאל, ניסים כהן, יצחקוב (פוקריסטוב 86), י. אוחנה, מורדכי (אמבר 90). מאמן: אלי כהן.

שפט רחמים שאשו, 4,000 צופים, בקריית אליעזר.

בית שאן עלתה למקום השני

ניצחה 1–0 את שמשון תל אביב. המוליכה ראשל"צ רק 1–1 בבית עם טייבה

מאת אילן פיש

הפועל בית שאן עלתה אתמול למקום השני בטבלת הליגה הארצית אחרי שגברה 1–0 על שמשון תל אביב. קפיצתה של בית שאן, מהמקום הרביעי לסגנות, התאפשרה אחרי שהפועל בת ים הפסידה הזדמנות באיצטדיון טדי, שם הוליכה 0–2 עד לדקה ה־84. אז הצליחה ירושלים המעודדת 5 להשוות ומנעה מבת ים את המקום השני והבקיל הורידה אותה למקום הרביעי. במאבק צמרת אחר סיימה המוליכה עירוני ראשל"צ בתיקו ביתי 1–1 עם הפועל טייבה.

דליית אל כרמל היתה היחידה מארבע האחרונות שנוצחה. שלוש הקבוצות שמקדימות אותה זכו בניצחונות חשובים במאבק נגד הירידה. הפועל אשדוד ניצחה את דליית אל כרמל 0–2, הכח רמת גן הביסה את נס ציונה 1–3, מכבי עכו גברה על מכבי יפו 1–2. הפסדים של נס ציונה ויפו מחייבים אותן למשנה זהירות בהמשך המאבקים.

הפועל ירושלים – הפועל בת ים 2–2 (1–0)

השערים לירושלים: ניר לוין (84), גלעד לוי (85). לבת ים: דורי סטולפר (17), רמי בירה (76).
●מצטיין: דורי סטולפר

בת ים פתחה בסערה וכבשה שער בדקה ה־17, אחרי שרמי בירה העביר כדור לדורי סטולפר שבעט מקו ה־16 פנימה. אחר כך התאוששו הבירות, אך ירושלים לא הצליחו להשוות. בדקה ה־76 ניצל רמי בירה עירבוביה ברחבה הירושלמית והעלה את בת ים ל־0–2.

כאשר הוטל ספק רב ביכולת הירושלמים להשוות, נגח ניר לוין מקרוב וקבע 2–1 בדקה ה־84. דקה אחר כך הסיט מישל דיין הוותיק כדור לגלעד לוי שבעט מקרוב השוויון 2–2. בדקה ה־90 החמיץ מישל דיין שער ניצחון.

שפט עמית קליין, 2,000 צופים, בירושלים.

הפועל אשדוד – דליית אל כרמל 2–0 (1–0)

השערים: גולן בסיס (36, 82).
●מצטיין: גולן בסיס

שליטה כמעט מוחלטת של האשדודים ומשחק מעולה של החלוץ גולן בסיס העניקו לאשדוד 3 נקודות יקרות במאבק התחתית. השערים נכבשו בפריצות יחיד.

שפט יעקב מויגה, 1,000 צופים, באשדוד.

מכבי עכו – מכבי יפו 2–1 (1–0)

השערים לעכו: אבי אבוטבול (35), דוד חלפון (65). ליפו: ניראל מחמיד (89).
●מצטיין: דוד חלפון

בדקה ה־35 שלח שמעון אפריאט את אבי אבוטבול לקבוע 0–1. בדקה ה־65 העביר יצחק דהן כדור לחלפון שהעלה ל־0–2. ניראל מחמיד הקטין דקה לסיום בבעיטה חופשית מ־17 מטרים.

שפט דוד דמוקרה, 300 צופים, בעכו.

הפועל בית שאן – שמשון ת"א 1–0 (1–0)

השער: מאלי במורי (35).
●מצטיין: ירום בנגרו

משחק שקול במרבית שלביו שהוכרע בדקה ה־35, לאחר ששמשון בינקן שלח את הניגרי מאלי במורי לכבוש מקרוב את שער הניצחון.

שפט יוסף בישתי, 2,000 בבית שאן.

עירוני ראשל"צ – הפועל טייבה 1–1 (0–0)

השער לראשל"צ: ואלי וולשקי (65). לטייבה: והיב ג'יבאורה (61).
●מצטיין: סלומון קסטל

במחצית הראשונה התנהל משחק שקול ואחריו עבר היתרון לאורחים מטייבה. בדקה ה־61 נבעט כדור למשקוף הראשל"צי והיב ג'יבאורה השתלט עליו וקבע 0–1 לטייבה. חלפו 4 דקות, יוסי גודרונה חטף כדור, העביר לניר שיקוות שהוסיף לוולשקי וזה השווה. היה זה משחק תשיעי של ראשל"צ ללא הפסד, אולם היא ניצחה רק פעמיים ב־7 המשחקים האחרונים.

שפט יהושע לזיה, 2,000 צופים, בראשון לציון. רוני בראון

מכבי יבנה – הפועל אשקלון 1–1 (1–1)

השער ליבנה: נסים אביטן (3). לאשקלון: דניאל דמיטרסקי (12).
●מצטיין: דניאל דמיטרסקי

בדקה ה־3 פרץ היבנאי אלי בודגלו, הסיט כדור לנסים אביטן שלא היסס וכבש את שער אשקלון. בדקה ה־12 נקבעה קרן לאשקלון, אבי מלול בעט ובעירבוביה בעט דמיטרסקי פנימה, 1–1. בהמשך שלטה יבנה, ללא תוצאות.

שפט אבנר כהן, 1,000 צופים, ביבנה.

הכח רמת גן – ס.ב. נס ציונה 3–1 (2–1)

השערים להכח: גיא אפשטיין (3), שימי דאן (9), רזקי גיא (60). לנס ציונה: דני משה (16).
●מצטיין: שימי דאן

השער הראשון הובקע בבעיטה חופשית של גיא אפשטיין מ־20 מטרים אל בין הזוויות. בדקה ה־9 טעה שוער נס ציונה אורן קמינסקי, ושימי דאן ניצל זאת ל־0–2. חלפו 7 דקות, הכדור הגבוה לרחבת הכח ודני משה צימק בנגיחה. בדקה ה־60 העביר דאן כדור לרזקי גיא שקבע 1–3.

שפט אייל צור, 500 צופים, בינגר.

בית"ר תל אביב – הפועל חדרה 1–1 (1–1)

השער לבית"ר: בועז בר (13). לחדרה: מישה אוליפרנקו (5).
●מצטיין: בועז בר

בדקה ה־5 בעט הבלם החדרתי מישה אוליפרנקו כדור חופשי מ־20 מטר ושוער בית"ר רז חיים לא הצליח למנוע שער. כעבור 8 דקות, העביר הבית"רי סטניסלאב בונדארו כדור לבועז בר וזה השווה מקו ה־16.

שפט מאיר לוי, 1,000 צופים, בשכונת התקוה.

טבלת הליגה הארצית

1.	ראשון לציון	22	14–29	45
2.	הפועל בית שאן	22	15–19	36
3.	בית"ר תל אביב	22	23–23	36
4.	הפועל בת ים	22	24–30	34
5.	הפועל ירושלים	22	19–24	33
6.	הפועל טייבה	22	22–24	33
7.	מכבי יבנה	22	25–23	30
8.	שמשון תל אביב	22	25–22	30
9.	הפועל חדרה	22	18–24	27
10.	הפועל אשקלון	22	22–22	27
11.	נס ציונה	22	30–24	26
12.	מכבי יפו	22	19–16	25
13.	הפועל אשדוד	22	19–15	21
14.	הכח רמת גן	22	28–30	20
15.	מכבי עכו	22	25–22	19
16.	דליית אל כרמל	22	45–15	6

● מהכח רמת גן הופחתו 14 נק'
● מחדרה הופחתו 12 נק'
● מדליית אל כרמל הופחתו 5 נק'

מלך השערים

1. סהר לוי (נס ציונה)	10
2. אפקו פומבי (שמשון)	9
–. דני משה (נס ציונה)	9
–. רמי בירה (בת ים)	9
5. ניר שיקוות (ראשל"צ)	8
–. יוסי גודרונה (ראשל"צ)	8

במחזור הבא

בית"ר ת"א – הפועל אשדוד (2–0)
(שידור ישיר ביום שישי בערוץ 2)
הפועל חדרה – הפועל י־ם (0–0)
הפועל בת ים – הכח רמת גן (1–1)
נס ציונה – מכבי יבנה (2–1)
אשקלון – ראשון לציון (2–0)
הפועל טייבה – בית שאן (1–0)
שמשון ת"א – מכבי עכו (1–3)
מכבי יפו – דליית אל כרמל (0–2)

קצוריץ: אין לצפות להפתעות; שרף: אסור לנו לאבד שחקנים

מכבי והפועל ת"א משלימות ההכנות לגמר מחר

מאת אלי פרידי

מכבי והפועל ת"א יתאמנו היום ביד אליהו, כהכנה אחרונה למשחק גמר גביע המדינה שיהיה מחר בערב. מכבי ת"א לא התאמנה בהיכל בשבוע האחרון, בגלל מופעי קירקס במתחם.

בשתי הקבוצות סירבו להתייחס לשיבוצו של טוד ודניק כאחד משופטי הגמר, לצד ראובן וירובניק, אחרי שבדברי הקודם לפני כשלושה שבועות הרחיק ודניק את קפטן הפועל שמעון אמסלם – החלטה שעוררה סערה.

מולי קצוריץ, מאמן מכבי ת"א: "לא עסקתי אף פעם בעניני שופטים ואין לי כוונה כזו לעשות זאת עתה. אני חושב שאנשים קצת נסחפים עם הסיפור הזה. בסך הכל מי שקובע את התוצאה הסופית אלה שחקנים. לא שופטים, לא מאמנים ולא קהל".

קצוריץ התייחס לסגנון המשחק הצפוי בדרבי ואמר, שלהערכתו תנסה הפועל לשחק בקצב איטי, מסודר ומאורגן. "הרבה הפתעות לא יהיו במשחק", הוסיף קצוריץ.

הפועל ת"א תקיים הבוקר אימון קליעות בהרצליה, מפני שאולם אוסישקין יהיה תפוס למופע היאבקות, ובערב תתאמן בהיכל.

המאמן צבי שרף סירב להתייחס לשיבוצו של ודניק. עם זאת ציין, שכדי שהפועל תנצח עליה להיות ברמה ממוצעת גבוהה מכל הבחינות, ואסור לה לאבד שחקנים בגלל עבירות, בגלל יתרון מכבי בשחקני ספסל.

גישוש לפיינל פור: אולימפיאקוס ניצחה את פאנאתינאיקוס 64–72

מאת אלי פרידי

אולימפיאקוס פיראוס, אלופת יוון, ניצחה אמש 64–72 את פאנאתינאיקוס אתונה, במחזור ה־26 של הליגה היוונית שסיים את משחקי הליגה הסדירה. 15,000 צופים מילאו כל פינה בהיכל "השלום והאחווה" בפיראוס, במשחק ששימש חזרה כללית להתמודדות בין שתי הקבוצות בפיינל פור ביד אליהו, ב־19 באפריל.

הסרבי זארקו פאספאלי קלע 26 נקודות לאולימפיאקוס, שניטרלה היטב את ניקי גאליס, אשר קלע 8 נקודות בלבד.

● עודי אולאי, מאמן הפועל גבעתיים, החליט לסיים אמש את אימון הקבוצה רבע שעה לפני המועד שנקבע, בנימוק ששחקני הקבוצה גילו חוסר מוטיבציה. בכירי הקבוצה פנו אל יו"ר הקבוצה יהודה שפירא בבקשה שלא יתפטר לפני תחילת משחקי הפלייאוף.

● ג'ון האוסטון נעדר מאימוני סוף השבוע של הפועל הרצליה בגלל פציעה בכתפו, אולם אין חשש שיחמיץ את משחק הגמר של הראשון מול מכבי ת"א.

● הנהלת הפועל ירושלים תחליט היום אם להיענות לפנייתו של אדי לבוד פיליפס לשוב ולשחק בקבוצה במשחקי הגמר של העליון.

● יובל בראון, מאמן ביג יורק ביקש בסוף שנות השמונים, עשוי להעביר השתלמות מאמנים בישראל בעת קיום אליפות אירופה לנוער.

● אנדריי ססבר הוחתם עד סיום העונה בסאקרמנטו קינגס.

השבוע בכדורסל

יום שני

● גמר גביע המדינה לגברים: הפועל ת"א – מכבי ת"א (20.45, שידור ישיר בבלום ובערוץ 2).

● גמר גביע המדינה לנשים: אליצור חולון – אליצור נוה דוד רמלה (19.00, שידור ישיר בבלום).

יום שלישי

● ליגת המבחן, מחזור 1: הפועל גבעתיים – מכבי נתניה, הפועל גבת – מכבי חיפה.

יום חמישי

● גמר סל עליון, משחק מס. 1: מכבי ת"א – הפועל הרצליה, הפועל ת"א – הפועל ירושלים.

● גמר סל תחתון, משחק מס. 1: הפועל אילת – מכבי ר"ג, גליל עליון – מכבי ראשל"צ.

● נשים, גמר סל עליון: אליצור חולון – מכבי רמת חן, א.ס רמת השרון – אליצור נוה דוד רמלה.

שירר אותת ליונייטד: המירוץ נפתח מחדש

הבקיע פעמיים בניצחון 0–2 של בלקבורן וצימצם את הפער בפיסגה ל־3 נקודות

צילום: אי־פי

אלן שירר מבלקבורן (מימין), מקדים בנגיחה את קפטן מנצ'סטר יונייטד, סטיב ברוס, במשחק העונה. בו ניצחה בלקבורן 2–0, כדי לצמק את הפער ממנצ'סטר לשלוש נקודות.

לונדון (רויטר). אלן שירר החזיר את המתח למירוץ האליפות באנגליה, כשכבש אמש צמד בעימות שבו ניצחה בלקבורן את האלופה והמוליכה מנצ'סטר יונייטד 2–0, בקרב הגדול של העונה. הניצחון צימצם את הפער בצמרת לשלוש נקודות בלבד, שבעה מחזורים לסיום.

בלקבורן השכיחה כליל את השכולת המאכזבת שגילתה בהפסד 4–1 לווימבלדון באמצע השבוע, ובעידוד 21 אלף אוהדים במגרשה צד המירוץ שלחה מסר ברור למנצ'סטר יונייטד: שום דבר לא סגור במאבק על האליפות.

המחצית הראשונה לא הניבה שום בעיטה לשער, אך לא פחות מ־31 עבירות, אבל מיד עם פתיחת המחצית השניה הבקיע שירר בנגיחה חזקה אחרי הקשתה של טים שרווד. יונייטד השיבה בהתקפות הנגיעה לשתי הזדמנויות מצוינות תוך שלוש דקות, אבל השוער טים פלאוורס והקורה הצילו את בלקבורן.

בדקה ה־77 כבש שירר את השער השני, כשהגיע במהירות מסחררת לכדור שנשלח לעברו לרוחבה, הבקיע את שמייקל המופתע והבטיח ניצחון ראשון לבלקבורן על יונייטד באיווד פארק אחרי 32 שנים. לבלקבורן זה ניצחון 11 ברציפות בבית.

אלן שירר אמר אחרי המשחק: "אנשים זילזלו בסיכויינו אחרי ההפסד לווימבלדון, אבל חזרנו בסטייל. הדרך לסיום ארוכה. יונייטד יכולה להחליק ואנחנו מסוגלים לחלוף על פניה".

טדי שרינגהאם חזר אחרי חמישה חודשי פציעה והוביל את טוטנהאם לניצחון 1–2 בנוריץ'. שלוש דקות אחרי שנכנס למגרש מהספסל, לראשונה מאז אוקטובר, כבש שרינגהאם שער יתרון בדקה ה־56. שער הניצחון לטוטנהאם היה עצמי.

אברטון נקלעה לסכנת ירידה אחרי הפסד 5–1 נגד שפילד ונסדיי. מצבה החמיר גם בגלל הניצחונות בתחתית של אולדהאם (4–1 על ק.פ.ר.), מנצ'סטר סיטי (3–0 נגד אסטון וילה), ושפילד יונייטד (2–1) בליברפול מצמד של פלג, אחרי שער יתרון של איאן ראש.

שאר המשחקים: ארסנל – סווינדון 1–1; צ'לסי – סאות'המפטון 2–0; קובנטרי – ווימבלדון 2–1; וסטהאם – איפסוויץ' 1–2; לידס – ניוקאסל 1–1.

● ליגה ראשונה. ברמינגהאם – סטוק 1–3; בריסטול סיטי – ווסט ברומיץ' 0–0; צ'ארלטון – סאות'אנד 4–3; קריסטל פאלאס – אוקספורד 2–1; דרבי – בארנסלי 2–0; לוטון – פיטרבורו 2–0; מידלסבורו – נוטינגהאם 2–0; נוטס קאונטי – גרימזבי 2–1; פורטסמות – מילוול 2–2; סנדרלנד – בולטון 2–0; ווטפורד – לסטר 1–1; וולבס – טראנמיר 2–1.

● סקוטלנד. דאנדי יונייטד – סלטיק 1–3; היברניאן – סט. ג'ונסטון 0–0; קילמרנוק – הארטס 0–1; מאדרוול – פארטיק 2–2; ראית' – דאנדי 1–1; ריינג'רס – אברדין 1–1. הצמרת: ריינג'רס 51; מאדרוול 46; אברדין 44.

הטבלה האנגלית

1.	מנצ'סטר יונייטד	35	34–69	76
2.	בלקבורן	35	29–54	73
3.	ניוקאסל	35	34–69	64
4.	ארסנל	35	20–47	62
5.	לידס	35	34–48	56
6.	ליברפול	36	49–54	53
7.	שפילד ונסדיי	35	49–63	51
8.	ווימבלדון	35	45–42	51
9.	ק.פ.ר.	33	46–53	50
10.	אסטון וילה	35	36–39	50
11.	נוריץ'	36	53–58	47
12.	צ'לסי	34	44–39	41
13.	קובנטרי	35	42–36	41
14.	וסטהאם	34	46–34	41
15.	איפסוויץ'	36	47–33	41
16.	טוטנהאם	35	48–46	38
17.	אברטון	36	53–37	37
18.	אולדהאם	34	53–35	37
19.	מנצ'סטר סיטי	36	42–31	36
20.	שפילד יונייטד	36	53–34	34
21.	סאות'המפטון	35	51–34	33
22.	סווינדון	36	86–41	26

מראדונה עדיין מתלבט אם ישחק בגביע העולם

בואנוס איירס (רויטר). דייגו מראדונה אמר בראיונות לעיתונים בארגנטינה, כי עדיין לא החליט אם ישחק בטורניר גביע העולם בנבחרת ארגנטינה. "רק בשבוע הבא אחליט. כבר דיברתי עם המאמן אלפיו באסילה, והוא יהיה הראשון שאודיע לו על כך".

מאלי הדהימה 1–0 את מצרים; גם ניגריה עלתה לחצי הגמר

היום ייקבעו שתי העולות האחרות באליפות אפריקה

טוניס (רויטר). מאלי הדהימה אתמול את מצרים בניצחון 1–0 ועלתה לחצי גמר אליפות אפריקה בכדורגל. סומאליה טראורה כבש את השער היחיד למאלי בדקה ה־64, ומצרים לא הצליחה להשוות למרות הלחץ הכבד שהפעילה ב־20 הדקות האחרונות.

ניגריה עלתה לחצי הגמר אחרי ניצחון 2–0 על זאיר. ראשיד יקיני כבש את שני השערים, הראשון בדקה ה־51 אחרי התקפה מתוכננת היטב והשני בבעיטת 11 מטר לאחר שהוכשל בדקה ה־71 על ידי השוער, שראה את הכרטיס האדום עקב ההכשלה והרחקה.

היום יתקיימו שני משחקי רבע הגמר האחרים. סנגל תשחק נגד זאמביה (המנצחת תפגוש במאלי ביום רביעי בחצי הגמר) וגאנה תתמודד עם חוף השנהב בשחזור הגמר של 1992 (המנצחת תשחק ביום רביעי נגד ניגריה).

1–1 ביתי למילאן עם פארמה; יובנטוס ניצחה ומפגרת ב־6

רומא (רויטר). האלופה והמוליכה בליגה האיטלקית, מילאן, איבדה אתמול נקודה אחרי 1–1 ביתי עם פארמה. הניצחון של יובנטוס, 0–1 על אינטר, צימצם את הפער לשש נקודות ארבעה מחזורים לסיום. המחזור הוקדם לאתמול בגלל חג הפסחא החל היום.

דניאל מסארו, כמעט כרגיל, כבש שער יתרון למילאן בדקה ה־72 בבעיטת־יעף אחרי בעיטה חופשית של דונאדוני. ג'אנפרנקו זולה, בשערו ה־17 העונה, כבש בבעיטת 11 בדקה ה־85 אחרי שדונאדוני הכשיל שוקו ידיב ברחבה.

יובנטוס הנחילה לאינטר הפסד חמישי ברציפות (רביעי בליגה). קונטה כבש את השער היחיד במשחק בטורינו, מבישול של רוברטו באג'ו. סמפדוריה, שניה ערב המחזור, ירדה למקום השלישי אחרי 0–0 מאכזב נגד קרמונזה.

אטאלנטה, לפני אחרונה בטבלה, ירדה לליגה השניה אחרי 1–1 נגד אודינזה. קליארי, שניצחה את אינטר בחצי גמר גביע אופ"א באמצע השבוע שעבר, הפסידה 2–0 לרומא ומצויה שלב אחד בלבד מעל הקו האדום. ריציטלי ובאלבו כבשו לרומא.

שאר התוצאות: פוג'יה – פיאצ'נצה 1–0; גנואה – לאציו 1–1; לצ'ה – טורינו 1–2; רג'יאנה – נאפולי 1–0.

הטבלה האיטלקית

1.	מילאן	30	12–34	47
2.	יובנטוס	30	24–51	41
3.	סמפדוריה	30	32–56	40
4.	פארמה	29	28–47	38
5.	לאציו	30	30–44	38
6.	טורינו	30	30–37	32
7.	נאפולי	30	34–37	30
8.	פוג'יה	30	42–39	29
9.	אינטר	30	37–38	28
10.	קרמונזה	30	35–35	28
11.	רומא	30	27–26	28
12.	גנואה	30	34–28	28
13.	פיאצ'נצה	30	39–30	27
14.	קליארי	30	45–34	27
15.	רג'יאנה	29	31–21	24
16.	אודינזה	30	42–27	24
17.	אטאלנטה	30	58–30	18
18.	לצ'ה	30	60–25	11

פיניקס ניצחה את אטלנטה 87–93; הפסד וניצחון ללייקרס עם מג'יק

פיניקס (איי־פי). צ'ארלס בארקלי, עם 25 נקודות ו־13 ריבאונדים, הדליק את סגנית האלופה פיניקס סאנס לניצחון ביתי 87–93 על השניה במזרח, אטלנטה הוקס. סדריק סבאלוס הוסיף 24 נקודות למארחים; קווין ג'ונסון סיים עם 16 נקודות ו־12 אסיסטים. בלטו באטלנטה: דוויין פרל 18 נקודות, סטייסי אוגמן 15.

לוס אנג'לס לייקרס – יוסטון רוקטס 88–101. לייקרס התאוששו מההפסד הראשון בהדרכת מג'יק ג'ונסון ביום שישי, 95–92 בסיאטל, וניצחו בבית בזכות 31 נקודות של ניק ואן־אקסל. זה היה ניצחון הבית הראשון של לייקרס על יוסטון מאז נובמבר 91'. ולאדה דיוואץ' הוסיף 16 נקודות ו־13 ריבאונדים. האקים אולאג'ואן בלט ביוסטון עם 28 נקודות ו־12 ריבאונדים.

גולדן סטייט ווריירס – מינסוטה טימברוולבס 109–146. שמונה משחקני גולדן סטייט קלעו במאזן דו־ספרתי: כריס וובר עם 21 ולאטרל ספריוול עם 20 היו הבולטים. גולדן סטייט דייקה ב־62.5% מנסיונות הקליעה שלה, ושחקניה מסרו במשחק 45 אסיסטים.

יתר התוצאות: שיקאגו – דטרויט 95–105, שארלוט – דאלאס 104–106, מיאמי – אינדיאנה 91–101, פורטלנד – פילדלפיה 100–111, אורלנדו – ניו ג'רזי 96–98, וושינגטון – בוסטון 95–99.

יום שישי

סיאטל סופרסוניקס – לוס אנג'לס לייקרס 92–95. הקבוצה בעלת המאזן הטוב בליגה הנחילה למג'יק ג'ונסון הפסד בכורה כמאמן. שון קמפ בלט בסיאטל עם 28 נקודות ו־12 ריבאונדים. זו פעם 10 שסיאטל מנצחת את לייקרס באולמה.

שאר התוצאות: סן אנטוניו – קליוולנד 85–101, מילווקי – [illegible]

באיירן פתחה פער של 4 נקודות; הפסד 0–1 לפרנקפורט בלייפציג

מינכן (רויטר). באיירן מינכן פתחה פער של ארבע נקודות בצמרת, אחרי ניצחון ביתי 1–0 על פ.צ. קלן והפסד מפתיע של פרנקפורט ללייפציג. סיכויי באיירן לזכות באליפות ה־13 שלה מצוינים. הקולומביאני של באיירן, אדולפו ואלנסיה, כבש את שער הניצחון במיבצע מרהיב בדקה ה־36, לעיני 52 אלף צופים.

רק 8,500 באו לראות את פרנקפורט בלייפציג וחזו בסנסציה. רישה כבש את השער היחיד במשחק בדקה ה־29 והקנה ניצחון לאחרונה בטבלה, אחרי 14 מחזורים. לוורקוזן עלתה למקום השלישי בעקבות ניצחון 1–3 על קארלסרוהה.

האלופה ורדר ברמן ממשיכה להפסיד – אתמול 3–2 לבורוסיה דורטמונד. שאפסיאס כבש שלישיה לדורטמונד תוך 15 דקות. שאלקה ניצחה את פרייבורג 3–2.

טבלת הבונדסליגה

1.	באיירן מינכן	28	29–58	37
2.	פרנקפורט	28	31–46	33
3.	לוורקוזן	28	39–51	32
4.	קייזרסלאוטרן	28	34–45	31
5.	קארלסרוהה	28	31–38	31
6.	המבורג	28	41–44	31
7.	דורטמונד	28	41–41	31
8.	דויסבורג	28	39–34	31
9.	שטוטגרט	28	37–43	30
10.	פ.צ. קלן	28	37–38	30
11.	מנשנגלדבאך	28	58–53	28
12.	ורדר ברמן	28	36–38	27
13.	שאלקה	28	48–34	27
14.	דינאמו דרזדן	28	39–29	27
15.	פרייבורג	28	51–44	22
16.	נירנברג	28	45–33	21
17.	האמבורגר? ואטנשייד	28	54–36	19
18.	לייפציג	28	57–26	16

הנוער ניצח 62–84 את טורקיה בגרמניה

מנהיים, גרמניה (שירות "ספורט הארץ"). נבחרת הנוער בכדורסל ניצחה את טורקיה 62–84 (27–43) בפתיחת הטורניר ע"ש אלברט שווייצר. הנבחרת המתכוננת לאליפות אירופה שתהיה ביולי בישראל שלטה במשחק בכל שלביו.

קלעו לישראל: זאנו 21, שטיין 15, רוזה 13 (10 ריבאונדים), רוזי אייל 12, סעדה 8, ידום 6, לההב 5, קדוש 2, שיינפלד 2. היום תשחק הנבחרת מול ספרד.

סמפראס נגד הצרפתי רו בגמר באוסאקה

אוסאקה, יפאן (רויטר). פיט סמפראס וליונל רו יתמודדו הבוקר בגמר טורניר הטניס המקצועי. סמפראס, המדורג ראשון, ניצח בחצי הגמר את אנדרה אגאסי (5) 3–6, 1–6 ואילו הצרפתי רו גבר על השוודי הנריק הולם 2–6, 1–6, 3–6. משחק רבע הגמר של אגאסי, נגד דייויד ווייטון, נערך רק אתמול בבוקר (6–7, 7–6, 3–6) ואגאסי עלה להתמודדות עם סמפראס עייף מאוד, מאבק שנתן בו את אותותיו.

● אנדריי מדבדב, המדורג שני, וקרלוס קוסטה, המדורג שלישי, ייפגשו בגמר הטורניר באסטוריל, פורטוגל. מדבדב ניצח את האדייר סאנצ'ז 6–2, 6–4, 6–4 ואילו קוסטה ניצח את בן ארצו, אלברטו קוסטה 6–3, 4–6, 7–5.

ליאור מור ונטלי כהנא אלופי טורניר בת ים

ליאור מור (18) ונטלי כהנא (15), חניכי האקדמיה לטניס במכון וינגייט, הוכתרו אלופי טורניר הנוער הבינלאומי שהסתיים בבת ים. טניסאים מ־16 מדינות השתתפו בתחרות ע"ש יצחק רבינביץ.

מור, המדורג 58 בעולם (דירוג הנוער) וראשון בטורניר, גבר בגמר על ניר ולגרין מהרצליה 6–2, 6–3. כהנא, 289 בעולם וחמישית בטורניר, הפתיעה בגמר את המדורגת הבכירה בטורניר קירה נאג'י מהונגריה (102 בעולם) 6–4, 6–4, 7–5.

אוסטרובסקי אלוף בהליכה ל־20 ק"מ

ההלך ולאדימיר אוסטרובסקי זכה באליפות ישראל בהליכה ל־20 ק"מ, לאחר שעבר את המסלול באיזור העוגן ומעברות בזמן של 1:33.40 שעה. בין הנשים ניצחה יוליה קוסלר שעברה 10 ק"מ ב־55.59 דקות. בין הותיקים הקדים בן עמי זהר את פרופ' שאול לדני.

● כדורעף. הפתעה היתה בליגה הלאומית, כשהפועל פ"ת גברה על קרית טבעון 10–11. טוס זבולון – אוניברסיטת ת"א 7–8; קרית אונו – אוניברסיטת ירושלים 4–17.

נאשוויל מציעה 100 מיליון דולר לרכישת מינסוטה והעברתה

נאשוויל (איי־פי). חברי מועצת עיריית נאשוויל וחברה מקומית בשם "שעשועי גיילורד" הודיעו בסלשום, כי הם מציעים 100 מיליון דולר לרכישת קבוצת האן.בי.איי. מינסוטה טימברוולבס, ומבקשים להעבירה ממיניאפוליס לעירם. נציגי החברה הודיעו, כי ישקיעו 80 מיליון דולר והעירייה תוסיף 20 מיליון.

ההצעה הועלתה בגלל הוכח של בעלי הקבוצה ובעלי האולם שבו היא משחקת, טארגט אירינה, הנאמד ב־150 מיליון דולר. ראשי מדינת מינסוטה עושים מאמצים להשאיר את הקבוצה במיניאפוליס, אבל הנהלת האן.בי.איי. לוחצת על ראשי הקבוצה להחליט מה יעלה בגורלה.

פרט לנאשוויל, עומדות גם סן דייגו וניו אורלינס להציע להעביר אליהן את מינסוטה.

סן ז'רמן כבר מובילה ב־7 נק'

פאריס סן ז'רמן ניצחה את קאן 1–2 והגדילה את הפער בצמרת לשבע נקודות, בעקבות התיקו 1–1 של מארסיי בנאנט. דווקא קבוצתו של סל בבין עלתה ליתרון בפארק דה פרינס משער של מאראר בדקה השמינית, אך ז'ורז' וה (32) וגוארין (70) חוללו את המהפך.

שאר התוצאות: אנז'ה – בורדו 1–3; מונפלייה – ליל 1–3; ליון – טולוז 1–0; מרטיג – מונאקו 1–3; לנס – לה האוור 1–5; מץ – סט. אטיין 0–1; קאן שטרסבורג 3–1; אוקזר – נאנט 1–3.

הצמרת (אחרי 32 מחזורים): סן ז'רמן 50; מארסיי 43; אוקזר 40; בורדו 39.

● ספרד. ברצלונה השוותה את מספר נקודותיה לזה של לה קורוניה אחרי ניצחון 1–2 בחוץ נגד לרידה. ריאל התרחקה מהצמרת אחרי הפסד 3–2 לסלטה ויגו.

● הולנד. פ.ס.וו. איינדהובן – פאינורד 2–0; גו אהד – ר.ק.סי. 2–0; מאסטריכט – פיטסורד 1–1.

● בלגיה. פ.צ. ברוז' עלתה לגמר הגביע בניצחון 4–0 על אקרן. היום: אנדרלכט – מולנבק.

● פורטוגל. פורטו וספורטינג יתמודדו בגמר הגביע. ספורטינג ניצחה את לורוסה (ליגה שניה) 6–0 בליאקוב כבש חמישה שערים. פורטו ניצחה בחוץ את אסטרלה אמדורה 1–2: רודלוביץ' וטימופטה הבקיעו לפורטו.

מדליית כסף לישראלי בן זאב־אור באליפות העולם לנוער ברומח

הסייף תומר בן זאב־אור זכה במקום השני באליפות העולם לנוער ברומח, הנערכת במקסיקו.

בן זאב־אור השתתף תחילה באליפות הקדטים עד גיל 17, שם סיים במקום ה־26. אלוף ישראל ירון רוס, בנה של האלופה אסתר רוס־שוחט, דורג באליפות הנוער עד גיל 20 במקום העשירי. בן זאב־אור, שלא התכוון להשתתף באליפות הנוער, נרשם אליה ובמפתיע זכה במדליית הכסף.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ממשלת ישראל
אבלה
על מותם של
יוסף זנדני מבני עייש
יצחק רוטנברג מבת־ים
הי"ד
אשר נרצחו בפיגועים חבלניים
ומשתתפת באבלן הכבד של המשפחות השכולות

לשכת עורכי־הדין
חיפה והצפון
אנו מודיעים בצער רב על פטירת חברנו
עו"ד ישעיהו ונדרוב ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה

במלאת עשר שנים לפטירתה
של יקירתנו
אסתר צלרמאיר
ז"ל
נתייחד עם זכרה ביום רביעי, 6.4.94
כ"ה בניסן, תשנ"ד, בשעה 3:30 אחה"צ, בהר המנוחות
בגבעת שאול, ירושלים.
נפגשים בכניסה לבית העלמין
המשפחה

אבלים על מות
גניה וילנסקי
מחנכת והומניסטית יהודית
ההלוויה תתקיים ביום שני, 4.4.94 בשעה 15:00
בבית העלמין הירקון, על יד צומת מורשה.
נפגשים ליד השער הראשי
אבלים:
בני משפחתה, ידידיה וחניכיה הרבים

הפצ"ר יחליט בקרוב אם לנקוט צעדים נגד מרדכי בפרשת גבעתי א'

מאת איתן רבין
כתבו הצבאי של "הארץ"

הפרקליט הצבאי הראשי, תא"ל אילן שיף, יחליט בתוך כמה שבועות אם ינקוט בצעדים נגד האלוף יצחק מרדכי ותת אלוף יעקב אור (מנ"ז), בשל מעורבותם בפרשייה בה ידעו על הכאת תושבים ערבים בתחילת האינתיפאדה.

בעקבות פסק הדין במשפט גבעתי א', בו הואשמו ארבעה חיילים בהכאת האני אל שמי, תושב ערבי ממחנה הפליטים ג'באליה, העירו שופטי בית הדין בשולי פסק הדין בנוגע לשלושה קצינים – האלוף מרדכי, שהיה אז אלוף פיקוד דרום; תא"ל אור, שהיה אז מפקד כוחות צה"ל בעזה; ואל"מ אפי פיין, שהיה אז מח"ט בגזרה.

מעדויות שנשמעו במשפט עלה, כי תושבים ערבים הוכו כחלק מההוראות שניתנו לחיילים. במקרה אחד העיד אל"מ פיין, כי סטר לתושב ערבי. בעקבות הגילויים במשפט עשה בית הדין אבחנה ברורה בין מעשיו של פיין לבין מעשיהם של מרדכי ואור, והמליץ לפתוח בחקירה נגד פיין. הוחלט שלא לשפוט את פיין, לא להעלותו בדרגה ולא לקדמו לתפקיד בכיר יותר. לפני כמה שבועות פורסם ב"הארץ", כי בצה"ל שוקלים עתה לכלול את פיין בסבב המינויים ואולי אף למנותו למפקד אוגדה.

מקורות צבאיים מסרו ל"הארץ", כי מדובר במעשים מינוריים וכי האלופים מרדכי ואור מכחישים כי ניתנו פקודות, או כי ידעו על הכאת תושבים ערבים. המקורות הוסיפו, כי על שולחנו של הפרקליט הצבאי הראשי מונחים תיקים חשובים יותר, וכי ייתכן שבדיקת התיק הזה תתעכב.

גורמים משפטיים העריכו, כי לבסוף יוחלט שלא להעמיד לדין את מרדכי ואור, אך לא מן הנמנע כי יוחלט להעיר להם. מקורות צבאיים העריכו אתמול, כי הפרקליט הצבאי הראשי יבדוק אם שני הקצינים אכן עברו עבירה ואם ידעו על מקרים שבהם הוכו ערבים במשך האינתיפאדה. מרדכי הוא אחד הקצי־נים המועמדים לכהונת סגן הרמטכ"ל.

חביבי וסיהאם דאוד לא יבואו לכנס יוצרים ישראלים בפאריס, חרף הפצרות השרה אלוני

מאת יוסף אלגזי

הסופר חתן פרס ישראל, אמיל חביבי, והמשוררת סיהאם דאוד הו־דיעו בסוף השבוע למארגנים הצרפ־תיים של כנס סופרים ישראלים שספריהם תורגמו לצרפתית, על ביטול השתתפותם בו. הכנס אמור להיפתח השבוע בפאריס בהשתתפו־תם של שר התרבות הצרפתי, ז'אק טובון, ושרת האמנויות של ישראל, שולמית אלוני.

חביבי ודאוד נימקו את הביטול בטענה ש"הזמן אינו מתאים". בתשובה לשאלה הסיבה, כי "רוב חברינו־עמיתינו היוצרים הישראלים לא הגיבו בעניין הטבח הנורא בחברון. אין אנו יכולים להשתתף באירוע ספרותי במסגרת המשלחת הזו ולהתנהג כאילו הכל כשורה. לכן בחרנו להשאיר את [illegible] יותר".

באחרונה הותקף חביבי בעיתונות המצרית בטענה, שהוא פועל ל"נורמליזציה" בין אנשי הרוח הער־בים לאנשי הרוח הישראלים, ותומך ברעיון "השלמה ההיסטורית" של הערבים עם ישראל.

ניסיונותיה של השרה אלוני לשכנע את חביבי ואת דאוד לחזור בהם מהחלטתם, עלו בתוהו. קבוצת היוצרים הישראלים היוצאים לפא־ריס כוללת את גבריאלה אביגור רותם, יצחק אורפז, יוסף בירשטיין, יצחק בן נר, סמי מיכאל, יהודה עמיחי, אידה פינק, יורם קניוק, אורלי קסטל בלום, דליה רביקוביץ' ודוד שחר.

בריטניה גירשה דיפלומט רוסי בתגובה על גירוש דיפלומט בריטי ממוסקווה

מאת דפנה ורדי

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). בריט־ניה גירשה בסוף השבוע דיפלומט רוסי כנקמה על גירושו של דיפלו־מט בריטי ממוסקווה. הרוסים טוע־נים שהדיפלומט שגורש לפני כמעט חודש היה האיש שעמד בראש שירו־תי הביון הבריטיים, והוא אחראי לגיוסו של מרגל רוסי שעבר בתוך שירה הביטחונית.

שתי הממשלות ניסו להמעיט מחשיבות העניין, ולהדגיש שהן רואות בגירוש האחרון סגירת הפר־שייה. משרד החוץ הבריטי אישר כי הסיבה לגירוש הדיפלומט הרוסי היתה נקמה על גירושו של מי שהרוסים טענו שהיה אחראי למערך הביון הבריטי במוסקווה, אך סירב לנקוב בשמותיהם של הדיפלומטים. בן מסרו שג'ון סקארלט, אשר לפי רישומי השירות הדיפלומטי היה קונסול בשגרירות בריטניה ברוסיה מאז אוקטובר 1991, גורש בחודש שעבר לאחר חשיפתו של מרגל רוסי שעבד עבור שירותי הביון הבריטיים.

ההודעה על הגירושים ההדדיים נמסרה לאחר שביום חמישי הופיע בטלוויזיה הרוסית האיש סינטסוב, אשר נעצר באשמת ריגול, וסיפר במהלך שידור הטלוויזיה שהוא גויס על ידי הבריטים כדי לרגל עבורם בתעשיות הנשק של רוסיה. לדברי סינטסוב, הוא העביר לאיש הקשר שלו מידע על מכירת נשק רוסי למדינות במזרח התיכון. בראיון מכלאו, סינטסוב המואשם בבגידה סיפר שהוא גם מסר לשולחיו פר־טים על מקורים בנשק.

לדבריו, הוא עבד בשירות הביון הבריטי במשך כשנה, וגם לאחר שהבריטים גילו עליו מידע מבין. בתמורה לשירותיו קיבל סינטסוב סכום השווה ל־12,000 דולר, סכום שבקושי מגיע למשכורתה של פקי־דה מתחילה בבריטניה.

לפי הידיעות ממוסקווה, סינטסוב נעצר כבר בחודש ינואר, אך הרוסים החליטו לפרסם את דבר המעצר רק לאחר מעצרו של איש הסי־איי־אי אלדריץ' איימס, במטרה להוכיח את מה שהם מכנים "הצביעות של המערב".

בבריטניה רואים את הפרסום הגירוש כניסיון מצד שירותי הבי־טחון ברוסיה להוכיח את כוחם, [illegible] בעיניהם לילצין מרי. העסקתו של סינטסוב קשורה ישירות לחששות המערב מהנעשה בתעשיית הנשק הרוסית, לנוכח הלחצים הגוברים על הנשיא ילצין מצד לאומנים וגורמים ימניים קיצוניים.

בישראל

(סוף מעמוד 1א)

ג'באליה, ביום חמישי, שבה נהרגו ששת פעילי הפתח, הנחה כוחות צה"ל להימנע ככל האפשר, מכניסה למחנות הפליטים ולהתמקד יותר בצירי התנועה.

עם זאת, צה"ל ימשיך בפעילות שלו נגד מבוקשים, גם אם מדובר באנשים המשתייכים לחוליות בני פתח.

אלוף פיקוד הדרום מתן וילנאי אמור להיפגש השבוע עם בכיר באש"ף ברצועה ולתאם עמו דרכים לשיתוף פעולה יום־יומי.

מזכיר המדינה של ארה"ב וורן כריסטופר מבקש להשתתף בטקס החתימה על הסכם "עזה ויריחו" בין ישראל לאש"ף, שארה"ב מקווה כי אפשר יהיה לקיימו בקהיר בעוד פחות משבועיים, לפני ה־13 בחודש, אפילו אם ישראל ואש"ף לא יסכמו עד אז את כל פרטי ההסכם. כך מסרו אתמול מקורות ישראליים בוואשינגטון. בממשל האמריקאי מ־עוניינים להשתמש בטקס כזה כבק־רש קפיצה למסע דילוגים של כריסטופר בין ישראל לסוריה.

המקורות מסרו על־סמך מסרים מן הממשל האמריקאי כי בממשל רוחשים בישראל ובאש"ף לקיים טקס חתימה כלשהו לפני ה־13 באפריל (תאריך היעד ליישום הסד־רי הממשל העצמי הפלשתיני בעזה וביריחו), גם אם הצדדים לא יסיימו עד אז את כל פרטי ההסכם, גם אם החתימה תהיה רק בראשי תיבות או רק על קווים כלליים של ההסכם.

המקורות מסרו כי כריסטופר מב־קש לנצל מיד את תנופת ההתקד־מות במו"מ בין ישראל לפלשתינאים כדי להשיג התקדמות במשא ומתן עם סוריה. כוונתו, כך נמסר, היא לנסות להשיג נוסחה כלשהי לקידום המו"מ בין ישראל לסוריה במסע דילוגים שיקיים באמצע החודש, ולהמשיך במו"מ פרטני ישיר על פרטי הנוסחה במ־סגרת השיחות הדו־צדדיות בין בנ־י ישראל וסוריה שבכוונת הממשל לחדש בוואשינגטון בשבוע השלי־שי של חודש זה.

משה ויינפלד מוסיף: השיחות הכלכליות בין המשלחות של ישר־אל ושל הפלשתינאים יחודשו ביום ד' השבוע בפאריס. בראש השיחות יעמדו ראשי המשלחות, שר האוצר אברהם שוחט, ואבו עלא. השניים סיכמו אמש על חידוש המשא ומתן, בשיחת טלפון בין ישראל לתוניס. מלשכתו של השר שוחט נמסר כי לא נקבע מועד לסיום הסבב הנוכחי וכי הוא יימשך ככל שיידרש.

יו"ר ועדה

(סוף מעמוד 1א)

שהמטמונים נכללו בתכולה של [illegible] הפריטים הנכללים בתכולה, אך חב־רי ועדה אישרו באוזני כתב אירי־כי המחיר שנקבע תמורת המטמונים היה 544 למנה. התקרה תושלם בעוד חודשים אחדים.

סגן נשיא התעשייה האווירית מרווין קלמנוב, העומד בראש נציגות החברה בוואשינגטון, אמר אתמול בתגובה כי ליצרני ה"פיונייר" לא היתה ברירה אלא למכור לצי האמריקאי את המטמונים היקרים, משום שפקידי הצי דרשו לקנות את המטמונים האלה ולא אחרים. הוא הסביר שכל מוצר הנרכש בידי הפנטגון חייב לעבור סדרה של בדיקות איכות ואמינות, והוא מקבל מספר קטלוגי. התהליך הזה מייקר את מחירו של המוצר. כאשר זרוע של הפנטגון מבקשת לרכוש מוצר מסוים לפי מספר קטלוגי, הוא הסביר, הרי שספק המוצר חייב למכור את המוצר הנדרש ולא אחר, אפילו אם מחירו גבוה מאוד.

"היינו רוצים מאוד לרכוש מב־חוץ (בלי לעבור את התהליך הביורו־קרטי), אבל אנו מחויבים לתקנות", אמר. [illegible] הגדול נובע לדבריו מן העבודה הביורוקרטית המרובה הנד־רשת לקראת הכנת המוצר למכירה לפנטגון (רישום, מספר ובדיקות איכות) וכן מן העובדה שגורמים רבים מעורבים בתהליך הרכש וכל אחד מהם גובה עמלת שירות. "העמלה הזו לגיטימית לגמרי", אמר קלמנוב.

הוא הוסיף כי לתעשייה האווי־רית מעורבות משנית בפרשה, משום שהזוכה נגע לתקופה שבה השות־פה האמריקאית של התעשייה האו־וירית, "איירקראפט ארמאמנטס", היתה החברה הבכירה בשותפות. קלמנוב ביקש לציין כי בדברים שאמר חבר הקונגרס סיסיסקי לגבי פרויקט ה"פיונייר" מעל בימת בית הנבחרים לא היו כל ביטויי ביקורת על ביצועיו של המל"ט. אדרבא, הוא אמר, סיסיסקי ציין לשבח את תרומתו הרבה של ה"פיונייר".

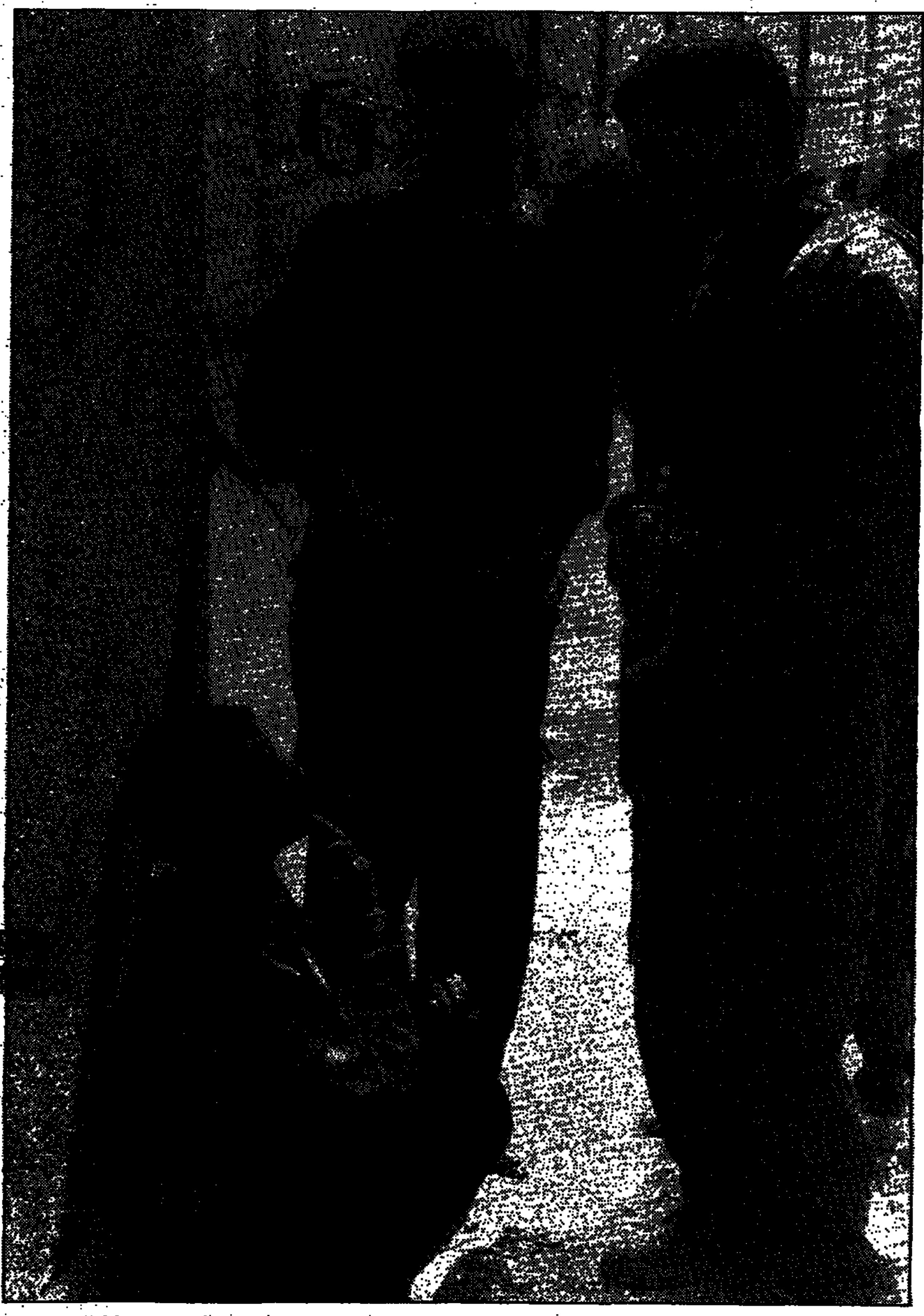

תצלום: ראוטר

חיילי צה"ל עם ילד פלשתינאי, בסוף השבוע במחנה הפליטים ג'באליה שברצועה

פקידי ממשל

(סוף מעמוד 1א)

שנציגים מטעמה יהיו נוכחים בעת החלפת הליבה, כדי לוודא שהפסו־לת הגרעינית ממטילי הליבה הנוכ־חית לא תנוצל להפקת פלוטוניום.

עוד מצאו אנשי המשלחת כי צפון־קוריאה ממשיכה בבניית כור גרעיני חדש, גדול פי עשרה מן הכור הפועל היום ביונגביון, שהספ־קו כ־50 מגוואט.

מועצת הביטחון של האו"ם פירס־מה ביום חמישי שעבר הודעה בלתי־מחייבת (במעמד [illegible]), ובה דרי־שה מצפון־קוריאה לפתוח את מתק־ניה הגרעיניים בפני הסוכנות לאנרגיה אטומית. הודעת מועצת הביטחון אומרת כי בעוד שישה שבועות ידווח מנכ"ל הסוכנות לא־נרגיה אטומית על מועד שיגורה של משלחת פיקוח נוספת מטעם הסוכ־נות. אם עד אז תמשיך צפון־קוריאה

בסירובה לקבל את המשלחת ולא־פשר לה את הגישה הנדרשת לאת־ריה הגרעיניים, תדון מועצת הביטחון בהצעה להטיל עליה עיצו־מים מסחריים בינלאומיים.

37 קנאים מוסלמים נהרגו ו־62 נעצרו באלג'יריה בשבוע שעבר

אלג'יר (ע"צ). 37 קנאים מוסלמים חמושים נהרגו ו־62 נעצרו ברחבי אלג'יריה מאז יום שני שעבר – כך מסרו אתמול שירותי הביטחון במדינה. חייל מכוחות הביטחון נהרג.

בין המוסלמים שנהרגו, אבו ג'יהאד, שרצח כנראה את סגן המושל של הרג'וס שבמערב אלג'יריה וארבעה מעוזריו בש־נה שעברה, והאשם ברצח שני עובדים נוספים בממשל באזור.

במלאת 30 לפטירתו של יקירינו
יצחק בלוך ז"ל
נתייחד עם זכרו ביום שני 4.4.94 כ"ג ניסן תשנ"ד בשעה 14:30
בבית העלמין הישן – חוף הכרמל חיפה
תודה לכל מנחמינו בע"פ ובכתב.
מלון שולמית חיפה
המשפחה

ועדת שמגר

(סוף מעמוד 1א)

עים אם תסרב. על פי חוק ועדות חקירה רשאי יו"ר הוועדה, על דעת הוועדה, להטיל עונש קנס על מי שהוזמן להתייצב בפני הוועדה ולא הגיע. כן קובע החוק כי מי שהוזמן ולא נענה, הוזמן שנית ושוב לא נענה, "ללא הצדק סביר", דינו שנתיים מאסר.

יצוין כי הוועדה לא נקטה אמצ־עים כלפי ראשי הוואקף בחברון, שהוזמנו להופיע בפניה פעמיים וסירבו. אך נראה כי במקרה מרים גולדשטיין עשויה הוועדה להפעיל אמות מידה אחרות, מאחר שעדותה, בהיותה אלמנתו של אדם שביצע פשע חמור במיוחד, חיונית יותר. כמו כן, ראשי הוואקף בחברון מסרו הודעות למשטרה ואף מסרו את גירסתם ישירות לחברי הוועדה, כשאלה סיירו במערת המכפלה לפ־ני שלושה שבועות. מרים גולדשטי־ין, לעומת זאת, סירבה למסור הודעה במשטרה או בפני חוקרי הוועדה, ולמעשה גרסתה לא ידועה לוועדה.

ועדת החקירה נמצאת עתה בשל־בים האחרונים של גביית העדויות. כדי לסיים את גביית העדויות יידרשו לוועדה עוד שבועיים לכל היותר. השלב הבא הוא משלוח הודעות למי שעלול להיפגע מהח־קירה או מתוצאותיה.

סעיף 15 לחוק ועדות חקירה קובע כי "ראתה ועדת חקירה שפלו־ני עלול להיפגע מן החקירה או מתוצאותיה, יודיע לו יו"ר הוועדה במה הוא עלול להיפגע, ויעמיד לרשותו, בדרך שימצא לנכון, את חומר הראיות הנוגע לאותה פגיעה". אדם שקיבל הודעה כזו רשאי להת־ייצב בפני הוועדה – בעצמו או באמצעות עורך דין – להשמיע את דבריו ולחקור עדים, לרבות עדים שכבר העידו בפני הוועדה. כן רש־אית הוועדה להתיר לו להביא ראי־ות נוספות.

משך שלב זה בעבודת הוועדה ייקבע על פי מספר האנשים שיקב־לו הודעות אזהרה.

היום בוועדת החקירה

בפני ועדת שמגר יעיד היום ב־8.30 בבוקר ראש המועצה המקו־מית קרית ארבע, צבי קצובר. אחריו יעיד יו"ר המועצה הדתית קרית ארבע, שמואל ברגר. בשעה 9 יעידו גבריאל שילי (בן יוסף) ולאחריו יצחק הלילי, מ"מניין הוותיקין" במערת המכפלה.

ב־10.30 יעיד אלי גנון, גזבר הכיבית, שעל פי העדויות נכנס למערת המכפלה אחרי ברוך גול־דשטיין. אחריו יעידו שני מתפללים נוספים מ"מניין הוותיקין" – סעדיה ויוסף נגר.

ישיבת אחר הצהריים תיפתח ב־3.30 בעדותו של תת אלוף דוד אגמון, יועץ הרמטכ"ל לאינתיפא־דה, שהכין בהוראת הרמטכ"ל תד־קיר על הטבח. אחריו יעיד ראש ענף תשתית במינהל האזרחי באזור יו"ש, סגן אלוף יאיר בלומנטל.

מעוללות 1 באפריל: קול ישראל מתחו את מס הכנסה; גל"ץ "העלו" את יהודי גאבון

מאת עידית רוזנבלום

קול ישראל גרם ביום שישי מתח רב לעובדי משרד האוצר, כששידר מתיחה של 1 באפריל, לפיה, בגלל תקלה במחשב מס הכנסה נגבו שומות יתר מן הנישומים, והאוצר ייאלץ להחזיר להם כספים. יו"ר ועדת ביקורת המדינה, רן תיכון, שיתף פעולה ואילו שר האוצר, אברהם שוחט, הזעיק את עובדי משרדו המצויים בחופשה, כדי לבדוק את המתרחש. כשנודע דבר המתיחה, הבטיחו במשרד האוצר מתיחה נגדית לקול ישראל בשנה הבאה.

גלי צה"ל, לעומת זאת, גילו 6,000 יהודים בגאבון שבאפריקה, ובמבצע בזק העלו אותם ארצה. במשך 20 דקות שידרו גלי צה"ל כתבות וראיונות עם ראש מחלקת העלייה בסוכנות, אורי גורדון, ועם שי הרמש, ראש מועצת יישובי שער הנגב, ששיתפו פעולה. במבצע שלב גם איש גלי צה"ל, דני אבבה, עולה חדש מאתיופיה, שגילם את דמותו של עולה מגאבון המתראיין בג'יבריש [illegible] אמהרית.

המחלקה לנוירוביולוגיה
מכון וייצמן למדע
המומה מהאסון הכבד ומשתתפת באבלו של
פרופ' עמירם גרינוולד
במות עליו רעיתו
אירית

מרכז הירידים בישראל בע"מ
(מיסודו של יריד המזרח)
ניתנת בזה הודעה כי
אסיפה כללית שלא מן המנין
תתקיים ביום שני 25.4.94 בשעה 17:30 בגני התערוכה, מרכז הקונגרסים - באולם מס' 5
על סדר היום:
1. בחירת יו"ר לאסיפה;
2. אישור מינוי חברי הנהלה חדשים לחברה;
3. סקירת יו"ר דירקטוריון החברה;
4. שונות;

ההנהלה
מרכז הירידים בישראל בע"מ

למשפחת ונדרוב
משתתפים באבלכם הכבד על
הלקחו של יקירכם
עו"ד ישעיהו ונדרוב
עוה"ד יעקב סלומון ליפשיץ ושות'

היקר לנו מכל
מיכאל בז'רנו
איננו
ההלוויה תתקיים בבית העלמין בכפר שמריהו היום, יום ראשון, כ"ב בניסן תשנ"ד, 3.4.94 בשעה 16.00.
השבעה בבית אמו, משפחת לובינסקי, רח' שרת 66 תל אביב.
רותי, ספי, רוני ודנה בז'רנו
סופי ודוד לובינסקי
יעל וישראל קנטור
סופי ויוסף (ז'ק) פוקס
וכל בני המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
מנס (מרק) דנן
ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון, כב' בניסן תשנ"ד, 3.4.94 בשעה 15:30
בבית העלמין ברמת השרון (ליד צומת מורשה)
האבלים:
רעייתו: ד"ר בתיה
בנו: מירון
בתו: אביטל ובעלה

חדשות חוץ

צרפת טוענת כי אין קרינה רדיואקטיווית מהפיצוץ במתקן גרעיני בדרום המדינה

בפיצוץ, שאירע ביום חמישי במתקן ללימודים גרעיניים בקדראש, נהרג אדם אחד ונפצעו ארבעה

מפה: דפנה דרוקר

מאת סוכנויות הידיעות

נציגי הרשויות הצרפתיות מסרו שלשום, כי לא נמצאו כל סימני זיהום רדיואקטיווי, כתוצאה מהפיצוץ במתקן הגרעיני בדרום צרפת ביום חמישי. הפיצוץ, שאירע במתקן ללימודים גרעיניים בקדראש בו נהרג אדם אחד ונפצעו ארבעה, הזיז את המחלוקת על בטיחותו של האתר. באתר בקדראש, הנמצא כ-70 ק"מ צפונית מערבית למארסיי, נרשמו חמש תקריות מסוכנות בשנתיים האחרונות.

הפיצוץ אירע בבור דגירה ניסויי, שהוא חלק ממאיץ בגובה 40 מגוואט, שפעולתו הופסקה ב-83. הוועדה לאנרגיה אטומית מסרה, כי הפיצוץ הפיל גוש ענק של בטון, והצית אש במנהרה, במרחק מה מליבת המאיץ הניסיוני באתר.

לאחר הפיצוץ ביום חמישי פרצו כ-70 כבאים את האזור מחיפוש אחר נעדר, שנמצא לאחר כמה שעות ללא רוח חיים בסמוך לבור.

דובר הוועדה לאנרגיה אטומית מסר, כי לא ידועה הסיבה המדויקת למותו של האדם, אך מבדיקה ראשונית עולה כי הוא נהרג מעוצמת הפיצוץ. לדבריו, עובדי הביטחון במתקן השתלטו בתוך זמן קצר על האש שפרצה במקום.

המרכז ללימודים גרעיניים בקדראש, מכיל 24 מתקנים גרעיניים ומעסיק קרוב ל-5,000 בני אדם. בכירים במרכז הגרעיני מסרו, כי "לא ידוע על כל מקרה של תאונה גרעינית באתר". מתנגדי הניסויים הגרעיניים טענו, בסוף השבוע, כי "התאונה הזו עלולה היתה להיות חמורה הרבה יותר".

מנהל המתקן ללימודים גרעיניים בצרפת, מישל סוסילון, שטען כי "לא נתגלה כל סימן לזיהום רדיואקטיבי בסביבה", ציין כי ידרוש כעת לקבוע מחדש את דרגת הסיכון של המתקנים הגרעיניים בצרפת.

פיצוץ שני במתקן גרעיני

הפיצוץ בקדראש הוא השני שאירע בצרפת בשבוע החולף במתקן גרעיני. כזכור ביום רביעי שעבר, נהרגו עשרה מלחים בפיצוץ בצוללת הגרעינית אמרוד. ממשרד ההגנה הצרפתי נמסר, כי לא נפגעו המתקנים הגרעיניים בצוללת, שהיתה בדרכה מטולון לקורסיקה. משרד ההגנה הורה על פתיחת חקירה לנסיבות האירוע.

נאט"ו משגרת 1500 טנקים לאנקרה, חלקם מיועד לדיכוי המרד הכורדי

2 נהרגו בפיצוץ בבאזאר באיסטנבול. גרמניה החלה להסגיר כורדים לטורקיה

הגירוש לטורקיה מעורר מחלוקת עזה, מחשש שהמוסגרים יוצאו להורג

איסטנבול (ע"ר). מטען חומר נפץ התפוצץ אתמול בבאזאר המקורה של איסטנבול. נמסר כי שני תיירים נהרגו ו-15 אנשים נפצעו.

מבתי החולים בסביבה נמסר כי שני תיירים – בין הפצועים שאר ... כמה מבין 13 הפצועים הנותרים במצב אנוש.

היה זה הפיצוץ השני באתר התיירות הפופולארי ביותר באיסטנבול בעשרת הימים האחרונים. ארבעה בני אדם, ביניהם שני אזרחים זרים, נפצעו בפיצוץ שאירע בבית שימוש ציבורי ליד הבאזאר ב-24 במארס.

סוכנות הידיעות הממלכתית הודיעה כי ההרוגים הם מרגרט גאלאן, בת 40, אזרחית הונגיסאית, והוזאר פאסטו, אזרח ספרד. בנה של גאלאן בן ה-17, מהדי גאלאן, שני כורדים, שני ברזילאים ולבנוני אחד הם בין הפצועים.

הזרוע היוגולרית "חזית השחרור הבנ"... מסרה: צווי גירוש ראשונים הוצאו בגרמניה נגד כורדים החשודים בארגון פעולות טרור והפגנות אלימות שפקדו לפני שבוע שורה ארוכה של ערים וגרמו לשיבושים חמורים באוטוסטראדות. ערב חג הפסחא אמר קאנצלר גרמניה, הלמוט קוהל, כי מדובר ב"שימוש לרעה, בלתי נסבל" של הכנסת אורחים.

בשלב זה יגורשו שלושה כורדים מבוואריה, מבין 13 שנאסרו בשבוע שעבר בחשד להשתתפות ולארגון הפגנות אלימות נגד מדיניות הדיכוי של ממשלת טורקיה נגד הכורדים ונגד שיתוף הפעולה בין גרמניה לבין טורקיה.

גירוש הכורדים מגרמניה הוא נושא שנוי במחלוקת, שכן קיים חשש כי הם יועמדו לדין וכי הם צפויים לעונש מוות בטורקיה. מרבית כי גרמניה כולה נאסרו בשבוע שעבר עשרות כורדים, השייכים ככל הנראה למפלגה הקומוניסטית הכורדית – PKK – העומדת מאחורי פעולות המחאה בגרמניה ופעולות הטרור שפקדו את אירופה בקיץ שעבר.

שר החוץ הגרמני, קלאוס קינקל, אישר לאחרונה כי מתנהל משא ומתן בין בון לבין אנקרה על גירוש הפעילים הכורדים מגרמניה לטורקיה, אולם לטענתו גרמניה מתנה את הגירוש בבליאתם של המגורשים בבית סוהר, "שיהיה נתון תחת פיקוח בינלאומי".

מפלגת הירוקים בבוואריה טענה בסוף השבוע, כי כבר בימים הקרובים צפוי גירוש של כורדים לטורקיה. שר הפנים הבווארי, גונתר בקשטיין, אישר לפי שעה כי מדובר בגירושם של "שניים עד שלושה". לעומת זאת אמר דובר משרד המשפטים בבון, כי "לא יעלה על הדעת שממשלת בוואריה תפעל בניגוד לאמנה בינלאומית של זכויות אדם". שר הפנים הבווארי גורס כי לכורדים שיגורשו לטורקיה "לא צפויה שם סכנה של עונש מוות ואפילו לא שלילת זכויות אדם".

בתוך כך נודע כי טנקים מתוצרת גרמניה נכללו במשלוח של 1,500 טנקים מנאט"ו לטורקיה, בחלקם לפחות משתמש הצבא הטורקי נגד המורדים הכורדים. הטנקים הועברו דרך נמל השודים לנמל איסקנדרון, שאינו נכלל ברשימת אזורי המתיחות באירופה אליהם הוגבל יצוא נשק קונבנציונאלי מאז 1990.

ועדת החוץ והביטחון של הפרלמנט הגרמני עומדת לדון בעניין לאחר חג הפסחא, לנוכח הסערה שקמה בחוגים פוליטיים בגרמניה. פוליטיקאים מהימין והשמאל כאחד חוששים כי משלוחי נשק גרמניים לטורקיה יחריפו את האלימות.

מזכ"ל האו"ם דן במוסקווה על אופן שמירת השלום בשטח יוגוסלוויה לשעבר

רוסיה תחתום על "שותפות לשלום" עם נאט"ו

מוסקווה (ע"צ). מזכ"ל האו"ם בוטרוס ראלי, בא ביום ששי למוסקווה לביקור בן חמישה ימים, במהלכו דן עם מנהיגי רוסיה בסוגיות הקשורות לפעולות שמירת השלום במדינות חבר העמים וביוגוסלוויה לשעבר, דיווחה סוכנות הידיעות אינטרפאקס. ראלי התקבל בנמל התעופה על ידי שר החוץ הרוסי, אנדריי קוזירב, עמו נועד שלשום. אתמול נפגש ראלי גם עם הנשיא בוריס ילצין.

רוסיה ביקשה להעניק מעמד של חיילי או"ם ל-15 אלף חייליה המוצבים באזורי סכסוך במדינות חבר העמים, על מנת שלא לשאת לבדה בנטל המימון למימון פעילותם. ראלי אמר ביום חמישי, בראיון לטלוויזיה הרוסית, כי בכוחות לשמירת השלום חייבות להשתתף מספר מדינות, וכי עליהן להיות ניטראליות. בשיחותיו במוסקווה יחזן ראלי בסכסוך ביוגוסלוויה לשעבר, בעקבות הצלחת הדיפלומטיה הרוסית בהוצאת כלי הנשק הכבדים מסרייבו, בפתיחת שדה התעופה בטוזלה שבבוסניה, ובן בסוגיית קראינה, סלע מחלוקת בין קרואטים ובדלנים סרבים.

שר החוץ הרוסי אנדריי קוזירב אמר ביום ששי, כי רוסיה תחתום על תוכנית "השותפות לשלום" עם נאט"ו במחצית השנייה של החודש. דוברו של הנשיא בוריס ילצין, ויאצ'סלב קוסטיקוב, אמר ביום חמישי כי רוסיה תחליט בעוד מספר שבועות אם להצטרף לתוכנית לשיתוף פעולה צבאי. אולם קוזירב, שדיבר בנמל התעופה הבינלאומי של מוסקווה, אמר כי הצדה זו לא הובנה כהלכה. "ההסכם עם נאט"ו ייחתם במחצית השנייה של אפריל, והמשך נפתח בתהליך של מימוש הפרטים", אמר. "יוזמן וקוסטיקוב התייחס לאורך התהליך כולו".

כ-800 חיילים מכוח האו"ם יוצבו במובלעת המוסלמית הנצורה גוראז'דה שבמזרח בוסניה החל מה-15 באפריל, מסרו שלשום גורמים באו"ם. בהפגזות הסרבים על המובלעת נהרגו לפחות 6 ונפצעו 97. חיילי האו"ם יגיעו למקום בשבוע לאחר שמועצת הביטחון הגדירה את גוראז'דה כ"אזור בטוח". בשבת אמרו משקיפי או"ם כי הסרבים בבוסניה נסוגו ללחץ נוכח הסכם הפיוס בין המוסלמים לקרואטים.

מזכ"ל האו"ם בוטרוס ראלי (מימין) ושר החוץ הרוסי אנדריי קוזירב במוסקווה. רוסיה דורשת כי 15 אלף מחייליה יוכרו כחיילי או"ם

תצלום: איי-פי

בקצרה

● מוסקווה. 17 בני אדם מתו אתמול מהרעלה בתחנת רכבת במרכז רוסיה, לאחר ששתו מתאנול רעיל אותו חשבו בטעות לאלכוהול. כך הודיע דובר המיניסטריון להגנה אזרחית. הוא אמר כי קבוצה של תושבים מקומיים "בוזזו" מיכל של מתאנול שמצאו בתחנת הרכבת של סיזראן במרכז רוסיה. הדובר הוסיף, כי לא ידוע כמה אנשים שתו מן הנוזל, אולם 24 בני אדם הועברו לבית החולים הקרוב לאחר שלקו בהרעלה קשה. עד שעות הצהריים נותרו רק 7 מהם בחיים. (ע"ר)

● קרוליינה. נשיא ארצות הברית, ביל קלינטון, הכריז ביום חמישי על מדינת ג'ורג'יה כ"אזור אסון", לאחר שזו נפגעה קשות מראשית השבוע שעבר מסופות טורנאדו עזות שגרמו למותם של לפחות 40 בני אדם בדרום מזרח ארה"ב. הנשיא, המבלה חופשה בקליפורניה בקליפורניה הכריז כבר ביום רביעי על ששה מחוזות במדינת אלבאמה כאזורים מוכי אסון. הכרזה זו, מאפשרת הגשת סיוע פדראלי לאזורים שנפגעו בסופות. (ע"צ)

● מוסקווה. שומר גבול רוסי נהרג ושניים אחרים נפצעו שלשום באזור פסקוב, בגבול בין רוסיה לאסטוניה. סוכנות הידיעות אינטרפאקס ציטטה מקור בכיר במשמר הגבול הרוסי שאמר, כי השלושה נורו בידי שני אלמונים שזהותם טרם נקבעה. הם שומרים ביקשו לבדוק את זהותם של השניים, סמוך לפסקוב – 350 ק"מ דרומית לסנט פטרסבורג, כי אשר אחד מהאלמונים פתח באש מאקדח. (ע"צ)

● מריבור. מגן נשיא סין העממית נפגש בפקין עם מזכיר הוועדה העממית הכללית לקשרי חוץ של לוב. בפגישה ביקש סגן נשיא סין למסור ברכות למנהיג לוב, מועמר קדאפי. בביקור דנו השניים בדרכים לחיזוק שיתוף הפעולה בין שתי המדינות ובבעיות משותפות להן. שר החוץ הסיני אמר שמדינתו מתנגדת לסנקציות שהטילו מדינות המערב על לוב. (ע"מ)

● ניו יורק. ניו זילנד החליפה שלשום את צרפת כיו"ר התורנית של מועצת הביטחון של האו"ם. בציג ניו זילנד, קולין קיטינג, ינהל באפריל את ישיבות המועצה, במקומו של הצרפתי ז'אן-ברנאר מרימה. במועצה חברות 15 מדינות. (ע"צ)

2 אנשי ימין שיחררו בני ערובה שהוחזקו בידיהם שש שעות במערכת עיתון בטוקיו

טוקיו (ע"ר). משטרת יפאן הצליחה שלשום לשכנע שני אנשים מהימין הקיצוני להיכנע, כמעט 6 שעות לאחר שפרצו לחדרי ההנהלה של העיתון "אסאהי שימבון", השני בגודלו ביפאן, ולקחו כבני ערובה שניים מעובדיו – כך מסרה רשת הטלוויזיה הציבורית.

קודם לכן נמסר, כי שני אנשים חמושים פרצו שלשום לקומת ההנהלה של "אסאהי שימבון" וכי הם מחזיקים בשניים מעובדיו כבני ערובה.

כוחות משטרה גדולים הוזעקו למקום.

המשטרה מסרה כי שני שלוחצות כתיבה הוצבו במסדרון, כדי לחסום את הכניסה לחדר בו הוחזקו העובדים, בקומה ה-15 של הבניין. שני התוקפים היו חמושים גם בחרב ובחומרי נפץ.

השניים פרצו לבניין אסאהי במרכז טוקיו. עדי ראייה מסרו כי נשמעה ירייה אחת, אך איש לא נפגע.

אחד ממנהיגי הימין הקיצוני היפאני, שוסוקה נומורה, בן 57, התאבד ב-20 באוקטובר במשרדי ההנהלה של העיתון, במחאה על מאמרים שהופיעו בעיתון.

העיתון "אסאהי שימבון" הותקף לעתים קרובות על ידי אנשי ימין בשל נטיותיו הליברליות. כתב בסניף העיתון בנאגויה נרצח ב-1987 על ידי מתנקש אלמוני.

בשיחות שניהלו בעת שהחזיקו בבני הערובה דרשו התוקפים כי העיתון יתנצל על כך שהסכים לפרסם ביקורת מצד מדינות זרות על תפקידה של יפאן במלחמת העולם השנייה. דובר העיתון, הירואקי יאמאמוטו, אמר כי התוקפים טענו שהיה בכך משום עלבון לנשמות חללי המלחמה היפאנים.

אמריקאית הוכתה קשות בגואטמאלה בחשד שסחרה באברי ילדים שנחטפו

גואטמאלה (רויטר). זרים בגואטמאלה שומרים על נוכחות נמוכה, לאחר שורה של התקפות עליהם, התקפות שבהן האשמו הם בגניבת ילדים של אזרחי הארץ ומכירת אבריהם לבתי חולים מחוץ לגואטמאלה לצורך השתלות.

אזרחית של ארה"ב היתה נתונה ביום חמישי בחוסר הכרה לאחר שהוכתה קשות יום לפני כן בידי המוני איכרים בצפון גואטמאלה, לאחר שראו כי היא מנסה לצלם ילד מבני המקום.

האשה, ג'ואן ויינסטוק, עורכת כתב עת ופעילה למען איכות הסביבה מפיירבנק, אלאסקה, סבלה מכמה חבלות בראשה ומשברים בידיה לאחר שהותקפה בסאן קריסטובל ורפאס, כ-190 ק"מ צפונית מזרחית לגואטמאלה סיטי.

רופאים בבית החולים "הראורה" בגואטמאלה סיטי אמרו כי מוקדם מדי לומר אם האשה נפגעה מנזק מוחי בלתי הפיך.

הונגריה ביקשה להצטרף כחברה לאיחוד האירופי

אתונה (ע"ר) הונגריה היתה ביום ששי למדינה הראשונה מהגוש הקומוניסטי לשעבר שהגישה בקשה להצטרף כחברה מלאה באיחוד האירופי.

שר החוץ ההונגרי, גזה יסנסקי, הגיש את הבקשה לשר החוץ היווני לענייני אירופה, תיאודורוס פאנגלוס. יוון היא יושבת ראש התורנית של האיחוד האירופי עד יולי. פאנגלוס מסר שהוא יעביר את הבקשה לעמיתיו באיחוד האירופי, ב-18 באפריל בלוכסמבורג.

"כלכלתנו השתנתה מאוד מאז בוא השנים האחרונות, אך על מנת להשתנות לחלוטין עלינו להפוך לחברים מלאים", אמר יסנסקי.

פולין מתכוונת להגיש בקשה דומה עד סוף החודש. ממשלת צ'כיה מסרה כי בכוונתה להצטרף לאיחוד האירופי לפני סוף המאה.

אדם שאיים לרצוח את קלינטון הרג את אמו והתאבד

אוהיו, (ע"ר, ע"צ). אדם ששלח מכתבי איום לנשיא ארצות הברית, ביל קלינטון, הרג את אמו והתאבד לאחר שפצע שני שוטרים בחילופי אש במוטל בדייטון, אוהיו.

המשטרה מסרה כי שלשום בשעה 3:00 אחר הצהריים יצא סוכן של השירות המופקד על שמירת חיי הנשיא ומשפחתו, בלוויית שלושה שוטרים מקומיים, לשוחח עם האיש, סוהה במייקל מאאור, בן 35. כאשר התקרבו לחדר בו התאכסן, פתח עליהם באש ופצע שני שוטרים.

כוח מתגבר חזר למוטל בשעה 6:00 בערב ופרץ לחדר, שם נמצא מאאור ואמו ללא רוח חיים. התברר כי הוא הרג את אמו והתאבד לאחר מכן. מאאור נשא אקדח אוטומטי בעל קוטר קטן.

הרוצח היה חולה נפש

מאאור התגורר במוטל עם אמו במשך כמה חודשים. מכתבי האיומים ששלח מאאור לנשיא היו מבולבלים, ודובר בהם על רצח. סוכנים ששוחחו עמו כמה ימים קודם לתקרית, הגיעו למסקנה שהוא חולה נפש וזקוק לעזרה.

שני השוטרים בהם פגע קיבלו טיפול ושוחררו.

דוברת הבית הלבן, ג'יני טרזאנו, אמרה כי "אנחנו מודים למשרד השריף של מחוז מונטגומרי בדייטון ולכל אנשי השירות החשאי".

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
נוסדה בתרצ"ו-1936 בידי ברוניסלב הוברמן
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה
תוכנית הקונצרטים השבועית
מספרי הטלפון שלנו:
תל-אביב – מחלקת המנויים – 03-5251502
חיפה – מחלקת המנויים – 04-664167
ירושלים – משרד "בימות" – 02-240896

מחווה לסשה ארגוב
יום א', 3 באפריל 1994, בשעה 21:00, היכל התרבות, ת"א
קונצרט מיוחד משירי כל הזמנים של סשה ארגוב
לתשומת לב הקהל
מאחר והקונצרט יועבר בשידור חי בטלוויזיה, יסגרו דלתות האולם בשעה 20:45
– כל הכרטיסים אזלו –

אורי סגל, מנצח
פמלה פרנק, כנרת
קרן הופשטודט, סופרן
קנוט סקרם, בריטון
בתוכנית:
היידן: סימפוניה מס' 44 ("האבל")
ברוך: קונצ'רטו לכינור
זמלינסקי: סימפוניה לירית
קונצרט מס' 7
ת"א, סדרה ב', יום ה', 7.4.94, 20:30, היכל התרבות
ת"א, סדרה ג', מוצ"ש, 9.4.94, 21:00, היכל התרבות

קשר ישיר
לפרסום מודעות
177-022-7575
מספר אחד לכל העיתונים
קשר ישיר

הודעות בעניין תכנון ובנייה

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה העיר חיפה
הודעה עליפי סעיף 149, לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965
ד"ר י. רום
מהנדס העיר

חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי קסם
הודעה בדבר אישור תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית
ד"ר אהרון לוי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובנייה

ועדה המקומית לתכנון ולבנייה "דרום השרון"
פרסום הקלה עפ"י הוראות ס' 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965
א. רזניצקי
יו"ר ועדת משנה

חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי קסם
הודעה בדבר אשור תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית
ד"ר אהרון לוי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובנייה

חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי קסם
הודעה בדבר אשור תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית
ד"ר אהרון לוי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובנייה

חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי קסם
הודעה בדבר אשור תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית
ד"ר אהרון לוי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובנייה

בחסות עיריית תל אביב יפו
ימי עדן קלאסיים
THE ISRAEL BACH FESTIVAL
פסטיבל באך 1.4-10.4

אורטוריית חג המולד
מקהלת הנערים מטלץ
קולגיום אאוראום
מנצח: גרהרד שמידט-גאדן
סולנים: פטר שראייר (ת"א) / כריסטיאן באומגרטל (ירושלים) – טנור
פניטו איקוטמו – בס
ירושלים, בנייני האומה, יום ב' 4.4 בשעה 19:00 (ללא כרטיסי מנויים)
ת"א, היכל התרבות, יום ו' 8.4 בשעה 13:00

הסוויטות של באך
קולגיום אאוראום
תכנית: כל הסוויטות של באך
ירושלים, אולם הנרי קראון, יום א' 3.4 בשעה 20:30
ת"א, היכל התרבות, יום ג' 5.4 בשעה 20:30
חיפה, אודיטוריום, יום ה' 7.4 בשעה 20:30

הקנטטות של באך
מקהלת הנערים מטלץ
קולגיום אאוראום
מנצח: גרהרד שמידט-גאדן
סולו: פטר שראייר
תכנית: קנטטות מס' 55, 19, 6, 4
ירושלים, בנייני האומה, מוצ"ש 9.4 בשעה 20:30
ת"א, היכל התרבות, יום א' 10.4 בשעה 16:30

הופעת התזמורת והמקהלה מאסטוניה בוטלה. רוכשי הכרטיסים יוכלו להחליפם לכרטיסים אחרים במסגרת ימי עדן קלאסיים או לקבל כספם בחזרה.

כרטיסים: ת"א – לקופות 5279955 בכרטיסי אשראי: 5279449. הדרן: 03-5279797, רוקוקו: 5223663, הכרטיס: 9617015, ראשל"צ – ייס – בימות: 5441551/2, 250905, קלעים: 256869, חיפה – קופת חיפה: 662244.

הנחות והטבות למנויי האופרה הישראלית החדשה תל אביב בקופת הדרן בלבד
ולמנויי התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור בקופות בימות וקלעים בלבד.

הנחות מיוחדות בקניית כרטיסים למנויי ידיעות אחרונות
ידיעות אחרונות העיתון של המדינה

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

יומן

הדילמה של באלאדור

ראש ממשלת צרפת אדואר באלאדור נכנע להפגנות הסוערות של הסטודנטים מהאיגודים המקצועיים נגד החוק שהיה מתיר לשלם לצעירים חסרי מקצוע פחות משכר המינימום. הכניעה מנעה אבדן שליטה על ההפגנות אך היא עשויה לגרום נזק נוסף לתדמיתו של באלאדור.

החוק החדש נועד להתמודד עם האבטלה עד גיל 25 על ידי עידוד מעסיקים לקבל לעבודה צעירים ללימוד מקצוע. במקום זאת תציע עתה הממשלה סובסידיה למעסיקים עבור תשעה חודשי השתלמות ראשונים.

במערב אירופה, כמו בצפון אמריקה, נעלמים מקומות עבודה לחסרי השכלה מקצועית. בעוד בארצות הברית מתירים להוריד שכר בעבודות בלתי מקצועיות, במערב אירופה שומרים על רמת השכר גם במחיר גידול האבטלה. ריסון רמת השכר נובע מהגישה שהוצאות הייצור הגבוהות מייקרות את התוצרת המערב־אירופית וגורמות לאבדן שוקי יצוא. בגישה דומה דוגל גם הקאנצלר קוהל בגרמניה. יש הסבורים כי זה תרם לירידה בכוחם של הנוצרים־דמוקרטים בבחירות האחרונות.

מפלגות מרכז–ימין של ממשלת באלאדור שמרו, בדרך כלל, על כוחן בסיבוב השני של הבחירות המחוזיות בצרפת, אם כי הסתמנה התאוששות מה בשמאל. אך נראה כי באלאדור שמר על הקלות באמצעות ויתור על כמה מעקרונותיו הכלכליים והפוליטיים. בסתיו '93 הוא נכנע להתנגדות עובדי "אייר פרנס" וויתר על קיצוצי ייעול בחברת התעופה הממלכתית. בחודש שעבר הסכים להעלות את הסובסידיות לדייגים שערכו הפגנות אלימות נגד יבוא דגים.

הכניעות פגעו בתדמיתו הסמכותית של באלאדור בקרב כלל הציבור הצרפתי. בסקרי דעת הקהל האחרונים ירדה הפופולאריות שלו מתחת ל־50%. מניחים שבאלאדור מתכוון להציג את מועמדותו לנשיאות בשנה הבאה. עד אז הוא יצטרך לנווט בזהירות בין רגל הכלכלה החופשית לבין הלחצים לצמצום האבטלה.

אליהו סלפטר

צילום: אי־פי

נלסון מאנדלה, מנהיג הקונגרס הלאומי האפריקאי, מעודד את קהל תומכיו בעת מסע הבחירות בדרום אפריקה

חדשות חוץ

תשעה הרוגים בסוף שבוע סוער בדרום אפריקה

5 הרוגים ו–11 פצועים בהתקפה על כנסייה בנטאל

המשטרה מעריכה כי אנשי מפלגת החירות של אינקאתה אחראים להתקפה

מאת סוכנויות הידיעות

תשעה אנשים, ביניהם שני שוטרים, נהרגו בהתקפות בלילה שבין שישי לשבת באזור נטאל־קוואזולו, כך מסרה אתמול משטרת דרום אפריקה. מעשי הרצח בוצעו כמה שעות לאחר שכוחות צבא נשלחו לנטאל כדי למנוע מעשי אלימות בבחירות.

תקרית הדמים החמורה ביותר אירעה באזור כפרי ליד אסטקורט במרכז נטאל, שם ירו אנשים מזוינים בנשק אוטומטי אל תוך כנסייה, הרגו 5 בני אדם ופצעו 11. בעיירת השחורים קווא־מאשו, ליד דרבן, נהרגו שני אזרחים ושני שוטרים במהלך חילופי אש.

"כ–25 בני אדם שהו בכנסייה, שבקרבת העיירה אסטקורט כ–200 ק"מ צפונית לדרבן, כשהאנשים המזוינים פתחו באש", מסר אמש קולונל מאריוס דה ביר, דובר המשטרה. דה ביר, שציין כי הירי בוצע במעוז של מפלגת הקונגרס הלאומי, אמר: "אנו חושדים כי זו התקפה של אנשי מפלגת החירות של אינקאתה על תומכי מפלגת הקונגרס".

ממשטרת דרום אפריקה נמסר, כי לא נתפסו עדיין האחראים למעשה ולא בוצעו מאסרים.

...ים לבין תומכי מפלגת החירות של אינקאתה. תקנות החירום מעניקות לכוחות הביטחון במחוז נטאל סמכויות מיוחדות להורות לאנשים לצאת מתחום המחוז ללא צווים, ולאסור על נשיאת כלי נשק מכל סוג שהוא.

מפקדי צבא בכירים מסרו, כי רק מאות בודדות של חיילים נשלחו כתגבורת לאחר לאחר ההכרזה על מצב החירום. זאת על אף שדה קלרק מסר כי "מספר גדול למדי" של חיילים ושוטרים יוצבו במחוז, כדי לוודא שהקרבות לא ישבשו את מהלכה התקין של ההצבעה בבחירות הכלליות בנטאל.

ההתקפות ההדדיות בין הקונגרס האפריקאי לבין האינקאתה גרמו עד כה למותם של כ–10,000 בני אדם. המצב החמיר עם התקרב הבחירות באפריל בהן ישתתפו לראשונה גם השחורים. אינקאתה מחרימה את הבחירות ולפי כל הציפיות יזכה בהן הקונגרס האפריקאי.

"מצב החירום מבייש ודוחה"

מנגוסוטו בותלזי, מנהיג קוואזולו, קרא לתומכיו להחרים את הבחירות הכלליות, בטענה, שניצחונה הצפוי של מפלגת הקונגרס "יאפשר לה לרמוס את זכויותיהם של 7 מיליון בני הזולו בדרא"פ".

בתפילה, שנערכה שלשום, הגדיר בותלזי את מצב החירום כ"מבייש ודוחה" והבטיח להמשיך ולהתנגד לבחירות. "איני מתכוון להתנגדות מזוינת, אך אנשים בשטח מאוד כועסים", אמר בותלזי לכתבים מחוץ לכנסייה בקרבת אולונדי, בירת מדינת קוואזולו.

בותלזי הציע ביום ששי קיום ועידת פסגה בשבוע הבא כדי לדון באפשרות שמפלגת אינקאתה בכל זאת תשתתף בבחירות הכלליות בדרום אפריקה. "אם הדיונים שיתקיימו בשבוע הבא בין נשיא המדינה דה קלרק, מאנדלה, הוד מלכותו המלך הזולו ואנוכי לא יובילו למשהו שיאפשר לנו להשתתף בבחירות אפילו בשלב מאוחר זה, אז אנו נמשיך בהתנגדותנו למצב שיתמשך גם אחרי הבחירות", אמר בותלזי לכתבים.

במהלך השבוע שעבר אמר בותלזי, כי אין הוא מוציא מכלל אפשרות השתתפות בבחירות בתנאי שהן יידחו בחודש או חודשיים. אולם נשיא דרום אפריקה, דה קלרק, ומנהיג הקונגרס האפריקאי הלאומי, נלסון מאנדלה, אינם מוכנים לשום דחייה במועד הבחירות שנקבעו ל־26 עד ה–28 באפריל.

מנהיג מפלגת הקונגרס האפריקאי הלאומי, נלסון מאנדלה, אמר אתמול, כי הוא מקווה שפגישת הפסגה המתוכננת להתקיים השבוע בין ארבעת המנהיגים הבכירים בארצו תוביל להסרת מצב החירום במחוז נטאל.

ברלוסקוני ובוסי פתחו בשיחות להקמת ממשלה חדשה באיטליה

בוסי דורש רוטציה בתפקיד ראש הממשלה והקמת פדרציה באיטליה

מילאנו (ע"ד). סילביו ברלוסקוני, שניצח בבחירות שהיו השבוע באיטליה, נפגש שלשום עם מנהיג הליגה הצפונית, אומברטו בוסי, בניסיון להקים ממשלה חדשה באיטליה. כך מסר מקור בליגה הצפונית. לדבריו, השיחות מתנהלות בנושאי הביטחון ותפורסם הודעה משותפת.

ברית החירות הימנית של ברלוסקוני, הכוללת גם את בוסי ואת הברית הלאומית הניאו־פשיסטית, ניצחה בבחירות הכלליות שנערכו בשבוע שעבר באיטליה.

הציפייה שהשותפים יגיעו להסכמה על הקמת ממשלה ללא מכשולים, נמוגו מעט ביום חמישי, כשהליגה הציגה תנאים לכניסתה לקבינט, הקמת פדרציה ואת הזכות למנות ראש ממשלה.

ברומא נמסר, כי בוסי הביע את דעתו כי הוא וברלוסקוני צריכים לשמש ברוטציה בתפקיד ראש ממשלת איטליה. האידיאולוג הראשי של המפלגה, ג'יאנפרנקו מיליו, צפה אף הוא כי איטליה תהפוך תוך שנתיים עד שלוש שנים למדינה פדרלית, שתחולק לשלושה מחוזות עיקריים.

מיליו אמר לכתבי העיתון "לה רפובליקה", כי הוא צופה שאיטליה תהפוך בהדרגה למדינה פדרלית. לדבריו, רק גביית המסים, מדיניות חוץ, מדיניות ביטחון ובתי הדין הגבוהים לצדק יישארו בסמכות הממשלה המרכזית, ואילו תחומים אחרים, כמו העלאת מסים, ייקבעו על ידי הממשלות של שלושת המחוזות.

מיליו הציע לכנות את אזור הצפון פדאניה, את אזור המרכז אטרוריה ואת יתר המדינה פשוט "דרום". הוא הוסיף, כי תפקידי הפרלמנט וראש הממשלה יותאמו למודל הפדרלי תוך 90 יום בלבד, אך יידרשו כמה שנים להתאמתם של גופים אחרים, כמו בית הדין המחוקק ובית הדין הגבוה לצדק. הוא הציע, כי נושא הפדרליזם יועלה למשאל עם, אך לא היה לו כל ספק באשר לתוצאותיו.

אתמול אמר בוסי לעיתון "אינדיפנדנטה", כי הוא אינו מקבל את הטענה שברלוסקוני צריך לכהן כראש הממשלה משך כל הקדנציה של ממשלה זו, שאורכה חמש שנים. "אנו נהיה חייבים להתחלף במהלך הקדנציה", אמר בוסי. "אנו והמפלגת 'פורצה איטליה' נמצאים באותו מעמד".

בוסי לא הזכיר את ג'יאנפראנקו פיני, המנהיג הניאו־פשיסטי העומד בראש המפלגה השלישית הגדולה בברית החירות. בין שני המנהיגים שוררות מחלוקות פוליטיות ואישיות עזות.

שלשום פתחה המפלגה הדמוקרטית, הקומוניסטית לשעבר, בביקורת חריפה על פיני שבראיון לעיתון "לה סטמפה" שיבח את בניטו מוסוליני וכינה אותו "מדינאי גדול". נציג המפלגה הדמוקרטית, אמר, כי "כולנו יודעים את סוג החופש ששרר באיטליה כאשר 'המדינאי הגדול' היה בשלטון".

בוסי אמר כי קביעת הפדרליזם באיטליה הוא תנאי מוקדם חיוני להצטרפותו לממשלה. הוא אמר לכתבי העיתון כי הוא הציע ליצור גוף מחוקק שיתווה מחדש את החוקה, שנחקקה ב–1948, כך שתיקבע בה הקמת מדינה פדרלית.

יו"ר פיאט יועמד לדין

שופט איטלקי, החוקר האשמות של שחיתות בצמרת הפוליטית והעסקית באיטליה, המליץ שלשום להעמיד לדין את מנהל פיאט, סזארה רומיטי, ועוד 60 בכירים באשמות שוחד. כך מסרה סוכנות הידיעות האיטלקית.

על קבוצה זו נמנים גם מנהיג המפלגה הסוציאליסטית, בטינו קראקסי, ואישים בכירים אחרים בתעשייה האיטלקית.

הסוציאל־דמוקרטים בגרמניה דורשים לאסור בחוק את הכחשת השואה

הדרישה – בעקבות זיכוי ניאו־נאצי שטען שהשואה היא המצאה של יהודים

מאת יהודית וינקלר
שליחת "הארץ" בגרמניה

בון (מיוחד ל"הארץ"). מפלגת האופוזיציה הסוציאל־דמוקרטית בגרמניה דורשת מכל המפלגות לתמוך בהצעה לאסור את הכחשת השואה, בעקבות פסק דין שזיכה ניאו־נאצי מאשמת הסתה גזענית, כאשר טען כי באושוויץ לא הומתו יהודים בתאי גזים וכי השואה היא המצאה של היהודים.

סגנית יו"ר המפלגה הסוציאל־דמוקרטית, ד"ר הרטה דויבלר־גמלין, דרשה בסוף השבוע לחוקק בגרמניה חוק שיאסור את הכחשת השואה.

הניאו־נאצי זכה בבית משפט לערעורים. פסק הדין, וכן התבטאויותיו של פראנץ שנהובר, מנהיג המפלגה הרפובליקאית־הימנית נגד איגנץ בוביס, יו"ר ארגון הגג של הארגונים היהודיים בגרמניה, מעוררים זה כמה ימים פולמוס ציבורי ער על התעוררות האנטישמיות בגרמניה.

התביעה הכללית בודקת את האפשרות להעמיד את שנהובר לדין על דבריו נגד בוביס, אך קיים קושי להעמידו לדין בגלל החסינות ממנה הוא נהנה כחבר הפרלמנט האירופי. גורמי ביטחון בגרמניה הצביעו בסוף השבוע כי שנהובר "מהמר שוב על הקלף היהודי", לאחר שגילה כי הסתה נגד זרים אינה מעלה את קרנו בעיני הציבור הרחב, מאחר שחוקי ההגירה הוחמרו על ידי הממשלה הזו מילדי אשתקד.

סקר דעת קהל שנערך לאחרונה העלה כי בעקבות התקפת שנהובר על מנהיג הקהילה היהודית הקטנה בגרמניה, הפופולאריות שלו עלתה ועברה את מחסום ה־5% – אחוז החסימה לפרלמנט הפדרלי ולפרלמנטים המחוזיים.

הבישוף הקתולי קלאוס אנגלהרדט, העומד בראש הגוף העליון של הכנסייה הקתולית בגרמניה, אמר בסוף השבוע כי הצתת בית הכנסת היהודי בעיר לובק, והתעוררות האנטישמיות, נובעים מהשרשת השנאה כלפי היהודים על ידי הכנסייה, כמי שנאשמים במותו של ישו.

לדברי אנגלהרדט, אמונה זו הכשירה תחילה את הלבבות, אחר כך את הספרים, ואחר כך הביאה להמתת היהודים בתאי גזים והעלתה את העולם בלהבות.

יו"ר הפרלמנט הגרמני פרופ' ריטה זוסמוט אמרה בסוף השבוע, שהוא חג המסמוך הנוצרי באירופה, כי אין לאפשר למי שעומד מאחורי הפעולות הנפשעות, כמו הצתת בית הכנסת בלובק ותקיפת זרים, להגיע לעמדות השפעה פוליטית. יצוין עם זאת כי פרופ' זוסמוט, כפוליטיקאים גרמנים רבים, מתנגדת להוצאת המפלגה הרפובליקאית אל מחוץ לחוק.

דובר משרד ההגנה בבון אישר בסוף השבוע כי על קברות חיילים גרמנים במרכז ובמזרח אירופה יצוינו פרטים האישיים.

האו"ם יציב 800 חיילים במובלעת גוראז'דה הנצורה שבמזרח בוסניה

סרייבו (ע"ד). כ–800 חיילים מכוח האו"ם יוצבו במובלעת המוסלמית הנצורה גוראז'דה שבמזרח בוסניה החל מה־15 באפריל, מסרו מקורות באו"ם.

בהפגזות של הסרבים על המובלעת נהרגו לפחות 6 בני אדם ונפצעו 97. חיילי האו"ם יגיעו למקום כבר עם שנה לאחר שמועצת הביטחון הכריזה על גוראז'דה "אזור מוגן".

הסרבים בבוסניה מודאגים מכך שהסכם הפיוס בין המוסלמים לקרואטים, ויצאו נגד תהליך השלום החדש בהתקפות שבמסגרתו של דבר יביאו להריסתם הם - אמרו אתמול משקיפי או"ם. "הם נכנסו לפסיכולוגיה שכל העולם יתייצב נגדם. הם פוחדים לאבד את מה שכבשו מידי הברית הקרואטית־מוסלמית החדשה", אמר מקור בכיר באו"ם.

"בעקבות זאת, הם חוששים מכל דבר אפשרי. יש ביניהם קבוצת מתומכי מלחמה והם מחפשים דרך לפתוח במלחמה. כל הזמן הם מנסים לעורר בעיות וכל פעם הם מקווים כי התוצאות תהיינה שליליות".

מקורות באו"ם אמרו כי הסרבים נוקטים בשיטה של אלימות מתפרצת לסירוגין מאז הסכם הפסקת האש בין הקרואטים למוסלמים ב־25 בפברואר, ושלאחר מכן הגיעו להסכם שלום על מדינה פדרלית מאוחדת. ההתקפות של הסרבים היקפן להם מאוד, כפי שהתגבר מהר. אולם הסרבים עדיין דוחים כל מאמץ דיפלומטי לצרף אותם להסכם שלום כולל.

"לאחר שהם נאלצו לפנות את הנשק הכבד מסרייבו וסביבתה כדי למנוע הפצצות עליהם מבור מטוסי האו"ם, הסרבים החלו להפגיז את המובלעות של המוסלמים בביהאץ' וגוראז'דה בעוצמה רבה, והם פוגעים גם בכוחות האו"ם במהלך הפגזות אלה.

"בביהאץ' הם עמדו על סף התקפה הוקה מן האוויר ולבסוף הפסיקו מבלי שהשיגו דבר. לאחר מכן הם חזרו לתבסים ישן והפציצו מן האוויר בית חולים ובית חרושת לטחנה שק, מסרות שלא היו שום דבר הפסידו 4 מטוסים", אמר.

לנקו - דור הטלויזיה

Lenco®

ART LINE - SOFT LINE
LTV-70909 * LTV 70808
מאירופה לישראל - 1994

...לנקו, טלוויזיות, מערכות סטריאו, קומפקט דיסק מבצע אביב תשנ"ד 94 לאחר משרדי הבעת והמבלאות, נבי צדיק אשר כוחם וביטחון יצא לדרך...

*90/70 תחנות קבועות! היפרבנד מלא לכבלים מלמסקט עברי מדור מלא FAST TEXT *סטריאו !!!

28"

הרשות להגנת הצרכן: - מלחמות הטלוויזיה המכבדת ביותר בישראל היא מתוצרת "לנקו".
2.1.94 הארץ 33

★ 90 תחנות קבועות * שלט רחוק אינפרא אדום ★ היפרבנד מלא לקליטת שידורי כבלים ★
★ מסך שטוח חדיש ביותר סופר כהה בשיטת BLACK MATRIX להשגת תמונה ברורה וחדה F.S.T. תוצרת גרמניה 1994 ★
★ תצוגת ביצועי המכשיר על המרקע (O.S.D.) ★ מערכת מתקדמת לסריקה וכיוון תחנות ★
★ מחברים המאפשרים התחברות ישירה למצלמות ומכשירי וידאו, מערכות סטריאו, משחקי טלויזיה, צלחות לווין ומחשבים-EURO SCART חיבור 21 פינים ★ טלטקסט עברי מהיר בעל זיכרון פנימי של 4 עמודים FAST TEXT ★
★ עיצוב סופר מודרני ★ טכנולוגיה מתקדמת ★ זוג רמקולים צדדיים אנכיים לקבלת הצליל המושלם ★
★ כניסה לאוזניות בחזית המכשיר ★ אפשרות תכנות המכשיר לכיבוי אוטומטי ★
★הדגמים החידושים והעיצוב 1994 ★

העולם רואה לנקו.

29" החל מ- 5200 ש"ח | 28" החל מ- 4195 ש"ח | 25" החל מ- 3790 ש"ח | 21" החל מ- 2455 ש"ח | 20" החל מ- 1885 ש"ח | 16" החל מ- 1785 ש"ח | 14" החל מ- 1395 ש"ח

* מערכות סטריאו * רדיו טייפ לרכב * קומפקט דיסק * מיקרו-גל * טלוויזיות *

יבואנים בישראל: מיה אלקטרוניק בע"מ, רח' בר-כוכבא 12 חולון, טל: 03-5569494

תצוגות: בר כוכבא 12 חולון * סטריאו דיסק חולון, חקין 71 * טרקלין חשמל/קניון כרמיאל/הנביאים 25 חיפה/ויצמן 74 נהריה * ב.ב.ק. ברק-א.ת. רעננה. להזמנות טלפוניות: 03-5569494, 03-5569577, 09-442536/7.

הארץ
כלכלה
יום ראשון 3.4.94 — העורך נחמיה שטרסלר

סיון: בנק הפועלים יוותר על השליטה בגמול אך ימשיך להחזיק במניות החברה

הבנק מחזיק ב-7.2% מהון המניות וב-46.7% מהזכות למינוי מנהלים

מאת מרית גילת

בנק הפועלים הגיע לפשרה עם משרד האוצר, לפיה יוותר הבנק על השליטה בחברת גמול והיא תעבור לידי קרנות הפנסיה של ההסתדרות. בתמורה יוותר גם האוצר מההוראה שנתן לבנק הפועלים למכור את מניותיו בגמול. כך אמר בסוף השבוע יו"ר הנהלת בנק הפועלים, עמירם סיון.

חברת גמול הוקמה ב-75' והיא נשלטת כיום על-ידי חברת העובדים ובנק הפועלים. היא מנהלת את הנכסים של קרנות הפנסיה ההסתדרותיות, נכסי קופות הגמל של קבוצת בנק הפועלים וקופות הפעליות במשק.

החברה מוגדרת בתקנות מס הכנסה כקופה מרכזית להשקעות של קופות הגמל, ומתוקף כך נהנית – כמו קופות הגמל – מפטור ממסים על השקעותיה.

סיון. פשרה עם האוצר

בעקבות דו"ח המבקר

בדו"ח מבקר המדינה ל-93' טענה המבקרת, מרים בן-פורת, כי נוכח כוונת האוצר להרחיב את ההיתר לקרנות הפנסיה להשקיע במניות, "ילך ויגדל התחום שבו יהיה קיים חשש לניגוד עניינים בין טובתה של גמול לייעץ לקרנות (ולקופות הגמל) לפי שיקולים ענייניים וטובתם של עמיתי הקרנות בלבד, לבין העניין של חברת העובדים ובנק הפועלים בהפניית השקעות אליהם ואל גופים הקשורים בהם".

בעקבות זאת הורה המפקח על שוק ההון באוצר, מאיר שביט, לבנק הפועלים למכור את אחזקותיו בגמול. לבנק יש כיום 7.2% בהון המניות, אבל 46.7% בזכות למינוי מנהלים.

האוצר חידש את הפטור ממסים על השקעות גמול עד ליוני 94' בלבד, והתנה את חידוש הפטור בשינוי סמכות הבנק במינוי מנהלים לחברה. בנק הפועלים התנגד בתחילה להנחיה למכור את חלקו בגמול, וכאמור הודיע סיון בסוף השבוע כי הושגה פשרה עם האוצר.

בתגובה אמר אתמול המפקח על שוק ההון, כי אינו יכול להתייחס לנושא עד שתתקבל החלטה סופית.

דן תיכון: לכנס את ועדת הכספים לדון בהחלטת בנק הפועלים לא לשלם דיווידנד

מאת מרית גילת

ח"כ דן תיכון (ליכוד) דורש לזמן את ראשי בנק הפועלים לוועדת הכספים לדיון בהחלטתם שלא לחלק דיווידנד לבעלי המניות על בסיס רווחי 1993. "אני רוצה שהם יסבירו מדוע בשנה מבינות שבו לעסקים הם לא מציעים לאסיפת בעלי המניות לחלק דיווידנד", אמר תיכון. "מדוע ייגרע חלקו של משלם המסים ברווח של בנק ומדוע ייגרע חלקו של הציבור שרכש את מניות בנק הפועלים בשתי הנפקות המכר שהתבצעו השנה. מן הראוי שהנושא ילובן לאחר הפגרה".

מתוך ארבעת הבנקים שבהסדר, החליטו שני בנקים לשלם ב-93' דיווידנד – בנק לאומי יחלק דיווידנד של 114.8 מיליון שקל ובנק דיסקונט יחלק דיווידנד של 77 מיליון שקל. הגבית העיקרית מתשלומים אלה תהיה המדינה. לבנק המזרחי אסור לחלק דיווידנד מאחר שיש לו הפסדים צבורים מהעבר.

יו"ר בנק הפועלים, ד"ר עמנואל שרון, הסביר את ההחלטה שלא לחלק דיווידנד, בעובדה שבנק הפועלים הוא הבנק הגדול ביותר במערכת. בסוף 93' הוא הגיע להלימות הון (יחס בין הון עצמי לנכסי סיכון) של 9.5%, לעומת היחס המינימלי של 8% המותר על-פי הוראות בנק ישראל. לכן, אמר, תשלום דיווידנד שהיה מקטין עוד יותר את ההון העצמי, לא בא בחשבון. לדבריו, הבנק יפעל בעתיד לשיפור מבנה ההון.

שיעור האחזקות הריאליות של הפועלים נמצא כיום על גבול השיעור המותר ע"פ הוראות בנק ישראל, קרי 25% מההון העצמי. הקטנה של ההון העצמי היתה יוצרת לו בעיה בעניין זה.

חריש ושוחט ידונו מחר בקריטריונים חדשים לערבויות החברה לבסס"ח

מאת אבי שוברים

שר התעשייה והמסחר, מיכה חריש, ושר האוצר, אברהם שוחט, ייפגשו מחר לדיון בנושא הקריטריונים החדשים לחידוש הערבויות לעסקות יצוא באמצעות החברה לביטוח סיכוני סחר חוץ.

הפגישה תיערך בעקבות פנייתו של מנכ"ל החברה לביטוח סיכוני סחר חוץ, דורון קלאוזנר, לשר התמ"ס לבחון את דרך מתן הערבויות לחברות לעסקות יצוא. קלאוזנר והדירקטוריון החברה החליטו על הקפאת חידוש הערבויות בעקבות הפסדים כבדים שנגרמו לחברה בעבר, בעת מתן ערבויות לתשלומת שסיפו כרמל ולחברת אורדייס. הוא ביקש, כי הדירקטוריון ומשרדי הממשלה הנוגעים בדבר יחליטו על מדיניות חדשה שתמנע בעתיד עסקות שיסבו לחברה הפסדים כבדים.

חריש מסר ל"הארץ", כי הוא מבקש להחיש את טיפול משרדו ומשרד האוצר על מנת לאפשר לחברה לחדש את מתן הערבויות, ולהקטין את הנזק שנגרם לחברות בגין אי חידוש עסקות יצוא. הוא ציין, כי בשלב ראשון יגובשו הוראות לתקופת ביניים, עד לקיום דיונים מעמיקים שאת תוצאותיהם ניתן יהיה להציג בתקציב 95'.

חריש הוסיף, כי נהיר לו שעל החברה לערוך שינויים מקיפים בדרך פעילותה, כדי להתאימה להתפתחויות בשווקים העולמיים.

מבזק

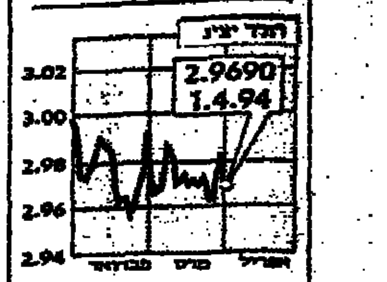

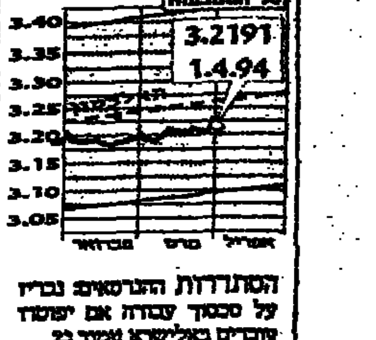

ההסתדרות תכריז על סכסוך עבודה אם יפוטרו עובדים באלישרא עמוד 22

קו לעובד: עירית מעכבת שכר עובדים מהשטחים עמוד 23

גידול חד ברווחי המניקס ב-93' – 33.9 מיליון שקל עמוד 23

בעולם

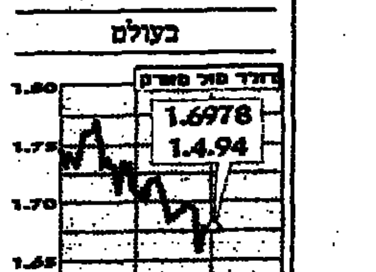

הדולר התחזק ביום שישי מול שאר המטבעות לאחר פרסום נתוני התעסוקה בארה"ב, שהיו טובים מהצפוי.

שערי המטבעות העיקריים כלפי הדולר אתמול בניו יורק:
מארק – 1.6978, -1.4%
ליש"ט – 1.4740, -0.7%
ין – 103.90, -1.88%

מחיר אגרות החוב הממשלתיות בארצות הברית הגיע לשפל של 14 חודשים, בעקבות פרסום נתוני התעסוקה לחודש מארס עמוד 63

העליות בבורסה של מילנו ממשיכות, וביום ו' עלה מדד מיבטל בעוד 0.78% עמוד 63

מדורים

אנשים ועסקים. בקרוב ישתנה הקינג בהילטון טאבה. עמוד 23

צרכנות. באירופה לא ניתן להשיג את דגמי הטלפונים שמופיעים ברשימת משרד התקשורת. עמוד 53

שוק ההון

פרסום נכסי קופות הגמל: אין הפתעות – בעיקר אגרות. עמודים 62, 63

יומן

מענק על מה?

פרידמן. 793 אלף שקל

ב-17 במארס קיבלו עובדי בנק לאומי חוזר מאת מנכ"לם, דוד פרידמן, שגרם להם שמחה רבה. בחוזר זה העלה המנכ"ל על נס את ה"מדיניות העסקית הנבונה" של הבנק, "שהביאה לידי ביטוי חדשנות, יצירתיות ויוזמה". הנהלת הבנק מעריכה שהמאמץ המיוחד של העובדים "יבוא לידי ביטוי בתוצאות העסקיות של השנה החולפת" (באותו מועד התוצאות לא היו ידועות עדיין באופן רשמי). "על בסיס זה, החליט הדירקטוריון לקבל את המלצתי להעניק לעובדים, לפני חג הפסח, מענק מיוחד בגובה משכורת חודשית (הקובעת לצורך חישוב פיצויים), וזאת בנוסף למענק ששולם בדצמבר 1993", היינו שלושה חודשים קודם לכן.

כמה עלה המענק המיוחד הנוסף לבנק לאומי? דוברת הבנק מסרה כי מדובר ב-38 מיליון שקל.

כדי להבין כיצד התוצאות העסקיות של השנה החולפת מבטאות את "המאמץ המיוחד" של העובדים, כדאי להתבונן בעמוד 112 של הדו"ח הכספי שפורסם בשבוע שעבר. אמנם, הרווח הנקי עלה אשתקד בשיעור מרשים של 58% לעומת השנה הקודמת, אך מעיון במספרים מתברר, כי הרווח מפעולות רגילות לאחר מסים של הבנק לבדו – לו יכלו 9,347 עובדי הבנק לתרום ב"מאמץ המיוחד" שלהם – דווקא ירד באופן ניכר לעומת 92', מ-447 מיליון שקל ל-386 מיליון שקל, כלומר ירידה של כ-14%.

הגורמים המשפיעים על התוצאות מהפעולות הרגילות לאחר מסים הם רבים ומגוונים, אך בסופו של דבר קובעת השורה התחתונה. זו מלמדת, שעסקי הבנק כשלעצמו לא מצדיקים מדליית-מענק מיוחדת. להיפך, אפשר להקשות גם על צדקת המענק הרגיל, בדצמבר 1993.

איך בכל זאת עלה הרווח הנקי ב-58%? בעיקר הודות למאמץ המיוחד של עובדי חברות בנות ומסונפות, שהצליחו לקזז חלק ניכר מהפסדי העתק הנמשכים של חברות בנק לאומי בניו יורק, ולהפחית את ההפסדים של חברות-בנות ומסונפות מ-208 מיליון ש' ב-92' לכ-8 מיליון אשתקד. מסתבר שהמענק לא מגיע לעובדי בל"ל, אלא בעיקר לעובדי אפריקה-ישראל, מגדל ועוד אחרות.

אפשר גם לשאול, אם התוצאות מזכות את יו"ר הדירקטוריון במשכורת כולל בונוס של 634 אלף שקל – תוספת של 45% לעומת השנה הקודמת; את המנכ"ל ב-793 אלף שקל – 42% יותר; ואת המשנה למנכ"ל ב-556 אלף שקל, תוספת של 29% בלבד – תרומתה להצלחות היתה כמסתבר צנועה יותר.

מסתבר שהשלישייה הזאת, ועוד כמה מנהלים שלא קופחו, נתנו משהראתם לא רק לעסקי הפיננסים של הבנק, אלא גם לעסקי הבנייה של אפריקה ישראל ולעסקי הביטוח של מגדל – אך מה בנוגע לעסקי הביש של החברות בניו יורק ובנוגריה? ובנוסף הערה כללית: רווחי הבנקים נוצרים לא רק הודות להשראת ההנהלות ולמאמצים המיוחדים של העובדים, אלא גם, ויש שיאמרו בעיקר, הודות למעמדם היחודי במשק של קומץ הבנקים, וכן הודות לתחרות המוגבלת והמבוקרת השוררת בענף.

אף על פי ששלושת הבנקים הגדולים הם היום רכוש הציבור, מנהליהם מחלקים את הרווחים בינם לבין עובדיהם, במיוחד בבנק לאומי, ברוחב לב הגובל בשערורייה, ומשפיעים בצורה שלילית ביותר על חלקים אחרים במשק, שאינם נהנים מהיתרונות הסגוליים של מערכת הבנקאות.

אברהם טל

שטיינהרדט הפסיד כמיליארד דולר ברבעון הראשון של '94

מאת [illegible]

הפסדיו של מייקל שטיינהרדט, אחד מגדולי מנהלי קרנות הגידור בארה"ב ובעלי בנק הספנות הישראלי, הגיעו בתום הרבעון הראשון של 94' לסכום של 1 מיליארד דולר. העיתון "וול סטריט ג'ורנאל" מסר שלשום כי שטיינהרדט מימש את כל אחזקותיו כדי לעצור את הירידה בערכם. שטיינהרדט מנהל ממש קרנות גידור ששווין בסוף 93' הגיע ל-4.9 מיליארד דולר.

לפני שבועות אחדים נודע כי שטיינהרדט הפסיד 650 מיליון דולר ואולם, כעת מתברר כי מצבו חמור יותר.

שטיינהרדט הכחיש ידיעות לפיהן נאלץ לממש את אחזקותיו לאחר לחצים של בנקאים.

חריש: תעשיות הטקסטיל והמזון ייפגעו מהחשיפה לייבוא

מאת אבי שוברים

צפויה הרעה במצבם של חלקים מתעשיית הטקסטיל והמזון – בעיקר בתחומים בהם אין לתעשייה הישראלית יתרון יחסי – בעקבות המשך תהליך החשיפה. כך אמר ל"הארץ" שר התעשייה והמסחר, מיכה חריש.

בתחילת 95' יחול השלב הסופי במימוש הסכמי הסחר החופשי עם ארצות-הברית. שלב זה כולל הסרת הגנות על תעשיות רגישות. לדברי חריש, מימוש שלב זה יביא להגדלת יבוא מוצרים, שהתוצרת המקומית נהנתה עד כה מהגנה משמעותית. הוא הוסיף, כי ענפים מסויימים בתעשיית המזון צפויים להיפגע.

צווארון לבן / צבי הראל

הגרסה השקרית של עו"ד פרי

יו"ר הארגון למימוש האמנה על ביטחון סוציאלי ישראל-מערב גרמניה הגיש קובלנה פלילית נגד שני עובדיו לשעבר. התובע הסתיר מסמך מהותי ולכן זוכו הנאשמים

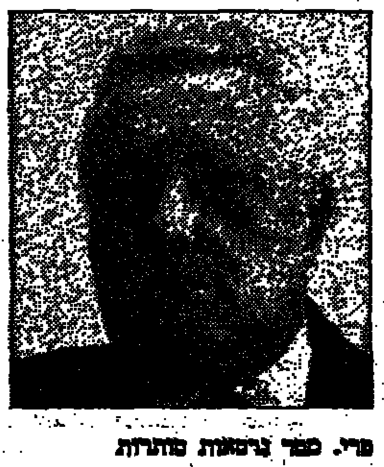
פרי. כפר גרסאות סותרות

אברהמי. הזהיר את הגמלאים

גולן. ששה אישומים

לפני כשתי שנה ספג "הארגון למימוש האמנה על ביטחון סוציאלי ישראל-מערב גרמניה" – העומד בראשו, עו"ד ישראל פרי – מהלומה משפטית. שופט בית המשפט המחוזי בתל-אביב, אורי שטרוזמן, דחה את תביעת הדיבה שהגישו פרי והארגון נגד שניים מעובדיו לשעבר – רואה החשבון צבי אברהמי ויפה גולן, שהקימו, לאחר שפרשו מהארגון, עסקים מתחרים.

הארגון ופרי תבעו מאברהמי וגולן חצי מיליון שקל. תביעתם נדחתה, והשופט אף חייב את התובעים לשלם לנתבעים שכר טרחת עורכי דין בסכום כולל של 75 אלף שקל. על פסק-דינו של השופט שטרוזמן הגיש פרי ערעור לבית המשפט העליון, שעדיין לא נדון.

בנוסף לתביעה האזרחית (תביעה כספית-נזיקין) הגישו הארגון ופרי קובלנה פלילית פרטית נגד אברהמי וגולן. תביעה מסוג זה מתבררת במשפט פלילי לכל דבר, אלא שבמקום שהפרקליטות (המדינה) מאשימה את הנאשמים, עושים זאת הקובלים. הקובלנה שהוגשה באמצעות עו"ד נתנן מלכובסקי כללה ששה אישומים, שלפיהם (שש פרשיות שונות) הנאשמו אברהמי וגולן בשתי עבירות – עבירה לפי חוק הגנת הפרטיות ועבירה לפי חוק לשון הרע. בקובלנה טען פרי, כי גולן גנבה מהארגון רשימה של כ-5,000 לקוחות, שהשמיצו אותם הוא כראיות המשך הטיפול בענייניהם. באישום אחר נטען, כי שני הנאשמים עשו שימוש במסמך בנקאי הנוגע להתקשרות בין פרי לבין מוסד בנקאי בגרמניה. מוסד בנקאי זה היה מקור למימון שקיבל הארגון עבור לקוחותיו. רוב האישומים, להוציא את האישום הנוגע לגניבת הלקוחות, הוגשו נגד הנאשמים בעקבות דברים שפירסמו השניים בעיתונות הכתובה. בפרסומים אלה הזהירו אברהמי וגולן את הגמלאים לבל יתקשרו על הסכמים מקפחים עם הארגון.

לפני כשבוע הגיעה הקובלנה הפלילית שהגישו פרי וארגונו לסוף דרכה. שופטת בית משפט השלום בתל-אביב, שרה ברוש, זיכתה את שני הנאשמים, וקבעה כי פרי שיקר לבית המשפט בנושא מהותי ביותר.

מעבר לחשיבות הציבורית של הכרעת הדין, העשויה לספק אלפי גמלאים, היא ראויה לתשומת לב מתוך המשפטי: השופטת קבעה, כי גם כאשר מדובר בקובלנה פלילית-פרטית, מוטלת על פרי (הקובל) החובה למסור את כל המסמכים הרלוונטיים לשני הנאשמים, כדי שיוכלו להתגונן במשפט. במלים אחרות, השופטת קבעה, כי בקובלנה פלילית-פרטית תחול אותה חובה (כמו בחוק סדר הדין הפלילי) בו התביעה (הפרקליטות) חייבת למסור לנאשמים את כל חומר החקירה.

המסמך שביקשו הנאשמים לקבל לידיהם נוגע להסכם הלוואה שקיבל הארגון מהבנק הגרמני, בליינר הנדלס פרנקפורטר בנק, באמצעות חברת תיווך קפריסאית. מדובר בהלוואה של 175 מיליון מארק גרמניים, שהיוותה את הבסיס להקמת משרד ההלוואות שניתנו לאלפי הגמלאים. לטענת אברהמי וגולן, נוסדו לצורך קבלת ההלוואה שתי חברות מימון אשראי זרות – בי.בי.אי וג'י. בי. אף. חברות אלה רשומות באיי מאן שבין אנגליה לאירלנד. לאברהמי ולגולן היו סיבות טובות לחשוף את פרטי סידור ההלוואה, הם ביקשו להוכיח את הקשר בין שתי החברות הזרות האלה לבין הארגון ופרי. שני האחרונים הכחישו שהם בעלי החברות הללו.

גם בתביעה הדיבה האזרחית, שהתבררה בפני השופט שטרוזמן, נדונה בהרחבה מהות חברות המימון הזרות הקשורות לארגון. באותו עניין כתב השופט שטרוזמן: "התמונה המצטיירת היא ניצול הארגון את זכותם של לקוחותיו להשתתפות בתוכנית הפנסיה הגרמנית כמנוף להוצאת כספים מהביטוח הסוציאלי הגרמני לחברות האשראי (בי. ג'י. אי ובי. ג'י.אף) ומהן לעצמו. קיים ניגוד אינטרסים חמור מאוד בין טובת הלקוח, שהיתה צריכה להיות בראש דאגותיו של הארגון, לבין שאיפתו הטבעית של הארגון להדק את קשריו עם חברות האשראי ולהעמיס עליהן את הלוואות לקוחותיו".

הגרסה שהשמיע פרי במשפט הקובלנה הפלילית הפרטית סיבכה אותו. בתחילה אמר בעדותו, כי "לארגון יש הסכם עם החברה הקפרית ואני לא רוצה להראות אותו". בישיבה מאוחרת אמר פרי בבית המשפט, כי הסכם כזה אינו קיים. באשר לאי מהימנותו של פרי קבעה השופטת ברוש: "איני מאמינה לקובל (פרי) שההסכם לא קיים וכי הקובלים מתחמקים, מטעמיהם, מלהציגו. דבריו של הקובל, כי לארגון יש הסכם עם חברה קפרית ואני לא רוצה להראות אותו' – הם נכונים, וכל גרסה מאוחרת יותר בדבר אי-קיומו של ההסכם לא באה אלא כדי להתחמק מהצגתו של ההסכם, כפי שהודה הקובל (פרי). לא האמנתי לקובל בעדותו המאוחרת יותר כי ההסכם אינו קיים. אני תוהה על דבריו, כי הקובל, עורך-דין במקצועו, הוא אדם מסולח ומחושב השוקל כל מלה ממלותיו. הוא לא היה מסתבך ונוקט לשון 'הסכם', כאשר אין מדובר בהסכם פורמלי בצורתו, אלא רק בתוכנו. אני סמוכה ובטוחה, כי אם כוונת הקובל היתה לנספחים, הוא היה אומר זאת בצורה מפורשת. דהיינו, כי קיימת תכתובת המהווה הסכם או תוזה. איני מבינה גם מדוע נמנע הקובל מלהציג נספחים עד לשלב זה ולהתייחס אליהם. אלה מוכיחים ומשכנעים אותי, כי הקובל משקר, באומרו כי ההסכם אינו אלא הנספחים שצורפו, או כי יש בנספחים כדי להוכיח אי קיומו של הסכם פורמלי. הנה כי כן, לא מצאתי מאומה כדי לשנות מסקנתי בדבר חוסר אמוני בקובל, וכי הקובל משקר בטענתו כי אין הסכם, וכל זאת במטרה להתחמק מלהציגו".

אחת השאלות המעניינות שעלו בקובלנה הפלילית היתה – למי חייבים פרי והארגון את חובת הנאמנות. סניגורה של גולן, עו"ד ראובן שנקר, התמקד בנושא זה אחרי שפרי סיפר על דוכן העדים, כי בשלב מוקדם, לאחר התקשרות הצדדים, מסתיימים יחסי לקוח בין הארגון לבין לקוחותיו. אחרוני הגמלאים שנהנו מיחסי לקוח ונותן שירות היו בשנים 86'-87'. שנקר שאל את פרי, איך הוא מסביר כי זמן קצר לאחר מתן השירות מפסיק הגמלאי להיות הלקוח של הארגון. איך אתה מסביר, שאל שנקר את פרי, שהלקוח ממנה אותך באופן בלתי חוזר לקבל כתבי בית דין בעבורו?

פרי: זה נועד להבטיח את המלווים (חברות המימון – צ"ה) שלא יצטרכו לרדוף אחרי הלקוח. זה מוכיח בדיוק שהוא לא לקוח שלנו אלא של המלווים.

שאלה: זאת אומרת שבעצם מטעמת חובת הנאמנות שלך מתחלפת ב-180 מעלות. אתה זה שנותן ללקוח את המסמכים, עושה את האקרובטיקה ומשדך לו את חברות האשראי, וביום מסוים אתה רק דואג לחברות המלוות האלה?

פרי: אני דואג בכל השלבים לחברות המממנות ולמלווים, לא ללקוח. אני מטפל בשמם ומסייע להם בטיפול בלקוח.

שאלה: האם זה נכון שחלק נכבד מהלקוחות הם אנשים מבוגרים, קשי יום, שאין להם כסף להשקיע ומבקשים מימון?

פרי: הלקוחות אצלנו הם חתך של האוכלוסייה, הגם משופטים ועורכי-דין, חברי מועצת גדולי התורה וכמו גם כאלה שהם קשי יום.

השופטת לא הכריעה את דעתה באשר לחובת הנאמנות של פרי, משום שקטעה את המשפט לאחר שפרי לא הציג את המסמך הנוגע לסידור ההלוואה, "שבאי הצגתו של המסמך נפגעה זכותם של הנאשמים למשפט הוגן ועל כן יש לזכותם", כתבה השופטת. ישראל פרי וארגונו חויבו לשלם לכל נתבע 15 אלף שקל הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד.

בכל יום השיחות חינם לעיר אחרת בעולם

כן! מיום שני 4.4.94 ועד יום שני 18.4.94 כל שיחות הטלפון, לאחת הערים הגדולות בעולם יהיו בחינם!

שם העיר הנבחרת לאותו יום יפורסם למחרת בעיתון. אז תן צלצול לחו"ל היום, ומחר תדע, אולי דיברת בחינם.

המבצע לא יתקיים ביום השואה וביום הזיכרון.

בזק איזה עולם קטן

אוף חשיווק

هكذا من الأصل

מוצרי מעברות – כושר ייצור שאינו מנוצל

מוצרי מעברות בע"מ הוקמה במארס '89 והחלה בפעילות עסקית ב-1.7.93, על פי הסכם בין החברה לבין שותפות מוצרי מעברות וקיבוץ מעברות, לפיו העבירה השותפות לחברה את רכושה הקבוע (מלבד המבנים והקרקע) והשוטף, בניכוי ההתחייבויות השוטפות ולזמן ארוך. בתמורה הקצתה החברה לשותפות מניות בשווי של 5.886 מיליון שקל, פרמיה בסך 2.959 מיליון שקל והתחייבה לפירעון חוב שוטף בסך 3.206 מיליון שקל.

בנובמבר '93 הנפיקה החברה לראשונה את מניותיה לציבור לפי ערך חברה של כ-140 מיליון שקל. החברה גייסה מיידית כ-26.7 מיליון שקל תמורת כ-17.5% מההון, ובעתיד, בתוך כשנתיים מיום ההנפקה, יגויסו כ-14 מיליון שקל נוספים, אם יממש הציבור את האופציות תמורת הגדלת חלקו לכ-25% בדילול מלא. תמורת ההנפקה יועדה לפירעון חוב של כ-2.5 מיליון שקל לקיבוץ מעברות ויתרת כספי ההנפקה נטו תיועד למטרות שונות עליהן יחליט דירקטוריון החברה. לאחר ההנפקה מוחזק כ-82.5% מהון החברה על ידי שותפות מוצרי מעברות.

בששת החודשים האחרונים של '93 (התקופה אליה מתייחס הדו"ח) הרוויחה החברה 1.182 מיליון שקל והונה העצמי ליום 31.12.93 הסתכם ב-37.859 מיליון שקל.

פעילות החברה

פעילות החברה מתבצעת באמצעות שלוש מחלקות במפעל החברה הממוקם בעמק חפר.

● המחלקה למוצרים לצריכת אדם – מחלקה זו עוסקת בפיתוח, ייצור ומכירה של מזון תינוקות, מוצרי מזון מיוחדים וחומרי גלם לתעשיית המזון. המוצר העיקרי המיוצר על ידי החברה הוא מזון לתינוקות המשמש כתחליף חלב־אם הנמכר בישראל תחת השם "מטרנה" על פי זכויות מחברה שווייצית, ובחו"ל תחת השם "נוטריקר". המוצר הנ"ל מהווה כ-70% מהיקף מכירות המפעל.

● מחלקת מזון לחיות מחמד – עוסקת בייצור ומכירה של מוצרי מאכל לכלבים ולחתולים הנמכרים בישראל תחת השם "בונזו" ו"להקט". שיעור מכירות המוצרים במחלקה זו מסתכם בכ-13% ממחזור המכירות של המפעל.

● המחלקה החקלאית – עוסקת בפיתוח, ייצור ומכירה של תרכיב חיסון לעגלים נגד חיידק הקולי.

מכירות החברה הן בעיקר לשוק המקומי (כ-94%) ואינן מושפעות מעונתיות. כ-95% מחומרי הגלם לייצור מוצרי החברה מיובא מחו"ל. החברה פועלת בהיקף ייצור חלקי בהתאם להזמנות. 70%-60% מכושר ייצור המזון לתינוקות, 40%-45% מכושר הייצור של מזון לחיות מחמד וכ-20% מכושר ייצור תרכיב החיסון לעגלים ולצאן.

מוצרי החברה משווקים באמצעות החברה ובאמצעות חברה בבעלות מלאה של הקיבוץ, תמורת 10% ממחיר המכירה של מוצרי מטרנה. בשוק המוצרים לתינוקות הולכת וגוברת התחרות בארץ, דבר המשפיע על רמת המחירים של המוצרים. חלקה של החברה בפלח השוק של תחליף לחלב־אם הוא כ-50%.

ב-'91 החלה החברה להפנות מאמצים ליצוא מזון לתינוקות תחת המותג "נוטריקר". שוק היעד של החברה הוא מזרח־אירופה. במסגרת מאמצי השיווק בשוק זה מכרה החברה ב-'92 בעסקה חד־פעמית מוצרים בכ-10 מיליון דולר לרוסיה, ובכ-2 מיליון דולר לאוקראינה. ב-'93 החלה החברה לייצא לרומניה ורשמה חלק ממוצרי החברה בכמה ארצות, בעיקר במדינות חבר העמים.

כחלק מרכישת הפעילות העסקית התקשרה החברה עם קיבוץ מעברות ושותפות מוצרי מעברות בכמה הסכמים.

● הסכם בדבר זכות שימוש במקרקעין, המאפשר לחברה להשתמש במפעל הממוקם בתוך שטח הקיבוץ תמורת כ-2.6 מיליון שקל לשנה. במקרה שתידרש לחברה בנייה נוספת, תהיה לשותפות זכות סירוב ראשונה לבצע את הבנייה על חשבונה. אם תתבצע הבנייה על חשבון השותפות, תשלם החברה לשותפות עבור השטח הנוסף 10% לשנה מסכום עלות הבנייה.

● הסכם בדבר אספקת שירותי כח אדם: החברה מעסיקה כ-148 עובדים, מתוכם כ-94 חברי קיבוץ מעברות. חברי הקיבוץ מועסקים בהתאם להסכם עם הקיבוץ והתמורה משולמת לקיבוץ. אין יחסי עובד מעביד בין חברי הקיבוץ לחברה. סך דמי כוח האדם לשנה הוא כ-2 מיליון שקל עבור כוח ניהולי וכ-7.5 מיליון שקל עבור שירותים מקצועיים בתפקידים אחרים.

● דמי ניהול לקיבוץ הם כ-7.5% מהרווח המותאם לפני מס.

● הסכם למתן שירותי אחזקה בתמורה ל-2.2 מיליון שקל לשנה.

תוצאות עסקיות

מכירות החברה ב-'93 (כולל נתוני פרופורמה לחצי השנה הראשונה) הסתכמו בכ-80.6 מיליון שקל, לעומת כ-75 מיליון שקל ב-'92 – אם מנטרלים את העסקה החד־פעמית ברוסיה – גידול של כ-7.6%.

הרווח הגולמי (פרופורמה) ל-'93 הגיע לכ-33.4% לעומת 37% ב-'92.

דוחו"ת רווח והפסד
אלפי ש"ח מותאמים

	לששה החודשים שנסתיימו ב-31.12.93	נתוני פרופורמה: לששה החודשים שנסתיימו ב-30.6.93	נתוני פרופורמה: לשנת 92
מכירות	38,544	42,151	107,892
עלות המכירות	26,415	27,347	67,938
רווח גולמי	12,129	14,804	39,954
הוצאות מכירה הנהלה	9,182	9,885	20,114
רווח תפעולי	2,947	4,919	19,840
מימון, נטו	1,073	287	4,100
	1,874	4,632	15,740
רווח (הפסד) הון	(8)	(28)	21
	1,866	4,604	15,761
מסים על ההכנסה	684	1,690	5,516
רווח נקי לתקופה	1,182	2,914	10,245

תמצית מאזן
אלפי ש"ח מותאמים

	31.12.93		31.12.93
רכוש שוטף		התחייבויות שוטפות	
מזומנים ושווי מזומנים	21,266	זכאים	14,273
חייבים ויתרות חובה	21,360	הלוויות שוטפות	4,947
קיבוץ מעברות	522	אשראי לזמן קצר	3,543
מלאי	12,922		22,763
	56,070		
		התחייבויות לזמן ארוך	13,256
רכוש קבוע	17,776		
רכוש אחר	32	הון עצמי	37,859
	73,878		73,878

במחצית השנייה של '93 עמד הרווח הגולמי על כ-31.4%. הירידה בשיעור הרווח הגולמי נובעת בעיקר משחיקת מחירים הנגרמת מתחרות הקשה בתחום המוצרים לתינוקות ומהתייקרות חומרי הגלם המיובאים. ההתייקרות זו באה עקב עלייה ריאלית של שערי החליפין בחצי השנה האחרונה.

הוצאות המכירה מהוות כ-14.5% מהמכירות, הוצאות הנהלה וכלליות מהוות כ-9% מהמכירות. שני הסעיפים מהווים כ-23.5% ממחזור המכירות של החברה שהוא שיעור גבוה יחסית. השיעור הנ"ל לא צפוי לקטון משמעותית בשנים הקרובות, בעיקר בגלל התחרות הגוברת בשוק מוצרי התינוקות הגורמת לעלייה בהוצאות המכירה. ההוצאות הללו מושפעות מהסכם השיווק ומהסכם אספקת כוח אדם, שנחתמו עם הקיבוץ ועם חברה בבעלות הקיבוץ.

סעיף הוצאות המימון הסתכם במחצית השנייה של השנה בכ-1.073 מיליון שקל. סביר שסעיף זה יקטן לאחר פירעון ההלוואות לזמן ארוך על ידי כספי ההנפקה, במקרה שהחברה לא תשיג תשואות שליליות על עודפי המזומנים.

לחברה שיעור מס משוקלל של כ-36.7%, בעיקר בתוצאה מחיסכון במס של כ-5% בגין מפעל מאושר.

ב-'93 הסתכם הרווח הנקי של החברה בכ-4 מיליון שקל.

נזילות ואיתנות

ממאזן החברה עולה, שההון של החברה הגיע ב-31.12.93 ל-37.9 מיליון שקל, המהווים כ-51% מסך מאזן החברה.

ההשקעות לזמן ארוך של החברה מגיעות לסך של כ-17.8 מיליון שקל, כך שעודף ההון וההלוואות לזמן ארוך בסך של כ-9.3 מיליון שקל משמש למימון הרכוש השוטף. היחס השוטף של החברה מגיע לכ-2.5 והיחס המהיר – לכ-1.9. יש לשים לב שהרכוש השוטף של החברה כולל 21.2 מיליון שקל מזומנים, הצמודים בעיקר למדד המחירים לצרכן ומניבים תשואות נמוכות. יש לקוות שהחברה לא שינתה ב-'94 את מדיניות השקעת המזומנים ועברה להשקעות ספקולטיביות. מבחינת אמצעי ייצור אין החברה עומדת בפני צורך בהשקעות בהיקפים גדולים. יש לצפות שהחברה תשקיע בתחומים חדשים להרחבת בסיס עסקיה.

סיכום

החברה קשורה קשר הדוק לקיבוץ. קשר זה עשוי לפגום בתפעול היעיל של החברה.

רווחיות החברה תלויה ביכולתה לפתח מוצרים חדשים, ולהרחיב לשווקים חדשים ובעיקר בחו"ל.

לחברה כושר ייצור גדול שאינו מנוצל ויכול להוות בסיס לצמיחה ולביצוע עסקות גדולות.

החברה משקיעה מאמצים רבים בפיתוח מוצרים חדשים וברישום מוצריה בכמה מדינות בחו"ל. חלק המפעל המתייחס למוצרים לצריכת אדם קיבל בסוף '93 תו תקן איכות בינלאומי. ב-'94 צפוי המפעל לקבל סטטוס של "FDA Approved" אם יעמוד בקריטריונים החדשים.

לחברה בסיס הון רחב כתוצאה מהנפקה שבוצעה ב-'93 המאפשר לה הרחבת פעילות מבלי להזדקק לגיוס הון זר.

גידול חד ברווחי הפניקס ב-'93: 33.9 מ' ש' לעומת 2.7 מ' ש' ב-'92

מאת רונית מורגנשטרן

גידול חד נרשם ברווח הנקי של חברת הביטוח הפניקס הישראלי ב-'93 לעומת '92. החברה רשמה ב-'93 רווח נקי של 33.9 מיליון שקל, לעומת 2.7 מ"ש ב-'92 – גידול של פי 12.5.

עם ירידת שערי השוק של ניירות ערך סחירים בבורסה, הפסידה הקבוצה 6.1 מ' ש' ברבעון מתחילת '94.

הדו"חות המאוחדים של הפניקס כוללים את הדו"חות של החברות הבנות: הדר, הלוב, להדסינול, סינפייד אינשורנס קומפני וחברות ההשקעות עשרת.

הרווחים של הפניקס לפני מס הסתכמו בכ-108.3 מ' ש', לעומת 37.9 מ' ש' ב-'92. רווח זה כולל רווח הון עקב הנפקת להדסינול בבורסה.

ההכנסות המאוחדות מפרמיות ודמים בכל ענפי הביטוח הסתכמו ב-1.918 מיליארד ש' בהשוואה ל-1.468 מיליארד ש' ב-'92 – גידול ריאלי של 30.7%.

בענף הביטוח הכללי רשמה החברה הפסד של 7.7 מ' ש' בהשוואה להפסד של 50.6 מ' ש' ב-'92. סך ההכנסות מפרמיות ודמים בביטוח כללי ב-'93 היה 1.066 מיליארד ש' לעומת 815.1 מ' ש' ב-'92 – גידול ריאלי של 30.8%.

בביטוח חיים הסתכם הרווח ב-'93 ב-108.4 מ' ש' לעומת 90.3 מ' ש' ב-'92 – גידול של כ-20%. ההכנסות מפרמיות הסתכמו ב-851.9 מ' ש' בהשוואה ל-652.6 מ' ש' ב-'92 – גידול ריאלי של 30.5%. שווי תיק ביטוח חיים הגיע ב-'93 ל-50.7 מיליארד ש' בהשוואה ל-43.9 מיליארד ש' ב-'92. עתודות ביטוח חיים ב-'93 הסתכמו ב-3.150 מיליארד ש'.

אריה חברה ישראלית לבטוח בע"מ
דין וחשבון מקוצר ליום 31 בדצמבר 1993
(באלפי שקלים חדשים)
(מותאם להשפעת השינויים בכח הקניה של המטבע הישראלי)

מאזן

	31 בדצמבר 1993	31 בדצמבר 1992
אגרות חוב	375,661	323,144
ניירות ערך אחרים	18,594	8,154
הלוואות ופקדונות בבנקים	128,136	90,233
	522,391	421,531
רכוש קבוע	9,583	9,450
חברות בטוח	18,563	25,065
פרמיה לגביה	36,944	30,860
חייבים ויתרות חובה	5,790	6,133
מזומנים	38,560	29,632
	631,831	522,671

	31 בדצמבר 1993	31 בדצמבר 1992
הון עצמי	31,813	25,400
עתודות בטוח חיים	389,581	338,801
עתודות בטוח כללי	45,787	28,654
עתודות לסיכונים יוצאים מן הכלל	6,849	6,174
תביעות תלויות (1)	109,920	83,536
חברות בטוח		
– פקדונות מבטוחי משנה	16,466	14,866
– חשבונות אחרים	19,964	13,736
זכאים ויתרות זכות	11,451	11,504
	631,831	522,671

(1) כולל בטוח חיים וכללי

דו"ח עסקי בטוח כללי
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

	1993	1992
פרמיה	219,004	131,205
פרמיה משנה	(100,166)	(59,148)
פרמיה שייר	118,838	72,057
גידול בעתודות בטוח (2)	(17,239)	(13,374)
הכנסות מהשקעות	3,293	3,652
תביעות (2)	(106,147)	(75,445)
דמי עמילות והוצאות הנהלה וכלליות	(64,576)	(46,591)
דמי רישום ודמים אחרים	73,341	49,194
רווח (הפסד)	7,510	(10,507)

(2) המספרים בשייר העצמי

דו"ח על עסקי בטוח חיים
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

	1993	1992
פרמיה	101,771	87,450
פרמיה משנה	(11,079)	(9,072)
פרמיה שייר	90,692	78,378
הכנסות מהשקעות	18,016	17,164
גידול בעתודות בטוח (2)	(37,885)	(35,998)
תביעות (2)	(23,282)	(19,202)
שינוי בעתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל	(656)	(505)
דמי עמילות והוצאות הנהלה וכלליות	(26,346)	(19,532)
רווח מפעולות שוטפות	20,539	20,305
פריט מיוחד – שינוי בשיטות חישוב עתודות הבטוח (נכוי צילמר)	(2,912)	–
רווח	17,627	20,305

דו"ח רווח והפסד
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

	1993	1992
רווח מעסקי בטוח	25,137	9,798
הכנסות מהשקעות שלא נזקפו לדו"חות עסקי בטוח	1,395	1,223
הוצאות הנהלה שלא נזקפו לדו"חות עסקי בטוח	(2,486)	(2,432)
רווח לפני מיסים על ההכנסה	24,046	8,589
מיסים על ההכנסה – הפרשה	(12,397)	(3,911)
רווח מפעולות שוטפות	11,649	4,678
פריטים מיוחדים (בנכוי השפעת המס)	(3,988)	–
רווח נקי	7,661	4,678

מצב ההון הנפרע

	שנה 1993
ההון המינימלי המתחייב לפי התקנות	6,528
ההון הקיים המחושב לפי התקנות	6,570
עודף	42
הון מניות נפרע המתחייב לפי התקנות	24,091
הון מניות נפרע קיים	30,993
עודף	6,902

דו"ח על השינויים בהון העצמי
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1993

	הון מניות	עודפים	סך הכל
יתרה ליום 1 בינואר 1993	8,954	16,446	25,400
רווח נקי לשנה	–	7,661	7,661
דיבידנד ששולם	–	(1,248)	(1,248)
יתרה ליום 31 בדצמבר 1993	8,954	22,859	31,813

הערות: 1. דין וחשבון מפורט ומלא, עם הביאורים של הנהלת החברה, כולל דין וחשבון המבקרים לבעלי המניות ימסר לכל דורש במשרדי החברה, ברחוב אחד העם 9, תל־אביב.
2. הפרסום הנ"ל נעשה בהתאם לחוק הפקוח על עסקי בטוח התשמ"א–1981.

בשם מועצת המנהלים

י. גרינברג, יו"ר הדירקטוריון
י. רבינוביץ, חבר דירקטוריון
א. איזנבך, מנכ"ל

אנשים ועסקים

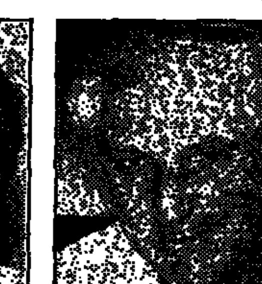
להט. חוגג עם תיאו

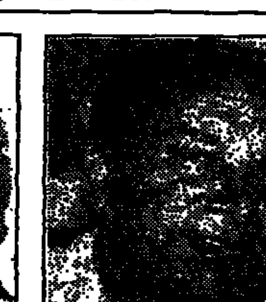
קאול. הוזמן ע"י מולן

דקל. קזינו גם באילת

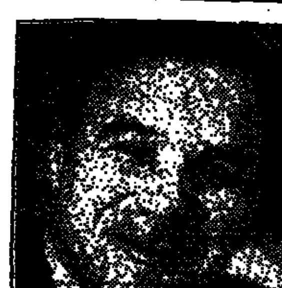
גילרמן. שיחות עם הפלסטינאים

כנס היסוד של ארגון חברות התקשורת העצמאיות בישראל

כנס יסוד של ארגון חברות התקשורת העצמאיות בישראל יתקיים היום בתל אביב.

מטרת הארגון היא להשפיע על מדיניות משרד התקשורת, ולייצג את האינטרסים של חברות התקשורת העצמאיות בפני הציבור והרשויות. הארגון יספק לחבריו מידע ענפי, השתלמויות מקצועיות, ייעוץ משפטי וכדומה.

יוזם הארגון הוא מנכ"ל מולן תקשורת ומחשבים, יעקב מולן. מולן ציין, כי כדי להדגיש את העובדה שמטרתו העיקרית של הארגון היא קידומו ופיתוחו של ענף התקשורת, ולאו דווקא מלוחמה בבזק, מצא לנכון להזמין את מנכ"ל בזק, יצחק קאול, שישא דברים בסוף הכנס.

את משרד התקשורת ייצג מנכ"ל המשרד, שלמה וקס. כן ישתתפו שר התקשורת לשעבר, ח"כ רפאל פנחסי והמנכ"לים לשעבר של משרד התקשורת בן עמי גוב, יורם אלמגור ויצחק איש הורוביץ.

עידית רוזנבלום

הקזינו הראשון בטאבה

הקזינו במלון הילטון טאבה ייפתח בשבועות הקרובים. זהו הקזינו הראשון שהוקם לאורך חופי מפרץ אילת וסיני. היום ייפגש מנכ"ל החברה הבריטית המפעילה את הקזינו עם מלונאים וגורמי תיירות באילת, במטרה להסביר את המשמעות והמגמות של פתיחת הקזינו במלון בטאבה.

מלון הילטון טאבה משמש אכסניה לקזינו בלבד ולא תהיה הקצבת חדרים במלון לטובתו. כך מסר ניל מפיטון, מנהל מלון הילטון טאבה לאהרון דקל, יו"ר התאחדות בתי המלון באילת.

הקזינו מוקם במרתף הלילה של המלון, ויופעל על ידי חברה בריטית, ככל הנראה בשותפות של 50% עם גורמי ממשל מצריים.

אהרון דקל מסר, כי פתיחת הקזינו מתקבלת בברכה על ידי גורמי התיירות באילת. דקל הוסיף, כי באופן הגיוני צריכה פתיחת הקזינו בהילטון טאבה לעודד הקמת קזינו באזור אילת.

לטענת גורמי תיירות באילת פתיחת הקזינו בטאבה תעודד משפחות שלמות לבלות את חופשתם באילת, כך שבשעות הערב תוכלנה המשפחות לעבור את הגבול ולהנות בהילטון טאבה.

בסמוך למלון הילטון בטאבה נמצא בתהליכי בנייה כפר נופש גדול, ובו כ-800 חדרים. הכפר נמצא בבעלות מצרית עם שותף ישראלי. בכוונת היזמים לפתוח בכפר קזינו לאחר שתושלם בנייתו.

רויטל לישטיין

תל אביב חגגה יום הולדת בהילטון

לאחר יותר מ-20 שנה עזב זאב קרן בסוף השבוע שעבר את מלון הילטון בתל־אביב. בשנה האחרונה כיהן קרן בתפקיד סמנכ"ל ומנהל אגף מזון ומשקאות במלון. קרן, לשעבר הטבח הראשי בהילטון ומבכירי הטבחים בישראל, ישמש מעתה כמנכ"ל רשת גן אורנים.

עוד לפני שעזב בסוף השבוע את הילטון הספיק קרן לקיים את החגיגה המסורתית של הילטון לפסח, שבה הוזמנו כל אורחי המלון לקוקטייל.

זו השנה השלישית בה מקיים שודר לישטיין, מנכ"ל מלון הילטון, את הקוקטייל, בשיתוף עם קרן תל־אביב לפיתוח, וחוגגת בהזדמנות זו גם את יום הולדתה של תל־אביב.

תל־אביב נוסדה בהגרלת המגרשים לשכונת "אחוזת־בית" ביום כ' בניסן תרס"ט, ערב שביעי של פסח.

לאירוע שנחוג השנה בהילטון הוזמנו, בין השאר, כמה מהתורמים הגדולים והחשובים של הקרן, כמו יוסף בוכמן ואיגנץ בוביס מפרנקפורט שבגרמניה. בוביס מכהן כיום כנשיא הקהילה היהודית בגרמניה. בוכמן עמד מאחורי כמה פרויקטים גדולים בתל־אביב, שהאחרון בהם היה מזרקת אגם מים והאש בכיכר דיזנגוף בתל־אביב.

כמו כן השתתפו באירוע ראש עיריית תל־אביב, רוני מילוא, ושלמה להט, ראש עיריית תל־אביב לשעבר, העומד כיום בראש כמה פרויקטים אמנותיים בתל־אביב.

אילן שחורי

שמיר־אייל תשווק בארה"ב

חברת שיווק חדשה בשם מנורמה אופטיקס, הוקמה בארצות־הברית על ידי תשלובת האופטיקה שמיר־אייל. מנהל השיווק בארץ, אמנון הררוף, אמר כי החברה החדשה תקים מרכז לוגיסטי בסנטה מוניקה, קליפורניה, ממנו ניתן יהיה לשווק את מוצרי התשלובת במהירות וביעילות.

לדברי הררוף, אנשי מכירות יבצעו את המכירות ישירות לאופטיקאים בארה"ב, באמצעות מעבדות ליטוש. הוא הוסיף, כי היקף המכירות של עדשות פרוגרסיב מזכוכית ומפלסטיק בארה"ב, עשוי להגיע לכמיליון דולר בשנה הראשונה.

התשלובת בישראל מתמחה בפיתוח תבניות וייצור עדשות מפלסטיק וזכוכית, וכן בייצור עדשות ראייה מזכוכית. מחזור המכירות של החברה היה כ-5.5 מיליון דולר ב-'93.

זוהר בלומנקרנץ

טכנופייל תספק ידע ותוכנה לחברה ספרדית

חברת טכנופייל שירותים חתמה על הסכם עם חברה מספרד, להקמת חברה מקבילה בברצלונה ובמדריד בהיקף של כמיליון דולר. החברה מתמחה בארץ באספקת מידע מקצועי הממוחשב בתחום הבנייה. יש לה כ-1,400 מנויים, לרבות מהנדסים, קבלנים, אדריכלים ומעצבים, והיא מייצגת מאות יצרנים של מוצרי בנייה.

על־פי ההסכם תתחייב החברה הישראלית לספק ידע ותוכנה לחברת A.C.A, שתוקמה בספרד לאחר חתימת ההסכם. החברה הישראלית העדיפה על פני חברות מאנגליה וארה"ב, הנחשבות למתחרות הרציניות ביותר של ישראל בתחום מאגרי המידע המקצועיים בענף הבנייה.

הקמת החברה המשותפת מאפשרת ליצרנים מענף הבנייה בישראל לשווק את תוצרתם בספרד.

זוהר בלומנקרנץ

פחיות פפסי קולה ידידותיות

פפסי קולה מציגה לראשונה בארץ סדרות חדשות של פחיות מבצעיות – COOL CANS, לקראת הקיץ. הפחיות מיוצרות מאלומיניום הניתן למיחזור והמן לשונית שאינה ניתנת לתלישה מגוף הפחית.

ציורים ואיורים באווירת קיץ על פחיות פפסי, מקבלים גם בשווקים אחרים של החברה.

זוהר בלומנקרנץ

איחוד מכסים עם השטחים

נשיא איגוד לשכות המסחר, דני גילרמן, הביע אתמול תקווה, כי ההסכם שהושג לגבי חברון יביא לחידוש השיחות הכלכליות ולהאצת המגעים לקראת גיבוש הסכם כלכלי בין ישראל לבין אש"ף. גילרמן הביע את אמונתו, כי כבר בימים הקרובים יושג הסכם לאיחוד מכסים בין ישראל לבין אש"ף.

הוא הוסיף, כי האלטרנטיווה לאיחוד מכסים היא שתי ישויות כלכליות נפרדות, דבר שעשוי לפגוע בצמיחת המשק הפלשתינאי. לדבריו, גם האינטרס של ישראל מחייב, כי רמת החיים בשטחים תעלה מהר ככל האפשר.

זוהר בלומנקרנץ

מינוי

● תא"ל (מיל') מנחם מיארה מונה למנכ"ל קניון הזהב בראשון לציון.

הסת' ההנדסאים: נכריז על סכסוך עבודה אם יפוטרו עובדים באלישרא

מאת חיים ביאור

הסתדרות ההנדסאים והטכנאים מאיימת בסכסוך עבודה בחברת אלישרא ובמפעלה בבני ברק, על רקע תוכנית הפיטורים של החברה.

מזכיר הסתדרות ההנדסאים והטכנאים, שלמה שני, דרש בסוף השבוע ממנכ"ל אלישרא, אבנר רז, "לעצור כל פעילות הקשורה בפיטורים, עד שהעניין יתברר עמנו".

הפיטורים אמורים להיעשות בשלושה שלבים: 100 יפרשו מהחברה בשבועות הקרובים, 100 עובדים יפרשו ביולי ו-50 עובדים יפרשו ברבעון האחרון של '94. בסך הכל יפוטרו 250 איש מבין 1,000 עובדי החברה. בימים אלה מתקיימים דיונים על גובה פיצויי הפיטורים.

שני הבהיר שלא יאפשר פיטורי עובדים בחברה, כל עוד עובדים רבים מועסקים בה באמצעות חברות פרטיות לכוח אדם.

אלישרא הקטינה ב-'93 את רווחיה לאחר רווח של 10 מיליון דולר ב-'92. הירידה החדה ברווחיות נבעה בין השאר מירידה חדה בהזמנות.

קו לעובד: עיריות מעכבות שכר עובדים מהשטחים

מאת חיים ביאור

עיריות ומועצות מקומיות מעכבות שכר לו זכאים עובדים מהגדה המערבית המועסקים אצלן. כך טוענת עמותת קו לעובד בתלונה שהעבירה למרכז השלטון המקומי.

מרכזת העמותה, חנה זהר, ציינה שלעמותה הגיעו תלונות מצד מאות מתושבי השטחים, שעבדו תקופות ממושכות בעיריות ושכרם לא קיבלו שכר או תשלומים אחרים. היא העריכה, שמאות עובדים נוספים נמנעו עד כה מלהתלונן.

לדבריה, עיכוב התשלומים נעשה "באופן שיטתי, תוך ניצול העובדה שמגמעת מאותם עובדים הכניסה לישראל", וכי גם לאחר פניות רבות לרשויות המקומיות מבוצעים התשלומים באיחור של כמה חודשים וללא הצמדה.

הפרעות והפסקות חשמל?!

טנסור

מערכות אל-פסק

סדרת פיתוחים טכנולוגיים מתקדמים, הביאו להכרה בין-לאומית במערכות האל פסק של טנסור, אשר הוכתרו כמערכות האל פסק מהמתקדמות ביותר בעולם (לפי סקר PC MAGAZINE.

(אוגוסט 93)

טנסור-חשמל ללא הפסקה

טל: 09-556110

פייטון תעשיות בע"מ

אסיפה כללית שנתית

ניתנת בזאת הודעה לכל בעלי המניות כי ביום 17.04.94 בשעה 19.00 תתקיים אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות בחברה.
האסיפה תתקיים במשרדה הרשום של החברה ברח' החומה 14, ראשל"צ.

על סדר היום:
1. אישור הדוחו"ת הכספיים לשנה שנסתיימה ב־31.12.93.
2. הכרזה על דיבידנדים הביניים ששולמו בגין שנת 1993 כדיבידנד סופי לשנת 1993.
3. מינוי מחודש של רו"ח וקביעת שכרו.
4. שונות.

אם כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא ימצא המנין החוקי תדחה האסיפה ליום 24.04.94 באותה שעה ובאותו מקום.
היה וגם באסיפה הנדחית לא ימצא מנין חוקי כעבור חצי שעה מן המועד הקבוע לאסיפה, יחשבו החברים הנוכחים למנין חוקי.
כתב המינוי בא כח ויפוי כח או תעודה אחרת שעל פיה נחתם כתב המינוי או העתקה מיפוי כח כזה, מאושרת על ידי נוטריון או עורך דין, יופקדו במשרד הרשום של החברה לא פחות מארבעים ושמונה שעות לפני האסיפה או האסיפה הנדחית שבה חושב להצביע האדם הנזכר בכתב במינוי ואם לא נעשה כן לא יהיה לכתב המינוי תוקף חוקי.

בשם הדירקטוריון
עו"ד דוד סיטון
מזכיר החברה

עו"ד רו"ח

שירותי המשפט לשרותך (מאז 1962)

בכל הקשור ברשם החברות
רשום חברות חדשות רשומים במחשב הרשם + מידע מחשב
מרכז כלל חדר 1227 קומה
למשרדי רושם החברות ירושלים
טל 02-248989
פקס 02-250202

לוח העיר

הלוח הנפוץ ביותר בגוש דן

צרכנות

עורכת לאה פורת

עבדו עלי בפלאפון

חור בכיס

אברהם טל

בתחילת ינואר בישר משרד התקשורת על פתיחת שוק מכשירי הטלפונים הניידים לתחרות. "החל מה-1.1.94 יותר יבוא של מכשירי טלפון סלולאריים. התרת היבוא היא נדבך נוסף במדיניות העמקת הליברליזציה בענף התקשורת, שמטרתה לשפר את שירותי התקשורת ולהוזיל את מחירם לצרכן", נאמר במודעה שפורסמה באותה עת בעיתונים, ובה פירט המשרד את רשימת הדגמים המותרים ביבוא. כל אדם רשאי לייבא יחידה אחת, וחברת מוטורולה/התקשורת (לפי שעה – המונופוליסט בתחום זה בארץ) תחבר את המכשיר המיובא לרשת לאחר שתציג לחברה קבלה על תשלום מכס כחוק.

זמן מה אחרי כן בירורתי בחברת מוטורולה/התקשורת כמה יעלה לי מכשיר טלפון נייד. בנימה אדיבה של החברה מסרה לי את המחירים של שני הדגמים, אחד "זול" ואחד פחות זול: 4,035 שקל ו-5,635 שקל – הכל לפני התקנה. מאחר שהמחירים נראו לי גבוהים מאוד, אובייקטיבית וסובייקטיבית, החלטתי לנצל את נסיעתי הקרובה לחו"ל כדי לרכוש שם מכשיר. אחרי הכל, משרד התקשורת הודיע כי "תחרות – טוב למשק, טוב לצרכן"; הנה שתי סיבות מדוע כדאי לנסות ולוותר על שירותי המונופוליסט המקומי, לפחות במה שנוגע לרכישת הציוד.

כפי שאפשר לראות מתצלום המודעה, ברשימת משרד התקשורת כ-38 דגמים תוצרת הקבוצה בעלת המונופולין מוטורולה – ודגם אחד לדוגמה של נוקיה (חברה פינית). מהרגע הראשון היתה לי תחושת בטן לא טובה לגבי הרשימה, שלא יכולתי להסבירה, פרט לכך שחסרו בה דגמים מאושרים של חברות אחרות הפועלות בתחום זה, וביניהן למשל פנסוניק, מיצובישי, סוני, אריקסון וסימנס.

בסוף פברואר ובמחצית הראשונה של מארס הייתי באנגליה ובגרמניה. לקחתי עמי את המודעה של משרד התקשורת. אחרי הכל, אי אפשר לצפות שאזכור סימני דגם כמו למשל "מוטורולה For HRDess"; מה גם שצריך להקפיד מאוד ביבוא מסוג זה ולהימנע מהבאת דגם השונה בכלל מאשר – אני אומר זאת כבעל נסיון מר, שהביא לפני שנים אחדות מתוך [illegible] בגלל [illegible] הצג בפני [illegible] בלות חצי יום בנמל [illegible] נתב"ג כדי לשחררו ולשגרו בחזרה לארץ המוצא.

אם יצאתי לחו"ל בתקווה לחזור עם "פלאפון" במחיר סביר – עד מהרה הבנתי שטעות בידי. ביקרתי בלונדון במשרדי תריסר חנויות ובמשרדי שיווק של טלפונים סלולאריים והצגתי לפני המוכרים בביטחון מופגן את הרשימה הרשמית של משרד התקשורת. הם הסתכלו על הרשימה כעל הירוגליפים, ועלי – כעל מי שנפל מהירח.

מתאימים. התשובה היתה אחידה: אין אצלנו דגמים המוגדרים בסימנים אלה. הם הראו לי תשקיפים וקטלוגים עבי כרס של חברת מוטורולה: לא היה שום דמיון בין סימוני הדגמים שם לבין הרשום במודעה של משרד התקשורת. היו להם דגמים אחרים של נוקיה, אבל על דגם 211 לא שמעו מעולם.

בשתי ערי שדה בגרמניה ביקרתי בארבע חנויות וסוכנויות שיווק – בהן סוכנות של חברת בוש

לים הגרמנים שחשקה נפשם במכשיר טלפון נייד.

כדי להמחיש את תוצאות ביקורי אני מציג כאן את המחירון שנתן לי מוכר באחת החנויות שבהן ביקרתי. כפי שאפשר לראות, ניתן לרכוש מכשירים ניידים בטווח מחירים של 1,200–2,800 שקל (כולל 15% מע"מ), זאת ללא חיבור לרשת. ההפתעה הגדולה מושגת כשהופכים את הדף: מתברר כי כשקונים גם חיבור לרשת, המחירים נעים בין 350 שקל (!) ל-1,500 שקל, כשדמי החיבור נעים בין 150 ל-300 שקל ודמי השימוש הקבועים בין 60 ל-120 שקל.

בבריטניה ראיתי מכשירים במחירים 1,300 שקל (אריקסון 172) עד 2,000 שקל (מוטורולה 3200). אמר

יצרן	מספר דגם
NOKIA	211
MOTOROLA	8023
MOTOROLA	F09RRD6559
MOTOROLA	S7115
MOTOROLA	S3315A
MOTOROLA	S2673A
MOTOROLA	S2597
MOTOROLA	F09QYD8007AG
MOTOROLA	F09QYD8316AG
MOTOROLA	F09QYD8330AA
MOTOROLA	S2597A
MOTOROLA	F09QYD8335
MOTOROLA	F09QYD8359
MOTOROLA	S2254A
MOTOROLA	F09QYD8381
MOTOROLA	S2541A
MOTOROLA	S2576
MOTOROLA	[illegible]
MOTOROLA	[illegible]
MOTOROLA	[illegible]
MOTOROLA	[illegible]

יצרן	סימון הדגם
MOTOROLA	F09RRD6559BG
MOTOROLA	F09RLD8515AG
MOTOROLA	8815
MOTOROLA	F09RLD8569CG
MOTOROLA	F09RYD8579BG
MOTOROLA	F09RRD6563CG
MOTOROLA	F09RYD8563CG
MOTOROLA	F09RYD8581AG
MOTOROLA	F09RYD8546AG

מכשירי רדיו-טלפון נייד המותקנים ברשימה זו [illegible]

מכשירי רדיו-טלפון שאינם מופיעים ברשימה או אינם פועלים בתקן כלל בשיטת NAMPS/AMPS יחוייבו לפנות לאגף [illegible]

לפרטים נוספים ניתן לפנות לאגף ההנדסה והאלקטרוניקה במשרד התקשורת, מגדל שלום, קומה 30, רחוב אחד העם 9, תל-אביב-יפו, בימים א'–ה' בשעות 8.30–12.30, טלפון 03-5198285, פקס. 03-5198309.

תחרות - טוב למשק, טוב לצרכן!

LEE'S CAMERAS (HOLBORN) LTD
295 Camden High Street London NW1 7BU
Telephone: 071 485 9444 Fax: 071 2824 4262
Open Mon-Sat 9.30 to 5.30, Sunday 10.00 to 5.30

NEW HAND PORTABLE PHONES (WITHOUT AIRTIME)

BR/Tele Nokia	S	£250
Ericsson Hotline	AI/AS	£375
Ericsson EH237	AS	£410
Mitsubishi MT-7	AI/AS	£475
Motorola Classic	AI	£360
Motorola Microtac II	O	£549
NEC P4	AI/AS	£490
NEC P100	AS	£365
Nokia 121	AS	£410
OKI 1130E	O	£450
Panasonic F1E	O	£425
Panasonic I-10	AS	£460
Panasonic J	O	£475
People's Phone	O	£439
Sony CM-H333	S	£339
Sony Mini R111	S	£425

NEW GSM PHONES

Motorola 3200 (like 8800x)	O	£475
Nokia 1011 (like Nokia 121)	O	£525

NEW CAR PHONES (WITHOUT INSTALLATION OR AIRTIME)

Mitsubishi MT4 (Hands Free)	M	£365
Motorola 78X	O	£389
NEC CM3	AI	£370

VAT TO BE ADDED TO ALL PRICES.

המייצגת את מוטורולה בבריטניה במקטע הטלפונים הסלולאריים. גם שם התגובה היתה אחידה: לא במלאי ולא בתשקיפים ובקטלוגים מצוי דגם שניתן לזהותו על פי הסימנים שכלולים ברשימה של משרד התקשורת.

כנראה עבדו עלי בפלאפון. לא אצליח לרכוש מכשיר טלפון נייד באחת משתי הארצות. הרף היותר היבוא של משרד התקשורת והמי רצוע "תחרות – טוב למשק, טוב לצרכן". לא נותר לי אלא להתמקח בבירור המחירים הנדרשים מהאנג

ריקלי כי בארה"ב המחירים נמוכים עוד יותר.

אני רוצה להאמין כי למשרד התקשורת היתה כוונה אמיתית לפתוח את היבוא האישי ולאפשר תחרות במונופוליסט המקומי, אבל על פי נסיוני האישי התוצאה לא הושגה. אני לא כועס על כיתות הרגליים (למרבה מזה), אלא רק על המידע הלקוי, שלא לומר המטעה, שמשרד התקשורת סיפק לי. ומה שנוגע למונופוליסט, שלומו מכשיר להיות טוב. אין הוא צריך לחשוש מ"תחרות היבוא" הזאת.

אויב בלתי נראה

ישראל התברכה בשורה של חוקים, תקנות ותקנים שנועדו להגן עלינו מפני רעש. אבל לא תמיד מיישמים אותם ולעתים קרובות לא אוכפים אותם. עירנות מצד הצרכן יכולה לשפר את המצב

מאת בלי קמפל

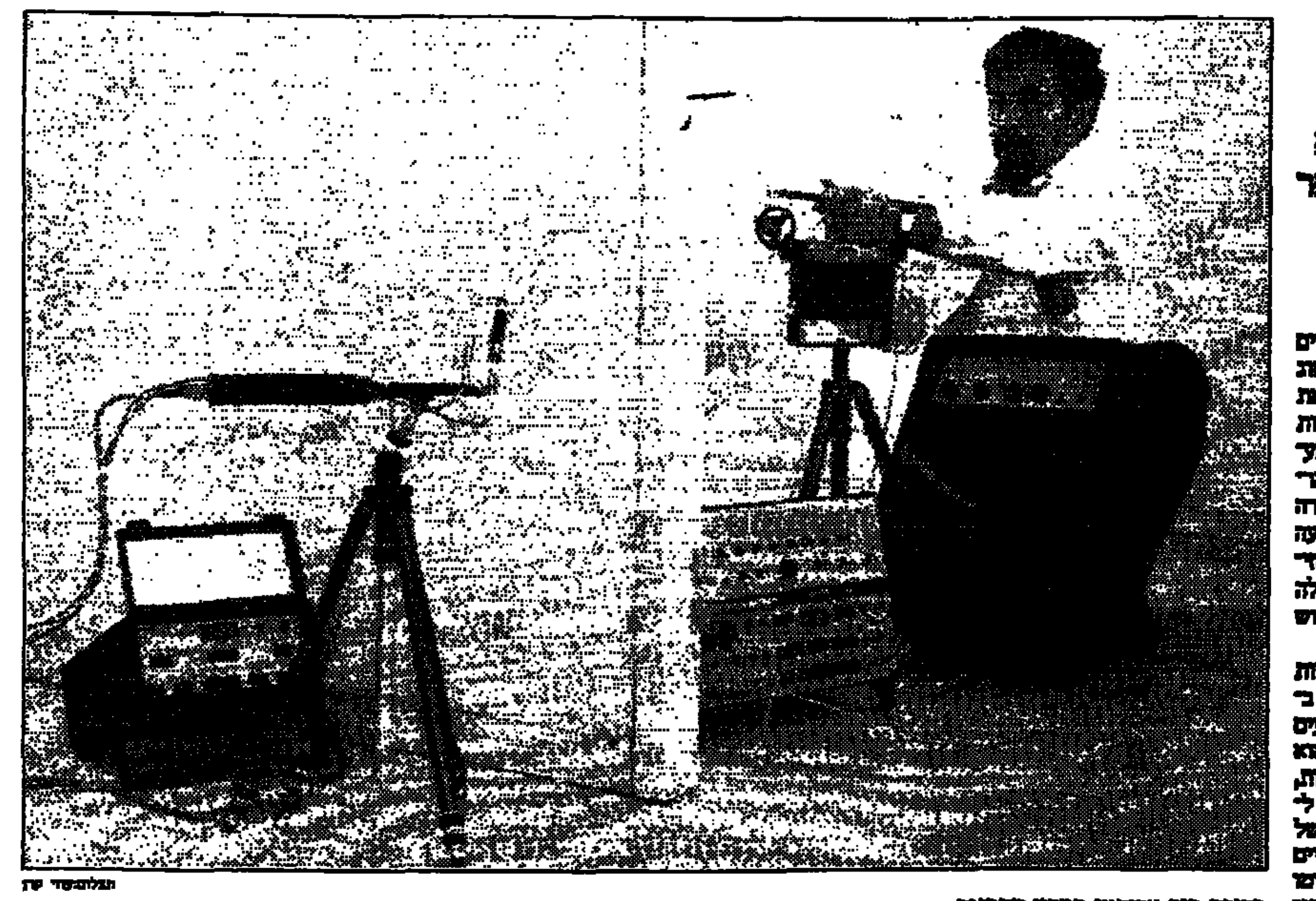

בדיקת קיר אקוסטי במכון התקנים

תצלום: [illegible]

מחקרים הוכיחו שרעש הוא מטרד המשפיע עלינו מבחינה נפשית, גופנית וחברתית, אומר המהנדס גדליה בלמן מהמחלקה לאקוסטיקה במכון התקנים. אף על פי כן, כיום הרעש שאנו חיים בו הולך וגובר. לדברי בלמן, רעש ממושך בעוצמה גבוהה עלול לגרום נזק במערכת השמיעה, להפריע לתקשורת אנושית, לגרום עייפות גופנית, ולהפחית את יעילות הביצוע של פעולות יום-יומיות. מידת הרגישות לרעש והפגיעה מהחשיפה אליו בזמן נתון משתנות מאדם לאדם.

בלמן מחלק את מקורות הרעש לארבע קבוצות: רעש בתעשייה; רעש שגורמים כלי תחבורה למיניהם ושעל פי המחקרים האחרונים מתברר שהוא המטריד ביותר; רעש שגורמים מכשירים המצויים במשרד (מדפסות, מכונות, מכונות שכפול) והרעש "ביתי" שמקורו במכשירי חשמל כמו מזגנים, מקררים, או שגורם דיבור קולני.

ברוב המקרים לא ניתן לפתור את בעיית הרעש באופן מוחלט, אולם אפשר לנסות להפחית את עוצמתו במקור, או לחלופין, להסיט את חדירתו אל תוך הבית באמצעים שונים.

המאבק ברעש צריך להיעשות הן בבית והן במקום העבודה, טוען בלמן. הבעיה איננה חוסרם של חוקים, תקנות ותקנים. באלה נתברכנו די והותר. אבל לעתים קרובות לא מיישמים אותם, וכשמגיעות תלונות בעניין זה למשטרה, אין היא ממהרת לאכוף את החוקים.

בתחום בטיחות העובדים והגיהות נחקקו חוקים המגדירים את איכות הסביבה במקום העבודה ומגנים תנאים מסוימים ומסוכנים למערכת השמיעה. קובץ התקנות מס' 4647 משנת 84', ותיקונים מאוחרים לתקנה מטעם משרד העבודה והרווחה, מחייבים קיום בדיקות של מפלסי הרעש בהתחשב בזמני החשיפה להם.

פיטר מגנוס, מפקח עבודה ראשי במשרד העבודה והרווחה, מסביר כי במקום שבו מפלס הרעש קרוב לרמה המותרת מחייבות התקנות ניטור סביבתי ובדיקות תקופתיות. במקום שבו מפלס הרעש הוא מעל לרמה המותרת יש לנקוט צעדים ממשיים להפחתת הרעש ולדאוג לכך שרופא תעסוקתי יבדוק את העובדים: אם מתגלה שינוי באיכות השמיעה של העובדים, חייב המעביד לנקוט אמצעים להפחתת הרעש עם לרבות מעבר לשיטות עבודה אחרות, נקיטת אמצעי מניעה אקוסטיים כמו משתיקי קול ומפרידי רעש. במקרה שצעדים אלה אינם בני ביצוע, מומלץ שימוש באוזניות.

מגנוס מודע היטב לבעייתיות שבאכיפת התקנות. "כשמדובר בציוד ישן, נדרשים לעתים אמצעים יקרים מאוד להפחתת הרעש", הוא אומר. אך המאמץ חייב להיעשות, שכן מספר האנשים החשופים לרעש גדול בהרבה ממספרם של אלה החשופים לסיכונים כימיים שונים בתעשייה. נזקים שנגרמו כתוצאה מרעש הנזקי, מגלה מגנוס, הם הסיבה השכיחה ביותר לתביעות המוגשות מדי שנה למוסד לביטוח הלאומי.

הקרן לפעולה מונעת ומוקד בריאות בעבודה מממנת מחקרים הקשורים לבריאות העובד, ומעודדת בימים אלה פרויקט של חברה הנדסית המתמחה באקוסטיקה, כדי להגיע לפתרון טוב וזול למטרד הרעש.

כשמדובר ברעש הנגרם במקום המגורים, המאבק בו מתרכז פחות במקורות הרעש ויותר בהסימתו באמצעים של הקפדה על איכות אקוסטית של הקירות ושל פתחי הדירה (חלונות). ד"ר יולי קלה, ראש המעבדה לאקוסטיקה במכון הלאומי לחקר הבנייה ויו"ר הוועדה הטכנית בנושא אקוסטיקה במכון התקנים, מגדיר את חשיבות הבידוד האקוסטי בכך שהוא מפריד בין חללים, באופן כזה שפעילות הנעשית בחלל אחד לא תישמע בחלל האחר.

בארץ יש מערכת תקנים, שהוכנו על ידי הוועדה האקוסטית ב-15 השנים האחרונות ומגדירים את שיטות המדידה התקניות של הבידוד האקוסטי. במכון התקנים יש ציוד משוכלל ביותר לבדיקות אקוסטיות ובעזרתו אפשר למדוד ולחשב מאפיינים בתחום הבידוד האקוסטי בבניינים. כן נערכות שם בדיקות למדידת כמות הרעש ממנועים וציוד תעשייתי.

לבדיקת רעש הולם העובר דרך הרצפה, מעמידים מטישיה (מכשיר שיש בו חמישה פטישים גורמי רעש) שרושמת את עוצמת הרעש; לבדיקת בידוד אקוסטי נישא באוויר – בין דירות שכנות (דיבור, מוסיקה) – מציבים בחלל אחד רמקול כמקור רעש סטנדרטי ובצד האחר בודקים את עוצמת הרעש.

תקן 1004 הוא לא רשמי ואינו מופיע בקובץ תקנות הבנייה. ההחלטה אם לכלול אותו בקובץ תקנות הבנייה תלויה במשרד הפנים שמוציא את הקובץ. קבלני הבניין אינם חייבים איפוא בבדיקה אקוסטית של קירות הבניין, ואמנם רבים מהם לא מבצעים אותה.

תקן ישראלי 1004 מגדיר את ערכי הבידוד המינימליים בבתי מגורים. הבידוד המינימלי הנדרש בקיר הפרדה בין שתי דירות, למשל, חייב לעמוד ברמת רעש של DB 50 (דציבל) (לשם השוואה, במשרד עוצמת הרעש מגיעה לרוב ל-60–70 DB. ברחוב עשויה עוצמת הרעש להגיע ל-DB 90, ואילו זו שגורם מטוס היא DB 120).

לפיכך רצוי מאוד שהצרכן יהיה מודע לדרישות התקן, וכדאי לו אפילו לשלם בעבור בדיקה (המחיר לבדיקה הוא כ-3,000 שקלים ואם מחלקים אותו בין כל הדיירים בבניין מגורים רגיל, אין ההוצאה הכרוכה בו גבוהה כל כך).

אם מתעוררות תלונות לאחר הבנייה קשה מאוד לתקן את המצב, ולכן כדאי לבצע את הבדיקה בעוד מועד.

לדברי ד"ר יולי קלה, קיר בלוקים רגיל בעובי של 20 ס"מ, מטויח משני צדדיו, המפריד בין שתי דירות, נחשב פחות או יותר כעומד בדרישה. בבתי עץ, שנבנו לאחרונה בשנים האחרונות, פותרות מחיצות גבס את הדרישות לבידוד האקוסטי.

על הצרכן להיות מעורב גם בבחירת פתחי הדירה. זיגוג בחלונות עשוי לשאת רווח כפול: בידוד תרמי ובידוד אקוסטי. הכוונה בידוד של שתי שכבות קרובות מאוד – 126 מ"מ ביניהן – עדיפה מבחינה אקוסטית על זגוגית של שכבה אחת, אשר עוביה כעובי הכולל של שתי הזגוגיות ללא הפרדה. מבחינה תרמית השמשה הכפולה טובה בתנאי שהיא נתונה במסגרת עשויה היטב, שאם לא כן לא יבואו לביטוי תכונות הבידוד.

השוק מציע מגוון של חלונות. החלון המומלץ ביותר הוא חלון כפול, שבו המרווח בין השמשות גדול – 5–10 ס"מ. במרווח כזה גם הבידוד האקוסטי וגם הבידוד התרמי גבוהים. הצרכן אינו חייב להיות בקיא בדרך המקצוע, אך אם יהיה מודע לנושא, יידע לדרוש מהקבלן או מהמתכנן התייחסות אליו.

ועדת התקינה בתחום האקוסטיקה של מכון התקנים עוסקת בעת האחרונה בהכנת תקנים של מזגנים ומעליות. המזגן נהיה נפוץ יותר ויותר בבתי מגורים ודרכי התקנתו והספק הרעש המותרים חייבים להיות מובאים בחשבון במהלך הבנייה. אם לא יותקן המזגן כהלכה הוא עתיד להיות מטרד רעש בדירות הסמוכות לדירה שבה הותקן.

בעניין זה חלה כבר כשנה תקנה מטעם המשרד לאיכות הסביבה, המחייבת את היצרנים לסמן נתונים של הספקים אקוסטיים מהמזגן במרחקים שונים. ולכל מרחק מהמזגן נקבע מפלס רעש מרבי.

על פי חוק כנוביץ, שפורסם בקובץ התקנות למניעת מפגעים, במשך הלילה (בין השעות 22:00 ל-06:00) אסור להפעיל מקור רעש במשך יותר מ-30 דקות במפלס רעש שיעלה על DB 40 בחדר השינה הנמצא מחוץ למקור הרעש (של השכן, לא של בעל המזגן). בשעות היום, בהתאם לשעה ובמשך ההפרעה, יש דרישות למפלס רעש שבין 50 ל-80 (רעש של DB 80 מותר רק בתנאי שמשכו לא יעלה על שתי דקות).

חוק כנוביץ מתייחס גם לרעש הנגרם בדירה כתוצאה מהתחבורה בחוץ וחייב להיות מובא בחשבון על ידי האחראים לתכנון כבישים. בנתיבי איילון סגרו בשעתו את הכביסה הצפונית לגשר ההלכה בשל בעיות רעש, וסגירה זו היא שהביאה לבניית קיר הפרדה אקוסטי, הקיים שם כיום.

הטלפון חובר רק לאחר פניית עו"ד

הרצל פטל מתל אביב השכיר דירה הנמצאת בבעלותו לדייר שפיגר בתשלומיו לבזק בעד הטלפון שבדירה. כתוצאה מכך נותק הטלפון פעמיים.

כשזה קרה בפעם הראשונה הדייר נודע לפטל הוא מיהר לשלם את החוב, הקנס וכן דמי ניתוק וחיבור, והטלפון חובר מחדש בתוך יום. כשזה קרה בפעם השנייה ניתנה הוראה לא לחבר מחדש את הטלפון, כלומר, לבצע ניתוק סופי.

כשבדק פטל את פשר ההוראה נאמר לו שאלה הנהלים כשמנתקים טלפון בגין אי תשלום פעם שנייה. אבל, יעצו לו, הוא יכול להגיש ערעור.

פטל הגיש אפוא ערעור שבו הסביר כי הטלפון שבו מדובר נמצא בדירה שכורה ודבר החוב לא היה ידוע לו, אבל ברגע שנודע לו עליו הוא שילם את כל הסכום שחייב בו. לפיכך, כתב, הוא מצפה שהטלפון יחובר מחדש לאלתר.

הערעור נדחה. הוא הגיש ערעור נוסף. הפעם התקבל הערעור, אבל נאמר לפטל שהחיבור מחדש לא יהיה מיידי אלא בתוך שבועיים עד חודשיים. פטל הגדיר שלושה שבועות והמשיכה לדעת שבזק איננה מחברת את הטלפון, פנה לעורך דין. זה הודיע לבזק כי לדעתו החברה נוקטת צעד לא חוקי ואיים שיתבע ממנה פיצויים. שעתיים לאחר מכן חובר הקו.

פטל כתב מכתב נרגז לנציבות תלונות הציבור, למנהל תלונות הציבור בבזק ולמועצה הישראלית לצרכנות. העתק מה מכתב העביר אלינו. פנינו לדובר בזק, שהעביר את פנייתנו למנהל

תלונה

מחלקת תלונות הציבור, יוסף טראב.

בתשובתו כתב טראב שהיות שהטלפון רשום על שמו של המתלונן, הוא נושא באחריות בלעדית לתשלום החשבונות במועדם, והעובדה שהמקום מושכר אינה פוטרת אותו מאחריות זאת.

עוד כתב נציג בזק שהוראות על ניתוק הקו נשלחו במכתב לכתובת שבה קיים הטלפון ואין זו אשמת בזק אם לא הועבר לידיעתו. היות שהטלפון כבר נותק בעבר, הרי שבהתאם לנוהלי בזק הטיפול בעניינו הועבר למנהל סניף מערב תל אביב.

אשר לעיכוב בחידוש הקשר, הוא נבע, לדברי טראב, "מסיבות טכניות ומעומס בעבודה שוטפת." מהסיפא של המכתב עולה שהוסכם בין המתלונן ובזק שמעתה והילך יישלחו חשבונות הטלפון לכתובתו הפרטית של המתלונן, כך שיימנעו עיכובים בתשלום החשבונות.

אולם למתלונן היו הסתייגויות נוספות, כדבריו, מתשובת בזק. הוא אמנם אינו מתכחש לאחריותו על התשלומים, השיב לטראב, אבל לדעתו, כשעומדים לבצע צעד כה דרסטי כמו ניתוק סופי של טלפון, יש להורא – באמצעות דואר רשום או שיחה טלפונית – שבעל הטלפון יידע על כך.

וביחס לטענת בזק כי העיכוב בחידוש הקשר נבע מסיבות טכניות ומעומס עבודה, לדעת המתלונן, טענה זו אינה נכונה. הראיה: שעתיים לאחר פניית עורך הדין לבזק הקו חובר.

תלונתו העיקרית, כתב, הנוגעת לכך שהיה עליו לחכות שלושה שבועות וגם זאת רק לאחר התערבות עורך הדין עד שהקו חובר, לא קיבלה מענה. במקום לטפל בעצם הבעיה, לתקן את המעוות תיקון ולהתנצל על העוול שגרמו לו, הוא מקבל תשובות מיתממות, חלקיות ולא נכונות, כתב פטל.

הממונה על פניות הציבור בבזק השיב גם על מכתב זה. הוא כתב כי קו טלפון שנותק עקב אי תשלום יש לחברו תוך 24 שעות ממועד ביצוע התשלום, אבל במקרה הנדון בוצע הליך של הפסקת שירות לאחר הניתוק ולכן הטיפול במקרה זה היה שונה מהטיפול במקרה של ניתוק רגיל.

במכתב זה היתה כלולה גם מעין התנצלות: "אנו מצטערים על הטרחה שנגרמה לך ותקוותנו כי הנסיבות שגרמו להפסקת השירות לא יישנו".

נראה שנוהלי בזק אכן תמוהים. אם בעל טלפון משלם את כל המגיע ממנו לרבות קנסות תשלום והוצאות שנגרמו לחברה בגין הניתוק והחיבור מחדש, אך היא אינה מבצעת תוך זמן סביר את החיבור מחדש.

תמוהה בעינינו גם הקלות שבה בזק מנתקת שירות מבלי להודיע קודם לכן שהלקוח יודע על כך. שליחת התראה במקרה זה אינה מספיקה (זה צריך לחול גם על הפסקת חשמל, מים וגז). ראוי שבזק תפיק מסקנות מהמקרה הזה והפיקוח על בזק במשרד התקשורת ייקח את הדברים לתשומת לבו.

חוקים זה לא הכל

דין פרוטה

לאה פורת

קשה להאמין, אבל מתברר שבמדינת ישראל תקפים לא פחות מ-24 חוקים שעניינם הוא הגנה על הצרכן. אז מדוע מקובל אצלנו שהצרכן הישראלי אינו מוגן מספיק; יש לכך כמה תשובות.

ראשית, חוקים זה לא הכל. יש אלף ואחת דרכים להתעמר בצרכן בלי לעבור על החוק. שנית, לא כל בעלי העסקים מכבדים את החוק ולא כל הצרכנים מכירים אותו. אותם צרכנים שאינם עומדים על זכויותיהם, כפי שהן מוקנות להם בחוק, עלולים לטעון שהחוק מפקיר אותם. שלישית, וזה אולי העיקר – החוקים הקיימים אינם מקיפים את כל ההיבטים והזוויות הנוגעים להגנת הצרכן, ויש צורך לחוקק חוקים חדשים ולתקן חלק ניכר מהקיימים.

המחלקה המשפטית של הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות ריכזה במסמך מיוחד (לרגל יום הצרכן הבינלאומי שצוין בחודש שעבר), את תמצית כל החוקים הקיימים מצד אחד, ואת החוקים החדשים שיש לחוקק או לתקן מצד אחר.

בראש החוקים הקיימים ראוי לציין את חוק הגנת הצרכן, שפורסם ב-1981. עיקרו של חוק זה הוא הרחבת החובות המוטלות על ספק מצרכים או שירותים מעבר לחובות המוגבלות בחוק החוזים. בין אלה – חובת הגילוי של כל עניין מהותי בעסקה, איסור הטעיה בפרסומת, סימון מוצרים, הקניית סמכויות לממונה על הגנת הצרכן ועוד.

במסגרת חוק הגנת הצרכן תוקנו כמה תקנות חשובות וכן חובת הצגת הריבית האפקטיבית בקניות בתשלומים, חובת עוסק שמתקן או מחליף חלק בזמן תיקון, ליידע את הצרכן בכתב על התיקון המחיר לפני ביצוע העסקה, זכות הצרכן לחזור בו מעסקה ברוכלות בתנאים מסוימים והטלת הגבלות על פרסומת המכוונת לקטינים.

בין החוקים הקיימים מצויים גם: חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים הכולל, בין השאר, את החובה להציג מחירים על מוצרים; חוק המכר דירות; חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (השוק האפור); חוק הערבות, המגביל את האחריות של ערב יחיד; חוק ההסדרים במשק (ארנונה) המגביל את הרשויות המקומיות בהעלאת תעריפי הארנונה; חוק הבנקאות (שירות ללקוח), חוק התקנים, הקובע, בין השאר, שלא ניתן להוציא תקן ללא ייצוג של הצרכנים. וזוהי רשימה חלקית בלבד.

מול כל אלה מונה הרשות להגנת הצרכן שורה ארוכה של נושאים שמחייבים חקיקה חדשה. בין אלה: תיקון לחוק כרטיסי אשראי) שיאפשר לצרכן להורות לחברת האשראי לא להעביר תשלומים לספק במידה שלא עמד בהתחייבויותיו, הבטחת השקעות של רוכשי דירות, הבטחת כספי מקדמות, תיקון פקודת הבנקאות (שירות ללקוח) שיכלול חובת גילוי נאות כלפי ערבים שאינם לקוחות הבנק, הסדרת רישום דירות בטאבו, בחינה מחדש של חוק לשכת עורכי הדין בכל הנוגע לתשלומים הנגבים בגין רישום בעלות על דירות, תיקון צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (התקנת מעליות ומתן שירות למעליות) שיקבע כי ההסכם לשירות התחזוקה והתיקונים יהיה לשנה אחת בלבד כדי למנוע את התופעה של החתמה על חוזים ארוכי טווח לחמש שנים, פיצוי למבוטחי רכב בגין ירידת ערך מכוניות בעקבות תאונות, שינוי מדיניות משרד הבריאות לגבי מוצרים המוצגים כמוצרי מזון, כגון ויטמינים, מינרלים, תוספי מזון וכד' בשעה שיש להתייחס אליהם כאל תרופות. גם כאן נמנו רק חלק מהנושאים הראויים לטיפול.

אפשר לסכם ולומר, גם אם בסייגים מסוימים, שהחקיקה הצרכנית בארץ מרשימה למדי, וזאת הודות למאבק שבו שותפים גופים רבים, החל בגורמים ממשלתיים, כגון הממונה על הגנת הצרכן במשרד התעשייה והמסחר, דרך חברי כנסת וארגוני הצרכנים וכלה באמצעי התקשורת ובאזרחים יחידים, שהתעקשות שלהם דוחפת לא פעם לשינויים וחידושים. במקרה זה להצלחות באמת אבות רבים, וכדאי לזכור זאת כשמדי פעם גורם זה או אחר יוצא בהכרזה שהוא ורק הוא הביא לתיקון המצב.

תשלום במכתב

תושבי תל אביב יקבלו בימים הקרובים מכתב, שבו מוצעת להם "מהפיכה בתשלום החשבונות" באמצעות "תשלום במכתב". ההצעה היא אמנם טובה ונוחה למי שאינם מעוניינים לשלם באמצעות הוראת קבע. אבל מהפיכה אין כאן. שיטת התשלום במכתב הונהגה על ידי רשות הדואר כבר לפני כמה שנים והיא אפשרית לגבי כל תשלום שניתן לשלמו בבנק הדואר והנושא מספר חשבון בבנק הדואר. כשמדובר במוסד כעיריית תל אביב ברור שהיה עליה להגיע להסדר מוקדם עם בנק הדואר.

החלטת העירייה לנצל את השירות הזה, נועדה ללא ספק לייעל את הגבייה וזה לגיטימי בהחלט. אבל במקרה זה גם האזרח מרוויח: הוא חוסך דמי עמלה, הוא חוסך זמן – לא צריך לעמוד בתור בדואר או בבנק, ואפשר לשלם בצ'קים דחויים מראש ובכך להימנע מקנסות.

למכתב שיקבלו אזרחי תל אביב תצורף מעטפה של תשלום במכתב עם הנחיות מדויקות של העירייה ושל בנק הדואר כיצד לשלוח את התשלום: אין צורך בבול; קבלות ותוצאות יישלחו למשלמים בדרך זו באמצעות הדואר ואליהן תצורף מעטפת תשלום במכתב חדשה לשימוש בפעם הבאה.

דיאטה למחירי משקאות הדיאט

משקאות מוגזים כמו קוקה קולה, פפסי קולה, שוופס ודומיהם נמכרים היום במחירים זהים בין אם הם ממותקים בסוכר ובין אם הם ממותקים בממתיקים מלאכותיים כמו אספרטיים ומשווקים תחת הכינוי "דיאט". בעבר היו המשקאות הדיאטטיים יקרים יותר, כך שהמחיר האחיד הנהוג היום הוא בהחלט בכיוון הישר.

הראשונה שהשוותה את המחירים היתה חברת טמפו, בעקבותיה הלכה חברת יפאורה (שוופס), והאחרונה היתה החברה המרכזית למשקאות בע"מ (קוקה קולה) שבלית ברירה, נאלצה ליישר קו עם פפסי קולה (המשווק על ידי טמפו).

עכשיו הגיע הזמן להיאבק על כך שמחירי הדיאט יהיו נמוכים יותר ממחיריהם של משקאות המומתקים בסוכר: מנתונים שהגיעו אלינו על מחירי הסוכר והאספרטיים בעולם מתברר שהמתקה באמצעות אספרטיים מוזילה את המוצר. מחיר טונה סוכר בחודשים האחרונים הוא כ-380 דולר, כלומר, 38 סנטים לק"ג. כדי להמתיק ליטר משקה נחוצים 100 גרם סוכר שעלותם היא 3.8 סנטים ובתוספת של כ-6% להוצאות נלוות (אגרות רציף, דמי שחרור מהנמל והובלה) העלות היא 12.1 אגורות לליטר משקה. מחיר האספרטיים הוא כיום 70 דולר לק"ג. כדי להמתיק ליטר משקה דרוש חצי גרם שעלותו היא 3.5 סנטים ועם ההוצאות הנלוות – 11 אגורות. מכאן שמחיר ההמתקה באספרטיים נמוך מההמתקה בסוכר. לכן אין הצדקה שמחירי הדיאט יהיו כמחירי המשקאות הרגילים.

470,000 מלים

חדש

עידן המחשב הביא לנו את המילון הממוחשב – מילונית, שאמור להקל בעיקר על חייהם של התלמידים. זאת בהנחה שקל יותר למצוא את המילה שמחפשים במילונית ממוחשבת מאשר במילון עב כרס או במילון המחולק לכמה חלקים. חברת רומסק וסדימפקס הוציאו באחרונה לשוק מילונית חדישה שגם מדברת. כדי לדעת איך לבטא את המילה המבוקשת, לוחצים על קלידים מסויימים, ואפשר לשמוע אותה נהגית בקול אנושי. המילונית כוללת כמה מילונים: עברי-אנגלי אנגלי-עברי, עברי-צרפתי צרפתי-עברי ועברי-ערבי וערבי-עברי. בצורת כרטיסונים, שמחיר כל אחד מהם 120–130 שקל ניתן להרחיב את המילונית לשפות נוספות.

הפעלת המילונית פשוטה מאוד לכל מי שיודע איך להפעיל מחשב אישי. היא פועלת באמצעות סוללות שאורך חייהן 100 שעות ובמקרה של אי שימוש ממושך המילונית כבה מאליה. הוראות השימוש בעברית ובאנגלית ברורות ופשוטות. לדברי המשווקים המילונית מכילה 470,000 מילים באנגלית, עברית, ערבית וצרפתית ומחירה – 560 שקל. קצת יקר – אפילו כמתנת בר/בת-מצווה.

16 סוגי סאונד

אחרי הטרנזיסטור הראשון לילדים ששיווקה חברת סוני, כנראה בהצלחה רבה, החליטה החברה היפאנית לשווק גם טייפ ראשון לילדים, מפלסטיק קשיח וצבעוני מאוד. נוסף על אפשרויות הקלטה ושליטה על מהירות הטייפ, וכן מוד הדגמה של כל האפשרויות, יש לטייפ שתי כניסות תיפוף עם 16 אפשרויות לסאונד שונה של תיפוף, וארבעה מקצבים שונים שאפשר לשיר או לתופף אתם – רוק, מארש, רגאיי וקצב פעימות. מרשים, אבל יקר להפליא – 800 שקל.

ייבוש מהיר

לסובלים מפצעונים ופצעי בגרות (אקנה) מיועד התכשיר החדש "דריינג לושן" מתוצרת החברה הישראלית לוח. התכשיר, בצורת גל לבן, מכיל גופרית, ארגנית וחומרים פעילים נוספים וכן חומר אנטי בקטריאלי. מריחת התכשיר על הפצעים מחישה את הטיפול בהם ואת ייבושם. המחיר לאריזה של 18 מ"ג – 14 שקל. אפשר גם לדלל את התכשיר בעזרת מדלל מיוחד שגם מחירו 14 שקל.

עוד טבליות

המעבר מנוזלים או מאבקות ניקוי לטבליות אמור להיות הבשורה האחרונה של מועד תכשירים, אבל נראה שהתהליך אטי למדי. החידושים האחרונים בתחום הם: טבליות פיניש למדיחי כלים – 30 טבליות ב-22.90 שקל; טבליות אקונומיקה מתוצרת החברה הצרפתית "או אקאר רלאט" – נמכרות באריזות של 45 טבליות השקולות ל-12 ליטרים (כל טבליה שקולה לכוס אקונומיקה) במחיר 13.50 שקל.

מונעי החלקה

התכשיר החדש לשטיפת רצפות, "סופר פלוזר" מתוצרת קליין, עשוי להיות יעיל בדירות מגורים שבהן אריחי הרצפות עשויים שיש, חומר דמוי שיש, קרמיקה וכד', שבהן יש חשש מהחלקה. לדברי היצרן, יש בתכשיר חומר מונע החלקה. המוצר נמכר בכמה סוגי אריזות ובגרסאות שונות. המחיר לאריזה של ליטר אחד – 8.98 שקל, ליטר אחד עם ווקס – 12.58 שקל, ליטר אחד עם מגן קריסטל המכיל חומר מיוחד לרצפות שעברו פוליש – 16.02 שקל.

הגיינה נשית

חברת מרווה הוציאה לשוק את "דיינטי", מגבונית בד אינטימית לחה וטופנת. היא עשויה בד לא ארוג וכל יחידה ארוזה בנפרד, בשקית אטומה, שאפשר לשאתה בתיק אישי לעבודה, לטיולים, בנסיעות ובצבא. זה ללא ספק מוצר שימושי ונוח, אבל מחירו גבוה במקצת – 10.90 שקל ל-12 יחידות.

עוד חידושים בתחום זה: ליינר נה פרש מתוצרת אוסליה – גל רחצה להיגיינה נשית שמכיל חומרים השומרים על רמת חומציות נמוכה. מי שניסו את המוצר התלוננו על תחושת צריבה בעת הרחצה. התחושה אמנם חולפת אחרי זמן קצר, אבל היא אינה נעימה. המחיר – 21.09 שקל לאריזה של 250 מ"ל.

"רחב", סבון רחצה אינטימי מתוצרת מלכי תעשיות ירדן, מוצג כסבון חדש, אבל סבון זהה לו כבר שווק בעבר, באריזה שונה. המחיר לחפיסה – 8.90–9.90 שקל.

שתי צורות אפייה

חברת פלגרו מקיבוץ כפר עציון הוציאה לשוק תבנית חדשה לעוגות. התבנית מורכבת משלושה חלקים, המאפשרים שתי צורות אפייה, האחת כתבנית קפיצית רגילה והאחרת כסיר פלא עם קימורים הבשורים מראה מיוחד לעוגה. לכל החלקים ציפוי אפור כפול. המחיר לתבנית בעלת קוטר של 26 ס"מ (על שלושת חלקיה) – 41 שקל.

מרעד תת קולי

שיטה חדשה לניקוי עדשות מגע באמצעות מכשיר אלקטרוני שאמור לחסוך זמן וטרחה. המכשיר – פירוקלנס פותח בארה"ב והוא משלב אור סגול קוטל חיידקים ומרעד תת קולי המעורר בל את התמיסה המיוחדת שיש להשתמש בה ומבצע את הניקוי והשטיפה במשך 15 דקות, ללא חומרים כימיים. מחיר המכשיר 269 שקל ומחיר התמיסה 12 שקל. בעלי עדשות מגע צריכים, לדעתנו, להתייעץ עם רופא העיניים שלהם לפני השימוש בשיטת הניקוי החדשה.

חומר הניקוי בפנים

חברת סנו התחילה לייבא לפני כמה חודשים מחברת הקסט בריים בארה"ב "כריות פלא אל-חלד", העשויות למעשה מצמר פלדה ספוג בחומר ניקוי. רק בהשראת חג הניקיון החלטנו להוציא את הכריות מהארון ולנסות אותן. ואכן פלאי הכריות עושות את פעולתן כמעט באותה יעילות כמו צמר פלדה רגיל, אך הן אינן משחירות ואינן מחלידות. הן בשימוש אצלנו כבר כמה שבועות ועדיין יעילות ולא השחירו. חומר הניקוי שנמצא בכריות מספיק לכמה שימושים, אחרי כן צריך פשוט להוסיף חומר ניקוי אחר ולהמשיך להשתמש בהן כמקודם. אריזה של שלוש כריות אל חלד עולה 4.94 שקל.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

חביבי וסיהאם דאוד לא יבואו

בריטניה

הפצ"ר יחליט בקרוב אם לנקוט

שוק ההון

עורך גיא רולניק

פרסום נכסי קופות הגמל: אין הפתעות – בעיקר אכזבות

השבוע בבורסה

גיא רולניק

1. ביום חמישי פירסמו לראשונה בתולדותיהן כל קופות הגמל בישראל את "הרשימה הסודית" – רשימת כל המניות, איגרות החוב ושאר הנכסים בהם הן השקיעו את כספי העמיתים.

אם מישהו ציפה להפתעות גדולות מהרשימות של הקופות – הוא התבדה. עיקר רכיב המניות של הקופות מושקע במניות המשתנים. לא תמצאו שם הרבה מניות "זבל" או מניות ששמן נקשר ב"הרצות". תמצאו בכל קופה – כצפוי, החזקות גדולות במניות של הקבוצה הקשורה לבנק. אצל דיסקונט – הרבה דיסקונט השקעות, בפועלים – הרבה כור ובבל"ל – הרבה אפריקה ישראל.

הפתעות גדולות – אין. מה שיש זה בעיקר אכזבות. אכזבה מדרך הצגה של הנתונים. פרסום הרשימה הוא נכפה על מנהלי קופות הגמל על ידי אגף שוק ההון באוצר. וכשמעיינים בחוברות הנכסים ניכר כי מנהלי קופות הגמל הכינו את החוברות כדי לצאת ידי חובה. החוברות עשויות בצורה רשלנית, חובבנית, בלתי נוחה לקריאה וכמעט בלתי אפשרית לניתוח. כשנזכרים בחוברות המהודרות ומאירות העיניים שהפיקו הבנקים למאזניהם השנתיים – התחושה של זלזול בולטת ביחוד מצד מנהלי הקופות.

כשמעיינים בחוברות הנכסים ניכר כי מנהלי קופות הגמל הכינו את החוברות כדי לצאת ידי חובה. החוברות עשויות בצורה רשלנית, חובבנית, בלתי נוחה לקריאה וכמעט בלתי אפשרית לניתוח

מנהלי קופות הגמל טענו כי הם "לא הספיקו להיערך" – לנוכח רמת המיחשוב הגבוהה ויכולתם של הבנקים להפיק מאזנים ודו"חות של קרנות נאמנות מדי רבעון – הטענה הזו נשמעת לא רצינית.

החוברת הגרועה ביותר – כמעט בלתי ניתנת לקריאה היא זאת של בנק המזרחי.

קשה להשתחרר מההרגשה שבבנק עשו הכל כדי להקשות על הקורא להבין מה קורה שם, בתוך הקופות של הבנק. באופן לא מפתיע – החוברת של המזרחי היא דווקא המעניינת ביותר. שם נמצא את ההחזקות במניות "הפיקנטיות" ביותר – מניות של חברות קטנות ומעניינות.

2. חוברת הנכסים של קופת הגמל היא צילום המצב של הקופה ב-31.12.93. מאחר שמדובר בצילום, קשה מאוד להסיק מסקנות לגבי הפעילות של הקופה במניות. לא ניתן לדעת מתי הקופה החלה לרכוש את המניה – האם היא הקטינה או הגדילה ההחזקה במניה בשנה האחרונה. על פי הוראות של האוצר, יפרסמו מנהלי קופות הגמל את הרכב נכסיהן פעם בשנה.

קרנות הנאמנות, לעומת זאת, חייבות בדיווח מדי 3 חודשים. הקרנות, בניגוד לקופות, מפרסמות גם את ההחזקות בדיווח האחרון, כך שניתן ללמוד אם הקרן הגדילה או הקטינה החזקות בתקופה המדווחת.

הנתונים היותר מעניינים בקופות הגמל הם דווקא ההחזקות במניות בהיקפים לא גדולים. זאת משום שכאשר הקופות רוכשות כמויות גדולות – הן הופכות לבעלות עניין, וממילא הן דיווחו על החזקותיהן.

המעניין הוא החזקות של 4%, 4.5% ו-3%, שיש לקופות גמל בניירות מסוימים. בחלק מהמקרים ייתכן כי הקופות דאגו שלא להפוך לבעלות עניין על מנת שלא יצטרכו לדווח על החזקתן. פרסום נכסי הקופות שכפה האוצר מאלץ אותן לחשוף את ההחזקות הקטנות ביותר והלא-תים גם ה"מביכות" ביותר.

3. אבל מרבית מנהלי קופות הגמל ניתן למצוא השקעות במניות שהתרסקו בעשרות אחוזים מתחילת השנה. כמעט לכולן יש החזקות במניות כ"ם. אבל, כדאי לזכור כי אין לנו מידע לגבי המחירים בהם נרכשו המניות. כלומר, בהחלט ייתכן שגם לאחר שחלק מהמניות התרסקו בעשרות אחוזים – לעמיתי הקופות נותרו רווחים מהשקעות אלה.

בחלק מהמניות שהגיעו למחירים מנופחים מחזיקות הקופות חלק ניכר מהסחורה הצפה, וברור כי קשה מאוד להיפטר ממניות כאלו

כך למשל, בחלק מהקופות ניתן למצוא החזקות באיגרות החוב של הקיבוצים, שהתרסקו כידוע בעשרות אחוזים, וקיים חשש גדול לפירעונן. חלק מהקופות רכשו כנראה את האיגרות הללו במחירים גבוהים, ונגרמו הפסדים כבדים לעמיתים. אולם, ייתכן כי חלק מהקופות רכשו את האיגרות לאחר שמחיריהן של אלה כבר התמוטטו.

שאלה שכן ניתן לשאול כשמצרים במניה שהתרסקה בעשרות אחוזים היא: "מדוע הקופות לא חיסלו החזקות במניה במחירים הגבוהים?" שהרי גם אם מנהלי קופות הגמל משקיעים לטווח ארוך – ברור כי חובתם להקטין החזקות במניות של חברות שהגיעו למחירים מנופחים.

אבל, מהיכרות עם מערכת קופות הגמל בישראל אנחנו יודעים כי כוחם של מנהלי הקופות היה בשנים האחרונות בעיקר ברכישה של מניות – שעה שבצד המכירות הם בדרך כלל חלשים. בחלק מהמקרים מהססים מנהלי הקופות לחסל החזקות במניות מתוך חשש כי המכירות שלהם יגרמו לנפילת המניה. ויש להם סיבה טובה לחשוש. בחלק מהמניות מחזיקות קופות הגמל חלק ניכר מהסחורה הצפה, וברור כי קשה להם מאוד להיפטר ממניות בחברות כאלה. איפה כן רואים חיסול של פוזיציות: כאשר מתחלפים המנהלים האחראים על ההשקעות במניות בקופה. כך למשל, בקופות הגמל של בנק המזרחי יש נטייה בחודשים האחרונים לעשות [illegible] בתיק ההשקעות לאחר שהוחלף הניהול של הקופות.

תמר של דיסקונט מאמינה במניות "הבית", אך גם בפישמן, ארקין וזלקינד

קופת הגמל הגדולה של קבוצת דיסקונט היא תמר. האיש שעומד בראש קופות הגמל של בנק דיסקונט הוא דוד יהושע. נכון לסוף דצמבר 93' הסתכמו נכסיה של תמר ב-11.5 מיליארד שקל. 16.4% מתוכם, שהם 1.9 מיליארד שקל, הושקעו במניות. תמר, כמו עוצמה וגדיש, מתרכזת בעיקר במניות המשתנים – 1.46 מיליארד שקל – לעומת 385 מיליון שקל במניות כ"ם.

האם במניות כ"ם עסקינן – לקופת הגמל תמר יש החזקה גדולה בקרן הנאמנות אילנות כ"ם – שמנוהלת כמובן על ידי בנק דיסקונט. תמר מחזיקה יחידות בקרן ב-24.6 מיליון שקל. מדוע לקופת גמל להחזיק בקרן נאמנות? הרעיון שמאחורי זה הוא להרחיב יכולת תמרון והתגברות על אפקט "הפיל בחנות החרסינה". במקרה של תמר – ברור כי עם היקף תיקים גדול כמו שלה קשה לקופה לפתוח פוזיציות במניות כ"ם קטנות. קרן נאמנות המתמחה במניות הקטנות הנסחרות בכ"ם היא פתרון לעניין.

החיסרון בהשקעה דרך קרן נאמנות הוא, כמובן, העמלות. העמית בקופת הגמל משלם עמלה כפולה – דמי ניהול של קופת הגמל ודמי ניהול של קרן הנאמנות. ההשקעה המפתיעה ביותר של תמר היא גם בתחום קרנות הנאמנות. לתמר יש החזקה של 7 מיליון שקל בקרן נאמנות "עידית". החזקה זו יכולה להשמיט את הקרקע תחת טיעון שתמר בחרה באילנות כ"ם משום שהקרן מנוהלת על ידי חברה הקשורה לדיסקונט, כיוון שקרן הנאמנות "עידית" מנוהלת על ידי בנק הפועלים.

התופעה הבולטת ביותר בתיק המניות של תמר היא ההחזקה במניות "הבית" – מניות של חברות מקבוצת אי.די.בי. כפי שניתן לראות בטבלת "האהבה", יותר משליש מההחזקות של תמר במניות מתרכזות בחמש מניות שבהן קבוצת אי.די.בי או בנק דיסקונט הם בעלי עניין. מדובר במניות דיסקונט השקעות, אי.די.בי פיתוח, אלביט, נכסים ובנין ופי.בי. תופעה זו קיימת גם בקופות הגמל של בנק הפועלים ובנק לאומי – אולם בתמר היא בולטת במיוחד. גם בקרב המניות היותר קטנות של דיסקונט בולטת נטייה למניות "הבית": בתיק של תמר אפשר למצוא היקפים גדולים ממניות קליל, שרונה, מקסימה, מודיעין, גב ים, נכסי הדרים ובנק לפיתוח ומשכנתאות (מקבוצת דיסקונט).

ברשימת 10 המניות הגדולות של תמר בולטות ארבע מניות שלשאר קופות הגמל יש החזקות לא גדולות בהן. המעניין בארבע המניות הללו הוא שהן חברות שבשליטת משפחות או אנשי עסקים פרטיים. הראשונה היא מבני תעשייה, שבשליטת קבוצת אליעזר פישמן. השנייה היא אלקו, שבבעלות גרשון זלקינד. השלישית היא אגיס, שבשליטת משפחת ארקין והרביעית היא הכשרת היישוב (החזקה של 27 מיליון שקל – לא מופיעה בטבלה) שבשליטת משפחת נמרודי. מנהליה של תמר אינם מאמינים בניירות ערך המירים. לפי הדיווח, יש מעט מאוד אופציות בתיק של תמר. מעניין כפליים הוא העדרן המוחלט של איגרות חוב להמרה.

ברשימת המניות הקטנות, שבהן תמר פתחה פוזיציות בולטת חברת קניאל. תמר מחזיקה נכון לסוף דצמבר ב-16 מיליון שקל במניה זו. קניאל היא מניה הסובלת מסחירות נמוכה יחסית, וסביר שיכולתה של תמר לממש החזקה זו – נמוכה.

החזקות בולטות נוספות – 6.3 מיליון שקל במניות ישרס, שבשליטת שלמה אייזנברג, 6.5 מיליון שקל במניות חוף אלמוג. חוף אלמוג היא מסוג ההחזקות המעניין – לתמר יש 4.4% מהמניה. כלומר, למרות שההחזקה גבוהה במונחים אבסולוטיים – 6.5 מיליון שקל, תמר נמנעה עד היום מ"להזהיר" על השקעה זאת, משום שלא היתה בעלת עניין בחברה (החזקה פחות מ-5%).

לתמר יש החזקות בעשר מניות מהרשימה המקבילה. ההחזקה הבולטת בין המניות הקטנות היא ב ריינרס. תמר החזיקה בסוף דצמבר 602 אלף מניות ריינרס, בהיקף כספי של 9 מיליון שקל. שערה של ריינרס בסוף דצמבר היה 4,377 נקודות. נכון להיום עומד שערה על 3,036 נקודות. החזקות נוספות של תמר במניות "קטנות" הן בלידר, דרבן, שרפס, ח. מר וש.י. שם טוב. ההשקעות של תמר בנכסים לא סחירים מצטמצמות לארבעה נכסים: מניות האג"ח בחברת עשר קומות (מיליון) ב-32 מיליון שקל, יחידות בקרן "שוקים" של רוטשילד-שרם, ביצור – 38 אלף שקל, ובגמל – 12.4 מיליון שקל.

10 המניות שתמר אוהבת

(במיליוני שקלים ובאחוזים)

המניה	היקף ההחזקה	[illegible]
דיסקונט השקעות	227	1.97%
אי.די.בי. פיתוח	162	1.40%
אלביט	89	0.77%
נכסים ובנין	87	0.75%
פי.בי	81	0.70%
בזק	57	6.49%
מבני תעשיה	51	0.45%
אלקו	51	0.45%
אגיס	45	0.39%
כ"ל	42	0.36%

10 מהמניות הקטנות של תמר

(במיליוני שקלים ובאחוזים)

המניה	היקף ההחזקה	[illegible]
קניאל	16	0.14%
[illegible]	12	0.11%
חוף אלמוג	6	0.06%
ישרס	6	0.05%
ריינרס	9	0.08%
מישור החוף	15	0.13%
יואל	3	0.02%
לידר	0.5	–
דרבן	4.4	0.04%
מלון שולמית	2.4	0.02%

לידר

הפועלים: רמה סבירה להשקעה במניות. בסקירה השבועית שלהם מציינים כלכלני בנק הפועלים כי רמת המחירים סבירה להשקעה במניות: "נראה לנו כי גם בתקופה הקרובה תמשיך מגמת העצבנות והתנודתיות לאפיין את התנהגות שוק המניות. הדו"חות הכספיים לשנת 93' אינם מצביעים על שיפור חד משמעי ברווחים, למרות שבחלק מהחברות התוצאות בהחלט חיוביות. מבדיקת דו"חות של 240 חברות עולה כי 53% מהן שיפרו את רווחיהן וברווח המצטבר שלהן חלה עלייה של 12%.

"חברות רבות מציינות כי לתשואות השליליות בשוק ההון ברבעון הראשון תהיה השפעה שלילית על הדו"חות לרבעון הראשון של 94', כאשר בחלק מהענפים תתווסף לכך השפעה שלילית של המגזר בשטחים. אולם ייתכן בהחלט כי האינפורמציה הזו כבר מגולמת במחירים, וביטוי לכך ניתן לראות ב"התבססות" השוק סביב מדד של 200 נקודות.

"הגורמים הקובעים את המגמה בתקופה הקרובה יהיו המשך החקירות והמעצרים מצד רשות לניירות ערך וכן ההתפתחויות במישור המדיני-ביטחוני סביב תהליך השלום. עם זאת, נראה כי אנו נמצאים סביב רמה סבירה להשקעה במניות, בעיקר על רקע ההערכות כי לא יהיה מיתון במשק וכי עברנו כבר את נקודת האל-חזור במשא ומתן לשלום. לכן נראה לנו כי יש לשמור על פרופורציה סבירה של מניות בתיקי ההשקעה".

לאומי: רוב המניות במחירים המצדיקים רכישה. "קשה כמובן לקבוע מה יהיו שיעורי הצמיחה בעתיד, עם זאת, מרבית התחזיות הן לצמיחה של כ-6% בשנת 94'. לגבי השנים הבאות, נראה לנו כי שינוי משמעותי בצמיחה יקרה רק עקב שינויים מהותיים פוליטיים וכלכליים (כגון התפתחות תהליך השלום, ירידה משמעותית בהשקעות במשק וכו').

"כלומר, הצמיחה בעתיד תלויה במידה רבה בהתקדמות תהליך השלום והפעלתו בשטח וכמובן במדיניות מעודדת צמיחה שינקטו קברניטי המשק. מדיניות כזו היא הכרחית כדי להמשיך לקלוט עלייה ולהקטין את שיעורי האבטלה.

"לאור האמור לעיל נראה לנו כי תנודתיות מסוימת עשויה להימשך, אף כי השערים של חלק לא מבוטל מהמניות טובים ומצדיקים רכישתן לטווח הארוך.

"כיום נסחרות כ-67% מהמניות בשערים הקרובים או גבוהים משוויין הכלכלי; כ-51% נסחרות מתחת לשווי הכלכלי".

מועדים בבורסה

3.4	ישקה אג"ח ב'	אקס פדיון חלקי וריבית, תשלום 1.5.94.
	כלל הנפקות אג"ח ה'	אקס פדיון חלקי וריבית, תשלום 1.5.94.
	אבירן 1	אקס הנפקה 17.879%, הקצאת המניות.
4.4	אוטוקר אופ' 1	יום מסחר אחרון, יום מימוש אחרון 6.4.94.
	סי.די.אי	אקס דיבידנד 27%, תשלום 25.4.94.
	פתוקה	אקס דיבידנד 5%, תשלום 24.4.94.
	פוליגאס	אקס דיבידנד 186.3%, תשלום 2.5.94.
	תעבור השקעות	אקס דיבידנד 9.565%, תשלום 25.4.94.
	אבירן	איחוד המניות ותחילת המסחר במניות 1 שקל.
6.4	תדיראן	אקס דיבידנד 20.67%, תשלום 2.5.94.
	נביעות אופ' 1	יום מסחר אחרון, יום מימוש אחרון 10.4.94.
	שם טוב	אקס דיבידנד 21.9%, תשלום 28.4.94.
7.4	ת.נ.ב אופ' 1	יום מסחר אחרון, יום מימוש אחרון 11.4.94.
10.4	גליל סד' 3781	יום מסחר אחרון, תשלום 25.4.94.
	לידר	אקס דיבידנד 119%, תשלום 1.5.94.
	דיסקונט השקעות	אקס דיבידנד 160.1673%, תשלום 5.5.94.
	מיטנאור	אקס דיבידנד 22.73%, תשלום 1.5.94.
11.4	הסנה	אקס דיבידנד 13.7%, תשלום 2.5.94.
	בית הזהב	אקס דיבידנד 6.22%, תשלום 2.5.94.
	סאני	אקס דיבידנד 9%, תשלום 3.5.94.
12.4	אורדן	אקס דיבידנד 27.16%, תשלום 4.5.94.
	מטבן אג"ח סד' 39	אקס ריבית ופדיון חלקי, תשלום 11.5.94.

* מקור: בנק המזרחי

עקב חופשה בארה"ב לא התקיים ביום ששי מסחר בוול סטריט

השבוע שעבר – נתונים עיקריים

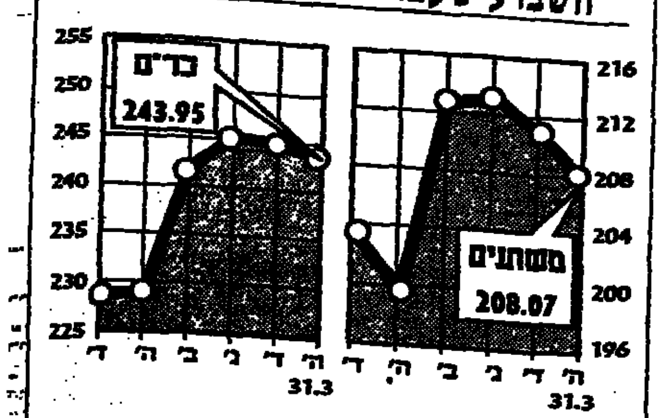

הפסדים כבדים בהנפקות החדשות

ניירות הערך הפרטיים שהונפקו בסוף פברואר ובמארס, ממשיכים "לככב" ברשימת המניות הגרועות מדי שבוע. השבוע אלו ההנפקות הטריות של פרי העמק, ליבר, פלסטור שק, סולומון אחזקות וביירי בראשי. המסחר בניירות הערך של הנפקות אלה נפתח באיחור, בשל תמיכת חסר ובעיות פיזור. עם פתיחת המסחר הורמו הצעים כבדים לניירות החדשים והם ירדו בעשרות אחוזים. כמעט בכל ההנפקות נרכשו ניירות הערך על ידי החתמים. התוצאה היא שה"נוסטרו" של החתמים רבים ספג הפסדים כבדים בחודשים האחרונים, נודע אף על חתמים שנקלעו לקשיי נזילות.

עוד בולטת ברשימת המניות הגרועות השבוע מניית סי.די.אי, שפירסמה דו"חות כספיים מאכזבים, ומניית מיטנאור, שהונפקה לפני חצי שנה במכפיל גבוה של 30.

בצד העולות בולטות ניירות הערך של החברות בקבוצת מאיר עזרא. לאחר נפילות חדות הגיעו למניות אלה קונים רבים. מניית פרופיט מהקבוצה עלתה ב-34%. לפי מידע שהגיע ל"הארץ" תדווח החברה השבוע על עסקה גדולה.

20 המניות הטובות והגרועות בשבוע שעבר

המניות הטובות	העליה ב-%	המניות הגרועות	הירידה ב-%
1. סיבון ויל	+46%	1. פרי העמק	-36%
2. אורגד	+35%	2. ליבר	-35%
3. פרופיט	+34%	3. ביירי בראשי	-35%
4. אסותא	+32%	4. פלסטור שק	-34%
5. מאיר עזרא	+32%	5. סולומון אח	-31%
6. ארגד אלכבי	+27%	6. ציקלון	-19%
7. גיליז מודה	+27%	7. סי.די.אי	-13%
8. פוסידון	+26%	8. לבלב	-11%
9. קיסריה	+26%	9. ויטלגו	-10%
10. פריון	+25%	10. מיטנאור	-10%

* מקור: בנק הפועלים

104 א' ש' בחודש לאורי מאירי, מנכ"ל קרור והספקה

עלות שכרו של אורי מאירי, מנכ"ל חברת קרור והספקה מקבוצת החברה לישראל, הסתכמה בשנת 93' ב-104 אלף שקל בחודש. עלות זאת מורכבת משכר שנתי של 580 אלף שקל והטבה של 664 אלף שקל באמצעות מניות שהוקצו לו ב-93'. עלות שכרו של יעקב ליפשיץ – הבכיר השני בחברה – היתה 23.4 אלף שקל בחודש.

בסוף השבוע פירסמו שורה של חברות את הדו"חות התקופתיים שלהן, הכוללים דיווח על שכר חמשת הבכירים בחברה. עלות שכרו של מרדכי הדרי, יו"ר חברת [illegible], הסתכמה בשנת 93' ב-49 אלף שקל בחודש. שכרו של מנכ"ל החברה, שמעון גרש, היה 48 אלף שקל בחודש.

עלות שכרו של דן [illegible], יו"ר ומנכ"ל חברת [illegible], הסתכמה ב-93' ב-26 אלף שקל בחודש. [illegible] סיימה את שנת 93' ברווח נקי של 164 אלף שקל, בהשוואה לרווח של 1.7 מיליון שקל ב-92'. עלות שכרו של רוני גת, יו"ר [illegible], הסתכמה בשנת 93' ב-36.6 אלף שקל בחודש. עלות שכרו של מרדכי רובינשטיין – יו"ר הבעלים של בית הזהב – הסתכמה ב-30.5 אלף שקל בחודש. חברת [illegible], שבבעלות הדירקטור בני ברגמן, קיבלה מבית הזהב 42 אלף שקל בחודש.

במזרחי האמינו באיי.איי.אס, ובפועלים מאמינים בכבדות

מאת צבי רבין

המניה הישראלית הפופולרית ביותר בקרב קופות הגמל היא אי.סי.איי סלקום. מניה זו החליפה את סאיטקס, שנחשבה בעבר למניה המובילה מבין הישראליות בחו"ל. בעוד אי.סי.איי עולה בשנת 93' חדות, נחתכה סאיטקס ב-30% וירדה ממחיר של 37 דולר למניה, ל-25 דולר כיום. עם זאת, ייתכן בהחלט שכמה קופות הצליחו להקטין החזקות במניה אחרי התמוטטותה, או שהירידה הזו הקטינה החזקות.

מניה נוספת שבה יש לקופות החזקות גדולות היא אלסינט. אלסינט החלה את השנה בירידות חזקות, וכיום היא נסחרת במחיר של 3 דולרים למניה, לעומת 5 דולרים בתחילת השנה. החזקה בולטת במניה זו יש לקופות דיסקונט ובבנק הפועלים. את תדיראן אוהבים להגדיר כמניה עם מעורבות ישראלית גדולה.

קופות מזרחי מאמינות בחברות קטנות עם פוטנציאל גדול, ויש להן החזקות גדולות בבי.וי.אר, ראדא ואם סיסטם

ואכן, לכל הקופות יש החזקה גדולה במניה זו. במיוחד בולט הדבר אצל קופות בל"ל ומזרחי. קופות לאומי ודיסקונט לא "אוהבות" מניות ארביטראז', ומעדיפות לקנות אותן בתל אביב. גם קופות מזרחי ופועלים נוקטות מדיניות זהה, אולם הן מחזיקות במניות אלו.

מבדיקת מדיניות ההשקעה במניות הישראליות בוול סטריט עולה הבדל מהותי בין קופות הגמל: קופות לאומי ודיסקונט מחזיקות שבע מניות ישראליות בלבד, וקופות מזרחי ופועלים רואות במניות אלו סקטור נפרד, ומשקיעות בהן אחוז גבוה.

מסקירת ההחזקות שפירסמו הקופות אין אפשרות לדעת את הממוצע שבו הן קנו את המניות. ייתכן מאוד שהן קנו אותן לפני כמה שנים, ועדיין יש להן רווחים גבוהים על השקעותיהן. בנוסף, לא ניתן לדעת באילו מניות הן הקטינו החזקות לפני כל ירידה חדה במניה מסוימת. בטבלה שלמטה ניתן לראות את עשר המניות הפופולריות ביותר בקופות הגמל.

לגבי כל קופה מצוינת ההחזקה במיליוני שקלים בכל מניה נכון לפרסום הדו"ח, ואת ההחזקה נכון ל-1.4 – תחילת החודש. בנוסף לכך מצוין איזה אחוז מהווה כל מניה מסך כל ההשקעה במניות ישראליות הנסחרות בוול סטריט.

קופות מזרחי: מחזיקות ב-25 מניות ישראליות, המפוזרות בין 15 קופות שונות. בסך הכל משקיעות קופות מזרחי כ-93 מיליון שקל בסקטור זה, אולם חשוב להדגיש כי למרות הפיזור הרחב מזרחי מעדיף בצורה ברורה השקעה בחמש מניות בלבד.

המניה האהובה ביותר על הקופות היא איי.איי.אס – ב-400 אלף מניות. כ-12 קופות מחזיקות באיי.איי.אס, וסך ההחזקה נכון לתחילת השנה הסתכם ב-29.3 מיליון שקל.

נכון להיום שווי ההחזקה הכולל במניה עומד על 9.5 מיליון שקל, אך חשוב להדגיש כי נתון זה לא בהכרח נכון, מאחר והכל הידוע הקופות מכרו בעבר מניות איי.איי.אס.

במזרחי לא מאמינים במניות הכבדות, ואחוז ההחזקה בסאיטקס ובטבע נמוך מאוד. בסאיטקס מחזיקות קופות מזרחי 1.3 מיליון שקל בלבד, ובטבע מחזיקות קופות מזרחי 1.5 מיליון שקל.

עם זאת, קופות מזרחי מאמינות בחברות קטנות עם פוטנציאל גדול. מניות אם סיסטם, בי.וי.אר וראדא, למשל, הן החזקות בולטות.

החזקות גדולות נוספות של הקופות הן במניות סלדטה – 3.5 מיליון שקל, גילת – 2.8 מיליון שקל, לייזר – 2.3 מיליון שקל וטלגרף, שבה מחזיקות הקופות 1.2 מיליון שקל ועוד 40 אלף אופציות.

קופות לאומי: לאומי מחזיקה בשבע מניות ישראליות בהיקף כולל של 48.8 מיליון שקל. ההחזקה הבולטת היא תדיראן, שבה מחזיקות קופות לאומי 23.3 מיליון שקל – 50% מכלל ההחזקות בישראליות בוול סטריט.

אחרי תדיראן בולטות ההחזקות במניות סאיטקס ואלסינט. בלאומי השקיעו גם במניית אריסופט – 0.8 מיליון שקל ובמניית איי.אס.בי – 1.8 מיליון שקל.

קופות דיסקונט: בדיסקונט, כמו בלאומי, מחזיקות הקופות בשבע מניות ישראליות בלבד, כאשר ההשקעה בהן היא 56 מיליון שקל. ההחזקה הבולטת של קופות דיסקונט גם היא במניית אי.סי.איי – 38.6 מיליון שקל, שהם כ-70% מסך ההשקעה של קופות דיסקונט בישראליות. בקופות דיסקונט לא מחזיקים ישירות בסאיטקס ובטבע, הנסחרות בוול סטריט. הן מחזיקות בסאיטקס באמצעות החברות האם בישראל – דיסקונט וכלל, ובטבע מחזיקות הקופות רק בתל אביב.

אי.סי.איי – המניה הפופולרית ביותר בקופות

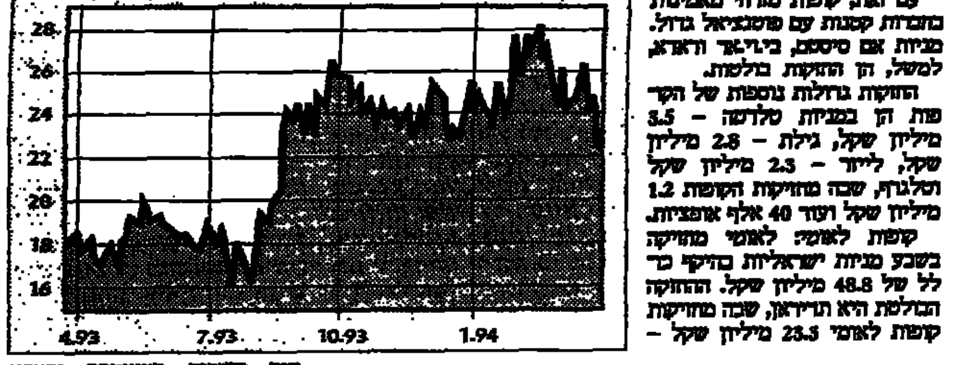

תדיראן – אחזקה בולטת בכל קופה

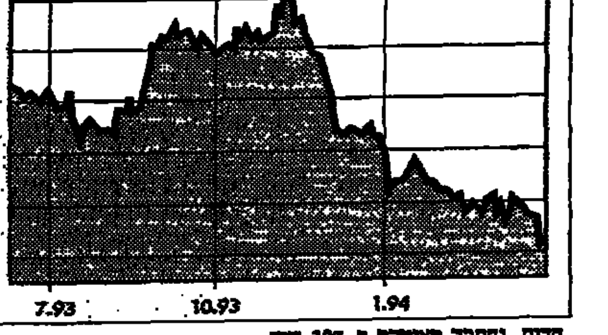

קופות לאומי ודיסקונט מחזיקות בשבע מניות בלבד, לעומת אלו של הפועלים והמזרחי המשקיעות בישראליות בוול סטריט אחוז גבוה

החזקות גדולות נוספות של דיסקונט: מניית עוש"פ – 1.4 מיליון שקל, אריסופט – 1.5 מיליון שקל ותרו ויס – 1 מיליון שקל.

קופות פועלים: מדיניות ההשקעה של פועלים זהה לזו של המזרחי, הן משקיעות ב-23 מניות ישראליות. קופות פועלים חילקו את השקעותיהן בעיקר במניות הכבדות, הרבה יותר מאשר בשאר הקופות. סך הכל השקיעו בפועלים 378 מיליון שקל במניות אלה.

בפועלים משקיעים על פי הגודל – שווי השוק של החברות הנסחרות – כך שההחזקה הגדולה ביותר היא באי.סי.איי – 86.1 מיליון שקל, אחריה סאיטקס – 46.5 מיליון שקל, תדיראן – 58.6 מיליון שקל, אלסינט – 26.4 מיליון שקל, ואיי.איי.אס – 23 מיליון שקל.

פועלים הוא גם בעל עניין במניות, בטבע – 42.5 מיליון שקל, לננס – 12.4 מיליון שקל, וכן בהלתקר ובבי.וי.אר. החזקות קטנות יש לקופות בפנגל, אריונטקס, גילת ואלאדין.

המניות הישראליות בוול סטריט הפופולריות ביותר בקופות הגמל

מניה	מזרחי: שווי ב-31.12.93	מזרחי: שווי 1.4.94	מזרחי: אחזקה [illegible]	לאומי: שווי ב-31.12.93	לאומי: שווי 1.4.94	לאומי: אחזקה [illegible]	דיסקונט: שווי ב-31.12.93	דיסקונט: שווי 1.4.94	דיסקונט: אחזקה [illegible]	פועלים: שווי ב-31.12.93	פועלים: שווי 1.4.94	פועלים: אחזקה [illegible]
אי.סי.איי	7.6	7.0	8.2%	1.2	1.0	2.4%	38.6	35.0	86.1 68.7%	78.0	22.7%	
סאיטקס	1.3	1.3	1.4%	12.2	12.2	24.0%	–	–	–	46.5	46.5	12.2%
טבע	1.8	1.5	2.0%	–	–	–	–	–	–	42.5	35.3	11.2%
אלסינט	3.1	2.0	3.4%	5.43	2.6	11.1%	11.6	7.8	20.7%	26.4	17.3	6.7%
איי.איי.אס	29.3	9.5	31.3%	–	–	–	–	–	–	23.2	7.6	6.13%
תדיראן	8.8	6.3	9.4%	23.3	16.3	48.0%	0.4	0.3	0.7%	58.6	42.3	15.4%
לננס	0.1	0.1	0.1%	4.6	3.5	9.4%	1.6	1.2	2.9%	12.4	9.6	3.27%
אם סיסטם	6.3	3.6	6.8%	–	–	–	–	–	–	–	–	–
בי.וי.אר.	6.1	3.25	6.5%	–	–	–	–	–	–	22.1%	11.8	5.8%
ראדא	4.2	2.7	4.5%	–	–	–	–	–	–	2.8	1.8	0.7%

ההידרדרות בוול סטריט נמשכת

בורסות בעולם

רו"ח שי אבנית

מדד	שער יום ו'	שינוי שבועי ב-%	שינוי מ-1.1.94 ב-%
דאו ג'ונס (ניו יורק)	3,636	-3.2	-3.1
אס אנד פי (ניו יורק)	445.8	-3.2	-4.4
נאסדק (ניו יורק)	443.1	-5.4	-7.1
ניקיי (טוקיו)	19,277	-2.8	+10.7
פייננשל טיימס (לונדון)	3,086	-1.4	-9.7
דקס (פרנקפורט)	2,130	+0.1	-5.9
סי.איי.סי (פריס)	2,082	-2.6	-8.2
[illegible] (מילנו)	11,272	+9.9	+17.7
[illegible] (ציריך)	2,795	-1.3	-5.5
האנג סנג (הונג קונג)	9,030	-2.2	-24.0

חג הפסחא, שחל במרבית מדינות המערב ביום ו', בלם אמנם בצורה מלאכותית את שטף המכירות וירידות השערים, במיוחד בבורסות של ניו יורק, אך לא הפחית את התחושה השלילית גם של שבוע המסחר הנוכחי. התחושה היא שכלכלת ארה"ב צומחת מהר, אולי אפילו מהר מדי, ושהפדרל ריזרב לא יהסס להעלות את הריבית שוב כדי לרסן אותה.

משהו משמעותי מאוד עובר על הבורסה של ניו יורק בשבועיים האחרונים. אותו ענק רדום, שתנודות של אחוז לכאן ולכאן היו משמעותיות מבחינתו ושהסלקטיביות היתה לחם חוקו, ביצע מאז אמצע מארס תיקונים טכניים שלא היו מביישים גם את הבורסה של תל אביב. מדד דאו ג'ונס, למשל, איבד 6.3% מערכו – דבר שלא קרה כבר שש וחצי שנים, מאז הנפילות הגדולות באוקטובר 1987 (להבדיל – אז נפל המדד ב-23% ביום אחד). אם מוציאים מכלל זה את ההתאוששות שהיתה בחלקו השני של יום ה', אנו מגיעים לנפילה של 8.8%.

כלכלנים ואנליסטים בוול סטריט כבר מסווגים את כל שנת 94' כשנה רעה למניות. ההיסטוריה של בורסת ניו יורק מלמדת כי בדרך כלל, לאחר שנתיים של עליות שערים אטיות ושוק יציב, נרשמים בשנה השלישית תיקונים טכניים תוך תנודות חדות הרבה יותר. רבים מהם מעריכים כי אנו נמצאים רק באמצע התיקון הטכני שהחל ב-31 בינואר, שבו התקרב המדד לרמה של 4,000 נקודות. כבר כעת נמצא קו התמיכה הראשוני של מדד דאו ג'ונס באזור 3,580 נקודות.

הענק הרדום בוול סטריט, שתנודות של אחוז לכאן ולכאן היו משמעותיות בשבילו, ושהסלקטיביות היתה לחם חוקו, ביצע מאז אמצע מארס תיקונים טכניים שלא היו מביישים גם את הבורסה של תל אביב

חודש אפריל ייפתח מחר, קרוב לוודאי, בירידות שערים נוספות בעקבות פרסומי נתוני התעסוקה ביום ו', שהביאו לצניחה חדה בשערי איגרות החוב הממשלתיות. מספר המועסקים במשק האמריקאי, לא כולל בענף החקלאות, זינק במארס ב-456 אלף, כשהוא מקפיץ שוב את הסיכוי להעלאת ריבית קרובה של הפדרל ריזרב. ועדת השוק הפתוח תתכנס ב-17 במאי כדי לקבל החלטות לגבי הפעילות המוניטרית בארה"ב, אך לא מן הנמנע שתתפעל עוד לפני כן. אל נתוני התעסוקה התווספו עליות גם בצריכה ובהכנסה האישית, וכן במדד אמון הצרכן בתחילת השבוע שעבר.

התשואה על איגרות החוב ל-30 שנים עלתה ל-7.28% – הרמה הגבוהה ביותר ב-14 החודשים האחרונים. גם האיגרות הבינוניות נסחרו בצורה משמעותית, ואפילו שערי השטרים הקצרים נפלו, כשהתשואה עליהן גדלה ל-3.69%. עם זאת, יש להביא בחשבון כי חלק גדול מהבנקים והמוסדות הפיננסיים לא פעלו ביום ו', כך שהתנודות היו קרוב לוודאי חריפות יותר בהשוואה לפרסום נתונים כאלו ביום מסחר רגיל. בתוך מבול הנפילות בלטו לטובה מניות של חברות איטלקיות או של חברות הקשורות לאיטליה. הסיבה ברורה: פריחה בבורסה של מילאנו בעקבות ניצחון הימין בבחירות, בראשותו של סילביו ברלוסקוני.

לאחר שנים של שחיתות פוליטית מאמינים אזרחי איטליה כי ברלוסקוני, איש עסקים מצליח, מסוגל להביא ליציבות פוליטית ולצמיחה כלכלית.

כבר עם הגיע השמועות הראשונות על ניצחונו, ביום ב', החלו שערי המניות לעלות בחדות, ופרט ליום אחד של תיקון מבני עשו זאת לאורך כל השבוע. שלשום נרשמה תנופה חדשה לאחר שהודע על מגעים מתקדמים של ברלוסקוני עם מנהיג מפלגת הימין "הליגה הצפונית", המגדילים את הסיכוי להרכבה מהירה של ממשלת קואליציה. התנופה לוותה בהיקפי מסחר ענקיים, מהגדולים שהיו במילאנו אי פעם. הביקושים הופנו בעיקר למניות בענפי הטלקומוניקציה והבנייה, בשנים שענף הבנייה זכה לעניין רב.

הדבר שבלט יותר מכל במילאנו היה שהביקושים הורמו כמעט אך ורק מצד גורמים מקומיים. המשקיעים האמריקאים פחות מעורבים בשוק מאז חלה התנהגות השלילית בוול סטריט, וגם המשקיעים האירופים מתחבטים בענייני מניה. כדאי לציין כי המכפיל הממוצע בבורסה של מילאנו גבוה מאוד בהשוואה לבורסות אחרות: הוא עומד על כ-46 בהשוואה למכפילים שבין 20 ל-30 במרבית מדינות אירופה ומכפיל של 20 בניו יורק. רק טוקיו, עם מכפילים היסטוריים של 55, מובילה על מילאנו.

הבורסה של פרנקפורט היתה בין היחידות ששמרו על יציבות, למרות עצבנות כתוצאה מהתרחשות בוול סטריט. פרסום נתוני מדד המחירים לצרכן, שלימדו על נסיגה לקצב אינפלציה שנתי של 3.2%, עזרו ליציבות זו. ייתכן ששבוע זה [illegible] לא קלה, אך עקב הציפיות להפחתת ריבית הלומבארד בכינוס הקרוב של הבונדסבנק עשויה הבורסה של פרנקפורט להוות גורם חיובי. בשווקים אחרים באירופה נרשמו ירידות, תוך מעקב בוחן על המתרחש בניו יורק. לונדון ירדה ב-1.4%, פריס ב-2.6% וציריך ב-1.3%. פרשת שחיתות חדשה הקשורה לראש הממשלה של יפאן [illegible] של הון העיקר על הבורסה של טוקיו. שמו של ראש הממשלה, הוסוקאווה, הועלה בקשר להלוואות לא כל כך כשרות שאותן קיבל בזמן היותו מושל מחוז, וגרם לסוחרים לצאת מהשוק בתחילת השבוע ולעבור למצב המתנה בהמשך. היחלשות הדולר לרמה של 103 ין לא שיפרה את מצב הרוח, ולכך אפשר להוסיף גם נתונים לגבי כלכלת יפאן, שמראים כי היא עדיין לא יצאה מההאטה.

Who does, What, Where, When, With what...

האם השאלה: איזה טכנאי, מבצע איזו עבודה, אצל איזה לקוח על איזה ציוד, באמצעות מה ומתי? מוכרת לך?

W-6

לניהול מערכי שרות והתקנות
לניהול מרכזי שיקום ותיקון
לניהול מערכי תפעול ויצור

היא תוכנה יחודית שעשויה להתאים בדיוק לך.

התקשר עוד היום ל: 03-497814 (עמרי)
לקבלת פרטים נוספים על התוכנה, וכן לקבלת חומר נוסף על המוצר ויישומיו.

iet
ראול וולנברג 14, רמת-החיל, תל-אביב 69719 טל' 03-497814 פקס: 03-497818

עתיד של מזרחי – החזקות גדולות במניות קטנות

מאת יורם גביזון

קופות הגמל של בנק המזרחי השיגו תשואות נאות ב־91', 92', ו־93'. שני גורמים שסייעו להם בכך היו רכיב המניות הגבוה יחסית שלהן, ויכולת התמרון הטובה שלהן כתוצאה מהיקף הנכסים הקטן יחסית לקופות הגמל של הבנקים הגדולים. הקופה נוהלה באותן שנים על ידי גלית ברנר, אך באחרונה הוחלף הניהול של הקופה.

עקב השפל בשוק ההון ברבעון הראשון של 94' יציגו קופות המזרחי ככל הנראה תשואות נמוכות יותר, מה שמסביר את האופן שבו הציגו את השקעותיהן – חוברת עבה של דפי מחשב

בעקבות השפל בשוק ההון ברבעון הראשון של 94', יציגו קופות הגמל של מזרחי ככל הנראה תשואות נמוכות יותר, מה שמסביר אולי את האופן בו בחרו קופות מזרחי להציג את השקעותיהן. עמיתי קופות המזרחי שיסרו את עצמם למשרדי הקופות ימצאו חוברת עבה של דפי מחשב, ממנה יצטרכו לדלות את הנתונים תוך שימוש נמרץ במחשב כיס. נתונים מסודרים אין, כך שבכוח שדרך הצגה זו של נכסי הקופות תכביד על העמיתים שיבקשו להתרשם מתיק ההשקעות של הקופה.

עתיד היא קופת הגמל הגדולה ביותר של מזרחי. סך נכסיה 1.236 מיליארד שקל; והיא בעלת רכיב מניות גדול – 19.3% מנכסיה. זו תופעה המורקת לעיין מעיין ברשימת נכסיה של הקופה היא ההשקעה האגרסיבית במניות הקלות. 13.5 מיליון שקל שהם 1.1% מנכסיה מושקעים בניירות ערך הנסחרים ברשימה המקבילה ו־6.62% מנכסיה של עתיד, כלומר 82 מיליון שקל החזיקו בכר"מ לעומת 9% במניות המשתנים.

החזקה המנייתית הבולטת של עתיד היא מניית אי.אי.אס. שווייה של החזקה זו הוא 10.6 מיליון שקל שהם 0.86% מנכסי הקרן. הרחק מאחור נמצאות דיסקונט השקעות עם 6.8 מיליון שקל (0.55%), וטבע עם 6.3 מיליון שקל שהם 0.51% מעתיד.

לעתיד החזקות רבות המזוהות עם מנהל התיקים עמוס ויס וקבוצת מאיר עזרא: טיבון ויל 2.2 מיליון שקל (0.17% מהנכסים), אלביט אופציה 1 – 2.2 מיליון שקל שהם 0.17% מנכסי הקרן, האג"ח של מאיר עזרא מסדרה א' רב' בהם מחזיקה עתיד 3.5 מיליון שקל, כלומר 0.28% מנכסיה, אלביט 2.6 מיליון שקל (0.21%), מאיר עזרא – 1.1 מיליון שקל (0.09% מהנכסים), דנבאר – 1.3 מיליון שקל (0.10%), ויליגר 0.02%, ויליגר אופציה 990 אלף שקל (0.08% מנכסיה), וכמובן אי.אי.אס, שהיא כאמור החזקה הגדולה ביותר של הקופה.

קופות המזרחי הולכו לחסל בראשית מארס את החזקותיהם באי.אי.אס כשנתנו הוראת בסט למכירת 200 אלף מניות. כתוצאה מכך קרסה אי.אי.אס ב־45% ביום מסחר אחד.

מכירת החיסול של קופת הגמל של המזרחי פגעה בעקיפין בהחזקות חשובות אחרות שלה. הכוונה כמובן למניות קבוצת מאיר עזרא כמו ויליגר וטיבון ויל, שספגו היצעים כבדים וירידות חדות כאשר נודע כי חלקים מכובדים מתיק המניות שלהן ומהונם העצמי החוזק באי.אי.אס. שווי אחזקותיה של עתיד בניירות הערך של קבוצת מאיר עזרא מסתכמות ב־9 מיליון שקל שהם 0.73% מנכסיה של הקופה.

מניה נוספת בה האמינו קופות המזרחי היתה בגנוזר. בסוף דצמבר 93' היה שווי החזקותיה של עתיד בגנוזר 83 אלף שקל. ההחזקה זניחה ולא מרשימה אולי ביחס לסך נכסיה של עתיד, אך מה שבוודאי מרשים הוא המחיר בו עסקה בגנוזר בסוף דצמבר – 1,202 נקודות מאז – כלומר בשווי שוק שגדול פי 4.2 מהונה העצמי. היום מקיימת בגנוזר זיקה הדוקה יותר לשוויה הנכסי לאחר שירדה ב 57%.

בין השקעותיה הלא מנייתיות של עתיד אפשר לציין את האג"ח מיועדות בריבית של 5%, המהוות 17.24% מנכסי הקופה, אג"ח קונצרניות הן 4.92% מנכסי עתיד, כאשר החזקות במניות בלתי סחירות מסוקות לעתיד 1.09% מנכסיה. ההחזקה הבולטת היא מולכים – 4.3 מיליון שקל שהם 0.35% מנכסי הקופה.

10 מהמניות שעתיד אוהבת
(במיליוני שקלים ובאחוזים)

המניה	היקף ההחזקה	%מנכסי הקופה
אי.אי.אס	10.6	0.86%
דיסקונט השקעות	6.8	0.55%
כלל אלקטרוניקה	5.8	0.47%
טבע	6.3	0.51%
אי.די.בי. 5	5	0.40%
אלרון	4.2	0.34%
כור	3.6	0.29%
פועלים השקעות	3.5	0.28%
פורמולה	3.5	0.28%
חברה לישראל	2.8	0.22%

10 מהמניות הקטנות של עתיד
(במיליוני שקלים ובאחוזים)

המניה	היקף ההחזקה	%מנכסי הקופה
אשטרום נכסים	0.305	0.02%
עוז הידראוליקה	0.123	0.01%
גולקס אופ 1	0.220	0.01%
עורב אופ 2	0.332	0.02%
מרתון	0.159	0.01%
מרתון אופ 1	0.198	0.01%
שלג	0.139	0.01%
ויליגר	0.247	0.02%
הראל המשכר	0.276	0.02%
גרנית אופ 2	0.209	0.01%

חוזרים להצמדה לקראת מדד אפריל

החששות מפני הצפה בשוק הראשוני הופגו. להיפך, בשבוע האחרון שחקנים חיפשו סחורה ולא מצאו. עכשיו הם ממתינים להחלטת האוצר לגבי הגיוסים בחודשים הקרובים

מחיר הכסף

מרית גילת

המאפיין העיקרי של שבוע המסחר האחרון בצמודים היה המחזורים הנמוכים, בשיעור ממוצע של כ־35 מיליון שקל. אפשר אולי להאשים את החג, שהוציא את חלק מהשחקנים לפגוש על גדות הבניאס. אבל הסיבה העיקרית קשורה, ככל הנראה, לתחושת היובש אצל מי שנותר בתל־אביב.

"אין נכנות למכור", אמר לנו גורם בכיר בשוק. "חיפשתי צמודים עבור לקוח עסקי בתשואות של 3.2%, ולא מצאתי. בלי להעלות מחירים לא ניתן להשיג סחורה". קופות הגמל נשמעו השבוע בקניות, והיו האחראיות העיקריות למגמה החיובית הכללית בשוק: עלייה של 0.92% במדד הצמודות הממשלתיות. האג"ח ישכות כיום על תשואות אטרקטיביות למדי של למעלה מ־3%, הן בבינוניות והן בארוכות. מעבר לכך – סוף רבעון הוא מסורתית תקופה של קניות, במטרה לשפץ מאזני הצבירה.

הדומיננטיות ביותר מבין הקופות בהורדת ביקושים היו אלה של כלל. שתיקה רועמת נשמעה דווקא מהכיוון של בנק דיסקונט, שבימים רגילים הוא פעיל מרכזי בשוק, בעיקר בארוכות. היה מי שניסה להסביר תופעה זו בשיתוק שתפס את מערכות דיסקונט מאז פרשת המעצרים. כמובן מהמימוש לעיל, גם חברות הדירקטו השבוע ביקושים לצמודים. בשוק הסביר זאת בהאצה עונתית שצפויה באינפלציה – למרות התחזיות להאטה בשיעור עליית מחירי הנדל"ן, שהם כידוע, הגורם האינפלציוני המרכזי במשק.

תחזית מדד חודש מארס, שהוא למעשה כבר מאחורינו, מדברות על עלייה של 0.8%. אפריל הוא מסורתית חודש עם מדד גבוה מאוד. השנה חזוים שהוא יעלה ב־1.3%. "הגופים מבקשים כיום מרכיב מרכזי יותר בתיק בצמודי מדד", אמר בסוף השבוע ברוקר פעיל בשוק האג"ח.

לדבריו, יש בכך שינוי מסוים לעומת החודשיים האחרונים, שבהם ניכרה העדפה ברורה למסלולים השקליים – העדפה שהוכיחה את עצמה כמוצדקת. הנילון היה ברבעון הראשון של 93' האפיק הטוב ביותר בשוק ההון: הוא עלה בשיעור של 3.04% נומינלי ו־1.03% ריאלי. המק"מים עלו ב־2.61% נומינלית ו־0.6% ריאלית.

אגב, האפיק היחידי הנוסף שנתן תשואה ריאלית חיובית בשלושת החודשים הראשונים של השנה היו צמודי המדד הקצרים, לתקופות של עד שנתיים, שעלו ריאלית ב־0.38%. כזכור, גם בשבועות בהן על אף תשואות מעניינות, לא היו קופצים על המדדיות, הטווח היחיד שבו הסכימו השוקנים להסתבך היה הטווח הקצר ביותר. טענתם אז היתה ש"במקרה הגרוע ביותר נחזיק את הסחורה עד הפדיון". מה שהפחיד באותם ימים את השחקנים היה האפשרות שהנפקת שיכון ופיתוח תבוטל, הממשלה תחזור לגייס בגדול בשוק ההון, כדי להשלים את הכספים שיחסרו לה. בינתיים, שו"פ אכן ירדה מעל הפרק, אבל יחד איתה נמוגו חלק מחששות השחקנים. מדוע ראשית, משום שהנפקת שו"פ נדחתה, אבל עדיין צפויה להתקיים השנה, יכול להיות שכבר על בסיס הדו"חות הכספיים לשנת 93'. לכן, לפי שעה האוצר ימשיך לגייס מתוך מחשבה שש"פ תבוא בסופו של דבר לדרך.

שנית, בניגוד לתחזיות הקודמות, 98.5% מאופציה 1 של כלל מומשו בסוף מארס, והכניסו לקופת המדינה 265 מיליון שקל. שלישית, תחזיות מוקדמות מדברות על תקבולים גבוהים ממסים גם בחודש מארס, שהוא כידוע החודש האחרון שבו ניתן לקבל הנחות על השלמות מ־93'. בשוק ההון העריכו בסוף השבוע, כי הממשלה עדיין לא הצליחה לקזז במלואו את עודף הספיגה שביצעה בינואר.

ולבסוף, נותרה בעינה העובדה כי למרות האצה מתחייבת בקצב הגיוסים בחודשים הקרובים, לאחר ייבוש של השוק בפברואר־מארס – בסך הכל אמורה הממשלה לסיים את 94' בגיוס שלילי של למעלה מ־7 מיליארד שקל. ואם נוסיף לכך את העובדה שהאוצר מגייס רק כ־40% מהאג"ח בצמודי מדד, בעוד שהפירעונות הם רובם ככולם בסחורה צמודה, אפשר להסיק מכך שהשחקנים החלו להתייחס שוב להשפעת אפקט המסחור, שהועמדה קצת בצל החודשים האחרונים.

מאחר שבאוצר לא עבדו בשבוע חול המועד, אין עדיין נתונים לגבי פעילות הממשלה במארס. לפיכך, נכון לאתמול הצהירו באגף שוק ההון כי גם השבוע יימשך קצב ההנפקות הנמוך של 50 מיליון שקל, 10 מיליון מכל סוג אג"ח. היום, לאחר שתתבהר המקצת התמונה, תתקבל החלטה סופית בנושא.

לטווח הארוך יותר כדאי להתייחס לכמה גורמים המהווים תחרות לשוק הצמודים:

הבנקים למשכנתאות – מקורות בנקאיים מעריכים כי הביצועים ברבעון הראשון של 93' היו טובים מאוד – בהיקף של 3.25 מיליארד שקל (לא כולל מענקים). זאת בהשוואה ל־3 מיליארד שקל בתקופה המקבילה אשתקד, שנחשבה עד כה לרבעון שיא. אבל אם ברבעון הראשון של 93' הביצועים הגדולים לוו בגיוסי ענק של הבנקים אצל קופות הגמל, השנה לא ראינו תופעה דומה. הסיבה לכך היתה הנפילה בבורסה, שגררה אחריה, ירידה גם בשוק הצמודים. בבנקים יצאו מתוך הנחה שהתופעה היא בת חלוף וכי תוך כמה חודשים – כאשר המערכת תתעשת – התשואות יחזרו לרמתן "הטבעית". משום כך, העדיפו להמתין ולגייס בעוד כמה חודשים.

מאחר שהבנקאים צופים עוד כי רמת הביצועים הגבוהה תמשך גם באפריל, יש להניח שבעתיד נראה גיוסים גדולים יותר. נזכיר כאן כי על כל מיליארד שקל הלוואות שנותן הבנק, הוא נדרש לכ־300 מיליון שקל במקורות.

אג"ח משכנתא – בנוסף לתחרות מצד הפיקדונות, מתחילה להתעודד תופעה מדאיגה יותר מבחינתן של האג"ח הממשלתיות. חברת גמול, המנהלת את נכסי קופת בנק הפועלים, החלה לקנות תיק משכנתאות מהבנקים במטרה להנפיק כנגדם אג"ח לאיטרוזות. בינתיים היא קנתה תיקי אשראי רק מבנקים קטנים, בסכום שולי של כ־70 מיליון שקל. אבל, היא מנהלת כיום מו"מ גם עם בנק משכן, הבנק למשכנתאות השני בגודלו במשק, ושם הסכומים עשויים להגיע לממדים משמעותיים יותר.

במקביל, מנהלות קופות הגמל דיונים עם האוצר על השוואת המעמד של אג"ח אלה – כמו גם של אג"ח קונצרניות בעלות דירוג סיכון גבוה – לזה של הממשלתיות, לצרך המגבלה המחייבת את הקופות להשקיע לפחות 50% מנכסיהן באג"ח מדינה. אם כוונה זו תתממש, תהיה לאג"ח המשכנתא יתרון על פני הממשלתיות, מאחר שמצד אחד הן יתנו תשואה גבוהה יותר ומצד שני, הן לא יהיו סחירות ולכן לא ישפעו מתנודתיות בשוק ההון.

נדל"ן – עניין התנודתיות, מסתבר, מעסיק לא רק את קופת הגמל, אלא גם את השבי החברות העסקיות הגדולות. אלה נכוו קשות במחצית הראשונה של 93', כאשר הקריסה של שוק האג"ח תפסה אותם עם תיק סולידי גדול. כתוצאה מכך, רבות מהחברות פנו במחצית השנייה של 93' להשקעות בנדל"ן, שגם הן צמודות למדד, ומאידך גיסא, יש להן יתרון בולט אחד: ההצגה שלהן היא על פי עלות מתואמת ללא שום קשר לשווי השוק של הנכס. כך קרה, שגם במידה שחברה שילמה מחיר מופקע עבור קרקע או מבנה, או שמחירי הנדל"ן יורדים, הדבר לא בא לידי ביטוי בדו"חות הכספיים, ויש להניח שאם לא תתרחש קטסטרופה בתחום זה – אף אחד גם לא ישאל הרבה שאלות.

ריבית בנק ישראל	
מכרז מוניטרי שבועי לבנקים (הממוצע)	10751%
ריבית דביטורית	
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, לא כולל עמלות בנקים)	10.71%
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, כולל עמלות)	12.60%
אשראי בריבית קבועה, אפקטיבי	13.92%
חח"ד – חשבון חוזר דביטורי, אפקטיבי	17.66%
ריבית קרדיטורית	
פח"ק ליום – 50 עד 100 אלף ש"ח	8.20%
פח"ק ליום – חצי מיליון ש"ח	8.30%
פק"מ לחודש – 50 עד 100 אלף ש"ח	8.75%
מק"מ לחודשיים	10.15%
מק"מ לשנה	10.40%
תשואה ריאלית	
אג"ח צמוד מדד לשנה (גמו)	0.70%
אג"ח צמוד מדד ל־5 שנים (גמו)	1.90%
אג"ח צמוד מדד ל־10 שנים שנים (גמו)	1.50%
ריבית בינלאומית	
דולר – ליבור – ל־3 חודשים	3.938%
שטרלינג – ליבור ל־3 חודשים	5.396%
מארק – ליבור – ל־3 חודשים	5.705%

מה עשתה הבורסה מתחילה השנה

	נומינלי	ריאלי
מניות הכר"ם	‎-23.87%	‎-25.36%
מניות המשתנים	‎-15.99%	‎-17.63%
אג"ח צמוד מדד	0.70%	‎-1.27%
אג"ח צמוד מט"ח	‎-1.09%	‎-3.02%

(מדד המחירים לצרכן עלה מתחילה השנה ב־1.99%)

עוצמה – פיזור במניות הגדולות

מאת איתן אבריאל

9,885,000,000 שקל. במילים: תשעה מיליארד, שמונה מאות שמונים וחמישה מיליון שקלים. זה היקף הנכסים של קופת הגמל עוצמה, הקופה הגדולה ביותר שבניהול קבוצת בנק לאומי. סכום זה ממקם אותה במקום השלישי מבין כל קופות הגמל, אחרי גדיש, של הפועלים ותמר של קבוצת דיסקונט.

היכן מושקעים העשרה מיליארדים? נכון לסוף שנת 93', "רק" 11.22% מנכסי הקופה היו מושקעים במניות, כנראה השיעור הנמוך ביותר מבין הבנקים הגדולים.

כמה השקעות של עוצמה מעוררות תהייה, כמו 555 השקלים שמושקעים ביצרנית הסלטים שמיר תעשיות: העמיתים הרי לא ייהנו מהם גם אם החברה תמכור קילו חומוס לכל תושב במזה"ת

שיעור החזקה צנוע זה נראה היום "נבון" לאור מפולת המניות של פברואר־מארס, אך כדאי לזכור כי ב־31 בדצמבר אשתקד היו המניות בדרך לאפקט "ינואר המסורתי" ולשיא חדש, כך שבמונחי תשואה לשנת 93' פיגרה עוצמה אחרי קופות רבות אחרות במערכת והבבה ללקוחותיה תשואה ריאלית לא מי יודע מה מרשימה של 2.7% מנוהים ריאליים. קופות בנק לאומי מנוהלות על ידי המנכ"ל, גדעון גרינברג.

תחום המניות, שבו נתרכז, נמצא תחת פיקודם של מאיר פלס, אבי גולדמן ושמשון רול. אם נעזוב לרגע את המניות, נמצא כי כ־50% מנכסי עוצמה – משהו כמו 5 מיליארד שקל – מושקעים באיגרות חוב ממשלתיות סחירות הצמודות למדד. בבל"ל בחרו למקם את כספי העמיתים בקצה השמאלי של עקום התשואה, כלומר, רוב איגרות החוב של הקופה הן לתקופות של מעל שבע שנים ואילו השאר מרוכזות בטווח הבינוני־הקצר – 2 עד 3 שנים לפדיון.

עוצמה היא קופה ותיקה וסולידית, ולכן היא בנויה במרכיב גבוה של אג"ח מיועדות. איגרות אלה, המהוות כ־20% מנכסיה, נושאות ריבית מובטחת הנעה בין 5% ל־6%, רובן לפדיון תוך 3 עד 6 שנים – תקופה ארוכה יחסית. כ־10% נוספים מנכסי עוצמה מושקעים כדרך של פיקדונות בבנקים או הלוואות שניתנו לגופים שונים. התשואה הממוצעת על מקטע זה היא 5.4%, ואילו הגיל הממוצע של ההשקעות הוא כחמש שנים.

רוב הכספים האלו הושקעו בבנקים למשכנתאות. כאן בולטים בעיקר 153 מיליון השקלים שהופקדו בבנק משכן של קבוצת הפועלים דווקא, אך גם 133 מיליון שקל שהופקדו בבנק לאומי. בין ההלוואות שנתנה עוצמה לגופים העסקיים – בולט, אגב, ארגונים מליגיים – בולטים 100 מיליון שקל לכי"ל, 110 מיליון שקל לחברת החשמל ו־3 מיליון שקל לטבע.

אז כמה היה לנו? השקעות הקופה באג"ח מדינות, באג"ח מיועדות ובהלוואות והפקדונות הסתכמו ב־76.4% מסך נכסיה. השאר הושקעו באגרות חוב פרטיות של חברות (5.9%), כאשר הלווה הבולט הוא חברת החשמל, באיגרות חוב צמודות למט"ח (3.4%) וכמובן במק"מ (רק 0.4% מהנכסים) ובנזילות הכוללת 1% במק"מ ו־2% בפיקדון עובר ושב.

נחזור למניות. בבנק לאומי, כמו גם ברוב הקופות האחרות, הושקע רוב המקטע המנייתי בחברות הגדולות של רשימת המעו"ף. כאן בולטת החלוקה השווה בין הבנקים, ההיעדרות של השקעה או השקעות גדולות במיוחד. למעשה, עוצמה לא השקיעה בשום מניה יותר מ־0.4% מנכסיה, ביחס לקופות הגדולות של הבנקים האחרים בולט אלמנט הפיזור.

אף לא אחת משלוש ההשקעות הגדולות של בל"ל אינה בחברות שאינן קשורות לקבוצת בנק לאומי, אך יש לציין את ההשקעות בחברת אמריקה־ישראל (כ־37 מיליון שקל כאשר מסכמים את שני סוגי המניות). מעבר לרשימת המניות הבולטות המופיעות בטבלה, כדאי אולי להתעכב לרגע באותן מניות הנעדרות מ"עשירות הגדולות" של בל"ל: כור, בזק וטבע, כן בולטת היעדרותה המוחלטת של כל השקעה בבנק הפועלים – בנק הפועלים – או בחברות ההשקעות שלו.

לקופות גמל המנוהלות על ידי בנק אסור, כידוע, להשקיע במניות של הבנק עצמו, ולכן אין לעוצמה כל החזקה במניות בנק לאומי. אולם לקופת עוצמה השקעה מכובדת של כ־21 מיליון שקל במניות חברת אוצר התיישבות היהודים שהנכס העיקרי שלה הוא החזקה של כמה אחוזים במניות בל"ל עצמו. אז ייתכן כי פורמלית השקעה זו תקינה, האם ייתכן כיום השקעה היסטורית שבוצעה הרבה לפני שהבנק הנגע – אך בכל מקרה יש בפוזיציה זו משום מעקף עיקרון אי־ההשקעה בבנק המנהל.

נמשיך. הקטע המסקרן ביותר ברשימת נכסי הקופות בכלל הוא רשימת ההשקעות ב"מניות הקטנות", אותן מניות כר"ם שהחזקות בהן כה נמוכה שכמה עשרות – ולעיתים אלפי שקלים של היצע או ביקוש – יכולות לשלוח אותן מעלה או מטה עשרות אחוזים תוך ימי מסחר בודדים. מניית השקעה של קופת גמל אמורה להיות סולידית ולטווח ארוך יחסית, ובמקרה של עוצמה נראה שזו אכן המדיניות בפועל, אחרת אין הסבר לפיזור הרב ולמקטע המנייתי הקטן יחסית. על בסיס הבנה זו לא ברורה הימצאותן של כמה השקעות ומניות ברשימת הנכסים של עוצמה 50 ע.נ. או 555 שקל מכספי העמיתים מושקעים ביצרנית הסלטים שמיר תעשיות. נכון, זהו סכום זניח לחלוטין, אך מה לקופת גמל ול־555 שקל בחברה שהנפיקה כמה שבועות לפני סוף 1993, מועד רשימת נכסים זו?

האם הקופה רכשה כמות גדולה של מניות בהנפקה המכרה את הגבילה עם פתיחות המסחר ורק סכום קטן שנשאר מהפעולה לא ברור אם זהו דפוס התנהגות לקופת גמל. טעות הקלדה של מבצע שהביאה לרכישה לא רצויה או למה לא מכרו למחרת. השקעה לטווח ארוך? העמיתים לא ייהנו מ־555 השקלים המושקעים בסלטי שמיר גם אם החברה תמכור קילו חומוס לכל תושב במזרח התיכון. ואותן שאלות ניתן לשאול גם לגבי 25 אלף השקלים המושקעים באופציות של אן.אם.סי; 50 אלף השקלים באלבן, ו־1,642 השקלים במניות אורטל. למרות הסתייגות אלו, יצוין כי כל ההשקעות האחרות הן בסכומים ניכרים ומהוות "פוזיציה מהותית". רשימת הנכסים המנייתיים של קופת עוצמה כוללת בסך הכל כ־150 ני"ע של כ־100 חברות, כך שהכולם יש ברשימה זו "בחירה" של המנהלים, ולא ניתן לומר כי הקופה רכשה את "כלל השוק" – זאת כאשר זוכרים כי בבורסה נסחרים כ־1,200 המניות של כ־600 חברות. בבל"ל, אגב, לא משקיעים כנראה על איגרות חוב להמרה: סך החזקות הקופה בהמירים אלה הסתכמו ב־12 מיליון שקל בלבד או 0.12% מסך הנכסים. גם בבדק מחיר על נכסי עוצמה במניות הישראליות הנסחרות בחו"ל נמצא, כי המניה המובילה היא תדיראן עם החזקה של 18 מיליון שקל וכן סאייטקס עם 9 מיליוני שקלים, ובסך הכל כ־37.5 מיליוני שקלים או 0.45% בלבד מהנכסים. נכון ל־31 בדצמבר אשתקד, לא היתה לעוצמה שום פוזיציה במניות מעו"ף או באופציות על ישראליות בחו"ל.

נכסים אם אוסר של כמה מניות לאיטרוזות המופיעות בתיק ההשקעות של עוצמה (כנראה רכישות כחלק הנפקה בהקצאות מיוחדות: 50 מיליון שקל בכור (סך הפוזיציה בנייר מסתכמת ב־63 מ' ש"ח), 3 מיליון שקל בפרדזה, 3 מיליון שקל בגיבור ספורט ו־7 מיליון שקל בקליל (סך פוזיציה בחברה כ־12 מיליון שקל).

10 המניות שעוצמה אוהבת
(במיליוני שקלים ובאחוזים)

המניה	היקף החזקה	%מנכסי הקופה
אי.די.בי	39	0.39%
נכסים ובנין	36	0.35%
אמריקה 1	34	0.33%
כלל ישראל	32	0.32%
שופרסל	32	0.32%
כי"ל	27	0.26%
הכשרת הישוב	25	0.25%
כלל אלקט'	25	0.25%
אבן בימקלים	25	0.25%
הבינלאומי	21	0.21%

10 מהמניות הקטנות של עוצמה
(במיליוני שקלים ובאחוזים)

המניה	היקף החזקה	% מנכסי הקופה
א.ה.ה.	20.7	0.204%
דנקנר השקעות	11.4	0.11%
טמפו	10	0.10%
אקרשטיין צבי 5	8	0.078%
גזלת	2.5	0.023%
פריכטנגר	3.0	0.03%
גייס	3.3	0.033%
צנורות המזה"ת	4.7	0.047%
תעוזה	3.4	0.034%
הדר חברה לבטוח 1	6.0	0.06%

גדיש – 1.65 מיליארד שקל במניות והמירים

מאת שלמה פרידמן

קופת הגמל הגדולה של בנק הפועלים – גדיש – החזיקה ביום האחרון של 93' 1.65 מיליארד שקל במניות והמירים. בסך הכל היוו המניות וההמירים 12.42% מנכסי הקופה שהסתכמו בסוף 93' ב־13.3 מיליארד שקל.

התופעה הבולטת ברשימת ניירות הכר"ם שמחזיקה גדיש הם ניירות הערך ההמירים. למעשה, במרבית החברות שבהן השקיעה גדיש במניות, היא צירפה גם אופציות או אג"ח להמרה להשקעה

לא בכדי מודגש "מניות והמירים". התופעה הבולטת ברשימת ניירות הכר"ם שמחזיקה גדיש הם ניירות הערך ההמירים. למעשה, במרבית החברות שבהן השקיעה גדיש במניות, היא צירפה גם אופציות או אג"ח להמרה להשקעה. כך המצב בת. מר שבה, לצד השקעה של 9.5 מיליון שקל במניה, מבצפת השקעה של 4.4 מיליון שקל באופציה. בליפמן השקיעה גדיש 13.7 מיליון שקל במניה ו־1.9 מיליון שקל באופציה. ההשקעה הגדולה ביותר במניות הכר"ם היתה במניות ישרס. גדיש השקיעה 14 מיליון שקל במניות ה־1 ו־9.9 מיליון שקל במניות ה־5.

יש להדגיש כי החזקות גדיש בניירות הערך בכר"ם מהוות 2.88% מסך נכסי הקרן. קופת בנק הפועלים, בניגוד לקופות של מרבית הבנקים האחרים, הגישה את רשימת נכסיה בחוברת נאה, ולצד הנכסים נרשמו גם סיכומים. באחוזים 2.88% נשמע מעט – אבל במונחים כספיים מדובר ב־382.85 מיליון שקל. וזה כבר לא כל כך מעט.

מרבית ההשקעות במניות, אם כן, בוצעו ברשימת המשתנים. בסך הכל היוו מניות המשתנים 9.54% מנכסי הקופה, ובמונחים כספיים מדובר ב־1.3 מיליארד שקל. המניה שבה משקיעה גדיש את הסכום הגדול ביותר היא בזק – למעלה מ־101 מיליון שקל הושקעו במניה זו והיא מהווה 0.76% מסך נכסיה. למניית בזק הצטרפה השקעה באופציות בזק (ברשימת הכר"ם) בסכום של 3.1 מיליון שקל.

כמו מרבית הקופות, גם גדיש השקיעה סכום גדול ב"נייר הבית". בגדיש מדובר על מניות כור. ההחזקה בכור היתה בהיקף של 98 מיליון שקל – 0.74% מנכסי הקופה. השקעות גדולות נוספות היו בכלל ישראל, עם החזקה של 76.2 מיליון שקל; דיסקונט השקעות – 69.6 מיליון שקל. לעומת ההחזקה הגדולה בדיסקונט השקעות, השקיעה גדיש רק סכום קטן יחסית, 115 אלף שקל בלבד, במניית פועלים השקעות. השקעה גדולה נוספת, במניה כשלת יחסית, היתה בכי"ל. גדיש החזיקה הכי"ל 68.3 מיליון שקל, שהיוו 0.5% מנכסיה.

במניות הבנקים אין למנהלי גדיש אמונה, כנראה. במניות בנק הפועלים אין לקופה אפשרות להחזיק, אבל גם במניות בל"ל והמניות הבינלאומי ההשקעות קטנות – 3.7 מיליון שקל בראשונה ו־3.7 מיליון שקל בשנייה. האמונה בקבוצת דיסקונט, לעומת זאת, גדולה יותר. גדיש החזיקה באי.די.בי אחזקות 55.4 מיליון שקל ובמניות החברה הבת אי.די.בי פיתוח 52.3 מיליון שקל נוספים.

במסגרת המניות הנסחרות בוול סטריט השקיעה גדיש 274.1 מיליון שקל. כמו קופות הגמל האחרות, ההשקעה הגדולה ביותר בתחום זה היתה במניות אי.סי.אי טלקום. בסוף דצמבר 93' היתה ההשקעה במניה זו 61.6 מיליון שקל. בנדיראן, ההשקעה השנייה בגודלה בתחום זה, השקיעה גדיש 43.2 מיליון שקל. השקעות גדולות נוספות היו בסאיטקס (32.8 מיליון שקל), טבע (28 מיליון שקל), אי.אי.אס (17.7 מיליון שקל), ת.א.ת (13 מיליון שקל) ובי.טי.אר (16.2 מיליון שקל).

סכום קטן של 3.8 מיליון שקל הושקע באופציות מעו"ף. מרביתו הושקע באופציית קול 001 לינואר.

ההשקעות במניות, אופציות ואג"ח להמרה הן אולי המעניינות ביותר, אך הן בוודאי לא העיקר בגדיש. מרבית נכסיה היו מושקעים באפיקים אחרים. 1.9 מיליארד שקל, המהווים 14.55% מנכסי גדיש, היו מושקעים ב־31 בדצמבר 93' באג"ח מיועדות. מרביתו של סכום זה היה מושקע באג"ח נושאות ריבית של 5%.

סכום נוסף של 433.3 מיליון שקל הושקע באג"ח קונצרניות לא סחירות. גם ברשימה זו בולטת חברת בזק. 61.2 מיליון שקל הושקעו באג"ח של בזק הנושאות ריבית של 3.53%. האג"ח הונפקו לגדיש במסגרת הנפקה פרטית. סכום גדול נוסף של 1.8 מיליארד שקל מהווים פיקדונות והלוואות שנתנה הקופה.

גדיש, כקופות גמל אחרות, השקיעה גם במניות טרום הנפקה. מניות אלה מוצגות בנפרד, היות שהן אינן סחירות. פרט להשקעה במניות חברת גמול, מדובר בסכומים קטנים הנעים מאלפים בודדים ועד לכמה מיליוני שקלים. בגמול השקיעה גדיש 317.8 מיליון שקל.

אולם ההשקעה הגדולה ביותר היא באיגרות חוב ממשלתיות סחירות. 40.2% מנכסי הקרן – 5.3 מיליארד שקל – הושקעו באפיק זה. מרבית ההחזקות בתחום זה הן באג"ח שמועד פירען בשנת 2001 ואילך, והן נושאות ריבית שבין 4% ל־5%. 3.4 מיליארד שקל הושקעו באג"ח אלה.

לצד אג"ח קונצרניות בלתי סחירות השקיעה גדיש גם 963.3 מיליון שקל באג"ח קונצרניות נסחרות. גם פה ניתן למצוא את בזק, עם החזקה של 69.8 מיליון שקל באג"ח נושאות ריבית של 4.5%. האג"ח הבולטות ברשימה זו הן של חברת החשמל סדרה 16, שבה השקיעה הקופה 113.9 מיליון שקל – 0.86% מנכסיה. סוגרת את רשימת הנכסים "החזקה" של 484.3 מיליון שקל ביתרות כספיות ונכסים אחרים.

10 המניות שגדיש אוהבת
(במיליוני שקלים ובאחוזים)

המניה	היקף החזקה	%מנכסי הקופה
בזק	101.0	0.76%
כור	98.0	0.74%
כלל ישראל	76.2	0.57%
דיסקונט השקעות	69.6	0.52%
כי"ל	68.3	0.51%
כלל תעשיות	64.0	0.48%
אלביט	59.0	0.44%
אי.די.בי אחזקות	55.4	0.42%
אי.די.בי פיתוח	52.3	0.39%
שופר סל	46.6	0.35%

10 מניירות הערך הקטנים של גדיש
(במיליוני שקלים ובאחוזים)

נייר הערך	היקף החזקה	%מנכסי הקופה
ישרס 1 + 5	23.9	0.18%
ליפמן מניה + אופ'	15.6	0.11%
ת. מר מניה + אופ'	14.0	0.10%
מלון רג'נסי	9.9	0.07%
שקם בריק 4	9.1	0.07%
מפעיל	7.4	0.06%
סקום מניה + אופ'	6.8	0.05%
רותם מניה + אופ'	3.7	0.03%
רשף	3.6	0.03%
ויליגר מניה + אופ'	1.3	0.01%

הודעה לציבור
בדבר פרסום תשקיף של
להק תור - קרן נאמנות

ניתנת הודעה בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח, על פרסום תשקיף בדבר הצעה לציבור של מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 1 שקל חדש כל יחידה, בתעודות השתתפות רשומות על־שם, בנות 10 יחידות לתעודה או כפולה של 10 יחידות, במחירי יחידה משתנים שיקבעו בשני שלבים יומיים.

הקרן הינה קרן פתוחה.

היחידות המוצעות

הצעה במחיר מופחת

החל מ־1.4.94 משעה 8.30 ועד 30.4.94 בשעה 14.00 מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי, כפי שייקבע, בתוספת שיעור הוספה של 0.25%

הצעה רגילה

החל מ־30.4.94 משעה 14.00 ועד 31.3.95 בשעה 14.00 מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי, כפי שייקבע, בתוספת שיעור הוספה של 1.5% או פחות, כמפורט בתשקיף.

מדיניות ההשקעות

על־פי המדיניות הנוכחית תשקיע הקרן את נכסיה כדלקמן:

(א) לפחות 75% מנכסיה בני"ע הנסחרים בבורסה לני"ע בתל־אביב, במסגרת המסחר בשיטת "המשתנים". השקעותיה של הקרן במסגרת המסחר בשיטת "המשתנים", למעט המקרים המפורטים בסעיפים (ב) ו־(ג) להלן.

(ב) בניירות־ערך של חברות שעדיין לא רשומים למסחר בבורסה, אם התקבלה אצל מנהל הקרן הודעה מן הבורסה שבדעתה של הבורסה לרשום אותם למסחר ב"משתנים".

(ג) הקרן עשויה להשקיע בסוגי הנכסים הבאים, ובלבד שסך כל נכסיה לא יעלה על 10% מסך כל נכסי הקרן:

(1) חבילות ניירות־ערך מהנפקה הכוללות, בכל חבילה, סוגים שונים של ניירות־ערך, שחלקם אינם נסחרים במסגרת המסחר בשיטת "המשתנים".

(2) הקרן רשאית להמשיך ולהחזיק בניירות־ערך שבעת רכישתם נסחרו במסגרת המסחר "המשתנים" אך הוצאו ממסגרת זו לאחר מכן (ראה סעיף (ד) (2) להלן).

(3) ניירות־ערך הנסחרים בחו"ל.

(ד) מנהל הקרן מקבל על עצמו למכור ניירות־ערך שלא נסחרים בשיטת ה"משתנים" כדלקמן:

(1) ניירות־ערך שנרכשו כחלק מחבילות הנפקה, שאינם נסחרים בשיטת ה"משתנים" ימכרו לא יאוחר מ־30 ימי מסחר לאחר הוחלת המסחר בהם.

(2) ניירות־ערך שבעת רכישתם נסחרו במסגרת המסחר בשיטת ה"משתנים" אך הוצאו ממסגרת זו לאחר מכן, ימכרו עד תום 30 ימי מסחר ממועד הוצאתם מרשימת ניירות הערך הנסחרים בשיטת ה"משתנים".

(3) ניירות־ערך כאמור בסעיף (ב) לעיל שלא ישוחרו בשיטת ה"משתנים" ימכרו תוך 14 יום מיום המסחר הראשון בהם.

על כל שינוי במדיניות ההשקעות כאמור לעיל, יגיש מנהל הקרן דו"ח מיידי ויפרסם הודעה לפחות בשני עיתונים יומיים בשפה העברית, הנפוצים בישראל, שבעה ימים מראש.

הרכב ההשקעות העיקריות בממוצע של הקרן, בשנה האחרונה שנסתיימה 31.12.93 (לפי החזקותיה בסוף כל חודש), היה כדלקמן: במניות (משתנים) כ־87%, במזומן כ־8%, בני"ע הנסחרים בחו"ל כ־4%.

מנהל הקרן אינו מתחייב על שעורי השקעה אלה בעתיד.

שכר מנהל הקרן והנאמן

על־פי הסכם הנאמנות, מנהל הקרן זכאי לקבל שכר שנתי בשיעור של 4% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן, והנאמן זכאי לקבל שכר שנתי בשיעור של 0.5% מהשווי השנתי הממוצע של נכסי הקרן.

כל עוד לא הוחלט אחרת ע"י מנהל הקרן (בהסכמת הנאמן), יהיה שכרו של מנהל הקרן בשיעור של 2% ושכרו של הנאמן יהיה בשיעור של 0.2% (ראה פרק 6 בתשקיף).

פרטים על השינוי במחיר הפדיון בהשוואה למדדים אחרים:

השינוי ב־% בשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

	1993	1992
מחיר הפדיון של היחידות	26.0	79.6
מדד "המשתנים"	26.4	96.0
מדד מניות כללי	41.0	91.6
מדד מחירים לצרכן	11.2	9.4

עותקים מהתשקיף והיתר רשות ניירות־ערך לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי בנק אמריקאי ישראלי בע"מ ואצל חברי הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.

בקשות להזמנת היחידות ניתן להגיש במקומות האמורים לעיל.

הודעה זו אינה מהווה הצעה לרכישת יחידות הקרן.

הנאמן: חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ

מנהל הקרן: להק - ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ

1 באפריל 1994

להק ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ

هكذا من الأصل

הודעה לציבור
בדבר פרסום תשקיף של
להק דוכיפת - קרן נאמנות

ניתנת הודעה בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות־ערך תשכ"ח, על פרסום תשקיף בדבר הצעה לציבור של מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 0.001 שקל חדש כל יחידה, בתעודות השתתפות רשומות על שם בנות 100 יחידות לתעודה או כפולה של 100 יחידות במחירי יחידה משתנים, כמפורט בפרק 2 בתשקיף.
הקרן הינה קרן פתוחה.

היחידות המוצעות

הצעה במחיר מופחת

החל מ־1.4.94 משעה 08.30 ועד 29.4.94 בשעה 12.00, או בשעה מאוחרת יותר, כאמור בסעיף 1.3.6 בתשקיף, מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי, כפי שייקבע, בתוספת שיעור הוספה של 0.75%, או פחות.

הצעה רגילה

החל מ־29.4.94 משעה 12.00 ועד 31.3.95 בשעה 12:00, או בשעה מאוחרת יותר, כאמור בסעיף 1.3.6 בתשקיף, מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי, כפי שייקבע, בתוספת שיעור הוספה של 1.5% או פחות.

מדיניות ההשקעות

על־פי הסכם הנאמנות ועל־פי המדיניות הנוכחית, הקרן הינה קרן גמישה. מנהל הקרן יהיה רשאי להשקיע את כספי הקרן על־פי שיקול דעתו המוחלט, ובתוך זה יהיה רשאי להחליט על השקעת מאמצים הכללים בנכסי הקרן ולגרום לרכישה, למכירה ולהחלפת כל השקעה, המהווה חלק מנכסי הקרן, שתיראה לו רצויה לשם קידום ענייני הקרן (ראה פרק 5 בתשקיף).

הקרן עשויה להשקיע עד 10% מנכסי הקרן בניירות ערך זרים הנסחרים בחו"ל.

הקרן עשויה להשקיע עד 10% מנכסיה באופציות (OPTIONS), על אופציות ועל גורמי הסיכון הכרוכים בהשקעה בהן, ראה עמ' 22־21 בתשקיף.

הרכב ההשקעות, בממוצע, של הקרן בשנה האחרונה שנסתיימה ב־31.12.93 (לפי ההחזקות בסוף כל חודש), היה כדלקמן:

במניות כ־60%.
באגרות־חוב צמודות למדד המחירים לצרכן כ־17%.
בניירות־ערך הנסחרים בחו"ל כ־5%.
באגרות־חוב בלתי צמודות (מק"מ) כ־3%.
במזומן כ־7%.
באגרות חוב צמודות ונסחרות מט"ח כ־8%.
מנהל הקרן אינו מתחייב על שעורי השקעה אלה בעתיד.

שכר מנהל הקרן והנאמן

על־פי הסכם הנאמנות, מנהל הקרן זכאי לקבל שכר שנתי בשיעור של 2% משוויים השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן והנאמן יהיה זכאי לקבל שכר שנתי בשיעור של 0.2% משוויים השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן.
כל עוד לא יוחלט אחרת ע"י מנהל הקרן (בהסכמת הנאמן) נקבע שכרו של מנהל הקרן בשיעור של 2% ושכרו של הנאמן בשיעור של 0.2% (ראה פרק 6 בתשקיף).

פרטים על השינוי במחיר הפדיון בהשוואה למדדים אחרים:

	השינוי ב־% בשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1993	1992
מחיר הפדיון של היחידות	28.0	48.0
מדד מניות כללי	41.0	91.6
מדד אג"ח צמודות מדד	9.6	16.2
מדד המחירים לצרכן	11.2	9.4

עותקים מהתשקיף ומהיתר רשות ניירות־ערך לפרסומו הוגשו לרשם החברות.
עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי בנק אמריקאי ישראלי בע"מ ואצל חברי הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.
בקשות להזמנת היחידות ניתן להגיש במקומות האמורים לעיל.
הודעה זו אינה מהווה הצעה לרכישת יחידות הקרן.

הנאמן: חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ.
מנהל הקרן: להק – ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראל בע"מ.

1 באפריל 1994.

להק ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ

שווקים בעולם

חששות מחודשים מהידוק מוניטרי בארה"ב

ריביות

משרד העבודה האמריקאי פירסם ביום ו' את נתוני התעסוקה לחודש מארס, לפיהם עלה מספר המועסקים בקרוב לחצי מיליון איש.

נתון זה כמעט כפול ממה שהיה צפוי. דבר זה מעיד כי כלכלתה של ארה"ב מתחזקת בקצב מהיר מאשר הוערך קודם לכן. זאת, גם אם נלקח בחשבון כי חלק מהעלייה נבע מהיעדר גורמים עונתיים, שהשפיעו על רמת התעסוקה בחודשים ינואר ופברואר.

בהתאם לכך עלו הציפיות כי הפד"ל רורב יעלה בקרוב שוב את הריבית לטווח קצר והדבר הביא לירידות מחירים חדות בשוק האג"ח הממשלתי.

הנתונים שהתפרסמו הראו גם עלייה גבוהה בשעות העבודה לשבוע בתעשייה. מספר שעות העבודה עלה ל־42.2 בשבוע – הנתון הגבוה ביותר מאז מלחמת העולם השנייה.

הנתון היחיד שהיטיב עם שוק האג"ח היה העלייה הצנועה בשכר העובדים. מספר המובטלים עמד על 6.5%, נתון זהה לזה של חודש פברואר.

הישיבה הבאה של הוועדה הפתוחה של הפד"ל רורב תתקיים ב־17 במאי ומשקיפים רבים מעריכים כי בהזדמנות זו יחליט הפד"ל רורב להעלות את הריבית ב־0.25% לפחות. לעומתם

היו מומחים שטענו כי הפד"ל רורב יבצע את ההידוק המוניטרי מייד לאחר החג.

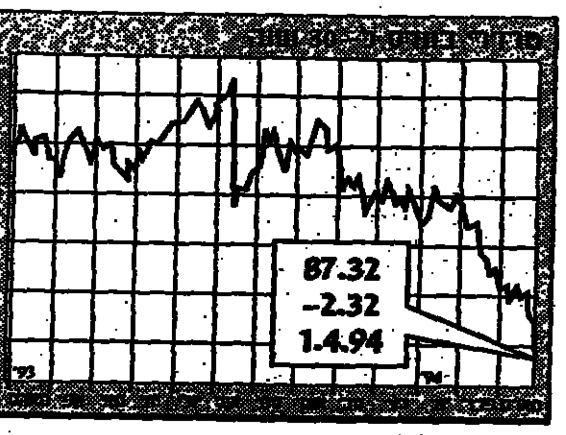

מחירי האג"ח הממשלתיים בארה"ב הגיעו ביום ו' לשפל של 14 חודשים, לאחר שעלייה גבוהה מהצפוי במספר המועסקים בארה"ב בחודש מארס הביאה להתגברות הציפיות לעליית הריבית.

ליבור – לונדון
מגירה – 18:00 שעון ישראל

	3 חו'	שנה
דולר	3.938%	4.750%
שטרלינג	5.396%	5.792%
ין	2.313%	2.438%
פר"ש	4.188%	4.063%
מארק	5.705%	5.464%
אקו	6.302%	6.125%
פר"צ	6.125%	5.938%
גילדן	5.330%	5.310%
ד' קנדי	5.990%	6.769%
ד' אוסט'	4.974%	

רשמי, בתי מסחר רבים קיימו מסחר בשל פרסום נתוני התעסוקה בארה"ב לחודש מארס.

בעקבות פרסום נתוני התעסוקה, שהראו על עלייה חדה מהצפוי במספר המועסקים, עלתה התשואה על אג"ח ממשלתי בארה"ב לרמתה הגבוהה מזה 14 חודשים.

התשואה על אג"ח לשלושים שנה עלתה ל־7.28% – הרמה הגבוהה ביותר מאז ה־22 בינואר '93.

למרות הירידה החדה במחירים, המסחר לא היה כבד משום שבתי מסחר רבים נותרו סגורים. מומחים רבים חוששים כי ירידת המחירים החדה בשוק האג"ח תגרור ירידות בבורסות בארה"ב היום.

תשואה על המרווחי בונדים לפי תוצאות המסחר בניו יורק

3 חו'	3.69%
שנתיים	5.39%
10 שנים	6.95%
30 שנים	7.28%

יורודולר – פרנקפורט
מגירה – 18:00 שעון ישראל

תקופה	דולר	מארק
3 חו'	4.06%	5.750%
6 חו'	4.43%	5.625%
1 שנה	5.00%	5.500%
3 שנים	–	5.875%
5 שנים	–	6.188%

ריבית בניו־יורק

פריים־רייט: 6.50%

טרז'רי בונדים

למרות ששוק האג"ח הממשלתי בארה"ב היה סגור ביום ו' באופן

עלייה חדה לדולר

מטבעות

הדולר עלה ביום ו' בחוזקה מול יתר המטבעות, לאחר פרסום נתוני התעסוקה בארה"ב לחודש מארס. מול המארק התחזק הדולר ב־1.4% ואילו מול היין התחזק ב־1%.

מספר המועסקים בארה"ב בחודש מארס עלה בקרוב לחצי מיליון, כמעט כפול מהצפוי. נתון זה מאותת כי הכלכלה האמריקאית חזקה מאשר הוערך קודם, מה שגרם להתחזקות הדולר. גם התחזקות הציפיות לעלייה נוספת בריבית בארה"ב תרמה לעלייה בביקוש למטבע האמריקאי.

המסחר ביום ו' היה דליל משום שסוחרים רבים נעדרו לרגל חג הפסחא. רוב הבנקים שהיו פתוחים נסגרו אחה"צ.

היום צפוי כי הדולר ימשיך להתחזק בשווקי העולם, לאחר שסוחרים רבים יחזרו מחופשת החג.

למרות האופטימיות לגבי שער הדולר, קיים חשש סמוי כי השפל בשוק האג"ח האמריקאי ישפיע לרעה על הבורסות בארה"ב ובעקבות זאת על המטבע האמריקאי.

הדולר הקנדי נחלש ביום ו' על רקע חששות כי עליית הריבית בארה"ב תפגע בו בעתיד. בעקבות זאת התערב הפד"ל רורב במסחר כדי לתמוך במטבע הקנדי.

שערי חליפין ניו יורק
עקב המעבר לשעון קיץ השערים אינם שערי סגירה

מארק	1.6968/78 –
פר"ש	1.4260/70 –
לי"ש*	1.4730/40 –
ין	103.80/90 –
ד' קנדי	1.3865/75 –
פר"צ	5.7930/55 –
אקו	1.1365/70 –
ד' אוסטרלי*	0.7062/67 –
ד' הונג קונג	7.7269/71 –
ד' סינגפור	1.5709/11 –
באט תאילנדי	25.23/24 –
לירטה	1627.50/16 –
כתר שוודי	7.8225/75 –

* במונחי דולר אמריקאי

בורסות

מדד מיבטל ממשיך לעלות

ביום ו' היו רוב הבורסות המרכזיות בעולם סגורות לרגל חג הפסחא וחלקן יהיו סגורות גם היום.

עליות המחירים המשיכו בבורסת מילנו גם ביום שישי ומדד מיבטל נסגר בעלייה של 0.78%.

הבורסה בטוקיו הראתה ביום ו' סימני התאוששות מהירידות החדות של השבוע שעבר ומדד ניקיי נסגר בעלייה של 0.86%.

ניו יורק

מדד דאו ג'ונס 30, יום ה', לפני סגירה: 3,635.27, שינוי +11.52
מדד SP 500: 445.62, שינוי +0.07
נפח מסחר – 317 מיליון מניות
מניות שעלו: 556 ירדו: 1,735

הבורסה בניו יורק הייתה סגורה ביום ו' לרגל חג הפסחא. המסחר יתחדש היום.

טוקיו

מדד ניקיי 225, יום ו', סגירה: 19,277.16, שינוי +165.24
נפח מסחר – 230 מיליון מניות

הבורסה של טוקיו התאוששה ביום שישי, היום הראשון של השנה הפיסקלית החדשה, מירידות שבוע שעבר. מדד ניקיי נסגר בעלייה קלה של 0.86%, לאחר יום של מסחר דליל.

רוב הסוחרים צופים כי המסחר ימשיך להיות שקט עד סוף השבוע. לדבריהם, חולשת הדולר מול היין, הבעיות הפוליטיות ביפאן והיעדר סימנים להתאוששות כלכלת המדינה, מונעים מהמשקיעים לחזור לשוק.

בולטים בהיעדרם המשקיעים המקומיים, שהיוו את הגורם המרכזי למימושים בבורסה של טוקיו מאז ראשית השנה.

בנוסף לכך קיים חשש כי משקיעים אמריקאים גדולים ימשכו אחזקות בשל הירידות החדות שחלו בבורסות בניו יורק בשבוע האחרון.

הביצועים הטובים ביותר היו למניות התובלה, ברזל ואנרגיה ואילו הירידות החדות ביותר נרשמו עבור מניות תקשורת, אלקטרוניקה ונדל"ן.

לונדון

מדד פייננשל טיימס 100, יום ה', סגירה: 3,086.4, שינוי -6.0

הבורסה של לונדון הייתה סגורה ביום ו' לרגל חג הפסחא. המסחר יתחדש מחר.

פרנקפורט

מדד דקס יום ה', סגירה: 2,133.11, שינוי -14.42

הבורסה של פרנקפורט הייתה סגורה ביום ו' לרגל חג הפסחא. המסחר יתחדש מחר.

הונג קונג

מדד האנג סנג, יום ה', סגירה: 9,029.91, שינוי -202.38

הבורסה של הונג קונג הייתה סגורה ביום ו' לרגל חג לאומי. המסחר יתחדש ביום רביעי.

פאריס

מדד CAC 40, יום ה', סגירה: 2,081.94, שינוי -1.93

הבורסה של פאריס הייתה סגורה ביום ו' לרגל חג הפסחא. המסחר יתחדש מחר.

מילנו

מדד MIBTEL יום ו', סגירה: 11,469, שינוי +0.78%

קרנות מקומיות המשיכו להזרים ביום שישי ביקושים בבורסה של מילנו ומדד מיבטל נסגר בעלייה של 0.78% תוך מחזור כבד של 1.4 טריליון לירות איטלקיות.

העובדה כי שאר הבורסות המרכזיות באירופה היו סגורות לרגל חג הפסחא הראתה כי משקיעים מקומיים היו גורם מרכזי בעליות של הימים האחרונים.

מבוכה באיימקס

בעל עניין בחברה הרשומה למסחר באמריקן סטוק אקסצ'יינג' מכר מניות במשך 9 חודשים ללא דיווח של החברה

ניו יורק טיימס

בורסת איימקס, אמריקן סטוק אקסצ'יינג', דורשת מן החברות הרשומות למסחר בה לספק מידע פיננסי לבעלי המניות שלהן. אבל במשך 9 חודשים מכר בעל עניין בחברה הרשומה באיימקס את המניות שלו, ואילו החברה שמרה בסוד את החדשות הרעות.

החדשות, שמרביתן התגלו באמצע החודש שעבר, כללו אי פירעון חובות, פיגור של שנתיים בדו"חות למס הכנסה ותביעה משפטית העלולה לחסל את החברה.

החברה היא North American Recycling Systems, חברה קטנה מפורט אדוארד, ניו יורק. היא הפסידה כסף בקצב מהיר ומכרה נכסים כדי להחזיק מעמד רק בקושי. היו"ר ובעל המניות הגדול ביותר שלה, רוברט בארבר, העומד בסוף החודש לדין באשמת מתן שוחד למפקח לשעבר במחוז ושינגטון בניו יורק, כדי לקבל אישור למפעל של החברה. המפקח, ויליאם ניקאס, הנתבע גם הוא באותו התיק, משמש עכשיו כיועץ המשפטי של החברה.

איחור גדול בדו"ח השנתי

הדו"ח השנתי של החברה לגבי שנת הכספים שהסתיימה ב־31 באוגוסט 1993 היה אמור להתפרסם בסוף אוגוסט, אבל הוגש לרשות לניירות ערך האמריקנית רק בשבוע שעבר. לפני כן לא הוגשו לרשות דו"חות מאז אפריל של השנה שעברה.

נראה שבמשך כל אותה תקופה לא עשתה איימקס דבר כדי להגן על בעלי המניות של החברה, אף שפקידים ידעו שנורת אמריקן אינה עומדת בתאריכי יעד של הרשות לניירות ערך. פקידי איימקס סירבו להתראיין אבל מסרו הבהרה בכתב שבה נאמר כי ההחלטה לאשר את המשך המסחר במניות החברה התקבלה לאור העובדה שהיא מסרה במשך אותה תקופה הודעות אחרות לעיתונות. אבל הודעות אלו התעלמו מן מספר רב של עובדות חשובות, כולל קיומה של תביעה גדולה נגד החברה, שהוגשה לפני 14 חודשים.

בראיון קצר בחודש שעבר אמר ריצ'רד גורים, נשיא נורת אמריקן, שאיימקס לא הפעילה על החברה לחץ כלשהו להגיש את הדו"חות הפיננסיים שלה. הוא תלה את האיחור בעזיבתו של מנהל הכספים הראשי הקודם של החברה, ואמר ששני דו"חות רבעוניים יוגשו בהקדם.

אבל בעוד איימקס לא עשתה דבר, היה ג'ון מקגריין עסוק מאוד. מקגריין מנהל את קונברון אינבסטורז, עוד חברה הרשומה למסחר באיימקס העוסקת במציאת חברות קטנות ומנפיקה אותן בתמורה לנתח מן המניות. זו הדרך בה הנפיקה נורת אמריקן ב־1992. מקגריין הוא דירקטור בנורת אמריקן וחבר בוועדה המנהלת ובוועדת הביקורת שלה, ולדברי גורים קיבל את כל הפרטים על מצבה של החברה.

מקגריין מכר מניות של נורת אמריקן בשוק הפתוח ביולי, אוקטובר, נובמבר, דצמבר 1993 ובינואר השנה. דיווחים על מכירות כאלה של דירקטורים צריכים להיות מוגשים ביום העשירי של החודש אחרי המכירה, אבל מקגריין לא מצא זמן להגיש את הדו"חות לפני פברואר השנה. בראשית מארס הוא הודיע לרשות לניירות ערך על כוונתו למכור מניות נוספות. אם מכירות אלו אכן התבצעו, דבר שקרוב מאוד לוודאי, הרי שהוא קיבל כ־400,000 דולר תמורת 73,728 מניות, מרבית אופציות, במחיר ממוצע של 5.38 דולר למניה. גם החברה שלו, קונברון, מכרה 5,000 מניות במחיר ממוצע של 4.38 דולר למניה.

אין זה חוקי לדירקטור למכור מניות בחברה כאשר ברשותו יש מידע שאינו פומבי. איך מצדיק מקגריין את מעשיו? זה לא ידוע, משום שהוא אינו עונה לטלפונים. דונלד קלארק, מספר 2 בקונברון, ביטל את מכירות המניות של נורת אמריקן כקטנות כל כך "שלא יהיה בהן עניין לאיש", אבל אמר שאינו יכול לדבר בשמו של מקגריין. ביום ו' לפני שבוע השליך מישהו לשוק 110,000 מניות במחיר של 5 דולרים, 75 סנט פחות ממחיר השוק באותו היום. לדברי קלארק החברה שלו לא מכרה את המניות.

וניקאס נובעות מן התקופה באמצע שנות ה־80 שבה היה ניקאס מפקח במחוז ושינגטון, אזור של גידול פרות לחלב בעל 55,000 תושבים צפונית לאלבני. הוא שימש גם כיו"ר של ועדת השפכים המוצקים של המחוז.

בתפקידו זה הוא עמד בראש המשא ומתן עם בארבר לבניית מפעל לשריפת אשפה במחוז, שיהיה בבעלותה החלקית של נורת אמריקן. המחוז הבטיח לכסות את ההפסדים אם המפעל לא יקבל אשפה בכמות מספקת, הבטחה שעלתה לו כסף רב.

באישומי השוחד וקשירת הקשר נגד השניים נטען שבאותה התקופה סיפק ניקאס שירותים משפטיים לבארבר ולחברות שבשליטתו, ותמורתם הוצע לו חלק בחברות אחרות שבארבר התחיל להקים, בלי לגלות את ניגוד האינטרסים הזה.

בהודעה לעיתונות בשבוע שעבר הביעה נורת אמריקן ביטחון ששני האנשים יזוכו, והוסיפה שהחברה "אינה מושפעת מן המשפט המתנהל ושאין לה כל חבות כלפיו".

לא כך רואה סטיוארט ג'ונס את פני הדברים. ג'ונס, המייצג את ניקאס במשפט, אומר שהאישומים הפליליים הם חלק ממאמץ של מחוז ושינגטון לבטל את החוזה. "מבחינה כלכלית היה החוזה לרעת המחוז והם מפסידים כסף רב", הוא אומר

ומוסיף שהמחוז מקווה שהרשעה תביא לביטולו בקביעה שהחוזה נוצר במרמה. באוגוסט 1993 תבעה נורת אמריקן את המחוז, והתביעה אותה, שבה ביקש פיצויי נזיקין בסכום של 10 מיליון דולר.

שווי נקי שלילי

שוויה הנקי של נורת אמריקן היום הוא שלילי, בסכום של 3.9 מיליון דולר. אחת מן ההלוואות שלא נפרעה הוארכה רק עד לחודש זה. החשב שלה מפקפק ביכולתה להמשיך ולהתקיים. אבל מחיר המניה שלה החזיק מעמד בצורה מפתיעה עד ויורד בשבועות האחרונים רק ב־25 סנט ל־5.625 דולרים, והכבר מגיע שוויה הבורסאי ל־30 מיליון דולר. מעניין אם המחיר יחזיק מעמד גם לאחר שהדו"ח השנתי שלה יופץ ברבים.

אבל הדבר הברור הוא שאיימקס העניקה למניה את המוניטין שלה בכך שהמשיכה את המסחר בה חודשים על גבי חודשים כאשר מידע נכון ומושלם על מצבה הפיננסי היה זמין רק לאנשי פנים. זה איפשר לאחד מאותם אנשי פנים לצאת כל עוד הדבר אפשרי.

שערי מטבע חוץ / 1.4.94

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג	שינוי יומי	מתחילת חודש	מתחילת שנה נומינלי	מתחילת שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.89	3.03	2.90	3.03	2.90	3.03	2.9449	2.9864	2.9451	2.9869	2.9445	2.9855	2.9690	0.00%	-0.20%	-0.57%	-2.51%
1 מארק גרמני	1.73	1.81	1.74	1.82	1.73	1.81	1.7618	1.7867	1.7595	1.7844	1.7623	1.7868	1.7784	0.00%	2.50%	3.34%	1.32%
1 לירה שטרלינג	4.27	4.48	4.32	4.51	4.29	4.49	4.3658	4.4275	4.3723	4.4341	4.3596	4.4283	4.4073	0.00%	-0.21%	-0.13%	-2.08%
1 פרנק צרפתי	0.50	0.53	0.50	0.53	0.50	0.53	0.5165	0.5257	0.5164	0.5258	0.5158	0.5230	0.5206	0.00%	1.98%	2.76%	0.76%
100 ין יפני	2.81	2.95	2.82	2.95	2.81	2.95	2.8647	2.9051	2.8693	2.9096	2.8637	2.9036	2.8945	0.00%	1.55%	8.40%	6.29%
1 גילדן הולנדי	1.54	1.61	1.54	1.61	1.54	1.61	1.5675	1.5894	1.5679	1.5901	1.5683	1.5901	1.5827	0.00%	2.42%	2.88%	0.87%
1 פרנק שווייצרי	2.05	2.15	2.06	2.16	2.05	2.15	2.0901	2.1195	2.0899	2.1195	2.0861	2.1151	2.1012	0.00%	1.00%	4.22%	2.18%
1 כתר שוודי	0.37	0.39	0.37	0.39	0.37	0.39	0.3759	0.3812	0.3760	0.3814	0.3767	0.3820	0.3792	0.00%	2.32%	5.77%	3.71%
1 כתר נורבגי	0.40	0.42	0.40	0.42	0.39	0.42	0.4051	0.4108	0.4057	0.4115	0.4051	0.4108	0.4087	0.00%	2.17%	2.90%	0.89%
1 כתר דני	0.44	0.46	0.44	0.46	0.44	0.46	0.4480	0.4543	0.4489	0.4553	0.4494	0.4557	0.4522	0.00%	2.17%	2.49%	0.49%
1 מארק פיני	0.55	0.55	0.53	0.56	0.53	0.56	0.5393	0.5469	0.5388	0.5465	0.5392	0.5469	0.5440	0.00%	1.57%	5.32%	3.27%
1 דולר קנדי	2.09	2.19	2.10	2.19	2.09	2.19	2.1272	2.1572	2.1282	2.1582	2.1244	2.1540	2.1457	0.00%	-2.72%	-4.35%	-6.40%
1 דולר אוסטרלי	2.00	2.12	2.00	2.14	2.00	2.12	2.0658	2.0950	2.0658	2.0950	2.0620	2.0907	2.0826	0.00%	-2.13%	2.94%	0.93%
1 ראנד דרא"פ	0.75	0.86	0.72	0.87	0.73	0.84	0.8466	0.8585	0.8479	0.8600	0.8460	0.8578	0.8548	0.00%	-0.23%	-2.72%	-4.62%
10 פרנק בלגי	0.84	0.88	0.84	0.89	0.84	0.88	0.8560	0.8681	0.8567	0.8688	0.8552	0.8671	0.8633	0.00%	2.38%	4.45%	2.39%
10 שילינג אוסטרי	2.46	2.58	2.47	2.58	2.46	2.58	2.5046	2.5399	2.5084	2.5458	2.5070	2.5419	2.5259	0.00%	2.37%	3.19%	1.17%
1000 לירטה איטל	1.79	1.89	1.80	1.91	1.80	1.89	1.8298	1.8556	1.8322	1.8581	1.8323	1.8578	1.8442	0.00%	4.95%	5.67%	3.61%
100 פזטה ספרדית	2.18	2.25	2.14	2.28	2.13	2.23	2.1654	2.1959	2.1654	2.1960	2.1660	2.1962	2.1815	0.00%	2.51%	4.22%	2.18%
1 (ECU)	—	—	—	—	—	—	3.3949	3.4427	3.4017	3.4498	3.3965	3.4437	3.4290	0.00%	2.16%	2.85%	0.85%
1 דינר ירדני	4.07	4.32	4.08	4.56	—	—	—	—	—	—	—	—	4.2011	0.00%	0.15%	0.50%	—
10 לירה לבנונית	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.0175	0.00%	-2.78%	-0.57%	—
1 לירה מצרית	0.85	0.90	0.84	0.90	—	—	—	—	—	—	—	—	0.8907	0.00%	1.49%	-5.31%	—
1 סל מטבעות	—	—	—	—	—	—	3.1920	3.2370	3.1913	3.2364	3.1905	3.2349	3.2191	0.00%	0.65%	1.11%	-0.86%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 1.4.94

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	—	0.6736	1.6695	1.0257	1.4130	5.7030	1.8759	1.6099	3.4391
1 לירה שטרלינג	1.4845	—	2.4784	1.5227	2.0976	8.4662	2.7848	2.3899	5.1054
1 מארק גרמני	0.5990	0.4035	—	0.6144	0.8464	3.4161	1.1256	0.9643	2.0600
100 ין יפני	0.9749	0.6567	1.6276	—	1.3775	5.5599	1.8288	1.5695	3.3528
1 פרנק שווייצרי	0.7077	0.4767	1.1815	0.7259	—	4.0361	1.3276	1.1394	2.4339
1 פרנק צרפתי	0.1753	0.1181	0.2927	0.1799	0.2478	—	0.3289	0.2823	0.6030
1 גילדן הולנדי	0.5331	0.3591	0.8900	0.5468	0.7532	3.0401	—	0.8582	1.8333
1000 לירטה איטל	0.6212	0.4184	1.0370	0.6371	0.8777	3.5425	1.1652	—	2.1362
10 פרנק בלגי	0.2906	0.1959	0.4854	0.2983	0.4109	1.6583	0.5455	0.4681	—

הודעה לציבור
בדבר פרסום תשקיף של
להק שחף - קרן נאמנות

ניתנת הודעה בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות־ערך תשכ"ח, על פרסום תשקיף בדבר הצעה לציבור של מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 1 שקל חדש כל יחידה, אך לא פחות מ־10 יחידות ברכישה אחת, בתעודות השתתפות רשומות על שם, במחירי יחידה משתנים, כמפורט בפרק 2 בתשקיף.
הקרן הינה קרן פתוחה.

היחידות המוצעות

הצעה במחיר מופחת

החל מ־1.4.94 משעה 08.30 ועד 30.4.94 בשעה 11.00, או בשעה מאוחרת יותר, כאמור בסעיף 1.3.6 בתשקיף, מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי, כפי שייקבע, בתוספת שיעור הוספה של 0.75%, או פחות כמפורט בתשקיף.

הצעה רגילה

החל מ־30.4.94 משעה 11.00 ועד 31.3.95 בשעה 11.00, או בשעה מאוחרת יותר, כאמור בסעיף 1.3.6 בתשקיף, מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי, כפי שייקבע, בתוספת שיעור הוספה של 1.5% או פחות, כמפורט בתשקיף.

מדיניות ההשקעות

עפ"י המדיניות הנוכחית, תשקיע הקרן לפחות 75% מנכסיה, באגרות־חוב של המדינה.
הקרן עשויה להשקיע עד 10% מנכסיה בניירות ערך זרים הנסחרים בחו"ל.
הקרן עשויה להשקיע עד 10% מנכסיה באופציות (OPTIONS), על אופציות ועל גורמי הסיכון הכרוכים בהשקעה בהן ראה עמ' 16־15 בתשקיף.
על כל שינוי במדיניות ההשקעות הנוכחית, יגיש מנהל הקרן דיווח מיידי ויפרסם הודעה לפחות בשני עתונים יומיים בשפה העברית, המופיעים בישראל, שבעה ימים מראש.
בכפוף להוראות הסכם הנאמנות ולהחלטות מועצת המנהלים של מנהל הקרן, תחלק הקרן תשלום שוטף חודשי (דיבידנד) בשיעור שייקבע מעת לעת על־ידי מנהל הקרן.
חלוקת תשלומים שוטפים (דיבידנד) לבעלי היחידות תעשה מתוך רווחי הקרן, ויתכן שתעשה מתוך הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו בקרן, ומתוך הפקדות שהופקדו בה, אם רווחי הקרן לא יספיקו (ראה סעיף 7.1.8 בתשקיף).
הרכב ההשקעות בממוצע של הקרן, בשנה האחרונה שנסתיימה ב־31.12.93 (לפי ההחזקות בסוף כל חודש), היה כדלקמן:
באגרות־חוב ממשלתיות צמודות למדד כ־73%.
במניות כ־12%.
באגרות־חוב בלתי צמודות (מק"מ) כ־3%.
באגרות־חוב קונצרניות צמודות למדד כ־7%.
במזומן כ־3%.
בניירות־ערך הנסחרים בחו"ל כ־2%.
מנהל הקרן אינו מתחייב על שעורי השקעה אלה בעתיד.

שכר מנהל הקרן והנאמן

על־פי הסכם הנאמנות, מנהל הקרן זכאי לקבל שכר שנתי בשיעור של 3% משוויים השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן והנאמן יהיה זכאי לקבל שכר שנתי בשיעור של 0.5% משוויים השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן.
כל עוד לא יוחלט אחרת ע"י מנהל הקרן (בהסכמת הנאמן) נקבע שכרו של מנהל הקרן בשיעור של 1% ושכרו של הנאמן בשיעור של 0.2% (ראה פרק 6 בתשקיף).

פרטים על השינוי במחיר הפדיון בהשוואה למדדים אחרים:

	השינוי ב־% בשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1993	1992
מחיר הפדיון של היחידות (מותאם בגין חלוקת רווחים)	12.7	24.1
מדד אג"ח צמודות למדד	9.6	16.2
מדד אג"ח צמודות למט"ח	5.9	32.4
מדד המחירים לצרכן	11.2	9.4

עותקים מהתשקיף ומהיתר רשות ניירות־ערך לפרסומו הוגשו לרשם החברות.
עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי בנק אמריקאי ישראלי בע"מ ואצל חברי הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.
בקשות להזמנת היחידות ניתן להגיש במקומות האמורים לעיל.
הודעה זו אינה מהווה הצעה לרכישת יחידות הקרן.

הנאמן: חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ.
מנהל הקרן: להק - ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ

1 באפריל 1994.

להק ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ

בעולם

האם ימריא תינוקה החדש של בואינג?

מטוס בואינג 777 המתוכנן באמצעות מחשב הוא יהלום של טכנולוגיה גבוהה, אבל עליו לרדוף אחרי איירבוס 330 האירופי וגם השוק למטוסי נוסעים אינו חזק ביותר

New York Times

בעוד שבוע ינהרו רבבות אנשים לרצפת המפעל הענקי באוורט, וושינגטון, מרחק של 40 ק"מ מסיאטל, כדי לראות את חברת בואינג מציגה לראשונה את המטוס רחב הגוף החדש שלה, 777.

ב-10 באפריל הם יראו הישג טכנולוגי ופיסיקלי מרהיב. ה-777, המטוס הדו מנועי הגדול ביותר שנבנה אי פעם, משתמש במנועי הסילון הגדולים והחזקים ביותר בתולדות התעופה – וכל בית מנוע רחב כמו גופו של מטוס 737 או 757. המטוס שתוכנן רק על מסכי מחשב הורכב ללא דגם מוקדם עשוי קרטון או עץ לבדו והוא מטוס הנוסעים הראשון "ללא ניירות". ומשום שיש לו רק שני מנועים הוא זקוק רק לשני טייסים וצריכה עלות התפעול שלו להיות זולה ב-25% מזו של דגמים ותיקים יותר של מטוס 747 בעל 4 מנועים, שאותו הוא אמור להחליף בסופו של דבר. המטוס החדש, הקצר רק ב-6.5 מטרים מן ה-747, יוכל לשאת עד 440 נוסעים, כמו חלק ממטוסי 747. ואף שטווח הטיסה הנוכחי שלו הוא כ-7,000 ק"מ, הוא יעלה בעוד זמן קצר ל-11,500 ק"מ, הטווח של מטוס 747.

ביוני צפוי ה-777 להמריא בראשונה ולהתחיל בשנה של טיסות מבחן קפדניות. במאי 1995 אמור המטוס הראשון להיכנס לשירות בחברת יונייטד איירליינס, הרוצה להשתמש בו מיד בנתיביה הרווחיים משיקגו ומדנבר אל הוואי.

"זה מה שרצינו, מספר מינימלי של מנועים ומספר מינימלי של טייסים", אומר גורדון מקינזי, איש הקשר בין יונייטד לבין בואינג בפרויקט זה.

אבל האם יוכל המטוס להמריא גם מבחינה פיננסית?

בואינג תולה חלק גדול מתקוותיה לסוף המאה ולראשית המאה הבאה ב-777, הפרויקט היקר ביותר שלה – עלות של 4 מיליארד דולר – מאז יוצר לראשונה ה-747 לפני 25 שנה. בתקופה שבה חברות ענק כמו יבם וקודאק כושלות מצביעה בואינג על המטוס כדי להראות שהיא עדיין השולטת בתחומה. אבל המטוס עלול לקבוע אם בואינג, בדרך כלל היצואנית הגדולה ביותר בארצות הברית, תישאר הדומיננטית בשוק מטוסי הנוסעים או תפסיד את מעמדה לאיירבוס האירופית ולחברות אחרות.

הבעיה היא שתכנון מטוס חדש הוא הימור גדול בתעשייה שבה נדרשות שנים כה רבות להעלות מטוס חדש על המסלול ושנים רבות עוד יותר למכור מספיק מטוסים כדי לכסות את עלויות התכנון. לגבי 777 המשחק מסתבך עוד יותר – וסיכוייה של בואינג מפוקפקים עוד יותר – מאשר בדרך כלל. ראשית, 777 הוא מטוס מיוחד במינו ושאפתני שהוליך תכנונו בטכנולוגיה גבוהה פעל היטב עד עכשיו, אבל עלול עדיין לכסות על בעיות תפעול קשות. שנית, בואינג מנסה להשיג את איירבוס, שמטוסה מדגם 330 רחב הגוף בעל שני מנועים טס כבר מאז ינואר 1993. יתר על כן, השוק למטוסים חדשים חלש הרבה יותר היום מכפי שהיה כאשר נוצר ה-777 לראשונה בראשית 1986, או אפילו לפני 4 שנים כאשר התחילה ברצינות עבודת התכנון.

ספר ההזמנות למטוס עבה למדי: 147 הזמנות בטוחות ועוד 108 אופציות. זה מעמיד את ה-777 מאחורי ה-747, שהיו לו בשלב התפתחות דומה 179 הזמנות, אבל לפני מטוס רחב גוף אחר, 767, שהיו לו 140 הזמנות.

אבל קיבולת עודפת ומלחמות מחירים פגעו בענף התעופה ואיש אינו יודע כמה חברות תעופה אחרות יוכלו להרשות לעצמן להוציא את הסכום הדרוש לקניית המטוס: 116–140 מיליון דולר. לתשובה תהיה השפעה מכרעת על התוצאות הכספיות של הפרויקט. לדברי פול ניסבט, אנליסט למטוסי נוסעים, "אם הם ימכרו כמה מטוסים לשנה במשך שנים אחדות, תהיה להם תשואה אחרי 300 מטוסים", או בתוך כ-4 שנים. אבל, "אם מכירות אלו יתמשכו על פני 20 שנה, ייתכן שלא תהיה כל תשואה", הוא מסביר.

בואינג גם מתמודדת שהרשות הפדרלית לתעופה (FAA) תעניק לה מיד עם סיום הניסויים במטוס אישור כשירות לטיסה מעל למים, דבר שהוא ללא תקדים.

אם היא אכן תקבל את האישור הזה ביוני 1995, יעמוד לה הדבר להשיג את האיירבוס, הצפוי לקבל בסוף השנה אישור מוגבל יותר. ה-A340, בעל 4 מנועים, אינו זקוק לאישור כזה אבל מצד שני הוא אינו מציע את אותם החסכונות כמו ה-777.

מתכוננים להופעה ראשונה בציבור: בואינג 777 גמור כמעט במפעלה של בואינג באוורט, וושינגטון

בואינג תכננה סדרה סבוכה של טיסות מבחן – כולל 1,000 המראות ונחיתות נוספות, כמעט כפליים מן הכמות המקובלת, אחרות כשרק מנוע אחד פועל – כדי לנסות ולהשיג במהרה את האור הירוק. FAA, היודעת היטב את חשיבותו של המטוס ליצוא האמריקאי, אומרת שדבר זה "אפשרי", אבל שאין כל ערובה לכך. ואילו ברברה מרפי, דוברת של בואינג, אמרה בשבוע שעבר כי "אנחנו משוכנעים שנוכל להשיג את האישור עם הכניסה לשירות".

חשיבות עליונה ב-777 יש לפעולה משותפת תקינה של האלקטרוניקה עם החלקים המכניים של המטוס, משום שזה מטוס הטס על תילים, המטוס המסחרי האזרחי הראשון מסוג שייצרה בואינג. במקום להשתמש בכבלים כדי לשלוט במטוס בצורה מיכנית משתמשים טייסים הטסים על תילים באותות אלקטרוניים הנשלחים בתילים אל המכשירים ההידראוליים המניעים את ההגה, הרשים ושאר שטחי הבקרה של השליטה במטוס. (יש עדיין כבלים מעטים ב-777 כדי לספק מגע פיסי בין מוט ההיגוי של הטייס לבין אותם שטחי פנים, אבל הם רק מערכות גיבוי.)

אנליסטים אינם צופים שכישלון בהשגת בזמנים של אישור כשירות טיסה מעל מים מן ה-FAA יגרום לירידת מספר ההזמנות הבטוחות של המטוס, בחלקו משום שכישלונים כרוכים בדרך כלל בקנסות כספיים. מקינזי, למשל, אף שאמר כי לא ישמח אם יהיה עיכוב בקבלת האישור, אמר שיקבל את המטוסים בכל מקרה ויטוס איתם, כלומר יטיס אותם ליעדים אחרים ולא להוואי.

אבל לאיחור עלולה להיות השפעה על המכירות בעתיד, משום שהוא ישלח יותר חברות תעופה אל איירבוס, שכבר עסוקה במילוי 213 הזמנות למטוסי 330 ו-340. עיכוב עשוי גם להפיח חיים חדשים בכניסתה של מקדונל דגלאס לשוק המטוסים רחבי הגוף עם המטוס התלת-מנועי MD-11, שמכירותיו נחשלות. לדברי מומחים קיבלה החברה עד עכשיו הזמנות ל-55 מטוסים בלבד.

אם יהיו לבואינג קשיים רציניים – אם, למשל, יתגלו בעיות חמורות של תכנון בעת טיסות המבחן – עשויים היפאנים לקפוץ פנימה. חברות איירוספייס יפאניות מייצרות היום חלקים נבחרים מן ה-777, אבל אינן מייצרות בעצמן מטוסי נוסעים גדולים. ממשלת יפאן קבעה את תעשיית מטוסי הנוסעים כתעשייה שהיא רוצה לחדור אליה.

אבל אם לא יקרו דברים בלתי צפויים איש אינו מצפה שבעיות של ה-777 יאיימו על שלומה של בואינג, כפי שקרה עם מטוסי 747 הראשונים.

747, המטוס בעל הגוף הרחב הראשון של בואינג, כמעט הביא את החברה לפשיטת רגל בשלהי שנות ה-60. בשל שינויים בתכנון נעשה המטוס כבד כל כך שהמנועים שפיתחה פראט אנד ויטני לא היו מסוגלים להעלותו מן הקרקע. בתקופת זמן קצרה חנו 17 מטוסים ענקיים – כולם ללא מנועים – על המסלול באוורט עם גושי בטון תלויים מן הכנפיים כדי שלא יתהפכו לאחור. הבנקאים הסכימו רק בקושי להעניק לחברה הלוואות כדי שתוכל לשרוד עד שתמסור את המטוסים עם מנועים חדשים ותקבל את הכספים המגיעים לה.

הפעם מצויה בואינג במצב כספי הרבה יותר טוב כדי להתמודד עם בעיות, למרות המצוקה של ענף התעופה האזרחית. יש לה קו מוצרים מלא הרבה יותר מאשר בשלהי שנות ה-60, בחלקו כתוצאה מהצלחתו בסופו של דבר של ה-747, שאחרי ההתחלה המועדת שלו הפך להיות פרה חולבת מזומנים. מאחר שהוצאות הפיתוח כוסו כבר מזמן, מביאות המכירות החדשות רווח נקי גדול. השאלה הגדולה היא האם ל-777 יהיה אותו המזל בטווח הארוך, למרות הקשיים העומדים בפניו כרגע.

נראה שגורלם של שני המטוסים קשור זה בזה. גרסאות ארוכות יותר של 777 מכוונות להחליף את מטוסי 747 הישנים יותר. אבל יש אנליסטים של תעופה החושבים שה-777 ומתחריו מתוצרת איירבוס יחליפו בסופו של דבר את מטוסי 747 הנוכחיים. לדבריהם אפשר מאוד שה-747 יהפוך בסופו של דבר להיות מטוס דו קומתי שיישא 600 נוסעים ויותר, לשימוש בנתיבים באסיה, שם מספר מקומות הנחיתה מצומצם.

כדי לשחק באותה הליגה של ה-747 זקוק ה-777 למנועים גדולים. המנועים, שבתחילה סיפקה אותם פראט אנד ויטני ואחר כך ג'נרל אלקטריק ורולס-רויס, מתחילים בכוח של 74,000 ליבראות ועשויים להגיע ל-100,000 ליבראות בגרסאות ארוכות הטווח והמוארכות. בניגוד לכך יש למנוע של 747 כוח של 56,000 ליבראות. (777 יוכל לטוס עם פחות כוח כללי משום שהוא שוקל הרבה פחות ממטוס 747 – כ-150 טונות לעומת 240 טונות – ולפיכך אינו זקוק לכוח רב כל כך כדי להתרומם לאוויר.)

המשמעות של שני מנועים בלבד, במקום שלושה או ארבעה, היא חיסכון בדלק כמו גם בתחזוקה ובחלפים. מקינזי אומר שלדעתו המושבים ב-777 יהיו זולים ב-20% לתפעול מאשר המושבים במטוסי DC-10 שאותם יחליף בסופו של דבר בחברתו שלו.

זו הסיבה לכך שיונייטד לוחצת להשתמש ב-777 מוקדם ככל האפשר בקווים שלה להוואי ולזכות באישור מוקדם של הרשות הפדרלית לתעופה. מנהלים בבואינג אומרים שהתכנון הממוחשב של המטוס, יחד עם טיסות המבחן המתוגברות, יצדיקו הענקה מוקדמת של האישור. פקידים ב-FAA אומרים שהם עדיין מנהלים משא ומתן עם בואינג לגבי כמות טיסות המבחן. מכל מקום, הם אומרים, החלטה לגבי אישור לטיסות מעל לים תתקבל רק לאחר שתושלם תוכנית הניסויים.

כדי לנסות לצפות מראש בעיות בטיסה באמצעות תילים ב-777 הקימה בואינג "ציפור ברזל", מעטפת מטוס מפלדה באורכו וברוחבו של המטוס. כל הרשים, הגלגלות ושאר שטחי התפעול הוצבו על המעטפת כדי שאפשר יהיה לבדוק אותם במצבי הדמיה שונים.

מנהלי בואינג אומרים שגישת התכנון ללא ניירות – יחד עם בדיקות של ציפור הברזל ומתקנים אחרים – פעלה בדרך כלל ללא תקלות. לפני שנתיים וחצי, למשל, העבירו המתכננים הדמיה אלקטרונית של רש כנף בכל התנועות שלו וגרמו לו לנוע על המסך כדי לראות אם הוא לא מפריע לרכיבים אחרים. בהתבסס על התוצאות אישרו המתכננים את מידותיהם של החלקים שבהם מדובר. אותו רש נבדק באחרונה על המטוס שיוצג בשבוע הבא, ופעל ללא דופי.

קודם לכן לא התגלתה לעתים קרובות הבעיה של שני רכיבים באותו המקום לפני שהמטוס כבר הורכב, ונדרשו לתיקונה שינויים גדולים. באמצעות השימוש במה שהמהנדסים מכנים טרום-הרכבה דיגיטלית זוהו רבים מן הקונפליקטים הללו ונפתרו לפני שפיסת המתכת הראשונה נחתכה.

מנהלים בחברה אומרים שתכנונים אלקטרוניים, שאותם אפשר לשדר ישירות מן המחשבים של בואינג לאלה של רבים מספקיה המעורבים בפרויקט, שיפרו גם את הדיוק של החלקים בכך שהפחיתו את הטעויות בקריאת המפרטים וטעויות אחרות בלתי נמנעות כאשר משתמשים בציורים על נייר.

"באמן סיפוסי למטוס בגודל כזה, יהיו חריגות אנכיות או אופקיות של 3 סנטימטרים עד חצי אינץ'", אומר דייל הנגארדי, סגן הנשיא הממונה על מחלקת 777. אבל ב-777 חרג המימד האנכי ב-23 אלפיות האינץ' בלבד, והסטייה האופקית היתה קטנה עוד יותר, 11 אלפיות האינץ' בלבד.

בנוסף על כל תשומת הלב למימדים ומספרים, ניסתה בואינג גם לשפר את ההנדסה החברתית שלה. מתכננים, אנשי אווירודינמיקה ומומחי ייצור אוחדו ליותר מ-100 "צוותי תכנון" כדי לשפר הקשר ביניהם. "כולם היו צריכים ללמוד כישורים חדשים", אומר מנהל הפרויקט, אלן מולאלי. "מהנדסים היו צריכים ללמוד כיצד לחלוק בתכנונים שלהם כאשר אלה עוד היו בשלבי התקדמות, במקום להחזיק בהם עד להשלמתם".

ושמונה חברות תעופה הוזמנו להשתתף גם הן בתהליך, ובכך ניתנה ללקוחות בכוח ההזמנות לתכנן את המכונות שהן יצטרכו להפעיל ולתחזק. זו היתה הפעם הראשונה שבואינג הכניסה זרים כה עמוק למעגלי התכנון העמוקים ביותר שלה. לדברי מקינזי הצליחו חברות התעופה לשכנע את בואינג לבצע שינויים בתכנון שיקלו על חייהן.

באחד מהם היה מעורב הפתח בכנף שדרכו מחדירים דלק למטוס. הכנף נוטה והולכת כלפי מעלה בשביל האווירודינמיות וכדי לספק מקום על הקרקע למנועים הענקיים. "ב-1992 תפסנו שלוח הדלק יהיה גבוה ב-80 ס"מ מאשר ב-747", אומר מקינזי. "זו היתה בעיה גדולה משום שמשאיות התדלוק שלנו נועדו ל-747".

תגובתה של בואינג היתה לקרב את הלוח ב-2.5 מטרים אל גוף המטוס, ובכך לעשות אותו גבוה רק ב-15 ס"מ מאשר ב-747. "נוכל להניח מדרגה על משאיות התדלוק שלנו ולטפל בזה", אומר מקינזי.

שיטות מיושנות עדיין פועלות

יש דברים שאינם משתנים לעולם. סדנת הנגרות של ארי וליאונה סאודר היתה לעסק של 400 מיליון דולר, אבל זה עדיין עסק משפחתי בכל המובנים

Forbes

ברחוב צדדי בארצ'בולד, אוהיו, מייצרת משפחת סאודר רהיטים בדיוק באותו המקום שבו התחילו ארי וליאונה סאודר לעבוד בנגרות לפני 60 שנה. אותה סדנת נגרות משפחתית הפכה להיות סאודר וודוורקינג, שתמכור השנה רהיטים בשווי 435 מיליון דולר. אבל העסק עדיין בבעלות פרטית ובניהול משפחתי.

החלפת המשמרות במפעל של סאודר, עם 2,800 עובדים בלתי מאורגנים באיגודים מקצועיים, היא האירוע המרכזי בארצ'בולד. עד סוף השנה יצטרפו עוד 300 עובדים מן הכפרים והעיירות הסמוכים לשלוש המשמרות הפועלות שישה ימים בשבוע כדי לעמוד בביקוש לתוצרת המפעל.

זו אגדה אמריקאית אמיתית. ב-1934 מילא ארי סאודר, נגר רהיטים ובונה ארונות, הזמנה של חוות עופות מקומית למוטות מיוחדים לתמיכה בין הלולים. אשתו, ליאונה, ניסרה את הקרשים. הם הרוויחו 5 דולרים בשבוע, סכום זעום אפילו בכספי של אותם הימים אבל מספיק כדי להאכיל את שני ילדיהם בעיירה קטנה בתקופת המשבר הכלכלי. זמן קצר לאחר מכן נשרפה כנסייה סמוכה וארי קיבל את העבודה של בניית מושבים חדשים. היום המשפחה היא היצרנית הגדולה באה"ב של ריהוט לכנסיות.

יום אחד ביקש קמעונאי מקורהיט מארי לייצר שולחן שהלקוחות יוכלו להרכיב בביתם. הדגם של ארי נמכר כמו לחמניות חמות. כך נולדה תעשיית הרהיטים המוכנים להרכבה.

ב-1974 פרש ארי סאודר ובנו מאינארד, אז 42, היה למנכ"ל כשאחיו הצעיר מילו אחראי על ההנדסה. תחת ניהולו של מילו הביאו המהנדסים של סאודר לשימוש חריטה כימית שנועדה להקנות לחלקי העץ צורה של עץ משובח יותר והשתמשו בשיטות חיתוך חדשות כדי לייצר בעץ קימורים. חברת סאודר עשתה את ההרכבה לפשוטה כל כך שאפשר להרכיב בתוך 20 דקות ארון ספרים בגובה 2 מטרים.

את רהיטי סאודר מוכרות עכשיו רשתות גדולות כמו וול-מארט, קיימארט וסירס. ערכות ההרכבה נמכרות ללקוחות במחירים הנעים מ-19 ל-399 דולר והן עשויות בצורה טובה עד להפתיע לגבי רמות מחירים כאלו. כדוגמה מצוינת לחברות משפחתיות אחרות בגודל בינוני ייצאה אשתקד סאודר 10% מתפוקתה, כולל וולי־פין בשווי מיליון דולר תמורת פלדה רוסית.

בני משפחת סאודר עשירים. בבעלותם 60% מן החברה, השווה כ-400 מיליון דולר. כאשר עסקיו גילו נזקק ארי סאודר להון, הוא גייס את המשקיע אורא ראם, סוכן ביטוח מקומי וקונה פרות. תמורת פחות מ-50,000 דולר קיבל ראם 16% מן החברה, השווים כ-100 מיליון דולר. יתר ה-24% בבעלותם של מנהלים בכירים בחברה ובאלה שפרשו ובני משפחותיהם.

אבל למרות כל עושרם על הנייר בני סאודר הם אנשים עובדים. "יש לנו שלושה כללים לבני משפחה הרוצים לעבוד כאן", אומר מאינארד, היום בן 62. "השכלה טובה, הצלחה בעבודה במקום אחר שם אין כל משמעות לשם המשפחה ועניין בהזדמנות ריאלית בחברה."

קווין, 33, בנו של מאינארד, עומד בראש מחלקת השיווק. נאמן לשלושת הכללים הוא קיבל את תואר מוסמך בכלכלה שלו באוניברסיטת דיוק ועבד בוורהון סלקס. מנהל אחר הוא חתנו של מאינארד, בארט טינסמן, 32, שינהל את המפעל שהמשפחה תפתח השנה כדי להוסיף יכולת ייצור שנתית בשווי 150 מיליון דולר לפחות.

לפי כל החישובים ימשיך שוק הרהיטים המוכנים להרכבה להתפתח בשיעור שנתי של שתי ספרות בשנים הקרובות. חברת סאודר שולטת ברבע מן השוק הזה, המהווה היום 15% מענף הרהיטים הביתיים מעץ ששוויו 10 מיליארד דולר, המתרחב במהירות כפולה ממנו.

כמה אנליסטים חושבים ששוק הרהיטים המוכנים להרכבה מתחיל להיות צפוף מדי, כאשר הן ההתרחבות של סאודר והן מתחריה הגדולים, בוש אינדסטריז ואוסאליבן אינדסטריז לוטשים עין אל אותה צמיחה. אבל מאינארד סאודר אינו מתרגש מן התחזית הזאת.

אם תוהים מה עלה בגורלו של המייסד ארי סאודר אחרי שפרש, הרי התשובה היא שהוא לא פרש לחלוטין. הוא חורף בפלורידה וחוזר הביתה מדי שנה באביב כדי לפקח על החברה שלא למטרות רווח שלו, סאודר פארם אנד קראפט, שם צופים המבקרים באומנים בעת עבודתם ומשתתפים בתערוכות נגינה בכינור ובידורי שמיכות. ארי, 89, מתכונן השנה לשוטט בסנטר שלו ולהשלים את בנייתו של מוטל בן 33 חדרים. "הכפר של אבי מושך 120,000 מבקרים בשנה ועדיין מפסיד", צוחק מאינארד.

ערב עיון בנושא

אסטרטגיה וחדשנות בניהול

מנוף להצלחה

בשיווק קמעונאי

11.4.94, בשעות אחה"צ, בת"א

הרצאת אורח

Mr. Bernard Marcus

"The Home Depot" יו"ר

(רשת החנויות הגדולה בעולם לשיווק בשיטת "עשה זאת בעצמך")

בהשתתפות ה"ה (לפי סדר הא"ב):
מר יעקב גלברד, מנכ"ל רשת קו-אופ – "הרבוע הכחול"
מר צבי ימיני, מנכ"ל צ.א.ג., יו"ר התנהלה הציבורית ענף ה-D.I.Y., מכון היצוא
גב' ציפה כרמון, Home Depot's buying agent in Israel
מר נתן ניסני, יו"ר אגף המזון, התאחדות התעשיינים

מנחה:
מר מיכאל שטראוס, יו"ר מחלבות שטראוס,
יו"ר המועדון לשיווק מתקדם

משווק

המרכז הישראלי לניהול

פרטים והרשמה: טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104

מקסיקו בעקבות הפזו

Newsweek

בשביל מקסיקו היתה שנת 1994 צריכה להיות שנת התגשמות החלומות. אחרי המיתון ואי השקט הפוליטי הנובר של 12 החודשים הקודמים היתה אמורה 1994 להביא צמיחה מחודשת והתקרבות לקראת דמוקרטיה, פרס על שירה בתהליך מכאיב של הארגון כלכלי.

אם ההתקוממות בינואר בצ'יאפאס הטילה ספקות לגבי האסטרטגיה הזאת, הרי רציחתו של לואיס דונלדו קולוסיו הטילה אותה לחלוטין. עכשיו המשימה החידה היא למנוע את ערעור הכלכלה ויחד איתו, את ערעורה של המערכת הפוליטית.

הדרך היחידה לעשות זאת היא למנוע את בריחת הדולרים. "זה יהיה מזיק ביותר אם נראה בריחה מאסיבית של הון ממקסיקו", אומר פקיד אמריקאי בכיר. "זה נושא רציני ביותר".

מאז 1986 מבססת מקסיקו את מדיניותה הכלכלית על פיחות מבוקר ביותר של הפזו לעומת הדולר. הרעיון היה לשמור על פזו חזק כדי לבלום את האינפלציה, אבל לא כה חזק שמקסיקו תוצף בסחורות יבוא ולא תוכל לייצא בגלל שערו הגבוה של המטבע.

השגת מטרה זאת חייבה שיעורי ריבית גבוהים, שמשכו למדינה כמויות גדולות של דולרים: בבעלותם של זרים ניירות ערך ממשלתיים בלבד בשווי 24 מיליארד דולר, המהווים 56% מן החוב הממשלתי המקסיקני. אבל שיעורי ריבית גבוהים על הלוואות עסקיות לשלוש שנים משמעותם ריבית שנתית של 18%, בהשוואה לשיעור אינפלציה של 7.2%, ודבר זה הרס את הכלכלה.

השנה, כאשר הבחירות לנשיאות עומדות בפתח, צפוי הבנק המרכזי של מקסיקו להוריד את שיעורי הריבית, לזרז מעט את הפיחות ולהעניק הנשמה מלאכותית לכלכלה.

זאת היתה מלכתחילה אסטרטגיה מסוכנת. בעזרת היסטורי מאבדות הממשלות במקסיקו חלק גדול ממטבעותן בשנה האחרונה לכהונתו של נשיא. הבנק המרכזי חשש שפיחות בשנת בחירות עלול לצאת מכלל שליטה. בניגוד לכך השליכו שלטונות מקסיקו את כל יהבם על הגנה על הפזו. ביום ה' שעבר ביקשו פקידים ממשלתיים במקסיקו מחברות ההשקעה בניו יורק להבטיח שהמטבע יישאר יציב. באותו הלילה הבטיח הנשיא קלינטון שמשרד האוצר האמריקאי יעזור למקסיקו להגן על הפזו אם יהיה צורך בכך.

האסטרטגיה הזאת פעלה. ביום ו', אחרי סגירה ליום אחד של שוקי ההון, ירד הפזו בפחות מאחוז אחד. המניות המקסיקניות החזיקו מעמד. בתוך נפילה גלובלית בשוקי האג"ח עלו האג"ח של מקסיקו – כשהן נעזרות, לדברי מקורות יודעי דבר, ברכישות גדולות של הבנק המרכזי.

כאשר מקסיקו רעדה, לא היתה לשאר מדינות אמריקה הלטינית הצלחה כה גדולה. בכל רחבי האזור החשש הגדול ביותר הוא שזרם הדולרים הדרוש כל כך כדי לצייד מפעלים ולשפץ רשתות טלפונים יתייבש לפתע.

מקסיקו סיטי מרוחקת אמנם 8,000 ק"מ מבואנוס איירס, אבל האג"ח של ארגנטינה, ונצואלה וברזיל צנחו; ביום ו' שילמו האג"ח הדולריות של ונצואלה ריבית של 12%, ולא היו להן קונים.

המרכז הישראלי לניהול

המרכז לפיתוח ע"ש פנחס ספיר
ליד אוניברסיטת תל-אביב

יום עיון שנתי
לזכרו של פנחס ספיר ז"ל
בנושא

שוק ההון ומערכת האשראי בישראל

יום א', 10.4.94
בשעות אחה"צ, בת"א

בהשתתפות
שר האוצר, מר אברהם (בייגה) שוחט

וחיה (לפי סדר הופעתם):
עמירם סיון, יו"ר ההנהלה, בנק הפועלים
דן פרופר, נשיא התאחדות התעשיינים
זאב אבלס, המפקח על הבנקים
פרופ' יצחק סוארי, אוניברסיטת תל-אביב
ד"ר דוד קליין, מנהל בכיר - ומנהל מוניטורי ופיקוח על מטבע, בנק ישראל
גדעון להב, יו"ר דירקטוריון בנק דיסקונט
גליה מאור, משנה למנכ"ל בנק לאומי
ויקטור מדינה, יו"ר דירקטוריון כימיקלים לישראל
אהרון פוגל, מנכ"ל משרד האוצר
חיים שטסל, יו"ר הבורסה לניירות ערך

יו"ר מושב א' - מר עמוס מר-חיים, יו"ר הדירקטוריון, מפעלי נייר אמריקאיים ישראליים בע"מ
יו"ר מושב ב' - פרופ' ליאו ליידרמן, ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס ומנהל מרכז ספיר, אוניברסיטת תל-אביב

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול טל. 03-6957202, 02-234863, 04-640678, פקס. 03-6953104

קופת גמ"ח להלוואות חדרה
אגודה שתופית בע"מ

מזמינה בזה את חברי האגודה, לאסיפה כללית שתתקיים ביום 12.4.94 בשעה 18.00 במשרדי האגודה רח' הר' סמואל 75, חדרה.

סדר היום של האסיפה:
1. בחירת יו"ר האסיפה.
2. בחירת 15 חברי המועצה.
3. בחירת 3 חברי ועדת בקורת.
4. בחירת רואה חשבון לאגודה.

אם לא יהיו נוכחים במועד הנ"ל מספר חברים כדרוש בתקנון תדחה האסיפה הכללית ליום 24.4.94 בשעה 20.00 ותתקיים באולם "בית צבי" רח' לעבין פינת אחד העם, חדרה.
אסיפה זו תהיה חוקית בכל מספר המשתתפים.

ח. כהן, יו"ר המנהלה

מוצר ישראלי

תערוכת המוצר הישראלי

כחול לבן

מטה כחול לבן בהסתדרות בשיתוף התאחדות התעשיינים,
חברת העובדים, התעשיה הבטחונית ואיגוד התעשיה הקיבוצית

ביום העצמאות 14.4.94 - 18.4.94

בתחנה המרכזית החדשה תל אביב

בתערוכה יוצגו הענפים הבאים:

- מוצרי צריכה
- התעשיה הצבאית והאווירית
- מזון וחקלאות
- טכסטיל, עור והלבשה
- חשמל ואלקטרוניקה
- הנעלה
- בניה
- ריהוט ועץ
- מלונאות ותיירות פנים
- בטחון, בטיחות ואיכות חיים
- אבזרי רכב
- משחקים
- מוצרי נייר וציוד משרדי
- תכשיטים וקוסמטיקה
- אבזרי פרסום
- הוצאות ספרים ואמנות ישראלית

לקבלת פרטים והרשמה נא לפנות למפיק יצחק קינן גושם ירוקים
אצל מפעלי תרבות וחינוך בע"מ, רחוב ויצמן 32 תל אביב,
טלפון 6960904, פקס 6963565, טלפון 09-918819, פקס 09-984068

שאול בן שמחון
יו"ר מטה כחול לבן בהסתדרות

אני עומד על שלי: מוצר ישראלי

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בעולם

עבר שבוע / רפי פרסיץ

ריביות גואות, בורסות מסויטות

הירידות התלולות שניזתו על בורסות העולם כרוכות בעלייה המתמשכת בשערי הריבית הדולרית מאז ה־4 בפברואר. מקורה של עלייה זו בסיוטים אינפלציוניים, שברגע זה נראים ערטילאיים למדי. הנהיר לשווקים, ברוב תבונתם, משהו שנעלם מאתנו?

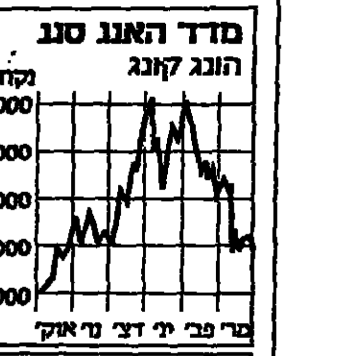

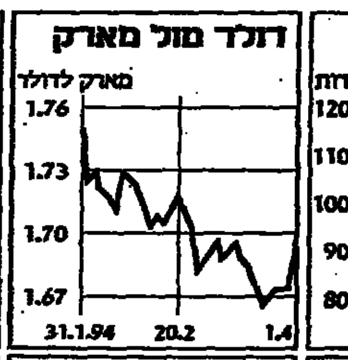

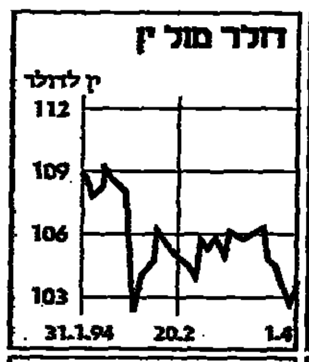

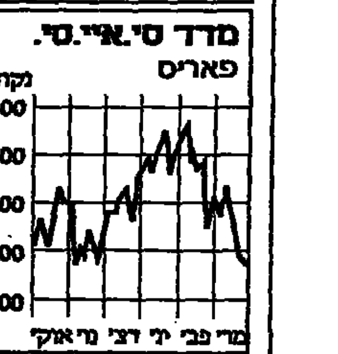

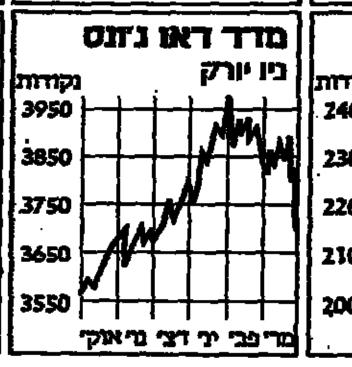

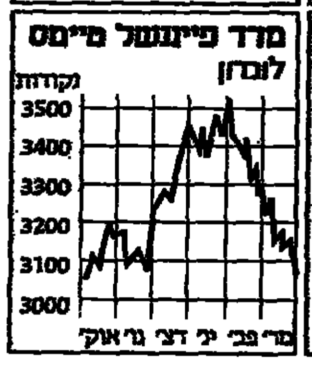

השחיקה בשערו של המטבע האמריקאי, שלה אנו עדים בחודשים האחרונים, מתרחשת על רקע עליית בשערי הריבית הדולרית (לכל המועדים) ופותחת צוהר להשערה שללא סיפסו התשואות הדולריות כפי שסיפסו, היה הדולר נחלש ביותר שאת.

אף שהשערה זו אינה נטולת יסוד, אין ודאות בתקפותה, שכן תדיר אנו עדים להתחזקותו של מטבע דווקא במקביל לכרסום בשערי הריבית המשולמים עליו: כך קרה, לדוגמה, לשערו של המארק בעת האחרונה.

תעלומת הין

כך או כך, גם בשבוע שעבר לא שפר חלקו של המטבע האמריקאי, שנסוג לעומת רוב המטבעות המובילים, כשהוא אוחז בשארית כוחותיו בקרנות המזבח שבלמו את נפילתו מול המארק מעבר לרמה הקריטית של 1.6580.

את הנסיגה המורגשת ביותר ספג הדולר מידיו של הין: 2.30– ין, או 2% בחישוב שבועי. נסיגה זו נזקפה, בצדק או לא בצדק, לאי־שביעות רצונה המופגנת של ארה"ב מן הצעדים המסמנים (לדעתה) שנקטה יפאן במגמה לשכנע את שותפת הסחר שלה ברצינות־כוונותיה באשר לליברליזציה של היבוא.

ההסבר המקובל על 99% מן הפרשנים – שארה"ב זוממת לגרוע מתחרותיותו של היצוא היפאני על־ידי ייקור של הין – נראה מפוקפק למדי: בין משום ששערי החליפין נקבעים על־ידי כוחות שוק, לא על־ידי מאווייה של ממשלות; בין משום שניסיון העשור האחרון מורה בבירור שהיצוא היפאני (כמעט) חסין מפני תנודות בשערו של הין.

שערי הנעילה של הדולר בסוף השבוע היו: 1.6740 מארק, 1.4140 פרנק שווייצי, 102.70 ין ו־1.4870 לעומת הליש"ט. הדולר הקנדי ננעל ברמת שפל של 72.28 סנט אמריקאים.

אינפלציה כבושה בארה"ב?

העלייה בשערי הריבית הדולרית מאז ה־4 בפברואר השנה מציבה סימני שאלה – ולא רק באשר לכיוון שיוטם של שערי ריבית במדינות אחרות. שכן עלייה זו אינה מתיישבת בנקל עם הנתונים שפולט המשק האמריקאי, שעד כה אינם מצביעים לא על התלקחות אינפלציונית לא על אינפלציה כבושה. היפוכו של דבר, שערי הנפט – מרכיב־מפתח בכל כלכלה תעשייתית – מצויים במגמת ירידה מתמשכת.

אמנם הכרסום בשערו של הדולר עשוי לייקר את היבוא לארה"ב, ייקור שעלולות להיוודע לו השלכות אינפלציוניות. ברם השלכות אלה עשויות להתקזז על־ידי הוזלתם של מוצרי יצוא אמריקאיים: כך שבסופו של חשבון, ספק אם תיוודע להישחקות הדולר השפעה מפליגה על שיעור האינפלציה בארה"ב.

אפשר שהכרסום בשערו של המטבע האמריקאי מגלם ציפיות שוקיות להתמתנות בקצב הצמיחה במשק האמריקאי מ־7% ברבעון האחרון ל־3%–3.5% ברבעון הבא. האפשר שלפנינו עוד הפריה בעוצמת תגובותיהם של שוקים – הפעם שוקי־ריבית. ואולי תרם, לשנות במידת מה, הביקוש הגואה לנזילות דולרית, האופייני לסופי רבעון, לנסיקה בשערי הריבית.

ריביות, בורסות, נפט

בשוקי הריבית זינקה בפראות התשואה השנתית על איגרת החוב הדולרית ל־30 שנה ל־7.30% (ננעלה ב־7.28%), גם בקנדה סיפסו הריביות במתינות אחת. בגרמניה הוסיף הבונדסבנק, הבנק המרכזי, להפחית בצעדי־צב את ריבית המכרז המוניטרי מ־5.80% ל־5.76%.

למעט מדד מיבטל במילאנו, שנסק בעקבות הבחירות ב־8.6% על בסיס שבועי, העיקו העליות בשערי הריבית על רוב מדדי המניות בעולם, שחתמו את השבוע בירידות נאות: 4.6%– בסידני וביוהנסבורג, 3.7%– בניו יורק, 3.2%– בטוקיו, 2.6%– בפאריס, 2.2%– בהונג קונג.

אוהרה: מנקודת מבט טכנית, מבשרות תנודותיו של מדד דאו ג'ונס ביום חמישי – שבו כרה תחתית חדשה, אך חתם את יממת המסחר בעלייה של תשע נקודות – כי נכון לנו תיקון כלפי מעלה בקרוב.

ארגון אופ"ק, המהמר על התאוששות הכלכלה במדינות המתועשות במהלך השנה, נמנע בוועידתו בז'נווה מקיצוץ תפוקתו. אף שהחלטתו היתה צפויה (לא שהיו חברותיו עומדות בהתחייבותן, לו היה הארגון מחליט על קיצוץ), גרר מחדלו לנפילה במחירי הנפט, שננעלו בסוף השבוע ב־13.27 דולר לחבית מסוג ברנט למסירה במאי: ירידה שבועית ב־85 סנט לחבית.

בשוקי הסחורות בלטה נסיגה בשער הקקאו למסירה במאי מ־1,219 דולר לטונה ביום ששי לפני תשעה ימים ל־1,153 דולר לטונה בסוף השבוע שעבר.

אוכלוסיית העולם: 5.5 מיליארד

בסוף 1993 מנתה אוכלוסיית העולם 5.5 מיליארד נפשות ורבייתה בקצב של 90 מיליון תינוקות בשנה. מאחר שכחמישית מתושבי היקום סינים, נרתעות באחרונה משפחות ברוכות־ילדים, המוגדרות לנתונים סטטיסטיים, מהבאת ילד ששי לעולם, מחשש שיוולד מלוכסן־עיניים.

במסגרת הליברליזציה, יורשו בנקים זרים בסין לסחור במטבע זר – בתנאי שיפקידו 200 אלף דולר (שלא ישאו ריבית) בבנק המרכזי.

גופים פיננסיים בתאילנד סייעו לווייטנאם בגיוס מיליארד דולר בשוקי הכספים: אות לחוסנה היחסי של הכלכלה הווייטנאמית.

הודו ומדינות מתפתחות אחרות מסתייגות מאיומה של ארה"ב, הטוענת שהן מעסיקות ילדים ועובדי־כפייה בתת־תנאים, להטיל מכסים על יבואן.

כשמדובר בגריפת הפסדי־מטבע, מסתבר שאין לגבירי הבנק המרכזי במאלזיה במה לבוש: ב־1992 הפסיד הבנק הממלכתי המאלזי 3.5 מיליארד דולר, כשהימר על הליש"ט (והתבדה). ב־1993 הפסיד שני מיליארד דולר, כשהימר על התעצמות הדולר מול הין (והתבדה). שלא כעמיתיו באירופה, נטל על עצמו נגיד הבנק המרכזי במאלזיה את מלוא האחריות להפסדים אלה.

תוכנית ההבראה שהגתה ממשלת צרפת לחברת התעופה אייר פראנס – הכוללת זריקה של 3 מיליארד דולר, פיטורי עובדים, הקפאת שכר וביטול מענקים – נתקלת בהתנגדותם התקיפה של האיגודים המקצועיים, המעיבה על עתידה, ואולי על סיכויי הישרדותה, של החברה.

הונגריה הקדימה את צ'כיה ואת פולין בהגשת בקשת הצטרפות פורמאלית לאיחוד האירופי. בקשתה עלולה להיתקל בהתנגדותם של חקלאים ויצרני כבד־אווז וכבד־ברווז בצרפת, החוששים מתחרות הונגרית.

מסחר הסחר בין מערב אירופה למזרחה אינה הדדית, שכן חלק ניכר מן העודפים החקלאיים המסובסדים של האיחוד האירופי (כאגמי היין והרי התבואה והבשר) נמכרים כעת בזול למדינות מזרח אירופה – שעד לפני שנים אחדות כמעט לא סחרו עם מדינות האיחוד האירופי.

אופטימיות באיטליה

אם לשפוט על פי העליות בשעריהם של הלירטה, איגרות החוב הלירטיות ושל מדד מיבטל במילאנו, קידמו גם הציבור באיטליה גם משקיעים זרים בקורת רוח את ניצחונו המשכנע של הימין בבחירות לפרלמנט.

עם זאת, יש חששות שכדי לכונן ממשלה יציבה, יהיה על ראש ממשלתה המיועד של איטליה, סילוויו ברלוסקוני, לקצץ מסים (מדובר על הנהגת שיעור אחיד של 30%), כדי לרצות את חבליה הצפוניים; ולהגדיל סובסידיות לחבליה הדרומיים, בהם נוסק שיעור האבטלה ל־25%. ויתורים אלה עשויים לחבל בתוכנית הרפורמה של קארלו צ'אמפי, ראש ממשלתה הקודם של איטליה, ולהקשות על קיצוצו של גירעונה התקציבי ועל הפחתתו של החוב הלאומי – המתנשא ל־18 אלף דולר לנפש.

לעומת הפסדים בסך 196 מיליארד דולר שרשמו ב־1992 500 התאגידים המובילים בארה"ב, הסתכמו רווחיהם ב־1993 ב־62 מיליארד דולר.

נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, ורעייתו הילרי אסרו מלחמה על העישון. ברצונם לחוקק חוק שיאסור על עישון במקומות ציבוריים; להכריז על ניקוטין "סם"; ולממן חלק ניכר מיוזמותיהם בתחום הבריאות בסיועם של מעשנים, שיחויבו במס־קנייה בשיעור של 75 סנט לחפיסת סיגריות.

שוק הטבק בארה"ב מגלגל כ־45 מיליארד דולר בשנה. מאחר שבעשר השנים האחרונות נפלה צריכת הסיגריות בארה"ב ב־2% עד 3% בשנה, אנוסה תעשיית הסיגריות בארה"ב לתור אחרי שוקים חדשים, כסין ומדינות מזרח אירופה.

שערוריית שחיתות חדשה מאיימת על יפאן: ראש ממשלתה, מוריהירו הוסקאווה, חשוד בקבלת שוחד (כמיליון דולר) בתחילת שנות ה־80', ובעסקות לא כשרות במניות. האופוזיציה הליברל־דמוקרטית, שנוצחה בבחירות אשתקד בגלל פרשיות־שחיתות שבהן היו מעורבים ראשיה, ממאנת לדון בתקציב (אף לא בתקציב־ביניים) כל עוד לא יתבהרו העובדות לאשורן.

פארטי תובע 3.9 מיליארד דולר מאמ־ג'י־אם ומבנק קרדיט ליונה

לוס אנג'לס (אי־פי). במפנה האחרון באופרת הסבון של מטרו גולדוין מאייר (אמ־ג'י־אם) הגיש איל ההון האיטלקי ג'אנקרלו פארטי תביעה על סך 3.9 מיליארד דולר נגד האולפנים, אחד מבעליהם – קרדיט ליונה בנק, ו[illegible].

בתביעה, שהוגשה בשבוע שעבר בבית המשפט בלוס אנג'לס, נטען כי שלושת הגופים פעלו, בדרכי מרמה, למנוע מפארטי לרכוש את אמ־ג'י־אם.

בכתב התביעה נטען כי מעשי מרמה, קנוניות ותחבולות עמדו מאחורי הדחתו של פארטי מאמ־ג'י־אם, לאחר שהוא קנה את האולפנים מקירק קרקוריאן ב־1990 תמורת 1.3 מיליארד דולר.

"זהו תיאטרון אבסורד", אמר קרייג פארסונס, דובר של אמ־ג'י־אם. "הוא נשאר פראי כבעבר", אמר פארסונס על פארטי, שהורשע בעבר בעבירות פליליות.

"הוא רוצה את הכסף או את האולפנים, השייכים לו", אמר עורך דינו של פארטי, ג'אי קוטאק.

בנק קרדיט ליונה מסר כי אם פארטי יציג את כף רגלו על אדמת ארה"ב, הוא צפוי למאסר מיידי.

שר הבניין היפאני לשעבר, קישירו נקאמורה, הואשם בקבלת שוחד

כדי להפעיל לחץ לביטול חקירה ב"תפירת" מכרזים

טוקיו (אי־פי). שר הבניין לשעבר בממשלת יפאן, קישירו נקאמורה, הואשם שלשום בלקיחת שוחד מחברת בנייה גדולה. בכך הושלמה למעשה חקירה שנמשכה שנה על אשמות שוחד שקיבלו פקידי ממשלה בכירים מחברות בנייה.

נקאמורה חשוד כי קיבל שוחד בסך 10 מיליון ין (95 אלף דולר) מחברת קאג'ימה, בתמורה ללחץ שהפעיל על פקידים בכירים במשרד נגד מונופולים, כדי שיפסיקו את החקירה בחשד ל"תפירת" מכרזים נגד קאג'ימה ואחרים שהתחרו על חוזים לביצוע עבודות ציבוריות.

"תודות למאמציהם של עמיתינו, יכולנו לסיים סופית את החקירה", אמר במסיבת עיתונאים ראש צוות החקירה, נוריו מונקאטה.

אף שתובעים בכירים לא אמרו כי בכך הגיעה החקירה לסיומה הרשמי, נראה כי כמה פוליטיקאים בולטים אחרים, ששמותיהם הוזכרו באמצעי התקשורת ביפאן כחשודים בלקיחת שוחד, ניצלו מהגשת כתב אישום נגדם.

מאז השנה שעברה הביאה החקירה לשורת מאסרים של קרוב ל־30 מנהלים בכירים ופקידים בכירים מחוזיים במגזר הבנייה ביפאן.

התובעים בפרשה אמרו כי 2,620 חוקרים תישאלו כ־9,500 בני אדם והזימו 25,300 מוצגי עדות.

החקירה נבעה משערורייה קודמת שבה היה מעורב מבליך המלכים לשעבר של המפלגה הליברלית־דמוקרטית, שין קנמארו, שהיה סגן נשיא המפלגה. קנמארו מועמד כעת לדין באשמה כי מעל בכספי מסים בסך 1.04 מיליארד ין (9.6 מיליון דולר) על הכנסה ממניה של חברות הבנייה.

משפטו של קנמארו הוא אחד משערוריות השחיתות שתרמו לקץ שלטונה בן 38 השנים של המפלגה הליברלית־דמוקרטית, שבאוגוסט 1993 איבדה את השלטון לטובת קואליציה בת שבע מפלגות בהנהגת ראש הממשלה הנוכחי של יפאן, מוריהירו הוסוקאווה.

נקאמורה, שהיה סגן יו"ר ועדה של המפלגה הליברלית־דמוקרטית המפקחת על החוק נגד מונופול ובעל בריתו של קנמארו, הוא חבר הפרלמנט והשר לשעבר היחיד שנאסר עד כה בקשר לשערורייה.

נקאמורה הכחיש את האשמות נגדו. דווח כי הוא סירב לשוחח על תפקידו ולא מסר אף את שמו ואת כתובתו.

זמן קצר לאחר הגשת כתב האישום נגדו שלשום, בעת שמעצרו לצורך חקירה, שארך 21 ימים, צפוי היה להסתיים, הגיש סניגורו של נקאמורה בקשה לשחררו מבית המעצר בטוקיו.

אף שנקאמורה התפטר מהמפלגה הליברלית־דמוקרטית זמן קצר לפני מאסרו, הוא לא ויתר על מושבו בפרלמנט.

נקאמורה נאסר ב־11 במארס. הוא היה חבר הפרלמנט הראשון זה 27 שנים שנאסר בעת כהונתו.

אף שנוהג זה אינו חוקי, תפירת מכרזים היתה שכיחה מאוד בקרב חברות יפאניות זה כמאה שנה.

עלייה של 10.7% ברווחי החברות האמריקאיות ב־1993

וושינגטון (אי־פי). משרד המסחר האמריקאי דיווח ביום חמישי כי רווחי החברות האמריקאיות עלו בשנה שעברה ב־10.7%, והגיעו לשיא ביותר בשלוש השנים האחרונות.

כמו כן דיווח משרד המסחר כי הרווחים אחרי מס של החברות ברבעון האחרון של 1993 עלו ב־8.4%, לשיעור מתואם עונתית של 297.4 מיליארד דולר.

עלייה זו היא הגבוהה ביותר שהושגה ברבעון אחד, מאז העלייה של 11.9% שנרשמה ברבעון האחרון של 1992. הביצוע לשנה כולה הוא הטוב ביותר מאז העלייה ב־12.6% שנרשמה ב־1990.

כמה כלכלנים אמרו כי ייתכן שהדו"ח ימריץ את הבורסה, משום ששיעור הריבית יתייצב ויפחתו החששות מפני אינפלציה. השוק סבל מירידה של כ־9% בערך המניות בחודשים האחרונים, מסיבות שונות.

רווחיהן הגדולים של החברות סייעו להן להשיג מזומנים לרכישת מחשבים וציוד לייעול פעולותיהן, תחום הוצאות שהיה בין המגזרים החזקים ביותר בכלכלה בשנה שעברה.

משרד המסחר דיווח כי ברווחים לפני מס חלה עלייה של 10.6% ברבעון האחרון של 1993, והם הגיעו ל־491 מיליארד דולר, אחרי ירידה של כ־0.4% ברבעון השלישי של השנה.

תשלומי הדיווידנדים לבעלי המניות עלו ב־0.4%, לסכום של 170.3 מיליארד דולר, לאחר עלייה של 0.7% ברבעון הקודם.

תזרים מזומנים מהייצור הנוכחי, הכסף שהיה זמין להשקעה לחברות, עלה ב־3.2% לסכום מתואם עונתית של 560.6 מיליארד דולר, לאחר עלייה של 4.2% ברבעון יולי־ספטמבר.

תגובה מתונה לדו"ח הסחר האמריקאי

טוקיו (אי־פי). הביקורת הקשה שנמתחה על יפאן בדו"ח הסחר האמריקאי גררה שלשום תגובה מתונה בלבד מממשלת יפאן, אף שכמה פקידים ואנשי עסקים בכירים לא הסתירו את זעמם.

"גישה כזו גורמת בעיות גדולות ביחסי יפאן־ארה"ב", אמר דובר משרד החוץ, קישירו אמאה. הוא הוסיף, עם זאת, כי חשוב להגיב על הביקורות האמריקאיות בחבילה של צעדים משמעותיים לפתיחת השוק.

טוקיו המשיכה לנסות לצנן את המשבר בעניין עודף הסחר העצום שלה עם ארה"ב, העומד על 59.3 מיליארד דולר.

דו"ח הסחר שפירסמה ממשלת ארה"ב ביום חמישי, ובו צוינו 35 מדינות המואשמות בסחר בלתי־הוגן, כלל האשמות רבות נגד יפאן.

"אנו צריכים ללכת ולהפיל ראש בשל כל פריט שהוזכר ברשימת מחסומי הסחר", אמר לכתבים דובר בכיר של הממשלה, מסאיושי.

שר המסחר הזר, הירושי קומגאי, הדגיש, כי יפאן מקווה ליישב את מחלוקות הסחר באמצעות דיונים. לדבריו, אם תטיל ארה"ב עיצומים חד צדדיים לפי חוק הסחר, עלול הדבר לפגוע במאמצים אלו.

היו"ר של יורו דיסני אינו צופה צמיחה גדולה בהכנסות לפני 1996

פאריס (אי־פי). יו"ר פארק השעשועים המפסיד יורו דיסני אמר בראיון, כי הפארק לא יציג צמיחה "משמעותית" בהכנסותיו לפני 1996.

עם זאת אישר היו"ר, פיליפ בורגיניון, בראיון לעיתון אקו מוריסטיק, כי יורו דיסני ייצא מהחובות בשנה הבאה, בסיוע עסקת חבילה גדולה שהוסכם עליה עם הבנקים הנושים ועם החברה האם, וולט דיסני.

יורו דיסני רשמה הפסדים נטו בסך 5.34 מיליארד פרנק (900 מיליון דולר) בשנת הכספים שהסתיימה ב־30 בספטמבר '93. החברה צופה הפסדים גם השנה. בורגיניון אמר כי העסקה תסייע לחברה להגיע לרווחיות ב־1995, ותמנע ירידה חדה במספר המבקרים. אנליסטים הטילו ספק בתחזיות אלו.

יש לך את זה

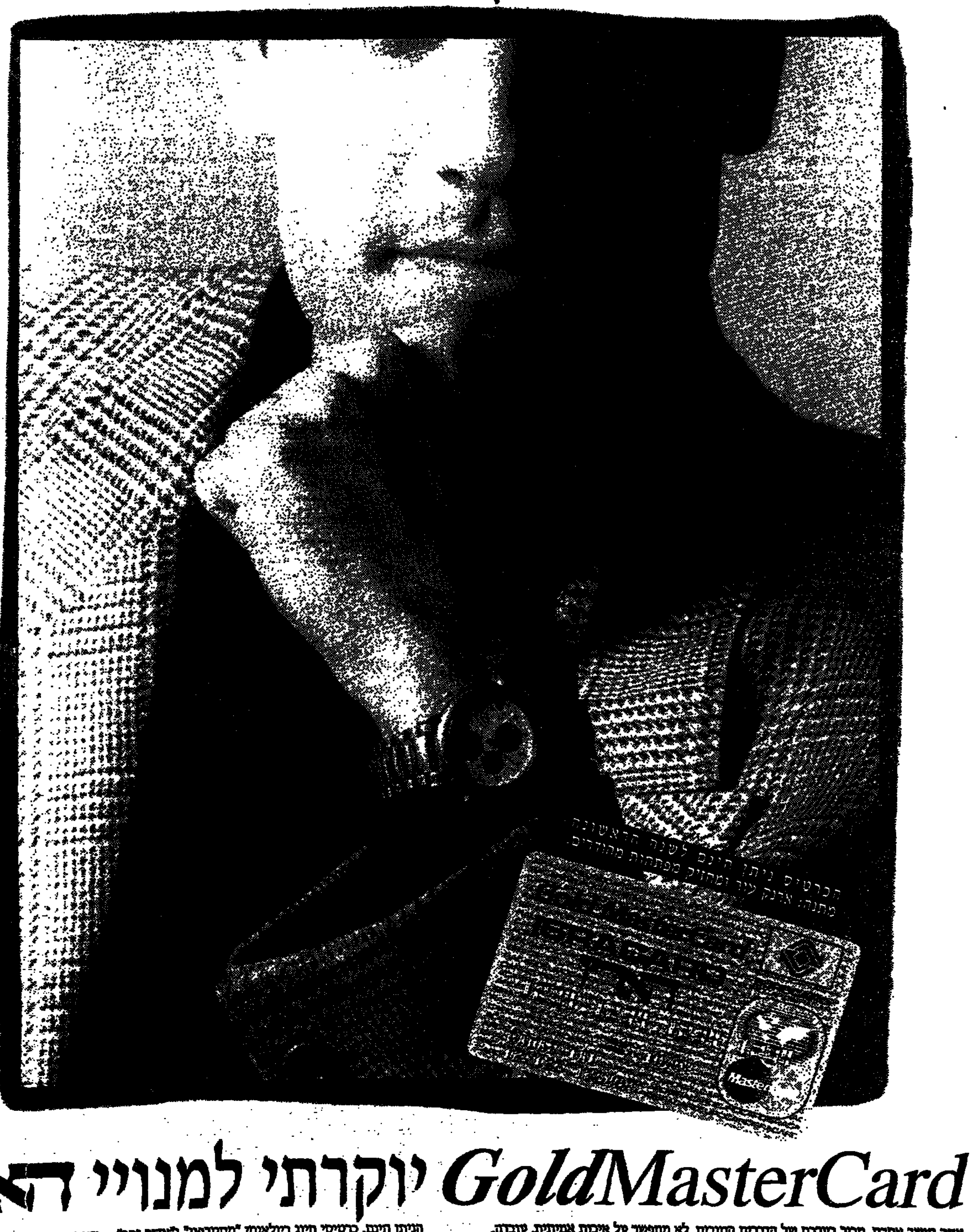

משה בראל

GoldMasterCard יוקרתי למנויי הארץ

אתה חושב אחרת. מכיר בערכם של הדברים הטובים, לא מתפשר על איכות אמיתית. עובדה, אתה מנוי על "הארץ". ישראכרט מציעה עכשיו למנויי העיתון, כרטיס GoldMasterCard יוקרתי הנושא את לוגו "הארץ". מהיום, יש גם לך את מגע הזהב המיוחד.

GoldMasterCard כרטיס הזהב הבינלאומי של תשלובת ישראכרט, הינו כרטיס האשראי היוקרתי והכדאי ביותר. למעלה מ־10.5 מיליון בתי עסק, בתי מלון, חברות תעופה ועוד, מכבדים אותו בארץ ובעולם כולו.

כנושא הכרטיס הייחודי, תוכל לבצע רכישות ומשיכות מזומנים בסכומים גבוהים בארץ ובחו"ל ולהנות ממבחר הטבות הזהב של GoldMasterCard, ביניהם: ביטוח נסיעות לחו"ל הטוב ביותר הניתן חינם, כרטיסי חיוג בינלאומי "מסטרפון" ו"אדיר זהב" – חינם, כרטיס ההנחות הבינלאומי של AVIS, כניסה חינם למוזיאון ת"א לאמנות, 150 בתי עסק המעניקים לך הנחות והטבות ועוד.

בנוסף, תהנה מהטבות מיוחדות המוענקות לנושא כרטיס GoldMasterCard הארץ:

ברשת "פולגת", ב"הבימה" – כרטיס שני חינם, ב"צבר" – אירוח V.I.P. והנחה, ב"BEST BUY" הנחה ברכישת מוצרי חשמל, ברכישת ספרי הוצאת "שוקן", במועדון "פורום יום שישי" וב"ביפר תקשורת".

GoldMasterCard הארץ – כרטיס מיוחד לאנשים מיוחדים. תחשוב על זה.

* להזמנת הכרטיס: טלפן 03–5121303, קבל "אישור מנוי בארץ" והצג אותו בבנק.

* המבצע בתוקף למנויי "הארץ" שאינם בתקופת נסיון. המבצע כפוף לתקנון.

הכי טוב ישראכרט

בלעדי ללקוחות הבנקים: בנק הפועלים בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ, בנק קונטיננטל לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק אמריקאי ישראלי בע"מ, בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ, בנק יורו־טרייד בע"מ.

הארץ
יום ראשון, כ"ב בניסן התשנ"ד
3 באפריל 1994

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212, ת"ד 233 תל אביב 61001; פקס' 6810012 מערכת, 6815857 הנהלה, 6815859 מודעות
ירושלים רחוב הסוכלה 2, טל' 02-254243-6, ת"ד 273 י-ם 91002; פקס' 02-254249
חיפה רחוב נורדאו 39, טל' 04-6231667, ת"ד 5259 חיפה 31052; פקס' 04-670715
שירות תלונה למנויים 5121533, 5121544-03 מודעות לוח הדרושים 03-6882820
המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי   עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939–1990
HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken St., Tel (03)5121212, Fax 6810012

לפצות על הזמן שאבד

אם תגיע ביום שלישי קבוצה ראשונה של מפקחי המשטרה הפלשתינית לרצועת עזה ולאזור יריחו, כדי ללמוד את תנאי המקום ולהכין את קליטת הכוח העיקרי, יתבסס הדבר על סעיף שבחלק השני של הסכם קהיר: "תנועה הדרגתית לתוך עזה ויריחו של שוטרים פלשתינאים תחל בשבוע לאחר חידוש המשא ומתן על עזה ויריחו, כדי להתחיל בהכנות לקבלת סמכות האחריות, כפי שיוסכם בין שני הצדדים".

משמע כי ישראל הסכימה להקדמת כניסתה של משטרה פלשתינית לעזה וליריחו, בטרם ייחתם הסכם הנסיגה שיענה על כל הבעיות הטעונות פתרון כדי שהממשל העצמי של הפלשתינאים בעזה ויריחו יוכל להיכנס לתוקפו. עד כה דחתה הממשלה כל הצעה שביקשה להמציא להנהגת אש"ף את הכלי שבלעדיו אין היא יכולה להשליט את מרותה על תושבי המקום. עתה חל שינוי בעמדה זו, והשבוע תתחיל לפעול גם ועדת הקישור הביטחונית המשותפת לישראל ולאש"ף, שתהיה אחראית לתיאום בין צה"ל למשטרה הפלשתינית.

יש מקום לשאול מדוע לא הסכימה ירושלים לפני חודש או חודשיים למה שהסכימה לו עכשיו; אבל אין לצפות לתשובה משכנעת ממקור רשמי. התשובה היחידה היא זו אשר כל בר־דעת מסוגל להשיב: היה הכרח בזעזוע מהסוג שפקד את ישראל בעקבות הטבח בחברון כדי להביא לתזוזה.

בכלל בולטת בחלק השני של ההסכם שהושג בקהיר המגמה להעיר את תהליך השלום מתרדמתו. סעיף מספר 1 אומר במפורש כי "המשא ומתן (על עזה ויריחו) יואץ במטרה לפצות על הזמן שאבד"; וסעיף מספר 4 מחייב את שני הצדדים ש"יזרזו את המו"מ על הסדרי ביניים (מחוץ לעזה ויריחו) בהתאם למסמך העקרונות ובראיית תאריך היעד שנקבע".

כמעט אפשר להתרשם כי הפשע של ברוך גולדשטיין היה דרוש כדי לגאול את המגעים בדבר "עזה ויריחו תחילה" מהקיפאון שאיים עליהם. עתה אפשר לקוות כי יאסר ערפאת ויצחק רבין ינחו שניהם את משלחותיהם להגמיש את העמדות שבהן דבקו עד כה, כדי להבשיל את הסכם הנסיגה המוקדמת וגם כדי לפתוח במו"מ על הסדר הביניים.

אשר להסדר בחברון, אשר הפתיע את דעת הקהל בשל הסכמת ישראל לנוכחותו של גורם בינלאומי בעיר, מן הראוי להדגיש כי אמנם נותנים כדי ליישם את החלטת מועצת הביטחון 904, אבל "כוח המשקיפים" שיתמקם בעיר איננו כוח של האו"ם: ישראל ואש"ף "יבקשו את המדינות התורמות לספק 160 איש, אזרחים של נורווגיה, דנמרק ואיטליה, במסגרת הנוכחות הבינלאומית". הכוח הזה דומה אפוא לכוח הרב־לאומי בסיני ולא ליוניפי"ל בדרום לבנון.

ח"כ בנימין נתניהו ביקש מראש הממשלה להפסקת פעילותו של הכוח כתום שלושה חודשים. אבל ראש הליכוד היה צריך לשאול את עצמו, מה יקרה בחברון אחרי שהסדר הביניים ייכנס לתוקפו ולא יימצאו עוד בעיר לא צה"ל ולא מינהל אזרחי אלא משטרת האוטונומיה בלבד. שמא נוכחות בינלאומית תהיה רצויה דווקא אז, כדי לערוב לביטחונם של היהודים שראש הממשלה עדיין מסרב להוציא מחברון?

אין צורך במשקיפים כדי לנחש כי חברון שונה על הולפת צה"ל במשטרה הפלשתינית ברצועת עזה ויריחו; אין שם "מצב יהודי", וטוב יעשה ערפאת אם יימנע מהעלאת דרישה זו, הגם שנספח 2 של מסמך העקרונות מאפשר לו זאת.

משקיפי גולדשטיין

מאת זאב שיף

רבים נשמו לרווחה כאשר התברר שבמסגרת ההסכם המחודש שנחתם עם אש"ף נחסמה מעתה כניסת משטרה פלשתינית לחברון. בואה של קבוצה גדולה יחסית של משקיפים זרים נראתה כתשלום סביר לאש"ף שוויתר על שוטרים. לדעתי זו גישה מוטעית. בין שתי האפשרויות – משטרה פלשתינית או משקיפים זרים – הייתי בוחר ללא פקפוק במשטרה הפלשתינית.

משטרה פלשתינית היא חלק אינטגרלי של הסכם העקרונות הנובע ממנו, והצבתה היא התפתחות טבעית ביחסים בין שתי הישויות. הכוח הבינלאומי, לעומת זאת, הוא גוף זר, בלתי טבעי, ביחסי שני העמים. הוא מעיד שמשהו אינו כשורה וכי הכל מצפים שהעימות יימשך.

הצעה להקים משטרה פלשתינית עירונית בחברון לא התקבלה בזמנו משתי סיבות. האחת היא התעקשותה של ישראל כי המשטרה הפלשתינית בחברון תהיה כפופה לה בכל. הסיבה השנייה היא התנגדותם של תושבי חברון. אלו חששו כי המשטרה תורכב רק מאנשים שיבואו מתוניס או משוטרים ששירתו במשטרת ישראל עד לפרוץ האינתיפאדה. כאשר הבחירה היתה, לדבריהם, בין משתפי פעולה לבין תלות מוחלטת בתונים, ביכרו מצב אחר. עיסקת הירדן בהזמנתם של ראשי החמולות בחברון כדי לדון בנושא, אך ויתר על העיון משעלתה האפשרות כי הללו ידחו את הזמנתו.

מי שאומר כי אין בהצבת משקיפים זרים בחברון תקדים, משום שהסכמנו בעבר להצבת משקיפים בגבולותינו, מתעלם מעובדה חשובה. בעבר הוצבו משקיפים או כוחות זרים, כתוצאה מהסכמים או בלעדיהם, בין צדדים שאין שלום ביניהם. ולמרות המשקיפים התקיימו או פעולות איבה וגם מלחמות. כך היה אחרי מלחמת העצמאות, כאשר משקיפי האו"ם תפסו עמדות בירושלים ובגבולות; עמדות שברובן נשארו עד היום.

ישראל חתרה תמיד למצב של מגע ישיר, בלי מתווכים זרים, עם שכניה. הערבים, שביקשו להמשיך במצב המלחמה, ביכרו את המשקיפים והכוח הזר. הסכנה היא שכעת נפתח פתח להחזרת המצב שהתקיים בתחילת הסכסוך. הרי עכשיו מדובר לא בהסכמי שביתת נשק או הפסקת אש, אלא בהסכם שלום.

מן הניסיון למדנו כי כוחות בינלאומיים מפתחים במשך הזמן אינטרסים משל עצמם. לעתים נדירות הם מתפרקים ביוזמתם ותמיד ימצאו סיבות ותירוצים להמשיך במשימות או להוסיף עליהן. כאשר מבקשים לבטל את מבנים הכוח הזה, מתעוררים תמיד ויכוחים ובעיות. קשה להאמין, אבל עד היום יושבת בסיני קבוצת משקיפי או"ם על סמך החלטת מועצת הביטחון ב־1948 בקשר להפסקת אש.

ועוד למדנו כי פעמים רבות הסתכסכה ישראל עם המדינות השולחות את הכוח ועם יוניפי"ל. אל לנו להתפלא אם לאחר כניסת הכוח הזר יעלה כל אירוע בחברון לכותרות בעיתונות נורווגית, דניה ואיטליה. הפיכת דוכנים בשוק בחברון תהיה לסיפור פיקנטי שם. ודאי אם ייפגע מישהו מאנשיהם. הטלת עוצר תהיה לאירוע בינלאומי. ודאי אם צה"ל יילחם בחמאס בתוך חברון. במצב כזה מובטח שדעת הקהל במדינות אלה תיטה נגדנו, ובמהרה יתברר כי חוליות החמאס מעדיפות את חברון כמקום מסתור נוח.

ובכלל, יעדי הכוח הם מוזרים. מדובר בהענקת תחושת ביטחון לפלשתינאים וביצירת סביבה נוחה בשבילם. זהו תפקיד פסיכולוגי במהותו, שקשה להצליח בו. יהיה קשה להעניק תחושת ביטחון לפלשתינאים כל עוד המתנחלים וצה"ל נמצאים בקרבתם. השלב הבא עלול להיות פגיעה של קיצונים במשקיפים.

באוסלו הקפדנו שיירשם בהסכם העקרונות כי נוכחות זרה ובינלאומית תהיה רק ברצועת עזה ויריחו. כעת הורחבה נוכחות זו גם לחברון. התקדים הוא אף בכך שהכוח יוזמן גם לאש"ף וגם למדינות השולחות את הכוחות הזרים. בשביל אש"ף הצבתו של כוח משקיפים הוא הישג דיפלומטי, אך לא ההישג הפלשתיני מסמיר אלא החשש שמדובר בסימן להמשך הסכסוך. באש"ף מבינים כנראה כי יתקשו לעמוד בהסכמים בעתיד ולכן מוטב להסתתר מאחורי גבו של כוח זר.

במשך שנים הוזהרו המתנחלים ששיגיונותיהם יביאו לבסוף להצבת משקיפים וכוח זר בשטח. עכשיו זה קרה. על ההסכם להיקרא, לכן, לא על שם חברון אלא על שמו של ברוך גולדשטיין.

ישראל נכשלה אמנם ככוח כובש בהבטחת ביטחון לכל התושבים שתחת שלטונה, אך עליה לדאוג עתה שמבצע הכוח הזר יהיה קצר ככל האפשר ולא יתורגם בשום פנים מאזור חברון.

טרגדיה יהודית

מאת תום שגב

יש רבנים המוטרדים מאוד מההפרה השיטתית והמתמדת של זכויות האדם בשטחים: ההרג, הגירושים, הריסת בתים, המעצרים השרירותיים, העינויים. יש רבנים השוללים אף את הכיבוש עצמו ותומכים בסיומו, תוך נסיגה מהשטחים. אני מתקשה לזכור מתי פירסמו הרבנים האלה פסק הלכה כדי לתת לעמדתם תוקף דתי. פסקי ההלכה העולים בזיכרוני יצאו מרבני הימין. דומה כי מאז כיבוש השטחים ב־1967 נרתמה הדת היהודית לחיזוק הלאומנות, הכיבוש והדיכוי.

הנה טרגדיה יהודית. היהדות ההומניסטית משדרת רפיון, כמו עם ניוון. היהדות האקטיביסטית משדרת חיוניות ותנופה ודבקות. עולם: מבוצרי הבד"ץ שבברוקלין עד חצרו של משה לוינגר בחברון מזהים את היהדות עם ההתנגדות לזה, את עתידו של "עם־ישראל" עם דיכוי הפלשתינאים. וזהי המשמעות האמיתית של פסק ההלכה שפירסמו רבני המפד"ל, ובו הורשו חיילים שלא לציית לפקודה לפנות מתנחלים. הרבנים אברהם שפירא, שאול ישראלי ומשה צבי נריה, כמו הרבנים שלמה גורן, עובדיה יוסף, אליעזר שך ורבים אחרים, הם רבנים פוליטיים. פסק ההלכה שלהם הוא בבחינת הנחיה פוליטית לאלה מהחיילים הנמנים עם תומכיהם. זה לא רצוי, אולי זה חמור, אך אין לומר שהנחיית הרבנים מאיימת על הדמוקרטיה הישראלית, או על צה"ל: הדמוקרטיה וצה"ל ידעו להתמודד עם המשבר הזה. הדמוקרטיה הישראלית ידעה להתמודד בעבר עם גילויים שונים של מרי מצפוני. שר הביטחון, דוד בן גוריון, הורה לשחרר מהשירות הצבאי פציפיסטים; עם השנים הצבא שיחרר אותם בשקט, כשם ששיחרר לא מזמן נער אחד, עולה חדש מרוסיה, המשתייך לעדי יהוה. ועל כן הוא מנוע על פי מצוות דתו ומצפונו מלשרת בצבא.

גם רבים מסרבני השירות בשטחים שוחררו בשקט, או נשלחו לתפקידים אחרים; מספרם עולה כנראה על מספרם של אלה מסרבני השירות שנשפטו ונאסרו. נשים דתיות בישראל משוחררות מהשירות הצבאי – והשמיים אינם נופלים. גם רבים מתלמידי הישיבות אינם משרתים בצבא; צה"ל מתחשב, ככל האפשר, בחיילים דתיים. למרבה האירוניה, הרבנים שפירא, ישראלי ונריה, שהתפרסמו כבר בעבר בשל התבטאויות לאומניות קיצוניות, כמו כהניסטיות, התבססו על עיקרון נכון ומוכר גם בחוק: יש פקודות שאסור לבצען. אלה הפקודות הבלתי חוקיות בעליל, שדגל שחור מתנוסס מעליהן. חייל אינו נדרש אפוא לציית באופן עיוור: הוא נדרש להעמיד את החוק ואת הפקודה במבחן ערכי. בבוא היום צריך יהיה לשקול היטב אם לפנות את המתנחלים בכוח, ואם להפעיל לשם כך את הצבא. אין זה מובן מאליו. אפשר להודיע להם מראש שהחל ביום מסוים צה"ל יחזור הביתה. ירצו להצטרף אליו – יצטרפו; לא ירצו – יישארו במקומותיהם וישאו באחריות לגורלם.

אך אפילו יתעורר הצורך להוציאם בכוח – לא יהיה זה מן התבונה להפעיל לשם כך חיילים השוללים את הפעולה מטעמי מצפון. אם יסרבו לפקודה, ברוח פסק ההלכה של רבני המפד"ל, אפשר שימצאו הגנה אצל היועץ המשפטי לממשלה. שבועות אחדים לאחר שנכנס לתפקידו, השמיע היועץ, מיכאל בן יאיר, הרצאה רבת עניין על גבול הציות, ובה קבע כי במקרים מסוימים מותר לאדם להפר חוק או פקודה חוקית שיש בהם פגיעה בזכויות האדם הבסיסיות שלו. "הכוונה להפר את החוק, אמר בן יאיר, קיימת לא רק במשטרים טוטליטריים, כי אם גם במשטרים דמוקרטיים. היא קיימת כדי לאפשר למיעוט להגן על זכויותיו הבסיסיות מפני רמיסתן על ידי הרוב.

כבר בעת השמעת הדברים ברור היה שימצאו הד אצל המתנחלים. שפירא, ישראלי ונריה ניצלו אותם לצורכיהם. מבחינה עקרונית הם צודקים: מי שיודע להבין ללבם של סרבני השירות בשטחים, כמו שולמית אלוני, למשל, אינו יכול לשלול, עקרונית, את פסק ההלכה הזה, כשם שמי שולל, עקרונית, מעצרים מינהליים, אינו יכול לתמוך במעצרים המינהליים של אנשי כהנא.

לעומת זאת, אין שחר לטענה כי מי שמתנגד ל"טרנספר", כפי שמכנים את גירוש הערבים, צריך להתנגד גם לפינוי המתנחלים. זו השוואה מופרכת: מאז התירה לרב לוינגר לעשות את ליל הסדר בחברון, ראתה מדינת ישראל במתנחלים חלק מהנוכחות הצבאית בשטחים, כלומר חלק מהכיבוש. הסימביוזה בין הצבא למתנחלים נחשפת כעת יום יום בדיוניה של ועדת שמגר לחקירת הרצח במערת המכפלה. כשיסתיים הכיבוש בגדה והחיילים יתפנו – יסתיים גם תפקידם של המתנחלים והם יידרשו להתפנות. חברון אינה ביתם: חברון היא מבצרם.

אלכס ליבק / קרית ארבע, 30 במארס 1994

הטעות של לייק

מאת צבי בראל

ליועצים לביטחון לאומי בממשל האמריקאי יש שלוש דרכים להשפיע. האחת, להקים גוף חיצוני בתוך הממשל שיבצע בחשאי את המדיניות שלה מתנגד הממשל בפומבי, כפי שעשה ג'ון פוינדקסטר לנשיא רייגן בפרשת איראן־גייט. השנייה, לריב עד איכה עם מזכיר המדינה, כפי שעשה זביגנייב בז'ז'ינסקי לסיירוס ואנס. והשלישית, לכתוב מאמרים בעיתונות היומית או המקצועית בתקווה שהם ייקראו בבית הלבן ביותר קפידה מהתזכירים הפנימיים.

אנטוני לייק, היועץ החדש לביטחון לאומי של הנשיא קלינטון, בחר בדרך השלישית. במאמרו ב"פוריין אפיירס" הוא מציע, כהמשך למאמרו של עוזרו מרטין אינדיק, לנקוט את מדיניות הבלימה הכפולה. פירושה המעשי של מדיניות זאת הוא לא עוד ניגוחה של איראן בעיראק ולהפך, אלא יצירת ברית פרו מערבית, שתכלול את טורקיה, סעודיה, מצרים, ישראל ואולי גם את סוריה – ברית שתהווה חגורת ביטחון בפני ההשפעה שיש למדינות הריאקציונריות.

חשיפתה של האסטרטגיה החדשה היא מקור לדאגה. היא מזכירה במקצת את הקריקטורה של מפת העולם על פי רייגן. במפה זאת חולק העולם לארבעה: ברית המועצות ועולם הרשע, אירופים ואלה שאינם דוברים את שפתנו; אנחנו, האמריקאים, הגדולים מכולם, ואזור ריק שכלל את רוב חלקיה של אפריקה. העולם פשוט. את הרשעים נבלום ונחסל ולטובים נשלם. כך גם מציע לייק. אולם בתוכניתו, שעל הנייר היא כובשת לב, גלומה סכנה הדומה למתן דיאגנוזה בטלפון. ארה"ב מעולם לא הגדירה בפירוש מהי מדינה ריאקציונרית. האם סעודיה שכורתת ידי גנבים היא כזאת, או שמא היא מדינה מתקדמת באשר היא סוחרת למתן גורמים ריאקציוניים עוד יותר ממנה. האם טורקיה היא מדינה מתקדמת רק בשל היותה חברה בנאט"ו, או שהיא מפגרת משום שהיא הורגת בשיטתיות הכורדים?

הגדרה סתומה אחרת נוגעת למושג ברית. האם חזה לייק ברית הדוקה בנאט"ו מזרח תיכוני שבו חברות טורקיה, אבל לא איראן, אף ששתיהן אינטרס משותף לבלום את הכורדים ושתיהן כבר הודיעו שהן מתנגדות לביתורה של עיראק? אם סבור לייק שברית כזאת תנטרל את כוחו של חיזבאללה בלבנון – מה יעצור את האיסלאם הקיצוני במצרים, באלג'יריה ובסודאן? ומהי תרומתה של ישראל למלחמה באיסלאם? הסכנה הגדולה עוד יותר טמונה באפשרות שהקמת ברית אחת, פרו מערבית, תוליד מיד ברית אחרת. ברית שבה יהיו חברות איראן ועיראק, לוב והודו, אפגניסטן ומדינות מרכז אסיה המוסלמיות העצמאיות, אינדונזיה ומלזיה, ברית שעלולה ליהנות מתמיכתה של סין ואולי גם מתמיכתה של יפאן השרויה במלחמה כלכלית קשה עם ארה"ב.

מה המחיר שארה"ב מוכנה לשלם היום תמורת מניעת היווצרותה של ברית כזאת? האם בלימת חיזבאללה שווה את אובדן אלפי מקומות העבודה האמריקאיים אם תחליט הברית שכנגד להחרים ולו מוצר אמריקאי אחד בלבד? מוטב היה לו היועץ לביטחון לאומי היה מעיין במקורו של המונח "בלימה", שאותו המציא ג'ורג' קינאן, שהיה שגריר ארה"ב בברית המועצות לפני 45 שנה. במאמר, כמה מפתיע, ב"פוריין אפיירס", בשנת 1947, הוא הציע מדיניות בלימה כלפי ברית המועצות של סטלין, אבל בזיכרונותיו שנכתבו עשרים שנה מאוחר יותר הוא מזהיר שמדיניות הבלימה לא נועדה ליצור המשך לסטטוס קוו אלא להיות מדיניות מגבשת לעבר תקופה שבה תוכל ארה"ב לדון באופן יעיל עם ברה"מ כיצד להימנע מסכנותיו של הסטטוס קוו. "האם תכנית זאת תיכשל", כותב קינאן, "היא תיכשל משום שממשלתנו לא תבחין בהזדמנויות שייקרו על דרכה ליצור דיאלוג פוליטי מועיל, והיא תהיה עסוקה מדי בהיבטים הצבאיים של הסכסוך".

הברית הערבית שתבנה את הבלימה הכפולה שמציע לייק איננה אלא תיאור סמנטי לסטטוס קוו שקיים כבר ממילא. סעודיה, טורקיה, מצרים, ירדן ובוודאי ישראל נחשבות מדינות בעלות זיקה לארה"ב. עיראק ממילא מסוגרת באמברגו בינלאומי, ואיראן כבר סובלת מכל הסנקציות האמריקאיות האפשריות, למעט התקפה צבאית. לאיזו עוד בלימה יכולה ארה"ב לקוות? יש פרשנים הרואים כבר עתה הזדמנות לעקוף לשלב שאחרי הבלימה, לחידוש אטי של יחסים עם איראן ולהסרה הדרגתית של הסנקציות מעל עיראק.

ישנם סימנים שאיראן, לפחות, מעוניינת בחידוש יחסיה עם ארה"ב, ובלבד שזו תחדל להתערב בענייניה הפנימיים. האם לא ראוי שהיועץ לביטחון לאומי יחדל להגדיר מצבים קיימים כדברים חדשים אם אין ארה"ב מחפשת עוד הזדמנות?

בינתיים / אמנון דנקנר

כן, לבטל

לפני שמתנפלים, כפי שאכן ראוי להתנפל על הרבנים בעלי פסקי הלכה שהמליצו על סירוב פקודה, כדאי להסביר לציבור החילוני שאף כי יש להתייחס לפסקים האלה בחומרה מבחינת מגמתם, לא צריך להתייחס אליהם ברצינות עד הסוף מבחינת תקפותם.

החילוני המצוי עשוי לחשוב כי פסק הלכה מקביל לפסק דין של שופטים אזרחיים, ולא כן הדבר. פסק דין הוא מעשה בית דין סופי הכופה התנהגות מסוימת על מי שהפסק מצא בעניינו, וכשמוצו הליכי הערעור אין ברירה אלא לקיים אותו. פסק הלכה של רבנים אינו כזה. לא רק שאין מנגנון שיכפה אותו, אלא שאף בקרב מי שלכאורה מחויבים למרות פסקי הלכה שונים מבחינת אמונתם והשתייכותם החברתית במסגרת הדתית, יש רבים הנוהגים חופש שלא לקיים אותם. זאת משום שפסק הלכה כזה ייראה בעיניהם לעתים כהוראה שאין עניינה דווקא קביעת דרך התנהגות נוקשה אלא יותר כלי הצהרתי ואולי אף נשק פוליטי. כבר רמז על כך הרב יואל בן נון במאמר שפירסם שלשום ב"ידיעות אחרונות", והביע דעתו כי פסק ההלכה של שלושת הרבנים הוא איום פוליטי על הממשלה כנגד איומה על המתנחלים לפנותם, זה הכל ותו לא. חילוני יתמה אולי על הדברים, אבל בעולם שבתוכו פועלים הרבנים האלה מקובל כי יש להמתין ולשמוע באותה רשת מודיעין בעל פה הפרושה בעולם הישיבות הדתיות־לאומיות אם הרבנים התכוונו ברצינות לפסק שהוציאו מפיהם או שמא זו תהיה עוד הלכה שאין נוהגים על פיה.

זה באשר לשלושת הרבנים, אבל באשר לפסק ההלכה הקודם של הרב גורן בוודאי אין כל מקום לחשש, משום שמעמדו בעולם הדתי־לאומי מעורער ביותר ומתייחסים אליו שם יותר כאל קוריוז, זקן היסטורי ושחור מוחן מאשר כאל מורה הלכה.

אחרי שהקלנו מעט בחומרת פסקי ההלכה שעוררו את השערורייה, בכל זאת זימנו אלה אפשרות לבדוק את התבונה שבקיומן של פלוגות ההסדר בצה"ל. כבר לפני כמה שנים העיר בעניין זה הסופר הדתי חיים באר כי ההסדר עלול להתגלות כשורש פורה ראש ולענה, והנה הוכיחו האירועים כי צדק. ואכן, יו"ר ועדת החוץ והביטחון, ח"כ אורי אור, כבר אמר בסוף השבוע כי הוא רוצה לבדוק מחדש את ההסדר הזה, במגמה לבטל אותו ככל שהדברים אמורים בבני ישיבות שרבניהן מטיפים לסירוב פקודה בעניין פינוי התנחלויות. אך לא זו הדרך. לא צריך לערוך בדיקה פרטיקולרית כזאת וללכת לשאול כל חייל כיצד ינהג ביום פקודה, אלא לבטל את ההסדר מעיקרו, שכן כל עניינו חשוד.

יש צבאות בעולם, בגרועות שבאומות, שבהם המפקדים יודעים מראש על איזה גדוד ועל איזו פלוגה אפשר לסמוך בענייני צייתנות ומילוי פקודה כנתינתה ועל אלה מהם אין סומכים ואין מעמידים בניסיון ביחוד שהם נגועים בהשקפות פוליטיות או מעמדיות מיוחדות. צה"ל ביקש להצטיין תמיד באחדותו ובאחידותו מבחינה זאת, והנה הוקמו פלוגות מיוחדות, אשר החיילים בהן עשויים מקשה אחת לא רק מבחינת אורח החיים וההשקפה הדתית אלא גם מבחינה הפוליטית. הרעיון נראה מוצלח בתחילה משום שנראה היה כי יש בו לתת מענה למי שמבקשים לשלב תורה עם צבאיות, אולם אז לא שיערו היוזמים כי אלה ישתלבו גם עם צלע שלישית של השקפה פוליטית אחידה וקיצונית. מאז ימי הפלמ"ח לא היה חיזיון כזה, ואת הפלמ"ח מיהר בן גוריון לפרק, כדי שלא תיווצר מחתרת פוליטית בלב הצבא. באו יורשי בן גוריון והאדירו את המחתרת וכיפה סרוגה בראשה.

בשנים האחרונות אנו רואים תהליך מעניין של ריבוי חובשי כיפות סרוגות ביחידות הקרביות, ביחידות העילית ובשורות הקצונה בצה"ל. זה מוכיח כי אין צורך בהסדר כדי שנערים דתיים לאומיים ישתלבו בצבא. נכון שפלוגות ההסדר נחשבות פלוגות טובות וחדורות מוטיבציה, אך דווקא מוטיבציה זו עלולה להיעשות מסוכנת כשהיא מכוונת נגד מילוי פקודות העומדות בסתירה לאיזו השקפה פוליטית שהיא נחלת הפלוגה כולה. יש הבדל בין שניים שלושה חיילים בגדוד המאיימים לסרב פקודה ליחידות שלמות על נשקן העלולות לפעול כנגד ההוראות.

לכן טוב יהיה אם יבוטל ההסדר והחיילים יפוזרו ביחידות. ואם יהיה מי מהם שיסרב למתכונת החדשה ויבקש להשתמט משירות כדרך שעושים תלמידי ישיבה חרדיים – יבושם לו. מצבת כוח האדם בצה"ל גדושה במחזורים האחרונים. לא צריך לבקש טובות ולא צריך לחפש צרות.

ניתוץ כל המיתוסים

מאת דן מרגלית

לוחם האצ"ל דב גרונר השתתף בהתקפה המחתרת על משטרת רמת גן והוצא להורג בתלייה. לא חלפו שנתיים ונשברה מפרקתו של השלטון הבריטי והוקמה מדינת ישראל. משקל הגרדומים בהוצאת האנגלים מהארץ טרם נבחן כהלכה. זו סוגיה בתוך סוגיה, מפני שהנטייה האופנתית בהנחה של חלק מההיסטוריונים הישראלים היא לזלזל במאבק הצבאי של היישוב העברי בבריטים; ומפני שההתמודדות על הגבורה בתחום זה ניצתה אש זרה בין הזרם הציוני המרכזי, שהונהג בתבונה על ידי דוד בן גוריון, לבין יריביו באצ"ל ובלח"י, שלשה נעשה ניסיון להסתיר את חלקם במאבק הלאומי.

לעמודי התלייה היה משקל מיוחד במיתוס הזה. אורי צבי גרינברג חזה "איך הם הולכים לתלייה ושירת ירושלים בשפתותיהם". אפילו יריב מושבע של "הפורשים", נתן אלתרמן, כתב על שני הנידונים למוות, משה ברזאני ומאיר פיינשטיין, כי "אבן גבה תא המוות בלילה ההוא".

אחרי שבפעולת גמול הורה מפקד האצ"ל, מנחם בגין, להוציא להורג שני סרג'נטים אנגלים, שוב לא הורו השלטונות הבריטיים לתלות איש מלוחמי המחתרת. ייתכן שהמבוכה הישראלית־פלשתינית תתנהל עד להסדר הסופי בלי גרדומים, מפני שגם שלטון של מנהיגים יהודים בירושלים למד את הלקח האקטואלי כי שלטון שנזקק לגרדומים משמן את מכונת הסמלים של אויביו עד לניצחונם. בדרמה תיעודית שהוקרנה שלשום ואתמול בטלוויזיה בכבלים הציגו אורי ובני ברבש דילמה מסעירה: האם צריך היה בגין, כמפקד האצ"ל, להציל את חייו של גרונר במחיר של ויתור על עיקרון מרכזי. העיתונאית נעמי לויצקי דלתה את הנושא ממגירת זיכרונה המשפחתי. אביה, הפרקליט הנודע אשר לויצקי, היה קרוב להציל את חייו של גרונר. הוא רק נזקק לייפוי כוח לפנות למועצת המלך. גרונר סירב לחתום. בגין נמנע מלצוות על גרונר לעשות כן. הדרמה "ייפוי כוח" איננה רק דילמה עכשווית, אלא עדות לשינוי הגדול שעבר על ההתבוננות של ישראל בעצמה ובשורשיה בהתקרבה לשנותה ה־50.

הניסיון להציג את בגין כאיש קשוח אינו מתיישב עם המציאות. אי אפשר לייחס זאת למי שסירב להוציא להורג בוגד בלי משפט ואסר באיסור חמור על מלחמת אחים. אך התנועה הציונית הממוסדת, שדירבנה את לויצקי להשיג "ייפוי כוח", והממשלה הבריטית, ניהלו מרוץ נגד הזמן. הם רצו לאלץ את אצ"ל להודות בחוקיות השלטון הזר על ידי התמסרות של גרונר על בקשת חנינה. בגין קבע בתבונה כי האיש הבודד הוא כוח אלה שנפל בשבי. רק הוא יכול להחליט מה לעשות בחייו. כולם חרדו מההוצאה להורג. הציונות הממוסדת חששה מעליית קרנו של האצ"ל ביישוב העברי ומשיבוש המו"מ עם הבריטים על צאתם מהארץ; האנגלים ידעו מה משמעות חידוש ההוצאות להורג וחיפשו מוצא לרדת מהעץ; בגין וגרונר סירבו להגיש להם את הסולם במחיר שיהיה מוות מאבקם – אי הכרה בחוקיות שלטונם.

על מיתוס כזה מתבססות אומות רבות של ציוניות. אף לא בישראל של שנות ה־90. שכן, כבר זמן מה עסוקה הכתיבה ההיסטורית המודרנית בניתוץ זעקת הדרך של הציונות אשר חתרה להקים מקלט בטוח לעם היהודי בארץ ישראל. יוסף טרומפלדור אמר לפני 74 שנים לרופא שהגיע ממטולה, כי אם כבר למות – כדאי שזה יהיה בארץ; מנתצי המיתוסים אומרים כי לא היו דברים באלה מעולם. בן גוריון הוביל את הציונות להקמת מדינה יהודית בחלק מארץ ישראל; הוא היה פשרן בדרכו המדינית, ואילו בהיסטוריוגרפיה הנכתבת עתה הוא ייראה בעוד כמה שנים כמו רחבעם זאבי. הטרנספר מולבש עליו כאילו היה קו מרכזי בחייו הפוליטיים. עוד מעט ייקבע ולא היו בנות בעמק יזרעאל, ולא קנו בכספי מלא את אדמות עמק חפר, ויהודה דוד ומישה יזכרו כי שדה בוקר שבה עשה בן גוריון כמה משנותיו לא עמדה מעולם בלב הנגב. הרי אפילו על אורי אילן, שאיבד את עצמו לדעת בכלא הסורי לאחר שניקב בגרביו את הפתק המסעיר "לא בגדתי", ניסו מנתצי המיתוסים לרמוז שהיה "לא כל כך".

כמה שעות לפני עלותו לגרדום כתב גרונר בפתק לבגין, שהנה סופו קרוב ושעת שכור לה אין משקים, ואילו ידע מראש כיצד יסתיימו חייו, היה חוזר ובוחר בהם מחדש. התהיים על עמדת סגיהם מבקשים לעכער את הוזה.

אם לא טעמת NESPRESSO.
לא טעמת אספרסו...

NESPRESSO.
Nestlé
אמנות נספרסו, אמנות הערובה של 600 פולי קפה מובחרים, שעברו תהליכי קליה וטחינה מיוחדים במפעלי חברת נסטלה. אמנות נספרסו, אמנות קפסולה מקורית וסגורה הרמטית ב־6 טעמים שונים.
השמירה על טריות מרבית של הערובה. הקפה ומכסה נקיון מושלם.
אמנות נספרסו, אמנות מכונת אספרסו המפעלת בלחץ אדים גבוה פי 3 המפיקה את המקסימום מכל גרגיר וגרגיר במינימום מאמץ מצידך.
[redacted]
טעמת נספרסו, והבנת שאין מילים...
נספרסו - טלפן עוד היום ותוכל להנות מחוויות אספרסו אמיתית.
מרכז הזמנות נספרסו טל. 7- 03-9241334
היבואן: פרומדיקו טל. 03-9247444

هكذا من الأصل

אני נראה תמהוני? הרי כדור הארץ מידרדר

מדירתו שבקומה התשיעית של בית דירות בתל אביב רואה יוסף תמיר, ח"כ לשעבר ומלוחמי איכות השלטון והסביבה, את כישלונו הגדול – ארובת רידינג ג'. בכל זאת, גם היום הוא לא חושב שהשיגעון לדבר אחד פגע בדימויו ולפיכך גם בהישגיו

מאת עמירה שגב

ביום העצמאות השנה, שהיא שנת איכות הסביבה, ידליק את המשואה הראשונה מייסד "המועצה למען ארץ ישראל יפה", חבר הכנסת לשעבר יוסף תמיר. יוסי שריד, השר לאיכות הסביבה, חשב שתמיר ראוי לפרס ישראל בגלל פעילותו רבת השנים בתחום איכות הסביבה, ובעיקר בשל זכות הראשונים בעיסוק בנושא, ואף המליץ על כך במכתב מפורט אל חברי ועדת הפרס. הוועדה לא קיבלה בינתיים את המלצת השר, ויוסף תמיר מאוכזב במקצת, אך לא מטעמים של כבוד אישי, אלא של כבוד לנושא.

הוא בן 79 ונראה צעיר בהרבה מגילו, מן הסתם בשל הפעילות הרבה שלו, בארץ ובעולם, והלהט והדאגה המלהטות בנושאים שלדידו אין חשובים מהם. מדירתו שבקומה התשיעית של בית דירות מפואר בתל אביב אפשר לראות את מה שהביא אותו מלכתחילה לעיסוק בנושא – מלון דן, החוסם את הים – ואת כישלונו הגדול, ארובת רידינג ג'. יש הרבה יצירות אמנות על הקירות, פסלים ומזכרות ממסעות בעולם ומאות ספרים. ספרות יפה אין ביניהם כלל.

"אני לא איש של ספרות יפה", הוא אומר. "אני פרגמטיסט, איש של היסטוריה, גיאוגרפיה, מדע המדינה, אוטוביוגרפיות. בכלל אני חושב שהסופרים ואנשי הרוח בגדו במדינה, כיוון שאינם עוסקים בעניינים שהם בנפשה. זה יותר חשוב מכל דבר אחר, כי תוכנה של החברה הישראלית הוא ברמתה בתחומים האלה של איכות הסביבה, איכות השלטון, מינהל תקין, שירותים, היגיינה ציבורית, איכות חיים. הזנחת הנושאים האלה מקרינה על החברה הישראלית בכלל. עמדתי בקשר עם עמוס עוז והפצרתי בו שיקדיש ממרצו וזמנו לנושאים האלה, וקיבלתי תשובה שלילית. אין לי זמן, הוא אמר לי".

תמיר, יליד רוסיה, שירת בהגנה ואחר כך באצ"ל, התחיל את פעילותו הפוליטית במועצת העיר פתח תקוה כנציג הציונים הכלליים וסיים אותה בפרישה מן הכנסת ומהמפלגה הליברלית ובמעבר לתנועת שינוי, אחרי שהיה ח"כ ארבע פעמים.

הוא היה בין מייסדי גח"ל ומייסדי הליכוד, יו"ר הוועדה לביקורת המדינה וועדת הפנים וחבר בוועדת חוץ וביטחון, כספים וכלכלה. הוא כתב שני ספרים – "חבר כנסת", המתעד את מאבקיו הפרלמנטריים, ו"מאחורי הקלעים", סיפורים קטנים וגדולים משגרת הכנסת. הוא זכה בפרס הראשון מטעם משרד הפנים "על הישגים למופת בתחום איכות הסביבה", בפרס יו"ר הכנסת ובפרסים בינלאומיים בתחום איכות הסביבה.

תמיר הקים את המועצה לארץ ישראל יפה ואת "חיים וסביבה", ארגון הגג של שוחרי איכות הסביבה בישראל. הרבה הצעות חוק פרטיות שלו הפכו לחוקים. החשובות שבהן – נציב תלונות הציבור ונציב קבילות החיילים.

"הגעתי לרעיון הזה כשראיתי את מפא"י נוהגת כמפלגה פוליטית שיש בבעלותה מדינה. בביקורים באירופה, בצפון אירופה בעיקר, ראיתי שיש מוסד שמשרת את האזרחים, והוא כתובת לתלונות בכל תחום. חזרתי והתחלתי לעורר את המפלגה שלי אז, הציונים הכלליים, בנושא הזה, וככל שהאמנתי בו, כך רבו המכשולים בדרכי. כל מי שהצגתי לפניו את הרעיון אמר לי, 'עזוב את זה, המנגנון לא ייתן, המפלגה השלטת לא תיתן'. שבע שנים של הקיקה – מ-66' עד 72' – במשך הזמן, וכשהכנסת הגיעה להבנה שזה אבן נחוץ, קמו מפלגות ועסקנים והגישו הצעות חוק מקבילות. מפ"ם, המערך, הפרוגרסיבים. בסופו של דבר כל אחד רצה להתהדר במפעל העצום הזה. עד היום פנו למוסדות תלונות הציבור – כולל מבקרי העיריות – שלושת רבעי מיליון אנשים.

"מיד לאחר קבלת החוק הצעתי את הצעת חוק המבקרים הפנימיים. זה קומם נגדי את כל ראשי הערים ובראשם ישראל פלד, שהיה אז ראש עיריית רמת גן. אבל הם לא יכלו לי. הייתי אז פופולרי בכנסת, והיתה בה חבורה של חברי כנסת שונים מאלה שאני פוגש היום, לצערי. ראשי העיריות טענו, למשל, שהמבקר צריך להיות כפוף לראש העירייה – מה שהיה מעקר את תפקידו – ולא כמו בהצעה שלי, למועצת העיר. היום יש למבקרים תפקיד מכריע בעיריות".

איך הגעת לנושא איכות הסביבה? הרי לא היתה אז מודעות לעניין ואיש לא טיפל בו.

"הייתי ראש הסיעה של הציונים הכלליים במועצת עיריית תל אביב. מרדכי נמיר היה ראש העיר. התמחותי היתה תכנון, בניין ערים. הפרות הבנייה, הספקולציות, התעשרות הקבלנים והמתווכים – כל אלה נראו לי באסון, מהגדולים במדינה. ראיתי איך מנצלים את חוקי הבנייה להרס הסביבה. נבנה אז מלון דן שחצץ בין רחוב שלום עליכם לים. הייתי היחיד שקם נגד התוכנית, ודרשתי לבנות לגובה ולא לחסום את הים. התנגדתי נמרצות להקמת התחנה המרכזית החדשה, להקמת תחנת רידינג. זה היה שילוב המקרים שבגללו הצבתי לי למטרה לעסוק בעניינים שיעצבו את אופיה הפיסי של ישראל. משום מה, הייתי היחיד בין כל הפעילים שהציב לו מטרה זאת".

היו לך הישגים?

"אני חושב שאם קיים היום משרד לאיכות הסביבה, אני הבאתי לכך. באתי מאוקראינה, מאזור הדנייסטר. מראות ונופים מקסימים. כשהגענו לארץ נקלענו ... לפתח תקוה, שהיתה אז ים של פרדסים, הירקון היה אז טהור ובמעינות ראש העין נבעו מים שכל אחד היה משתגע בהם. כל הדברים האלה הטביעו בי חותם, והבנתי שאנחנו עומדים להחריב את מדינת ישראל. אם לא נעצור את התהליך הזה באבו, המדינה הזאת תהפך למגלופוליס שלא יהיה אפשר לחיות בה".

התחנה המרכזית קמה. גם רידינג. תל אביב חסומה. בכל זאת, מה כן השגת?

"חוקקתי 12 חוקים, שהפכו את ישראל למדינה סביבתית. חוק שיקום השכונות. חוק אחזקת בתים ושיפוצם. חוק מניעת הריסת הכרמל ושמורות הטבע. חוק הניקיון הראשון במדינת ישראל. ההצלחה הגדולה ביותר שלי היא, שהקמתי בכנסת גוף אינפלייטי לנושא איכות הסביבה, שאיחד את חברי הכנסת, מתופיק טובי ועד גאולה כהן, במסגרת ועדת הפנים".

מתוך פעילות בוועדת הפנים נעשית מעורב בפרשת בצלאל מזרחי והפשע המאורגן?

"הייתי הראשון שהעלה את עניין הפשע המאורגן בישראל בדרישה. עשיתי זאת עוד לפני ועדת שמרון, ונתקפתי מסיעת קפץ אחד אלמוריס על העגלה. בכלל, החברים בכנסת, כשאחד מהם מעלה רעיון מבריק, מיד קופצים עליו האחרים. לאלמרס היו יתרונות מסוימים בתחום הזה, שלי לא היו. לא התקשיתי לוותר לו, כי הדבר לא היה בראש מעייני. נושאים אחרים עניינו אותי הרבה יותר, כמו למשל המועצה לארץ ישראל יפה".

בעניין זה היה לך ריב מתוקשר עם אורה הרצוג, שטענה בכתבה במוסף "הארץ" כי היא שהקימה את המועצה. מה קרה שם?

"אני הקמתי את המועצה, ב-1968, אחרי שקיבלתי את תמיכתה של ועדת הפנים. אין על כך ויכוח. אנשים ראו בי משוגע. 'מה הוא רוצה מאתנו?' שאלו. הקמתי את המועצה וביקשתי לבחור לה נשיא. פניתי ליגאל ידין, לשופט העליון משה לנדוי. אנשים סירבו, לא האמינו שזה אפשרי. אז פניתי לעובד בן עמי, שהיה ראש עיריית נתניה, והוא הסכים. אחרי זמן מה העלה לפני את שמה של אורה הרצוג, פקידה במשרד החינוך, האומר שתוכל לנהל את המועצה, להיות המזכירה הכללית שלה. כך היא הגיעה למועצה. אפילו באסיפת היסוד היא לא היתה.

"ב-1974 הקמתי את 'חיים וסביבה', ארגון הגג המאחד את כל הארגונים שעוסקים באיכות הסביבה בארץ, ונשארתי חבר הנהלה של המועצה. בכל אסיפה שהשתתפתי בה הייתי חש שיברון לב ממש. הקמתי את המועצה כדי שתהיה גוף מקביל לחברה להגנת הטבע. כדי שתעסוק בצד האורבני, תמנע את הבנייה הפרועה, תשמור על ריאות ירוקות. בישיבות המועצה הייתי רואה את נשות החברה שאורה הרצוג אספה סביבה, פולה מהוס המנוחה, לולה בר, אסתר רוכין, ומטיף להן מוסר. הן הפכו את המועצה לגוף חברתי של אליטה מסוימת, שמחלק פרסים על אדניות במרפסות, מקיים מסיבות ומפיץ פרסומים מהודרים. אני רציתי גוף מיליטנטי, אבל המלחמה בבטון לא עניינה את אורה הרצוג. בהמשך היא פרשה מהנהלת 'חיים וסביבה' והדיחו לה על כך".

ניהלת מלחמות בוול"לים, הוועדות המיוחדות שאישרו אישור מהיר של תוכניות בנייה לעולים. גם בעניין הזה לא ניצחת.

"הוועדות האלה הן מעשה הגזל האכזרי ביותר שאני מכיר בעולם הבנוי. אנחנו מקדשים בצורה במעט מיסטית אתרים היסטוריים. בתי קברות, בתי כנסת. אבל אנחנו מפקירים את המקורות של חיינו. המים. הקרקע. האוויר. הסביבה. החיים הנורמליים של העם. הוול"לים הן רעיון של אריאל שרון. בנימוק של זירוז הליכי בנייה התקבלה החלטה אומללה, שאיפשרה ניצול אנטי ממלכתי בתחום שימושי הקרקע והבנייה. ההחלטה הזאת פתחה פתח לשחיתות והתעשרות קלה, למפגעים אקולוגיים ולחבלות בטיב הבנייה, ונעשה ניצול מופקר של אדמה חקלאית. גם מבקרת המדינה כתבה על כך, וגילויה הם רק קצה הקרחון. 'חיים וסביבה', כגוף ציבורי, עשה כל שביכולתו לפעול נגד ההחלטה הזאת.

"אני ועמיתי בעמותת 'אדם טבע ודין' גם עומדים עכשיו להגיש בג"ץ נגד כביש מספר 6, כביש חוצה ישראל. עומדים לרצוח מאה אלף דונם של אדמה חקלאית. פרדסים, מטעים, כרמים. מבאר שבע עד עכו. כביש מיותר לחלוטין. שטח כמו שיוקמו סביבו מפעלים, מוסכים, מסעדות, תחנות דלק. ישבנו לפני שבוע עם משה לוי, ניסינו להשפיע עליו. הוא גילה פתיחות. אמרתי לו שלעצרי שמו יהיה רשום בהיסטוריה כאחד מאלה שגרמו דבר אכזרי ביותר".

האם "השיגעון לדבר אחד" שלך לא יוצר לך דימוי של תמהוני, וכך מבטל את ההשפעה שלך?

"לא, זה לא כך. אני נראה תמהוני? אנשים הביאו את כדור הארץ כולו למצב של הידרדרות. תעמוד בפניך בעיה של הישרדות. זו לא תמהונות. זה עניין רציני ביותר. בני אדם כטבעם כנראה אינם מוכנים לוותר על סיפוקים מיידיים ומקריבים את עתיד הדורות הבאים. לכן אני מאשים בחריפות כזאת את אנשי הרוח ואנשי האקדמיה והרבנות. יש לנו מאגרים של איכות אנושית, עושר בלתי נדלה, וכולם מתעלמים לחלוטין מהמצב הזה. היום כל אחד לעצמו".

אתה לא חושב שיש היום בעיות חשובות יותר, קיומיות יותר?

"אני לא חושב. אם נהפוך את המדינה הזאת לעיר אחת גדולה שלא יהיה אפשר לחיות בה, גם לא יהיה לנו הכוח האנושי לעמוד נגד האויבים שלנו מסביב".

מדוע פרשת מהפוליטיקה?

"בשנים 79'–80' עברתי למפלגת שינוי. ראיתי את המפלגה הליברלית מתפרקת. ניסיתי לעצור את התהליך. אבל היה לי ברור שמוכרים את המפלגה".

זה היה בגלל ההתנחלויות?

"במידה רבה. ראיתי איך פסח גרופר ואחרים מתחילים להופיע כאבירי ההתנחלויות באלון מורה, רצים אחרי 'חרות' בכל מה שנעשה בשטח הפוליטי הביטחוני ומזניחים את המפלגה והעיקרון הזה. כשראיתי את החבורה שהתגבשה בליכוד, את ההתרפסויות לפני תנועת החרות, מי יקבל תיק זה ומי תיק אחר, והכישלונות של כמה מחברי בעבר בתפקידיהם כשרים, הודעתי שאני פורש מהמפלגה. כתבתי אז מאמר ב'הארץ', 'צביעות הליברלים', שהכה גלים. פנו אלי משינוי והצעתי. זמן מה ראיתי בהם משהו מיוחד שקרוב יותר ללבי, אבל התנועה הזאת לא אירבה. ראיתי את התגבשים הפנימיים. שמלה אינה מלה. הסכם אינו הסכם".

הציעו לך לרוץ מטעמם לכנסת?

"בהחלט. בחרו בי במקום הרביעי, אבל לא רציתי בכך. כל הזמן הטפתי בשינוי לנצל את המצב ולהפוך למפלגת מרכז במקום הליברלים. מרדכי וירשובסקי היה המתנגד הראשי. אמנון רובינשטיין תמיד התנגד. אחרי כמה חודשים מתסכלים החלטתי לפרוש מחיים הפוליטיים ולהתמסר כל כולי לנושאים של איכות הסביבה".

הריב היחיד שמדובר בקשר אליך הוא עם שמחה ארליך ז"ל.

"זה לא היה ריב, זו היתה מחלוקת. ארליך נעשה השמש של בגין, ולי זה נראה הרס הליברלים. אמרתי לו, 'שמחה, לא נוכל להתקיים כל זמן שתעשה את רצונו של בגין'. קיימנו פגישה, אני, ארליך ומשה נסים, ואמרתי, אם לא תקימו בחזרה את החזית הליברלית במסגרת של גח"ל, אני לא הולך אתכם יותר. אבל נשברתי סופית ערב הבחירות לכנסת התשיעית, כשנוכחתי שאנחנו מנהלים מלחמת בחירות לא שלנו אלא של חרות. אברהם שריר אמר לי, 'אתה צריך לחשוב רק על מה שייצא לך מכל העניין'. חזרתי הביתה ואמרתי לאשתי, 'נעמי, אני גמרתי עם זה. ברגע שהפוליטיקה היא לרווח אישי, מקומי אינו שם'".

יוסף תמיר: "אנחנו מקדשים בצורה במעט מיסטית אתרים היסטוריים. בתי קברות, בתי כנסת. אבל מפקירים את המקורות של חיינו. המים. הקרקע. האוויר. הסביבה"

הסופר, הפיהרר והפגישה בהרים

האם אכן היה קנוט המסון – הסופר הנורווגי חתן פרס נובל – בוגד שתמך בכיבוש הנאצי? במסגרת פולמוס ציבורי המתנהל בשאלה אם לקרוא רחוב באוסלו על שמו, יש המנסים להציג אותו כמי שדווקא פעל למען לוחמי המחתרת

מאת אליהו הכבי

קופנהאגן

אם בעבר נחשב הסופר הנורווגי קנוט המסון לבוגד שתמך בכיבוש ארצו בידי הנאצים, כיום יש המנסים להאיר באור אחר את פעילותו בתקופת מלחמת העולם השנייה. עם אלה נמנה הנפוץ בעיתוני נורווגיה, "אפטן פוסטן", שבעיצומו של הפולמוס הציבורי המתנהל כעת בשאלה אם לקרוא רחוב או כיכר באוסלו על שמו של הסופר, ניסה להציג צד לא ידוע בפגישתו עם היטלר ביולי 1943.

המסון – חתן פרס נובל לספרות לשנת 1920 – הוא אחד משני אישים נורווגים ששמותיהם ידועים לשמצה בשל שיתוף פעולה עם הנאצים ותמיכה בהם. השני הוא ראש ממשלת נורווגיה בתקופת המלחמה, וידקון אברהם קוויזלינג, ששמו הפך למלה נרדפת לבוגד בלקסיקון הפוליטי הבינלאומי. בשנים האחרונות, אגב, יש היסטוריונים נורווגים המנסים לגלות צד זכות בפעילותו הפוליטית של קוויזלינג בשנות המלחמה.

אבל בעוד שקוויזלינג נידון למוות ב-1945 באשמת בגידה, כלפי המסון גילה בית המשפט יחס סלחני. הסופר נשלח לבדיקה פסיכיאטרית, ובית המשפט פטר אותו מאשמה בקביעה שדעתו היתה משובשת מחמת גילו המופלג. המסון מת ב-1952, בן 93, ובשנים שלאחר משפטו הוכיח בכתיבתו כי הוא שפוי ושם ללעג את בית המשפט ואת המומחים שבדקו אותו.

גם הציבור סלח מהר יותר להמסון. לאחר הדור ששרף את ספריו קם דור שראה במעשיו בשנות המלחמה משוגה של קשיש הראויה למחילה. לאחר מותו פורסמו ספריו במהדורות חדשות, ובמחלקות לספרות באוניברסיטאות מוקדשים לו מחקרים אקדמיים.

המאמצים הנעשים היום לשכנע את עיריית אוסלו לקרוא רחוב על שמו מעידים על הרצון להעניק לסופר מחילה רשמית. בכתבה שפירסם העיתון "אפטן פוסטן" לקטע מיומנו של יוזף גבלס, המאיר באור אחר את פגישתו של המסון עם היטלר ב-3 ביולי 1943, שהתקיימה במצודת "ברגהוף" בברכטסגאדן. שר התעמולה הנאצי גבלס – שכתבי יומנו נמצאו בארכיון חסוי במוסקווה לאחר התמוטטות המשטר הקומוניסטי ונחשבים היום למקור מידע מרכזי על שהתרחש בצמרת הנאצית – העיד לפגישה עם איש הרוח הנודע תפקיד תעמולתי וקיווה להעניק באמצעותה גושפנקה של יוקרה מוסרית להיטלר. אולם הסופר הנורווגי לא מילא תפקיד זה כמצופה.

מיומנו של גבלס עולה כי השיחה בין היטלר לסופר הקשיש בן ה-84 לא היתה כה לבבית כפי שניסתה להציגה התעמולה הנאצית. גבלס כותב כי מיד עם פתיחת השיחה בין השניים נדהם היטלר, שהורגל בדברי חנופה, לשמוע מפיו של המסון דברי תוכחה וביקורת על הנציב העליון של גרמניה באוסלו. זה מונה לכהונתו בידי היטלר עצמו והצליח – בשיטות אכזריות – לסכל את ניסיונותיהם של הנורווגים להתקומם נגד הכיבוש הנאצי.

קנוט המסון העלה האשמות קשות נגד הנציב טרבובן, שהוציא להורג לוחמי מחתרת נורווגים, הגדיר אותו "בור וחצוף אישית". גבלס כותב כי היטלר הנדהם יצא מן החדר למרפסת לשאוף אוויר וסיים בקרירות את שיחתו עם הסופר. גבלס, שהמליץ לפיהרר להיפגש עם המסון, ציין ביומנו כי חש עצמו אשם בתקרית והוסיף כי היטלר התרגז עד כדי כך שציווה להשמיד את כל התצלומים מן המפגש בינו לבין המסון.

"אפטן פוסטן" ניצל את הקטע מיומנו של גבלס כדי להציג את המסון לא כבוגד במולדתו ובעמו, כי אם כאדם נאה שהעז להתעמת פנים אל פנים עם היטלר ולתבוע את הפסקת הוצאתם להורג של לוחמי המחתרת הנורווגית.

אין זו הפעם הראשונה שהעיתון, הנחשב ליברלי ורב תפוצה, מעורר מחלוקת בעברו של קנוט המסון. ב-4 במאי 1945, ארבעה ימים לאחר התאבדותו של היטלר וחמישה ימים בטרם תחתום גרמניה על כתב הכניעה שלה לבעלות הברית, כבר פורסמו בכל עיתוני העולם תצלומי הזוועה של מחנה ברגן בלזן; באותו יום פירסם "אפטן פוסטן" בעמודו הראשון, בהבלטה, מכתב שכתב המסון למערכת ובו הספיד את היטלר כאחד האישים הדגולים בהיסטוריה, שייזכר לעד כגיבור שנפל למען עולם טוב יותר.

בכתבה שפירסם העיתון כעת ... הוויכוח בעיריית אוסלו בעניין הנצחת שמו של המסון ברחוב או בכיכר בעיר – הדומה לוויכוח שהתנהל בארץ בעניין קריאת רחוב על שמו של ישראל קסטנר. הכותב טוען כי אין מדובר בהענקת מחילה לאיש אלא באות כבוד לסופר הדגול שניסה להגן על גיבורי המחתרת של ארצו. בעמוד אחר בעיתון מופיעה מודעה גדולה על הוצאה מחודשת של "כל כתבי המסון" – רומנים, סיפורים, שירים, מחזות ומכתבים; אולי נכלל בה גם מכתב ההספד הנרגש שכתב הסופר למערכת "אפטן פוסטן" לאחר התאבדותו של היטלר.

קנוט המסון. הספד נרגש להיטלר

העבריינים פותחים את הפה

מאת ראובן שפירא

בתחום אחד, דווקא האסירים הם מגזר מועדף בישראל: רפואת שיניים. בניגוד לאזרחים, האסירים מקבלים בבתי הכלא טיפולי שיניים ברמה גבוהה – בחינם. העלות, המסתכמת במקרים רבים באלפי שקלים, ממומנת על ידי משלם המסים. מעבר לכך, האסירים פטורים מלהמתין זמן ממושך בתור. 22 מרפאות משוכללות ומצוידות במיטב המכשור וחומרי הריפוי עומדות לרשותם בכל מתקני הכליאה של שב"ס בארץ ובשטחים. עשרה רופאי שיניים מוסמכים עובדים פעמיים בשבוע בממוצע במתקני הכליאה של האסירים הביטחוניים ושלוש פעמים בשבוע בבתי הכלא לאסירים פליליים – שבהם התחלואה גבוהה יותר. ב-1993, למשל, נרשמו כ-33,000 טיפולי שיניים בבתי הכלא. תקציב התפעול וההצטיידות של מרפאות אלה הוא מאות אלפי שקלים בשנה.

"אנו מחויבים להעניק לאסירים – הפליליים והביטחוניים – טיפולי שיניים ברמה הדומה לרפואה הכללית הנהוגה במתקני הכליאה", אומר ראש מחלקת רפואה בשירות בתי הסוהר, תת גונדר ד"ר יעקב זיגלבוים. "אוכלוסיית האסירים הפליליים מתאפיינת בתחלואה גבוהה, ובתחלואת שיניים בפרט. הדבר נובע מאורח חיים, דפוסי התנהגות, צריכת סמים ותרבות אכילה. בדרך כלל אסירים אלה באים משכבות אוכלוסייה החסרות מודעות להיגיינה של הפה ואמצעים כספיים לטיפולי שיניים מגיל צעיר".

חלק ניכר מהאסירים הפליליים הם נרקומנים או צרכני סמים, שעד כניסתם לכלא לא טיפלו בבעיות השיניים שלהם. לא רק משום שהעדיפו לרכוש סמים בכסף שהיה ברשותם, אלא גם משום שלא חשו צורך בכך. מתברר כי השימוש בסמים מעמעם את כאבי השיניים, וככל שמעמיקה ההתמכרות פוחת הסבל. בכלא, עקב מחסור בסמים או הצטרפות לפרויקט גמילה, מחריפים הכאבים ונוצרת דרישת האסירים לטיפולי שיניים.

יותר מכל גורם אחר בכלא יודעים איפוא רופאי השיניים מתי חסרים סמים לשימוש האסירים. כאשר מתקבלות תלונות רבות על כאבים, המשמעות הברורה: הנרקומנים מתקשים להשיג את המנה היומית. כך היה, למשל, במלחמת המפרץ, כאשר לא אושרו יציאות לחופשה ומספר המבקרים אצל האסירים פחת.

סגן גונדר ד"ר מאור רפאלי, ראש ענף רפואת שיניים בשירות בתי הסוהר, אומר כי אצל מרבית האסירים המגיעים לטיפול רק 30% מהשיניים בפה הן במצב תקין, ולרבים מהם נותרו שברי שיניים או שורשים בלבד. "התופעה חמורה במיוחד, מכיוון שמדובר בצעירים אשר גילם הממוצע 26.

"כמו אצל כל אדם, גם בקרב אסירים קשוחים – שלפעמים הם מנהיגים בכלא – קיימת חרדה מהטיפול", אומר רפאלי. "דווקא הנרקומנים הקשים, אלה המשתמשים בסמים בהזרקה לוורידים, פוחדים מזריקת ההרדמה. יש המבקשים מהרופא לעבוד את הטיפול – אפילו עקירת שיניים – בלי זריקה. אנחנו מסבירים להם שזה בלתי אפשרי ומשתדלים להרגיע אותם".

האסירים מגלים פתיחות רבה במידע שהם מוסרים לרופא השיניים – למשל, על הסמים שצרכו בכלא – מכיוון שכל פרט חשוב ליעילות ההרדמה והטיפול: נרקומן, בהשוואה למטופל רגיל, זקוק למנה כפולה או משולשת של חומרי הרדמה, וזריקה במינון רגיל כלל לא תשפיע עליו. כדי להרדים את האזור המבוקש אצל נרקומנים נעזרים הרופאים במזרק מיוחד, המחדיר את החומר בלחץ לתוך הנימים מסביב לשן. לכן על האסיר הנרקומן לגלות לרופא אם השתמש בסמים, אפילו סמוך לזמן הטיפול. רופאי השיניים, מצדם, שומרים על סודיות רפואית ואינם מעבירים את המידע לקציני הביטחון והמודיעין.

אף שהם עוסקים באוכלוסייה בסיכון גבוה ללקות באיידס ובמחלות זיהומיות אחרות, רופאי השיניים בבתי הכלא מוגנים מהידבקות יותר מעמיתיהם שאינם מטפלים באסירים. סגן גונדר ד"ר רפאלי אומר: "קיימות הוראות בטיחות, כמו חובה להרכיב משקפי מגן, ללבוש כפפות ולהשתמש בכלים ואבזרים חד פעמיים בטיפול. בנוסף לכך, יש לנו מנגנון ביקורת. כל אסיר עובר בדיקות לגילוי איידס עם כניסתו לכלא – וברגע שמחלה מתגלית מופיעה האבחנה בתיק הרפואי שלו. לכן, מצבנו טוב יותר בתחום זה מאשר במרפאות בחוץ".

בבתי הכלא לא נערכות בדיקות שיניים שגרתיות, אך כל אסיר הנרשם ביוזמתו לטיפול מתקבל בתוך כמה ימים. השלב הראשון הוא "ניקוי" הפה – עקירת כל שן או שורש פגועים קשה – בעקבות ההזנחה ארוכת השנים. מעבר לכך ניתן טיפול כירורגי – ניתוחים קלים בחניכיים – וטיפול פרותטי־שיקומי.

עם זאת, הטיפול השיקומי אינו כלא בתחומים אחרים. עקב מגבלות תקציב ומחסור בתקני רופאים, לא מבצעים בבתי הכלא טיפולי חניכיים מורכבים. גם לא מתקינים גשרים וכתרים היכולים לשמר יותר שיניים טבעיות בפה – אלא תותבות נשלפות. את השיניים התותבות, העשויות מאקריל, מקבלים האסירים כמעט בחינם. מה שעולה מחוץ לכותלי הכלא 5,000–3,000 שקל ניתן לאסירים תמורת השתתפות עצמית של 100 ולכל היותר 200 שקלים.

במקרים של בעיות מיוחדות או מורכבות, נעזרות מרפאות בתי הסוהר גם במחלקות פה ולסת של בתי חולים אזרחיים. בדרך כלל ניתן לאסירים היתר לקבל טיפול מרופאי שיניים אזרחיים – על חשבונם. לאסירים ביטחוניים ניתן להזמין רופא שיניים מטעמם, כדי שיטפל בהם במרפאת הכלא.

"מעבר להיבט הרפואי והבריאותי, יש לטיפולי השיניים לאסירים גם היבט שיקומי – שיפור המראה החיצוני של האסיר", אומר תת גונדר זיגלבוים. "חשוב לנו שבחור צעיר לא יהיה בלי שיניים, מכיוון שמראהו החיצוני משפיע על יכולתו להשתלב בעבודה ובחיים".

בפיה של ז', בת 34, שנשפטה לשלוש שנות מאסר על שימוש בסמים ושוהה עתה באגף הנשים במרכז הרפואי בכלא רמלה, הותקנה באחרונה מערכת שיניים. "עד לפני שלושה חודשים הייתי נרקומנית כבדה", היא אומרת. "13 שנים השתמשתי באופן קבוע בסמים – הרואין, קוקאין, חשיש, הכל.

"במשך כל השנים לא הלכתי לרופא שיניים. השיניים שלי נרקבו והשחירו. לפני כארבע שנים, כשהתחלתי להזריק ... תערובת של הרואין עם קוקאין, התחילו לנפול לי השיניים. כל הסתימות ... ונפלו. לא התייחסתי לכך. זה לא כל כך הפריע וגם לא סבלתי מכאבים בגלל הסמים. נשארו לי בפה רק ארבע שיניים למעלה ושתיים למטה. את האוכל לעסתי באמצעות החניכיים הקדמיות.

"אחרי שהתחלתי להתנקות מהסם, המראה החיצוני התחיל להפריע לי. התחלתי לחשוב על טיפול שיניים. פחדתי ללכת לרופא, אבל אמרו לי שבבית הסוהר יוכלו לסדר לי את הפה. קיבלתי אומץ ונרשמתי לטיפול. לפני שלושה שבועות בערך הותקנו לי תותבות ואני מתרגלת אליהן. קצת קשה להתרגל אליהן, בעיקר כשאני מדברת, אבל כל הזמן אני נהנית להיות, וקל יותר לאכול. לשנות החיצוני בשחרור מהכלא".

"לטיפולי השיניים לאסירים יש גם היבט שיקומי", אומר ראש מחלקת רפואה בשב"ס. מתברר שתקציבים גדולים מוקדשים לרפואת הפה של אסירים, רבים מהם נרקומנים, שהמחסור בסמים חושף אותם בראשונה לכאבים

באחד – כינור לכל תלמיד באחר – גלאי מתכות

מנהלי בתי הספר בשכונות העשירות התמרמרו, אבל מדינת מישיגן היא שתקציב מעכשיו כספים למערכת החינוך. כך, מקווים שם, תתחזק השוויוניות בחינוך, ולא רק במדינה זו

מאת יוסי מלמן

אן ארבור, מישיגן

ברית מעניינת בין בעלי רכוש לבעלי השקפת עולם שוויונית עומדת במרכז המהפכה במערכת החינוך במדינת מישיגן, זוכה לתהודה עצומה ברחבי ארצות הברית. לפני פחות מחודש אישרו 70% מ-2.5 מיליוני מצביעים תושבי מישיגן (כ-40% מכלל בעלי זכות ההצבעה) הצעה מיוחדת שהובאה להכרעתם: הם החליטו לאמץ את הצעת המושל הרפובליקאי של המדינה, ג'ון אנגלר, לקצץ במס רכוש שהוטל על בעלי נכסים. ההחלטה תיכנס לתוקף באחד במאי. הואיל ורוב הכספים המתקבלים ממס הרכוש מממנים חלק ניכר ממערכת החינוך במדינה – על 3,300 בתי הספר היסודיים, חטיבות הביניים ובתי הספר התיכוניים שבה – תהיה להחלטה השפעה ניכרת בתחום זה. במיוחד משום שמישיגן מדורגת שמינית בין כל המדינות בארה"ב בגובה המס המוטל על בעלי רכוש, שהושת כבר לפני מאה שנה.

השיטה הזאת, שמערכת החינוך שואבת את מימונה ממס רכוש, פיתחה אי שוויוניות, שהלכה והתפתחה עם השנים. ההכנסות ממס רכוש חולקו על פי אזורים ומחוזות, וכך נוצר מצב שלבתי ספר באזורים אמידים היתה זרימה שוטפת, בלתי מוגבלת כמעט, של אמצעים כספיים, ואילו בתי ספר באזורים עניים פיגרו מאחור.

הפערים בין בתי הספר עצומים. באזורים העשירים נבנו בבתי הספר אולמות ומגרשי ספורט מפוארים, הוכנסו ציוד ועזרי לימוד משוכללים ולתלמידים ניתנו תנאים משופרים. לדוגמה, בבית הספר היסודי "ויגס" באן ארבור (הנחשבת רובה כבולה לעיר אמידה) התלמידים מקבלים בהשאלה, לכל שנת הלימודים, כלי נגינה, בהם כינורות, ויולות וצ'לו, ואינם נדרשים לשלם על כך. חדרי המחשב גדולים ומרווחים, תוכניות הלימודים מעושרות, וארוחת הצהריים, שתפריטה מגוון ועשיר, מסובסדת. מחירה כחמישה שקלים.

בתי ספר באזורים עניים, לעומת זאת, מנהלים מאבק בלתי פוסק על תקציבים ומימון ומתמודדים עם בעיות של פשע וסמים, האופייניות לאזורים כאלה. בבתי ספר רבים בערים הגדולות הוכנסו לשימוש גלאי מתכות. כל תלמיד חייב לעבור בבוקר בדיקה, שנועדה לגלות אם הוא נושא בכליו נשק, חם או קר. מספר התלמידים בכל כיתה בבית ספר עני הוא גבוה ביותר (ארבעים תלמידים ויותר), איכותם של המורים ירודה לרוב, ועזרי הלימוד מצומצמים. חדרי מחשב, למשל, נדירים בהם.

במונחים כספיים מתבטאים הפערים בין בתי הספר – המדובר במוסדות חינוך ציבוריים – בסכומים ניכרים. ההקצבה השנתית הממוצעת לתלמיד משכונה ענייה ביותר במישיגן מסתכמת בכ-3,000 דולר, ואילו לתלמיד בשכונה אמידה מוקצבים כ-10,000 דולר – ומישיגן נחשבת למדינה שוויונית בהשוואה למקומות אחרים. במדינת ניו יורק, למשל, הפער גדול אף יותר. בשכונות העשירים של המדינה מוציאים עד 46,000 דולר לשנה למימון השכלתו של תלמיד, לעומת כ-6,500 דולר בממוצע בעיר ניו יורק.

הפער בחינוך, כך מקווים עתה במישיגן, ילך ויצטמצם. מעתה תהיה המדינה, ולא המחוזות המרכיבים אותה, אחראית לחלוקת הכספים למימון מערכת החינוך, והיא תקפיד על חלוקה מאוזנת

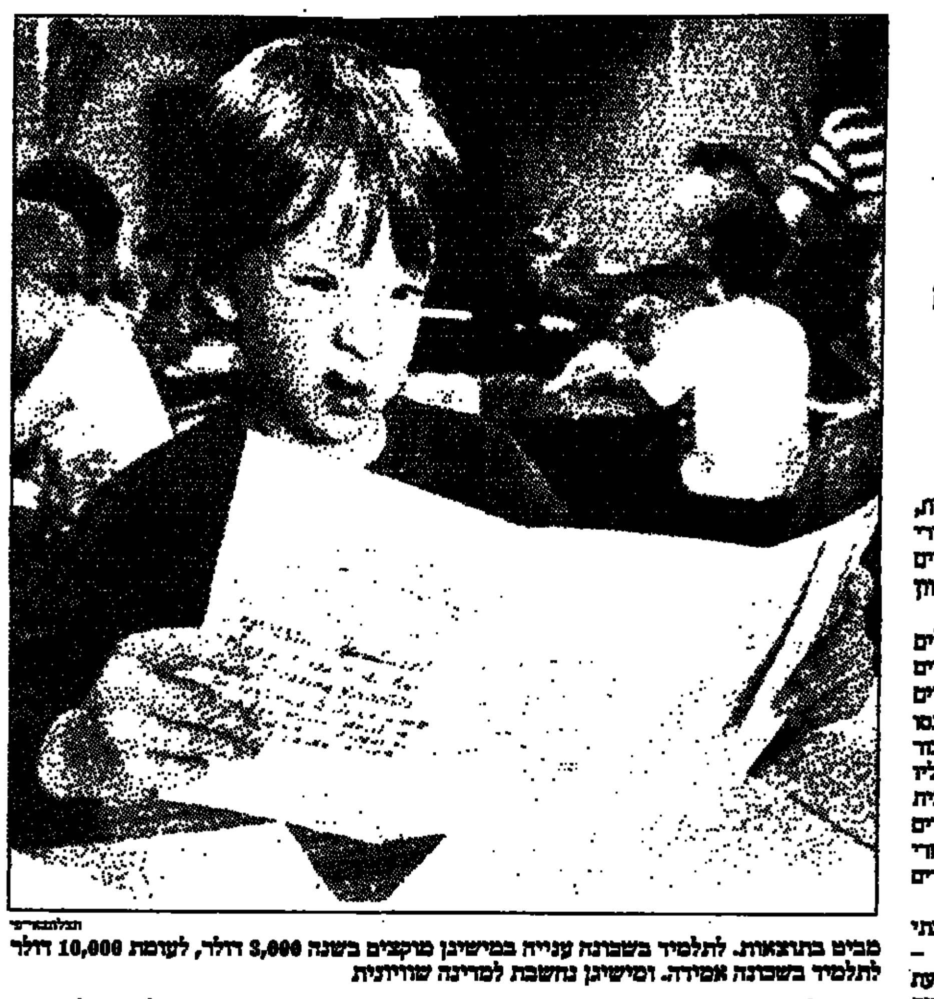

מביט בתוצאות. לתלמיד בשכונה ענייה במישיגן מוקצים בשנה 3,000 דולר, לעומת 10,000 דולר לתלמיד בשכונה אמידה. ומישיגן נחשבת למדינה שוויונית

שלום לבתי הספר.

תמיכתו של המושל וחבריו למפלגה הרפובליקאית בהפחתה במס הרכוש אינה זקוקה להסברים. המפלגה מצדדת כמעט תמיד בכל הצעה להוריד במסים בכלל, וכמובן בהקלה על בעלי הרכוש, הנמנים עם מצביעיה המסורתיים. מיותר גם לפרט מדוע בעלי הנכסים שמחים. עם זאת היתה בהחלטה הזאת של בני העשירונים העליונים והמעמד הבינוני גם מטרה פוליטית: לחזק את מעמדו של אנגלר בציבור, שכן בבחירות ב-90' הוא ניצח ברוב של פחות מאחוז אחד. מעניינת דווקא תמיכתם של הדמוקרטים בעניין. למעשה יזמה את הרעיון הדמוקרטית דבי סטבנאו, חברת הסנאט המקומי של מדינת מישיגן, מתוך תקווה לזכות במועמדות המפלגה למשרת מושל המדינה ולהתמודד בבחירות בנובמבר מול אנגלר.

הקטנת מס רכוש תיצור כמובן גירעון בתקציב החינוך, ואותו החליט לצמצם באמצעות העלאה במס הקנייה: מ-4% על כל דולר במחירו של כל מוצר, ל-6%. המס על סיגריות, שכבר עכשיו הוא כ-60%, יועלה ל-75% (מחירה הממוצע של חפיסת סיגריות יעלה לכ-2.5 דולרים). המצביעים העדיפו להעלות במס הזה ולא התנגדו להורדה במס רכוש בעיקר משום שגם לאחר ההעלאה יהיה המס נמוך עדיין מהממוצע הלאומי, שהוא כ-7%. בנוסף לכך, החלופה היתה להעלות את שיעורי מס ההכנסה, ואנשים מעדיפים בדרך כלל שיוטל עליהם מס עקיף (כמו מס קנייה) ולא ישיר (כמו מס רכוש).

בדרך זו מקווים במדינת מישיגן לגייס יותר משני מיליארדי דולר, שיאפשרו לא רק לשמור על רמתו של תקציב החינוך הנוכחי (כ-10 מיליארד דולר בשנה האחרונה), אלא גם להגדילו. על פי התוכנית יוקצבו מעתה 4,200 דולר לפחות לתלמיד בשנת הלימודים הבאה. זה יהיה שיפור של כאלף דולרים (כ-30%) לעומת תקצובו הממוצע של תלמיד בבית ספר עני בשנה הזאת. לעומת זאת, בתי ספר אמידים לא יוכלו להגדיל את תקציבם ביותר מאחוז וחצי. מנהלי בתי ספר בשכונות עשירות התמרמרו על ההחלטה, שכן הם לא יוכלו להמשיך בתוכניות ההרחבה וההעשרה, לפחות לא בשנים הקרובות, אך הם מחויבים כמובן לקבל את גזר דינו של הבוחר ולהשתתף בכך במהפכה החינוכית העתידה של מישיגן.

עד כה נתקלו יוזמות דומות של הדמוקרטים במדינות אחרות בארה"ב לרפורמה בשיטת החינוך ובמימונה בהתנגדות של ההורים בבתי הספר המבוססים והעשירים: הללו אינם מעוניינים שיטילו עליהם מגבלות תקציביות בקשר לחינוך ילדיהם. זאת ועוד, השליטה על תקציב בית הספר מאפשרת להם להשפיע על תוכניות הלימוד, וועדי ההורים מתערבים בכל הקשור לבית הספר.

כך, למשל, באלפי בתי ספר ברחבי ארצות הברית יש ועדי הורים המתנגדים לחלוקת קונדומים ורואים בכך מעשה בלתי מוסרי ומשחית, אף שמספר ההריונות של תלמידות הולך וגדל בשנים האחרונות. במספר רב של בתי ספר במדינות הדרום, כמו לואיזיאנה, שאוכלוסייתן שמרנית ודתית, יש ניסיונות של ההורים להכניס לתוכנית הלימודים שיעורי דת (האסורים על פי החוקה, המפרידה הפרדה מוחלטת בין דת למדינה) וללמד את סיפור הבריאה כתחליף לתורת הדרווין, ולמנוע מהילדים תוכניות לחינוך מיני. מובן שתלותם של בתי הספר בכספים המתקבלים מההורים משפיעה גם על החלטות מסוג זה.

יש המפקפקים בשיטה החדשה מסיבות אחרות. ראשית, וזו גם עמדת ארגוני המורים, יש החוששים מפני התלות הכספית הישירה של מערכת החינוך בהיקף גביית המסים. "ומה יקרה בעתות של משבר ומיתון", הם שואלים, "כשהפעילות הכלכלית תקטן, ובהכרח יירדו ההכנסות ממס הקנייה?" אחרים מזכירים שב-28 מדינות תלויות ועומדות בבתי המשפט תביעות מצד ארגונים לזכויות האזרח והתארגנויות של הורים, על כך שפערים אינם נסגרים גם לאחר שהמדינות הגדילו את תקציבי החינוך שלהן.

גם מחקרים רבים מוכיחים כי תקציבים אינם ערובה לשיפור רמת החינוך. רוב המחקרים שנעשו בבתי ספר לחינוך ובפקולטות לכלכלה באוניברסיטאות רבות מבוססים על מחקר מקורי משנת 1966, הקרוי על שמו של ג'ון קולמן, שעמד בראש קבוצת החוקרים. מהמחקר הזה עולה כי יחסם של ההורים, הרקע של התלמידים ויחסם ללימודים משפיעים על רמת החינוך יותר מרמתו החומרית של בית הספר.

אריק האנושק, כלכלן מאוניברסיטת רוצ'סטר, בדק ומצא ב-1989, כי מאז ימי מחקרו של קולמן עלתה ההשקעה התקציבית הממוצעת בארה"ב בתלמיד (בניכוי האינפלציה) מ-2,700 דולר ל-4,900 דולר, מספרם הממוצע של התלמידים בכיתה ירד ברבע האחרון של המאה מ-25 ל-18, ושיעור בעלי תואר שני בין המורים עלה במאה אחוזים: מרבע מכלל ציבור המורים למחצית. ובכל זאת, למרות השיפור החומרי הוא קובע, ורוב החוקרים מסכימים אתו, איכות החינוך בארה"ב הידרדרה בהשוואה למדינות אחרות במערב. מבחני השוואה מגלים כי בכמה מקצועות, ובמתמטיקה במיוחד, התלמיד האמריקאי נמצא הרחק מאחורי עמיתיו ברוב מדינות מערב אירופה ומזרחה.

ועם זאת, למרות ההתנגדויות, גם פוליטיקאים וגם אנשי חינוך רבים מקווים עכשיו שמדינות אחרות ילכו בעקבות מישיגן ויתנו רפורמות לשיפור החינוך ולצמצום הפערים. ואכן, מחוקקים ברוד איילנד, ויסקונסין, ורמונט, ודרום קרוליינה וניו המפשיר לומדים עתה את מהפכת מישיגן.

בחנות הממלכתית מספר 21 עוד עומדים בתור

ביקור בחבל אוליאנובסק שברוסיה הוא טיול במנהרת הזמן. שם מעדיפים את השיטות הישנות על הרפורמות, והמושל זוכה להערצה שלא היתה מביישת את לנין, יליד המקום

מאת אורי איגנטיוס

וול סטריט ג'ורנל

אוליאנובסק, רוסיה

רפורמות השוק החופשי ברוסיה היו אמורות לפטור את תושביה מתורים, מקיצוב וממצרכים ירודים, אבל רובן פסחו על אוליאנובסק, מקום הולדתו של לנין על גדות נהר הוולגה. ורבים מתושבי החבל, שחיים בו מיליון וחצי בני אדם, בהחלט מרוצים מכך. "אנחנו אוהבים את הדברים כפי שהם", אמרה פאינה איווזאנובה, בבושקה שעמדה בתור מתפתל לבשר בחנות הממלכתית מספר 21. לאחר ציפייה ארוכה היא תקבל את מנת הבשר שלה – מאיכות ירודה אבל במחיר זול על פי צו השלטון המקומי. "מה רע כל כך לעמוד בתור?" תהתה.

חבל אוליאנובסק מרוחק ממוסקווה 300 קילומטרים, תדמה שמדובר בארץ אחרת. אם רוסיה נעה בדרך לרפורמות שוק, על המהמורות הרבות שבה – אוליאנובסק לא יצא בינתיים את מגרש העניה. המחירים בו נמוכים יותר מבכל מקום אחר במדינה, והקולחוזים והסובחוזים חייבים כולם למכור את תוצרתם באזור עצמו. השלטונות מקשים על פעילותם של עסקים פרטיים וגם אינם מעודדים "יבוא" יקר משאר חלקי רוסיה.

אבל אם בעבר נחשב חבל אוליאנובסק לחריג ברוסיה, המאמצת יותר ויותר את כלכלת השוק, לאחר שנתיים של רפורמות כלכליות שלא הביאו רווחה למדינה נוהרות אליו כעת משלחות ממחוזות אחרים כדי לראות אם עברה של רוסיה הוא גם עתידה. אפילו ראש הממשלה ויקטור צ'רנומירדין שיגר בשנה שעברה עוזר בכיר כדי לבדוק אם כדאי להנהיג ברחבי המדינה את השיטה הריכוזית של אוליאנובסק.

האיש, אנדריי אילאריונוב, המצדד ברפורמות שוק מפליגות ובינתיים פרש מתפקידו בממשלה, נדהם. "הרגשתי כמו נוסע בזמן", אמר. "זה היה כאילו נסעתי חזרה לברית המועצות שלפני חמש שנים". אילאריונוב מן הסתם לא המליץ לצ'רנומירדין לעצור את התקדמותה של רוסיה, אבל לכמה מחוזות במצוקה ולביורוקרטים במישור הפדרלי שהחלופות אינן לרוחם, הקיפאון המנומנם של אוליאנובסק הוא אפשרות אטרקטיווית.

אם אכן יהיה מחוז שירצה לאמץ את הדגם של אוליאנובסק, יזדקקו אנשיו למנהיג חזק, פופוליסטי וממולח כמו המושל המקומי הפופולרי, יורי גוריאצ'וב. גוריאצ'וב, המושל באוליאנובסק מאז 1990, הוא האחראי לכך שהחבל ממשיך לצעוד לאחור. מוסקווה אמנם קובעת הנחיות ברוח של רפורמה כלכלית, אבל מעניקה למחוזות מרחב פעולה ניכר ושיקול דעת. המושל של אוליאנובסק סבור שהדרכים הישנות טובות יותר.

בדצמבר האחרון זכה גוריאצ'וב, בן 55, ושריגר לשעבר ואפראטצ'יק ותיק, בניצחון סוחף בנוסח המשטר הישן בבחירות לבית העליון בפרלמנט של רוסיה: הוא קיבל 90.1% מכלל הקולות באוליאנובסק. ואמנם, בשיחות עם התושבים ניכרת האהדה שהוא זוכה לה. "כל יום אני מתפללת שאלוהים יגן על גוריאצ'וב שלנו", אומרת לידומילה האצ'קובה, אשה בגיל העמידה שערכה גם היא קניות בחנות הממלכתית מספר 21. ואיווזאנובה הוסיפה אחריה: "אני אלך בשבילו באש ובמים". יש אומרים כי ההערצה לגוריאצ'וב בקרב תושבי המקום אף מזכירה את הסגידה ללנין בזמנו.

גם כיום ניצב בחבל הולדתו של לנין (ששמו היה למעשה ולדימיר איליץ' אוליאנוב) מוזיאון לנין, השוכן ברחוב לנין שברובע לנין. המוזיאון כמעט נטוש כיום, וכך יש לאוצרת סטיאנה בריליאייאבה זמן לדבר. אבל היא לא מתעניינת בתהילת העבר אלא בזו של ההווה, המתגלמת בדמותו של יורי גוריאצ'וב. בריליאייאבה מספרת על אירוע שדיווחה עליו הטלוויזיה המקומית: ביום חורף נסע גוריאצ'וב לבית חולים מחוזי נידח. שם ראה רופא עטוף במעיל חם מטפל בילד חולה שפלג גופו העליון חשוף. המושל נזף בפומבי ברופא ובשלטונות הבריאות המקומיים על שהותירו את הילד רועד מקור. "הוא מטפל באנשים הנזקקים ביותר שלנו", אמרה בהתפעלות בריליאייאבה, אף כי אינה זוכרת שראתה את גוריאצ'וב נותן לילד את מעילו שלו.

גם העיתונות המקומית, הנלווית למושל בסיוריו התכופים בכפרי המחוז, מפליאה להחניף לו. "אם גוריאצ'וב מבטיח לעשות משהו, הוא יעשה זאת, גם אם הדבר יהרוג אותו", אמר קונסטנטין אוזוב, כתב בכיר של "פראוודה" המקומי. "גוריאצ'וב סיגל לעצמו באורח אינטואיטיבי את השיטות של פולחן אישיות", אמרה לעומת זאת אלה בגראסאדבה, עורכת עיתון האופוזיציה היחיד במקום, "סימבירסקי קורייר". עיתונאים זרים שביקשו להיפגש עם המושל נענו עד כה בשלילה.

למעשה, טיפולו המיומן של גוריאצ'וב בקופת החבל הוא שהפך אותו לנשוא הערצה של התושבים. את קסמו הפיסקלי הוא מפעיל באמצעות "קרן ייצוב" שהקים ב-1992 ואשר אינה כלולה בתקציב החבל. הקרן ממומנת בחלקה על ידי מס רווחים מיוחד וקנסות המוטלים על העסקים הפרטיים המועטים באזור, אבל נראה שאיש אינו מסוגל או מוכן להסביר את היקפה המדויק או את מקורה. מכל מקום, היא גדולה דיה לאפשר לגוריאצ'וב להעניק הטבות רבות, ובהן מימון סתימות שיניים מזהב לגמלאים, מכשירי וידאו לבתי יתומים ומופעי תרבות לכלל האזרחים.

במשרדה של אנה גריגוריאבה, מנהלת שירותי הרווחה של אוליאנובסק, היה אפשר לפגוש באשה שהתרגלה לרוחב היד הזה עד כדי כך שדרשה מנה יומית של קוויאר, בהדגישה כי תהיה מוכנה לקבל רק קוויאר הנמכר בשוק השחור. גריגוריאבה דחתה בעדינות את הדרישה והסבירה לגמלאית המאוכזבת שאין זה בריא לאכול קוויאר כל יום.

אבל המחירים הנמוכים, המושגים באמצעות פיקוח וחלוקת תלושי קיצוב, הם הסיבה העיקרית לשביעות רצונם של התושבים. בסיור שקיימנו לא כבר בחנויות האזור גילו גוריאצ'וב והאחראי על המחירים בממשלה, כי חנות ממשלתית מוכרת לחם במחיר 20 רובל, סכום העולה באחוז אחד על תקרת המחיר שנקבעה במחוז. המושל זימן צוות לחקור בעניין, וכפי שהסביר האחראי על המחירים, "לנקוט הליכים משפטיים נגד האשמים".

במינוסה, אחת החנויות הפרטיות המעטות בחבל, מגנה המנהלת לידומילה ואסילייבה את תקנות המחירים המקומיות. "אנחנו מפסידים כסף על כל כיכר לחם שאנו מוכרים", אמרה מנהלת החשבונות. אבל הממשלה דורשת מחנויות למכור לחם ואינה מתירה להעלות מחירים. פעמיים בחודש, אמרה ואסילייבה, מבקרת בחנות "משטרת מחירים" כדי להבטיח שהמחירים לא יעלו על התקרה המותרת, שלעתים קרובות עולה רק ב-10% על המחיר הסיטוני.

כדי לבודד את אוליאנובסק מן ההתפתחויות הכלכליות שמחוץ לגבולותיו, הממשלה המקומית אוסרת לייצא את התוצרת החקלאית השופעת של החבל. משטרת דרכים בודקת את המטענים היוצאים ממנו, ופקחי מכס בשדה התעופה עוצרים לעתים קרובות נוסעים המנסים להבריח סחורות כמו חמאה, חלה או כמה ביצים. ובגראסאדבה, עורכת העיתון האופוזיציוני, תוהה כיצד זה "אף שהשינוי כאן בלתי נמנע, הוא לא הגיע".

מודפס באישור וול סטריט ג'ורנל (C) 1993 דאו ג'ונס

חדש! איכות כפולה באותו המחיר - HP.

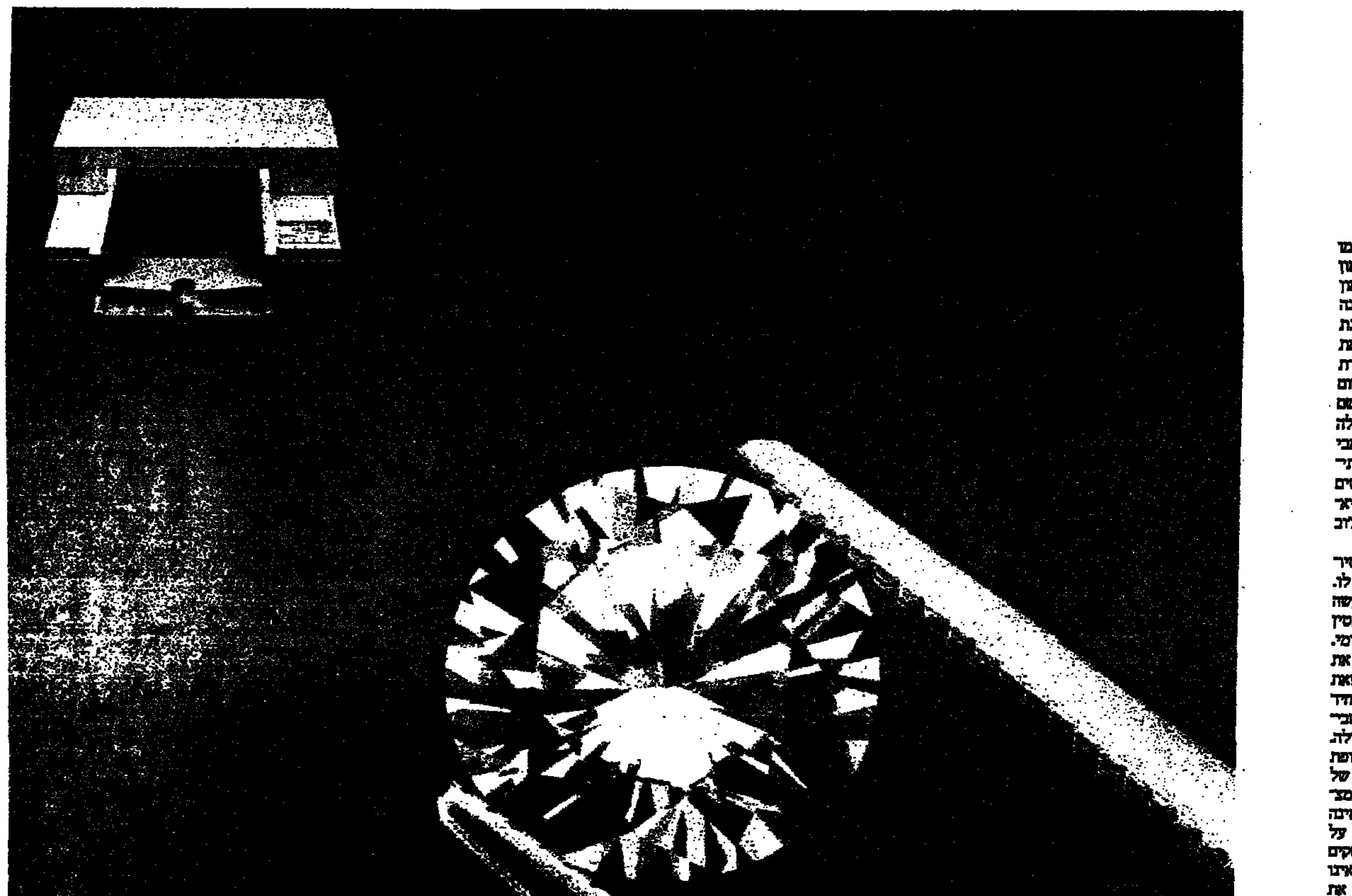

הסדרה החדשה של מדפסות הזרקת הדיו שחור לבן וצבע - HP DeskJet מעניקה לך איכות הדפסה כפולה באותו מחיר!

התוצאות במדפסת HP DeskJet 520 שחור לבן וב-HP DeskJet 560 C הצבעונית ידהימו כל משתמש.

- איכות של עד 600 X 300 נקודות לאינץ' להדפסת איכות.(כפול מהדור הקודם).
- הטכנולוגיה החדשה RET המחליקה אותיות וגרפיקה.

מערכת מיחשוב ומדידה (CMS) בעיים

- תאימות לשפת לייזר ולתוכנות המקובלות בשוק.
- טכנולוגיית Color Smart, הייחודית למדפסות HP DeskJet, המאפשרת לך להגיע לעומקי צבעים טובים ביותר.
- מדפסות הזרקת הדיו של HP הן הנמכרות ביותר בעולם.

אם תוסיף לכך את האמינות של HP (המדפסות ללא צינוריות ולכן אין בהן סתימות), את **3 שנות האחריות** ואת השרות בהתאם לתקן ISO-9002 שהוענק ל- HP בישראל,

תגיע למסקנה אחת. כאשר מדובר במדפסות, צריך לבחור רק 2 אותיות: HP - חברת המחשבים השניה בגודלה בעולם!

אם יש לך עסק גדול או קטן, אם אתה עובד בסביבת PC או מקינטוש - רק מדפסת HP !

HEWLETT PACKARD

חברת המחשבים המובילה את העולם

משווקים מורשים: צפון: א.בין-נן 04-515777, קומפיוטרסנטר 04-514214 מרכז: קומפיוטרלנד 03-5373986, א.בין-נן 03-5612079, או.אס.אי. 03-5407570, אותו-קו 03-6966668, הראל מחשבים 03-5618882, אופיס 03-5626068 ירושלים: קומפיוטרלנד 02-259473, לרנר - הראל 02-512515 דרום: אלטאי 07-275844 לסביבת מקינטוש: ממד חדש 03-5622177 ובכל חנויות המחשבים המובחרות.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

האחריות היא של כולנו

מאת יואל בן נון

"הרצח במערת המכפלה הוא תוצאה הכרחית וצפויה מההתנהלות הנישול, הדיכוי והכיבוש, הניסיון לרמוס את העם האחר. לכן הרוצח הוא הילד שלך, יואל בן נון – גם אם אתה מזדעזע ממעשיו". זו תמצית דבריו של ס' יזהר ("הארץ", 4.3).

בכיוון ההפך אני שומע דברים כאלה מחלקים מהציבור שלי: "הרצח במערת המכפלה הוא תוצאה הכרחית וצפויה ממדיניות הממשלה, מההסכמים עם ארגוני מרצחים, ומהפקרת הביטחון בגליל יש"ע והארץ כולה".

ס' יזהר אומר, ש"הימין כולו, המתנחלים וגוש אמונים, אשמים ביצירת הנסיבות שהובילו לטבח", ורבים מאנשי חברון וקרית ארבע אומרים ש"השמאל כולו, הממשלה, אשמים ביצירת הנסיבות שהובילו לטבח". המכנה המשותף הוא ביטול האחריות האישית המוסרית, והעברתה אל הנסיבות והאידיאולוגיה – "לא העכבר גנב, החור גנב".

שנים אני נלחם נגד ההתחמקות האטומה הזאת. אדם אחראי למעשיו וגם להכרעותיו. רצח הוא רצח, בלי הסברים ובלי הנמקות, ואין להצדיק, פרט למקרים של הגנה עצמית. מה שקרה במערת המכפלה, אילו היה נעשה באמת על ידי קצין במדים, היה מוגדר כ"פשע מלחמה", ממש כמו רצח חקלאי או פועל בעבודתו.

מי שמצדיק רצח ושוד, או מגלה הבנה למניעים, גם הוא חוטא ומסית, בין אם מדובר ברצח יהודים־ישראלים בידי ערבים־פלשתינאים, או להיפך. הראשון שס' יזהר מבין "גולדשטיינים" פלשתינאים, מפני שהם "עם כבוש שלול זכויות", כביכול. והשני, מפני שס' יזהר התייצב בכיכר מלכי ישראל הזהה עם תביעה לשחרר כל האסירים הפלשתינאים, והוא יודע שזה כולל רוצחי ילדים ותוקפי אוטובוסים. ממשלת ישראל הודיעה לבית המשפט העליון, שאין היא מתכוונת לשחרר רוצחים, ולא חברי ארגונים שמתנגדים לשלום. האם תעמוד בהתחייבותה מול לחצי אש"ף בצירוף המתקפה של ס' יזהר וחבריו?

תגובה

מי כמו ס' יזהר יודע שהציונות, על עשביה השוטים, לא נולדה בששת הימים

ממחבר "השבוי" ו"חירבת חיזעה" ציפיתי, לפחות, למידה של הגינות. מי כמוהו יודע שהציונות הלוחמת, על עשביה השוטים, לא נולדה בששת הימים. אם מבצעי הגירוש של כפרים שלמים מאזורי הגבול בשלהי תש"ח, מעירון ולכיש ועד מג'דל (אשקלון), הם ילדיך, יזהר סמילנסקי, הגם שמחית נגדם בשעתו, האם שיר פלמ"חי "חביב", מעטו של חיים (פיינר) חפר על "סירוסו של מחמוד", הוא יצא חלציך, אזי גם כל שופך דמים ב"שטחים" ילדי הוא ברוך ה', על ילדי ותלמידי אני שומר שלא ילכו אחרי הקנאים, גם כשההבלגה קשה מאוד.

בבתי מדרש של ישיבות נמצא את שורשיו הרוחניים של גולדשטיין רק אם מלמדים בהם את תורת הקנאים המופיעה מבית מדרשו של כהנא, או את ספר יהושע לפי פירושו של ס' יזהר. זהו מיעוט מבוטל, אך מסוכן, וחייבים להיאבק נגדו. בבית מדרש יהודי, שאינו משתייך לכת הקנאים, מלמדים את יעקב אבינו, שאמר על שמעון ולוי בניו, שטבחו בשכם: "כלי חמס מכרותיהם, בסודם אל תבוא נפשי, בקהלם אל תחד כבודי..." (בראשית מ"ט, ו־ז).

לא, אין צורך לצטט לך את אביר השירה העברית, עם הרב דוד, מקרש לחמים וזורקי פצצות לאוטובוסים ולבתי קפה, בדרכי החמס של כלבי ערב, נקמתם כגמולם. די לי להזכירך שורשיך שלך, ברדיצ'בסקי וברנר, שורשי נקמה וכבוד והרג רב במעשי הגויים הפורעים, אוקראינים, רוסים וגרמנים. וזקיפת קומה ציר בית "לא־יהודית" של משליכי האמונה והתהילים והמוסר היהודי של רש"י אל עשן החורבן של הגלות, מיישרי המיתוס של גבורה, תגמול ונקם.

בית מדרשו של כהנא נולד ב"ליגה להגנה יהודית" בניו יורק, ששאבה השראה מההתגוננות היהודית העצמית ברוסיה אחרי השחיטה בקישנייב. ברנר, סופר הכפירה, השכול והכישלון, שנרצח בעצמו ביפו בידי הפורעים הפלשתינאים הרבה לפני היות ה"כיבוש", כי האמין ש"אין מקום אחר" רק על האדמה הזאת, כה כתב אחרי הפרעות ברוסיה: "שמע ישראל לא עין תחת עין: שתי עיניים בעד אחת, וכל שיניהם בעד תרפה כל שהוא...

ועם כל ההבדלים הצודקים בין אז להיום, ואם גם צמחו הענפים והשתרגו אל מעבר לכל ותנתיך המוסר, כוונות של מרדך לא לערכים, ובכל זאת שורשם בו ועזוע המוסר היהודי, הישן והטוב, ואם רצונך באמת ובתמים לבער את הרע מתוכנו, טול קורה מבין עיניך, כי אנשי הדמים, הקנאים, מצויים בכל זמן ומקום, יהודים בעקבות ערבים, בגבולות ה"קו הירוק" כמו ביש"ע.

האם תעמוד על שלך "להשמיד ולאבד" את כל המתנחלים כתנאי לשלום עם ה"עם הערבי הפלשתיני של הגדה המערבית ועזה", ואם הס ושלום תצליח בכך, אתה ורעיך, תקבלו את עונשכם הצודק מידי כל בני העם הערבי הפלשתיני היושבים גם בסכנין ובנצרת, באום אל־פחם, ביפו וברהט. היום הם מצהירים שמטרתם הלגיטימית היא לפחות אוטונומיה במקומות יישוביהם. כי הסכסוך הזה לא החל בששת הימים, וביש"ע יושב רק חלק של עם, כי בארץ ישראל השלמה באמת, בין הים והמדבר, יש שתי מדינות, ואין שלושה עמים (כי אין עם האשמה), וסוף האמת להתגלות.

הכותב הוא הרב של עופרה

בחיפוש אחרי בית צײדא

ארכיאולוגיה

מאיר בן דב

כל המאמצים לגלות את בירת החורף של פיליפוס, בנו של הורדוס, ליד הכנרת, עלו עד כה בתוהו

בימים אלה נחשפים בחפירות הבניאס, בראשות ואסילי צפירים, שרידי בנייה מתקופת פיליפוס, בנו של הורדוס, מלך הגולן.

אבל פיליפוס לא הסתפק בבנייה בצפון הגולן. הוא חיפש לעצמו מקום לבלות בו את החורף הקשה, ובחר בבית צײדא, כפר דייגים בצפון־מזרח הכנרת, סמוך לגדות האגם. המקום הוכרז כעיר ושמו הוסב ליוליאס, אולי על שמה של יוליה, בתו של הקיסר אוגוסטוס, מיטיבם של בני הורדוס. ההיסטוריון יוסף בן מתתיהו מספר שהמלך נהג לבלות את שנותיו האחרונות בעיר החדשה, וכה גם מצא את מותו בשנת 33 לסה"נ.

ידיעות נוספות על העיר באו מפיו של ההיסטוריון, בעת ששימש כמפקד הצבאי של הגליל בעת המרד הראשון, (66 לסה"נ). שם, סמוך לשפך הירדן, התעמת צבא המורדים, בהנהגת יוסף, בצבאו של המלך אגריפס השני. צבא המורדים ניגף במערכה, ובית צײדא נכבשה ונהרסה.

אבל עיקר תהילתה של בית צײדא יצא לה בשל היותה עיר הולדתם של ארבעה משליחיו של ישו – פטרוס ואחיו – שעזבו את עיסוקם בדיג בכנרת הצטרפו אליו. בבתי הכנסת של צפון הכנרת, בכפר נחום, בכורזין ובבית צײדא נשא ישו את בשורתו, וכאן הוא עשה נסים וריפא חולים. אך בעוד ששרידי כפר נחום וכורזין משמשים היום כאתרי ביקור לצליינים נוצרים, נעלמה בית צײדא ולא נודע מקומה.

ראשוני החוקרים הצביעו על זיהויה בתל נמוך הנושק לקו המים של הכנרת, ונודע בשם אל עראג'. בשלהי המאה הקודמת בנה שם אחד מבעלי הקרקעות באזור את ביתו. מאז נודע המקום בשם בית הבק. מצויים שם אמנם מעט שרידים של אבני מידות, חוליות עמודים ושברי כותרות, שאולי מעידים על מבנה קדמון שעמד במקום, אך חפירות סדירות לא נערכו שם.

אחרי מלחמת ששת הימים, כאשר הגולן, לרבות חופה המזרחי של הכנרת, נפתחו למחקרים סדירים, התגלו מכמני תרבות שופעי עושר ארכיטקטוני רב בכל רחבי הגולן, ונראה שיימצא גם פתרון לחידת בית צײדא־יוליאס. ראש הכנסייה הבנדיקטינית בטבחה, האב ברגיל פיקסנר, שרשם לזכותו תגליות מרתקות בירושלים של ימי הבית השני, החל במסע סיורים בצפון מזרח הכנרת כדי להתחקות אחרי בית צײדא. תוך כדי כך צדה עינו משלט סורי שהתנשא על גבעה רמה, 25 מטרים מעל פני סביבתה, מצפון לבית הבק ולכנרת. התל נודע בשמו תל [illegible], או תל תלויה, אולי שיבוש של השם יוליאס.

פיקסנר הדביק בהתלהבותו את הארכיאולוג רמי עָרָב, וזה חפר בתל במשך שלוש עונות מסודרות. אלא שהחפירות עד כה לא הצליחו לאשש את השערותיו של פיקסנר. אמנם נמצאו שרידיו של כפר דייגים דל ובו שרידי משקולות של רשתות, חכות וכלי יום יום, לרבות מטבעות מהתקופה שבה התקיימו חיים בבית צײדא, אבל עד כה לא נחשפו שרידי מבנה מרשים כלשהו. לפי ערב, הסיבה לכך היא שוד האבנים שעשו בנאי הסביבה בתקופות מאוחרות. אבל נדיר שמבני עיר יגולו בצורה כה יסודית שלא ייוותר להם זכר.

אחד הממצאים המעניינים שנחשפו היה תוף ברונזה מעוטר בכתובות ערביות, המעידות שמדובר בתוף של אחת מיחידות הצבא הממלוכי שעברה במקום בדרכה לדמשק. התגלית של תוף זה זכתה בימים אלה לפרסום בידי מגלהו ברבעון בשפה האנגלית של החברה לחקירת א"י ועתיקותיה – IEJ.

וחידת בית צײדא־יוליאס עדיין מחכה לפתרונה.

75 שנות הארץ / 1-3 באפריל

1925

האוניברסיטה העברית

נאומו של הפרופסור ויצמן ...אוניברסיטה. עברית. אנו חונכים כיום הזה עברית תשלוט בה בכל מדרשיה ומכוניה. ...האוניברסיטה העברית לא תתאים לתוכה היא ולרוח המסורת היהודית, אם לא תשמש בית חכמה לכל העמים, וביותר לכל הגזעים תושבי ארץ ישראל. ...אם תתמלאנה תקוותינו אלה, הלא עתיד גדול נשקף על ידה לא רק להיהודים ולא רק לארץ ישראל, אלא גם לכל המזרח הנעור מתרדמתו ולאנושיות כלה.

1929

הבעלות על קבר רחל

כידוע לא הסכים מושל ירושלים להרשות לועד העיר לתקן את הבנין שעל קבר רחל, כדי שעל ידי כך לא תהיה "חזקה" ליהודים בבנין. על טענות היהודים, שהבנין מוחזק בידם מכבר, דרש המושל תעודות מוכיחות. וידוע היה, שבידי ה' ד. ילין יש תעודה כזו. עתה נמצאה התעודה והיא: רשיון שניתן על ידי ראש העיריה בשנת 1906... לתקן את הבנין שעל קבר רחל.

1944

נהרג וינגייט

לונדון, 1 (ר'). הודעה רשמית אומרת, כי המאיור־גנראל אורד צ'ארלס וינגייט... נהרג בתאונת־אוירון ב־24 במארס. ...מפעלו החשוב ביותר הוא אימונו וניהוגו של "מחנה השדים" המפורסם, שהלך אחריו בשנת 1943 דרך 1,660 ק"מ ופעלה סביב עמדות היאפאנים בבורמה, בסתר הג'ונגל, החריב גשרים, מסילות ברזל, מחסני תחמושת...

1954

רוסיה מוכנה להצטרף

מוסקבה, 31. מיניסטר החוץ הסוביאטי, מר וויאצ'סלאב מולוטוב, מסר היום לשגרירי ארצות הברית, בריטניה וצרפת, אגרת המשתרעת על 10 עמודים, הדנה בהצעותיו לחוזה אירופי כללי לבטחון קיבוצי... לדברי מקורות יודעי דבר בלונדון הבאורים כוללת האגרת הצהרה בדבר נכונותה של ברית המועצות להצטרף לארגון האמנה האטלנטית.

1971

קלי נדון למאסר עולם

ג'ורג'יה, 31. סגן הויליאם קלי, שנמצא אשם ברצח אזרחים בכפר הדרום־ויאטנאמי מיליאי, נידון היום על־ידי חבר מושבעים למאסר עולם ועבודות פרך. ...הפרקליט אמר: "אינני רואים את הדבר כסבות. זה היה אחד המעשים הנתעבים מן המלחמה."

כל הציטוטים נלקחו מגליונות "הארץ" בתאריך המצוין ומובאים כלשונם בעת הפרסום

עורכת: יעל אונגר

מדע / צפריר רינת

ניסוי ותהייה

חוקרים ממשיכים לראות בניסויים בבעלי חיים אמצעי הכרחי לקידום המחקר הרפואי. מבקרי הניסויים לעומתם, טוענים שבגלל ההבדלים בין בעלי חיים לבני אדם אין טעם להמשיך בניסויים אלה

קוף על שולחן הניסויים. קופים משמשים חוקרים במגוון תחומים רפואיים

כנס בנושא ניסויים בבעלי חיים התקיים בחודש שעבר בבית הספר לרפואה של בית החולים הדסה עין כרם בירושלים. הרקע לקיומו היה החוק בניסויים בבעלי חיים, שנדון בוועדת החינוך עד יציאתה של הכנסת לפגרה. אך הכנס לא עסק רק בחוק המתגבש, אלא בעיקר בדיון על חשיבותם של ניסויים אלה.

בעיני רוב החוקרים, השימוש בבעלי חיים בניסויים רפואיים ממשיך להיות אמצעי הכרחי להתקדמות המחקר. לעומתם טוענים ארגונים להגנה על בעלי חיים ומספר חוקרים רפואיים, כי בעלי חיים אינם יכולים לשמש כמודלים למחלות אנושיות – בעיקר בגלל ההבדלים בינם לבין בני אדם. במקרים רבים מנהלים ארגונים שונים מאבק פוליטי או מנסים להשיג שינויים בחקיקה, כדי לצמצם את הניסויים, אך נעשים גם מאמצים להביא להפחתתם באמצעות פרסומים ביקורתיים של חוקרים המתנגדים לקיומם או פיתוח אלטרנטיבות שיהיו מקובלות גם על התומכים בהם.

החוקרים שהשתתפו בכנס הביאו דוגמאות למודלים ניסויים של בעלי חיים בהם נעשה שימוש מוצלח ומעשי בחקר מחלות. פרופ' שמעון גליק מהפקולטה למדעי הבריאות באוניברסיטת בן גוריון אמר, כי כל השיטות לבדיקת [illegible] התבססו על ממצאים שפותחו בבעלי חיים. גם תרופות למחלת לב כלילית, הנגרמת על ידי טרשת העורקים, פותחו לאחר ניסויים כאלה. פרופ' שמעון סלוין מיחידת ההשתלות של בית החולים הדסה עין כרם אמר, כי הודות לניסויים בבעלי חיים שבוצעו בהשתלת מח עצם ניתן לרפא כיום רבות מהמחלות בסרטן הדם. במהלך ניסויים אלה הוזרקו לימפוציטים תקינים (לימפוציטים הם גופיפים המשמידים חיידקים גורמי מחלות) לעכברים שבגופם היו לימפוציטים פגועים, ובעקבות הצלחת הניסויים החלה הזרקת לימפוציטים גם לבני אדם.

אחת המחלות שנחקרו בשנים האחרונות באינטנסיביות גם באמצעות מודלים של בעלי חיים – ולא נדונה בכנס בירושלים – היא סיסטיק פיברוזיס. מחלה זו, המאופיינת בפגיעה בתפקוד של תאים בבלוטות הזיעה והריאה ובחלקים אחרים של הגוף, גורמת ליצירת זיהומים ולריבויים של ליחה שאינה מופרשת על ידי הגוף. במרבית המקרים מתבטאת המחלה בפגיעה ריאתית, הגורמת למוות.

ב־1989 אותר הגן הפגום, האחראי לשיבוש הולכת כלוריד בתעלות היונים של תאים, שכתוצאה ממנו נגרמת מחלת הסיסטיק פיברוזיס. מאז עוסקים החוקרים בפיתוח מודלים של בעלי חיים לטיפול במחלה, בעיקר באמצעות ניסויים בעכברים. לדעת החוקרים סייעו ניסויים אלה במידה רבה להתקדמות המחקר. בכתב העת "נייצ'ר" פורסם מאמר בכותרת "מודל מבורך של בעלי חיים", שנטען בו כי עד ליצירת המודל לא ניתן היה להבין את התפתחות המחלה ברמת האיבר הבודד והאורגניזם כולו.

החוקרים הצליחו לגדל עכברים בשיטות של הנדסה גנטית – הידועות בכינוי "נוק אאוט של גנים" – את הגן הפגום ומצאו, לדבריהם, דמיון רב לסימפטומים של סיסטיק פיברוזיס הקיימים אצל האדם. עם זאת, ציינו החוקרים וכתבי עת שסקרו את המחקר, למשל לאנסט הבריטי, כי היה הבדל משמעותי בין מודל המחלה בעכברים לבין המחלה האנושית: אצל העכברים לא התגלו סימני זיהום או עודפי ליחה בריאות, המהווים את הסיבה למוות ב־95% ממקרי המחלה בבני אדם. במאמר שהופיע בביטאון האגודה של הוועדה למודרניזציה של המחקר הרפואי – ארגון אמריקאי המבקר את הניסויים בבעלי חיים – כתב אריק רונאר שהפגם בהולכת היונים הקשור בסיסטיק פיברוזיס התגלה במבחנה ולא בניסויים בבעלי חיים. לדבריו, גם הגילויים הקשורים באיתור הגן הפגום, שבא מאוחר יותר, היו תוצאה של מחקרי מבחנה.

רונאר טען, כי יש הבדלים ניכרים בין עכברים לבני אדם בסימפטומים ובהתפתחות של סיסטיק פיברוזיס, שהופכים את המודל לבלתי מתאים. בנוסף להבדל המכריע של אי התפתחות המחלה בריאות, אמר רונאר שיש הבדלים נוספים – כמו ההרכב הביוכימי של הליחה בין עכברים ובני אדם, או קיומה של מערכת נוספת של תעלות יונים בדרכי הנשימה של העכברים שלא נמצאת אצל בני אדם. מערכת זו עשויה לפצות את העכברים על הפגיעה בתפקוד של הגן האחראי לסיסטיק פיברוזיס.

רונאר סבור שההיסטוריה של חקר הסיסטיק פיברוזיס הוכיחה כי עיקר ההתקדמות בוצעה באמצעות מחקרים קליניים ועבודות במבחנה, ולא באמצעות שימוש במודלים של בעלי חיים. חוקרי הסיסטיק פיברוזיס, לעומת זאת, משוכנעים שלמרות ההבדלים הקיימים בין המודלים לבני אדם יש תועלת רבה בשימוש במודלים אלה.

בדו"ח המדעי הראשון של אונסק"ו שהתפרסם באחרונה, צויין מודל העכברים בחקר הסיסטיק פיברוזיס כאחת מפריצות הדרך החשובות במחקר הביולוגי. הדו"ח מזכיר, כי החוקרים הצליחו להתגבר בעזרת שיטות גנטיות על כמה מהסימפטומים של המחלה שהתגלו אצל העכברים, ואף הצליחו לשפר את הולכת הכלוריד בתעלות היונים. יש סיבות טובות להניח, לדעת מחברי הדו"ח, שטכניקות גנטיות דומות יסייעו לריפוי המחלה גם בבני אדם.

המחקר הרפואי איננו עורך ניסויים רק ביונקים שקיים בהם הדמיון הרב ביותר לבני אדם – אלא גם בבעלי חיים אחרים, כמו דגים. במערכת העצבים האנושית, בדומה לזו שאצל הדגים, מועבר אות חשמלי באמצעות תעלות יונים. פרופ' רמי רחמימוב מבית הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית, אומר שיש דמיון מדהים בין תעלות היונים של הדגים לאלו של האדם. לדבריו, הדגים הם דוגמה לשימוש שיכולים לעשות החוקרים בבעלי חיים הדומים לבני אדם, בגלל רציפות ההתפתחות האבולוציונית.

קופים הם במקרים רבים מושאי מחקר מבוקשים, בגלל הדמיון הרב לבני אדם. הפרסום של הוועדה למודרניזציה של המחקר הרפואי העלה, עם זאת, כמה השגות באשר למחקר בקופי מקאק שנעשה על ידי החוקר האמריקאי צ'ארלס לארסון. מטרתו של מחקר זה היתה בדיקת הבסיס הנוירולוגי של הדיבור האנושי והאופן בו הוא מופק. לדעת לארסון, עשויים ניסויים אלה להבהיר כיצד משפיעות מחלות כמו פרקינסון על הפקת הקול אצל בני אדם. הניסויים כללו מעקב אחר פעילות המוח של הקופים בזמן הפקת קולות ובדיקה של פעילות השרירים המעורבים בפעילות זו. הקופים רותקו לכיסאות ובגופם נערכו ניתוחים שונים. בסוף הניסוי הומתו חלק מהקופים ומוחם נבדק.

הביקורת על הניסויים יוצאת דופן, משום שאיננה עוסקת רק בדמיון או בשוני בין מערכות פיזיולוגיות וביוכימיות בבני אדם ובקופים – אלא גם בצד הרגשי של הפקת הקול. המבקרים, עמם נמנה רוג'ר פאוטס, מחשובי חוקרי התקשורת בקופים, טענו שלא ניתן להשוות בין קולות של קופים ובני אדם. לטענתם, לקופים אין שליטה רצונית על הפקת הקול – בניגוד לבני אדם – וקולותיהם הם רק תגובה רגשית עזה למצבים כמו בדידות, רעב או פחד.

המבקרים גם הוכיחו את ההשפעה שיש לתנאי המחקר על הקופים. בעת המחקר הם מופרדים מחבריהם ללהקה, מרותקים זמן ממושך לכיסאות, נתונים לחסך של מזון ועוברים ניתוחים קשים. לתנאים אלה יש השלכות פיזיולוגיות חריפות, כמו שינוי בדופק הלב של הקופים בזמן כניסת בני אדם למעבדות, פגיעה במערכות חיסוניות והתפרצות של התנהגות סטראוטיפית בפגיעה עצמית. לדעת המבקרים פוגעות השלכות אלה באמינות המדעית של הניסויים.

בסיכום דבריהם אומרים המבקרים, כי ההתקדמות במחקרים של מחלות כמו פרקינסון ומחלות מוח אחרות הושגה בעיקר באמצעות מחקרים קליניים ולא באמצעות ניסויים בבעלי חיים. לכן, הם טוענים, אין טעם בעריכת ניסויים כמו אלה של לארסון.

לחוקרי מחלות המוח יש הערכה שונה לחלוטין על ערכם של הניסויים בקופים. פרופ' אלי רכס, סגן הדיקאן לענייני הוראה בבית הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית, אמר בכנס כי המודל המוצלח ביותר של המחלה בחיות עד היום הוא זה שנעשה בקופים. כיום מושתלות רקמות של תאי עצב שנלקחו מעוברים ישירות לתוך מוחם של חולי פרקינסון. טיפול זה, הוסיף, לא היה אפשרי ללא נסיונות קודמים בחיות מעבדה – שבהם נוצרה מחלת פרקינסון על ידי נזק סלקטיבי במוח ונלמדה הטכנולוגיה הנכונה להשתלת רקמות עובריות. "בהיעדר מודל של מחלת פרקינסון בחיות ניסוי, אי אפשר היה עד היום להבין את הגורם למחלה ומכאן לא ניתן היה למנוע אותה או לעצור את התקדמותה".

חוקרי האנזימים והחלקיקים

הווארד טמין ויורי גלפנד שמתו לפני חודשיים הביאו בשנות השבעים לפריצת דרך תיאורטית ומעשית בפיסיקה של החלקיקים ובביולוגיה המולקולארית

הקהילה המדעית בעולם ובישראל איבדה באחרונה שניים מחשובי המדענים, שהביאו לפריצת דרך תיאורטית ומעשית בפיזיקה של החלקיקים ובביולוגיה מולקולארית. בארצות הברית מת לפני חודשיים הווארד טמין, חוקר מחלת הסרטן וחתן פרס נובל לרפואה ב־1975. באותו חודש מת בישראל הפיסיקאי פרופ' יורי גלפנד, שהיה אחד מבכירי המדענים שהגיעו לארץ בגל העלייה מבריה"מ בשנות ה־90.

טמין התפרסם בעיקר בזכות גילוי האנזים רוורס טרנסקריפטאז (ר"ט), המסנתז סיב של דנ"א על מולקולת רנ"א. תגלית זו שינתה את התפיסה שהיתה מקובלת שנים לפני גילוי האנזים, ולפיה האינפורמציה הגנטית זורמת אך ורק ממולקולות דנ"א אל מולקולות רנ"א ואלה אחראיות לסינתזת החלבונים.

במשך למעלה משש שנים עמד טמין בביקורת מדעית, לעיתים חריפה במיוחד, עד שהגיע לממצא שהוכיח כי אכן בנגיפים מקבוצת רטרו – שבהם נמצא האנזים – משוכפל רנ"א לדנ"א. לדברי פרופ' משה קוטלר מבית הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית, ממצא זה, המוכיח מעבר של אינפורמציה מרנ"א לדנ"א, מהווה נקודת מפנה בביולוגיה המולקולארית, ריפוי גנטי והביוטכנולוגיה. הגילוי הבהיר בין היתר, כיצד נגיפי רטרו גורמים לסרטן, ותרם לחשיפת נגיף ה־HIV הגורם למחלת האיידס. פרופ' קוטלר ופרופ' אלי קשת, גם הוא מבית הספר לרפואה, היו תלמידיו של טמין.

אנזים ר"ט הברור ליישום טכניקת השיבוט הגנטי, ובעזרתו אפשר לסנתז דנ"א משלים מרנ"א המופק מתאים. את הדנ"א המכיל את האינפורמציה לסינתזת חלבונים אפשר להעביר לחיידקים או שמרים ולייצר בהם כמויות גדולות של חלבונים רצויים המשמשים כתרופות – כגון אינסולין של האדם, ותרופה ממסיסת קרישי דם המונעת התקפי לב.

שלוש תגליות הביאו את טמין כבר ב־1964, בשנות העשרים לחייו, להניח קיום שלב של מעבר אינפורמציה מרנ"א לדנ"א. בתגלית הראשונה התגלה שקיימים זנים של עכברים בהם מועברות באופן גנטי בתורשה מנדליאנית לאוקמיות בשכיחות גבוהה במיוחד – עד 95%. מעכברים אלה אפשר לבודד נגיפים גורמי סרטן. את ד"ר טמין הטרידה העובדה שווירוסים המכילים רנ"א עברו מהורים לצאצאים, למרות שבהתאם לתפיסה המנדליאנית הרנ"א לא עובר בדרך זו.

בתגלית שנייה נמצא, כי טיפול בתאים בתרופה אקטינומיצין־D מונע התרבות של נגיפים גורמי סרטן אבל חסר השפעה על נגיפי רנ"א אחרים. תגלית זו הוכיחה, שכדי להתרבות הנגיפים גורמי הסרטן צריכים לעבור שלב שבו מסונתז דנ"א נגיפי. בתגלית השלישית התברר שבתאים המטופלים בחומר הדומה לטימידין – אבן בניין של דנ"א – יש עיכוב בהדבקה בנגיפים גורמי סרטן. הסינתזה לדנ"א שובשה בעקבות הטיפול, ולכן לא יכלו להיווצר נגיפים. תגלית זו חיזקה גם היא את ההנחה שנגיפים גורמי סרטן חייבים לעבור סינתזת דנ"א על תבניות של רנ"א.

טמין דבק בהנחותיו זמן רב לפני גילוי ר"ט, שהסביר את התהליכים בהם צפה. רק ב־1970 בוצע הניסוי המכריע שבו הוכיח טמין כי בתוך חלקיקים של נגיפים גורמי סרטן נמצא האנזים ר"ט וכי ניתן לסנתז דנ"א על תבנית רנ"א במבחנה. פרסום ראשוני לאנזים ניתן בכנס לחקר הסרטן, אך גם בכנס זה היו רבים שחלקו על הממצא ונשארו דבקים בדוגמה הישנה. אבל כאשר חזר ד"ר טמין למעבדתו חיכתה לו ההודעה שאכן ממצאיו אושרו במעבדתו של עמיתו, ד"ר דיוד בלטימור, בניסויים דומים שנעשו ללא ידיעה מוקדמת וללא כל קשר ביניהם. כאשר הוענק פרס נובל על ממצא זה התחלקו בו טמין, בלטימור ופרופ' רנאטו דולבקו שהיה המורה שלהם.

טמין המשיך לחקור את האלמנטים המבקרים את התרבותם של נגיפי הרטרו. הוא פיתח שיטות מתוחכמות ביותר למדידת שכיחות השינויים הגנטיים (מוטציות) החלים בכל שלב של התרבות הנגיף. ממצאים אחרונים אלה משמשים למדידת יעילותן של תרופות למחלת האיידס.

פרופ' גלפנד היה מחשובי הפיסיקאים התיאורטיים שהגיעו לישראל במסגרת העלייה מבריה"מ. גלפנד, שנולד לפני 72 שנה, עבד ב"פי.אן" – המכון לפיסיקה של האקדמיה למדעים בבריה"מ. בשנות ה־70 היה מסורב עלייה ופעיל במאבק הציוני. בעקבות פעילות זו נשללה ממנו הזכות להמשיך בעבודתו המדעית, אך הוא המשיך בה מחוץ לכתלי המכון. כל אותו זמן פעלו המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ ופרופ' יובל נאמן שהעריך את עבודתו המדעית של גלפנד למען עלייתו. לאחר שעלה לארץ ביצע גלפנד את מחקריו בפקולטה לפיסיקה של הטכניון בחיפה.

לפרסומו העיקרי זכה גלפנד על פיתוח המודל התיאורטי של הסופר־סימטריה, ביחד עם יבגני ליכטמן. הסופר־סימטריה היא אחד המודלים שאמורים להעניק הסבר לקיומם של החלקיקים התת אטומיים ולקשרים ביניהם ולמצוא עקרון מאחד של כוחות הטבע. הסבר כזה הוא כיום אחת המטרות המרכזיות של הפיסיקאים במחקר החלקיקים. לדברי פרופ' צבי ליפקין מהמחלקה לפיסיקה במכון ויצמן, עד היום אין אישור נסיוני לקיומו של מודל כזה – בין היתר בגלל המרחקים הקטנים בין החלקיקים בהם עוסקת התיאוריה, שאליהם עדיין לא הצליחו הפיסיקאים להגיע.

תיאוריית הסופר־סימטריה מניחה שיש התאמה בין הפרמיונים – קבוצת חלקיקים הנחשבים ללבנים של החומר – לבין הבוזונים – קבוצת חלקיקים הכוללים את הפוטונים (הנחשבים לחלקיקים מעבירי כוחות). על פי התיאוריה נמצאות משפחות חלקיקים הכוללים פרמיונים ובוזונים, אך קיומן לא הוכח עדיין באופן נסיוני.

לחלקיקים ממשפחות אלה אמורה להיות מסה גדולה יותר מזו של החלקיקים המוכרים כיום, וכדי ליצור אותם דרושה אנרגיה גבוהה יותר מזו היוצרת את החלקיקים המוכרים במאיצי החלקיקים הקיימים.

הפיסיקאים חוקרי החלקיקים, עמם נמנה גלפנד, היו מהעילית המדעית בבריה"מ. כמו עמיתיהם במערב, רבים מהם החלו את עבודתם במסגרת הפרויקטים הצבאיים לפיתוח פצצות האטום והמימן. גלפנד עצמו עבד בתקופה מסוימת עם אנדריי סחרוב.

פרופ' ליפקין אומר, כי עקב חשיבותו של תחום זה זכו המדענים היהודים שעסקו בו להגנה מרדיפות בתקופת סטאלין. הפיסיקאי הנודע לב לנדאו, אמר שברית המועצות היתה המקום היחידי בו העסק האטומי היה נשק הגנתי במובן המעשי: הוא הגן על חייהם של המדענים היהודים.

עד שנות ה־70 היה המחקר בפיזיקה של החלקיקים בבריה"מ בין המובילים בתחום. במדינה זו גם פעל מאיץ החלקיקים הגדול בעולם. אך בתקופה זו חלה נסיגה במחקר החלקיקים, שנבעה במידה רבה מהרחקתם של המדענים היהודים – אשר רבים הפכו פעילים בתנועה הציונית. לדעת רבים היתה הנסיגה בתחום זה, אחד הסימנים לתחילת שקיעתה של בריה"מ.

הבימה התיאטרון הלאומי
אמדאוס · אקלי ארץ אהובה · מחולת נעורים · משרתם של שני אדונים · הדרה בבלר
03-296071

הקאמרי של תל־אביב
מבקר המדינה · פלישר · מדיאס · התמנון · רומיאו ויוליה
03-5233335
5245211

חיפה התיאטרון העירוני
אנדיאמו
04-620670

תיאטרון באר שבע
מחולת נעורים · המסכה · הבית של ברנרדה · בילומה · פלישר
07-238278

בית ליסין
כך עשות כולן
03-6967966

האופרה הישראלית־ת"א
קוסמי מוצרט · כך עושות כולן
03-6816427

אדם בן כלב
03-5664888

EL GAUCHO
גריל על האש יש לכולם
אבל גריל על השולחן
יש רק לאל־גאוצ'ו,
וזה לא ההבדל היחיד.

גלריה

התעמלות בוקר

1. על איזה כלי ניגן ענק הג'ז טומי דורסי?
2. איך נקרא האלבום שהקליט צ'רלס מינגוס כדי להפיץ את דעותיו?

(התשובות בעמ' 62)

הרחק־הרחק מקהל הסינמטקים

הקמתו של מרכז לקולנוע יהודי בטבריה וחידוש פסטיבל הקולנוע היהודי, שננעל ביום רביעי, הם יוזמות מבורכות, אבל הבעייתיות בבחירת הסרטים, בחלוקה לקטגוריות, בהצגתם בתוכנייה ובחלוקת הפרסים מנעה מהפסטיבל להיות מוקד לדיון תרבותי מכובד ומשפיע

מאת רוני פרצ'ק

שולי רנד ורונית אלקבץ ב"המיועד". כמו רוב הסרטים ברפרטואר הפסטיבל, גם זה הוקרן כבר במסגרות אחרות

ביום רביעי ננעל פסטיבל הקולנוע היהודי בטבריה, פסטיבל שהתקיים הרחק מעיני קהל הסינמטקים וחובבי הקולנוע הנוהגים לפקוד את פסטיבלי הסרטים. מעט מאוד אנשי קולנוע נראו בקהל הרב שגדש את המקום, דבר שהצביע על הקושי לגשר בין העולם ששפת הקולנוע שגורה בפיו, לבין זה שרק עכשיו מתחיל לראות את עצמו על המסך ומאחורי המצלמות. למרות כל חולשותיו, והן רבות, הקמתו של מרכז לקולנוע יהודי בטבריה – מכון שיתמקד בהקרנת יצירות קולנוע העוסקות בתכנים יהודיים ובדיון בנושא – על הגדרתו הבעייתית, וחידוש הפסטיבל לקולנוע יהודי בה, ראויים לברכה.

המכון בטבריה לא יהיה היחיד שיעסוק בתחום – ארכיון ספילברג של המכון לחקר יהדות זמננו באוניברסיטה העברית מוקדש כולו לאיסוף חומר על סרטים בנושאים יהודיים, אבל פרסומיו יוצאים באנגלית, ולבד מאירועים יוצאי דופן הוא אינו מקיים הקרנות ודיונים בנושא.

אבל הפסטיבל, יומיים גדושים של הקרנות, ששיאם היה סימפוזיון בנושא "הקולנוע היהודי – פיקציה או אתגר", התאפיין בבעייתיות, שבחלקה נדונה בסימפוזיון, לא פעם בטונים גבוהים.

המשתתפים בסימפוזיון – ד"ר יגאל משיח, ד"ר אילן אבישר, השחקנית גילה אלמגור, הבמאי סרז' אנקרי, מנהל הפסטיבל שאול מיזליש ויצחק רקנאטי, מנהל בית הספר "מעלה" – ניסו להגדיר מהו קולנוע יהודי. כצפוי, השאלה נותרה פתוחה. אבל היה זה דיון טעון והלהטוטני בשאלות כמו ההפרדה בין דת למדינה, והדת ישראלית בכלל, נוכחותו של המרכיב הדתי בסרטים והשאלה האם אינו מובלע מראש בכל עשייה קולנועית בארץ.

●

עם הצגת סרטי הגמר של בית הספר לתקשורת ולאמנויות הקולנוע והטלוויזיה "מעלה", ועם חידוש פסטיבל הקולנוע היהודי בטבריה, מסתמן שינוי בגישת הציבור הדתי־לאומי למדיום. הרב יוחנן פריד, מנהל המרכז לתרבות תורנית במשרד החינוך וחבר ועדת ההיגוי של הפסטיבל, ושאול מיזליש, מנהל הפסטיבל, מדברים על המפנה ועל עשיית קולנוע מתוך עמדה דתית.

"יש קונפליקט מפרה בעולם האמנות בין האמצעי לבין התוכן", אומר פריד. "זה מתחיל מקיום המצוות כביטוי לאמונה – דבר שמעורר שאלות כמו האם זו דרך הביטוי הנכונה לאמונה האם זה לא עושה אותה פלקטית. בקולנוע זהו הביטוי החזותי שבאמצעותו מנסים לתת ביטוי לתכנים רוחניים. בכל שרבים אמצעי הביטוי כך הקושי מתעצם, אבל ברגע שאינך נותן ביטוי לאמונתך אתה עקר".

הציבור הדתי לא הקים מתוכו עד כה יוצרים שהיטיבו לבטא את תכניו. גם קולנוענים שהיו חילוניים חדלו מן העיסוק בקולנוע עם המעבר לחיים הדתיים. האם במעבר לחיים דתיים מובלע הניתוק מן הביטוי האמנותי? "כנראה שכן", אומר פריד, "כי העיסוק הזה יתבע ממך, למשל, ללמוד תורה. גם כך הפנאי של האדם הדתי מאוד מוגבל".

הנתק הזה מובהק?

מיזליש: "אני יכול להבין אדם שגדל בתוך זה, אבל זה שיוצר כמו אורי זוהר הפסיק לעשות סרטים זה פשע. צריך להיות באמן קולנועי כדי לשקף תורה של שבת, ואני חושב שאם הוא היה עושה סרטים הוא היה יכול להעביר את זה".

פריד: "הוא עושה תשדירי שירות פוליטיים, וזה כנראה אומר משהו".

מיזליש: "הרבה שנים היתה היצירה הקולנועית בבחינת טאבו בציבור הדתי".

פריד: "אני לא יודע כמה היא היתה טאבו כמו שהקולנוע היה 'בוס', למרות שראשית הקולנוע מזוהה עם יהודים. הבום גרם להתרחקות הציבור הדתי־לאומי, דווקא הציבור שדיבר על קשר עם העולם המודרני. הקולנוע התקשר למין ולאלימות, ולפחד גדול, הפחד מן החילוניות. אני זוכר את קולנוע אריסון בירושלים כגבול התרבות – הגבול שבין עולם התרבות של ירושלים החדשה לבין עולם התרבות של ירושלים הישנה. אבל עכשיו נוצר מצב שבו הקולנוע כבר לא מאיים. נדמה לי שהקולנוע של היום דלה את תמריץ עד הסוף ויש צורך בהתחדשות, ובדיוק במקום הזה יכול להיכנס הקולנוע היהודי".

מיזליש: "עובדה שכשנגמר לאגר הפלשתינאים בקולנוע הישראלי התחיל הזרם העצמי: 'שלג באוגוסט', 'המיועד' וגם 'היורשה' עוסקים בכך. יש התעוררות גם בציבור הדתי, וזה שינוי עצום. אני עוד זוכר שבאתי לראש ישיבה ביוזמה לעשות סרט, והוא ענה, בפרפראזה על דיני אבלות, 'ומרע בבשרים לא תפרוסו'".

●

מארגני הפסטיבל עמדו על בחירת הכותרת "חווית קולנוע יהודי", ששמה הדין ברוך בין קולנוע ישראלי ליהודי. מנהל הפסטיבל, שאול מיזליש, עמד על כך שאין די בעובדת יהדותו של הבמאי ליצירת סרט יהודי, והביא לדוגמה את סרטה של ליב אולמן, "סופי", שהוקרן במסגרת הפסטיבל. הם זיהו את המושג קולנוע יהודי בעיסוק בחיי דת, במורשת היהודית, בחיי קהילות יהודיות בחו"ל והקשר שהן מקיימות, אם בכלל, עם תושבי ישראל, על בסיס דתי ולאומי.

אין פלא איפוא שאנשי בית הספר "מעלה", עם סרטי הגמר הדתיים מאוד שנעשו בו, הפגינו נוכחות בולטת בקהל ובקרב מקבלי פרס הפסטיבל, "פרס התמר". שתיים מבין שלושת מקבלי הפרס עשו את סרטיהן ב"מעלה": אילנה זמיר עם "מעבר לחומה", שהביאה תמונות מן החיים במאה שערים, וחוליה הימן עם "זהוב הסרט שמולבש על השוליים", סרט שאוסף רשמים מתמונות מבעים ברזוננוף מול תגות מבעי גברים דתיות. לא במקרה גם נמנה יצחק רקנאטי, מנהל "מעלה", עם שלושת השופטים בתחרות, לצד הבמאי אהרן זק ופרופ' ישעיהו בן שמחון.

יש טעם לפגם בכך שמנהל בית הספר היה שותף בהחלטה להעניק פרסים לתלמידותיו. יתר עם זאת, בראי פסטיבלי קולנוע אחרים הנערכים בארץ, זו לא היתה הבחירה התמוהה היחידה. על פי רוב, סרטי סטודנטים מוקרנים במסגרת נפרדת ומתחרים בקטגוריות נפרדות מסרטיהם של במאים מנוסים. מלבד זאת, רוב הסרטים ברפרטואר הוקרנו כבר במסגרות אחרות.

מבין הסרטים במסגרת סרטי העלילה, "סופי" של ליב אולמן מוקרן בהקרנות סדירות ברחבי הארץ, "זה בתוכנו" בבימוי של סידני לומט הוקרן בהקרנות מסחריות לפני כחצי שנה, "היורשה" של אמנון רובינשטיין נעשה והוקרן בשנה שעברה, ו"המיועד" נעשה והוקרן ב־1987. תוכנית סרטי היידיש, בהם "יידל מיטן פידל" ו"הדיבוק", אף היא אינה נדירה ומוקרנת לפרקים בסינמטקים. גם חלק מסרטי התעודה שנעשו במסגרת שירות הסרטים כבר הוקרנו, אם בסינמטקים ואם בפסטיבל הקולנוע בירושלים.

יוקרתו של פסטיבל סרטים נבנית, בין השאר, על הבכורות המוצגות בו. פסטיבל טבריה לא הגיע בכורות רבות או הקרנות נדירות. אם היו כאלה – למשל בכורת "אבאלה בוא ללונה פארק" של ניצה גונן, והסרטים שהובאו בשיתוף עם משרד החוץ – לא ניתנה להם כל עדיפות, והם לא הובלטו בתוכנייה.

מעבר לכך, זאת הבעיה הבולטת של הפסטיבל, לא היה קו מנחה מוצק ומנומק בבחירת הסרטים ובהקרנותיהם. היה ניסיון חפוז לאסוף כל מה שהולם, בעיני המארגנים, את הנושא – עיסוק בחיים יהודיים דתיים או במורשת יהודית; וכאן בלטה היכרותם הלא מספקת של המארגנים עם החומר הקולנועי. אם כבר סרטי סטודנטים, למה לא להקרין, למשל, את "סינקופה" של אירית אסיאס או את "מורה אני" של זהרה רזן – שני סרטים קצרים חשובים בדיון על הזווית הדתית ביצירות הקולנוע המקומית, ולמה, במקום לאגד קבוצת סרטים לפי מקורן (שירות הסרטים או הטלוויזיה הישראלית), לא לאגדן איגוד תמטי מנומק?

העדר הבכורות היה בולט פחות לו היו המארגנים מגדירים את יוזמתם כ"תוכנית", ולא כפסטיבל. כוונה של מלה לעורית מיותרת זו בונה מערכת ציפיות הקושרות את היוזמים הללו בשורה של פסטיבלי קולנוע אחרים בעולם, ציפיות שפסטיבל טבריה לא יכול למלא.

גם כך, קשה היה מאוד להסכין עם הטיפול המביש בסרטים בתוכנייה. טיפול לא עקבי, שלרוב השמיט את תקציר העלילה או לא התייחס לנושא שבו עוסק הסרט. בנוסף, נשמטו תכופות שנת ההפקה ושמות היוצרים שהשתתפו בעשייה, חל בלבול בין שמות השחקנים, ולעתים אף הגיילו המארגנים וייחסו את הסרט להם, ולא לבמאי/ת, כמקובל.

אין זו התייחסות לא פורמלית: זו התייחסות לא מקצועית שמסגירה בורות באשר למסורות כתיבה על קולנוע וארגון פסטיבל סרטים, בצד, כנראה, חוסר כבוד ליוצרים. הצופים הפסידו כך את האפשרות לבחור להם בקפדנות סרט מתוך שפע הסרטים, ומסגרת ההקרנה הבעייתית התמיצה את האפשרות להתנגות ביותר קפידה העמקה.

אבל אלה, אולי, חבלי לידה. אם ישכילו מארגני הפסטיבל להבין אותו להבא ביותר קפדנות, דומה שלמפעל שלהם יש סיכויים רבים להיות למוקד דיון תרבותי מכובד וראוי, שירתק אליו קולנוענים וקהל רב.

יין / דניאל רוגוב

ייננות פראיים

מקורם של ענבי סוביניון בלאן הוא אמנם בבורדו, אבל הם השתלו בהצלחה בארצות רבות אחרות. זהו עינב הנחשב זה כבר לאחד ממבכירי היין הגדולים בעולם, וגם זכה להצלחה רבה בישראל. להוציא אחד או שניים, כל יינות סוביניון בלאן מבציר 1993 יצאו עתה לשוק מהיקבים המקומיים.

שמו של העינב נגזר מהמלה הצרפתית Sauvage – פרא, ואכן, במיטבם, היינות המיוצרים מענבים אלה מצטיינים בבשמת ובטעם המזכירים את ניחוחו של דשא אחרי גשם קל. במיטבם יש להם גם טעם עשיר ומבושם המשתהה יפה בפה. הדוגמאות הגרועות שלהם תפלות, ביישוריליות ולפעמים אפילו בעלות טעם שרף. יש יינות המבוססים על העינב הזה בטהרתו, אחרים מעורבים (בבורדו מבינים את התערובת המסורתית עם ענבי סמיון), אך כל עוד יש בהם 85% סוביניון בלאן הם זכאים להתכנות בשם הזה.

יש יינות סוביניון בלאן המתיישנים כמה חודשים בחביות עץ אלון, ויש שלא. יינות סוביניון בלאן שלא התיישנו בחביות עץ אלון אינם מתפתחים על־פי רוב בבקבוק, ויש לצרוך אותם בעודם צעירים, יחסית. יינות שהתיישנו באלון, לעומת זאת, אכן מתפתחים, אבל בכל זאת יש לשתות אותם בדרך כלל בטרם ימלאו להם חמש שנים.

יש גם יוצאים מן הכלל לכלל זה, וכשביקרתי באחרונה ביקבי רמת הגולן טעמתי בקבוק מהיין של 1983. היין, תערובת של סוביניון בלאן וסמיון (הצירוף הקלאסי של בורדו), הפתיע אותי, שכן הוא שמר על צבע זהוב חי ועל רעננות ראויה לציון של פרי וגם בבשמת וגם בטעם. רבים סבורים שסוביניון שלא יושן באלון טעים יותר מכל עם אויסטרים, שרימפס ושאר פירות ים, כמו גם עם דגים לא שמנים, בעוד שהגרסאות שיושנו באלון מתאימות יותר לדגים שמנים יותר, לעגל ולעוף המוגשים ברטבים.

המיושנים המועדפים

יקבי רמת הגולן, סדרת ירדן: אם כי יין זה עודנו מתיישן בחביות עץ אלון ונשארו עוד כמה חודשים עד לתאריך צאתו לשוק, הרי שטעימה מוקדמת היתה מענגת. ליין, תערובת של 85% סוביניון בלאן ו־15% סמיון, יש כבר עכשיו איזון מצוין, תחושה טובה של אלון, ניחוח של אפונה ירוקה ועצי־שועל וגוף טוב. אין ספק שזהו יין שכדאי להמתין לו, שכן הוא יהיה מורכב, בעל ניחוח נעים וטעם חד ועקי. רכישה טובה מאוד במחיר הצפוי של בין 28־33 שקלים.

זאת השנה הראשונה שהיקב־בוטיק של יאיר מרגלית מוציא לשוק סוביניון בלאן, וכמו הקברנה סוביניון שייצר בעבר, גם יין זה מצטיין בצביון מיוחד.

היין יושן בחביות חדשות של עץ אלון אמריקאי, שהעניק לו אופי מעושן, ועל כן מתאים לו מאוד שמו, "פומה בלאן". על כן גם הבוקה שלו מזכיר את היינות של החבלים מהוריני מקליפורניה. מה שעשה יין זה למיוחד הוא צבע השמנת שלו והרמזים הבולטים לשקדים ווניל – בבוקה כמו גם בטעם.

זה מסוג היינות שיפלג את חובבי היין – חלקם יאהבו אותו מאוד, אחרים יתעבו אותו. אני סבור שזהו יין מורכב ומפתה. הוא יבש מאוד, בעל איזון טוב וארומה נעימה, וטעמו נותר בחיך גם לאחר השתייה. אני מאמין שהוא ימשיך להתבגר היטב בבקבוק לפחות לשלוש־ארבע השנים הקרובות. מרגלית ייצר כ־2,500 בקבוקים, המחיר הבקבוק 35 שקל. למידע נוסף אפשר לצלצל למרגלית, טל' 05־5461289.

הלא־מיושנים המועדפים

לעומת שני יינות בלבד בין יינות סוביניון בלאן שהתיישנו באלון מבציר 1993, הרי מתוך היינות שלא התיישנו באלון יש ששה הראויים במיוחד לציון.

יקבי הבארון, בסדרה "מבחר תשבי" של תשבי" הוא יין מוצלח מאוד, על טהרת ענבי סוביניון בלאן, המוכיח כמה נעימים יכולים להיות יינות ממין זה. הטעם חד, נקי, רק מעט קשה, האיזון יפה, היין לא מורכב ובעיקר ארומטי, עם תחושה של רעננות ודיק. יין משובח ותמורה מצוינת לכסף, במחיר 27 שקלים.

יקבי הבארון, סדרת מאסטרו הוא כמו שאר יינות סוביניון בלאן של יקב זה, מוצלח ביותר. הוא מורכב קצת פחות מהיין של תשבי, גם הוא אינו מיושן באלון ומבוסס כולו על ענבי סוביניון בלאן, והוא פריי בצורה נעימה, בעל טעם המשתהה יפה בפה ומספק שתייה חלקה ביותר. בסך הכל יין משובח ובמחיר 18 שקלים, קנייה טובה במיוחד.

כרמל מזרחי, סדרת רוטשילד – יין לא מיושן ומוצלח זה, על בסיס 93% ענבי סוביניון בלאן ו־7% ענבי שארדונה, דומה לרבים מהיינות בעמק סונומה שבקליפורניה. הוא פריי ורוטני, עם מרקם משובח וצבע נאה, זהב בהיר מאוד. בסך הכל, זהו שיפור עצום לעומת הגרסה המאכזבת מ־1992, ומספק שתייה נעימה מאוד, ולקה הנוזה. מחירו, 29.50 שקלים, סביר.

יקבי רמת הגולן, בסדרת גמלא. זהו יין המיוצר על טהרת ענבי סוביניון בלאן והוא מאוזן יפה, לא מורכב מדי, ומרענן. היין קל יותר ופריי הרבה יותר, בין השאר משום שלא יושן באלון, אבל הוא אלגנטי לא פחות מאופיו מהיין בסדרת ירדן. עם ניחוחו הנודד והמעודד ותחושת החלמיש המענגת את החיך, יין זה מייצג תמורה מצוינת לכסף, במחיר 22 שקלים.

יקבי אשקלון, סוביניון בלאן של סגל בעל ניחוח פריי רענן ורמז פילפלי בניחוחו ובטעמו. זהו יין מאוזן יפה במיוחד ובסך הכל מוצלח מאוד. הוא מבוסס על תערובת של 85% ענבי סוביניון בלאן ו־15% פרנץ' קולומבאר, יין לא מיושן, בלתי מורכב אך נעים במיוחד, יושב יפה מאוד בפה, וטעמו משתהה אחרי הבליעה. בלי ספק אחת ההצלחות של בציר 1993 ועסקה מצוינת במחיר 18 שקלים.

קיבוץ צרעה – כשטעמתי כאן יין זה לאחרונה (6.3.94), ציינתי שטעם היובש הזר שלו, אפיון חלמיש קל והרבה פרי בניחוחו ובטעמו, זהו יין מוצלח בעל תכונות יפות מרובות. הוא רענן, פריי, גמיש, ריחני, בעל מרקם טוב וטעם מלא ועשיר המשתהה יפה בפה – ללא ספק הצלחה מעודדת. אם כי יש מי שיאמרו ש־20 שקלים הם מחיר גבוה במקצת, הרי שבהחלט מדובר ביין שכדאי לנסות.

(המשך השוואת יינות סוביניון בלאן ביום ראשון הבא)

ליאת דרור וניר בן גל חוזרים לבמה

אחרי "במערבולת התשוקה" ו"תאנים", שתי הפקות שיצרו ליאת דרור וניר בן גל בשנתיים האחרונות למען להקתם, חוזרים השניים לבמה כרקדנים בבכורה הצפויה בקיץ.

את יצירתם החדשה, שאורכה כשעה וחצי וטרם נקבע סופית מה יהיה שמה, יבצעו דרור ובן גל עם ארבעה רקדנים, לקול זמרתה של אום כלתום ולצלילי מוסיקה שיבצעו המופיעים על הבמה. על הצד המוסיקלי מופקד אריק חיות, שעבד עם הלהקה בהפקותיה הקודמות.

את החזרות, הנמשכות כבר ארבעה חודשים, התחילו דרור ובן גל בלי כל סיוע של כספי ציבור, ובשבועות הקרובים הם אמורים לקבל כ־160 אלף שקל, סכום שהובטח להם על ידי משרד האמנויות. הריקוד האחרון של דרור ובן גל, "תאנים", ירד מהבמה אחרי עשרה מופעים בלבד.

בשבוע שעבר קיבל זוג הרקדנים הזמנה מה"פליים תיאטר" להעלות ב־Sadler's Wells את יצירתם "דירת שני חדרים", לצד ה"לונדון קונטמפורי בלט" שיבצע כוריאוגרפיה שיצרו השניים בשביל הלהקה האנגלית לפני שלוש שנים.

יעל אפרתי

יוהנה פרנר מקימה חברת הפקה

יוהנה פרנר, שהיתה מנהלת התוכניות של הטלוויזיה החינוכית שנים רבות, מקימה חברת הפקה עצמאית ותהיה אחראית על הפקות הדרמה, הסדרות והקומדיות ל"שידורי קשת" בערוץ 2, החל מגיבוש הרעיון עד המוצר המוגמר.

מנהל התוכניות של "שידורי קשת", ארז טל, מסר שזה הצעד הראשון של החברה לעידוד היצירה וההפקה המקורית.

פרנר אומרת שתעשה מאמץ להוכיח שגם הפקות דרמטיות יכולות להשתלב בערוץ מסחרי.

את מקומה של פרנר בטלוויזיה החינוכית ממלאת בפועל תמר ריינר. מכרז לתפקיד יתפרסם לאחר שיוכרע מי יהיה מנהל הטלוויזיה החינוכית עם פרישת יעקב לורברבוים, בסוף מאי.

עירית רוזנבלום

בכירים ברשות השידור יוצאים ליריד הסרטים "מיפ" בקאן

כדי לשפר את מלאי הסרטים לשידור. יאיר שטרן: גם כך יקשה על ערוץ 1 להתחרות בתחום

משלחת של רשות השידור תצא באמצע אפריל ליריד הסרטים וסרטי הטלוויזיה "מיפ" שבקאן. ועדת הכספים של הרשות אישרה את נסיעתם של מנהלי הטלוויזיה בעברית ובערבית, יאיר שטרן ויוסף בריגא, הסמנכ"ל לכספים, מוטי לוי, ומנהלת מחלקת סרטים קנויים, דפנה נחמיאס, כדי לנסות לשפר את מלאי הסרטים הקנויים של הטלוויזיה.

לדברי שטרן, הבעיה היא שמפיצי הסרטים בחו"ל ונציגיהם בארץ אינם מוכרים סרטים יחידים. "בכל העולם נהוג למכור לתחנות טלוויזיה 'חבילות', וחבילה – כמו בארגז ירקות – שמים את העגבניות היפות למעלה ומתחת סרטים ישנים ובינוניים וסדרות טלוויזיה שלא כל כך הצליחו משנות ה־70". הטלוויזיה הישראלית, אומר שטרן, משדרת חמישה סרטי קולנוע בשבוע (ברביעי, ששי ושבת בערב, ובשבת בבוקר ואחר הצהריים), במסגרת השידורים בעברית, שהם כ־250 סרטים בשנה, ועל כך יש להוסיף סרטי טלוויזיה שמשודרים בחגים, בימים מיוחדים כמו יום בחירות ויום העצמאות ובימי הירום הגמת מלחמת המפרץ, שבה שידרו ברציפות לילות שלמים. "ואז קונים מה שיש", אומר שטרן. "אי אפשר לבחור, כי אז יש לשלם סכומי עתק – ואין לך".

לדבריו, האפשרות העומדת בפניו היא לשדר רק סרט אחד בשבוע, כך שיוכל לבחור מן החבילה רק את הסרטים הטובים ביותר. "אבל זו לא רק החלטה על שינוי המדיניות, אלא גם מתן התשובה לשאלה מה אתה משדר במקום הסרטים. אם זו הפקה מקורית, היא תעלה פי עשרה מסרט, ואם הפקה זרה – פי שניים או שלושה".

ועדת הסרטים הקבועה ברשות, שבראשה עומדת חברת הוועד המנהל אהובה מרון, נדרשה לעניין לאחר ש"טלעד" הקרינה בערוץ 2 את הסרט "אשה יפה", ששבר את שיא אחוזי הצפייה. "שידורי קשת" רכשה בימים אלה לשידור בערוץ 2 את הסרט "קזבלנקה", עם האמפרי בוגארט ואינגריד ברגמן.

שטרן מדגיש שבערוץ 2 כל זכיין משדר רק סרט אחד בשבוע. "ב־50 שבועות הוא משדר 50 סרטים, ואני פי חמישה. אבל אני לא מתמודד במגרש הזה. אני לא מתמודד על סרטי הוליווד ואני לא מוכר פרסומות. להם כדאי לקנות את שוורצנגר ב־60 אלף שקל ולהחזיר 80 אלף מהפרסומות. לי אין אפשרות לקבל החזר על הסרט".

שטרן מייצג, לדבריו, טלוויזיה ממלכתית ישראלית. "אני לא ערוץ סרטים, אני תחנה ישראלית. אני משדר סרטים כי לא לכל הצופים יש כבלים, ויש מקומות יישוב בארץ שאין בהם גם בית קולנוע הגון. אז אני חייב לשדר שני סרטים בשבוע, שיהיה מבחר גם לציבור הקטן שאני אמור לשרת".

עירית רוזנבלום

הצעת היום / נירה רוסו

סלט חסה פריכה מאוד ברוטב חרדל ודבש

פעם, לפני שנים, במסגרת ההכנות לסדר, נקטנו פעולות הכנה מראש: רוחצנו, קרענו וייבשנו הרבה עלי חסה טריים, בעיקר אלה הפנימיים של חסה ערבית, ארזנו בשקיות ניילון וצינַנו במקרר עד להגשה, למחרת.

איך מייבשים? בצנטריפוגה הנוחה הזו לייבוש חסה. מכשיר טוב ויעיל המעיף את טיפות המים לכל עבר. מה הרווח? החסה הרחוצה, המיובשת והמצוננת, מגיעה למחרת משקית הניילון כשהיא פריכה, חזוקה, נוצצת ממש. אם מכינים כמות גדולה, אפשר להשתמש גם בעבור יומיים ועדיין ליהנות מחסה נפלאה בתנאי שהעלים מלכתחילה היו טריים וחזקים. תהליך זה עושה לחסה פלאות.

עכשיו מערבבים:

- 2 כפות חרדל
- 3 כפות דבש
- 1 כפית מלח
- מיץ מ־1 לימון
- 3 כפות חומץ

מודדים בכוס, ומוסיפים כמות שמן פי 1/2 1 מכמות הנוזלים בכוס. מערבבים היטב.

הקונסרבטוריון הישראלי למוסיקה תל-אביב

רסיטל

איליה איטין, פסנתר

פרס שלישי בתחרות רובינשטיין '92

בתכנית:

באך־בוזוני – שקונה ברה מינור

רוול – Gabpard de la Nuit

שופן – נוקטורן אופ' 48, בדו מינור

שופן – ברקרולה אופ' 60, בפה דיאז מז'ור

פרוקופייב – סונטה מס' 8, אופ' 84

מוצ"ש 9.4.94, בשעה 20:30

כרטיסים: במחיר 40 ש"ח, ר־30 ש"ח

אודיטוריום

רח' שטריקר 19, תל־אביב, טל: 03־5466228

המשרד פתוח בימים א'־ה', 10:00־13:00

ובערב הקונצרט מ־19.30

אגף השיווק

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בסותביס מרוצים מהקונקורנציה החדשה

בית המכירות כריסטיס מציג בתל אביב תערוכה של יצירות שיימכרו בניו יורק ולונדון, בדיוק בימים שבהם מקיים סניף סותביס בישראל את המכירה החצי שנתית שלו. בכך נפתחת התחרות בין השניים

מאת סמדר שפי

סוף מתחילה התחרות בין בית המכירות סות־ביס לבית המכירות כריסטיס בישראל. אמנם המכירה הראשונה של כריסטיס בישראל תתקיים רק באוקטובר, אבל בית המכירות בחר להציג תערוכה מיצירות שיימכרו במכירות כריסטיס בניו יורק ולונדון בדיוק בימים שבהם מקיים סניף סותביס ישראל את המכירה החצי־שנתית שלו, ושבוע בדיוק אחרי שסותביס קיים תצוגה מיוחדת של יצירות שיוצעו במכירות בינלאומיות בחודשים הקרובים.

סניף סותביס בישראל פועל עשר שנים, ובמשך פרק הזמן הקצר יחסית הצליחו המנהלות שלו, רבקה סאקר ודניאלה לוקסמבורג, להפוך אותו לגוף החשוב ביותר בשוק האמנות בארץ; ב־1993 מחזור המכירות של הסניף היה 14.5 מיליון דולר. הצלחתן תרמה להתאוששות כללית וגידול ניכר במספר בתי המכירות הקטנים יותר בישראל, אבל חשיבותה בעיקר בסימון ישראל כמקום שבו יכול להיערך מסחר באמנות, ולא רק ביודאיקה. אמנם גם במכירות הציור השבוע ניכרת התאמה לטעם הישראלי היהודי, עם ריבוי העבודות של שאגאל ואסכולת פאריס, אבל המכירות מושכות לא רק אספנים יהודים אלא גם סוחרים.

כדאיות המכירות בישראל הוכחה כשפריגונת המכירות נשארו יציבים ואפילו עלו בזמן ירידת המחירים החדה בשוק האמנות הבינלאומי בסוף שנות ה־80. עצרת הפתיחה של כריסטיס טובה, אם כך, הרבה יותר מזו של סותביס לפני עשר שנים, כשהשוק הישראלי לא היה מוכר בחו"ל; עם זאת, הוא נכנס לשוק שיש בו כבר גורם מבוסס, מוכר ואהוד, בזכות מנהלותיו.

במכירה של סותביס, מחר במלון הילטון תל אביב, יוצעו ציורים, פסלים ורישומים מהמאות ה־19 וה־20. העבודה היקרה ביותר המוצעת למכירה היא "Souvenir de Paris" של מארק שאגאל, ציור שמן מ־1976, שבו, לצד דמויות אופייניות לשאגאל, גם אתרים בעיר כמו מגדל אייפל ובית האופרה. לפני שנה נמכרה במכירה של סותביס עבודה אחרת של שאגאל, "התורה מבית הכנסת", מ־1925, ב־1.62 מיליון דולר, המחיר הגבוה ביותר שבו נמכרה יצירת אמנות בישראל.

במכירה השנה יש עבודות נוספות של שאגאל, שמחירן צנוע יחסית; החשובה שבהן היא עבודה קטנה על נייר, "הסופר מגדל מן בכפר הולדתו", ששאגאל נתן במתנה לידידו מגדל מן והיא מוערכת ב־45 אלף דולר.

מוצעות גם כמה עבודות חשובות של ינקל אדלר, שהיקרה בהן, "גינה", ציור שמן על בד מ־1932, מוערכת ב־36 אלף דולר. הציור הוא מאוסף של סוניה גידל, אשתו הראשונה של הצלם טום גידל.

במכירה ניתן ייצוג נכבד לאמנות הישראלית מדור הביניים. 25 יצירות מאוסף סם רובינר, אספן אמנות שהקים בראשית שנות ה־60 את גלריה ישראל, מוצעות. בין היצירות המעניינות עבודות קרמיקה נדירות של יחזקאל שטרייכמן, עבודות של אביגדור סטימצקי, אבשלום עוקשי, יעקב וקסלר ואחרים.

העבודה היקרה ביותר מאוסף זה היא "מלך הרועים" של יצחק דנציגר, פסל מתכת שגובהו 2.30 מטר, והוא מוערך בכ־110 אלף דולר. זוהי אחת משלוש יציקות של הפסל בגודל זה, שאחת מהן נמצאת במוזיאון ישראל. גרסה מוקטנת של הפסל, שנמכרה במכירה הפומבית של גלריה גורדון בינואר, לא השיגה את מחיר ההערכה המוקדמת, כ־35 אלף דולר. המחיר הצפוי במכירה מחר הוא בין 4 ל־6 מיליון דולר.

מכירת היודאיקה תיערך ביום רביעי. בין המוצגים החשובים המוצעים למכירה, גביע של חברה קדישא מאלסבך, גרמניה, מראשית המאה ה־18, ששמות אבות משפחות חרוטים עליו. גביעים כאלה נחשבים נדירים ביותר, וזה מוערך בכ־60 אלף דולר.

שני גביעי כסף לקידוש בפסח, גם הם מגרמניה, מוערכים בכ־25 אלף דולר. הגביעים, המתוארכים לשנים 39–1737, חרוטים בפסוקים מהתנ"ך. ב־1929 הוצגו הגביעים בתערוכת אמנות יהודית בברסלאו.

שני רימוני תורה, עשויים כסף מוזהב ועבודת פיליגרן, מוערכים בכ־30 אלף דולר. לפי סמל המשפחה המוטבע עליהם הם משויכים למשפחת קוסטה דה מגרס, משפחה מהעדה הספרדית בהול־נד. הם מתוארכים לשנת 1700 לערך. המחיר הצפוי במכירה זו הוא במיליון וחצי דולר.

חיים סוטין, "המתפלל" (1921). מוערך ב־250 עד 350 אלף דולר

במלון הולידיי אין קראון פלאזה בתל אביב, סמוך למלון הילטון שבו נערכות מכירות סותביס, תיערך התצוגה של כריסטיס, ובה יצירות אימפרס־יוניסטיות ומודרניות בשווי 15 מיליון דולר. היצירות יוצעו למכירה בניו יורק ובלונדון בחודש־ים הקרובים.

העבודה היקרה ביותר שתוצג היא "כוס ועיתון" של ז'ורז' בראק מ־1931, המוערכת בכ־3 מיליון דולר. כמו כן יוצגו עבודות חשובות של שאגאל, שערך כל אחת מהן במיליון דולר, ועבודות של פיסרו, חיים סוטין וקלוד מונה.

התצוגה, השנייה מסוגה שכריסטיס מקיימת בישראל, מציינת את הפיכת הנציגות של כריסטיס בישראל, שפועלת מאז 1984 בראשות מרי גילבן, לסניף רשמי. בגיליון אפריל של כתב העת הדו־חודשי שכריסטיס מוציא לאור תוארה כניסת החברה לישראל כהכרה בכך ש"ישראל הופכת למרכז אמנותי חשוב". כראיה לקביעה זו נמנו תערוכת שאגאל במוזיאון ישראל, תערוכת קמיל פיסרו שעתידה להיערך בו ותערוכת פרנגר לזה במוזיאון תל אביב.

רבקה סאקר מסותביס מקווה שהתחרות החדשה תמשוך קונים, בעיקר סוחרים, שיבואו לישראל במיוחד. "כשיהיו שתי מכירות חשובות בשבוע, יותר אנשי מקצוע יראו את הנסיעה לישראל כבדאית. כמובן שזה גם ימקד יותר תשומת לב בכל מה שקורה באף".

תשובות:
1. טרומבון; 2. "Lie".

הדרמה המוזיקלית הגדולה
זעקי ארץ אהובה

בהשתתפות: יוסי פולק, אתי אנקרי, דוד ד'אור, ומיטב שחקני התיאטרון.
מאת: מקסוול אנדרסון • מוסיקה: קורט וייל • נוסח עברי: אהוד מנור • בימוי: אורי פסטר
ניהול מוסיקלי וניצוח: רפי קדישזון • תפאורה: דרור הרנזון • תלבושות: עינת ניר-קוש
תאורה: נתן פנטורין • תנועה: ניר בן-גל וליאת דרור

מדי ערב עד יום ב' 11 באפריל
בשעה 20:30 באולם רובינא

הבימה התיאטרון הלאומי שלך.

הזמנת כרטיסים בטל' 03-296071 באמצעות כל כרטיסי האשראי.
לקבוצות ומוסדות 03-5289189

גלריה

אנחנו ההיפים שלא שמעו על בוב דילן

דור חדש של היפים הולך בעקבות ילדי הפרחים של שנות השישים אל גואה, לאותה מטרה: נירוונה באמצעות סמים, מין ומוסיקה

מאת מוס מנהאראן

שירות רויטרס

חוף אנג'ונה, גואה – ההיפים של שנות התשעים הגיעו לגואה שבדרום הודו בעקבות ילדי הפרחים של שנות השישים, ומטרתם זהה: נירוונה באמצעות סמים, מין ומוסיקה. הם בונים קומונות מסביב לאותן קבוצות של בקתות שבהן גרו פעם ההיפים המקוריים, על החוף הנפלא שפעם היה בשליטת פורטוגל ומאז 1961 הוא בריבונות הודית.

"גיליתי שגואה יפה לא פחות ממה ששמעתי בסיפורים על שנות השישים", אומרת גודרון, סינית־מאלית שיושבת בחוף ואגטור, תוך שהיא מעבירה סיגריית חשיש לגבר שיושב לידה. "זאת אותה רומנטיקה שבנתה את המיתוס של גן עדן. אבל", היא מוסיפה, "לא צריך לשכוח שהדור שלנו גדל אחרי הביטלס, אחרי תקופת המין החופשי והמדיטציה – הסמלים החיצוניים של התרבות האלטרנטיבית של שנות השישים.

"אנחנו הדור החדש", היא אומרת ומעבירה מסיגריית החשיש לסיגריית מריחואנה שמגיש לה חבר צרפתי. הוא היה בין הראשונים שהגיעו לגואה כחלק מתרבות ההיפים החדשים. "אני האוריגינל, לא העתק", אומר הצרפתי, ומוסיף שהרבה השתנה אצל ההיפים גם בגואה. הדים בבגדים צבעוניים מסתובבים על החוף לידם, מציעים עיסוי עם שמן לנשים חשופות חזה, ואצל רקציה של המבקרים הגברים שמגיעים ממדינת מהראשטרה הסמוכה.

גואה, על החוף שמדרום למהראשטרה, הפכה בשנים האחרונות ליעד התיירותי הגדול של הודו, ומציעה שילוב ייחודי של תרבות פורטוגזית וחופים קסומים הארוכים. "זה היה גן עדן", אומר הצרפתי, "ברחנו מהמערב בגלל שהוא כל כך חומרני. חשבנו שהודו תוכל להתגבר לתמורות, אבל היא לא יכולה", והוא נאנח ומתבונן למלונות המפוארים והיקרים ולאתרי הנופש שצצים עכשיו באזור בניסיון למשוך סוג חדש של תיירים.

גם ההיפים, באזור גואה יש בהם מאות באלה, השתנו. הם החליפו את המוסיקה המלודית והמלים הפשוטות של שנות השישים באסיד וטכנו, מוסיקה שנוצרה ברגימות ממוחשבות ומושמעת בעוצמה רבה ברמקולי ענק. המין יותר זהיר, עכשיו כשישנה סכנת האיידס: החשיש וההרואין מוחלפים על ידי "דיזיינר־סמים", כמו אקסטזי.

מרקוס פיפרמנס, בן 21 מהגן, שמע שההיפים של פעם היו יותר חופשיים, ונדדו בין גואה, שבה שהו בחורף, לבין נפאל, שבה חיו בקיץ. "היום, אם אתה פריק, אתה חייב ללכת לגואה. זאת שאלה של תרמית", הוא אומר תוך שהוא מסיים לגלגל סיגריית מריחואנה. יש הרבה סמים כבאפשרה שליד חוף אנג'ונה, ומשתמשים בהם בגלוי נשים וגברים שהגיעו מרחבי העולם; אבל הם נרתעים כשמתקרב עיתונאי.

תושבי המקום מזהירים את ההורים ובמיוחד את העיתונאים מההיפים המבוגרים, שילדיהם מתרוצצים בצדי הדרכים יחפים ולבושים בבלואים. האבק מיתמר מדרכי העפר שבהן הם רוכבים על האופנועים שלהם, ומכיוון שהם מעריקים את משתיק הקול מן המפלט, מדובר ברעש איום. הם יושבים בשתיקה שעות ארוכות בבתי הקפה, שותים קוקטיילים מקומיים ואוכלים תותים וגלידה.

בערב מתכנסים ההיפים למסיבות, לא לפני שדאגו להצטייד בסמים ובאלכוהול שיספיקו לימים לפחות. אחר כך מגיעים השוטרים כדי לפזר את המסיבה, ולדברי ההיפים דורשים מהם שוחד כדי שלא ייעצרו. סאלי ראפטין, רופאה מאנגליה, מספרת שהיתה במסיבה שהגיעו אליה שוטרים, ואלו ניפגעו בדרך בים והיכו כמה מהמשתתפים. "זה היה מאוד מפחיד", היא אומרת, ומוסיפה שבקרוב תחזור למולדתה ותמשיך לעבוד במקצועה.

מפקח המשטרה אשוק נאיק אומר שהמשטרה פשטה על המסיבה בגלל הרעש. לא נודו ידיעות, הוא אומר, ומסביר איך מזהים היפי: "אנחנו מגדירים היפי כאדם שלבוש באופן לא קונבנציונלי – לא עירום לגמרי, אבל אחד שמתרוצץ בתחתונים".

הסיפורים על התנכלויות השוטרים לא מפחידים את קארן והרי קולס. הם מתפרנסים ממכירת דיג'רידו, כלי נגינה שמקורו אבוריג'יני אוסטרלי, עשוי מצינור עץ ארוך. "מצאנו כאן חיים חדשים", אומר הרי, "ואנחנו לא רוצים לחזור לחיים הקודמים שלנו". לידם יושב זוג לבוש בבד משובץ, מחכה ללקוחות. "אני ספרית מסקוטלנד", אומרת דלמה, "שים לב, לא אירית ולא ולשית ולא אנגלייה – סקוטית".

"פעם היינו פה מעטים", נזכרת אחת ההיפיות היותר ותיקות, שהגיעה מאוסטריה. "החלפנו בינינו דברים שהיינו צריכים. עכשיו הכל מסחרי", היא נאנחת ופורשת על שמיכה אבנים חצי יקרות למכירה.

חוף הגאטור, גואה. "אם אתה פריק, אתה חייב ללכת לגואה. זאת שאלה של תרמית", אומר מרקוס פיפרמנס מהגן

למעשה הם לא כל כך היפים

מנאלי עדיין לא מתוירת כמו גואה, ולכן מוצאים שם שלווה

הדור החדש של הפריקים בגואה שונה מאבותיו ההיפים, שחיו כקהילה שותפת גורל, עם חלום נאיבי לשנות את העולם. גם הדור הנוכחי בורח מהניכור של העולם המערבי, אבל הוא מפוכח ומנוכר, בסך הכל, לשנות את עולמו הפרטי.

זהו דור של אינדיווידואליסטים, ואין זכר לשבטי ההיפים שנעו בין קטמנדו בירת נפאל לגואה, למעט "האוטובוס האחרון" שעדיין עושה את המסלול הזה כל שנה לפני כריסמס. הדור החדש של הפריקים בגואה אינו תושב קבע שם, ובתום החורף בפברואר, כשמגיעים המונסונים, עוברים רבים לבית הקיץ שבצפון הודו – למנאלי.

מנאלי היא גן העדן האבוד של הדור המפוכח, מקום שבו העולם כאילו לא קיים. מנאלי יושבת מעל עמק הקולו בצפון מדינת הימאצ'ל פרדש, מוקפת בפסגות מושלגות של הרי ההימאליה, ביערות עד, במפלי מים, בנצוקים ובוואדיות. שם גדל הקנביס שממנו מפיקים ג'אראס – החשיש המפורסם של מנאלי. אם בגואה חוגגים מסיבות סמים וטירוף, במנאלי חוגגים מסיבות סמים ושבע. קבוצות קטנות של פריקים גרות בבתים שכורים שבעלי הבתים ההודים שומרים להם בפרברי מנאלי, רחוק מהתיירים היושבים עם המצלמות. הם מארגנים מסיבות שנמשכות שלושה ימים בטבע, ועוסקים בהירגעות.

ההיפים החדשים עסוקים גם בלבוש: במנאלי לא מסתובבים בתחתונים (בעצם גם בגואה לא מסתובבים בתחתונים, למרות התרשמותה של המשטרה ההודית), ונדמה שאופנות הבגדים הם מותגי תיאטראות. הכל הולך, בעיקר מה שיותר צבעוני ופסיכדלי, הרבה כובעים משונים.

למעשה, ההיפים החדשים הם לא כל כך היפים. חלקם אנשי עסקים, אנשי העולם הגדול: הם נוסעים להולנד להביא סמים, לאנגליה כדי להביא את חידושי מוסיקת האסיד, לאינדונזיה כדי להביא בדים למכירה, חלקם עוסקים בהלפנות ולולקם – "יוצרים מקומיים" – יש עובדים הודים והם מעצבים בגדים, תכשיטים ועליות. אם פעם לא היה שם כלום, ולחיות כמעט שלא עלה כסף, היום הפאקס והטלפון הנייד והמזון האיכותי ייקרו את העניין, וגם פריק צריך להתפרנס.

מנאלי עדיין לא מתוירת כמו גואה, ולכן מוצאים שם שלווה. בגואה כבר חושבים להגר למקום בתולי חדש. השמועות מדברות על פרו.

אורנית גולדווסר

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה – שעה ראשונה
07.07 לקום עם מוסיקה – שעה שנייה. סרג'ו צ'ליבידאקה מכבה על מוסיקה קלאסית קלה
08.05 לקום עם מוסיקה – שעה שלישית. "הקפריצ'ו". מיצירות דבוז'אק, ברהמס, צ'ייקובסקי ורימסקי־קורסקוב
09.00 תוכניות הבוקר של קול המוסיקה. מיצירות מ. פרטוריוס, מונטוורדי, מוצרט, מנדלסון, ברהמס, רחמנינוב, רוסיני, ביזה, איבר, פורה, וגלאזונוב
13.57 בימת שיר
14.06 מוסיקה לשעת צהריים
16.00 מוסיקה ליום ראשון. יוהן סבסטיאן באך: "מוטטס" (האוזר קירק/ אלודיק קולד/ ברכה שליק/ רבי יאוקרבו/ הבסיפור בלוכריך/ פטר קרי/ "שופל רויאל" – אנסמבל קולי ותזמורת/ קלגיום וקאלה מבנט/ מקהלת הילדים אין דולצי יובילו/ פיליפ הרכנס)
19.05 צלילים בין ערביים. מיצירות ראוול, דבוז'אק, המל והנדל
20.00 בימת שיר
20.03 לפני הקונצרט. מנדלסון: מוטטים
20.30 פסטיבל באך. שידור חי מאולם הנרי קראון בירושלים – קלגיום אמדאוס. הסוויטות של באך. סוויטה מס' 1 ברה־מז'ור. סוויטה מס' 2 בסי־מינור לחליל וכלי קשת. סוויטה מס' 3 ברה־מז'ור. סוויטה מס' 4 ברה־מז'ור
23.00 צלילים לסיום של יום

רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 תנ"ך. בני הכל (ש.ח)
09.05 פינות חיסכון השקעות. רם תרגמן
10.05 מלודיה. משה טימור
11.05 חיים, בריאות, רווחה ופנאי
12.05 עיתונות בבוקר. יצחק אלון
13.00 תוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 בראש צעיר
15.00 מיגשן
15.30 מוסיקה אתנית
16.05 מועדון שעון החול
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 פנים אל פנים
18.05 מבוא ערב. אקטואליה ומורשה
20.00 מבט לחדשות
20.50 אמנות בשבוע. פיטים
22.05 אשירי לאל
23.05 עיתונות בבוקר (ש.ח)

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר. דליה יאירי
09.05 עשר עד עשר. מיכאלי/ מגור
10.05 הכל דיבורים. שלי יחימוביץ'
12.05 בוקר היום
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רפל
16.05 צבע הכסף. ענת רוזיליו
17.05 חמש אחרי החדשות
18.05 היום הזה
19.05 המלחמה על השלום. איתן אלמוג
20.05 אחד על אחד. משדר ספורט
23.05 שירי אהבה. אהוד מנור
01.05 לתוך הלילה. מנחם בר

רשת ג'

06.06 סע לאט
07.09 מצעד ישראלי
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר. אורנה יקיר
11.05 כל יום הוא יום יפה. יוסי סיאס
12.05 אהבה עצמית. גיל קופר
13.05 להבה. שוש עטרי
14.05 חדש, חדיש ומחודש
15.00 קופסת הלהיטים
17.05 מקום בצמרת
20.05 פופ '94
21.05 כותל המזרח. שעה עם אבן
22.05 שיר לאבותי. מנחם פרי
23.05 חולם בהקיץ. נאוה סכיון

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת. מבוא לרקורס האירופי. "דיקנס באוטופיה" והבריגמליון". המרצה: הפרופ' בר־יוסף
06.30 בוקר טוב ישראל
07.15 בוקר חדש. דורון גשר
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 יוצאים מהקופסה
10.05 ופלה. סיון רהב
10.49 בילוי היום. גיא פינס
11.05 נבון לקשה. קובי מידן
13.15 משה לצהריים. אורלי יניב
14.05 העולם שמח. אברי גלעד
15.05 יש עם מי לדבר. יעקב אחימאיר
16.00 שעה לפני. רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 שעה קלה על כלכלה. גבי דנגור
18.45 חמש־עשרה קטנות. צבא וביטחון
19.05 המוסיקה במקום. פייר רודימן
20.00 מבט לחדשות
20.30 יבוא ללוח. פנחס עידן
21.05 פתוחה לסטה. ארצי
קונצרט מיוחד של התזמורת הפילהרמונית הישראלית בשידור ישיר מהיכל התרבות בתל־אביב. משתתפים: אחינועם ניני, אילנית, נתנאלה, יהודה כהן, דני ליטני, אורה זיטנר, קובי רכט והמקהלה הקאמרית
23.05 24 – היום שהיה
24.00 יומן חצות
24.10 ציפורי לילה משוחחות. ברוך ריבר
02.00 לא רוצים לישון

גלגל"צ

07.05 פריחה בוקר. נדב רביד
09.05 עברי בספק
11.05 שמש. אלי ישראלי
13.05 מיזוג אוויר. אבי שמאי
14.05 בסריה. מלכיאל גרוסמן
15.05 נועה תנועה. נועה ירון
16.05 הבא בכביש
18.05 גלגלאה. לאה שז
20.05 אי תנועה. מוטי קידוש
22.05 לילה טוב. רונית כפיר

קולנוע

תל אביב

הוד 1 – בקו האש. 14.30, 17.00, 19.30, 21.45
גן הוד 2 – ג'וליישה של הרוחות. 17.10, 19.40. הישיבה בצלה 14.00, 22.00
גת – שארית היום. 14.00, 16.35, 19.15, 21.55
דיזנגוף 1 – הפיתוי הכי יפה של חיי. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
דיזנגוף 2 – המסכתר. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
דיזנגוף 3 – איש ללא פנים. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50. כחול.
דקל – פילדלפיה. 19.30, 21.50
הוד 1 – תיק שקנאי. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
הוד 2 – עולמו של וויין 2. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 21.45
הוד 3 – משפחת אדמס. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 21.45
הוד 4 – בני הלין. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 21.45
חן 1 – בזירות בלה 2. 19.30, 21.50. תהלים בגמרה. 11.00, 12.55, 15.00, 17.00
חן 2 – בית הרוחות. 19.15, 21.50
חן 3 – תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 12.55, 15.00, 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – רק עד אחד לרצח. 19.30, 21.50. שלושת המוסקטרים. 11.00, 14.30, 17.00
חן 5 – גב' דאוטפייר. 11.00, 13.30, 17.00, 19.25, 21.55
מילת 1 – בשם האב. 17.00, 19.30, 22.00
מילת 2 – דרכו של קרליטו. 17.00, 19.30, 22.00
מילת 3 – עולם מושלם. 17.00, 19.30, 22.00
לב 1 – שלום לפילגש. 11.00, 13.30, 16.15, 19.00, 21.40
לב 2 – עידן. 12.00, 14.15, 17.00, 19.30, 22.00
לב 3 – צער לא מהשב. 17.15, 19.30, 22.00. אמבטיה וג'ין. 11.30, 13.00, 15.00
לב 4 – סוד הגן הנעלם. 11.15, 13.15, 15.15, 17.15, 19.15. לב בוערת. 15.15, 21.45
מוזיאון – האמת שלא תיאמן. 19.45, 22.00
מקסים החדש – הבריחה מהמבצר. 17.00, 19.30, 21.50
צוותא – ברכה – עולם מושלם. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 1 – חוג שמחת המזל. 13.45, 16.35, 19.15, 21.50
רב־אור 2 – תמונות קצרות. 14.00, 17.30, 21.00
רב־אור 3 – סימנה, מה זה בכלל קשור לאהבה. 14.30, 17.00, 19.30, 21.55
רב־אור 4 – עידן התמימות. 14.00, 16.40, 19.15, 21.50
רב־אור 5 – גב' דאוטפייר. 14.30, 17.00, 19.25, 21.50
שחף 1 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.45
שחף 2 – המבלט. 17.00, 19.30, 21.50
תל־אביב 1 – על קרקע בוערת. 11.30, 13.30, 19.30, 22.00
תל־אביב 2 – בשם האב. 17.00, 19.30, 22.00. פארק היורה. 11.30, 14.00
תל־אביב 3 – תיק שקנאי. 16.50, 19.30, 22.00

חיפה

אורלי – פילדלפיה. 18.45, 21.15
מוריה – שלום לפילגש. 19.00, 21.30
סינמה קפה עמפי 1 – אמבטיה וג'ין. 19.15. עולם מושלם. 21.15
סינמה קפה עמפי 2 – כחול. 19.00, 21.15
עצמון 1 – על קרקע בוערת. 16.30, 19.00, 21.15
עצמון 2 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
עצמון 3 – המסכתר. 16.30, 18.50, 21.15
עצמון 4 – תיק שקנאי. 16.15, 18.45, 21.15
עצמון 5 – עולמו של וויין 2. 16.30, 19.00, 21.15
פנורמה 1 – בשם האב. 16.30, 19.00, 21.30. המסע המופלא. 11.00, 16.00
פנורמה 2 – משפחת אדמס. 11.00. דרכו של קרליטו. 21.30
פנורמה 3 – הפיתוי הכי יפה של חיי. 19.00, 21.45
רב אור 1 – שארית היום. 18.45, 21.15. תהלים בגמרה. 11.00, 12.55, 15.00, 17.00
רב אור 2 – תמונות קצרות. 21.00. תהלים בגמרה. 19.00. גלשני הציגנה. 11.00, 12.55, 15.00, 17.00
רב אור 3 – בית הרוחות. 21.20
רב נח 1 – בזירות בלה 2. 11.00, 16.45, 19.00, 21.20
רב נח 2 – תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 16.45, 19.00, 21.15
רב מור 1 – תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 12.55, 15.00, 17.00, 19.00, 21.20
רב מור 2 – רק עד אחד לרצח. 19.00, 19.20. תהלים בגמרה. 12.00, 14.00, 16.00
רב מור 3 – שארית היום. 18.50, 21.25. בזירות בלה 2. 11.00, 13.15, 16.45
רב מור 4 – בזירות בלה 2. 19.00, 21.20. תהלים בגמרה. 11.00, 12.55, 15.00, 17.00
רב מור 5 – פילדלפיה. 18.55, 21.25. גלשני הציגנה. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
רב מור 6 – חוג שמחת המזל. 18.50, 21.20. אוטנת עם מרידים. 11.00, 13.00, 16.50
רב מור 7 – בית הרוחות. 21.20. גב' דאוטפייר. 11.00, 13.30, 16.15, 18.45

ירושלים

גיל 1 – בשם האב. 16.15, 19.00, 21.50. פארק היורה. 11.00, 13.30
גיל 2 – תיק שקנאי. 11.00, 13.50, 16.30, 19.00, 21.50
גיל 3 – עולמו של וויין 2. 11.00, 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
גיל 4 – רשימת שינדלר. 13.30, 19.00. איש חיל. 11.00, 13.30, 21.00
גיל 5 – רשימת שינדלר. 13.30, 17.00, 20.30. הברזה מאה. 11.30
גיל 6 – הזיים לפי משפחת אדמס. 11.00, 13.30, 16.30, 19.00. דרכו של קרליטו. 21.30
גיל 7 – על קרקע בוערת. 19.15, 21.30. סוד הגן הנעלם. 11.30, 13.30, 16.30
גיל 8 – על קרקע בוערת. 11.50, 13.30, 17.00, 19.15, 21.45
חן 1 – תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 13.00, 15.05, 17.10, 19.30, 21.50
חן 2 – בזירות בלה 2. 19.30, 21.50. תהלים בגמרה. 11.00, 12.55, 14.50, 17.00
חן 4 – שארית היום. 19.20, 21.50. גלשני הציגנה. 11.00, 13.00, 15.05, 17.10
חן 5 – בית הרוחות. 19.15, 21.55. בזירות בלה 2. 11.00, 13.00, 15.05, 17.10
חן 6 – רק עד אחד לרצח. 17.00, 19.30, 21.50
חן 7 – תמונות קצרות. 17.30, 21.00. שלושת המוסקטרים. 11.00, 13.05, 15.10
רון 1 – פילדלפיה. 17.00, 19.15, 21.30
רון 2 – גב' דאוטפייר. 17.00, 19.15, 21.30
האומה ים – שלום לפילגש. 18.00, 21.00. הפיתוי הכי יפה של חיי. 19.00, 21.30

אשדוד

רון 1 – עולמו של וויין 2. 19.30, 21.30
רון 2 – הזיים לפי משפחת אדמס. 19.30, 21.30

אשקלון

חן 1 – בזירות בלה 2. 11.00, 13.00, 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 13.00, 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – על קרקע בוערת. 19.30, 21.50. תהלים בגמרה. 11.00, 15.00, 17.00
חן 4 – בית הרוחות. 21.50. גב' דאוטפייר. 11.00, 13.30, 17.00, 19.25
חן 5 – תיק שקנאי. 19.15, 21.55

באר־שבע

רב נגב 1 – על קרקע בוערת. 19.30, 21.55. תהלים בגמרה. 11.00, 13.00, 17.00
רב נגב 2 – בית הרוחות. 21.50. תראו מי שמדבר. 11.00, 13.00, 17.00, 19.30
רב נגב 3 – בזירות בלה 2. 11.00, 13.00, 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 4 – תיק שקנאי. 19.25, 21.50. גלשני הציגנה. 11.00, 13.00, 17.00

בת־ים

חן 1 – בזירות בלה 2. 11.00, 13.50, 17.00, 21.50
חן 2 – על קרקע בוערת. 19.30, 21.50. תהלים בגמרה. 11.00, 12.55, 17.00
חן 3 – תיק שקנאי. 19.20, 21.55
חן 4 – רשימת שינדלר. 17.30, 21.00
חן 5 – חוג שמחת המזל. 19.15, 21.55. גלשני הציגנה. 11.00, 13.00, 17.00
חן 6 – בית הרוחות. 21.55. גב' דאוטפייר. 11.00, 13.30, 17.00, 19.25
חן 7 – רק עד אחד לרצח. 21.50. תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 13.00, 17.00, 19.30

הרצליה

דניאל – הפיתוי הכי יפה של חיי. 19.15, 21.30
אבריה – שלום לפילגש. 19.00, 21.50
מודרין 1 – תמונות קצרות. 17.30, 21.00
מודרין 2 – חוג שמחת המזל. 19.00, 22.00
סמאר 1 – על קרקע בוערת. 19.15, 21.45. גב' דאוטפייר. 10.50, 16.45. הזיים לפי משפחת אדמס. 13.15
סמאר 2 – עולמו של וויין 2. 21.50. בזירות בלה 2. 11.00, 13.00, 17.00, 19.25
סמאר 3 – תיק שקנאי. 19.15, 21.45. תהלים בגמרה. 11.00, 13.00, 17.00

חדרה

לב 1 – רשימת שינדלר. 21.15. בזירות בלה 2. 11.00, 19.20
לב 2 – תיק שקנאי. 19.15, 21.50. משפחת אדמס. 11.00, 16.30
לב 3 – רשימת שינדלר. 18.00. תהלים בגמרה. 11.00, 16.30. בזירות בלה 2. 21.45
לב 4 – שלום לפילגש. 19.00, 21.30. גב' דאוטפייר. 11.00, 16.30

חולון

גל 1 – על קרקע בוערת. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
גל 2 – על קרקע בוערת. 19.30, 22.00. משפחת אדמס. 11.00, 13.30, 17.00
גל 3 – תיק שקנאי. 11.00, 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
גל 4 – הבזירות בלה 2. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
גל 5 – הפיתוי הכי יפה של חיי. 17.00, 19.30, 22.00

נצרת־עילית

גיל 1 – הבריחה מהמבצר. 11.30, 17.00, 19.15, 21.45
גיל 2 – עידן התמימות. 11.30, 17.00, 19.15, 21.45
גיל 3 – על קרקע בוערת. 11.30, 17.00, 19.15, 21.45
גיל 4 – תראו מי שמדבר עכשיו. 13.30, 17.00, 19.15. המסכתר. 21.45
גיל 5 – הבזירות בלה 2. 11.30, 17.00, 19.15, 21.45
גיל 6 – תיק שקנאי. 11.30, 16.45, 19.15, 22.00
גיל 7 – עולמו של וויין 2. 11.30, 17.00, 19.15, 21.45

כפר־סבא

גיל 1 – על קרקע בוערת. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2 – בשם האב. 19.15, 22.00. סוד הגן הנעלם. 11.00, 13.30, 17.00
גיל 3 – הבזירות בלה 2. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30. הזיים לפי משפחת אדמס. 11.00, 13.30
גיל 5 – גב' דאוטפייר. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30. עולמו של וויין 2. 22.00
גיל 6 – תיק שקנאי. 19.15, 22.00. תהלים בגמרה. 11.00, 13.30, 17.00
גיל 7 – שארית היום. 19.15, 22.00

מגדל העמק

רב חן 1 – בזירות בלה 2. 11.00, 16.30, 19.00, 21.30
רב חן 2 – גב' דאוטפייר. 11.00, 16.30, 19.00, 21.20
רב חן 3 – רק עד אחד לרצח. 21.20. תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 17.00, 19.00

נתניה

גיל 1 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30. פארק היורה. 11.00, 13.30
גיל 2 – תיק שקנאי. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3 – על קרקע בוערת. 19.30, 22.00. סוד הגן הנעלם. 11.00, 13.30, 17.00
גיל 4 – על קרקע בוערת. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5 – בשם האב. 17.00, 19.30, 22.00. משפחת אדמס. 11.00, 13.30
חן 1 – בזירות בלה 2. 19.30, 21.50. תהלים בגמרה. 11.00, 15.00, 17.00
חן 2 – תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 13.00, 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – פילדלפיה. 19.25, 21.55. גלשני הציגנה. 11.00, 13.00, 17.10
חן 4 – רק עד אחד לרצח. 21.50. גב' דאוטפייר. 11.00, 13.30, 17.00, 19.20

פתח־תקוה

היכל 1 – על קרקע בוערת. 19.15, 21.45. תהלים בגמרה. 11.00, 13.30, 17.00
היכל 2 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30. פארק היורה. 11.00, 13.30
היכל 3 – תיק שקנאי. 17.00, 19.15, 22.00. גב' דאוטפייר. 11.00, 13.30
רם 1 – גב' דאוטפייר. 17.00, 19.15, 21.45
רם 2 – עידן. 17.00, 19.15, 21.45
רם 3 – המסכתר. 17.00, 19.15, 21.45

קריות

קריון 1 – בשם האב. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 2 – גב' דאוטפייר. 11.00, 16.45, 19.00
קריון 3 – על קרקע בוערת. 11.00, 16.45, 19.00, 21.30
קריון 4 – סוד הגן הנעלם. 11.00, 16.45. תיק שקנאי. 19.00, 21.30
קריון 5 – רשימת שינדלר. 16.45, 21.15
קריון 6 – עולמו של וויין 2. 11.00, 16.45, 19.00, 21.30
קריון 7 – תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 16.45. עידן התמימות. 19.00, 21.30
קריון 8 – פארק היורה. 11.00, 16.45
קריון 9 – הבריחה מן המבצר. 19.00, 21.30. משפחת אדמס. 11.00, 16.45

ראשון־לציון

הזהב 1 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30. פארק היורה. 11.00, 13.30
הזהב 2 – רשימת שינדלר. 20.30
הזהב 3 – בשם האב. 19.15, 22.00. סוד הגן הנעלם. 11.00, 13.30, 17.00
חן 1 – בזירות בלה 2. 19.30, 21.50. תהלים בגמרה. 11.00, 12.55, 17.00
חן 2 – שארית היום. 21.50. גב' דאוטפייר. 11.00, 13.30, 17.00, 19.25
חן 3 – פילדלפיה. 19.25, 21.55. גלשני הציגנה. 11.00, 13.00, 17.00
חן 4 – תמונות קצרות. 21.00. תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 13.00, 17.00, 19.15
עמן – חוג שמחת המזל. 19.30, 21.50
סמאר 1 – גב' דאוטפייר. 11.30, 13.45, 17.00, 19.30, 22.00
סמאר 2 – הבריחה מהמבצר. 11.30, 13.30, 17.00, 22.00. 19.30
סמאר 3 – שארית היום. 19.15, 21.50. 11.30, 13.30, 17.00
סמאר 4 – תראו מי שמדבר עכשיו. 11.30, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
ראשון – עולמו של וויין 2. 19.30, 21.50
רון 1 – עידן התמימות. 17.00, 19.15, 21.30
רון 2 – המסכתר. 17.00, 19.15, 21.30
רון 3 – סימנה, מה זה קשור לאהבה. 17.00, 19.15, 21.30

רחובות

חן 1 – רשימת שינדלר. 17.45, 21.15. תהלים בגמרה. 11.00, 16.00, 17.45
חן 2 – בזירות בלה 2. 11.00, 17.00
חן 3 – האבות של האבן. 19.30, 21.45
חן 4 – שלום לפילגש. 19.15, 22.00. גב' דאוטפייר. 11.00, 16.30

ר"ג־גבעתיים

אואזיס 1 – על קרקע בוערת. 19.30, 21.50. בזירות בלה 2. 11.00, 13.10, 17.00
אואזיס 2 – תיק שקנאי. 19.10, 21.50. הזיים לפי משפחת אדמס. 11.00, 13.10, 17.00
אואזיס 3 – בזירות בלה 2. 19.30, 21.50. גב' דאוטפייר. 11.00, 13.30, 17.00
רבגן 1 – שארית היום. 19.20, 21.55. תהלים בגמרה. 11.00, 12.55, 15.00, 17.00
רבגן 2 – בית הרוחות. 19.10, 21.55. סוד הגן הנעלם. 11.00, 13.00, 15.05. גלשני הציגנה. 17.15
רבגן 3 – תראו מי שמדבר עכשיו. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
רבגן 4 – רשימת שינדלר. 17.30, 21.00. גלשני הציגנה. 11.00, 13.00, 15.05

רעננה

פארק 1 – חוג שמחת המזל. 19.30, 22.00. תראו מי מדבר. 10.30, 12.45, 17.00
פארק 2 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30. תהלים בגמרה. 10.30, 12.45, 15.00
פארק 3 – תיק שקנאי. 19.20, 22.00. תהלים בגמרה. 17.00
פארק 4 – בזירות בלה 2. 10.30, 12.45, 15.00, 17.10, 19.30, 21.50
פארק 5 – שארית היום. 19.20, 22.00. גב' דאוטפייר. 10.30, 12.45, 17.00

קונצרט מיוחד
בשיתוף איגוד השידור האירופי
דוד שלון, מנצח
פליסיטי פאלמר, אלט
דונאלד ליטאקר, טנור
יוסף טל סימפוניה מס' 5 (בכורה בישראל)
גוסטאב מאהלר "השיר על הארץ"
אולם הנרי קראון
יום ראשון, 10.4 בשעה 20:00
יום שני, 11.4 בשעה 21:30
בשידור ישיר לאירופה
חגיגת עצמאות קלאסית תשנ"ד
דוד שלון, מנצח
איתמר גולן, פסנתר
סרג'ו נטרא פתיחה חגיגית
מוצארט קונצ'רטו בדו מז'ור לפסנתר, ק. 415
י.ס. באך קונצ'רטו בדו מינור ל־2 פסנתרים
איתמר גולן ורוברט קולק
יוהאן שטראוס ואלסים ופולקות
יום רביעי, 13.4 בשעה 21:00
אולם הנרי קראון
החל חידוש המנויים לעונת הקונצרטים 1994/95
הקופה פתוחה בשעות 4 עד 8 בערב
התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור

התזמורת הקאמרית הישראלית
מייסודו של גארי ברתיני
המקהלה הקאמרית משטוטגארט
"אחת המעולות באירופה" חנוך רון, 1991 "ידיעות אחרונות"
פרידר ברניוס מנצח
דורותיה רושמן, סופראן
שירין פרטוואי, קונטרה אלט
מרכוס ברושר, טנור
סטיפן מקלאוד, באס־בריטון
מנדלסון: סימפוניה למיתרים בסי מינור
ברהמס: 5 שירים א־קפלה למקהלה
שוברט: מיסה בלה במול מאז'ור
"קולות גוונים 9 קולות 5"
תאטרון ירושלים, יום ב' 4.4.94 ב־20:30
ת"א – נגה, יום ג' 5.4.94 סד' 3+4 ב־20:30
ת"א – נגה, יום ב' 11.4.94 סד' 1+2 ב־20:30
אודיטוריום חיפה, יום א' 10.4.94 ב־20:30
* * * * * * *
כרטיסים ניתן להשיג:
ת"א 03־6961167, ירושלים 02־610011,
חיפה 04־662244 ובערב הקונצרט בקופה

אגף השיווק

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

התריע על מצבו הקשה של בגין

בתגובה על "באיחור של 11 שנה" מאת אורית שוחט ("הארץ", 23.3)

ברצוני לציין כי היה מישהו שהזעיק את דעת הקהל של החברה הישראלית בעניין מצבו של בגין. זה היה ד"ר ישראל פלד, ראש עיריית רמת גן אז, וחבר בכיר בהנהלת המפלגה הליברלית שבליכוד.

פלד יצא מוועד מבגישה של בכירי המפלגה הליברלית עם מנחם בגין. הוא סיפר לכל מכריו כי בגין אינו מתפקד, נרדם בישיבה, ולמעשה מנותק מהסובב אותו. ימים אחדים לאחר הפגישה התקיים כינוס של צעירי המפלגה הליברלית בכפר המכביה. בעצה אחת עם המארגנים עלה פלד על הבמה וסיפר זאת לנוכחים (כ־200 פעילים מהמפלגה, מכל סניפיה בכל רחבי הארץ).

בתיאום אתו הועברו הדברים בו בערב לגנים משעל, שהיה אז הכתב לענייני מפלגות, ו"מבט לחדשות" פתח את מהדורת מוצאי שבת בציטוטים מדבריו של פלד והפרטים נוספים. כך צוטטו המלים "המשך שותפות בממשלה עם ראש הממשלה במצבו הרפואי הנוכחי הוא כמו לשבת במכונית המידרדרת במורד לאחר שהנהג קיבל התקף לב". באותו לילה התכנסה מזכירות חרות, ובעקבות זאת הודיעה חרות לליברלים כי היא דורשת את סילוקו של פלד מהליכוד. הדרישה הזאת שודרה אף היא בכל כלי התקשורת.

הלחצים על פלד שיחזור בו מדבריו היו אדירים, אך הוא סירב וטען כי חובה שהציבור ידע את האמת. אי הירתמות של פעילי חרות למענו במערכת הבחירות העירונית, שחלה אחר כך, היתה המחיר ששילם על יושרו ועל ההתרעה שלו.

צר לי שהציבור, והעיתונות בכללו, לא התייחסו ברצינות לדבריו של פלד. מה עוד שהוא היה מוכר כאדם אחראי ושקול.

אברהם פריד
ירושלים

כבוד המשטרה במקומה

יש המוענים כי ביהוד נוצר תקדים, שלפיו בכוח ניתן לפתור בעיות בישראל. אלא שהוכמה מתנפת שימוש בכוח, וכל אירוע הוא ייחודי, ותקדים לא חל עליו בצורה כללנית.

באשר למשטרה, היא הרי בבוחנת הציבור כולו, ויש לעקוד את התפיסה שלפיה כבודה של המשטרה (או, לעניינינו, כבודה של הכנסת) נפגע. השלטת סדר ושלום היא מתפקידיה, גם במחיר השפלתה – אם בכך נמנעת שפיכות דמים. זה המבחן ליוקרה אמיתית. ידיית כדור זו בידי צלף ביהוד, שפגע בצוואר של אחד מתלמידי הרב משולם (בשטחים כידוע משתמשים בכדורי גומי), הדליקה את הבעירה. יבורכו הח"כים פורז ושילנסקי וכן צמרת המשטרה על שהגיעו לפתרון.

חן שיפריס
גני יהודה

43 שקלים לביקור

בתגובה על הידיעה "מרפאות של קופ"ח הכללית יוכלו לרשום חבים תשלום" מאת עדנה אדירור ("הארץ", 3.3)

ברצוננו להבהיר, כי במרפאות הלילה של קופת חולים (מר"מ) התשלום הרגיל הוא 43 שקל לביקור, למעט במקרים הבאים, שהטיפול בהם הוא בלי תשלום: טיפול בשברים, טיפול בהוצאת גוף זר לעין, טיפול בהוצאת גוף זר למערכת הנשימה, פריקת כתף או מרפק, ילדים עד גיל 6.

דוד תגר
דובר קופת חולים

נאבק לטובת חוק הבריאות

בתגובה על "הברפלד – יהודי יקר" מאת הדה בושס ("הארץ", 18.3)

בתוך ביקורתה על הטלוויזיה מביעה הדה בושס גם את דעותיה הפוליטיות. בכתביה על חיים הברפלד, מזכ"ל ההסתדרות, היא מותחת ביקורת שאינה מוצדקת על דרך ניהול נכסי ההסתדרות.

ברצוני לציין כי אתי חסיד, שעל הכתבה שלה בטלוויזיה הגיבה בושס, ביטלה פגישות רבות עם אנשי מפתח שהיו אמורים לפרט לה את דרך ניהול נכסי ההסתדרות. כמו כן רשימת הנכסים הללו אינה סודית כל כך.

"הברפלד, יהודי יקר במובן מסוים מאוד", כותבת עוד בושס. בעיניה מובן בירוקר גם אין הוא "האיש שחיבל בחוק הבריאות", כדבריה. הברפלד נאבק למען חקיקתו של חוק ביטוח בריאות ממלכתי, אשר ייטיב עם כל העם, ולא רק עם שכבות יחידות; חוק שיביא סוף סוף את מערכת הבריאות במדינת ישראל – ולא ידרדר אותה כפי שחוק הבריאות בגרסתו של חיים רמון היה עתיד לעשות.

רובי שטיינברג
דובר מזכ"ל ההסתדרות

יש להחליט למי להאמין

בתגובה על מכתבים למערכת בעניין הטלוויזיה בערבית לאחר הסבת התזמון ("הארץ", 20.3 ו־23.3)

הממונה על קשרי הציבור, ההסברה וההדברות ברשות השידור, צבי לידר, הגיב על טענותיו של אחמד מוואסיד כלפי הטלוויזיה בשפה הערבית. לידר כותב, בין היתר: "במכתבו קובל מוואסיד גם שהטלוויזיה הערביה בערבית אינם משתמשים במלה סבה להגדרת המעשה (הטבח במערת המכפלה). גם בכך אינו מדייק. למן הרגע שמנמדי האסון התברר, הן הטלוויזיה והן הרדיו בערבית משתמשים במלה סבה, ללא שום הסתייגות".

אין לי ספק שאילו היה הדובר צופה בטלוויזיה בערבית, הוא לא היה כותב את הדברים הללו מפני שהם פשוט אינם נכונים. יש להביה שלידר, שאינו יודע את השפה הערבית, קיבל את התגובה שפורסמה בשמו מהממונים על השידורים בערבית, שהטעונות הופנו נגדם.

ברצוני לציין, כי ב־18 במארס התפרסמו בשבועון "כול אל־ערב" בשפה הערבית ידיעות ומאמרים, שבהם נטען שמנהל חטיבת החדשות בטלוויזיה בערבית הורה לעורך החדשות פרוזאן נגאר ביום הטבח להימנע מהשימוש במלה טבח ולהשתמש במלים אירוע חברון (תאר'ת אלכליל). עורך החדשות הודיע שאין הוא מוכן לערוך את המהדורה, והקריין סעיד אלקאסם איים שהוא לא יקרא את מהדורת החדשות.

ידיעות ומאמרים אלה לא הוכחשו בידי הממונים על השידור בערבית ולא בידי עורך החדשות והקריין (אגב, העורך של "כול אל־ערב" הוא אחיו של הקריין).

מכל זה עולה השאלה, למי להאמין.

מחמוד זידין
האוניברסיטה העברית ירושלים

למען אחי מרוסיה

שוב ושוב, מתפרסמים הסקרים הקובעים כי משפחה ממוצעת צריכה כ־5,200–5,900 שקל לחודש כדי להתקיים. הנה השבון: זוג עולים מקבל מהביטוח הלאומי 1,100 שקל. עוד 300 שקל הוא מקבל כדמי השתתפות בשכר דירה. אבל שכירת דירה ברמה בינונית עולה כ־450 דולר לחודש; פירוש הדבר 1,320 שקל. כלומר, קודם שהעולה מגיע אל פרוסת הלחם כבר אין לו כסף.

זאת ועוד, יש צורך גם בחשמל, במים, בגז, לפעמים גם בטלפון. ממה יוכל לשלם? לפעמים צריך גם להתפנר, לתקן נעל, לקנות חוט ומחט. מאין יבוא עזרו?

אם הוא עובד, מיד מפחיתים לו מדמי הביטוח הלאומי. אבל איך הוא יכול להיות ממה שאין לו הפתרון: הוא עובד, אבל הכסף אינו מרוויח על עבודתו, וגם לא העולה עצמו. הכסף מרצה כי יש לו פועל זול בתתרומה, והעולה מאושר שלא יורידו ממנו דמי ביטוח לאומי. וכך מחזיק אותם שר הקליטה על תקן של גנבים קטנים.

ר' ליפשיץ
פתח תקוה

מיהו גיבור לאומי

נראה לי ששתי דמויות הוצגו באחרונה בתקשורת בצורה מעוותת, ועל ראשי החינוך והמורות הספורט והשידור לתת על כך את דעתם. שחקן הכדורגל ניקולאי קודריצקי מת בתאונת דרכים כאשר נהג תחת השפעת אלכוהול, כפי הנראה. הצגתו כגיבור לאומי היא מגוחכת בעיני, ובהיגנו ודאי אינה יכולה לשמש דוגמה לנוער.

באופן דומה הוצג בטלוויזיה אלוני פרי, שפעם היה שחקן טוב ועזר למכבי תל אביב להגיע לאליפות אירופה בכדורסל. מאז הוא הפך לנרקומן, ואולי אף השפיע בכך על צעירים רבים להשתמש בסמים. למה להראות אותו בעוד כתבה? האם גם הוא גיבור לאומי?

אברום קירש
חיפה

טלוויזיה

ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית
06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 פיף ותלתול
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 פרוס שידורי הבוקר
08.05 שעת כושר
08.15 שלום סונסום. תושבי ישראל
08.50 סינבד המלח. סרט בהנפשה המבוסס על אגדה מתוך "אלף לילה ולילה"
10.10 טלטקסט
10.15 קשר משפחתי. חשיש. משתתפים: ד"ר רות ברין ודר' עמירם רביב
10.55 צער גידול בנות. ממסאי נבנות למסגרת
11.20 איתה שנשק. פרק אחרון
11.40 בלון רוח. פרק אחרון
12.20 "בשיר מהדורה". אן, בשיה בגיל העשרה נוסעת לגמן לבלות חופשה באחוזת סבה וסבתה העשירים. בעיירה סמוכה היא פוגשת קשישה עניה וחולה שעשיה לשנות את חייה. 73 ד'
13.35 סיפור הרוקנרול. פרק 10. המסתנן
14.00 רחוב סומסום. בסיון לבריר
14.30 בממלכות הים עם דלפי. פרק 6. הקוסם השובב
15.00 תחביבים
15.35 קפטן פלאנט. איכות הסביבה
16.00 חדשות
16.20 השפה זהי. המעגנה בקיבוץ דן. מנחים: יגאל בשן, אבי רוזן והמגזין פריזה
17.00 ערב חדש. אמנון לוי
17.32 תוסם. אחר הקרואים בהצגות יפו
18.15 חדשות באנגלית
18.30 תוכנית מיוחדת לרגל חג המסחה הקתולי
19.00 חדשות
19.30 עניין ראשון. עם עמוס ארבל
20.00 מבט שבשבת
21.00 מועדים בשמשת. יגאל שילון
21.30 מבט שני. "בתום העשר". תוקפים על המתנחלים
22.30 אהבה ומלחמה. מנג אוזיר מושר
23.00 שעה להבות. חדשות הלילה
23.10 הקפה הזה. פרק 6
24.00 ראשים מרבים. כתובת מכתבים. מגבלות שכתב אלן כגם על גברת בודזה אשר מקור האושר היחיד שלה הוא נייר המכתבים והעט שלה. עם פטרישה ראוטלדג'
24.30 פסוק של מקום. מבט אל קבר שמואל

ערוץ 2 (22)

14.00 מסע בין כוכבים – הדור הבא. דארמוק
15.01 שודו של הסמיאר
15.30 בייבנג בארץ החלומות. אנימציה מתמרצת
16.00 אלפמבאר בתנו
16.30 פרליק, רליק ווליבין
17.00 חדשות
17.05 ראג. הבישול של ראג
17.30 מוקש – אחרים על האש. אודן ציבלין הגות מנחים צעירים מסמנים "מוקש" לאח"מים מפורסמים
18.01 חלום עליכם. עדי חיטמן. ילדים מגשימים חלומות
18.30 חוף פרדייס
19.00 סטוק. שעשועון עם אקי אבני
19.30 בילי ברדכים. בילי מוסקונה־לרמן מארחת את סוזי מיכאלי קסטנר ואנדי ליפשיץ
20.00 חדשות
20.30 הגשש החיוור
21.00 מחווה לנשה ארגוב. שידור ישיר של ערב ההוקרה לנשה ארגוב עם התזמורת הפילהרמונית והאורחים בהיכל התרבות
22.45 אין עם מי לדבר. יאיר גרבוז
23.30 חדשות
23.35 אין עם מי לדבר. המשך
23.45 מקום קטן. פרופיל אנשים של ישוב קטן. פרק 1. גבטים
24.10 הנעלה.

כבלים

ערוץ 3 (03)

08.00 שידור מקומי
09.00 מבנונה. אירוח
09.45 צעירים וחסרי מנוח. פרק 1033 (ש.ק)
10.30 אורחים בסלון
11.00 אבא המשקי
11.30 אגמבולה. פרק 34 (ש.ק)
12.15 המשבה של מסקאלי
12.40 סינטורה. מיני־סדרה. חלק אחרון
13.35 יציאה הרום
15.00 זוהר מיק. בשה בבושה ב'
15.50 רצח במשיכת קולמוס
16.40 רדיו סיטונס וחברים
17.35 אחיות
18.20 שכנים, שכנים. פרק 587
18.45 צעירים וחסרי מנוח. פרק 1034
19.30 שידור מקומי
20.00 אגמבולה. פרק 35
20.50 לכבוד המיטמה ערב ואוי עם שמי תבונה וחוזות
22.30 מישהי מן פרמנטוסקי. מיני־סדרה. חלקים 5, 6
24.15 קיצונים
24.40 דינק לאתמול
01.30 הענבר. השייח במלה

ספורט (05)

08.00 הפיינל פור של כדורסל המכללות מה־NCAA (ש.ח)
16.00 כדורגל אנגלי
18.00 הוקי קרח מליגת ה־NHL
19.00 הזמן הכינלאומי
20.00 הפיינל פור של כדורסל המכללות מה־NCAA
22.00 לקראת גביע המדינה בכדורסל שיפוך מסר
22.30 כדורגל מהליגה האיטלקית הבכירה
23.30 כדורגל אנגלי

סרטים (04)

10.30 "חלומות גדולים". ארה"ב 90'
12.10 "לוליטה הקטלנית". ארה"ב 92'
13.45 "מעבר לכוכבים". ארה"ב 89'. סרט על צעיר שאבותיו החליטו להגיע לירח. ועל יחסיו עם אביו ועם אסטרונאוט מתנגדי המעמד אותו להגשים את חלומו. עם מרטין שין וכריסטיאן סלייטר. בבימוי ריצ'רד ספוטנגר
15.15 "דיילינבר". ארה"ב 90'. מבוסס על חייו של שודד הבנקים הנודע, שכפשת ה־30 ניצב בראש רשימת המבוקשים בארה"ב. עם מרק הרמון ושרלין טי. בבימוי הוגרט ורטניים
17.00 פרט עוני
19.25 "לשבור את השתיקה". ארה"ב 93'

ערוץ 3 (03) – המשך

21.00 "שנים של הזיים". ארה"ב 92'. ביום הראשון לליסודים מבלים שני תיכוניסטים, שונים באופיים, שתקיפים ההולכת בסתמה. עם קיף אבר מליר
22.35 "שומר בגן הילדים". ארה"ב 90'. שוטר קשוח מתחפש לגנן בגן ילדים, כדי לאתר את אביו מוטר הסמים של אחד הילדים בגן. עם ארנולד שוורצנגר, פנלופי אן מילר, פמלה ריד, לינדה האנט, ריצ'רד טייסון, קרול בייקר. בבימוי: איבן רייטמן
24.25 בר מצ"ש. ארה"ב 92'
02.25 "יד ימיני". אוסטרליה 87'

הצגה שניה (06)

20.30 יומני כרמל
20.35 לסוי אהבתי
21.00 הורים וילדיים
21.30 "תמולה על גב שם להתר". ארה"ב 84'. אבי משפחה עשיר ויהיר נוסע מבריכה, כלומר עושה הכל על מנת לזכות בירושה. עם לסיקה לאנג ומארי לי בלונג. בבמאי בק הופסיס
23.55 בארמון
24.20 משפחת ארמס. מנחם הקבוד (ש.ח)
24.50 "סרנסנה". שוודיה 66'. 79 ד'

ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. מבוגרים

07.30 המומן של כאילו
08.00 גינת הפטרוזות
08.05 סברוקנון. פרק 7
08.30 הבובים. פרק 26
09.00 הביאסטאוקם. פרק 18
09.30 ארקה אף. פרק 1
10.05 באמבן איש העלפת. פרק 12
10.30 בהורה לפניה. פרק 12
11.00 אחי הגדול בייק. פרק 12
11.30 רוחי הפורדיים. פרק 32
12.30 דוגמר הכינת ביניים. פרק 57
13.00 סבון הקיסיסל. פרק 5
14.00 אלף אחות אמריקה. פרק 11
14.30 רפסקי דוג. פרק 1
15.00 הבקה המשפחה (שידור חוזר של תכניות הבוקר)
19.00 קרובים רוקדים כמו
19.40 עכבנים לפולטון. סדרה מצוירת
20.00 אסות הכוחנים

תרבות מדע וטבע (08)

06.00 אנציקלופדיה פתוחה. תרבות המצות
11.00 הרוזם הפראי. מה הלואה (ש.ח)
12.00 בעקבות התרפותקה. סיפה בארץ האלוהות (ש.ח)
13.00 לזויות ולגותות. פרק 25
13.30 בקיטן של המטגורים. קטורן – הבוכה של רה
14.00 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)
16.00 הרוזם הפראי. מה הלואה (ש.ח)
17.00 בעקבות התרפותקה (ש.ח)
18.00 גדולי הפלוזופיה. רבוראוק
19.00 אבנות עכשיו. מפגש עם אבק חוזית יעקבי
19.30 קינטיקה. סיכום השיחה
20.00 ציור הבדות. הביירה היהודית
20.30 כוחות מיוחדים. הסיירות
21.00 גוף בריא. מבוין לענייני בריאות
21.30 ריסקביר. איחורי בכול. אודי ביסה
22.00 דיסקביר. מעבר ל־2000. פרק 306
23.00 לזויות ולגותות. פרק 25 (ש.ח)
23.30 בקיטן של המטגורים (ש.ח)
24.00 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)

הארץ ממליץ

קולנוע

◆ תמונות קברות. סרטו רחב היריעה, הגרגש והמלא באמת של רוברט אלטמן, שנוצר בהשראת תשעה מסיפוריו הקצרים של ריימונד קארבר, ומתאר מצבי את אנושיות, שבה כל מה שניתן לעשות זה להתמודד עם הבדידות ולנסות לשרוד. עם אוסף כאר וייץ של שחקנים, שמשרות את החזון של אלטמן. אור, תל אביב; חן, ירושלים; אור, חיפה.

◆ צעד לא מחושב. סרטו של קיל פרקלין הוא מותחן כתוב ומבוצע היטב, בעל צביון במעט קלאסי. מיפגש בין שחורים ולבנים ובין גברים ונשים, המתרחש לו בלב לבה של אמריקה הבודדה, והופך הבלתי נמנע קטלני. לב, תל אביב

תיאטרון

◆ האשה המופלאה שבתוכנו. בכנן שתכוך לדין חוזר אל אותם הנושאים, על הנפייה למופלא שמתנבר להיות אותה שבריה מאי כמבת, אבל ההפקה יפה ויש לך כוח אין לנו בארץ עוד יוצר כמו לוין, והזכה לראות כל הצגה שלו, על אף מגרעותיה. הפקה של התאן הקאמרי בית ציוני אמריקה, תל אביב, 20.30, 30. 16

כדי להיות עסוק, אתה צריך להיות פנוי.

RESPONDER 1000

מערכת דואר קולי

24 שעות פנוי לעסקים

מערכת דואר קולי של "גמא תקשורת" חיונית היום בכל אירגון או עסק המעניק שירותים ללקוחות.

RESPONDER 1000 – מערכת תקשורת חכמה המעניקה בעת ובעונה אחת מגוון שירותי תקשורת: ● קבלת שיחות ● ניתוב שיחות בצורה יעילה ומבוקרת ללא תיווך מזכירה או מרכזנית ● מודיעה למבקש להמתין כאשר כל הקווים תפוסים ● מקבלת הודעות ומאכסנת אותם בתיבות קוליות ● מאפשרת משיכת הודעות ע"י קוד סודי ● חיבור לרוב סוגי המרכזיות ● קבלת דו"חות סטטיסטיים המפרסים את פעיליות המערכת ● המערכת ניתנת להרחבה לפי דרישות הלקוח.

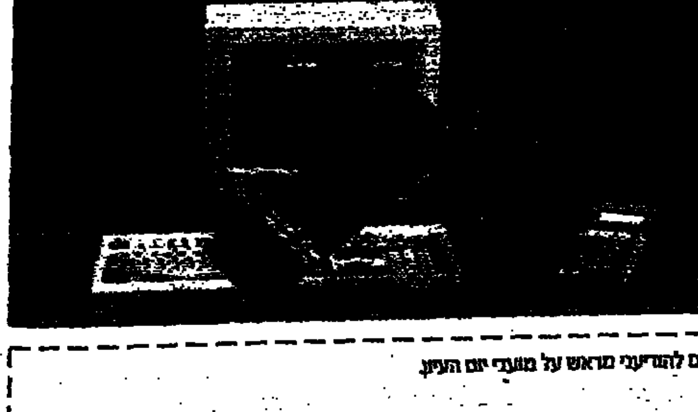

גמא תקשורת

רח' ז'בוטינסקי 102, קרית־אריה, פתח תקוה
טל. 03-9242406, 03-9246836 פקס. 03-9231285

להדגמה חייג 03-9246861

אישור משרד התקשורת 901-0-9108-7

(אנא, מלא את הספח, גזור ושלח אלינו במוקדם)

גמא תקשורת רח' ז'בוטינסקי 102, קרית־אריה, פ"ת טל. 03-9246836,9242406 פקס. 03-9231285

לכבוד: גמא תקשורת ברצוני להשתתף ביום העיון של חברת "גמא" תקשורת בנושא: תקשורת 2000–שיטות ניהול מתקדמות, מערכות מענה קולי: RESPONDER 1000, RESPONDER 2000

אבקשכם להודיעני מראש על מועדי יום העיון.

שם: ____ משפחה: ____ תפקיד: ____ שם החברה: ____

טל: ____ טל' בעבודה: ____ מקס: ____

בריקמן

בתי חולים

תל אביב – רנה־איכילוב, טל' 6974584
ילדים: איכילוב, טל' 6974444 (פנימית, כירורגית)
ירושלים – שערי צדק, טל' 555111 (פנימית, אורטופדית, נשים, א.א.ג.);
ביקור חולים, טל' 701111 (כירורגית);
הדסה עין כרם, טל' 427427 (ילדים, עיניים)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111

בתי מרקחת

תל אביב – בן יהודה, בן יהודה 142, 5223535 (עד 03:00); משרשארים, איינשטיין 40, רמת־אביב, 6415730;
הבימה, דיזנגוף 17, 5288465
ירושלים – שטראוס א', אבינועדי 3, 706660
חיפה – הנשיא דניה, אבא חושי 99, 341111
באר שבע – סופר פארם הקניון, קניון הנגב, 281373
רמת גן – מרפאה פלוס השרון, שד' ירושלים 25, 6742046
חולון – אהרון, הופיין 52, 889153
בת ים – גני בת ים, הנביאים 3, 5515671
נתניה – קופ"ח כללית, (עד 24:00) רזיאל 8, 603549; (מ־24:00) ברודצקי 31, 628121
רחובות – טבל, הרצל 134, 451228
הוד השרון – קופ"ח כללית, הרשות 8, 981175

חירום

שירות רפואי בבית לקשישים וחולים סיעודים ע"י המחלקה לטיפולי בית ביה"ח איכילוב ת"א. טל' 6974628, 6974627

מוקד לב במד"א שירות לחולי לב 177-0226699

עזרה ראשונה

מד"א – עזרה ראשונה ומשוה 24 שעות ביממה. ירושלים 610503 תל אביב 5461111 ילדים ונוער 6961113 חיפה 672222/3 נתניה 09-625110 באר שבע 281128 כרמיאל 988410; כפר סבא 974555 חדרה 333455
אנוש – העמותה הישראלית לבריאות הנפש מרכז ייעוץ למשפחות נפגעי הנפש, לאנשי מקצוע ולקהל הרחב. טל' 03-5400672, 03-5400474 בימים א'-ה' מ־09.00-13.00 וביום ג' מ־15.00-18.00
קו אל"י – האגודה להגנת הילד עזרה במצבי אלימות, טל' 03-6961878, 03-6956763 א'-ה' 08.00-22.00 פניות בדחיפות ביום ו' 18.00-22.00
יד שרה השאלת ציוד רפואי תל אביב 813501 ירושלים 244242 חיפה 381784 בימים א'-ה' מ־09.00-14.00 וביום ו' מ־09.00-11.00
אוזן קשבת לילדים ולבני נוער מטעם ארגון ההורים הארצי. טל' 03-621515
אמבודסמן ארצי לילדים ולנוער תלונות על פגיעות בזכויות ילדים ובני נוער. המועצה לשלום הילד. טל' 02-256099
הקו הלבן ייעוץ, עזרה ותמיכה ללסביות והומוסקסואלים. א'-ה' 19.30-23.30, טל. 03-292797
קו חירום לנשים במצוקה 09-505720
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה), תל אביב טל' 5234819. קו טלפון מיוחד לסיוע לגברים ולנערים נפגעי תקיפה מינית טל' 5449191 בימים א', ג' ו־ה' בשעות 18.00-22.00; ירושלים טל' 514455; חיפה טל' 382611, טבריה 1991
קו פתוח לנפגעות אלימות מינית, גופנית ונפשית בנגב (סיוע ונשים בנגב), טל' 07-74907. בימים א'-ד' מ־08.30-12.00 בימים א'-ה' מ־16.00-19.00
ויצו 24 שעות קו ארצי לנשים מוכות, טל' 03-5461133, 08-550586, 07-376310, 02-514111
ויצו סיוע משפטי וייעוץ בענייני משפחה, ימים א'-ה', 09.00-14.00, 03-5421791
נט"ש – סמפאות וגפגעי סמים. מתן סיוע ומידע, בימים א'-ה' מ־9.00-14.00 שד' ירושלים 11, יפו, טל' 02-5178789/0
האגודה לנפגעות אלכוהוליזם 24 שעות 724128
המוקד למלחמה באיידס הסברה וסיוע לחולים ובני משפחותיהם. בימים ב' ו־ה' מ־19.30-22.30 טל' 5660580, 5604576 ת.ד. 33602, ת"א
האגודה לזכויות האזרח בישראל תל אביב ביאליק 12, טל' 5663162/3; ירושלים טל' 243984/5; חיפה טל' 348217; באר־שבע טל' 239094. בימים א'-ה' מ־09.00-14.00

שיניים

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל אביב: איכילוב, מרפאת שיניים לטיפולי חירום, רח' ויצמן 6. בימים א'-ה' מ־19.00-24.00. בימי שישי מ־15.00 עד 24.00. בשבת מ־08.00-24.00; ירושלים הדסה עין כרם 22.00-16.00

24 שעות

חיוג הומטל ירושלים: 513188; תל אביב: 5635777; חיפה: 647647
מודיעין אגד 03-5375555, 02-3045555, 04-5493355
מודיעין דן 03-6394444
ממוטרו בהודעות עבריות: 039731111, אנגלית: 039731122
זמני רכבות: 03-5421515, 02-733764
תחזית מזג האוויר 03-9668855